Sfânta Treime - Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh – Taina iubirii supreme

În calendarul Bisericii noastre, ziua de luni, după Rusalii este închinată Sfintei Treimi.

https://www.docdroid.net/D9JVAkS/sfanta-treime-tatal-fiul-si-sfantul-duh-taina-iubirii-supreme-docx
sau
https://drive.google.com/file/d/1Epnhawb0V54F1Z9VI8wajEzXP0CU0q-n/view?usp=sharing

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 6
Acatistul Sfintei Treimi 9
Rugăciune către Dumnezeu-Tatăl 23
Rugăciune către Dumnezeu-Fiul 25
Rugăciune către Dumnezeu-Duhul Sfânt 27
Rugăciune către Preasfânta Treime 29
Acatistul zilei de Duminică al PreaSfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi 31
Acatistul PreaSfintei Treimi 61
Acatistul iubirii de Dumnezeu 71
Acatist pentru iertare 75
Acatistul Tatălui Ceresc de iluminare 84
Acatistul Domnului Iisus de iluminare 93
Acatistul Sfântului Duh de iluminare 102
Acatistul Tatălui Ceresc, Atotvindecătorul 111
Paraclise pentru fiecare zi a săptămânii - Paraclisul Sfintei Treimi 121
Paraclisul Sfintei Treimi 131
Paraclisul Preasfintei Treimi 143
Paraclisul Preasfântului Tată Ceresc 156
Rugăciuni către Sfânta Treime 170
Rugăciune către Sfânta Treime a Sfântului Ioan Gură de Aur 171
Rugăciune către Sfânta Treime a Sfântului Ioan Gură de Aur 174
Rugăciune către Atotţiitorul şi iubitorul de oameni Dumnezeu şi Părinte a celui întru Sfinţii părintelui nostru Vasile cel mare 175
Rugăciune către Sfânta Treime a Sfântului Antioh Pandectul 177
Rugăciune de cerere şi umilinţă către Sfânta Treime a Sfântului Simeon logofătul Metafrastul în stihuri iambice 179
Rugăciune către PreaSfânta şi cea de o fiinţă Treime a lui Ioan diaconul, care a fost frate al lui Marcu, mitropolitul Efesului şi nomofilax al marii Biserici 185
Rugăciunile fericitului Arhimandrit Sofronie, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul către Dumnezeu Tatăl , Mântuitorul Hristos Dumnezeu şi PreaSfântul Duh Dumnezeu 188
Rugăciunile Sfinţilor părinţi (Apanthisma) - Rugăciune umilincioasă către Sfânta Treime 189
Rugăciune către Sfânta Treime 191
Rugăciune către Sfânta Treime 192

Rugăciune către PreaSfânta şi cea de o fiinţă Treime 193
Rugăciune de cerere către Sfânta Treime 195
Rugăciune de umilinţă către Sfânta Treime 197
Rugăciune către Sfânta Treime, onorată de Sfânta Rita 199
Sinaxar - Sfânta Treime 201
Sinaxar - Sfânta Treime 202
Iulian Dumitraşcu - Calendar ortodox - Sfânta Treime 205
Părintele Cleopa Ilie – Predica întâi la Sfânta Treime 208
Părintele Cleopa Ilie – Predica a doua la Sfânta Treime 220
Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Sfânta Treime - Egalitatea Fiului cu Tatăl 232
Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Tatăl 240
Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Fiul 242
Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Duhul 245
Sfântul Ioan Damaschin – Despre Sfânta Treime 249
Sfântul Ignatie Briancianinov - Mângâietor este Duhul, Mângâietor este Fiul, Mângâietor este Tatăl 259
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Predică despre Taina Dumnezeieştii Treimi 261
Sfântul Nicolae Velimirovici - Treimea - iubire şi ascultare infinite 263
Sfântul Nicolae Velimirovici - Când norii tună… 266
Sfântul Nicolae Velimirovici - Copiii Tăi, Dăruitorule… 268
Sfântul Nicolae Velimirovici - Sfinţească-se numele Tău… 270
Sfântul Nicolae Velimirovici - Care eşti în ceruri… 272
Sfântul Nicolae Velimirovici - Vie Împărăţia Ta 274
Din pildele Sfântului Cosma Etolianul - Chipuri ale Sfintei Treimi 276
Sfântul Maxim Mărturisitorul - Pentru ce oarecând Avraam a văzut trei îngeri, iar Lot doi? 278
Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos: Pildă despre Sfânta Treime 280
Mitropolitul Augustin de Florina - Predică la Sfânta Treime – Sfânta Treime versus treimea patimilor diavoleşti 282
Sfântul Ioan de Kronstadt despre Sfânta Treime 286
Arhimandritul Sofronie Saharov - Cel care vrea să se mântuiască trebuie să creadă în Sfânta Treime 287
Arhimandritul Sofronie Saharov - Întâlnirea personală cu Sfânta Treime 289
Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt de ziua Sfintei Treimi - Lupta cu patimile - condiţia dobândirii şi păstrării harului Sfântului Duh 290

Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt de ziua Sfintei Treimi - Îndepărtarea de orice păcat este condiţia esenţială pentru a păstra harul Sfântului Duh, cel mai preţios bun al nostru 294
Sfântul Alexandru din Svir (1448-1533) - Sfântul care s-a învrednicit să vadă Sfânta Treime 299
Sfântul Antim Ivireanul - Cuvânt la Duminica Preafintei Troiţe 303
Părintele Teofil Părăian - Preasfânta Treime şi Sfânta Liturghie 308
Arhimandritul Teofil Părăian - Are Dumnezeu ochi, mâini, picioare...? 316
Arhimandritul Teofil Părăian - Explicarea rugăciunii către Preasfânta Treime, din rugăciunile începătoare 327
Arhimandritul Teofil Părăian - Ce înseamnă rugăciunea „Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin”? 329
Părintele Dumitru Stăniloae - Sfânta Treime, taina iubirii 331
Părintele Dumitru Stăniloae şi Marc-Antoine Costa de Beauregard – Experienţa Treimii: “Suntem totdeauna Trei...” 346
Dumitru Stăniloae - Iubirea nu satură pe nimeni 350
Părintele Mihail Stanciu - Predică la privegherea în cinstea prazncului Sfintei Treimi 352
Părintele Ciprian Negreanu - Predici la Praznicul Sfintei Treimi, a doua zi de Rusalii 362
Părintele Dorin Picioruş - Predică la praznicul Prea Sfintei Treimi 378
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș - Predică la praznicul PreaSfintei Treimi (2019) 383
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș - Predică în lunea PreaSfintei Treimi (2020). 388
Pr. Conf. Univ. Dr. Constantin Necula - Predică la Sfânta Treime 394
Părintele Ion Cârciuleanu - Sfânta Treime 397
Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la praznicul Sfintei Treimi 403
Părintele Iosif Trifa - Ceva despre Taina Sfintei Treimi 409
Traian Dorz - Te preamărim pe Tine, Doamne 413
Credinţa în Sfânta Treime 415
Anthony M. Coniaris - Ce credem despre Sfânta Treime 419
Pr. Vasile Rob - Sfânta Treime - În numele Tatălui, al Fiului şi al Spiritului Sfânt 432
Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Sfânta Treime - Lunea Preasfântului Spirit 434
Constantin Ciofu - „Ziua Sfintei Treimi este sărbătoarea supremă a sufletului nostru“ 438

Diac. prof Emilian Vasilescu - Predică la Sfânta Treime.....439
Pr. Andrei Zlăvog - Revelarea Sfintei Treimi în şi prin Iisus Hristos 444
Pr. Ioan-Aurelian Marinescu - Preasfânta Treime, slăvită în cel mai vechi manuscris al unui imn creștin.....449
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi! 451
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi! 453
Pr. Ciprian Florin Apetrei - De ce S-a întrupat Dumnezeu-Fiul?.....457
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Sfânta Treime, fundamentul credinţei creştine.....459
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Taina relaţiei lui Dumnezeu cu lumea 461
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Creaţia, lucrare a Sfintei Treimi 463
Pr. Ciprian Florin Apetrei - La crearea lumii au participat Persoanele Sfintei Treimi 465
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Lumea, creată din bunătatea şi iubirea Preasfintei Treimi 467
Când trebuie să prăznuim Sfânta Treime?.....469
Povestioară cu tâlc - Sfânta Treime 471
Pilda zilei - Tatăl nostru și șaua calului 473
Se spune că în spatele oricărui curcubeu este zâmbetul lui Dumnezeu 475
Costache Ioanid - Am căutat iubirea 478
Monahia Atanasia Văetișî - Icoana Sfintei Treimi. O istorie a reprezentării 480
Stejarul Mamvri şi Cedrii Libanului, mărturii ale credinţei din vechime 487
Teodor Danalache - Stejarul Mamvri - Hebron 490
Daniel Rousseau - Icoana Sfintei Treimi 498
Semnificaţia spirituală a icoanei 'Sfânta Treime' a lui Andrei Rubliov.....505
Mihai-Alex Olteanu - Ferecătura icoanei Sfintei Treimi (pictată de Sfântul cuvios Andrei Rubliov).....511
Paul Evdokimov: Interpretarea icoanei „Sfânta Treime" a lui Andrei Rubliov..513
Vladimir Lossky - Sfânta Treime în iconografie 516
Pr. Teodor Cenușă - Sfânta Treime în iconografie.....522
Icoane.....525

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

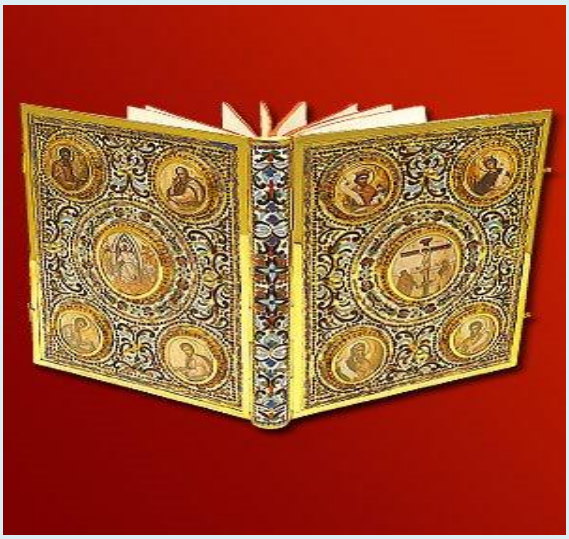

Matei (XXVIII, 16 - 20) - Utrenie

16. Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus.
17. Şi văzându-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră.
18. Şi apropiindu-Se Iisus, le-a vorbit lor, zicând: Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer şi pe pământ.
19. Drept aceea, mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh,

20. Învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin.

Ev. Matei 18, 10-20 - Sfânta Liturghie

Zis-a Domnul
10. Vedeţi să nu dispreţuiţi pe vreunul din aceştia mici, că zic vouă: Că îngerii lor, în ceruri, pururea văd faţa Tatălui Meu, care este în ceruri.
11. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.
12. Ce vi se pare? Dacă un om ar avea o sută de oi şi una din ele s-ar rătăci, nu va lăsa, oare, în munţi pe cele nouăzeci şi nouă şi ducându-se va căuta pe cea rătăcită?
13. Şi dacă s-ar întâmpla s-o găsească, adevăr grăiesc vouă că se bucură de ea mai mult decât de cele nouăzeci şi nouă, care nu s-au rătăcit.
14. Astfel nu este vrere (voia) înaintea Tatălui vostru, cel din ceruri, ca să piară vreunul dintr-aceştia mici.
15. De-ţi va greşi ţie fratele tău, mergi, mustră-l pe el între tine şi el singur. Şi de te va asculta, ai câştigat pe fratele tău.
16. Iar de nu te va asculta, ia cu tine încă unul sau doi, ca din gura a doi sau trei martori să se statornicească tot cuvântul.
17. Şi de nu-i va asculta pe ei, spune-l Bisericii; iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ţi fie ţie ca un păgân şi vameş.
18. Adevărat grăiesc vouă: Oricâte veţi lega pe pământ, vor fi legate şi în cer şi oricâte veţi dezlega pe pământ, vor fi dezlegate şi în cer.
19. Iarăşi grăiesc vouă că, dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ în privinţa unui lucru pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, care este în ceruri.
20. Că unde sunt doi sau trei, adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor.

Apostol

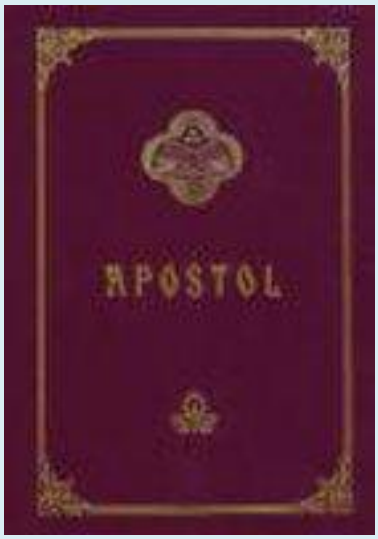

Epistola către Efeseni a Sfântului apostol Pavel

Efeseni 5, 8-19

Fraţilor
8.Altădată eraţi întuneric, iar acum sunteţi lumină întru Domnul; umblaţi ca fii ai luminii!
9.Pentru că roada luminii e în orice bunătate, dreptate şi adevăr.
10.Încercând ce este bineplăcut Domnului.
11.Şi nu fiţi părtaşi la faptele cele fără roadă ale întunericului, ci mai degrabă, osândiţi-le pe faţă.
12.Căci cele ce se fac întru ascuns de ei, ruşine este a le şi grăi.
13.Iar tot ce este pe faţă, se descoperă prin lumină,
14.Căci tot ceea ce este descoperit, lumină este. Pentru aceea zice: "Deşteaptă-te cel ce dormi şi te scoală din morţi şi te va lumina Hristos".
15.Deci luaţi seama cu grijă, cum umblaţi, nu ca nişte neînţelepţi, ci ca cei înţelepţi,
16.Răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt.
17.Drept aceea, nu fiţi fără de minte, ci înţelegeţi care este voia Domnului.
18.Şi nu vă îmbătaţi de vin, în care este pierzare, ci vă umpleţi de Duhul.
19.Vorbiţi între voi în psalmi şi în laude şi în cântări duhovniceşti, lăudând şi cântând Domnului, în inimile voastre.

Acatistul Sfintei Treimi

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Împărate al veacurilor şi Doamne cel mai înainte de veci, Făcătorule a toată făptura cea văzută şi cea nevăzută, Dumnezeule cel slăvit în Sfânta Treime, căruia se închină tot genunchiul; al cel cereşti, al celor pământeşti şi al celor de dedesubt. Pentru aceasta şi noi, ca cei ce suntem luminaţi cu Sfânta Taină a Botezului întru numele Tău cel întreit sfânt deşi nevrednici fiind, îndrăznim a-Ţi aduce această cântare de laudă; iar Tu ca Făcătorul, Purtătorul de grijă şi Judecătorul nostru, ia aminte spre glasul rugăciunii robilor Tăi, şi nu depărta mila Ta de la noi, pentru ca din adâncul sufletului pururea să strigăm Ţie: ***Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.***

Icosul 1

Arhanghelii şi îngerii, începătoriile şi puterile, scaunele şi domniile, stând înaintea scaunului slavei Tale, nu pot a slăvi mărimea desăvârşirilor Tale. Heruvimii cei cu ochi mulţi şi serafimii cei cu câte şase aripi, acoperindu-şi feţele, cu frică şi cu dragoste grăiesc unii către alţii: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot. Iar noi ca unii ce suntem pământ şi ţărână mai lesne ar fi să iubim tăcerea; însă pentru ca să nu ne arătăm nerecunoscători şi nemulţumitori, pentru atâtea îndurări revărsate asupra noastră, urmând doxologiei celor de sus, cu credinţă şi cu dragoste zicem unele ca acestea:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti înălţimea desăvârşirilor celor nespuse şi adâncul tainelor celor neurmate;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, cel ce Unul eşti, acelaşi ieri, astăzi şi în veac;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pe toate le faci numai cu voia, aducând în fiinţă pe cele ce nu sunt, ca şi cum ar fi; cel ce cobori până la iad şi iarăşi ridici;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pui la încercare inimile şi rărunchii oamenilor, cel ce numeri stelele şi tuturor nume le dai;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, ale cărui toate căile sunt adevărate şi toate judecăţile drepte şi totodată şi dorite.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce răsplăteşti păcatele părinţilor asupra fiilor, miluieşti şi ajuţi din neam în neam;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 2-lea

Văzându-Te pe Tine Isaia pe scaun înalt şi prea înălţat a zis: O! ticălosul de mine, că om fiind şi buze necurate având, am văzut pe Domnul Savaot cu ochii mei; iar când cărbunele cel de foc purtat de înger s-a atins de buzele lui, cu curăţie Te lăuda pe Tine, Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh, pe Unul Dumnezeu. Deci, ***o, Preasfântă Treime arde cu focul Dumnezeirii Tale spinii fărădelegilor noastre celor multe, ca să cântăm Ţie cu inimă curată: Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Înţelegerea cea neînţeleasă căutând să o înţeleagă marele între prooroci Moise, a zis: arată-mi mie faţa Ta! Însuţi cunoscut să Te văd pe Tine. Iar Tu ai zis către dânsul: spatele Meu vei vedea, dar faţa Mea nu se va arăta ţie că nu va vedea omul faţa Mea şi să rămână viu. Dar nouă, deşi nevrednici fiind, ai binevoit a Te arăta pe Tine în faţa Unuia-Născut Fiului Tău; pentru aceasta cu mulţumire grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti dragostea cea cu văpaie arzătoare a serafimilor şi înţelepciunea cea pururea luminătoare a heruvimilor;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti Împăratul cel mai presus de scaunele cereşti, şi Domnul cel adevărat al domniilor celor mai presus de lume;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti tăria cea nebiruită a puterilor cereşti, şi atotputernice Stăpânitorule al stăpâniilor celor înalte;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti bunavestire cea plină de bucurie a arhanghelilor şi propovăduirea cea fără tăcere a îngerilor;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti începutul a toată începerea începătoriilor celor înţelegătoare şi a tuturor puterilor cereşti, Atotţiitorule poruncitor;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai nemurire şi petreci în Lumina cea neapropiată, iar cu aleşii Tăi, ca şi cu nişte prieteni, faţă către faţă vorbeşti;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 3-lea
Cu puterea Ta cea nespusă, toate le ţii; cu cuvântul înţelepciunii Tale celei neurmate, toate le chiverniseşti; şi cu Duhul gurii Tale, toate le înviezi şi le faci a se bucura. O, cel în trei sori a toate Făcătorule, Tu ai măsurat cerul cu dreapta şi pământul cu palma, care porţi şi hrăneşti toată făptura, toate pe nume le chemi; şi nu este nimeni care să se poată ascunde de puternicia dreptei şi a vederii Tale. Pentru aceasta împreună cu toate puterile cele de sus şi de jos, cu umilinţă căzând, cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea
Având toată zidirea slujitoare poruncii Tale, pretutindenea arăţi urmele proniei şi ale desăvârşirilor Tale celor neurmate; pentru aceasta cele nevăzute ale Tale, şi puterea cea pururea fiitoare şi Dumnezeirea, de pe făpturi cugetându-le le vedem; pentru care cu mirare şi cu bucurie grăim unele ca acestea:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, puternice Făcătorule al celor văzute şi nevăzute, şi Chivernisitorule cel cu dragoste îmbelşugată al celor de acum şi celor viitoare;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce din patru stihii ai alcătuit făptura şi cu patru timpuri ai încununat cununa anului;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai poruncit soarelui să lumineze ziua, şi luna cu stelele să lumineze noaptea;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce scoţi vânturile din vistierii; Cel ce îmbraci cerul cu nori şi trimiţi ploaie şi rouă spre răcorirea căldurii;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce încingi dealurile cu bucurie şi văile cu veselie; Cel ce împodobeşti crinii ţarinii şi încununezi câmpiile cu roade;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce trimiţi hrană puilor de corbi şi adăpi toate fiarele câmpului şi trimiţi îndurările Tale peste toate lucrurile Tale;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 4-lea
Vifor având înăuntru eresul cel pierzător de suflete, al doilea Iuda, Arie nebunul, s-a lepădat de Tine, Fiul lui Dumnezeu, a fi unul din Sfânta Treime; iar noi, deşi pe un Ipostas al Tatălui, altul al Fiului şi altul al Sfântului Duh numim, însă o Dumnezeire în Tatăl şi în Sfântul Duh, deopotrivă puterea, de o fiinţă slava, cu inima şi cu

buzele mărturisim şi cu Lumina cea întreit luminătoare în baia Sfântului Botez luminaţi fiind, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, unui Dumnezeu ne închinăm, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Auzind păstorii şi învăţătorii Sfintei Biserici pe Arie, ca o fiară cumplită intrând în turma cea cuvântătoare a lui Hristos, şi răpind oile de la adevărata mărturisire a dreptslăvitoarei credinţe, adunându-se în Niceea la sobor, au mărturisit pe Hristos Dumnezeu, iar nu făptură; şi deopotrivă Tatălui pe Fiul şi pe Sfântul Duh cinstindu-I, cu glas ca de tunet au grăit:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Dumnezeule Părinte şi Dumnezeule Fiule şi Dumnezeule Duhule Sfinte, Unule adevăratul Dumnezeu, iar nu trei dumnezei;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Părinte nezidit şi Fiule nezidit şi Duhule Sfinte, Unule împreună nezidit; iar nu trei îndeosebi neziditi;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Părinte cel ce ai născut pe Fiul mai înainte de veci; Fiule, cel ce Te-ai născut fără de ani din Tatăl; Duhule Sfinte, care din veac purcezi de la Părintele, dar nu Te naşti;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Părinte, care ne-ai chemat pe noi dintru nefiinţă; Fiule, cel ce ne-ai răscumpărat pe noi cei căzuţi prin Crucea Ta; Duhule Sfinte, cel ce sfinţeşti şi înviezi pe toţi cu darul Tău;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai binevoit a întemeia în duhul, în sufletul şi în trupul nostru cortul cel cu trei părţi spre a Ta sălăşluire, şi nu l-ai lăsat pe el întru noi până în sfârşit a se strica prin păcat;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai pus semnul fiinţei Tale celei în trei Ipostase peste toate lucrurile Tale; în lumea aceasta văzută şi în cea nevăzută;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 5-lea

Treime cea fără de început şi a toate făcătoare, zidindu-ne pe noi după chipul şi asemănarea Ta, ai poruncit nouă a face cele plăcute înaintea Ta; iar noi ticăloşii voia noastră cea rea iubind-o, făgăduinţele Sfintei Taine a Botezului am lepădat şi chipul Tău l-am întinat. Deci acum iarăşi alergăm la Tine şi ne rugăm: ***trimite nouă darul Tău, scoate-ne pe noi din mâna vrăjmaşilor celor văzuţi şi nevăzuţi, şi ne mântuieşte pe noi cu judecăţile pe care le ştii***, ca în vecii vecilor să cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Văzând înţelegerea, care covârşeşte desăvârşirile Tale şi nespusele faceri de bine către fiii cei săraci ai lui Adam, Dumnezeule cel în trei Ipostase, cel mort cu duhul se înviază, cel întinat cu ştiinţa se curăţeşte şi cel pierdut se mântuieşte; deci cu minte mulţumitoare, cu inimă mulţumitoare şi cu buze de mulţumire zidite de Tine, plecând genunchii grăim:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai hotărât în sfatul Tău cel în trei Ipostase a zidi pe om, şi în trupul lui cel luat din ţărână, suflare de viaţă din gura Ta ai insuflat;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce în faţa lui Adam cu chipul şi asemănarea Ta, pe noi, pe toţi ne-ai cinstit şi bunătăţile Raiului moştenitori ne-ai făcut;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce cu înţelepciune ne-ai învăţat pe noi mai presus decât toate cele văzute, şi pe toată făptura cea de jos sub picioarele noastre ai supus-o;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ne-ai dăruit nouă pomul vieţii spre hrană, şi cu darul nemuririi ne-ai îmbogăţit;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce strămoşii noştri, cei care au călcat porunca, nu i-ai părăsit nici după greşeală, ci întru nădejdea mântuirii în preajma Edenului i-ai sălăşluit.
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ne-ai scos şi pe noi din pântecele maicii noastre, şi cu darul Evangheliei, după naştere, ne-ai sfinţit;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 6-lea

Propovăduitorul dreptăţii şi râvnitorul sfântului Tău nume, Ilie cel prea luminat, chemat fiind de înger, a stat pe Muntele Horeb; deci s-a făcut mai întâi vânt mare şi tare, risipind munţii, apoi s-a făcut cutremur mare şi foc arzător; ci nu în acestea Te-a văzut pe Tine. Iar după foc, glas de vânt subţire, şi acolo Te-a văzut; deci acoperindu-şi faţa, cu veselie şi cu frică a grăit: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Răsărit-ai Lumina cunoştinţei celei cu trei raze strălucitoare a dumnezeirii Tale la toată lumea; gonit-ai rătăcirea cea idolească, Dumnezeul cel în trei Ipostase şi Doamne; iar pe tot neamul omenesc din întunericul cel mare al păgânătăţii, în lumina cea minunată a Evangheliei l-ai adus, prin care noi cei luminaţi slăvind atotputernica Ta pronie, grăim:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai pierdut până în sfârşit cu apele potopului toată făptura cea stricată prin păcat, şi în faţa lui Noe ai înnoit tot neamul omenesc;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai despărţit pe părintele credincioşilor Avraam din amestecarea limbilor, şi din seminţia lui ai întemeiat adevărata Biserică;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai scos pe poporul Tău din Egipt, l-ai hrănit pe el cu mană în pustie şi l-ai dus în pământul în care curge lapte şi miere;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai plinit cu Duhul Tău pe prooroci, şi printr-înşii în mijlocul lui Israel ai păzit credinţa în Răscumpărătorul cel făgăduit;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai pedepsit pe poporul Tău cel ce greşise, prin robia Babilonului, după sfârşitul căreia, iarăşi ai poruncit a se zidi Ierusalimul;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai arătat pe Macabei statornici până la moarte în credinţa şi învăţăturile cele părinteşti; iar pe biserica cea de sub Lege, ca pe o mireasă până la venirea iubitului mire, ai păzit-o întreagă;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 7-lea

Vrând a arăta mărimea dragostei şi a milostivirii Tale celei către neamul omenesc cel căzut, când s-a plinit vremea, ai trimis pe cel Unul-Născut Fiul Tău, care, născându-Se din Fecioară, S-a supus Legii, pentru ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere; Care, petrecând pe pământ ca un Om şi răscumpărându-ne pe noi prin crucea Sa, S-a înălţat la cer, de unde, împlinind făgăduinţa, a trimis nouă pe Preasfântul Duh, ca să cântăm toţi: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Minunată în adevăr şi nouă minune ai arătat, Minunatule întru cele înalte Doamne, când după trimiterea Preasfântului Duh peste aleşii ucenici şi apostoli, i-ai trimis pe ei la propovăduire în toată lumea, ca să vestească numele cel mare al Preasfintei Treimi, şi să aducă toate neamurile la ascultarea credinţei. Pentru aceasta, minunându-ne de puterea şi lucrarea cuvintelor lor, celor insuflate de Dumnezeu, cu bucurie grăim:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai ales pe cele neputincioase, de neam slab şi nebăgate în seamă ale lumii, ca să ruşineze pe cele tari, mărite şi înţelepte;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai întărit nenumărate cete de mucenici, ca prin nenumărate chinuri şi omoruri să fie pecetluit adevărul Evangheliei şi puterea darului lui Hristos;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce prin semnul Crucii ai plecat inima marelui Constantin cel întocmai cu apostolii, şi prin acela ai pus sfârşit cumplitelor prigoniri asupra creştinilor;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai întărit Biserica, prin cele şapte soboare a toată lumea, ca şi cu şapte stâlpi, a purtătorilor de Dumnezeu părinţi, şi de învăluirile eretice nevătămate ai păzit-o;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai dăruit învăţătorilor celor de Dumnezeu înţelepţiţi şi marilor nevoitori ai bunei cinstiri, ca unor prea luminate stele, pe tăria Bisericii a străluci;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai povăţuit şi pe stăpânitorul împărăţiei romanilor Constantin, la lumina credinţei celei adevărate, şi prin acela ai izbăvit toată lumea de înşelăciunea multei necredinţe;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 8-lea

Străin şi minunat, la stejarul lui Mamvri, Te-a văzut Avraam pe Tine, Adevăratul Dumnezeu, adică trei bărbaţi văzând, ca şi către unul a grăit: ***Doamne, de am aflat har înaintea Ta, nu trece pe robul Tău.*** Deci Celor trei, care i s-au arătat în trei feţe: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, iar unuia Dumnezeu într-o fiinţă, până la pământ s-a închinat, grăind: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Cu totul pretutindenea eşti, şi totdeauna purtător de grijă pentru toată zidirea Ta, nu numai cu tăria nemăsuratei puterii Tale, ci şi cu bogăţia cea atotlucrătoare; iar nouă, precum a zis Fiul Tău, că şi perii capului toţi sunt număraţi la Tine, ca nici unul dintr-înşii să nu cadă fără voia Ta. Pentru aceasta, nădăjduind spre pronia Ta, cu îndrăzneală şi cu dragoste grăim:
Sfânt, Sfânt, Sfânt, eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai binevoit ca tot neamul omenesc să se împartă în seminţii şi neamuri, şi fiecăreia din ele i-ai rânduit locul şi timpul vieţuirii;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, prin care împăraţii împărăţesc şi cei puternici fac dreptate, şi păzeşti pe aleşii Tăi ca lumina ochiului.
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, din care izvorăşte înţelepciunea şi înţelegerea, toată tăria şi puterea, toată sănătatea şi frumuseţea;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce rânduieşti războaie, şi iarăşi le opreşti pe ele; Cel ce încununezi cu biruinţă arma ce poartă dreptate, iar pe cea nedreaptă, chiar în mijlocul biruinţelor, mai înainte o hotărăşti spre sfărâmare;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce faci semne pe cer şi pe pământ, trimiţi foc, boli şi foamete asupra oamenilor, ca să nu rătăcească ei până în sfârşit din căile Tale cele drepte;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce înalţi pe cei smeriţi pe pământ şi îi pui să stea cu domnii poporului Tău; iar pe cei mândri îi nimiceşti ca să nu se afle locul lor;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 9-lea

Toată firea, sus şi jos, neîncetat Te slăveşte pe Tine Făcătorul cel prea veşnic şi Dumnezeu: în cer unii cântă zi şi noapte: Sfânt, Sfânt, Sfânt, iar alţii cununile lor le pun la picioarele Tale. Iar noi pe pământ împreună cu toată făptura, ca cei împodobiţi cu chipul slavei Tale celei de o fiinţă, Ţie ne rugăm şi de la Tine aşteptăm mare şi bogată milă, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Ritorii cei mult-vorbitori, deşi mult se ostenesc cu mintea a ispiti despre taina Preasfintei Treimi, dar nu pot a înţelege cum este un Dumnezeu de o fire însă în trei desăvârşite feţe, iar noi întru aceasta credem şi mărturisim, dar cum, nu o cercăm. Şi nenumăratele faceri de bine cele către noi ale Fiecăreia din cele trei dumnezeieşti Feţe bine ştiindu-le, cu credinţă şi cu mulţumire grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai rânduit cu dreaptă judecata Ta nouă tuturor a ne întoarce în pământul din care suntem luaţi, şi în ziua învierii iarăşi a ne scula;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce înainte ai hotărât soarelui, lunii şi stelelor să se întunece oarecând, iar pământului şi tuturor celor ce sunt pe el cu foc a se lămuri, pentru ca în locul lor să se arate cer nou, în care petrece dreptatea;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai rânduit ziua, în care vor sta înaintea Ta la judecată toate seminţiile şi neamurile, ca să-şi ia fiecare plată după faptele sale.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce vei zice drepţilor în ziua răsplătirii: veniţi binecuvântaţii Părintelui Meu de moşteniţi împărăţia care este gătită vouă de la întemeierea lumii;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, de la care păcătoşii cei care nu s-au pocăit cu frică atunci vor auzi: duceţi-vă de la mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic, care este gătit diavolului şi îngerilor lui;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai făgăduit ca Biserica Ta să o păzeşti neclintită până la sfârşitul lumii, spre a nu fi ea biruită nici de porţile iadului;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 10-lea

Vrând să mântuieşti lumea, Te-ai arătat la râul Iordanului, Preasfântă şi Dumnezeiască Treime: Tatăl în glas din cer mărturisind pe Fiul cel iubit; Fiul în chip omenesc primind Botezul de la rob; şi Duhul Sfânt pogorându-Se în chip de porumbel peste cel ce Se boteza. Deci întru numele lui Dumnezeu, însă în trei Feţe: a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, ne-am învăţat a lumina cu Botezul pe tot omul ce vine în lume, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Împărate prea veşnice, care răsări soarele peste cei buni şi peste cei răi; Cel ce iubeşti pe cei drepţi şi pe cei păcătoşi miluieşti, spală necurăţia noastră cea sufletească şi trupească; binevoieşte a face în noi lăcaşul Tău, deşi nevrednici robi ai Tăi suntem. Pierde gândurile cele necurate, şterge faptele cele necuviincioase, îndreaptă limba noastră spre a vorbi cele plăcute înaintea Ta, pentru ca, cu inimă şi cu buze curate, cu umilinţă să grăim unele ca acestea:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, despre care ceata apostolilor învederat vorbeşte şi către care soborul proorocilor pururea priveşte;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru pe care ceata mucenicilor cu dumnezeiască cuviinţă Îl mărturiseşte şi oastea preacuvioşilor numele Tău cel Sfânt Îl slăveşte.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, pentru care mulţimea pustnicilor neîncetat suspină, şi de la care nevoinţele pustniceşti se încununează;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, căruia ierarhii şi păstorii Bisericii aduc cântare de mulţumire; iar învăţătorii lumii spre a noastră mântuire spre noi teologhisesc;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, primeşte rugăciunea cea pentru noi şi mijlocirea tuturor sfinţilor, iar mai ales a Preasfintei Fecioare, care îşi întinde mâinile sale către Tine pentru noi;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, îngrădeşte-ne pe noi cu sfinţii Tăi îngeri şi goneşte de la noi duhurile cele rele de sub cer;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 11-lea

Toată cântarea ce se aduce Ţie nu poate a-Ţi aduce mulţumirea cuvenită pentru toţi şi pentru toate, Dumnezeule cel slăvit în Treime; căci nu se află nici minte, care să poată a se întinde cu cugetul către mulţimea îndurărilor Tale, cele asupra noastră; nici cuvânt care cu vrednicie să le povestească; însă pentru toate cele văzute de noi şi care ni se dau nouă, fie Ţie, Preasfântă Treime, mulţumire de la noi, cinstea şi slava pe care Tu Însuţi le ştii că ar fi vrednice şi plăcute de slava Ta; deci noi închinându-ne Ţie, cu smerenie şi cu dragoste cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Luminătorule cel în trei Sori, ca un dătător de lumină Te-ai arătat, în făgăduinţele Tale, nouă celor ce suntem în întunericul necunoştinţei despre soarta noastră cea viitoare; cu mulţumire însă Te mărturisim, ca măcar de una din fericirile cele prevestite de Unul-Născut Fiul Tău să ne învredniceşti pe noi; pentru care acum cu umilinţă şi cu dragoste grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai gătit aleşilor Tăi bunătăţile pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, pe care toţi cei curaţi cu inima Te vor vedea precum eşti şi Te vor cunoaşte precum Tu Însuţi îi cunoşti pe ei;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, în care toţi cei flămânzi şi însetaţi vor afla dreptate, pe saţiul ce niciodată nu se împuţinează;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, de la care făcătorii de pace fii iubiţi se vor chema, ca cei ce sunt următori Unuia-Născut Fiului Tău, cel ce pe toate le-a împăcat;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, în care cei blânzi vor moşteni pământul; iar cei săraci cu duhul se vor învrednici de Împărăţia Cerului;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai făgăduit veşnică plată celor ce miluiesc şi nesfârşită bucurie celor ce plâng;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 12-lea

Preasfântă Treime, dă-ne nouă darul Tău cel atotputernic; primeşte mărturisirea păcatelor noastre înaintea slavei împărăţiei Tale; caută la suspinurile noastre, trimite-ne nouă duhul umilinţei şi al îndurărilor; pentru ca să ne învrednicim, cu suflet şi cu inimă curată, fără de osândă a grăi către Tine pe pământ, precum grăiesc îngerii în cer: Aliluia!

Icosul al 12-lea

Cântând pronia Ta cea iubitoare de oameni, Te slăvim pe Tine toţi, Treime fără de început; credem într-Unul Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfânt; că pe altul afară de Tine Dumnezeu nu ştim, către Tine cădem şi Ţie ne rugăm, zicând:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, dă-ne nouă ajutor ca să nu ne temem de nici un rău, spre apărarea vieţii noastre şi spre a nu ne înfricoşa de nici un vrăjmaş;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce mântuieşti pe păcătoşii cei ce se pocăiesc; deci mântuieşte-ne şi pe noi mult păcătoşii;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce înmulţeşti mila Ta tuturor, înmulţeşte-o şi asupra noastră, şi ne mântuieşte pe noi, că neputincioşi suntem;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, prelungeşte-ne nouă tuturor vremea vieţii spre a ne pocăi şi nu ne osândi pe noi spre tăiere ca pe smochinul cel neroditor;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, izbăveşte-ne pe noi de ispitele ce ne împresoară: de lume, de trup şi de diavol, şi ne hrăneşte în credinţa şi dragostea cea către Tine;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, învredniceşte-ne pe noi a Te vedea faţă către faţă şi a intra în cămara Ta cea luminoasă la nunta Mielului;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, Preasfântă, de viaţă făcătoare nedespărţită şi a toate făcătoare Treime: Părinte şi Fiule şi Duhule Sfinte, Unule, Adevăratul Dumnezeu şi Făcătorul nostru, primeşte această de acum mulţumire a noastră; trimite-ne nouă darul şi puterea din înălţimea Sfântului Tău locaş, ca, toate poftele trupeşti călcându-le, să vieţuim întru toată buna cinstire şi curăţie până la sfârşitul vieţii noastre, pururea lăudând prea sfânt numele Tău, şi cântând: Aliluia!

După aceasta se zice iarăşi:

Icosul 1
Arhanghelii şi îngerii, începătoriile şi puterile, scaunele şi domniile, stând înaintea scaunului slavei Tale, nu pot a slăvi mărimea desăvârşirilor Tale. Heruvimii cei cu ochi mulţi şi serafimii cei cu câte şase aripi, acoperindu-şi feţele, cu frică şi cu dragoste grăiesc unii către alţii: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot. Iar noi ca unii ce suntem pământ şi ţărână mai lesne ar fi să iubim tăcerea; însă pentru ca să nu ne arătăm nerecunoscători şi nemulţumitori, pentru atâtea îndurări revărsate asupra noastră, urmând doxologiei celor de sus, cu credinţă şi cu dragoste zicem unele ca acestea:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti înălţimea desăvârşirilor celor nespuse şi adâncul tainelor celor neurmate;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, cel ce Unul eşti, acelaşi ieri, astăzi şi în veac;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pe toate le faci numai cu voia, aducând în fiinţă pe cele ce nu sunt, ca şi cum ar fi; cel ce cobori până la iad şi iarăşi ridici;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pui la încercare inimile şi rărunchii oamenilor, cel ce numeri stelele şi tuturor nume le dai;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, ale cărui toate căile sunt adevărate şi toate judecăţile drepte şi totodată şi dorite.
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce răsplăteşti păcatele părinţilor asupra fiilor, miluieşti şi ajuţi din neam în neam;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul 1

Împărate al veacurilor şi Doamne cel mai înainte de veci, Făcătorule a toată făptura cea văzută şi cea nevăzută, Dumnezeule cel slăvit în Sfânta Treime, căruia se închină tot genunchiul; al cel cereşti, al celor pământeşti şi al celor de dedesubt. Pentru aceasta şi noi, ca cei ce suntem luminaţi cu Sfânta Taină a Botezului întru numele Tău cel întreit sfânt deşi nevrednici fiind, îndrăznim a-Ţi aduce această cântare de laudă; iar Tu ca Făcătorul, Purtătorul de grijă şi Judecătorul nostru, ia aminte spre glasul rugăciunii robilor Tăi, şi nu depărta mila Ta de la noi, pentru ca din adâncul sufletului pururea să strigăm Ţie: ***Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.***

Rugăciune către Dumnezeu-Tatăl

Atotputernice Stăpâne, înţelepte şi atotbunule Doamne, Născătorule cel fără de început al Fiului celui dintr-o fiinţă născut, şi Purcezător al Sfântului şi celui de viaţă făcătorul Tău Duh, veşnic şi pururea fiitor; Însuţi pricinuitorule de purcedere, a cărui mărire este nemărginită, slavă nespusă şi milostivire nemăsurată;

Cel ce ne-ai adus pe noi din nefiinţă şi ne-ai cinstit cu chipul Tău cel prea scump; Care ne-ai dăruit nouă nevrednicilor nu numai a Te cunoaşte pe Tine şi a Te iubi, dar încă ce este mai scump, ca şi Tată a Te numi pe Tine ne-ai învrednicit.

Mulţumim Ţie, Dumnezeule al milostivirii şi al îndurărilor, cel ce nu ne-ai lăsat pe noi, ce am călcat porunca Ta, în mijlocul păcatului şi în umbra morţii; ci ai binevoit a trimite pe pământ, pentru mântuirea noastră, pe Unul-Născut Fiul Tău, prin care şi veacurile s-au făcut, ca prin întruparea Lui şi prin patimile Lui cele înfricoşătoare, de chinuirea diavolului şi din stricăciunea morţii să ne izbăvim.

Mulţumim Ţie, Dumnezeule al dragostei şi al puterilor, că după înălţarea la cer a Preascumpului nostru Mântuitor, ai trimis şi pe Preasfântul Tău Duh peste aleşii Lui ucenici şi apostoli, pentru ca prin puterea propovăduirii lor celei de Dumnezeu insuflate pe toată lumea s-o lumineze cu lumina cea curată a Evangheliei Tale.

Deci, Însuţi, Iubitorule de oameni, Stăpâne, ascultă acum rugăciunea cea smerită a nevrednicilor fiilor Tăi, că aşa precum ne-ai zidit pe noi numai pentru bunătatea Ta şi ne-ai răscumpărat pe noi pentru îndurarea Ta, aşa ne şi mântuieşte pe noi pentru îndurarea Ta, aşa ne şi mântuieşte pe noi după milostivirea Ta cea neasemănată; fiindcă din faptele noastre nici urmă de pocăinţă nu avem, ci dreapta răsplătire şi despărţire de prea luminată faţa Ta ne aşteaptă.

Că, dacă şi pentru tot cuvântul în deşert se va cere de la noi răspuns în ziua judecăţii şi a răsplătirii, pentru nenumăratele noastre fărădelegi, cu care am greşit înaintea Ta, apoi, ce răspuns vom da noi, săracii, în ziua aceea?

Pentru aceasta alergăm spre a Ta bunătate, care covârşeşte toată mintea şi cuvântul, rugându-ne Ţie: greşit-am, curăţeşte-ne pe noi, Doamne; nelegiuit-am, iartă-ne, Stăpâne, măniatu-Te-am, milostiveşte-Te, îndelung-Răbdătorule.

Şi păzeşte mai ales mintea, ştiinţa şi inima noastră de răutăţile lumii; izbăveşte-ne pe noi şi ne mântuieşte de viforul cel mult învăluitor al patimilor şi al căderilor în păcatele cele ştiute şi neştiute; ne îndreptează pe noi la limanul cel lin al credinţei, al dragostei şi al nădejdii vieţii celei veşnice.

Adu-Ţi aminte, Doamne, de noi, întru mila Ta; dăruieşte-ne nouă toate cererile cele spre mântuire, iar mai ales viaţă curată şi fără de prihană; învredniceşte-ne pe noi a Te iubi pe Tine, şi a ne teme din toată inima noastră, şi a face voia Ta cea sfântă; pentru rugăciunile prea curatei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi ale tuturor sfinţilor. Că bun şi iubitor de oameni Dumnezeul nostru eşti, şi Ţie slavă şi mulţumire şi închinăciune înălţăm, împreună cu cel fără de început al Tău Fiu şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă Făcătorul Tău Duh; acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către Dumnezeu-Fiul

Unule-Născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, cel ce pentru mântuirea noastră ai binevoit a Te întrupa şi moarte a pătimi; iar acum şi cu prea curatul Tău Trup la cer de-a dreapta împreună cu Tatăl şezi, şi toată lumea o cârmuieşti, nu ne uita cu milostivirea Ta pe noi, cei ce suntem jos, care măcar că suntem cu totul întinaţi şi nevrednici, însă întru Tine, Mântuitorule şi Dumnezeul nostru, credem şi pe alt mijlocitor şi nădejde al mântuirii nu ştim.

Deci,dă-ne nouă, Preabunule Răscumpărătorule, ca totdeauna să ne aducem aminte de câte chinuri ale sufletului şi ale trupului Tău a fost trebuinţă ca să împaci dreptatea cea veşnică a părintelui Tău pentru păcatele noastre; şi cum Te-ai pogorât de pe cruce până la iad, cu prea curat sufletul Tău, ca să ne izbăveşti pe noi de puterea chinuirii iadului.

Iar aducându-ne aminte de aceasta, să ne păzim de pofte şi de păcate, care au fost pricină de înfricoşătoare patimi şi de moartea Ta; şi să iubim dreptatea şi virtutea, care sunt mai plăcute Ţie decât tot darul cel adus de noi.

Deci, ca cel ispitit după toate, Preabunule, singur ştii cât este de mare slăbiciunea duhului şi a trupului nostru şi cât de puternic şi viclean este vrăjmaşul nostru care

umblă ca un leu, căutând pe cine să înghită, pentru aceasta nu ne lipsi pe noi de ajutorul Tău atotputernic; ci fii de-a pururea cu noi, păzindu-ne şi acoperindu-ne, povăţuindu-ne şi întărindu-ne, bucurând şi veselind duhul nostru.

Iar noi alergând la sânul dragostei şi a îndurării Tale, toată viaţa noastră cea vremelnică şi veşnică Ţie să o dăm, Stăpânului nostru, Răscumpărătorului şi Domnului; pe care din adâncul sufletului Îl rugăm, ca să ne faci pe noi cu judecăţile pe care le ştii, fără de împiedicare a trece la calea aceasta întunecoasă a vieţii pământeşti şi a ajunge la cămara cea dumnezeiască a Ta, pe care ai făgăduit a o pregăti tuturor celor ce cred în numele Tău şi urmează dumnezeieştilor Tale învăţături.

Rugăciune către Dumnezeu-Duhul Sfânt

Împărate ceresc, prea bunule Mângâietorule, Duhule al adevărului, cel ce din Tatăl mai înainte de veci purcezi, şi întru Fiul pururea Te odihneşti; nepărtinitorule Izvor al darurilor celor dumnezeieşti, pe care le împarţi precum voieşti; prin care şi noi nemernicii ne-am sfinţit şi ne-am uns în ziua botezului nostru.

Caută spre rugăciunea robilor Tăi, vino la noi şi Te sălăşluieşte întru noi şi curăţeşte sufletele noastre, ca să putem a ne face locaş Preasfintei Treimi.

Aşa, o Preabunule, nu Te scârbi de necurăţia noastră, nici de rănile păcatelor; ci le tămăduieşte pe ele cu ungerea Ta cea atot-vindecătoare. Luminează mintea noastră, ca să cunoaştem deşertăciunea lumii şi a celor ce sunt în lume; înviază ştiinţa noastră, ca neîncetat să vestească nouă ceea ce se cuvine, a face şi ce se cuvine a lepăda; îndepărtează şi înnoieşte inima ca să nu izvorască mai mult ziua şi noaptea gânduri rele şi pofte necuvioase. Îmblânzeşte trupul şi stinge cu insuflarea Ta cea dătătoare de rouă văpaia patimilor, prin care se întunecă în noi chipul cel prea scump al lui Dumnezeu.

Iar duhul lenevirii, al mâhnirii, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert, goneşte-l de la noi; şi ne dă nouă duhul dragostei şi al răbdării, duhul blândeţii şi al drep-

tăţii, ca îndreptând inimile cele slăbite şi genunchii, fără de lenevire să călătorim pe calea sfintelor porunci; şi aşa, ferindu-ne de tot păcatul şi împlinind toată dreptatea, să ne învrednicim a primi sfârşit creştinesc şi neruşinat, şi a intra în Ierusalimul cel ceresc; iar acolo a ne închina Ţie, împreună cu Tatăl şi cu Fiul, cântând în vecii vecilor: Treime Sfântă, slavă Ţie!

Rugăciune către Preasfânta Treime

Preasfântă Treime, Stăpânire de o fiinţă, pricinuitoare a tot binele; ce vom răsplăti Ţie pentru toate câte ne-ai dat nouă, păcătoşilor şi nevrednicilor, pe care mai înainte de a ne naşte noi în lume le-ai rânduit, şi pentru toate cele ce ne dai fiecăruia din noi în toate zilele şi pentru cele ce ai gătit nouă tuturor în veacul cel viitor?

Deci se cuvenea pentru atâtea binefaceri şi îndurări, să mulţumim Ţie nu numai cu cuvintele, ci mai ales cu faptele, păzind şi împlinind poruncile Tale; iar noi cu patimile noastre şi cu obiceiurile cele rele în nenumărate păcate şi fărădelegi ne-am aruncat.

Pentru aceasta, ca cei ce suntem întinaţi, nu numai că nu îndrăznim a ne arăta înaintea prea sfintei feţei Tale celei întreit strălucitoare, ci nici prea sfânt numele Tău a-l chema, de nu ai fi binevoit Însuţi Tu spre a noastră mângâiere a ne vesti nouă; că pe cei drepţi şi curaţi iubeşti, iar pe păcătoşii care se pocăiesc îi mântuieşti şi cu milostivire îi primeşti.

Deci, caută, o, Dumnezeiască Treime, din înălţarea sfintei slavei Tale asupra noastră, mult păcătoşilor; şi bunăvoinţa noastră în loc de fapte bune o primeşte, şi ne

dă nouă duhul pocăinţei celei adevărate; ca, urând tot păcatul, întru cuvioşie şi dreptate până la sfârşitul vieţii noastre să petrecem, făcând voia Ta cea sfântă şi slăvind cu cuget curat şi cu fapte bune prea dulcele şi prea încuviinţat numele Tău.

Amin.

Acatistul zilei de Duminică al PreaSfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi

[Preotul, după ce își pune epitrahilul și felonul, deschide dvera și dă obișnuita binecuvântare din fața Sfintei Mese, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.
Strana: Amin.]

Dacă nu este preot de față, în locul binecuvântării de mai sus, diaconul, monahul sau mireanul, va rosti: Pentru rugăciunile Sfinților părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluiește-ne pe noi. Amin.

Apoi se rostesc rugăciunile începătoare:

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

[Dacă este preot de faţă, zice: Că a Ta este Împărăţia, şi puterea, şi slava: a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Strana: Amin.]

Dacă nu va fi preot de faţă, diaconul, monahul sau mireanul, va rosti: Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Apoi se zic troparele de umilinţă:

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Simbolul credinţei

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Apoi **stihirile** acestea, glasul al 8-lea, însuşi glasul:

Să lăudăm toţi cum se cuvine pe Dumnezeu, cu cântări dumnezeieşti: pe Tatăl cel fără de început şi pe Fiul cel prea veşnic şi pe Duhul cel de o fiinţă; pe Stăpânia cea în trei ipostasuri, o Dumnezeire, o Împărăţie şi o Domnie, o Voie şi o Putere, înaintea cărora tot genunchiul se închină, al celor cereşti, al celor pământeşti şi al celor de dedesubt (de două ori).

Tatălui şi Fiului şi Duhului toţi să ne închinăm, Treimii celei de o fiinţă şi nedespărţite, pe care neîncetat o laudă în ceruri Puterile cele fără de trup; iar noi, mila şi îndurările Aceleia pe pământ mărturisind, strigăm: Părinte cel ce ne-ai zidit şi Fiule cel ce ne-ai răscumpărat şi Duhule Sfinte cel ce ne sfinţeşti pe noi toţi, Treime Sfântă, slavă Ţie (de două ori).

Când ai voit din început a zidi neamul omenesc, Doamne, atunci a zis Fiul Tău cel fără început şi Duhul cel de o fiinţă, mult Îndurate: Să facem om după chipul şi asemănarea noastră. Pentru aceasta, minunându-ne de iconomia cea iubitoare de oameni, pentru noi, strigăm: Treime Sfântă şi bine purtătoare de grijă, Făcătorule şi Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

Când se săvârşea de către Ioan botezul în Iordan, închinarea Treimii s-a arătat: că Tatăl pe Fiul iubit L-a numit, şi Fiul a primit de la rob botezul, iar Duhul Sfânt în chip de porumbel din cer S-a pogorât. Pentru aceasta prin dumnezeiasca vedere învăţându-ne Taina, cu credinţă, strigăm: Treime cea de o fiinţă, care aşa ai binevoit a Te arăta, miluieşte şi ne mântuieşte pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, acelaşi glas:

Veniţi popoare să ne închinăm Dumnezeirii celei în trei Ipostasuri: Fiului şi Tatăl împreună cu Sfântul Duh. Că Tatăl fără de ani a născut pe Fiul cel împreună veşnic şi împreună pe scaun şezător. Şi Duhul Sfânt era în Tatăl, împreună cu Fiul prea slăvit. O Putere, o Fiinţă, o Dumnezeire, căreia toţi închinându-ne, strigăm: Sfinte Dumnezeule, cel ce toate le-ai făcut prin Fiul, cu împreună - lucrarea Sfântului Duh; Sfinte tare, prin care pe Tatăl am cunoscut şi Duhul Sfânt a venit în lume; Sfinte fără de moarte, Duhule Mângâietorule, cel ce din Tatăl Te purcezi şi în Fiul Te odihneşti, Treime Sfântă, slavă Ţie.

La Stihoavnă

Se cântă **stihirile**, glasul al 2-lea:

Pe Treimea cea de o fiinţă cu cântări să O slăvim; pe Tatăl şi pe Fiul împreună cu Sfântul Duh. Că aşa au propovăduit toti proorocii şi apostolii cu mucenicii.

Stih: Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinăuntru ale mele.

Pe Lumina cea fără de început şi de o fiinţă Tatăl; pe Lumina cea neapusă şi întocmai de o fiinţă Fiul, împreună cu Duhul care este Lumina cea purcezătoare mai înainte de veci cu credinţă O slăvim, cu dragoste O cântăm şi cu nădejde O prea înălţăm întru toţi vecii.

Stih: Nu mă lepăda pe mine de la faţa Ta şi Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine.

Ceea ce ai în ceruri cântăreţi fără încetare ai slavei, pe puterile cele netrupeşti, primeşte şi de la noi pe pământ laudă, Treime dumnezeiască, pe cei pe care i-ai zidit după chipul şi asemănarea Ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Văzut-am Lumina cea adevărată, primit-am Duhul cel ceresc, am aflat credinţa cea adevărată, nedespărţitei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi.

Apoi:

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Psalmul 138

1. Doamne, cercetatu-m-ai şi m-ai cunoscut.
2. Tu ai cunoscut şederea mea şi scularea mea; Tu ai priceput gândurile mele de departe.
3. Cărarea mea şi firul vieţii mele Tu le-ai cercetat şi toate căile mele mai dinainte le-ai văzut.
4. Că încă nu este cuvânt pe limba mea,
5. Şi iată, Doamne, Tu le-ai cunoscut pe toate şi pe cele din urmă şi pe cele de demult; Tu m-ai zidit şi ai pus peste mine mâna Ta.
6. Minunată este ştiinţa Ta, mai presus de mine; este înaltă şi n-o pot ajunge.
7. Unde mă voi duce de la Duhul Tău şi de la faţa Ta unde voi fugi?
8. De mă voi sui în cer, Tu acolo eşti. De mă voi coborî în iad, de faţă eşti.
9. De voi lua aripile mele de dimineaţă şi de mă voi aşeza la marginile mării,
10. Şi acolo mâna Ta mă va povăţui şi mă va ţine dreapta Ta.

11. Şi am zis: "Poate întunericul mă va acoperi şi se va face noapte lumina dim-prejurul meu".
12. Dar întunericul nu este întuneric la Tine şi noaptea ca ziua va lumina. Cum este întunericul ei, aşa este şi lumina ei.
13. Că Tu ai zidit rărunchii mei, Doamne, Tu m-ai alcătuit în pântecele maicii me-le.
14. Te voi lăuda, că sunt o făptură aşa de minunată. Minunate sunt lucrurile Tale şi sufletul meu le cunoaşte foarte.
15. Nu sunt ascunse de Tine oasele mele, pe care le-ai făcut întru ascuns, nici fiinţa mea pe care ai urzit-o ca în cele mai de jos ale pământului.
16. Cele nelucrate ale mele le-au cunoscut ochii Tăi şi în cartea Ta toate se vor scrie; zi de zi se vor săvârşi şi nici una din ele nu va fi nescrisă.
17. Iar eu am cinstit foarte pe prietenii Tăi, Dumnezeule, şi foarte s-a întărit stă-pânirea lor.
18. Şi-i voi număra pe ei, şi mai mult decât nisipul se vor înmulţi. M-am sculat şi încă sunt cu Tine.
19. O, de ai ucide pe păcătoşi, Dumnezeule! Bărbaţi vărsători de sânge, depărtaţi-vă de la mine!
20. Aceştia Te grăiesc de rău, Doamne, şi vrăjmaşii Îţi hulesc numele.
21. Oare, nu pe cei ce Te urăsc pe Tine, Doamne, am urât şi asupra vrăjmaşilor Tăi m-am mâhnit?
22. Cu ură desăvârşită i-am urât pe ei şi mi s-au făcut duşmani.
23. Cercetează-mă, Doamne, şi cunoaşte inima mea; încearcă-mă şi cunoaşte căr-rile mele
24. Şi vezi de este calea fărădelegii în mine şi mă îndreptează pe calea cea veşnică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Aliluia, aliluia, aliluia, slavă Ţie, Dumnezeule! (de 3 ori).

Şi îndată se cântă, pe glasul al 3-lea: ***Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori),*** *apoi:*

Troparul, glasul al 8-lea, de trei ori: Bine eşti cuvântat Cel întreit Sfânt, Doamne Dumnezeul nostru, cel ce cu înţelepciunea Ta pe toată făptura ai zidit-o, şi neamul omenesc cel căzut nu l-ai părăsit; iar păcătoşii celor ce se pocăiesc viaţă veşnică a le dărui le-ai făgăduit, Iubitorule de oameni, slavă Ţie.

Apoi: ***Doamne, miluieşte !*** (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta.
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale, mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte intru mine, Dumnezeule şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului, şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul

Cântarea 1, glasul al 4-lea:

Irmos: Cu dumnezeiescul nor acoperit fiind gângavul, a spus Legea cea scrisă de Dumnezeu; ca scuturând tina de pe ochii minţii, a văzut pe Cel ce este, şi învaţă cunoştinţa Duhului, cinstind cu dumnezeieşti cântări.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Cu porunca Ta, Cel în trei Ipostasuri, Stăpâne şi Doamne, toate s-au alcătuit, cele văzute şi cele nevăzute; deci porunceşte sufletului celui întunecat cu mulţimea păcatelor să se ridice şi să Te slăvească.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

A Te înţelege pe Tine în chip desăvârşit nici puterile îngereşti cele nematerialnice nu pot, Treime cea fără de început. Iar noi, cu buze de tină, mai ales neurmată bunătatea Ta către noi, cei nevrednici, îndrăznim a o cânta şi a o slăvi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Unime dumnezeiască cea în trei Lumini, alungă toată ceaţa păcatelor şi a patimilor noastre, şi de razele Tale cele luminoase cu umbrirea cea prea dulce ne învrednicește, pentru ca să putem umbla fără de împiedicare pe calea poruncilor Tale, ca fii ai Luminii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Biserică cinstită te-ai arătat a Treimii, în care Tatăl cu dragoste, Fiul cu trupul, Duhul Sfânt cu a Sa venire, locaş Şi-au făcut, singurul adevăratul Dumnezeul nostru, pe care roagă-L pentru noi, folositoare, Ceea ce toate le poţi câte le voieşti.

Cântarea a 3-a

Irmos: Rupt-au legăturile pântecului celui sterp şi ocara cea de nerăbdat, singura rugăciunea proorociţei Ana de demult, ceea ce purta duh umilit către Cel puternic şi Dumnezeul cunoştinţelor, care a făcut-o roditoare.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Te mărturisim în trei Ipostasuri, Doamne Dumnezeul nostru, şi toate simţirile sufletului şi ale trupului nostru plecându-le, cu umilinţă strigăm: Nu numai că nu

suntem vrednici a Te chema pe Tine, dar nici a căuta la înălţimea slavei Tale celei în trei străluciri.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Răsărit-a din Lumina cea fără de început Lumina Fiului cel împreună fără de început, iar lumina Duhului cel de o fire, în chip de negrăit şi cu cuviinţă dumnezeiască a purces. Deci să ne închinăm nestricăcioasei naşteri împreună şi negrăitei purcederi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Străluceşte, Dumnezeule cel în trei Sori, în inimile celor ce Te laudă pe Tine, Lumina Ta cea întreit luminătoare, şi dăruieşte nouă tuturor a cunoaşte voia Ta şi puterea, spre a face cele desăvârşite şi plăcute Ţie, prin care să Te slăvim şi să Te lăudăm pe Tine.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Bucură-te, uşa Domnului cea neumblată; bucură-te, zidul si acoperământul celor ce aleargă la tine; bucură-te, mijlocitoarea ceea ce eşti mântuirea tuturor; nu înceta a te ruga către Sfânta Treime pentru cei ce laudă prea mărit numele tău.

Sedealna, glasul al 5-lea: Pe o Dumnezeire în trei străluciri, cu bună credinţă să O lăudăm strigând: Sfânt eşti Părinte fără de început şi Fiule cel împreună fără de început şi Duhule cel dumnezeiesc; luminează-ne pe noi care cu credinţă slujim Ţie, şi ne scoate din focul cel veşnic.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, glasul al 6-lea:

Maică Preasfântă, cu rugăciunile căreia neamul omenesc pururea se păzeşte, închină-te Tatălui, roagă pe Fiul, cheamă pe Sfântul Duh, şi fă milostiv pe unul Dumnezeu cel în Treime, pentru mulţimea păcatelor noastre, ca prin tine fiind miluiţi să binecuvântăm pe Făcătorul şi pe tine, de acum şi până în veac.

Cântarea a 4-a

Irmos: Împărate al împăraţilor, Unule dintru Unul Însuţi Cuvinte cel ce ai ieşit din Tatăl cel nepricinuit, pe Cel întocmai puternic, Duhul Tău cel adevărat apostolilor L-ai trimis, ca un făcător de bine, celor ce cântau: Slavă puterii Tale, Doamne.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Îndelungă-răbdarea Ta, Părinte, o slăvim; milostivirea Ta, Fiule, o cântăm; harul Tău, Duhule Sfinte, îl slăvim şi cu umilinţă strigăm: Dumnezeule şi Doamne cel în trei Ipostasuri, milostiv fii nouă păcătoşilor.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Ca să arăţi nouă tuturor Dumnezeirea Ta cea întreit strălucitoare, Cel ce ai zidit din început pe om, după chipul şi asemănarea Ta l-ai împodobit pe el, dăruindu-i lui minte şi cuvânt, ca un iubitor de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca ceea ce ne-ai zidit pe noi după chipul Tău, Dumnezeiască Stăpânie şi a toate făcătoare Treime, înţelepţeşte-ne pe noi şi ne luminează, ca să păzim chipul Tău, făcând voia Ta cea bună şi desăvârşită.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tu eşti rădăcina fecioriei, tu eşti floarea curăţiei cea neveştejită, tu cu naşterea ta ai sfărâmat capul balaurului, deci tu ne izbăveşte pe noi de neputinţele noastre cele netămăduite şi la limanul pocăinţei celei adevărate ne povăţuieşte.

Cântarea a 5-a

Irmos: Dezlegătoare curăţire de păcate, luaţi roua Duhului cea cu foc insuflată, o, fii prea luminaţi ai Bisericii. Că acum din Sion a ieşit legea, darul Duhului cel în chip de limbi de foc.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Într-un cuget al rătăcirii căzând oarecând fiii omeneşti, turnul mândriei au socotit a zidi; iar Tu, arătând o Stăpânie în trei Ipostasuri, ai zis Celui de o fiinţă făcătorul Fiului Tău şi Duhului: Veniţi să amestecăm limbile lor.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, pe aceeaşi fire şi Dumnezeire cu credinţă o slăvim, pe cea în trei feţe, însă pe un Făcător a toată făptura cea văzută şi nevăzută.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Când ne va cuprinde pe noi întunericul morţii, atunci, o, Făcătorule cel fără de moarte în trei Sori, porunceşte a se depărta de la noi stăpânirea întunericului şi a ne face pe noi părtaşi Luminii Tale celei veşnice.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ceea ce eşti mai curată decât toată curăţia, întru care Cel ce singur este fără de păcat, Biserică Lui şi-a făcut; cu rugăciunile tale izbăveşte-ne pe noi de faptele noastre cele rele, de cugete viclene şi de vorbe necurate.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţie şi mântuire, Stăpâne Hristoase, ai strălucit nouă din Fecioară. Ca, precum din rânza fiarei celei din mare pe proorocul Iona, să scoţi din stricăciune cu totul pe Adam cel căzut cu tot neamul.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Ştim, Preasfântă Treime, că nimic spurcat nu va intra în cămara Ta cea prea luminoasă; iar noi chiar de toată necurăţia plini fiind, de vei voi, poţi a ne curăţi; deci curăţeşte-ne pe noi şi în locaşurile Tale cele cereşti ne sălăşluieşte.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Arătatu-Te-ai de demult lui Avraam la stejarul Mamvri în trei feţe, Cel ce eşti unul de o fire şi de o voinţă, mai înainte cu aceasta închipuind taina teologiei; deci cu credinţă Te lăudăm pe Tine, pe un Dumnezeu întru o Stăpânie şi în trei Ipostasuri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pentru ca să arăţi, Stăpâne, nouă nevrednicilor milostivirea bogăţiei Tale celei neurmate, ai trimis pe Unul-Născut Fiul Tău către a noastră sărăcie, aducându-ne pe noi prin Crucea Sa la strălucirea cea dintâi. Deci luminează-ne pe noi acum şi

ne întăreşte cu Dumnezeiescul Tău Duh, ca să nu cădem nebuneşte din înălţimea răscumpărării.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ziditorule a toate, Biserica luminoasă a dumnezeieşti Tale Stăpânii celei în trei străluciri ne arată pe noi, şi ne învredniceşte cu curăţie a sluji Ţie, şi slava Ta cea nemărginită cu mintea a o vedea. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, pe care cu vrednicie o mărim.

Închinare Preasfintei Treimi

Toate puterile sufletului meu, veniţi să ne închinăm unuia Dumnezeu în Treime: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Toate cugetele inimi mele, veniţi să ne închinăm Treimii celei ce se cinsteşte întru o unime.

Toate simţirile trupului meu, veniţi să ne închinăm şi să plângem înaintea Domnului, celui ce ne-a zidit pe noi.

Cuvine-se cu adevărat a ne închina Ţie, şi a Te slăvi, şi a mulţumi Ţie, Preasfântă şi de o fiinţă Treime, pe care toate puterile cereşti, Heruvimii şi Serafimii cu cântări întreite Te laudă; toate cetele sfinţilor cu glasuri de mulţumire Te prea înalţă şi căreia toată zidirea în cer şi pe pământ cu cuviinţă sfântă se închină.

Condacele şi Icoasele

Condacul 1

Împărate al veacurilor şi Doamne cel mai înainte de veci, Făcătorule a toată făptura cea văzută şi cea nevăzută, Dumnezeule cel slăvit în Sfânta Treime, căruia se închină tot genunchiul; al cel cereşti, al celor pământeşti şi al celor de dedesubt. Pentru aceasta şi noi, ca cei ce suntem luminaţi cu Sfânta Taină a Botezului întru numele Tău cel întreit sfânt deşi nevrednici fiind, îndrăznim a-Ţi aduce această cântare de laudă; iar Tu ca Făcătorul, Purtătorul de grijă şi Judecătorul nostru, ia aminte spre glasul rugăciunii robilor Tăi, şi nu depărta mila Ta de la noi, pentru ca din adâncul sufletului pururea să strigăm Ţie: ***Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.***

Icosul 1

Arhanghelii şi îngerii, începătoriile şi puterile, scaunele şi domniile, stând înaintea scaunului slavei Tale, nu pot a slăvi mărimea desăvârşirilor Tale. Heruvimii cei cu ochi mulţi şi serafimii cei cu câte şase aripi, acoperindu-şi feţele, cu frică şi cu dragoste grăiesc unii către alţii: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot. Iar noi ca unii ce suntem pământ şi ţărână mai lesne ar fi să iubim tăcerea; însă pentru ca să nu ne arătăm nerecunoscători şi nemulţumitori, pentru atâtea îndurări revărsate asupra noastră, urmând doxologiei celor de sus, cu credinţă şi cu dragoste zicem unele ca acestea:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti înălţimea desăvârşirilor celor nespuse şi adâncul tainelor celor neurmate;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, cel ce Unul eşti, acelaşi ieri, astăzi şi în veac;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pe toate le faci numai cu voia, aducând în fiinţă pe cele ce nu sunt, ca şi cum ar fi; cel ce cobori până la iad şi iarăşi ridici;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pui la încercare inimile şi rărunchii oamenilor, cel ce numeri stelele şi tuturor nume le dai;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, ale cărui toate căile sunt adevărate şi toate judecăţile drepte şi totodată şi dorite.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce răsplăteşti păcatele părinţilor asupra fiilor, miluieşti şi ajuţi din neam în neam;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 2-lea

Văzându-Te pe Tine Isaia pe scaun înalt şi prea înălţat a zis: O! ticălosul de mine, că om fiind şi buze necurate având, am văzut pe Domnul Savaot cu ochii mei; iar când cărbunele cel de foc purtat de înger s-a atins de buzele lui, cu curăţie Te lăuda pe Tine, Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh, pe Unul Dumnezeu. Deci, ***o, Preasfântă Treime arde cu focul Dumnezeirii Tale spinii fărădelegilor noastre celor multe, ca să cântăm Ţie cu inimă curată: Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Înţelegerea cea neînţeleasă căutând să o înţeleagă marele între prooroci Moise, a zis: arată-mi mie faţa Ta! Însuţi cunoscut să Te văd pe Tine. Iar Tu ai zis către dânsul: spatele Meu vei vedea, dar faţa Mea nu se va arăta ţie că nu va vedea omul faţa Mea şi să rămână viu. Dar nouă, deşi nevrednici fiind, ai binevoit a Te arăta pe Tine în faţa Unuia-Născut Fiului Tău; pentru aceasta cu mulţumire grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti dragostea cea cu văpaie arzătoare a serafimilor şi înţelepciunea cea pururea luminătoare a heruvimilor;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti Împăratul cel mai presus de scaunele cereşti, şi Domnul cel adevărat al domniilor celor mai presus de lume;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti tăria cea nebiruită a puterilor cereşti, şi atotputernice Stăpânitorule al stăpâniilor celor înalte;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti bunavestire cea plină de bucurie a arhanghelilor şi propovăduirea cea fără tăcere a îngerilor;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti începutul a toată începerea începătoriilor celor înţelegătoare şi a tuturor puterilor cereşti, Atotţiitorule poruncitor;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai nemurire şi petreci în Lumina cea neapropiată, iar cu aleşii Tăi, ca şi cu nişte prieteni, faţă către faţă vorbeşti;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 3-lea

Cu puterea Ta cea nespusă, toate le ţii; cu cuvântul înţelepciunii Tale celei neurmate, toate le chiverniseşti; şi cu Duhul gurii Tale, toate le înviezi şi le faci a se bucura. O, cel în trei sori a toate Făcătorule, Tu ai măsurat cerul cu dreapta şi pământul cu palma, care porţi şi hrăneşti toată făptura, toate pe nume le chemi; şi nu este nimeni care să se poată ascunde de puternicia dreptei şi a vederii Tale. Pentru aceasta împreună cu toate puterile cele de sus şi de jos, cu umilinţă căzând, cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Având toată zidirea slujitoare poruncii Tale, pretutindenea arăţi urmele proniei şi ale desăvârşirilor Tale celor neurmate; pentru aceasta cele nevăzute ale Tale, şi puterea cea pururea fiitoare şi Dumnezeirea, de pe făpturi cugetându-le le vedem; pentru care cu mirare şi cu bucurie grăim unele ca acestea:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, puternice Făcătorule al celor văzute şi nevăzute, şi Chivernisitorule cel cu dragoste îmbelşugată al celor de acum şi celor viitoare;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce din patru stihii ai alcătuit făptura şi cu patru timpuri ai încununat cununa anului;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai poruncit soarelui să lumineze ziua, şi luna cu stelele să lumineze noaptea;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce scoţi vânturile din vistierii; Cel ce îmbraci cerul cu nori şi trimiţi ploaie şi rouă spre răcorirea căldurii;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce încingi dealurile cu bucurie şi văile cu veselie; Cel ce împodobeşti crinii ţarinii şi încununezi câmpiile cu roade;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce trimiţi hrană puilor de corbi şi adăpi toate fiarele câmpului şi trimiţi îndurările Tale peste toate lucrurile Tale;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 4-lea

Vifor având înăuntru eresul cel pierzător de suflete, al doilea Iuda, Arie nebunul, s-a lepădat de Tine, Fiul lui Dumnezeu, a fi unul din Sfânta Treime; iar noi, deşi pe un Ipostas al Tatălui, altul al Fiului şi altul al Sfântului Duh numim, însă o Dumnezeire în Tatăl şi în Sfântul Duh, deopotrivă puterea, de o fiinţă slava, cu inima şi cu buzele mărturisim şi cu Lumina cea întreit luminătoare în baia Sfântului Botez luminaţi fiind, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, unui Dumnezeu ne închinăm, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Auzind păstorii şi învăţătorii Sfintei Biserici pe Arie, ca o fiară cumplită intrând în turma cea cuvântătoare a lui Hristos, şi răpind oile de la adevărata mărturisire a dreptslăvitoarei credinţe, adunându-se în Niceea la sobor, au mărturisit pe Hristos Dumnezeu, iar nu făptură; şi deopotrivă Tatălui pe Fiul şi pe Sfântul Duh cinstindu-I, cu glas ca de tunet au grăit:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Dumnezeule Părinte şi Dumnezeule Fiule şi Dumnezeule Duhule Sfinte, Unule adevăratul Dumnezeu, iar nu trei dumnezei;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Părinte nezidit şi Fiule nezidit şi Duhule Sfinte, Unule împreună nezidit; iar nu trei îndeosebi neziditi;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Părinte cel ce ai născut pe Fiul mai înainte de veci; Fiule, cel ce Te-ai născut fără de ani din Tatăl; Duhule Sfinte, care din veac purcezi de la Părintele, dar nu Te naşti;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, Părinte, care ne-ai chemat pe noi dintru nefiinţă; Fiule, cel ce ne-ai răscumpărat pe noi cei căzuţi prin Crucea Ta; Duhule Sfinte, cel ce sfinţeşti şi înviezi pe toţi cu darul Tău;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai binevoit a întemeia în duhul, în sufletul şi în trupul nostru cortul cel cu trei părţi spre a Ta sălăşluire, şi nu l-ai lăsat pe el întru noi până în sfârşit a se strica prin păcat;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai pus semnul fiinţei Tale celei în trei Ipostase peste toate lucrurile Tale; în lumea aceasta văzută şi în cea nevăzută;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 5-lea

Treime cea fără de început şi a toate făcătoare, zidindu-ne pe noi după chipul şi asemănarea Ta, ai poruncit nouă a face cele plăcute înaintea Ta; iar noi ticăloşii voia noastră cea rea iubind-o, făgăduinţele Sfintei Taine a Botezului am lepădat şi chipul Tău l-am întinat. Deci acum iarăşi alergăm la Tine şi ne rugăm: ***trimite nouă darul Tău, scoate-ne pe noi din mâna vrăjmaşilor celor văzuţi şi nevăzuţi, şi ne mântuieşte pe noi cu judecăţile pe care le ştii***, ca în vecii vecilor să cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Văzând înţelegerea, care covârşeşte desăvârşirile Tale şi nespusele faceri de bine către fiii cei săraci ai lui Adam, Dumnezeule cel în trei Ipostase, cel mort cu duhul se înviază, cel întinat cu ştiinţa se curăţeşte şi cel pierdut se mântuieşte; deci cu minte mulţumitoare, cu inimă mulţumitoare şi cu buze de mulţumire zidite de Tine, plecând genunchii grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai hotărât în sfatul Tău cel în trei Ipostase a zidi pe om, şi în trupul lui cel luat din ţărână, suflare de viaţă din gura Ta ai insuflat;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce în faţa lui Adam cu chipul şi asemănarea Ta, pe noi, pe toţi ne-ai cinstit şi bunătăţile Raiului moştenitori ne-ai făcut;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce cu înţelepciune ne-ai învăţat pe noi mai presus decât toate cele văzute, şi pe toată făptura cea de jos sub picioarele noastre ai supus-o;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ne-ai dăruit nouă pomul vieţii spre hrană, şi cu darul nemuririi ne-ai îmbogăţit;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce strămoşii noştri, cei care au călcat porunca, nu i-ai părăsit nici după greşeală, ci întru nădejdea mântuirii în preajma Edenului i-ai sălăşluit.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ne-ai scos şi pe noi din pântecele maicii noastre, şi cu darul Evangheliei, după naştere, ne-ai sfinţit;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 6-lea

Propovăduitorul dreptăţii şi râvnitorul sfântului Tău nume, Ilie cel prea luminat, chemat fiind de înger, a stat pe Muntele Horeb; deci s-a făcut mai întâi vânt mare şi tare, risipind munţii, apoi s-a făcut cutremur mare şi foc arzător; ci nu în acestea

Te-a văzut pe Tine. Iar după foc, glas de vânt subţire, şi acolo Te-a văzut; deci acoperindu-şi faţa, cu veselie şi cu frică a grăit: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Răsărit-ai Lumina cunoştinţei celei cu trei raze strălucitoare a dumnezeirii Tale la toată lumea; gonit-ai rătăcirea cea idolească, Dumnezeul cel în trei Ipostase şi Doamne; iar pe tot neamul omenesc din întunericul cel mare al păgânătăţii, în lumina cea minunată a Evangheliei l-ai adus, prin care noi cei luminaţi slăvind atotputernica Ta pronie, grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai pierdut până în sfârşit cu apele potopului toată făptura cea stricată prin păcat, şi în faţa lui Noe ai înnoit tot neamul omenesc;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai despărţit pe părintele credincioşilor Avraam din amestecarea limbilor, şi din seminţia lui ai întemeiat adevărata Biserică;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai scos pe poporul Tău din Egipt, l-ai hrănit pe el cu mană în pustie şi l-ai dus în pământul în care curge lapte şi miere;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai plinit cu Duhul Tău pe prooroci, şi printr-înşii în mijlocul lui Israel ai păzit credinţa în Răscumpărătorul cel făgăduit;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai pedepsit pe poporul Tău cel ce greşise, prin robia Babilonului, după sfârşitul căreia, iarăşi ai poruncit a se zidi Ierusalimul;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai arătat pe Macabei statornici până la moarte în credinţa şi învăţăturile cele părinteşti; iar pe biserica cea de sub Lege, ca pe o mireasă până la venirea iubitului mire, ai păzit-o întreagă;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 7-lea

Vrând a arăta mărimea dragostei şi a milostivirii Tale celei către neamul omenesc cel căzut, când s-a plinit vremea, ai trimis pe cel Unul-Născut Fiul Tău, care, născându-Se din Fecioară, S-a supus Legii, pentru ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere; Care, petrecând pe pământ ca un Om şi răscumpărându-ne pe noi prin crucea Sa, S-a înălţat la cer, de unde, împlinind făgăduinţa, a trimis nouă pe Preasfântul Duh, ca să cântăm toţi: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Minunată în adevăr şi nouă minune ai arătat, Minunatule întru cele înalte Doamne, când după trimiterea Preasfântului Duh peste aleşii ucenici şi apostoli, i-ai trimis pe ei la propovăduire în toată lumea, ca să vestească numele cel mare al Preasfintei

Treimi, şi să aducă toate neamurile la ascultarea credinţei. Pentru aceasta, minunându-ne de puterea şi lucrarea cuvintelor lor, celor insuflate de Dumnezeu, cu bucurie grăim:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai ales pe cele neputincioase, de neam slab şi nebăgate în seamă ale lumii, ca să ruşineze pe cele tari, mărite şi înţelepte;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai întărit nenumărate cete de mucenici, ca prin nenumărate chinuri şi omoruri să fie pecetluit adevărul Evangheliei şi puterea darului lui Hristos;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce prin semnul Crucii ai plecat inima marelui Constantin cel întocmai cu apostolii, şi prin acela ai pus sfârşit cumplitelor prigoniri asupra creştinilor;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai întărit Biserica, prin cele şapte soboare a toată lumea, ca şi cu şapte stâlpi, a purtătorilor de Dumnezeu părinţi, şi de învăluirile eretice nevătămate ai păzit-o;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai dăruit învăţătorilor celor de Dumnezeu înţelepţiţi şi marilor nevoitori ai bunei cinstiri, ca unor prea luminate stele, pe tăria Bisericii a străluci;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai povăţuit şi pe stăpânitorul împărăţiei romanilor Constantin, la lumina credinţei celei adevărate, şi prin acela ai izbăvit toată lumea de înşelăciunea multei necredinţe;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 8-lea

Străin şi minunat, la stejarul lui Mamvri, Te-a văzut Avraam pe Tine, Adevăratul Dumnezeu, adică trei bărbaţi văzând, ca şi către unul a grăit: ***Doamne, de am aflat har înaintea Ta, nu trece pe robul Tău.*** Deci Celor trei, care i s-au arătat în trei feţe: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, iar unuia Dumnezeu într-o fiinţă, până la pământ s-a închinat, grăind: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Cu totul pretutindenea eşti, şi totdeauna purtător de grijă pentru toată zidirea Ta, nu numai cu tăria nemăsuratei puterii Tale, ci şi cu bogăţia cea atotlucrătoare; iar nouă, precum a zis Fiul Tău, că şi perii capului toţi sunt număraţi la Tine, ca nici unul dintr-înşii să nu cadă fără voia Ta. Pentru aceasta, nădăjduind spre pronia Ta, cu îndrăzneală şi cu dragoste grăim:
Sfânt, Sfânt, Sfânt, eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai binevoit ca tot neamul omenesc să se împartă în seminţii şi neamuri, şi fiecăreia din ele i-ai rânduit locul şi timpul vieţuirii;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, prin care împăraţii împărăţesc şi cei puternici fac dreptate, şi păzeşti pe aleşii Tăi ca lumina ochiului.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, din care izvorăşte înţelepciunea şi înţelegerea, toată tăria şi puterea, toată sănătatea şi frumuseţea;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce rânduieşti războaie, şi iarăşi le opreşti pe ele; Cel ce încununezi cu biruinţă arma ce poartă dreptate, iar pe cea nedreaptă, chiar în mijlocul biruinţelor, mai înainte o hotărăşti spre sfărâmare;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce faci semne pe cer şi pe pământ, trimiţi foc, boli şi foamete asupra oamenilor, ca să nu rătăcească ei până în sfârşit din căile Tale cele drepte;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce înalţi pe cei smeriţi pe pământ şi îi pui să stea cu domnii poporului Tău; iar pe cei mândri îi nimiceşti ca să nu se afle locul lor;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 9-lea

Toată firea, sus şi jos, neîncetat Te slăveşte pe Tine Făcătorul cel prea veşnic şi Dumnezeu: în cer unii cântă zi şi noapte: Sfânt, Sfânt, Sfânt, iar alţii cununile lor le pun la picioarele Tale. Iar noi pe pământ împreună cu toată făptura, ca cei împodobiţi cu chipul slavei Tale celei de o fiinţă, Ţie ne rugăm şi de la Tine aşteptăm mare şi bogată milă, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Ritorii cei mult-vorbitori, deşi mult se ostenesc cu mintea a ispiti despre taina Preasfintei Treimi, dar nu pot a înţelege cum este un Dumnezeu de o fire însă în trei desăvârşite feţe, iar noi întru aceasta credem şi mărturisim, dar cum, nu o cercăm. Şi nenumăratele faceri de bine cele către noi ale Fiecăreia din cele trei dumnezeieşti Feţe bine ştiindu-le, cu credinţă şi cu mulţumire grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai rânduit cu dreaptă judecata Ta nouă tuturor a ne întoarce în pământul din care suntem luaţi, şi în ziua învierii iarăşi a ne scula;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce înainte ai hotărât soarelui, lunii şi stelelor să se întunece oarecând, iar pământului şi tuturor celor ce sunt pe el cu foc a se lămuri, pentru ca în locul lor să se arate cer nou, în care petrece dreptatea;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai rânduit ziua, în care vor sta înaintea Ta la judecată toate seminţiile şi neamurile, ca să-şi ia fiecare plată după faptele sale.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce vei zice drepţilor în ziua răsplătirii: veniţi binecuvântaţii Părintelui Meu de moşteniţi împărăţia care este gătită vouă de la întemeierea lumii;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, de la care păcătoşii cei care nu s-au pocăit cu frică atunci vor auzi: duceţi-vă de la mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic, care este gătit diavolului şi îngerilor lui;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai făgăduit ca Biserica Ta să o păzeşti neclintită până la sfârşitul lumii, spre a nu fi ea biruită nici de porţile iadului;
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 10-lea

Vrând să mântuieşti lumea, Te-ai arătat la râul Iordanului, Preasfântă şi Dumnezeiască Treime: Tatăl în glas din cer mărturisind pe Fiul cel iubit; Fiul în chip omenesc primind Botezul de la rob; şi Duhul Sfânt pogorându-Se în chip de porumbel peste cel ce Se boteza. Deci întru numele lui Dumnezeu, însă în trei Feţe: a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, ne-am învăţat a lumina cu Botezul pe tot omul ce vine în lume, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Împărate prea veşnice, care răsări soarele peste cei buni şi peste cei răi; Cel ce iubeşti pe cei drepţi şi pe cei păcătoşi miluieşti, spală necurăţia noastră cea sufletească şi trupească; binevoieşte a face în noi lăcaşul Tău, deşi nevrednici robi ai Tăi suntem. Pierde gândurile cele necurate, şterge faptele cele necuviincioase, îndreaptă limba noastră spre a vorbi cele plăcute înaintea Ta, pentru ca, cu inimă şi cu buze curate, cu umilinţă să grăim unele ca acestea:
Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, despre care ceata apostolilor învederat vorbeşte şi către care soborul proorocilor pururea priveşte;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru pe care ceata mucenicilor cu dumnezeiască cuviinţă Îl mărturiseşte şi oastea preacuvioşilor numele Tău cel Sfânt Îl slăveşte.
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, pentru care mulţimea pustnicilor neîncetat suspină, şi de la care nevoinţele pustniceşti se încununează;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, căruia ierarhii şi păstorii Bisericii aduc cântare de mulţumire; iar învăţătorii lumii spre a noastră mântuire spre noi teologhisesc;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, primeşte rugăciunea cea pentru noi şi mijlocirea tuturor sfinţilor, iar mai ales a Preasfintei Fecioare, care îşi întinde mâinile sale către Tine pentru noi;
Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, îngrădeşte-ne pe noi cu sfinţii Tăi îngeri şi goneşte de la noi duhurile cele rele de sub cer;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 11-lea

Toată cântarea ce se aduce Ţie nu poate a-Ţi aduce mulţumirea cuvenită pentru toţi şi pentru toate, Dumnezeule cel slăvit în Treime; căci nu se află nici minte, care să poată a se întinde cu cugetul către mulţimea îndurărilor Tale, cele asupra noastră; nici cuvânt care cu vrednicie să le povestească; însă pentru toate cele văzute de noi şi care ni se dau nouă, fie Ţie, Preasfântă Treime, mulţumire de la noi, cinstea şi slava pe care Tu Însuţi le ştii că ar fi vrednice şi plăcute de slava Ta; deci noi închinându-ne Ţie, cu smerenie şi cu dragoste cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Luminătorule cel în trei Sori, ca un dătător de lumină Te-ai arătat, în făgăduinţele Tale, nouă celor ce suntem în întunericul necunoştinţei despre soarta noastră cea viitoare; cu mulţumire însă Te mărturisim, ca măcar de una din fericirile cele prevestite de Unul-Născut Fiul Tău să ne învredniceşti pe noi; pentru care acum cu umilinţă şi cu dragoste grăim:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai gătit aleşilor Tăi bunătăţile pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, pe care toţi cei curaţi cu inima Te vor vedea precum eşti şi Te vor cunoaşte precum Tu Însuţi îi cunoşti pe ei;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, în care toţi cei flămânzi şi însetaţi vor afla dreptate, pe saţiul ce niciodată nu se împuţinează;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, de la care făcătorii de pace fii iubiţi se vor chema, ca cei ce sunt următori Unuia-Născut Fiului Tău, cel ce pe toate le-a împăcat;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, în care cei blânzi vor moşteni pământul; iar cei săraci cu duhul se vor învrednici de Împărăţia Cerului;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce ai făgăduit veşnică plată celor ce miluiesc şi nesfârşită bucurie celor ce plâng;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 12-lea

Preasfântă Treime, dă-ne nouă darul Tău cel atotputernic; primeşte mărturisirea păcatelor noastre înaintea slavei împărăţiei Tale; caută la suspinurile noastre, trimite-ne nouă duhul umilinţei şi al îndurărilor; pentru ca să ne învre-

dnicim, cu suflet şi cu inimă curată, fără de osândă a grăi către Tine pe pământ, precum grăiesc îngerii în cer: Aliluia!

Icosul al 12-lea

Cântând pronia Ta cea iubitoare de oameni, Te slăvim pe Tine toţi, Treime fără de început; credem într-Unul Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfânt; că pe altul afară de Tine Dumnezeu nu ştim, către Tine cădem şi Ţie ne rugăm, zicând:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, dă-ne nouă ajutor ca să nu ne temem de nici un rău, spre apărarea vieţii noastre şi spre a nu ne înfricoşa de nici un vrăjmaş;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce mântuieşti pe păcătoşii cei ce se pocăiesc; deci mântuieşte-ne şi pe noi mult păcătoşii;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce înmulţeşti mila Ta tuturor, înmulţeşte-o şi asupra noastră, şi ne mântuieşte pe noi, că neputincioşi suntem;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, prelungeşte-ne nouă tuturor vremea vieţii spre a ne pocăi şi nu ne osândi pe noi spre tăiere ca pe smochinul cel neroditor;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, izbăveşte-ne pe noi de ispitele ce ne împresoară: de lume, de trup şi de diavol, şi ne hrăneşte în credinţa şi dragostea cea către Tine;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, învredniceşte-ne pe noi a Te vedea faţă către faţă şi a intra în cămara Ta cea luminoasă la nunta Mielului;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul al 13-lea (de trei ori)

O, Preasfântă, de viaţă făcătoare nedespărţită şi a toate făcătoare Treime: Părinte şi Fiule şi Duhule Sfinte, Unule, Adevăratul Dumnezeu şi Făcătorul nostru, primeşte această de acum mulţumire a noastră; trimite-ne nouă darul şi puterea din înălţimea Sfântului Tău locaş, ca, toate poftele trupeşti călcându-le, să vieţuim întru toată buna cinstire şi curăţie până la sfârşitul vieţii noastre, pururea lăudând prea sfânt numele Tău, şi cântând: Aliluia!

După aceasta se zice iarăşi:

Icosul 1

Arhanghelii şi îngerii, începătoriile şi puterile, scaunele şi domniile, stând înaintea scaunului slavei Tale, nu pot a slăvi mărimea desăvârşirilor Tale. Heruvimii cei cu ochi mulţi şi serafimii cei cu câte şase aripi, acoperindu-şi feţele, cu frică şi cu dragoste grăiesc unii către alţii: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot. Iar noi ca unii ce

suntem pământ şi ţărână mai lesne ar fi să iubim tăcerea; însă pentru ca să nu ne arătăm nerecunoscători şi nemulţumitori, pentru atâtea îndurări revărsate asupra noastră, urmând doxologiei celor de sus, cu credinţă şi cu dragoste zicem unele ca acestea:

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce eşti înălţimea desăvârşirilor celor nespuse şi adâncul tainelor celor neurmate;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, cel ce Unul eşti, acelaşi ieri, astăzi şi în veac;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pe toate le faci numai cu voia, aducând în fiinţă pe cele ce nu sunt, ca şi cum ar fi; cel ce cobori până la iad şi iarăşi ridici;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce pui la încercare inimile şi rărunchii oamenilor, cel ce numeri stelele şi tuturor nume le dai;

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, ale cărui toate căile sunt adevărate şi toate judecăţile drepte şi totodată şi dorite.

Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, cel ce răsplăteşti păcatele părinţilor asupra fiilor, miluieşti şi ajuţi din neam în neam;

Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.

Condacul 1

Împărate al veacurilor şi Doamne cel mai înainte de veci, Făcătorule a toată făptura cea văzută şi cea nevăzută, Dumnezeule cel slăvit în Sfânta Treime, căruia se închină tot genunchiul; al cel cereşti, al celor pământeşti şi al celor de dedesubt. Pentru aceasta şi noi, ca cei ce suntem luminaţi cu Sfânta Taină a Botezului întru numele Tău cel întreit sfânt deşi nevrednici fiind, îndrăznim a-Ţi aduce această cântare de laudă; iar Tu ca Făcătorul, Purtătorul de grijă şi Judecătorul nostru, ia aminte spre glasul rugăciunii robilor Tăi, şi nu depărta mila Ta de la noi, pentru ca din adâncul sufletului pururea să strigăm Ţie: ***Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Doamne Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, zidirea Ta cea căzută, pentru numele Tău cel Sfânt.***

Cântarea a 7-a

Irmos: Cu un glas a răsunat viersul organelor, a cinsti chipul cel de aur făcut fără de suflet; iar darul Duhului cel purtător de lumină, cinsteşte a striga: Treime una, cea întocmai puternică şi fără de început, bine eşti cuvântată.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Ramura în două şi fără de început din Tatăl, ca din radăcina cea fără de început a răsări Fiul cu naşterea şi Duhul cu purcederea, împreună de o fire şi nedespărţită cu puterea şi cu stăpânia, ca trei Lumini fiind întru o strălucire a Dumnezeirii.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

În cuptorul cel de foc al patimilor m-a aruncat pe mine chinuitorul meu rău obicei; iar Tu, Făcătorule a toate cel întreit, precum ai mântuit pe cei trei tineri, aşa mă mântuieşte şi pe mine: Părinte şi Fiule şi Duhule Sfinte, ca să strig Ţie: Treime una, cea de o putere şi fără de început, fie binecuvântat numele Tău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mari sunt şi nespuse bunătăţile Tale cele fără de număr, pe care le-ai dat nouă, Treime, de la începutul vieţii noastre şi până în ziua şi ceasul de acum, şi pe care ai încă a ni le mai da. Pentru toate acestea mulţumim Ţie, cu inima, şi cu buzele cântând: Treime una, cea de o putere şi fără început, prea cuvântată eşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Toate prin mâinile tale de la Domnul am luat, Fecioară prea curată. Pentru aceasta cântare de mulţumire aduc ţie, şi prin tine, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh mă închin şi cânt: Bine eşti cuvântată, Treime Preasfântă; bine eşti cuvântată şi tu între femei, Stăpână, cea fără de prihană.

Cântarea a 8-a

Irmos: Dezleagă legăturile şi stâmpără văpaia, Chipul cel în trei străluciri al dumnezeieşti Stăpânii. Tinerii cântă şi binecuvântează pe unul Mântuitorul şi atotfăcătorul, ca pe un făcător de bine a toată zidirea cea făcută.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Mulţimea fiinţelor celor gânditoare neîncetat Te laudă pe Tine, Dumnezeu cel necuprins, cu care şi noi împreună Te slăvim, strigând: Treime cea prea fiinţătoare, mântuieşte pe robii Tăi, ca o iubitoare de oameni.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Mintea cea fără de început a născut pe Cuvântul cel necuprins, şi pe Dumnezeiescul Duh singură L-a purces de o putere. Pentru aceasta pe Treimea cea de o fiinţă, pe Stăpânul tuturor, Dumnezeu Îl propovăduim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pentru păcatele noastre cele multe, de mai multe chinuri suntem vrednici, şi până acum cu darul Tău nevătămaţi petrecem, Treime prea milostivă. Deci, cu lacrimi căzând Te slăvim pe Tine grăind: Binecuvântaţi toţi pe unul Dumnezeu şi Ziditorul cel în trei Ipostasuri, ca pe făcătorul de bine, cel ce a făcut şi păzeşte toată făptura.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Slăvesc apărarea Ta cea tare, mărturisesc puterea mijlocirilor tale cele de Maică; mulţumesc Preasfintei Treimi, care te-a prea mărit şi te-a ales pe tine; şi slăvesc pe Dumnezeu şi pe Maica lui Dumnezeu; toate cele dinăuntru ale mele, lăudaţi şi prea înălţaţi.

Cântarea a 9-a

Irmos: Bucură-te împărătească Maică, slava fecioarelor; că toată gura cea limpede, bine grăitoare vorbind, nu te poate cânta dupa cum se cuvine; şi se întunecă toată mintea, a cunoaste naşterea ta. Pentru aceasta cu un gând pe tine te mărim.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Sfânt şi prea slăvit este Dumnezeu Tatăl, cel mai înainte de veci; Sfânt şi prea slăvit este Fiul, care din Tatăl S-a născut; Sfânt şi prea slăvit este Duhul cel de viaţă făcător, care din Tatăl purcede şi prin Fiul Se arată.

Pripeală: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Singuri nevrednici suntem şi nu numai a ne ruga, dar nici a ne apropia către Tine, o Treime! Însă aducem Ţie spre mijlocire pentru noi nevoinţele sfinţilor apostoli, ale proorocilor, ale mucenicilor şi ale mărturisitorilor, precum şi ostenelile şi lacrimile prea cuvioşilor pustnici şi ale tuturor celor care din veac au bineplăcut Ţie; primeşte-le pe acestea întru jertfelnicul cel mai presus de ceruri şi nu ne lepăda pe noi cei lipsiţi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe această cântare de rugăciune o unim cu dragostea Ta, Dumnezeule Părinte; cu sângele Tău, Fiule cel Unul-Născut, care este mai scump decât al lui Abel; şi cu nemărginită bunătatea Ta, Duhule Preasfinte, pentru care ne rugăm şi ne cucerim: Nu trece cu vederea rugăciunea noastra ce se aduce Ţie din buze spurcate, nici de îndrăznirea cea către Tine, nu depărta pe robii Tăi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pe Fecioara cea prea curată, care este nădejdea de obşte a tuturor, o aducem Ţie mijlocitoare întru rugăciunile noastre noi păcătoşii; Părinte şi Fiule şi Duhule Sfânt, miluieşte-ne pe noi şi ne dăruieşte bunătăţile cele veşnice şi vremelnice, pentru rugăciunile Celeia ce este mai cinstită decât Heruvimii, şi mai mărită decât toate puterile cereşti.

Luminânda: Pe o Stăpânie în trei Sori a Fiinţei celei dumnezeieşti de o fiinţă O slăvim, şi cu glasuri întreit sfinte strigăm: Sfânt eşti Părinte fără de început şi Sfânt eşti Fiule cel împreună fără de început şi Duhule Sfinte, unule nedespărţite Dumnezeul nostru şi Făcătorul a tuturor, cel ce eşti iubitor de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Părinte şi Fiule şi Duhule Sfinte, caută spre noi, cei ce cu credinţă ne închinăm Ţie, şi slăvim stăpânia Ta; iar Tu răspunde celor ce Te iubesc pe Tine: Eu sunt cu voi şi nimeni împotriva voastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Dumnezeiască Lumină cea de o Stăpânie, care din pântecele tău a răsărit, prea curată Maica lui Dumnezeu, pe toată lumea cu Lumina cea întreit strălucitoare a luminat-o, şi pământul ca pe un cer nou l-a arătat, pentru că toate lucrurile Domnului pe Domnul să-L laude, şi să-L prea înalţe întru toţi vecii.

La Laude

Stihirile, glasul al 4-lea, însuşi glasul:

Prea slăvite au văzut astăzi toate neamurile în cetatea lui David. Când Duhul Sfânt S-a pogorât în limbi de foc, precum grăitorul de Dumnezeu Luca a spus. Că zice: adunaţi fiind ucenicii lui Hristos, s-a făcut sunet, ca de o suflare ce vine repede, şi a

umplut casa unde erau şezând. Şi toţi au început a grăi, cu străine graiuri, cu străine învăţături, cu străine porunci ale Sfintei Treimi (de două ori).

Duhul Sfânt era de-a pururea şi este şi va fi. Nici început având, nici începând; ci pururea cu Tatăl şi cu Fiul este împreunat şi împreună numărat. Viaţă, şi de viaţă făcător. Lumină, şi de lumină dătător. Însuşi bun, şi izvor bunătăţii. Prin care Tatăl se cunoaşte şi Fiul se prea slăveşte, şi de toţi se ştie: o putere, o împreunare, o închinare a Sfintei Treimi.

Duhul Sfânt este lumina şi viaţa şi izvor viu înţelegător. Duhul înţelepciunii, Duhul înţelegerii; bun, drept, înţelegător, stăpânitor, curăţitor de greseli, Dumnezeu şi îndumnezeitor, foc care din foc purcede, grăitor, lucrător, împărţitor de daruri. Prin care toţi proorocii şi dumnezeieştii apostoli, împreună cu mucenicii s-au încununat. Străină auzire, străină vedere, foc împărţindu-se spre darea de daruri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, glasul al 6-lea

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, care pretutindeni eşti şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viată, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată spurcăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Rugăciune către Dumnezeu-Tatăl

Atotputernice Stăpâne, înţelepte şi atotbunule Doamne, Născătorule cel fără de început al Fiului celui dintru o fiinţă născut; şi al Sfântului şi celui de viaţă făcătorul Tău Duh, veşnic şi pururea fiitor; Însuţi pricinuitorule de purcedere, a cărui slavă este nemărginită, slavă nespusă şi milostivirea nemăsurată; Cel ce ne-ai adus pe noi din nefiinţă şi ne-ai cinstit cu chipul Tău cel prea scump; care ne-ai dăruit nouă nevrednicilor nu numai a Te cunoaşte pe Tine şi a Te iubi, dar încă ce este mai scump, ca şi Tată a Te numi pe Tine ne-ai învrednicit.

Mulţumim Ţie, Dumnezeule al milostivirii şi al îndurărilor, cel ce nu ne-ai lăsat pe noi cei ce am călcat porunca Ta, în mijlocul păcatului şi al umbrei morţii; ci ai binevoit a trimite pe pământ pentru mântuirea noastră, pe Unul-Născut Fiul Tău, prin care şi veacurile s-au făcut; ca prin întruparea Lui şi prin patimile Lui cele înfricoşătoare, de chinuirea diavolului şi din stricăciunea morţii să ne izbăvim.

Mulţumim Ţie, Dumnezeule al dragostei şi al puterilor, că după înălţarea la cer al prea scumpului nostru Mântuitor, rugat fiind prin Crucea Lui, ai trimis şi pe Prea-sfântul Tău Duh peste aleşii lui ucenici şi apostoli; pentru ca prin puterea propovăduirii lor celei de Dumnezeu însuflate pe toată lumea s-o lumineze cu lumina cea nestricăcioasă a Evangheliei Tale.

Deci Însuţi, Iubitorule de oameni, Stăpâne, ascultă acum rugăciunea cea smerită a nevrednicilor fiilor Tăi, că aşa precum ne-ai zidit pe noi numai pentru bunătatea Ta, şi ne-ai răscumpărat pe noi pentru îndurarea Ta, aşa ne şi mântuieşte pe noi după milostivirea Ta cea neasemănată; fiindcă din faptele noastre nici urmă de pocăinţă nu avem, ci dreaptă răsplătire şi despărţire de prea luminata faţa Ta ne asteaptă. Că, dacă şi pentru tot cuvântul în deşert se va cere de la noi răspuns în ziua judecăţii şi a răsplătirii, pentru nenumăratele noastre fărădelegi, cu care am greşit înaintea Ta, apoi, ce răspuns vom da noi, săracii, în ziua aceea.

Pentru aceasta foarte întristându-ne despre îndreptarea urmărilor noastre numai spre a Ta bunătate, care covârşeşte toată mintea şi cuvântul, alergăm, având-o pe aceea ca temelie tare a nădejdii, ne rugăm Ţie: Greşit-am, curăţeşte-ne pe noi, Doamne; nelegiuit-am, iartă-ne, Stăpâne; mâniatu-Te-am, milostiveşte-Te, Îndelung-răbdătorule. Şi păzeşte mai ales mintea, ştiinţa şi inima noastră de răutăţile lumii; izbăveşte-ne pe noi şi ne mântuieşte de viforul cel mult învăluitor al patimilor şi al căderilor în păcatele cele de voie şi cele fără de voie, celor ştiute şi neştiute; şi ne îndreptează pe noi la limanul cel lin al credinţei, al dragostei şi al nădejdii vieţii celei veşnice.

Adu-Ţi aminte, Doamne, de noi, întru mila Ta; dăruieşte-ne nouă toate cererile cele spre mântuire, iar mai ales viaţă curată şi fără de prihană; învredniceşte-ne pe noi a Te iubi pe Tine, şi a ne teme din toată inima noastră, şi a face voia Ta cea sfântă; pentru rugăciunile prea curatei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu, şi ale tuturor sfinţilor. Că bun şi iubitor de oameni Dumnezeul nostru eşti, şi Ţie slavă şi mulţumire şi închinăciune înălţăm, cu Cel fără de început al Tău Fiu şi cu Prea-sfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către Dumnezeu-Fiul

Unule-Născut Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, cel ce pentru mântuirea noastră ai binevoit a Te întrupa şi moarte a pătimi; iar acum şi cu prea curatul Trupul Tău la cer de-a dreapta împreună cu Tatăl şezi, şi toată lumea o cârmuieşti; nu ne uita cu milostivirea Ta pe noi, cei ce suntem jos şi de multe ispite şi mâhniri ispitindu-ne;

care măcar că suntem cu totul întinaţi şi nevrednici, însă întru Tine, Mântuitorule şi Dumnezeul nostru, credem şi pe alt mijlocitor şi nădejde a mântuirii nu ştim.

Deci, dă-ne nouă, prea bunule Răscumpărătorule, ca totdeauna să ne aducem aminte, de câte chinuri ale sufletului şi ale trupului Tău a fost trebuinţă ca să împaci dreptatea cea veşnică a Părintelui Tău pentru păcatele noastre; şi cum Te-ai pogorât de pe Cruce până la iad, cu prea curatul sufletul Tău, ca să ne izbăveşti pe noi de puterea chinuirii iadului. Iar aducându-ne aminte de acestea, să ne păzim de pofte şi de păcate, care au fost pricină de înfricoşătoare patimi şi de moartea Ta; şi să iubim dreptatea şi virtutea, care sunt mai plăcute Ţie decât tot darul cel întru noi.

Deci, ca cel ispitit după toate, Preabunule, singur ştii cât este de mare slăbiciunea duhului şi a trupului nostru şi cât de puternic şi viclean este vrăjmaşul nostru care umblă ca un leu, căutând pe cine să înghită; pentru aceasta nu ne lipsi pe noi de ajutorul Tău cel atotputernic; ci fii de-a pururea cu noi, păzindu-ne şi acoperindune, povăţuindu-ne şi întărindu-ne, bucurând şi veselind duhul nostru.

Iar noi arucându-ne la sânul dragostei şi al îndurări Tale, toată viaţa noastră cea vremelnică şi veşnică Ţie să o dăm, Stăpânului nostru, Răscumpărătorului şi Domnului; pe care din adâncul sufletului Te rugăm, ca să ne faci pe noi cu judecăţile pe care le ştii, fără de împiedicare a trece calea aceasta întunecoasă a vieţii pământeşti şi a ajunge la cămara cea dumnezeiască a Ta, pe care ai făgăduit a o pregăti tuturor celor ce cred în numele Tău, şi urmează dumnezeieştilor Tale învăţături.

Rugăciune către Dumnezeu-Duhul Sfânt

Împărate ceresc, prea bunule Mângâietorule, Duhule al adevărului, cel ce din Tatăl mai înainte de veci purcezi, şi întru Fiul pururea Te odihneşti; nepărtinitorule Izvor al darurilor celor dumnezeieşti, împărţindu-le pe acelea precum voieşti; prin care şi noi nevrednicii ne-am sfinţit şi ne-am uns în ziua Botezului nostru. Caută spre rugăciunea robilor Tăi; vino la noi şi Te sălăşluieste întru noi şi curăţeşte sufletele noastre, ca să putem a ne face locaş Preasfintei Treimi.

Aşa, o, Preabunule, nu Te scârbi de necurăţia noastră nici de rănile păcatelor; ci le tămăduieşte pe ele cu ungerea Ta cea atotvindecătoare. Luminează mintea noastră, ca să cunoaştem deşertăciunea lumii şi a celor ce sunt în lume; înviază ştiinţa noastră, ca neîncetat să vestească nouă ceea ce se cuvine a face şi ce se cuvine a lepăda; îndreptează şi înnoieşte inima noastră, ca să nu izvorască mai mult ziua şi noaptea gânduri rele şi pofte necuvioase. Îmblânzeşte trupul şi stinge cu insuflarea

Ta cea dătătoare de rouă, văpaia patimilor, prin care se întunecă în noi chipul cel prea scump al lui Dumnezeu.

Iar duhul lenevirii, al mâhnirii, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert, goneşte-l de la noi; şi ne dă nouă duhul dragostei şi al răbdării, duhul blândeţii şi al dreptăţii; ca îndreptând inimile cele slăbănogite şi genunchii, fără de lenevire să călătorim pe calea sfintelor porunci; şi aşa ferindu-ne de tot păcatul şi împlinind toată dreptatea, să ne învrednicim a primi sfârşit creştinesc şi neruşinat, şi a intra în Ierusalimul cel ceresc; iar acolo a ne închina Ţie, împreună cu Tatăl şi cu Fiul, cântând în vecii vecilor: Treime Sfântă, slavă Ţie.

Rugăciune către Preasfânta Treime

Preasfântă Treime, Stăpânie de o fiinţă, pricinuitoare a tot binele; ce vom răsplăti Ţie pentru toate câte ne-ai dat nouă, păcătoşilor şi nevrednicilor, pe care mai înainte de a ne naşte noi în lume le-ai rânduit, şi pentru toate cele ce ne dai fiecăruia din noi în toate zilele şi pe cele ce ai gătit nouă tuturor în veacul cel viitor? Deci se cuvenea pentru atâtea binefaceri şi îndurări, să mulţumim Ţie nu numai cu cuvintele, ci mai ales cu faptele, păzind şi împlinind poruncile Tale; iar noi, cu patimile noastre şi cu obiceiurile cele rele în nenumărate păcate şi fărădelegi ne-am aruncat. Pentru aceasta, ca cei ce suntem necuraţi şi întinaţi, nu numai că nu îndrăznim a ne arăta înaintea prea sfintei feţei Tale celei întreit strălucitoare, ci nici prea sfânt numele Tău a-l chema, de nu ai fi binevoit Însuţi Tu spre a noastră mângâiere a ne vesti nouă: că pe cei drepţi şi curaţi iubeşti, iar pe păcătoşii care se pocăiesc îi miluieşti şi cu milostivire îi primeşti.

Deci, caută, o, dumnezeiască Treime, din înălţimea Sfintei slavei Tale asupra noastră, mult păcătoşilor; şi bunăvoinţa noastră, în loc de fapte bune o primeşte, şi ne dă nouă duhul pocăinţei celei adevărate; ca, urând tot păcatul, întru cuvioşie şi dreptate până la sfârşitul vieţii noastre să petrecem, făcând voia Ta cea sfântă şi slăvind cu cuget curat şi cu fapte bune prea dulcele şi prea cuvântat numele Tău. Amin.

Sursa: Ceaslov

http://acvila30.ro/acatistul-zilei-de-duminica-al-preasfintei-si-de-viata-facatoarei-treimi_2_/

Acatistul PreaSfintei Treimi

Oferim şi noi un acatist al PreaSfintei Treimi. Cel din Acatistierul mare este mai bogat şi mai lung. Rămâne la preferinţa fiecăruia. Se citeşte la praznicul cel mare al PreaSfintei Treimi, a doua zi după Pogorârea Sfântului Duh, şi de cei evlavioşi adesea, ca pravilă personală.

Tropar (glas 8): Bine eşti cuvântat cel întreit Sfânt, Doamne Dumnezeul nostru, Cel ce cu Înţelepciunea Ta pe toată făptura ai zidit-o şi neamul omenesc cel căzut nu l-ai părăsit, iar păcătoşilor celor ce se pocăiesc Viaţă veşnică a le dărui le-ai făgăduit, Iubitorule de oameni, slavă Ţie. (de 3 ori)

Doamne miluieşte (de 3 ori).

Slavă… Şi acum…

Psalmul 50, apoi:

Închinare PreaSfintei Treimi

Toate puterile sufletului meu, veniţi să ne închinăm Unuia Dumnezeu în Treime: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Toate cugetele inimii mele, veniţi să ne închinăm Treimii celei ce Se cinsteşte întru o Unime.

Toate simţirile trupului meu, veniţi să ne închinăm şi să plângem înaintea Domnului, Celui ce ne-a zidit pe noi.

Cuvine-se cu adevărat a ne Închina Ţie şi a te Slăvi şi a Mulţumi Ţie, Preasfântă şi de o fiinţă Treime, pe care toate Puterile Cereşti, Heruvimii şi Serafimii cu cântări întreite Te Laudă, toate Cetele Sfinţilor cu glasuri de mulţumire te prea înalţă şi Căreia toată zidirea în Cer şi pe Pământ cu cuviinţă sfântă se închină.

Condac 1

Chipului Celui mai de taină, al PreaSfintei Treimi dumnezeieşti, şi noi, făptura şi zidirea Ta, cu închinarea bucuriei veşnice ne plecăm şi aşa cântarea noastră cu Cerul şi Pământul se uneşte în strigarea necontenită: ***PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!***

Icosul 1

Iată împlinirea descoperirii dumnezeieşti, cea mult aşteptată, care prin întruparea Fiului şi prin coborârea Sfântului Duh şi pe Dumnezeu Tatăl arată, şi aşa Treimea cea de taină şi în Cer şi pe Pământ Se slăveşte.
PreaSfântă Treime, taina întregii descoperiri dumnezeieşti;
PreaSfântă Treime, mărturisirea Îngerilor;
PreaSfântă Treime, prea slăvirea cerească;
PreaSfântă Treime, înălţimea cea dincolo şi de Cer;
PreaSfântă Treime, adâncimea cea peste orice măsură;
PreaSfântă Treime, cea de pretutindeni şi cu nimic amestecată;
PreaSfântă Treime, care toate le împlineşti fără împreunare;
PreaSfântă Treime, voia atotputernică, ce totul orânduieşte;
PreaSfântă Treime, revărsarea însăşi a Iubirii absolute;
PreaSfântă Treime, care peste fire şi în făpturi Te arăţi;
PreaSfântă Treime, care asemănarea chipului Tău dăruieşti;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 2-lea

Odinioară proorocul Isaia, doar „scaunul Cel Preaînalt” a văzut, şi atingerea „cărbunelui” îngeresc puţina grăire i-a deschis, dar noi acum prin Hristos şi prin Duhul Sfânt întreaga taină o putem cânta: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Nici Moise cel ales nu Ţi-a putut vedea faţa, că nu putea făptura în focul dumnezeiesc să stea, iar noi prin Hristos de acum nu ne mai ardem, ci primim binecuvântarea cea izvorâtoare de viaţă:
PreaSfântă Treime, Chipul dincolo de orice închipuire;
PreaSfântă Treime, grăirea cea dincolo de orice grăire;
PreaSfântă Treime, pe care şi Îngerii, cu mintea plecată Te privesc;
PreaSfântă Treime, care doar în strălucirea Ta te vezi;
PreaSfântă Treime, pe care doar Hristos te descoperă;
PreaSfântă Treime, pe care doar Sfântul Duh te străluminează;
PreaSfântă Treime, care rămâi taină şi mereu Te descoperi;
PreaSfântă Treime, care de acum ne eşti de aproape;
PreaSfântă Treime, care vii şi Te sălăşluieşti întru noi;
PreaSfântă Treime, unirea a toate;
PreaSfântă Treime, întâlnirea a toate;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 3-lea
Cu Atotputernicia Ta pe toate le ţii; prin cuvântul tău Atotînţelept pe toate le chiverniseşti; prin Duhul Sfânt viaţă în toate reverşi şi aşa toată zidirea în mâna Ta este, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea
În toate este pecetea Ta şi în toate se văd urmele cele dumnezeieşti şi toate urmează poruncile Tale, altfel se cade în amarnicul păcat.
PreaSfântă Treime, care pe toate Le-ai creat;
PreaSfântă Treime, care pe toate Le-ai orânduit;
PreaSfântă Treime, care cu „măsuri” Le-ai străjuit;
PreaSfântă Treime, care cu podoabe Le-ai încununat;
PreaSfântă Treime, care cu „mersul” Le-ai sorocit;
PreaSfântă Treime, care de toate Te îngrijeşti;
PreaSfântă Treime, care dai hrană şi viaţă la toate;
PreaSfântă Treime, care cu Iubire, de la mic la mare eşti;
PreaSfântă Treime, care pe toate le ştii;
PreaSfântă Treime, Căreia nimic nu-Ţi este ascuns;
PreaSfântă Treime, Căreia Ţi se închină toate;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 4-lea

Descoperirea cea de mare taină a Treimii dumnezeieşti, un Dumnezeu în trei persoane, Tatăl ce naşte pe Fiul şi totodată purcede pe Sfântul Duh, de acum ne este temelia adevăratei credinţe, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Eresurile păgâne au încercat să batjocorească tocmai această taină, dar Sfinţii Părinţi, cu râvnă, „neclintită învăţătură” au lăsat, şi aşa „Treimea dumnezeiască” ne este „mărturisirea creştină”.
PreaSfântă Treime: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh în unime;
PreaSfântă Treime, unimea cea dincolo de număr;
PreaSfântă Treime, nedespărţirea şi neamestecarea absolută;
PreaSfântă Treime, de o voie şi de o iubire;
PreaSfântă Treime, care întreagă eşti întodeauna;
PreaSfântă Treime, care întreagă Te reverşi şi în lume;
PreaSfântă Treime, care Te pecetluieşti în toate;
PreaSfântă Treime, înfăptuieşti deodată;
PreaSfântă Treime, care Îţi descoperi chipul în orice făptură;
PreaSfântă Treime, care eşti mărturisită de orice suflare;
PreaSfântă Treime, temelia „învăţăturii” prea sfinte;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 5-lea

Pe om L-ai zidit cu asemănarea chipului Tău dumnezeiesc, şi cu suflare de taină L-ai umplut, ca în el toate să se adune şi dar să se facă, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Dar păcatul chipul omului a întunecat şi Raiul s-a pierdut şi din Pomul vieţii omul nu s-a împărtăşit, doar după întruparea lui Hristos iarăşi chipul i s-a dezvăluit.
PreaSfântă Treime, şi taina chipului omului;
PreaSfântă Treime, care prin om Te arăţi la faţă;
PreaSfântă Treime, care prin Hristos - omul Te descoperi;
PreaSfântă Treime, care cu lumea prin El Te uneşti;
PreaSfântă Treime, care pe toate Le pecetluieşti;
PreaSfântă Treime, care în toate daruri reverşi;
PreaSfântă Treime, care ai orânduit şi mântuirea;
PreaSfântă Treime, care nu ne-ai lăsat în păcat;
PreaSfântă Treime, care prin om dai chipul Veşniciei;
PreaSfântă Treime, care prin om toate le „desăvârşeşti”;
PreaSfântă Treime, care prin om întru „sfârşit nesfârşit” eşti;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 6-lea

Proorocul Ilie, nici în vânt, nici în foc şi cutremur nu Te-a putut „deosebi”, ci doar în „adierea subţire cea peste toate”, că eşti cu adevărat „dincolo” de orice închipuire, tainã doar a cântării de: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

„Urmele” lucrărilor Tale din zidire nu Te-au putut arăta, doar întruparea Fiului dumnezeiesc, ce este „descoperirea tainei Celei din veac ascunsă”, care „deschide perdeaua Altarului celui pecetluit”.

PreaSfântă Treime, tainã „peste hotarele” făpturii;
PreaSfântă Treime, care ai trecut peste păcatul căderii;
PreaSfântă Treime, care ai „pregătit” de la Adam, „venirea Ta”;
PreaSfântă Treime, care ai orânduit mântuirea neîmpiedicat;
PreaSfântă Treime, care ai pedepsit spre „îndreptare”;
PreaSfântă Treime, care ai curăţat spre sfinţire;
PreaSfântă Treime, care ai ales pe prooroci;
PreaSfântă Treime, care ne-ai grăit mereu prin ei;
PreaSfântă Treime, care ai chemat pe credincioşi;
PreaSfântă Treime, care ai „păstrat” un „neam ales”;
PreaSfântă Treime, care ai „ales pe cei Sfinţi”;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 7-lea

Prea milostivirea Ta cea negrăită nu S-a oprit de „păcatul ce tot mai mult a pătruns în lume”, şi aşa întruparea dumnezeiască a lui Hristos ne-a adus „împlinirea marii aşteptări” şi bucuria ce copleşeşte „plânsul căderii”, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Prin Hristos, te avem de acum, chipul tainei Treimii dumnezeieşti, Celei mai presus de toată grăirea, şi Ţie ne închinăm cu mângâierea cea mare a Veşniciei.

PreaSfântă Treime, Dumnezeul cel adevărat, întreit;
PreaSfântă Treime, taina cea din veac mult aşteptată;
PreaSfântă Treime, descoperirea peste orice închipuire;
PreaSfântă Treime, descoperirea ce Însăţi ne-o faci;
PreaSfântă Treime, arătarea ce Însăţi ne-o dezvălui;
PreaSfântă Treime, de prooroci mereu vestită;
PreaSfântă Treime, de prooroci doar „umbrită”;
PreaSfântă Treime, care doar prin Hristos Te arăţi;
PreaSfântă Treime, doar prin întruparea Sa zugrăvită;
PreaSfântă Treime, doar prin Sfântul Duh străluminată;

PreaSfântă Treime, prin tainele Bisericii, de acum, coborâtă;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 8-lea

Arătarea de taină de la stejarul lui Mavri, ce ai făcut-o lui Avraam, prin cei trei îngeri, este doar o „umbră" a descoperirii de la botezul lui Hristos, când Fiul în Iordan, Sfântul Duh peste El şi glasul de sus al Tatălui cu adevărat Treime dumnezeiască Te descoperi, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Peste priceperea minţii este taina Ta, şi doar plecându-ne cu adâncă închinare primim străluminarea de duh şi aşa, peste „hotarele firii", trecem şi noi în „vederea cea dincolo de orice vedere".
PreaSfântă Treime,Ţie ţi se închină toată mintea;
PreaSfântă Treime,Ţie ţi Se pleacă toată priceperea;
PreaSfântă Treime, înaintea ta îngenunchează toată făptura;
PreaSfântă Treime, „hotarul" celor dincolo de toate;
PreaSfântă Treime, grăirea „altei" grăiri;
PreaSfântă Treime, care în altă vedere te dezvălui;
PreaSfântă Treime, care cu alţi ochi Te vezi;
PreaSfântă Treime, Ţie şi noi cu totul ne plecăm;
PreaSfântă Treime, şi noi cu bucurie îţi cântăm;
PreaSfântă Treime, şi noi la arătare te mărturisim;
PreaSfântă Treime, şi noi cu toată credinţa te adeverim;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 9-lea

Filosofii cei răi, neavând închinarea, nu pot pătrunde taina cea dincolo de toate, unde se intră „descălţat de toate judecăţile lumii" şi aşa, doar credincioşii cu adevărat te vestesc, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Noi cu toată mărturisirea şi închinarea te avem, PreaSfântă Treime, peste adâncul minţii şi priceperii inimii, şi în descoperirea ta Însăşi cu strălumina Sfântului Duh primim cele dincolo şi de vedere.
PreaSfântă Treime, nu Te scârbi de puţina noastră credinţă;
PreaSfântă Treime, nu-Ţi micşora milostivirea faţă de noi;
PreaSfântă Treime, iartă-ne că prea puţin Te mărturisim;
PreaSfântă Treime, iartă-ne că prea puţin Te iubim;
PreaSfântă Treime, iartă-ne că prea puţin ne închinăm;

PreaSfântă Treime, iartă-ne că suntem nepăsători;
PreaSfântă Treime, iartă-ne că suntem nerecunoscători;
PreaSfântă Treime, iartă-ne că suntem nemulţumitori;
PreaSfântă Treime, iartă-ne că suntem cârtitori şi hulitori;
PreaSfântă Treime, iubire dumnezeiască, iartă-ne;
PreaSfântă Treime, Slavă Ţie;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 10-lea

În numele Tău, PreaSfântă Treime, toate le începem şi toate le sfârşim şi toate le pecetluim, şi aşa chipul Veşniciei şi noi avem, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Toate eresurile să tacă, toată mintea să se închine, toată priceperea să se plece, tot genunchiul să cadă la pământ, că Tu, PreaSfântă Treime, eşti icoană peste toate chipurile.
PreaSfântă Treime, chip şi dincolo de orice chip;
PreaSfântă Treime, arătare şi peste orice arătare;
PreaSfântă Treime, descoperire şi taină nesfârşită;
PreaSfântă Treime, înălţime şi mai presus de Ceruri;
PreaSfântă Treime, de Îngeri neîncetat cântată;
PreaSfântă Treime, de Îngeri slujită;
PreaSfântă Treime, de toţi Sfinţii proslăvită;
PreaSfântă Treime, care rămâi însă necuprinsă;
PreaSfântă Treime, care Te reverşi peste toate fără despărţire;
PreaSfântă Treime, la care „peste fire” şi noi ajungem;
PreaSfântă Treime, pe care toate neamestecat Te primesc;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 11-lea

Sfinţii Părinţi ai Bisericii mult s-au nevoit chipul Tău cel mai de Sus peste toate să-L înalţe, ca pe o temelie a veşniciei ce şi lumea o ţine şi pe care lumea se întemeiază, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

O, taină a unimii negrăite, a unirii Celor de sus cu cele de jos, a celor nevăzute cu cele văzute, a celor vremelnice cu cele veşnice, şi noi Te mărim.
PreaSfântă Treime, temelia Bisericii creştine;
PreaSfântă Treime, temelia descoperită lumii întregi;
PreaSfântă Treime, mărturisirea cea mare a Îngerilor;

PreaSfântă Treime, mărturisirea cea mare a pământenilor;
PreaSfântă Treime, mărturisirea din toată făptura;
PreaSfântă Treime, Taina tainelor;
PreaSfântă Treime, taina din care ies toate descoperirile;
PreaSfântă Treime, taina care izvorăşte toată arătarea;
PreaSfântă Treime, „hotarul” dintre cele văzute şi nevăzute;
PreaSfântă Treime, „hotarul” celor „neamestecate”;
PreaSfântă Treime, unimea însă a toate;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 12-lea
Cu mare grăire şi mărturisire şi noi numim prea sfânt numele Tău, şi cu îngenunchere adâncă rugăciunea noastră o înălţăm, nădăjduind la milostivirea Ta nemărginită, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Iartă-ne, că mai mult nevoile noastre le arătăm şi de neputinţele noastre ne văităm, şi prea puţin cântarea cuvenită o avem; iartă-ne, Dumnezeul şi Făcătorul nostru, că ştim că ne iubeşti peste toate.
PreaSfântă Treime, Slavă Ţie!
PreaSfântă Treime, bucuria noastră, a veşniciei;
PreaSfântă Treime, bucuria peste toate;
PreaSfântă Treime, credinţa noastră adevărată;
PreaSfântă Treime, credinţa noastră neclintită;
PreaSfântă Treime, nădejdea peste toate;
PreaSfântă Treime, nădejdea cea fără îndoială;
PreaSfântă Treime, împlinirea spre care şi noi alergăm;
PreaSfântă Treime, asemănarea pe care şi noi o dorim;
PreaSfântă Treime, icoana chipurilor de taină;
PreaSfântă Treime, icoana descoperită la faţă;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
Cu închinare adâncă, Ţie, PreaSfântă Treime, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, şi noi ne plecăm, şi numele Tău prea sfânt Îl mărturisim şi mulţumirea cuvenită şi noi, nevrednicii, îţi aducem, cu rugăciunea cea mare să ne izbăveşti şi pe noi din amarnicele nevoi, că Tu eşti limanul Cel mai de sus, şi aşa să cântăm: ***Aliluia!***

Se citeşte apoi din nou:

Icosul 1

Iată împlinirea descoperirii dumnezeieşti, cea mult aşteptată, care prin întruparea Fiului şi prin coborârea Sfântului Duh şi pe Dumnezeu Tatăl arată, şi aşa Treimea cea de taină şi în Cer şi pe Pământ Se slăveşte.
PreaSfântă Treime, taina întregii descoperiri dumnezeieşti;
PreaSfântă Treime, mărturisirea Îngerilor;
PreaSfântă Treime, prea slăvirea cerească;
PreaSfântă Treime, înălţimea cea dincolo şi de Cer;
PreaSfântă Treime, adâncimea cea peste orice măsură;
PreaSfântă Treime, cea de pretutindeni şi cu nimic amestecată;
PreaSfântă Treime, care toate le împlineşti fără împreunare;
PreaSfântă Treime, voia atotputernică, ce totul orânduieşte;
PreaSfântă Treime, revărsarea însăşi a Iubirii absolute;
PreaSfântă Treime, care peste fire şi în făpturi Te arăţi;
PreaSfântă Treime, care asemănarea chipului Tău dăruieşti;
PreaSfântă Treime, miluieşte zidirea Ta, pe care în veci o iubeşti!

Rugăciune către Dumnezeu Tatăl

Stăpâne peste toate stăpâniile, Părintele cel fără început, Cel dincolo şi de ne-început, care naşti din veci pe Fiul şi purcezi pe Sfântul Duh, ca Treimea dumnezeiască, cea peste orice grăire şi închipuire, care şi pe noi „din nimic şi nefiinţă” ne-ai zidit şi cu chipul Tău ne-ai cinstit şi ne-ai îngăduit să ne fii şi nouă Părinte şi noi „fiii Tăi”, pe care, deşi căzuţi din porunca Ta în amarnicul păcat, iarăşi ne-ai ridicat prin Fiul Tău cel iubit, prin El şi noi de acum la iubirea Ta alergăm. Cum Să-Ţi mulţumim, decât închinându-ne şi cântând numele Tău cel mai mare şi mai presus şi decât Cerurile.

O, braţe dumnezeieşti de Părinte, cine poate Să-ţi spună Iubirea? O, braţe dumnezeieşti de Părinte, Însăşi veşnicia! Iubirea Ta nemărginită trece peste stricăciunea noastră şi noi, cei vrednici de judecată şi pedeapsă, găsim iertarea şi mângâierea. Ne închinăm Ţie, Părintele veşniciei, şi numele Tău Îl cântăm ca pe cel mai mare nume. Miluieşte-ne şi pe noi, zidirea Ta, pe care o iubeşti în veci!

Rugăciune către Dumnezeu Fiul

O, Fiul lui Dumnezeu, din veşnicie, chipul Tău ne-ai dăruit, prin care şi noi am fost zidiţi, şi „fii de făpturi” ne-am făcut, care şi mai mult, tu Însuţi te-ai întrupat, că lumea în trupul Tău s-o preface, nu te-ai oprit de păcatul cel amar şi crucea

mântuirii ai purtat şi cu Învierea, moartea ai biruit, şi aşa „zidirea Ta” după „chipul şi asemănarea Ta” ai împlinit-o.

O, Fiul dumnezeiesc, Doamne Iisuse Hristoase, icoană ce arată la faţă ce nu s-a putut vedea, Ţie ne închinăm şi numele Tu prea scump neîncetat Îl numim, prin care şi noi cu tine ne unim în veşnicia la care şi pe noi ne ridici!

Rugăciune către Dumnezeu Sfântul Duh

Împărate Duhule cel PreaSfânt, care de asemenea peste lume Te cobori şi cu mângâierea Ta ne copleşeşti, tot cu închinarea cea adâncă Te cinstim şi îndrăznim să Te rugăm, să ne fii milostiv, chiar dacă în păcate suntem, că doar Tu poţi să ne curăţeşti şi să ne luminezi şi aşa să ieşim din amarnica stricăciune.

O, Dumnezeule cel din Treimea cea negrăită, o, dumnezeiască Domnie, numele cel mai Sfânt, cu înfricoşare te numim! Mângâietorule prea bune, prea sfinte Duhule Sfinte, Slavă Ţie!

Rugăciune către PreaSfânta Treime

PreaSfântă Treime, descoperirea împlinirii a toate, şi noi, cei de jos şi neputincioşi, cu închinarea cea mai mare Te cinstim şi Te mărturisim cu numirea credinţei neclintite şi aşa, Dumnezeule şi Făcătorul nostru, noi, făptura Ta, suntem cu adevărat în iubirea cea din veşnicie. Slavă Ţie Dumnezeule, Slavă Ţie!

(Extras din cartea: Imnografie / Ieromonah Ghelasie Gheorghe. - Bucureşti: Platytera, 2016)

Acatistul iubirii de Dumnezeu

A iubi pe Dumnezeu este însuşi sensul şi firea Creaţiei. Ce este iubirea?... Se ştie doar de cel ce iubeşte. Sfinţii sunt cei ce au iubit cu adevărat pe Dumnezeu.

Se va pune troparul Învierii al glasului de rând.

După obişnuitul început se zice:

Condacul 1

Iubi-te-voi, Doamne, cel ce din iubire m-ai creat şi cu chipul iubirii m-ai înfăţişat;
Iubi-te-voi şi eu, chiar dacă nu ştiu să te iubesc şi doar cu închinarea iubirea mi-o arăt, în cântarea: ***Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!***

Icosul 1

Din iubirea de Fiu sunt creat din iubirea Tatălui Dumnezeu am luat fiinţă, pe braţele Sfântului Duh am fost zidit şi aşa din iubirea dumnezeiască am ieşit şi iubirea de Dumnezeu este firea mea, ce răspunde cu iubirea pe care şi eu ca făptură o am.
Iubi-te-voi, Doamne, că am pecetea iubirii dumnezeieşti;
Iubi-te-voi, Doamne, că am iubirea de Fiu;
Iubi-te-voi, Doamne, că am iubirea Părintească;

Iubi-te-voi, Doamne, că am iubirea Duhului vieţii;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea mea de făptură;
Iubi-te-voi, Doamne, cu însăşi taina iubirii;
Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!

Condacul al 2-lea

Chipul Tău de Dumnezeu este însuşi chipul iubirii, taina dincolo de toate, şi iubirea Ta s-a revărsat şi într-o iubire de creaţie, care se face icoana iubirii Tale, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Ce este iubirea, cine poate spune, decât cel ce iubeşte, decât cel ce dăruieşte iubire, decât cel ce o face prinos de altar şi icoană de inimă.
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea mea de creaţie;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea mea ce nu se vede;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea ce doar ea vede;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea - vorbirea de Fiu;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea - bucuria Părintească;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea - braţele de Duh Sfânt;
Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!

Condacul al 3-lea

Iubirea este taina întâlnirii absolute, ce nu se îmbrăţişează, că se distruge; ce nu se sărută, că s-ar face autoiubire; ci doar „stă faţă către faţă” şi-L păstrează pe cel iubit, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Îmbrăţişarea este o venire la iubire şi sărutarea este o învăpăiere, dar iubirea este doar învăluită de iubirea însăşi, ce „nu atinge pe Cel iubit”, ci îl face icoană de adorat.
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea de icoană;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea acoperită;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea ce nu se atinge;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea nemicşorată de iubirea mea;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea neamestecată cu ale mele;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea prin care eu nu te „robesc”;
Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!

Condacul al 4-lea

O, iubire de Fiu cât necuprinsul de mare; o, iubire Părintească, Absolutul Însuşi; o, iubire de Duh PreaSfânt, adâncul fără margini; o, iubire în intreitul chip, cum să Te cânt, decât în lauda de: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Iubirea, paradoxal, este „prăpastia de hotar”, pe care de încerci să o treci, cazi în propriul hău abisal, iar de nu o treci, rămâi un veşnic înstrăinat; doar prin taina Altarului o găseşti, peste „prăpastie” tocmai pusă.

Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea de altar;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea ce umple „prăpastia cu iubire”;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea făcută icoană peste „abis”;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea în care te fac iubire;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea în darul meu de iubire;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea ce o fac altar peste „hotar”;
Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!

Condacul al 5-lea

De ce eu, făptura, te iubesc pe Tine „mai întâi” şi peste toate şi apoi iubirea de Tine o revărs peste mine şi peste lume? Că în iubirea Ta şi eu sunt o iubire de făptură, şi fără aceasta pe mine însumi mă pierd, că izvorul iubirii nu este în mine, ci în Tine şi din Tine prin mine trece şi apoi din mine se întoarce, şi aşa mă cunosc ca iubire, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Dacă trece mai întâi prin mine şi prin lume, iubirea mea se amestecă şi se robeşte sau se face înrobitoare şi la tine ajunge o iubire oarbă, ce nu vede iubirea, ci „autoiubirea”.

Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea de tine mai întâi;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea liberă de mine şi de toate;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea ce nu te preface prin mine;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea ce nu te preface prin lume;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea ce vede direct iubirea Ta;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea „îngenuncheată” în faţa Ta;
Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!

Condacul al 6-lea

Iubirea este mare cât o veşnicie; este neschimbătoare ca un absolut; este neîncetată iubire cât un nesfârşit; şi de nimic nu se atinge, că are „hotarul de netrecut al iubirii”, care doar se dăruieşte ca prinos de altar, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
Iubirea noastră de făpturi este chipul iubirii Fiului dumnezeiesc, ce iubeşte pe Tatăl Dumnezeu în necontenita iubire a PreaSfântului Duh, ca iubirea împlinită în icoana lui Hristos, care El mai întâi iubeşte cu adevărat şi se face dar de altar, ca trup de Împărtăşire.
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea de pe altarul lui Hristos;
Iubi-te-voi, Doamne, chiar dacă merg pe drumul crucii;
Iubi-te-voi, Doamne, chiar dacă sufăr şi plâng;
Iubi-te-voi, Doamne, chiar dacă nu ştiu să Te iubesc;
Iubi-te-voi, Doamne, chiar din groapa păcatelor;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea cea peste mine şi peste toate;
Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!

Condacul al 7-lea (de trei ori)
„Iată, Părinte, făptura Ta care Te iubeşte", zice Fiul lui Dumnezeu la Liturghia Iubirii, unde cu toţi Sfinţii lumea se adună de PreaSfântul Duh şi se face trupul iubirii Împărtăşirii, şi aşa se cântă în Cer şi pe Pământ: Iubi-te-voi, Doamne, ***Aliluia!***"

Se citeşte apoi din nou:

Icosul 1
Din iubirea de Fiu sunt creat din iubirea Tatălui Dumnezeu am luat fiinţă, pe braţele Sfântului Duh am fost zidit şi aşa din iubirea dumnezeiască am ieşit şi iubirea de Dumnezeu este firea mea, ce răspunde cu iubirea pe care şi eu ca făptură o am.
Iubi-te-voi, Doamne, că am pecetea iubirii dumnezeieşti;
Iubi-te-voi, Doamne, că am iubirea de Fiu;
Iubi-te-voi, Doamne, că am iubirea Părintească;
Iubi-te-voi, Doamne, că am iubirea Duhului vieţii;
Iubi-te-voi, Doamne, cu iubirea mea de făptură;
Iubi-te-voi, Doamne, cu însăşi taina iubirii;
Iubi-te-voi, Doamne, taina peste toate!

(Extras din cartea: Imnografie / Ieromonah Ghelasie Gheorghe. - Bucureşti: Platytera, 2016)

Acatist pentru iertare

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi; Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Prea Sfântă Treime, sufletul meu strigă la Tine să mă ajuţi în a învăţa să iert şi să primesc iertarea fără de care nu vom intra în iubire. Doar Tu mă vezi cât mă mint atunci când spun că am iertat şi că iubesc cu adevărat. Dar atâta timp cât ţin minte răul nu fac decât să mă amăgesc. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

&&&

Condacul 1

PreaSfântă Treime de toţi slăvită, sufletul meu se zbate să înveţe iertarea, dar nu găseşte calea. Mă complic în vorbe, mă rătăcesc în fapte, depărtându-mă de la calea simplă a învăţăturilor Tale. Te rog pe Tine dă-mi ajutor şi spor în a ierta şi a fi iertat. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 1

Tată, Fiule şi Sfântule Duh, Treime Sfântă, mult am greşit în faţa Ta şi a creaţiei Tale. Îmi pare rău acum şi cer iertare în faţa Ta, a Cerurilor, a oamenilor, în faţa a toată Creaţia Ta şi te rog ajuta la iertarea mea.
Treime Sfântă, cer iertare pentru toate faptele mele rele.
Treime Sfântă, cer iertare pentru toate gândurile mele rele.
Treime Sfântă, cer iertare pentru toate cuvintele mele rele.
Treime Sfântă, cer iertare pentru tot ce-am greşit crezând că fac bine.
Treime Sfântă, cer iertare pentru toate ce nu le-am luat în seamă.

Treime Sfântă, cer iertare pentru tot ce nu am învăţat în viaţă.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 2

PreaSfântă Treime şi mult dorită, în fiecare zi îţi mărturisesc câte am greşit, dar las nemărturisite greşelile pe care nu le văd. Treime Sfântă primeşte rugăciunea mea şi slava Ţie pentru toate. Cu gura spun că am iertat, dar sufletul îşi aduce mereu aminte răul. Doamne, strig din toată fiinţa mea: ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 2

În faţa ta nu pot minţi, Tu ştii tot ce fac şi ce încă nu am făcut, de Tine nu mă pot ascunde. Treime Sfântă, Dumnezeul meu cel bun, ajută-mă să mă regăsesc, căci de mine mă ascund minţindu-mă. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***
Treime Sfântă, cer iertare de la flori.
Treime Sfântă, cer iertare de la pomi.
Treime Sfântă, cer iertare de la iarbă.
Treime Sfântă, cer iertare de la plante.
Treime Sfântă, cer iertare de la seminţe şi roade.
Treime Sfântă, cer iertare de la firul de nisip.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 3

În faţa Ta, Dumnezeul meu în Treime Slăvit, recunosc că neiertarea de sine e cea mai grea, că de nu voi înţelege să mă iert pe mine, cum voi putea ierta pe cei ce mi-au greşit şi să accept că am fost iertat ? ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 3

De mici învăţăm lucruri neimportante, cum să reuşim în viaţă, cum să devenim conducători, cum să ajungem primii. Aşa ajungem primii în păcate. Cât de târziu aflăm că Dumnezeu e iubire şi iertare.
Treime Sfântă, cer iertare de la soare.
Treime Sfântă, cer iertare de la lună şi stele.
Treime Sfântă, cer iertare de la vânt.
Treime Sfântă, cer iertare de la foc şi apă.
Treime Sfântă, cer iertare de la ploaie şi ninsoare.
Treime Sfântă, cer iertare de la vai şi izvoare.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Icosul 4

Treime Sfântă, în acest ceas târziu al vieţii mele îmi doresc să aflu cu sufletul adevărul Tău. Până acum am învăţat adevărurile acestei lumi care sunt minciună înaintea Ta. Treime Sfântă, primeşte rugăciunea mea şi slava Ţie pentru toate.
Treime Sfântă, cer iertare de la mama.
Treime Sfântă, cer iertare de la tata.
Treime Sfântă, cer iertare de la fraţi.
Treime Sfântă, cer iertare de la naşi.
Treime Sfântă, cer iertare de la copii.
Treime Sfântă, cer iertare de la toţi oamenii de pe pământ.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 5

Treime Sfântă, Tu m-ai învăţat prin sfinţii Tăi că a ierta e dovada iubirii din fiecare. De am putea acum să recunoaştem cât de puţin iubim. Cer ajutorul tău pentru toţi oamenii de pe pământ şi printre ei să fiu şi eu. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 5

Doamne, Tu ştii ce îmi doresc, dar nu mă por opri să cer înţelepciune pentru a vedea ce îmi lipseşte, pentru a înţelege iertarea cea din adâncul inimii şi nu cea din minte. Treime Sfântă, primeşte rugăciunea mea şi slava Ţie pentru toate.
Treime Sfântă, cer iertare de la animale.
Treime Sfântă, cer iertare de la păsări.
Treime Sfântă, cer iertare de la toate vietăţile pământului.
Treime Sfântă, cer iertare de la bunele pierdute.
Treime Sfântă, cer iertare pentru toate relele neştiute.
Treime Sfântă, cer iertare de la toată Creaţia Ta.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 6

Atât de mult am greşit că nu-mi pot socoti greşelile, dar cu voia Ta, Treime Sfântă, în fiecare zi, în minte mi se vor dezvălui, voi cere iertare şi voi ierta. Ajută-mă prin Îngeri şi Arhangheli să am putere în rugăciunea de iertare. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 6

Sufletul meu îţi cântă Ţie, se roagă, îţi plânge, căci ce e mai bun în viaţa mea decât vorbirea cu Tine ? Şi în aceset clipe îmi dau seama cât de frumoasă e Creaţia Ta şi

cât mă iubeşti pe mine ‘’omul’’. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***
Treime Sfântă, cer iertare pentru tot ce am greşit.
Treime Sfântă, cer iertare pentru tot ce rău am vorbit.
Treime Sfântă, cer iertare pentru ce am învăţat greşit.
Treime Sfântă, cer iertare pentru tot ce am înţeles greşit.
Treime Sfântă, cer iertare pentru puţină mea credinţă.
Treime Sfântă, cer iertare pentru puţină mea iubire.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 7
Treime Sfântă, îţi mulţumesc pentru toate binecuvântările şi bucuriile din viaţa mea, pentru sănătate, pentru bunăstare, dar Te rog să mă ajuţi să înţeleg mai mult şi să pot ierta că să fiu iertat. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 7
Viaţa mea a fost plină de urcuşuri şi de căderi, dar în fiecare clipă mi-ai trimis ajutor prin ai tăi îngeri păzitori, arhangheli vindecători, puterile cereşti, sfinţi şi sfinte, dar eu orb fiind nu i-am văzut, surd fiind nu i-am auzit şi cu inimă împietrită nu i-am simţit. Treime Sfântă, primeşte rugăciunea mea şi slava Ţie pentru toate.
Treime Sfântă, cer iertare de la Îngeri.
Treime Sfântă, cer iertare de la Arhangheli.
Treime Sfântă, cer iertare de la Sfinţi şi Sfinte.
Treime Sfântă, cer iertare de la toate Puterile Cereşti.
Treime Sfântă, cer iertare de la Heruvimi şi Serafimi.
Treime Sfântă, cer iertare de la toţi Slujitorii Tăi.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 8
Treime Sfântă, natură e supusă Ţie, în afară de mine ‘’omul’’ totul te ascultă şi lucrează după legea ta. Eu ‘’omul’’ având liberul arbitru mă pierd din neam în neam. Acum, în această clipă, cu liberul meu arbitru, aleg să te iubesc şi să-Ţi slujesc. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 8
Treime Sfântă, îţi mulţumesc pentru că, deşi greşesc în fiecare zi, Tu ai grijă de mine şi mă aperi neîncetat, călăuzindu-mi paşii către lumina. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***
Treime Sfântă, cer iertare de la lumină.

Treime Sfântă, cer iertare de la voinţă.
Treime Sfântă, cer iertare de la intuiţie.
Treime Sfântă, cer iertare de la memorie.
Treime Sfântă, cer iertare de la credinţă.
Treime Sfântă, cer iertare de la bunăstare.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 9

Treime Sfântă, oricât de multă rugăciune Ţi-aş aduce nu-ţi pot mulţumi pentru toate bucuriile din viaţă. Acum îmi doresc să iert şi să iubesc, iubindu-Te cu toată fiinţa mea, voi iubi întreaga Creaţia Ta. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 9

Treime Sfântă, de-am înţelege toţi că iubirea e răspunsul la tot, am ieşi în lumina cu inimile pline de bucurie şi am trăi în armonie. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***
Treime Sfântă, cer iertare pentru vorbirea mea cea goală.
Treime Sfântă, cer iertare pentru nepăsare.
Treime Sfântă, cer iertare pentru cât am minţit.
Treime Sfântă, cer iertare pentru supărare.
Treime Sfântă, cer iertare pentru cât am risipit.
Treime Sfântă, cer iertare pentru cât am lenevit.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 10

Treime Sfântă, în fiecare dimineaţă deschid ochii inimii spre Tine şi Te rog să ai grijă de noi, să călăuzeşti paşii noştrii pe drumul de lumină, ca să ajungem toţi la Tine. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 10

Treime Sfântă, avem nevoie în fiecare clipă în timpurile de acum să înţelegem iertarea, să învăţăm ştiinţa Ta văzută şi nevăzută şi cu înţelepciune de la tine să facem pământ Rai. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***
Treime Sfântă, cer iertare pentru atâta neiubire.
Treime Sfântă, cer iertare pentru atâta răutate.
Treime Sfântă, cer iertare pentru atâta invidie.
Treime Sfântă, cer iertare pentru atâta gelozie.
Treime Sfântă, cer iertare pentru atâta nepăsare.

Treime Sfântă, cer iertare pentru atâta suferinţă.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 11

Treime Sfântă, sper cu ajutorul tău să iert tot ce m-a supărat, din adâncul inimii să scot tot ce-i întuneric şi să pun în loc iubire şi lumina venite de la Tine. Lumina şi iubirea ce mi Le-ai dat la început prin botez le-am pierdut pe drumul vieţii. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 11

Treime Sfântă, de aş înţelege mai bine iubirea de Dumnezeu aş fi curat, nu aş mai greşi şi rătăci prin viaţă. E de ajuns să ţin prima Ta lege căci în ea sunt cuprinse toate celelalte. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***
Treime Sfântă, iert tot ce s-a greşit faţă de mine.
Treime Sfântă, iert bărbaţii.
Treime Sfântă, iert femeile.
Treime Sfântă, iert copiii.
Treime Sfântă, iert prietenii şi rudele.
Treime Sfântă, iert pe cunoscuţi şi necunoscuţi.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 12

Treime Sfântă, Tu vii la fiecare din noi la timpul potrivit ca să ne arăţi că suntem întorşi cu spatele la Tine, noi crezând că stăm la picioarele Tale. Alungă ceata inimilor noastre şi fă să vedem unde ne aflăm cu adevărat fiecare. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Icosul 12

Treime Sfântă, Tu ai creat Universul şi tot ce mişcă, în toate e scânteia divină. Toată Creaţia Ta te ascultă, eu ‘’omul’’ nu. Oare ce-mi lipseşte să înţeleg frumuseţea iubirii Tale ?
Treime Sfântă, cer iertare de la Univers.
Treime Sfântă, cer iertare de la Pământ.
Treime Sfântă, cer iertare de la munţi.
Treime Sfântă, cer iertare de la ape.
Treime Sfântă, cer iertare de la soare.
Treime Sfântă, cer iertare din adâncul meu la toate.
Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.

Condacul 13 (de 3 ori):
Treime Sfântă, în fiecare zi îmi cer iertare de la zidirea Ta şi atunci, când Pacea cea mai presus de cuvinte va umple inima mea voi şti că primul pas e făcut şi îl voi face pe al doilea, să încep a iubi. ***Prea Sfântă Treime primeşte rugăciunea mea şi Slavă Ţie pentru toate.***

Apoi:

Rugăciune

Inima mea rosteşte cuvinte mici şi umile, cerând iertare de la toţi din cer şi de pe pământ, pentru greşelile ştiute şi neştiute. Nu am scuze pentru cât am greşit, dar cu tot sufletul meu îmi doresc să iert şi să fiu ierat şi să nu mai greşesc, să mă umplu de iubire pentru întreaga Ta zidire. Amin.

Acatistul Tatălui Ceresc de iluminare

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi; Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condac 1

Tatăl Ceresc Preasfânt şi prea plin de Iubire ai luminat toate Sfintele Personalităţi Cereşti şi pe toţi slujitorii Săi cei devotaţi. De aceea Îl rugăm şi noi, cu multă smerenie şi cu multă evlavie: ***Luminează-ne pe noi Tată Ceresc că suntem păcătoşi şi nevrednici!***

Icos 1

Preasfântul şi prea binecuvântatul nostru Tată Ceresc, Creatorul a tot şi a toate, a luminat cu puterea dumnezeirii Sale toată Împărăţia Cerurilor şi întreaga Sa Creaţie, iar noi spunem cu multă smerenie aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, să înţelegem care este Voia Ta!
Luminează-ne, Tată Ceresc, şi smereşte-ne pe noi creştinii!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să nu mai greşim noi, păcătoşii!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim mai înţelepţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să avem putere în credinţă!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să se înmulţească în inimile noastre iubirea pentru Tine!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 2

Binecuvântată este Sfânta Împărăţie a Cerurilor şi binecuvântaţi sunt toţi cei care conlucrează în Sfânta Împărăţie, spre a face Voia Domnului şi întrajutorarea multora, cântând cu toţii: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 2

Până la crearea unui Cer nou şi a unui Pământ nou mai este puţin, dar Tatăl Ceresc priveşte spre noi, pentru a ne ajuta şi a ne lumina, ca să facem numai cele bune, drept pentru care Îl rugăm aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, să înţelegem Sfintele Scripturi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pentru a urma doar Calea Ta!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să părăsim voile noastre cele rele!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să împlinim învăţăturile sfinte!
Luminează-ne, Tată Ceresc, spre a avea cunoaşterea cea de la Tine!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să ne rugăm cu inimă fierbinte!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 3
Tatăl Ceresc ne dă posibilitatea de a face cele necesare la nivel terestru, pentru apărarea Ţării sfinte ortodoxe România, pentru instruirea multora, pentru a se arăta marea Sa Milă dumnezeiască, sau pentru a arăta grija Sfintelor Personalităţi Cereşti faţă de noi toţi. De aceea, din toată inima şi cu multă dragoste sfântă să-I cântăm acum: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 3
Pentru a evolua spiritual, cu toţii trebuie să avem minţile luminate, să ne ajutăm unii pe alţii, să facem ascultare, să fim milostivi, iubitori de Dumnezeu şi de aproapele nostru, să ne pocăim pentru păcatele noastre şi să-I mulţumim Domnului pentru toate, spunând cu smerenie aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe toţi, să fim mai înţelepţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, că ne străduim să facem Voia Ta!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să ne întărim duhovniceşte!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să progresăm spiritual!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să avem sufletele şi minţile luminate!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să facem lucrare sfântă şi bineplăcută Ţie!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 4
Chiar dacă unii ne-au jefuit sau ne-au umilit de două mii de ani încoace, cu ajutorul Bunului Dumnezeu şi cu ajutorul tuturor Sfintelor Personalităţi Cereşti, pe toate le putem face, cântând cu dragoste: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 4
Bunul Dumnezeu va face toate demersurile ca Ţara sfântă ortodoxă România să aibă tot ce este necesar dezvoltării, chiar dacă multe ţări de pe glob vor fi împotriva

sfântului regim, din motivele lor şi nu pentru că vor face voia Bunului Dumnezeu, care este sfântă şi cerească, şi cu toţii să ne rugăm aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, că am fost jefuiţi şi oropsiţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, că am fost robiţi şi înşelaţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, că am îndurat multe rele!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim blânzi, buni şi iubitori de oameni!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să ne amintim doar binele făcut nouă!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să Te iubim nelimitat în inimile noastre!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 5

Dacă ar fi fost să se facă voia Domnului atunci lumea ar fi fost de mult încreştinată, iar Pământul ar fi devenit un Rai Preasfânt, unde cu smerenie oamenii cântă: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 5

Bunul Dumnezeu spune că nu se poate face dezvoltare dacă omenirea nu are mintea luminată şi concepţii sfinte de viaţă. Aflând cele comunicate de Preasfântul Dumnezeu, noi să spunem aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, să ne întărim virtuţile şi calităţile!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim mai duioşi şi mai răbdători!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să înţelegem şi să aplicăm învăţăturile sfinte!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să ieşim de sub robia păcatelor!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim mai smeriţi şi mai înţelepţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să facem ca în toate să fie doar voia Ta cea sfântă!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 6

Mulţi oameni nu Îl acceptă pe Domnul Iisus nici acum, după două mii de ani de la Naşterea Lui cea sfântă, care a fost vestită şi prevestită. Domnul Iisus Hristos a fost două zile şi în vechea Dacie, spre a-i vedea pe cei care cu adevărat Îl iubeau pe Dumnezeu, iar noi acum slăvindu-L Îi cântăm: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 6

Cei din vechime Îl ştiau pe Dumnezeu ca pe Binefăcătorul care este dincolo de stele. Nu cunoşteau mai mult, dar marea bucurie a strămoşilor noştri, la scurta vizită în trup a Domnului Iisus, a inundat Cerurile, iar noi mult păcătoşii să spunem cu credinţă aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi îndărătnicii, să perseverăm în bine!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi înrăiţii, să fim mai buni cu semenii noştri!

Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi nesăţioşii, spre a ne potoli poftele cele rele!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi necinstiţii, spre a deveni corecţi şi cinstiţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi făţarnicii, spre a deveni sinceri şi oneşti!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi nedemnii, spre a deveni demni de toată lauda!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 7

Domnul Iisus Hristos a văzut sfânta viaţa a înaintaşilor noştri daci, de acum două mii de ani şi pentru cele două zile de frumoasă primire în Dacia, a ocrotit plaiurile noastre româneşti. Smerindu-ne, cu dragoste să Îi cântăm Lui Dumnezeu: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 7

Mulţi dintre înaintaşii noştri au ajuns Sfinţi în Împăraţia Cerurilor, deoarece au trăit sub sfânta ascultare evanghelică a Domnului Iisus Hristos, iar noi cei de acum, aducându-le cinstirea cuvenită şi mulţumindu-I Tatălui Ceresc să ne rugăm aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi cei din acest veac întunecat de patimi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să avem inimile preapline de iubire!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi cei neştiutori, să fim mai înţelepţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, şi la rugăciune înfierbântă-ne inimile cu Iubirea Ta!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi care cu evlavie ne închinăm Ţie!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim mai smeriţi, mai răbdători, mai milostivi!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 8

Bine este să se împlinească toate după cuviinţă, aşa cum Cei din Ceruri pe toate le împlinesc cu multă smerenie şi cu dragoste sfântă, cântând spre slava Lui Dumnezeu: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 8

Toate se vor schimba şi se vor face sub conducerea directă a Bunului Dumnezeu şi nimeni nu va mai face vreun rău. Să-I mulţumim Preasfântului nostru Tată Ceresc şi smerindu-ne, cu umilinţă să-L rugăm aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, spre a ne împlini misiunea sfântă pe Pământ!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să împlinim în toate doar voia Ta!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi care vrem o eră a păcii, a luminii şi a iubirii sfinte!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să se coboare Raiul pe Pământ!
Luminează-ne, Tată Ceresc, pe noi care dorim conducere sfântă!

Luminează-ne, Tată Ceresc, că în toate vrem să devenim plăcuţi Ţie!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 9

Domnul Iisus Hristos este alături de noi împreună cu Sfintele Puteri Cereşti şi cu toţi Sfinţii, spre a se împlini toate câte se cuvin, după marea cerinţă a Tatălui Ceresc, iar noi cu evlavie să Îi cântăm: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 9

Bunul Dumnezeu a văzut greutăţile, necazurile, neajunsurile, dar şi răutatea multora dintre oameni. Ca să ne schimbăm, să ne rugăm Tatălui Ceresc să ne dea protecţie şi iluminare sfântă şi să spunem din inimă aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, să scăpăm de greutăţi şi de ispitiri viclene!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să ne umplem de iubire, de lumină şi de pace sfântă!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să avem cunoaştere sfântă şi înţelepciune!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să avem minţi luminate şi gânduri curate!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să scăpăm de trufie, de mândrie, de orgoliu şi de toate relele!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să nu avem răutate şi să nu ţinem minte răul făcut nouă!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 10

Mulţi dintre cei care ne duşmănesc nu ştiu pentru ce o fac şi în folosul cui o fac. Cu toţii să fim iertători, aşa cum este şi Tatăl Ceresc cu noi şi cu mulţi alţi oameni păcătoşi. Preaslăvindu-L pe Dumnezeu să-I cântăm cântarea sfântă: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 10

Cei care nu înţeleg acum, vor înţelege ceva mai târziu toate motivele împotrivirilor lor omeneşti şi se vor lămuri de Bunătatea şi de Marea Milă a Tatălui Ceresc. Din inimă să spunem aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim iertători, binevoitori şi ascultători!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim buni, blânzi şi milostivi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim drepţi, corecţi şi cinstiţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim răbdători, îndurători şi smeriţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim cucernici, credincioşi şi puternici în credinţă!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să avem inimile preapline de iubire, de lumină şi de pace!

Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 11

Slujitorii aleşi trebuie să slujească cu mare cinstire Sfânta Liturghie, pentru că Cei din Ceruri se vor pogorî la noi în chip văzut spre a conlucra cu noi toţi. Slăvindu-L pe Dumnezeu, din inimă să Îi cântăm: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 11

Cei care sunt acum împotriva Sfintelor Liturghii îşi vor plânge de milă în viitorul apropiat, dar Judecata Tatălui Ceresc trebuie împlinită în orice timp, iar puterea Domnului Iisus Hristos va fi peste toată creştinătatea şi peste tot Pământul. Cu credinţă să spunem aşa:

Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care slujesc cu evlavie!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care fac slujbe sfinte!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care Îţi slujesc Ţie cu credinţă!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care cheamă Preasfânt Numele Tău!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care sunt curaţi la suflet!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care merită darul Tău!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 12

Tatăl Ceresc participă la iluminarea Sfintelor Personalităţi Cereşti şi a întregii omeniri şi de aceea să ne smerim şi mulţumindu-I pentru toate, să-L slăvim şi să-I cântăm din inimă: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 12

Toate cele comunicate de Preasfântul Dumnezeu şi de Sfintele Personalităţi Cereşti vor fi scrise în cărţi şi toate se vor împlini la timpul lor. Cu evlavie şi cu iubire să spunem aşa:

Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care vor face Voia Ta!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care vor împlini Poruncile Tale!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care vor fi ascultători!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care se vor smeri!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care vor fi aleşi şi binecuvântaţi de Tine!
Luminează-i, Tată Ceresc, pe cei care în viitor vor conduce popoarele!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 13 (de 3 ori)

Cu multă iubire sfântă, cu smerenie şi cu evlavie să mulţumim Tatălui Ceresc precum şi întregii Dumnezeiri pentru protecţia, iluminarea sfântă şi pentru toate

darurile care întreţin viaţa şi cerându-ne iertare pentru toate păcatele noastre, să cântăm cu bucurie: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***
Apoi:

Icos 1
Preasfântul şi Preabinecuvântatul nostru Tată Ceresc, Creatorul a tot şi a toate, a luminat cu puterea dumnezeirii Sale toată Împărăţia Cerurilor şi întreaga Sa Creaţie, iar noi spunem cu multă smerenie aşa:
Luminează-ne, Tată Ceresc, să înţelegem care este voia Ta!
Luminează-ne, Tată Ceresc, şi smereşte-ne pe noi creştinii!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să nu mai greşim noi, păcătoşii!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să fim mai înţelepţi!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să avem putere în credinţă!
Luminează-ne, Tată Ceresc, să se înmulţească în inimile noastre iubirea pentru Tine!
Luminează-ne pe noi, Tată Ceresc, că suntem păcătoşi şi nevrednici!

Condac 1
Tatăl Ceresc Preasfânt şi prea plin de Iubire a luminat toate Sfintele Personalităţi Cereşti şi pe toţi slujitorii Săi cei devotaţi. De aceea Îl rugăm şi noi, cu multă smerenie şi cu multă evlavie: ***Luminează-ne pe noi Tată Ceresc că suntem păcătoşi şi nevrednici!***

Rugăciune către Tatăl Ceresc pentru iluminare

Doamne Dumnezeule Atotfăcător, prea slăvit şi Multiubitor, Tată Ceresc, întăreşte-ne în credinţă, binecuvântează-ne, smereşte-ne, dăruieşte-ne cele bune şi de folos sufletelor noastre, luminează-ne pe noi păcătoşii ca în toate să facem doar voia Ta cea sfântă.

Te rugăm, Tată Ceresc, luminează-ne viaţa, ca să alegem calea Ta, luminează-ne mintea, ca să fim mai înţelepţi, luminează-ne inima, ca să-Ţi faci acolo sălaş sfânt, luminează-ne sufletul, ca să devenim copiii Tăi, asemenea Ţie.

Tată Ceresc, Îţi mulţumim că ne-ai dat viaţă, că ne iubeşti şi că ne veghezi permanent cu Dragostea, cu Mila şi cu Îndurarea Ta!

Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!

Amin!

Acatistul Domnului Iisus de iluminare

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi; Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .

Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condac 1

Dumnezeule prea luminat, Biruitorul întunericului, ca cel care izbăveşti de chinurile veşnice şi de nepătruns ale iadului, luminează-ne pe noi, cei care suntem înconjuraţi de păcate, ca să-Ţi strigăm Ţie: ***Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!***

Icos 1

Dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt ai zis la început: Să fie lumină! - şi a fost lumină. Acum luminează-ne sufletele, inimile, minţile şi gândurile noastre, ca să spunem aşa:
Iisuse Lumina începutului nostru, luminează-ne pe noi!
Iisuse Lumina cerească, luminează-ne şi curăţeşte-ne de rele!
Iisuse Lumină Dumnezeiască, luminează-ne şi ajută-ne tuturor!
Iisuse Lumină Divină luminează-ne şi binecuvintează-ne pe noi!
Iisuse, Lumina minţii, luminează-ne şi înţelepţeşte-ne pe noi!
Iisuse, Lumină prea frumoasă, luminează-ne şi împodobeşte sufletele noastre cu Lumina Ta!
Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 2

Strămoşii de demult nu au respectat porunca Tatălui Ceresc şi mâncând ei din pomul oprit au fost daţi afară din Raiul Preasfânt, dar noi să ne smerim şi împlinind Cuvântul Lui Dumnezeu să-I cântăm cu dragoste: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 2

După ce au ieşit din Raiul prea frumos strămoşii noştri au plâns pentru fapta lor cea rea. Să luăm aminte şi să ne rugăm din inimă aşa:
Iisuse, Luminătorul strămoşilor, luminează-ne pe noi şi pe urmaşii noştri!
Iisuse, Luminătorul lui Set, Enoh şi Noe luminează-ne şi ne înţelepţeşte!
Iisuse, Luminătorule prea curat, nu ne lăsa în părăsire în prăpădul ce va să fie!
Iisuse, Lumină divină, cerească şi tainică, luminează-ne şi pe noi în taină!

Iisuse, Lumina Adevărului, luminează-i şi opreşte-i pe cei care fac rele!
Iisuse, Lumină dorită, luminează-ne calea spre Sfânta Împărăţie a Ta!
Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 3

După *Potopul lui Noe* s-a făcut lumină, iar Părintele Ceresc din Sfânta Împărăţie a Luminii a spus că nu va mai da potop cu apă. Din inimile noastre pline de iubire cu recunoştinţă să-I cântăm Domnului: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 3

Domnul Dumnezeu Savaot a arătat oamenilor curcubeul frumos colorat şi a spus că acesta este legământul veşnic care ne va aduce aminte de Împăratul cel Atotputernic din Sfânta Împărăţie Cerească. Luminaţi de acest adevăr să spunem cu cinstire creştinească aşa:
Iisuse, Fiul Tatălui Ceresc, Binecuvântătorul legământului minunat, luminează-ne pe noi!
Iisuse, Luminătorul Heruvimilor şi al Serafimilor, alungă întunericul din noi!
Iisuse, Lumină Sfântă, luminează-ne în bezna păcatelor în care am căzut!
Iisuse, Lumina urmaşilor lui Noe, luminează-i şi pe urmaşii noştri!
Iisuse, Lumina Tatălui Ceresc, fii şi Lumina sufletelor noastre!
Iisuse, Lumina lumii, luminează-i pe toţi cei neluminaţi!
Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 4

Luminate fiind de Sfântul Duh al Înţelepciunii, Sfintele Oştiri Cereşti, Sfinţii Arhangheli, Heruvimi, Serafimi, Sfintele Puteri Cereşti, au strigat când s-au cutremurat Cerurile: Să stăm cu frică şi să luăm aminte! - iar noi cinstindu-L pe Dumnezeu, cu dragoste să Îi cântăm: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 4

Toate Sfintele Puteri Cereşti şi Îngereşti, Sfinţii, toţi cei de Sus sunt doritori să lucreze în Sfânta Lumină Cerească, iar noi din întuneric, dorind să se coboare Lumina sfântă şi peste noi, spunem aşa:
Iisuse, Lumina Îngerilor ascultători şi a Arhanghelilor binevoitori, luminează-ne!
Iisuse, Lumina Heruvimilor smeriţi şi a Serafimilor frumos cântători, luminează-ne!
Iisuse, Lumina Sfintelor Domnii şi a Sfintelor Începătorii, luminează-ne!
Iisuse, Lumina Sfintelor Scaune Cereşti şi a Sfintelor Stăpânii, luminează-ne!
Iisuse, Lumina Sfinţilor şi Binecuvântaţilor Părinţi, luminează-ne şi pe noi!
Iisuse, Lumina postitorilor, smeriţilor şi iubitorilor de Dumnezeu, luminează-ne!

Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 5

Fiind luminat de Sus, Avraam a plecat din Urul Chaldeii spre o ţară pe care nu o ştia, dar noi fiind o ţară creştină şi luminată de Duhul Sfânt, se cuvine să-I cântăm Domnului: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 5

Prea luminatul Dumnezeu a văzut nevoinţele lui Avraam pe Pământ, dar a văzut şi ascultarea lui şi S-a coborât la stejarul lui Mamvri. Te rugăm, Doamne, priveşte şi spre noi!

Iisuse, Lumină Sfântă, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt ai fost la stejarul lui Mamvri!

Iisuse, Lumină Sfântă, nu ne scufunda deşi suntem păcătoşi!

Iisuse, Lumină Sfântă, salvează-ne şi ne scoate din greutăţi!

Iisuse, Lumină necuprinsă, luminează-ne şi întăreşte-ne în credinţă!

Iisuse, Lumina dreptăţii, îndreaptă-ne pe noi şi luminează-ne!

Iisuse, Lumină binecuvântată, luminează şi binecuvintează poporul român!

Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 6

Cei care nu au vrut să păcătuiască, de-a lungul veacurilor s-au retras în munţi, în peşteri sau în locuri tainice, numai de ei ştiute şi s-au rugat şi au cântat: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 6

Luminătorul Tuturor i-a luminat pe cei care s-au rugat în taină, sfinţindu-i cu puterea razelor Lui sfinte, iar noi cu toţii, Doamne, dorind Iluminare sfântă Te rugăm aşa:

Iisuse luminează-i pe toţi păcătoşii de pe Pământ, ca să caute şi să afle calea Ta!

Iisuse luminează-i pe copiii şi pe toţi urmaşii noştri, să nu rătăcească drumul spre Tine!

Iisuse luminează-i pe părinţii şi pe fraţii noştri, să urmeze învăţăturile Tale Sfinte!

Iisuse luminează-i pe cei din neamurile noastre, ca să-şi mântuiască sufletele!

Iisuse luminează-i pe toţi oamenii, ca pocăindu-se, să-şi mărturisească toate păcatele!

Iisuse luminează-i pe românii de pe tot Pământul, ca să facă numai Voia Ta!

Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 7

Toţi cei care au plecat din lume în sfintele mănăstiri, schituri, sihăstrii, au văzut Lumina cea sfântă şi tainică a Domnului Iisus, când se rugau şi cântau: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 7

Mulţi au avut vedenii şi descoperiri sfinte de la Domnul Iisus, de la prea curata Maică a Sa, de la Sfinţii Îngeri, de la Sfinţii Părinţi, iar noi cu toţii să ne rugăm aşa:

Iisuse, Lumină divină şi sfântă, vino cu blândeţe în sufletele noastre!

Iisuse, Lumină prea curată, luminează-ne şi curăţeşte-ne de păcate!

Iisuse, Lumină divină, înmoaie întru pocăinţă inimile noastre cele împietrite!

Iisuse, Lumină sfântă, luminează şi întoarce păcătoşii la pocăinţă!

Iisuse, Lumină prea frumoasă, lumina harului Tău să strălucească în minţile noastre!

Iisuse, Lumină sfântă, luminează-ne inimile şi aprinde-le cu focul Iubirii Tale arzătoare!

Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 8

Văzând steaua Ta cea luminoasă, Valaam, care a trăit pe vremea lui Moise, a spus:O văd, dar este departe! După 1400 de ani, magii de la răsărit pe numele lor Melchior, Baltazar şi Gaşpar, au văzut steaua prezisă de Valaam şi I-au cântat Lui Dumnezeu: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 8

Cei care s-au rugat în pustiu sau în locuri tainice, i-au văzut pe Sfinţii Arhangheli cu Oştirile lor Sfinte, dar au avut de luptat şi cu duhurile rele, pe care le alungau cu postul şi cu rugăciunea zicând:

Iisuse, Lumină sfântă, luminează-ne şi ocroteşte-ne de cei care vor să ne robească răului!

Iisuse, Lumina ascultătorilor de Dumnezeu, luminează-ne şi fă-ne şi pe noi ascultători!

Iisuse, Lumina smeriţilor, luminează-ne şi ajută-ne ca în smerenie să împlinim Cuvântul Tău!

Iisuse, Lumina iubitorilor de Dumnezeu, luminează-ne şi revarsă iubire în inimile noastre!

Iisuse, Lumina tuturor Sfinţilor, luminează-ne şi sfinţeşte-ne şi pe noi!

Iisuse, Lumina credincioşilor şi a împlinitorilor Voii Tale, străluceşte şi peste noi!

Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 9

Sfânta dreptate dumnezeiască o împarţi tuturor popoarelor creştine, Doamne Iisuse, iar noi, aşteptând dreptatea Ta Sfântă dar şi milostivirea Ta, Îţi cântăm Doamne: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 9

Cei care nu vor să facă pocăinţă sinceră vor fi pierduţi pentru totdeauna, iar noi, dorind o Ţară Sfântă condusă prin puterea Ta cea mare, Doamne, Te rugăm aşa:
Iisuse, Lumina dreptăţii divine, luminează-ne şi cercetează-ne cu milostivire!
Iisuse, Lumina celor care Te caută, luminează-ne, Doamne, şi nu ne lăsa în păcate!
Iisuse, Lumina dreptmăritorilor creştini, Slăvit să fii în veci!
Iisuse, Lumina propăvăduitorilor Tăi, luminează-ne să înţelegem Sfânta Scriptură!
Iisuse, Lumină necreeată vino şi scoate din noi tot ce nu e binecuvântat de Dumnezeu!
Iisuse, Lumină necuprinsă, statorniceşte-Te în sufletele şi în inimile noastre!
Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 10

Domnul Savaot va găsi un bărbat luminat, drept, puternic şi vrednic de ascultare, capabil să conducă România, să îndeplinească poruncile sfinte, şi să-I cânte Lui Dumnezeu: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 10

Binecuvântările Tale, Doamne, date pentru poporul român sunt primite de cei aleşi de Tine, care din toată inima se roagă aşa:
Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, luminează-ne şi apără ţara noastră!
Iisuse, Lumină călăuzitoare, luminează-ne şi călăuzeşte-ne pe noi!
Iisuse, Lumina poruncilor sfinte, luminează-ne şi fă-ne ascultători!
Iisuse, Lumina milostivirii, luminează-ne şi fă-ne milostivi cu aproapele nostru!
Iisuse, Lumină prea frumoasă, înfrumuseţează sufletele, inimile, minţile şi gândurile noastre!
Iisuse, Lumină de sus, luminează-ne şi înalţă-ne în rugăciune la Cerul Sfânt!
Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 11

Împreună cu Tatăl Ceresc şi cu Duhul Sfânt ai binecuvântat România ca Ţara sfântă ortodoxă a viitorului şi pe poporul român ca să facă voia Ta, Doamne, pentru care noi Îţi cântăm: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 11

Preasfânta Fecioară Maria, ca o Maică a tuturor celor care o laudă, a binecuvântat şi ea, Ţara sfântă România şi poporul român, iar noi smerindu-ne, cu evlavie Te rugăm, Doamne, aşa:

Iisuse, Lumină binecuvântată, luminează-ne şi binecuvintează-ne pe noi!

Iisuse, Lumina celor chemaţi, luminează-ne şi cheamă-ne la lucrare sfântă!

Iisuse, Lumina celor care Ţi se roagă, luminează-ne drumul spre Tine!

Iisuse, Lumina celor care se roagă Maicii Tale, luminează-ne!

Iisuse, Lumină sfântă, luminează-ne şi fă-ne urmaşii Tăi!

Iisuse, Lumina creştinilor, luminează-ne şi întoarce-ne pe toţi la Tine!

Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 12

Sfântul Arhanghel Gavriil a vestit că Te vei întrupa din Sfânta Fecioară Maria, iar acum Sfintele Puteri Cereşti vestesc înfiinţarea Ţării sfinte ortodoxe România. Pentru aceasta Îţi cântăm Doamne: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 12

Bunul Dumnezeu, Maica Domnului şi Sfinţii vestesc că Ţara sfântă va fi condusă după un program ceresc, iar noi să ne pregătim pentru aceasta şi smerindu-ne să ne rugăm aşa:

Iisuse, Lumina Slavei Dumnezeieşti, luminează-ne ca să trăim veşnic în Lumina Ta, Doamne!

Iisuse, Lumină sfântă, luminează-ne şi sfinţeşte-ne ca să putem sta în faţa Ta, Doamne!

Iisuse, Lumina tainicilor chemări, luminează-ne şi atrage-ne cu iubirea Ta, Doamne!

Iisuse, Lumina înţelepciunii, luminează-ne şi înţelepţeşte-ne să facem Voia Ta, Doamne!

Iisuse, Lumină pururea fiitoare, luminează-ne şi dă-ne viaţă veşnică în iubirea Ta, Doamne!

Iisuse, Lumină divină, curăţeşte-ne şi luminează-ne pe noi şi pe cei adormiţi!

Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 13 (de 3 ori)

Doamne Iisuse, Dumnezeule prea luminat, Milostiv şi Îndelung-Răbdător, îndură-Te de noi păcătoşii, luminează-ne şi alungă întunericul din noi, sfinţeşte-ne şi întăreşte-ne în credinţă ca să Te putem urma întru totul. Ocroteşte poporul nostru, ţara noastră, pe cei care fac Voia Ta şi pe cei care au mai multă nevoie de ajutorul Tău Sfânt, ca împreună să cântăm: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Apoi:

Icos 1

Dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt ai zis la început: Să fie lumină! - şi a fost lumină. Acum luminează-ne sufletele, inimile, minţile şi gândurile noastre, ca să spunem aşa:
Iisuse Lumina începutului nostru, luminează-ne pe noi!
Iisuse Lumina cerească, luminează-ne şi curăţeşte-ne de rele!
Iisuse Lumină Dumnezeiască, luminează-ne şi ajută-ne tuturor!
Iisuse Lumină Divină luminează-ne şi binecuvintează-ne pe noi!
Iisuse, Lumina minţii, luminează-ne şi înţelepţeşte-ne pe noi!
Iisuse, Lumină prea frumoasă, luminează-ne şi împodobeşte sufletele noastre cu Lumina Ta!
Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!

Condac 1

Dumnezeule prea luminat, Biruitorul întunericului, ca cel care izbăveşti de chinurile veşnice şi de nepătruns ale iadului, luminează-ne pe noi, cei care suntem înconjuraţi de păcate, ca să-Ţi strigăm Ţie: ***Iisuse, Lumina vieţii mele, luminează-mă şi pe mine cel ce sunt în întuneric!***

Rugăciune către Domnul Iisus pentru iluminare

Doamne Iisuse Hristoase luminează sufletele, inimile, minţile, gândurile şi tot ce nu este luminat la urmaşii noştri, la poporul nostru, la toţi oamenii de pe Pământ şi la toţi creştinii viitorului, ca toţi să împlinească sfintele Tale porunci, în Ţara sfântă ortodoxă România, care se va înfiinţa din voia Ta şi la porunca Ta dumnezeiască.
Îţi mulţumim Doamne pentru toate darurile pe care cu dărnicie le reverşi asupra noastră în fiecare clipă!

Slavă Ţie Doamne, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie!Amin!

Acatistul Sfântului Duh de iluminare

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condac 1

Luminătorule al Universului, al Sfinţilor Îngeri şi al Sfintelor Puteri Cereşti, care străluceşti cu strălucire minunată şi neînchipuit de mare, îndreaptă-Ţi razele Tale către noi, cei care strigăm: ***Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!***

Icos 1

Iluminarea dumnezeiască este darul spiritual, cel mai de preţ pe care îl poate primi vreodată cineva. Având această calitate multe altele izvorăsc dintru aceasta. De aceea noi creştinii dorind Iluminarea prin sfântul har divin Te rugăm Doamne aşa:
Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt!
Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc!
Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule, Iisuse Hristoase!
Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule prea luminat!
Luminează-ne pe noi prea veşnicule Părinte!
Luminează-ne pe noi Preasfântă şi de Viaţă Făcătoare Treime!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 2

Sfinţii Îngeri, cei de-a dreapta cât şi cei de-a stânga Sfântului Tron Dumnezeiesc, împreună cu Sfinţii Serafimi şi Heruvimi, slăvindu-L pe Domnul Savaot cântă neîncetat: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 2

Marele secret al Dumnezeirii nu-l va şti nimeni, dar din dragoste sfântă şi dumnezeiască s-a vorbit câte ceva despre începuturile activităţii Divine. Smerindu-ne să ne rugăm cu credinţă aşa:

Luminează-ne Dumnezeule Atoateziditor!
Luminează-ne Dumnezeule Atoatecreator!
Luminează-ne Dumnezeule Atoateştiutor!
Luminează-ne Dumnezeule Atoatevăzător!
Luminează-ne Dumnezeule Atoatecunoscător!
Luminează-ne Dumnezeule Atoateiubitor!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 3

Dumnezeu are un uriaş potenţial informaţional şi creator pe care nimeni nu îl poate vreodată egala, de aceea noi, care suntem mici şi păcătoşi, Îi cântăm smeriţi şi cu dragoste: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 3

Fiecare Sfântă Personalitate Cerească are în structura ei informativă date secrete, din care mai poate dezvălui câte ceva, la anumite intervale de timp. Aflând acestea să ne rugăm aşa:
Luminează-ne Doamne, Preasfântule Duh!
Luminează-ne Doamne, prea cinstitule Părinte Ceresc!
Luminează-ne Doamne, prea mărită Putere Divină!
Luminează-ne Doamne, Preabinecuvântatule Duh al Adevărului!
Luminează-ne Doamne, prea luminatule Împărat Ceresc!
Luminează-ne Doamne, prea puternicule Dumnezeu!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 4

Metodele de Iluminare ale Duhului Sfânt sunt diferite de la o persoană la alta. Dorindu-ne să fim mai luminaţi, mai smeriţi, mai răbdători, mai înţelepţi, mai iubitori de Dumnezeu să ne rugăm şi să cântăm cu dragoste: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 4

Din cauza păcatelor noastre, noi pământenii suntem gata să ne prăbuşim de pe scara evoluţiei cea cu multe trepte. Cu toţii să ne pocăim pentru păcate şi în rugăciune cu umilinţă să cerem aşa:
Luminează-ne Doamne acum şi în fiecare clipă a vieţii noastre!
Luminează-ne Doamne sufletele noastre întunecate de păcate!
Luminează-ne Doamne minţile noastre înnegrite de gânduri rele!
Luminează-ne Doamne inimile noastre îngheţate şi încălzeşte-le cu focul iubirii Tale!

Luminează-ne Doamne vieţile noastre rătăcite pe cărările necredinţei!
Luminează-ne Doamne şi apără-ne de oamenii gâlcevitori şi de patimi!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 5

Pentru a fi o persoană Iluminată de Duhul Sfânt, trebuie să urmezi învăţăturile Dumnezeieşti întru-totul şi cu toată dragostea şi să lucrezi numai cele bune, cântând din inimă: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 5

Iluminarea persoanelor alese, care au misiuni mari de făcut, se face în mod direct transmitându-se tot ce este necesar pentru un popor, pentru un grup de popoare, ori pentru întreaga omenire. De aceea cu multă evlavie şi cu credinţă să-L rugăm pe Sfântul Duh aşa:

Luminează-i Doamne pe toţi oamenii de pe Pământ!
Luminează-i Doamne pe cei ascultători, care împlinesc Cuvântul Tău!
Luminează-i Doamne pe cei blânzi, care Te slăvesc!
Luminează-i Doamne pe cei răbdători, care Te iubesc!
Luminează-i Doamne pe cei înţelepţi, care se smeresc!
Luminează-i Doamne pe cei buni, blânzi şi milostivi!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 6

Dumnezeu lucrează în mod direct numai prin cei curaţi, sau prin cei care fac pocăinţă din tot sufletul lor. Noi, nevrednici şi păcătoşi cum suntem, să ne smerim şi slăvindu-L pe Dumnezeu să-I cântăm cu bucurie: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 6

Prinşi în vâltoarea evenimentelor vieţii mulţi oameni uită să-I mai mulţumească Domnului pentru toate darurile primite, uită să se mai roage, să fie milostivi, să mai facă acte de pocăinţă şi de aceea, cu umilinţă să-L rugăm pe Dumnezeu să ne ierte pe toţi şi să audă rugăciunea noastră:

Luminează-i Doamne pe cei curaţi la suflet!
Luminează-i Doamne pe cei cu mintea curată!
Luminează-i Doamne pe cei care se roagă cu pocăinţă!
Luminează-i Doamne pe cei care trebuie să facă lucrare sfântă!
Luminează-i Doamne pe cei care s-au încurcat în treburile lumii!
Luminează-i Doamne pe cei care-Ţi vor fi de folos în viitor!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 7

Persoanele pământene puse direct de Domnul Savaot spre a lumina ori a curăţi pe alţii sunt vase alese. Să-L lăudăm, să-L slăvim şi să-I mulţumim Lui Dumnezeu pentru toate şi iubindu-L cu toată inima să-I cântăm cu bucurie: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 7

Duhul Sfânt - Mângâietorul şi Luminătorul creştinătăţii, poate ilumina toate persoanele alese, trimiţând în mod văzut sau nevăzut sfintele Sale raze de lumină, iar noi cu credinţă să-L rugăm aşa:

Luminează-ne Doamne şi curăţeşte-ne pe noi, copiii Tăi!
Luminează-ne Doamne şi înţelepţeşte-ne pe noi!
Luminează-ne Doamne şi întăreşte-ne credinţa!
Luminează-ne Doamne ca să scăpăm din întunericul păcatelor!
Luminează-ne Doamne cu razele Tale sfinte!
Luminează-ne Doamne în mod văzut sau nevăzut!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 8

Iluminarea se poate face cerând, cu multă smerenie, cu credinţă, cu post şi cu rugăciune, razele Duhului Sfânt pentru iluminare, cântându-I Lui Dumnezeu, din toată inima: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 8

Pentru curăţirea spirituală a sufletului, cât şi pentru curăţirea corpului, putem cere sfintele raze de lumină ale Duhului Sfânt şi cu multă evlavie şi dragoste sfântă să spunem aşa:

Luminează-i Doamne pe toţi cei care au rătăcit drumul spre Tine!
Luminează-i Doamne pe cei învăţaţi, ca să se smerească!
Luminează-i Doamne pe rugătorii Tăi cei devotaţi!
Luminează-i Doamne pe cei care din inimă se pocăiesc pentru păcatele lor!
Luminează-i Doamne pe cei care se curăţesc spiritual!
Luminează-i Doamne pe cei care au dragoste sfântă!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 9

Lumina înţelepciunii şi a tuturor faptelor bune au cerut-o toţi Sfinţii care au trăit pe Pământ, de aceea şi noi creştinii de acum, cerem aceasta cântându-I cu bucurie Lui Dumnezeu: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 9

Puterile Cereşti şi Îngerii, stând în Sfânta Împărăţie şi lucrând pentru cele înalte, ori slăvindu-L pe Dumnezeu, primesc neîncetat lumina Duhului Sfânt, iar noi rugându-ne să spunem aşa:

Luminează-ne pe noi Doamne, cu lumina sfântă a înţelepciunii!
Luminează-ne pe noi Doamne, să vedem calea spre faptele bune!
Luminează-ne pe noi Doamne, aşa cum i-ai luminat pe toţi Sfinţii!
Luminează-ne pe noi Doamne, ca să nu rătăcim calea spre viaţa veşnică!
Luminează-ne pe noi Doamne, că suntem înconjuraţi de păcate!
Luminează-ne pe noi Doamne, ca să putem trăi în lumea aceasta plină de ispite!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 10

Dumnezeu a binecuvântat România pentru a deveni în viitor o Ţară Sfântă. Auzind aceasta noi Îi mulţumim şi prin rugăciuni Îi cerem Iluminarea sfântă cântându-I: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 10

Poporul român va fi un popor condus de Dumnezeu în mod direct, după un plan sfânt şi divin. De aceea trebuie să ne pregătim spiritual şi să ne rugăm aşa:

Luminează-i Doamne pe fiii şi pe fiicele poporului român!
Luminează-i Doamne pe românii de pretutindeni!
Luminează-i Doamne pe copiii noştri, acum şi în viitor!
Luminează-i Doamne pe cei care vor fi Sfinţi în viitor!
Luminează-i Doamne pe cei care conduc şi vor conduce România!
Luminează-i Doamne şi sfinţeşte-i pe cei care Te caută neîncetat!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 11

Forţa Sfântă a iluminării dumnezeieşti dintre o persoană şi Divinitate depinde şi de calităţile rugătorului ori ale comunicatorului, care cu iubire Îi cântă Domnului: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 11

Bunul Dumnezeu a binecuvântat poporul nostru cu multe persoane care au capacităţi de comunicare cu cei din Sfânta Împărăţie a Cerurilor. Aflând acestea ne smerim şi ne rugăm fierbinte aşa:

Luminează-i Doamne pe cei cu care comunică Sfintele Puteri Cereşti!
Luminează-i Doamne pe cei cu care comunică Maica Domnului!
Luminează-i Doamne pe cei cu care comunică Sfinţii Îngeri!

Luminează-i Doamne pe cei care primesc Cuvântul lui Dumnezeu!
Luminează-i Doamne pe cei care au misiuni sfinte pe Pământ!
Luminează-i Doamne pe cei care urmează învăţăturile sfinte!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 12
În curând nu se va mai şti ce a fost, multe vor dispărea, Pământul se va curăţa, cei drepţi şi cei cinstiţi vor prospera şi din tot sufletul Îi vor cânta Lui Dumnezeu: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Icos 12
Lumini fulgerătoare vor veni din Cer pe Pământ şi-i vor arde pe cei nevrednici cu toate murdăriile lor, curăţind Pământul pentru totdeauna cu foc, că Domnul Savaot a zis: Daţi foc să lumineze şi să ardă Pământul cu păcătoşii de pe el, iar pe cei aleşi scăpaţi-i în noua ţară a făgăduinţei româneşti! Auzind acestea ne smerim şi Îl rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu aşa:
Luminează-i Doamne pe toţi oamenii aşa cum ştii!
Luminează-i Doamne pe toţi oamenii ca să aibă minţile, sufletele şi inimile luminate!
Luminează-i Doamne pe cei neluminaţi, care trebuie să se întoarcă şi să facă voia Ta!
Luminează-i Doamne pe cei aleşi, care au misiuni sfinte de împlinit!
Luminează-i Doamne pe cei care vor fi îndrumători spirituali pentru noi!
Luminează-i Doamne pe toţi cei care vor să Te cunoască şi să Te urmeze!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 13 (de 3 ori)
Doamne Duhule Sfânt, lumina şi puterea Dumnezeirii celei mari luminează-ne, curăţeşte-ne de păcate, smereşte-ne, înmulţeşte iubirea în inimile noastre şi întăreşte-ne în credinţă pe noi, cei care cu dragoste Îţi cântăm: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Apoi:

Icos 1
Iluminarea dumnezeiască este darul spiritual, cel mai de preţ pe care îl poate primi vreodată cineva. Având această calitate multe altele izvorăsc dintru aceasta. De aceea noi creştinii dorind Iluminarea prin sfântul har divin Te rugăm Doamne aşa:
Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt!
Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc!

Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule, Iisuse Hristoase!
Luminează-ne pe noi Doamne Dumnezeule prea luminat!
Luminează-ne pe noi prea veşnicule Părinte!
Luminează-ne pe noi Preasfântă şi de Viaţă Făcătoare Treime!
Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 1
Luminătorule al Universului, al Sfinţilor Îngeri şi al Sfintelor Puteri Cereşti, care străluceşti cu strălucire minunată şi neînchipuit de mare, îndreaptă-Ţi razele Tale către noi, cei care strigăm: ***Luminează-ne pe noi Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!***

Rugăciune către Sfântul Duh pentru iluminare

Doamne Dumnezeule cel Mare, Veşnic, Atotputernic şi Prealuminat luminează-ne pe noi, care cu dragoste Îţi slujim Ţie.

Ne rugăm ca lumina şi puterea Duhului Sfânt să ne însoţească oriunde şi oricând, acum şi întotdeauna, pentru ca luminaţi şi sfinţiţi să ajungem în Sfânta Împărăţie a Cerurilor.

Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, Îţi mulţumim pentru toate darurile şi binecuvântările Tale sfinte ştiute şi neştiute de noi şi Te slăvim împreună cu Tatăl şi cu Fiul în vecii vecilor! Amin!

Acatistul Tatălui Ceresc, Atotvindecătorul

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Tropar: Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, vindecă-ne de bolile noastre ştiute şi neştiute, ca închinându-ne şi mulţumindu-ţi ţie, Doamne, să Te slăvim şi să Te lăudăm pe Tine, pe Fiul Tău - Domnul Iisus, pe Duhul Sfânt şi întreaga Dumnezeire Veşnică şi de necuprins cu mintea noastră.

&&&

Condac 1
Prea slăvit şi prea luminat fiind în Sfânta Împărăţie, toţi Te respectă şi se smeresc atunci când le comunici câte ceva, iar noi păcătoşii, cu umilinţă Te rugăm din toată inima: ***Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!***

Icos 1
În marea Ta bunătate, Doamne, ai comunicat românilor că ai multe raze sfinte, precum şi multe efecte vindecătoare şi de aceea noi spunem cu credinţă, din toată inima aşa:
Vindecă-i,Tată Ceresc pe aleşii Tăi din toată lumea!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care fac voia Ta cea sfântă!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care Te iubesc pe Tine!

Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care Îl iubesc pe Domnul Iisus Hristos!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care Îl iubesc pe Duhul Sfânt!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care o iubesc pe Maica Domnului!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care iubesc Dumnezeirea cea Veşnică!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care propovăduiesc Sfânta Evanghelie!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 2

Tatăl Ceresc a binevoit să comunice şi să se arate de-a lungul veacurilor într-o formă accesibilă, iar cei care au avut această binecuvântare I-au cântat cu bucurie: ***Aliluia!***

Icos 2

Tatăl nostru cel Ceresc comunică cu aleşii Săi şi îi sfătuieşte numai de bine, ca pe nişte fii ai Lui, iar noi fiind oameni temători, Îi cerem vindecare rugându-L aşa:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei credincioşi şi virtuoşi!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care au neputinţe!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care fac voia Ta!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care Te slăvesc!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care respectă Dumnezeirea!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care cu drag Te ascultă!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei milostivi!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe Fiii Luminii!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 3

Cu Iubire sfântă priveşti spre Pământ şi îi observi pe unii care lucrează binele, precum şi pe cei care Te iubesc şi îi încurajezi la lucrul cel sfânt pe toţi cei care Te slăvesc cântându-ţi: ***Aliluia!***

Icos 3

În inimile noastre trebuie să avem multă iubire pentru Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, pentru Maica Domnului, pentru Sfintele Puteri Cereşti şi Îngereşti şi pentru toţi Sfinţii. Având iubire sfântă şi rugându-ne cu evlavie, putem fi ajutaţi şi vindecaţi:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei spre care priveşti!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care fac binele pe Pământ!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe iubitorii de Dumnezeu!

Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se roagă cu inima!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care au evlavie la Puterile Cereşti!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care aspiră spre valori spirituale!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe iubitorii de Sfinţi şi de sfinţenie!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe toţi cei care o iubesc pe Maica Domnului!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 4

În marea Ta iubire de oameni poţi să-i vindeci pe cei smeriţi, milostivi, care postesc şi fac pocăinţă sinceră din inimă şi se roagă pentru vindecare şi mulţumindu-ţi ţie Doamne, îţi cântă: ***Aliluia!***

Icos 4

Pe noi toţi ne poţi vindeca trimiţându-ne sfintele tale raze de lumină şi de aceea noi creştinii postim, ne smerim, ne închinăm şi Te rugăm Doamne, aşa:
Vindecă-ne, Tată Ceresc că eşti Cel mai mare Iubitor ceresc!
Vindecă-ne, Tată Ceresc cu sfintele tale raze vindecătoare!
Vindecă-ne, Tată Ceresc de patimi şi de tot ce este rău în noi!
Vindecă-ne, Tată Ceresc de bolile trupeşti şi sufleteşti!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe toţi cei care se roagă din tot sufletul!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe toţi creştinii de pe Pământ!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care Te iubesc şi se smeresc!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei bolnavi şi fără speranţă de însănătoşire!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 5

Binecuvântându-i pe toţi credincioşii din România, ne-ai recomandat să avem multă iubire pentru Domnul Iisus, pentru prea curata Sa Maică şi pentru toate Sfintele puteri cereşti, iar noi, ascultând acest minunat îndemn, iubindu-Te nespus Doamne, cu toţii îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 5

Prin Voia Ta dumnezeiască ne vesteşti nouă oamenilor, mai des, cele cereşti, ne asculţi în rugăciune şi ne vindeci prin lucrarea ta sfântă, iar noi Te rugăm, Doamne, aşa:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe binecuvântaţii creştini din România!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei bolnavi, care nu-şi găsesc medici tămăduitori!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei suferinzi de boli grele şi incurabile!

Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei ţintuiţi la pat, pentru care se fac rugăciuni!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei bolnavi, chinuiţi de duhurile necurate!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care au dureri cumplite!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei suferinzi, pentru care se fac slujbe de maslu!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei supuşi durerilor fizice şi sufleteşti!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 6

Pentru vindecarea creştinilor care Te iubesc şi ţi se roagă trimiţi sfintele raze vindecătoare; şi noi dorind tămăduire ne închinăm ţie Doamne şi cu dragoste îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 6

Mulţi dintre creştini pot cere protecţie sfântă de la Tine, Tată Ceresc, iar în marea ta îndurare pe mulţi îi poţi proteja cu sfintele raze protectoare. Doamne cu credinţă Te rugăm aşa:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care cu credinţă cer sfintele tale raze vindecătoare!
Vindecă-i, Tată Ceresc şi trimite-le şi sfintele tale raze protectoare!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care cu osârdie se roagă la Tine!
Vindecă-i, Tată Ceresc şi protejează-i pe cei care fac lucrare sfântă!
Vindecă-i, Tată Ceresc şi protejează-i pe aleşii Tăi!
Vindecă-i, Tată Ceresc şi protejează-i pe urmaşii noştri!
Vindecă-i, Tată Ceresc şi protejează-i pe cei dragi nouă!
Vindecă-i, Tată Ceresc şi protejează-i pe creştinii de acum şi din viitor!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 7

Multe locuri sunt în sfânta Împărăţie cerească, numai noi creştinii să fim vrednici pentru a le ocupa, ca împreună cu cei din Ceruri să-ţi cântăm, Doamne: ***Aliluia!***

Icos 7

În viitor vor fi mulţi iubitori de Dumnezeu, care vor cunoaşte detalii despre minunatele raze dumnezeieşti, dar acum cu evlavie să ne rugăm şi să cerem vindecare aşa:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care cer razele Preasfintei Treimi!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care primesc cuvântul Tău!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care Te iubesc şi au evlavie la Tine!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care stăruiesc în post şi în rugăciune!

Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se smeresc şi sunt milostivi!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care sunt iubitori de Dumnezeu şi de cele sfinte!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei singuri, bolnavi şi neajutoraţi!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care sunt sprijin familiilor lor!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 8

Dacă se va pocăi vrăjmaşul vrăjmaşilor, cu toate duhurile lui cele rele şi dacă se vor întoarce la Dumnezeu toţi cei care L-au uitat de-a lungul veacurilor, tot ar mai rămâne locuri în Ceruri. Cei din sfânta Împărăţie a luminii slăvindu-L pe Dumnezeu îi cântă plini de iubire sfântă: ***Aliluia!***

Icos 8

Nici un păcat nu este dacă noi creştinii vom îndemna duhurile rele la pocăinţă şi pe cei necredincioşi la credinţă, cerând vindecare trupească şi sufletească şi spunând aşa:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se luptă cu duhurile rele!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe creştinii care îndeamnă la pocăinţă!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care au curaj duhovnicesc!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se luptă cu forţele răului!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care sunt atacaţi de forţele oarbe şi întunecate!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se luptă cu duşmanii nevăzuţi!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care sârguiesc pentru întărirea Binelui!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se luptă pentru întărirea Ortodoxiei!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 9

Cu toţii să ne străduim să facem pocăinţă cât mai multă, că oriunde este loc de mai bine şi închinându-ne cu credinţă şi cu smerenie să-I cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 9

Sfintele personalităţi Cereşti se străduiesc cu multă dragoste sfântă să-şi întărească virtuţile şi calităţile cereşti, iar noi dorindu-ne vindecare Te rugăm Doamne, aşa:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care fac pocăinţă zilnică!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care îţi cer ajutorul!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care conlucrează cu cei de Sus!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei ţintuiţi în boală!

Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care trăiesc în România!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se chinuiesc trupeşte şi sufleteşte!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care împlinesc voia Ta!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe copiii Tăi!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e binecuvântat de Tine!

Condac 10

În marea Ta bunătate, Tată Ceresc, doreşti să auzi şi mulţumirile celor care ţi se roagă, nu numai cererile şi necazurile lor şi de aceea, mulţumindu-ţi pentru toate îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 10

Cei care cred şi ţi se roagă din toată inima, cu iubire şi cu speranţă, vor fi înţeleşi, ajutaţi, vindecaţi şi protejaţi. Punându-ne toată speranţa în Tine Doamne, Te rugăm aşa:
Vindecă, Tată Ceresc trupurile noastre chinuite!
Vindecă, Tată Ceresc minţile noastre bolnave!
Vindecă, Tată Ceresc sufletele noastre întunecate!
Vindecă, Tată Ceresc bolile pe care medicii noştri nu ştiu să le vindece!
Vindecă, Tată Ceresc ura, lăcomia, trufia, orgoliul, mândria şi tot ce ne îm-bolnăveşte!
Vindecă, Tată Ceresc toate poftele care ne chinuiesc şi ne îmbolnăvesc!
Vindecă, Tată Ceresc neputinţele noastre şi întăreşte-ne credinţa!
Vindecă, Tată Ceresc toată boala din noi şi curăţeşte-ne de tot răul!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e bine-cuvântat de Tine!

Condac 11

Aceia care cu adevărat se vor ruga cu credinţă Tatălui, Fiului şi Sfântului Duh, Sfintelor Puteri Cereşti vindecătoare, vor fi tămăduiţi şi cu bucurie îi vor cânta lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 11

Tatăl Ceresc Atoateziditor, care prin puterea Sa cea mare a făcut totul, poate da vindecare, întărire, înţelepţire, iluminare, protecţie sfântă, celor ce doresc din inimă şi cer cu credinţă toate acestea:
Vindecă, Tată Ceresc Pământul cu cele ale sale!
Vindecă, Tată Ceresc plantele şi animalele de pe Pământ!
Vindecă, Tată Ceresc oamenii - zidirea Ta cea căzută în păcat!

Vindecă, Tată Ceresc minţile noastre şi înţelepţeşte-ne!
Vindecă, Tată Ceresc sufletele noastre şi înalţă-le în rugăciune până la Cerul Sfânt!
Vindecă, Tată Ceresc inimile noastre şi umple-le cu Iubire sfântă!
Vindecă, Tată Ceresc şi curăţă tot răul din noi şi din apropierea noastră!
Vindecă-ne, Tată Ceresc trimiţându-ne nouă sfintele tale raze de lumină!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e bine-cuvântat de Tine!

Condac 12

Niciodată nu-i vei refuza pe cei care se roagă pentru a dobândi calitatea de vindecător şi de aceea toţi binecredincioşii îţi cântă, Doamne, din toată inima: ***Aliluia!***

Icos 12

Cei care se roagă mult, împlinesc cuvântul Sfintei Evanghelii, îşi ajută aproa-pele, fac fapte bune, pot dobândi calităţi spirituale deosebite. Cu credinţă şi cu dorinţa de a-i ajuta pe ceilalţi să spunem aşa:
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care vor să aibă calităţi sfinte!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care vor să aibă virtuţi deosebite!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe robii Tăi bolnavi şi păcătoşi!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care se roagă mult!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei milostivi şi care îi ajută pe cei în nevoinţe!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care vor să conlucreze pentru bine!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care împlinesc cuvântul Sfintei Evanghelii!
Vindecă-i, Tată Ceresc pe cei care Te roagă mult acest lucru!
Vindecă neputinţele noastre Tată Ceresc şi scapă-ne de tot ce nu e bine-cuvântat de Tine!

Condac 13

Tată Ceresc, Te rugăm vindecă-ne de bolile sufletului, ale trupului şi ale minţii, smereşte-ne, înţelepţeşte-ne, dă-ne umilinţă şi pocăinţă pentru păcatele noastre, întăreşte-ne credinţa şi dragostea sfântă, fă-ne răbdători şi îndurători şi alungă de la noi toate relele şi pe toţi vrăjmaşii noştri cei văzuţi şi pe cei nevăzuţi, ca să-ţi cântăm din toată inima: ***Aliluia! Aliluia! Aliluia!***

Rugăciune către Tatăl Ceresc pentru vindecare

Doamne Dumnezeule cel în Treime Slăvit, Tată Ceresc, cu lacrimi de pocăinţă Te rugăm iartă-ne păcatele noastre. Te rugăm vindecă-ne pe noi (nume) pe cei dragi nouă şi pe toţi cei care ţi se roagă şi îţi cer vindecare, că la Tine Doamne ne este toată speranţa.

Te rugăm vindecă-ne de bolile sufletului, ale trupului şi ale minţii şi alungă de la noi toate relele şi pe toţi vrăjmaşii noştri cei văzuţi şi pe cei nevăzuţi.

Te rugăm vindecă-ne pe noi, păcătoşii, spre a face voia Ta cea sfântă.

Te rugăm binecuvintează-ne, întăreşte-ne în credinţă, smereşte-ne şi dă-ne cele bune şi de folos sufletelor, minţilor şi trupurilor noastre.

Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc, noi Te slăvim, Te iubim şi îţi mulţumim pentru toate, acum şi în vecii vecilor. Amin!

Paraclise pentru fiecare zi a săptămânii - Paraclisul Sfintei Treimi

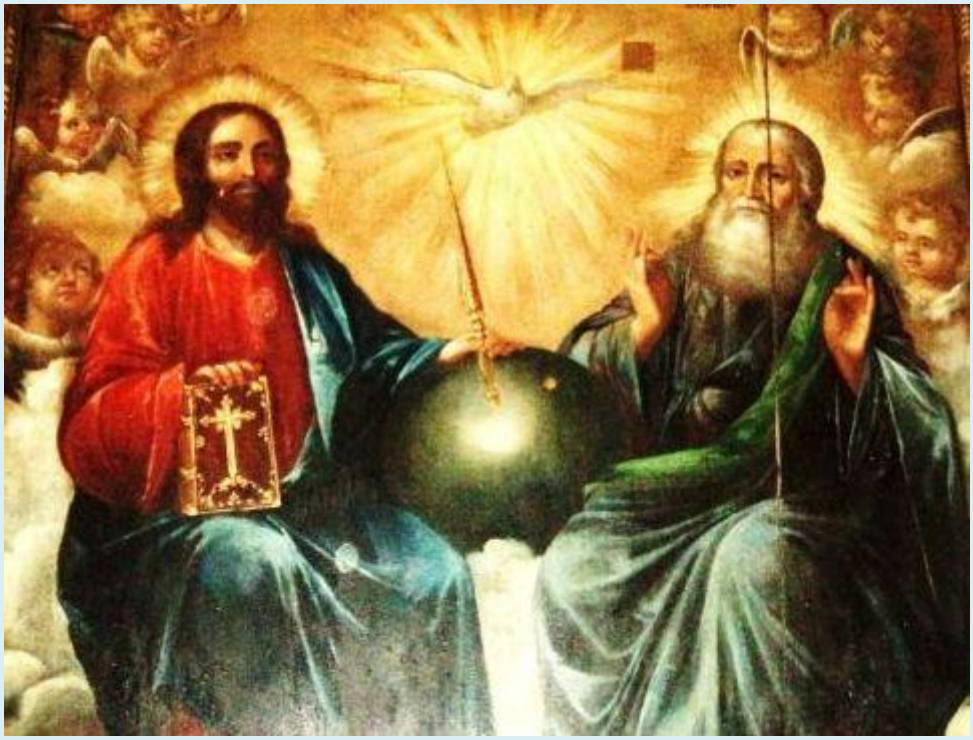

La glasul 1 al căruia stihul de pe margine este acesta la greci: Pe Tine una Te cânt, firea cea în trei Luminători

Cântarea 1

Irmos: Dreapta Ta cea purtătoare de biruinţă, cu dumnezeiască cuviinţă întru tărie s-a proslăvit. Că aceasta Nemuritorule, ca o puternică a toate pe potrivnici a surpat, israilitenilor făcându-le cale nouă prin adânc.

Stăpânie una în trei Ipostasuri, Serafimii slăvesc fără tăcere, fără de început vecuitoare, Făcătoare a toate, pe care şi toată limba cu credinţă o cinsteşte cu cântări.

Ca să arăţi oamenilor pe Dumnezeirea Ta, una cea întreit strălucitoare, zidind mai înainte pe om după Chipul Tău l-ai închipuit, minte şi cuvânt şi duh dându-i lui, ca un Iubitor de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

De sus arătând o Stăpânire în trei Ipostasuri, dumnezeieşte începătoare, Părinte ai zis Fiului Tău celui întocmai lucrător, şi Duhului, veniţi să Ne pogorâm, limbile lor să le amestecăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Minte adică Tată, cel nenăscut, cu închipuire mai înainte s-a zis de cei înţelepţi, iar Cuvânt împreună fără început, Fiul cel de o Fire, iar Duh Sfânt, cel ce a zidit în Fecioară întruparea Cuvântului.

Cântarea 3

Irmos: Însuţi Cela ce ştii neputinţa firii omeneşti, şi cu milostivire Te-ai închipuit întru dânsa, încinge-mă cu putere de sus ca să strig Ţie: Sfânt este Domnul slavei, cel neasemănat în bunătate.

Când Tu de demult Te-ai arătat lui Avraam în trei Ipostasuri, şi singuratec cu Firea Dumnezeirii, pe prea adeverirea bogosloviei, cu închipuire o ai arătat, şi cu credinţă Te lăudăm pe Tine Dumnezeule cel însuţi Stăpânitor, şi în trei Sori.

Din Tine născându-se cu dumnezeiască cuviinţă, fără stricăciune Părinte, a strălucit Lumină din Lumină, Fiul fără de schimbare, şi Duhul dumnezeiască lumină s-a purces, şi Razei celei în trei Ipostasuri a unei Dumnezeiri, ne închinăm cu credinţă şi O slăvim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Unime Treimea mai presus de fiinţă, negrăit mai presus de gând, de fiinţele cele înţelegătoare se slăveşte, care strigă cu glasuri întreit sfinte: Laudă fără de tăcere, cu care şi de noi cu un glas se laudă Domnul în trei Ipostasuri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Din Tine după vreme fără sămânţă, a ieşit Cel mai presus de vreme, închipuindu-se nouă Cel neînchipuit, şi o Dumnezeire şi Domnie, a Tatălui şi a Fiului şi a Duhului ne-a învăţat, de Dumnezeu Născătoare, pentru aceasta te slăvim.

Doamne miluieşte-ne. (de 3 ori)

Şezânda glas 1 asemenea cu: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Tatălui şi Fiului să ne închinăm toţi şi Duhului celui Drept, şi întocmai cinstit cu Slava, Treimii celei nezidite, şi puterii celei mai presus de Dumnezeire, pe care o slăvesc cetele celor fără de trupuri, pe Aceasta astăzi şi pământenii cu frică, şi cu credinţă să O lăudăm.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Povăţuieşte-ne la calea pocăinţei, pe noi cei ce ne abatem pururea la calea răutăţilor, şi mâniem pe prea bunul Domn, ceea ce eşti neispitită de nuntă, blagoslovită Marie, scăparea oamenilor celor deznădăjduiţi, locaşul lui Dumnezeu.

Cântarea 4

Irmos: Munte umbrit, cu darul cel dumnezeiesc privindu-te Avacum, cu ochii cei de departe văzători, mai înainte a vestit pe Sfântul lui Israil ce vrea să iasă din Tine, spre mântuirea noastră şi înnoirea.

Străluceşte-mi ochii inimii, dumnezeiască începătorie, ceea ce eşti în trei Luminători, cu razele strălucirilor Tale celor dumnezeieşte lucrătoare, ca să nălucească podoaba strălucirii Tale celei mai presus de minte, şi de lumină lucrătoare, şi a împărtăşirii celei dulci.

Mai întâi cerurile ai întărit Doamne, şi toată puterea lor, cu Cuvântul Tău cel atotlucrător, şi cu Duhul gurii cel de o fiinţă, cu care împreună toate le străluceşti. întru o Stăpânie în trei străluciri a Dumnezeirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Precum m-ai zidit după Chipul Tău şi după asemănare, Treime Dumnezeieşte stăpânitoare, şi atotlucrătoare, Unime neamestecată, înţelepţeşte-mă şi mă luminează, ca să fac voia Ta cea sfântă, şi bună, întru tărie şi desăvârşit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Născut-ai pe Unul din Treime Preacurată, pe Fiul cel prea dumnezeieşte Stăpânitor, cel întrupat din Tine pentru noi, pe cel ce luminează pe pământeni cu Lumina cea neînserată, şi cu strălucirile Dumnezeirii celei în trei Luminători.

Cântarea 5

Irmos: Cela ce ai luminat cu luminarea venirii Tale Hristoase, şi ai strălucit cu Crucea Ta marginile lumii, întăreşte şi inimile celor ce Te laudă cu dreaptă credinţă.

Ceea ce podoaba îngerilor cea dintâi, fără mijlocire o ai luminat cu razele cele neapropiate ale Frumuseţii Tale, luminează cu Razele Tale Treime singură prea Stăpânitoare, pe cei ce cu pravoslavie Te cântăm pe Tine.

Acum dumnezeiască Stăpânie, ceea ce eşti Una în trei Luminători, firea Te laudă, care o ai înfiinţat pentru bunătate, izbăvire de ispite şi de greşale cerând, şi de nevoi şi de necazuri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe Tatăl, şi pe Fiul, şi pe Duhul Sfânt, o Fire şi o Dumnezeire cu credinţă o slăvim, împărţită şi nedespărţită, pe un Dumnezeu al făpturii celei văzute şi nevăzute.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Toate zisele proorocilor, mai înainte au scris Preacurată, naşterea ta cea negrăită şi netâlcuită, pe care noi am cunoscut, în taină învăţătoare de o dumnezeire în trei Luminători.

Cântarea 6

Irmos: Înconjuratu-ne-a pe noi adâncul cel dedesubt şi nu este izbăvitor, socotitu-ne-am ca oile de junghiere, mântuieşte pe norodul Tău, Dumnezeul nostru, că Tu eşti celor neputincioşi tărie şi îndreptare.

Ca ceea ce ai putere întocmai, Treime mai presus de fiinţă, întru aceeaşi tocmire a voii, Una eşti chiar şi nedespărţită, Tu dar ne păzeşte cu puterea Ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tu toate veacurile cu voia Ta ca o Bună le-ai tocmit din ce n-a fost, apoi şi pe om l-ai zidit, ci şi acum mă izbăveşte de toată înconjurarea.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Soarelui celui neapus ai fost casă, a Celui ce a zidit şi a rânduit, pe luminătorii cei mari, cu puterea a toate, prea curată Fecioară Mireasă a lui Dumnezeu, ci şi acum de întunecarea patimilor mă izbăveşte.

Doamne miluieşte-ne. (de 3 ori)

Şezânda glas 1 asemenea cu: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Treimii celei cinstite şi Firii celei nedespărţite, ce se taie în trei Feţe fără tăiere, şi petrecere nedespărţită după Fiinţa Dumnezeirii, să ne închinăm pământenii cu frică, şi să O slăvim, ca pe Făcătorul şi Stăpânul, Dumnezeul cel prea Bun.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Chiverniseşte Curată, ticălosul meu suflet, şi te milostiveşte spre dânsul, cel ce se alunecă de mulţimea greşalelor întru adâncul pierzării, ceea ce eşti cu totul fără prihană, şi în ceasul cel înfricoşat al morţii, tu mă răpeşte de la dracii cei ce mă clevetesc, şi din toată munca.

Cântarea 7

Irmos: Pe Tine de Dumnezeu Născătoare, cuptor gândit te înţelegem credincioşii, că precum focul Dumnezeirii nu a ars pântecele tău cel sfinţit, aşa şi pe mine tot omul în pântecele tău m-a înnoit, Dumnezeul părinţilor cel lăudat şi prea slăvit.

Cuvântule al lui Dumnezeu, raza cea de o fiinţă a lui Dumnezeu Atotţiitorului, precum Te-ai făgăduit, locuinţa Ta cea dumnezeiească lucrătoare fă-o întru mine ca un Milostiv, cu Părintele Tău şi cu Duhul, şi mă arată înfricoşat dracilor şi patimilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca să arăţi nouă noianul milostivirii Tale Stăpâne, ai trimis pe Fiul Tău la a noastră smerenie, şi iarăşi ne-ai închipuit spre strălucirea cea dintâi, ci şi acum mă înţeleptţeşte cu Duhul cel dumnezeiesc.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Cela ce se poartă pe Scaun de Heruvimi, şi Împăratul tuturor, în pântecele tău cel fecioresc S-a sălăşluit Preacurată, izbăvind pe toţi din stricăciune ca un Iubitor de oameni; ci şi acum cu rugăciunile tale mă păzeşte.

Cântarea 8

Irmos: În cuptor tinerii lui Israel …

Cu voia cea dumnezeieşte lucrătoare Doamne al tuturor, cela ce eşti în trei Ipostasuri, şi Atotţiitor, cerurile ai întins ca o piele, apoi şi adâncul pământului ai spânzurat, cu palma Ta cea Atotputernică: pentru aceasta şi pe robii Tăi, întăreşte-i cu dragostea Ta şi cu credinţa Ta, Iubitorule de oameni, ca să Te slăvim cu dorire în veci.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Luminează Lumina cea dumnezeieşte stăpânitoare, pe cei ce Te laudă pe Tine, Lumina cea cu trei Sori în Feţe, şi iarăşi una în Fiinţă, ca să privească la razele Tale cele dătătoare de Lumină, prin care mă voi sătura de Slava Ta cea dulce, şi de lumină lucrătoare şi prea bogată, şi Te voi înălţa cu credinţă în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Înălţat-a la ceruri pe firea omenească, luându-o neschimbată Fiul tău, prea curată de Dumnezeu Născătoare, pentru mulţimea bunătăţii, izbăvindu-o de stricăciunea cea de demult, căruia şi cu mulţumită îi cântăm: Bine să cuvânteze toată făptura pe Domnul, şi să-L prea înalţe întru toţi vecii.

Să lăudăm, bine să cuvântăm, şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L întru toţii vecii.

Irmos: În cuptor tinerii lui Israel ca întru o topitoare cu podoaba bunei credinţe mai curat decât aurul au strălucit cântând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea 9

Irmos: Chipul curatei naşterii tale, l-a arătat rugul cel aprins cu foc rămânând nears, şi acum te rugăm, ca să stingi cuptorul ispitelor cel sălbăticit asupra noastră, ca să te mărim pe tine, de Dumnezeu Născătoare neîncetat.

Mântuieşte Mântuitorul făpturii celei simţite şi celei de gând pe robii Tăi, de asupreala şi de supărarea vrăjmaşilor, PreaSfântă Treime de o fiinţă, şi păzeşte turma Ta totdeauna fără bântuială.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca să arăţi adâncul cel nemăsurat al Bunătăţii Tale celei fireşti, datu-ne-ai nouă robilor Tăi Dumnezeule Atotputernice, cela ce eşti în trei Luminători, şi însuţi Stăpânitor, făgăduinţele cele mântuitoare, pe care ca să le plinim ne învredniceşte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Caută spre rugăciunile noastre, cela ce eşti un Dumnezeu adevărat, crezut în trei Ipostasuri, Dumnezeieşte Stăpânitoare, şi dă robilor Tăi mângâiere, pentru rugăciunile prea curatei şi prea lăudatei Maicii lui Dumnezeu.

Cuvine-se cu adevărat a lăuda pe Treimea cea presus de Dumnezeire, pe Tatăl cel fără de început şi a toate Lucrător, pe Cuvântul cel împreună fără de început, carele din Tatăl mai înainte de veci fără stricăciune S-a născut, şi pe Sfântul Duh cel ce din Tatăl fără de ani se purcede.

Cade-se cu adevărat a Te mări pe Tine Dumnezeu Cuvântul, de carele se spăimântează şi se cutremură Heruvimii, şi Te slăvesc puterile cereşti, pe cel ce ai înviat a treia zi din mormânt, Hristoase Dătătorule de viaţă, cu frică Te mărim.

Să lăudăm toţi, cum se cuvine lui Dumnezeu, cu cântări dumnezeieşti: pe Tatăl, şi pe Fiul, şi pe Duhul cel dumnezeiesc, o Putere în trei staturi, o împărăţie, şi o Domnie.

Pe care o laudă toţi pământenii, şi o slăvesc puterile cereşti, care de toţi cu credinţă este închinată, Unimea cea după fiinţă, cea în trei staturi.

Domnească începătorie peste Heruvimi, şi Dumnezeiască Stăpânie fără de asemănare peste Serafimi, Treime nedespărţită întru Unime, ceea ce eşti după adevăr Stăpânie dumnezeiască, pe Tine Te mărim.

Tatălui celui fără început, şi Dumnezeu Cuvântului celui împreună fără început, şi Duhului mă închin. Fiinţa cea nedespărţită, una împreunată, Unimea cea întreit numărată, cu laude să o cinstim.

Fulgerele Tale cele cu raze strălucitoare, străluceşte-le mie Dumnezeul meu, cela ce eşti în trei Staturi, Atot Făcătorule, şi casă mă arată pe mine măririi Tale celei neapropiate, strălucită, şi de lumină purtătoare, şi neschimbată.

De carele se spăimântează, şi se cutremură Heruvimii, şi-L slăvesc oştile îngereşti, pe cel ce din Fecioară negrăit S-a întrupat, pe Hristos Dătătorul de viaţă cu frică să-L mărim.

Cuvine-se cu toată buna cuviinţă şi cu lacrimi a ne ruga Ţie, întru tot Milostive, şi mult îndurate, Mântuitorul sufletelor noastre.

Primeşte lacrimile noastre Împărate, primeşte tânguirea ticăloşiei şi plângerea. Şi ne izbăveşte de văpaia, şi de întunericul cel mai dinafară, şi ne fă părtaşi Dumnezeieştii Tale împărăţii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Părinte Atotţiitorule, Cuvinte al lui Dumnezeu, întru tot Duhule Sfinte, o Putere şi un chip, o împărăţie şi Dumnezeire şi o Stăpânie, miluieşte pe cei ce se închină Ţie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Din morţi văzând pe Fiul tău, prea curată Fecioară, înviat cu cuviinţă dumnezeiască, de bucurie negrăită lumea s-a umplut, pe Acela slăvindu-L, pe tine te fericim.

Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Doamne miluieşte-ne (de 40 de ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. a Născătoarei

Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

[Vosglas de la preot: Dumnezeule milostiveşte-te spre noi şi ne binecuvântează...]

Molitva către PreaSfânta Treime

facerea lui Marcu monahul

Întru tot puternică, şi de viaţă făcătoare PreaSfântă Treime, şi începătoare de lumină, care toată făptura lumii, şi cea mai presus de lume, dintru nefiinţă pentru bunătate o ai adus, şi cu purtarea de grijă o şi stăpâneşti, carele după alte ale Tale nespuse faceri de bine neamului omenesc, pentru neputinţa trupească ne-ai dăruit nouă pocăinţă până şi la moarte.

Nu ne lăsa pe noi ticăloşii a muri în faptele noastre cele rele, nici pe începătorul răutăţii şi pizmătăreţul, şi pierzătorul să-şi râdă de noi, că vezi îndurate, câtă adică, pizmuire şi vrajbă are asupra noastră, şi câtă este şi a noastră pătimire, şi slăbiciune, şi nepurtare de grijă.

Ci Te rugăm nu ne lipsi de bunătăţile Tale, pe noi care Te mâniem în toată ziua şi ceasul, prin călcarea cinstitelor, şi de viaţă făcătoarelor porunci. Şi toate greşalele noastre care am făcut noi în toată viaţa noastră, până în ceasul de acum, sau cu fapta, sau cu cuvântul, sau cu gândul, lasă, şi iartă, şi ne învredniceşte pe noi, cealaltă viaţă a noastră a o săvârşi întru pocăinţă, şi umilinţă, şi spre paza sfintelor Tale porunci. Şi ori cu ce fel de dezmierdare înşelându-ne, în multe chipuri am greşit, şi cu urâte pofte nefolositoare, şi vătămătoare amăgindu-ne ne-am purtat, sau cu mânie şi cu iuţeală dobitocească pornindu-ne am scârbit pe vreun frate al nostru, sau cu limbă slobodă şi neînfrânată, în tari curse ne-am prins, sau cu vreuna din

simţirile noastre, sau cu toate, de voie, sau de nevoie, cu ştiinţă sau cu neştiinţă, sau din răpire, sau din deprindere nebuneşte ne-am alunecat, sau ori cu gânduri viclene şi cu ştiinţă deşartă ne-am spurcat, sau ori în ce chip de greşeală am păcătuit, din aducerea aminte, şi din obiceiul cel rău şi cumplit, iartă nouă şi lasă toate întru tot îndurate, prea Bunule, şi mult Milostive, şi dăruieşte nouă Bunule deşteptare, şi putere, ca să facem voia Ta cu bună plăcere, şi desăvârşit, ca din răutatea cea din noapte, şi împâclată, cu vederea luminii prin pocăinţă să ne schimbăm, şi în zi cu bun chip să umblăm, şi curaţi iubirii Tale de oameni arătându-ne noi nevrednicii, să Te lăudăm, şi să Te mărim în veci, Amin.

(Extras din cartea: Paraclise pentru fiecare zi a săptămânii - din cărţile vechi pe slovă chirilică transcrise de maica Justina Popovici Kirios)

Paraclisul Sfintei Treimi

Mănăstirea Nera - Paraclisul Sfintei Treimi:
https://www.youtube.com/watch?v=Tj9Ijd3D3WU

***

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi:

Psalmul 142:
Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu. Adusu-mi-am

aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

şi

Psalmul 50

Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea, şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc, şi păcatul meu înaintea mea este pururea. Ţie Unuia am greşit, şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit, cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi, spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite. Întoarce faţa Ta de către păcatele mele, şi toate fărădelegile mele şterge-le. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi Duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la faţa Ta, şi Duhul Tau cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale, şi cu Duh stăpânitor mă întăreşte. Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale, şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta. Că de-ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, şi să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul Sfintei Treimi

Cântarea I

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

La Împăratul cel în trei lumini şi purtător de grijă tuturor la Cârmuitorul cel din fire singur bun la Dumnezeu cădem acum la Stăpânul a toate întreit sfinte cântări strigând Celui în Treime cinstit în veci.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Dumnezeieştile grăiri şi toate cele de demult prorocii, lămurit şi tainic noi acum înţelegând slăvim o fire veşnică în trei feţe cinstită: pe Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Dumnezeu cel singur Stăpânitor.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Cunoscător sfinţit a celor tainice s-a arătat Avraam căci cu bucurie a primit pe Dumnezeu şi Făcătorul tuturor, cel în trei ipostasuri dar o fiinţă a Celor trei o Stăpânie a cunoscut.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Neispitită ai născut Curată pe Mântuitorul Hristos care firea noastră pentru noi o a luat Dumnezeirea neschimbând, deci pe El acum roagă-l ca de ispite şi de păcat să păzească pururea pe robii Săi.

Cântarea a III-a

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Şezând pe scaun prea înalt Tu, Împărate al Slavei ai fost văzut de Isaia, Stăpâne, de heruvimi şi serafimi neîncetat slăvindu-Te pe Tine, unul în trei feţe şi Dumnezeu neapropiat.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Pe Fiul cel născut din veci precum cuvântul din minte şi pe Duhul cel purces de la Tatăl, Îi cinstim cu glas sfinţit înţelegând Scripturile şi cunoscând în trei lumini pe Unul în fiinţă Dumnezeu.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Cel ce este nenăscut şi a născut pe Cuvântul strălucirea sa lumină din lumină şi pe Duhul l-a purcez pe Cel a toate lucrător de o fiinţă şi întocmai cu stăpânirea şi cu slava Sa.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Locaş curat te-ai arătat Fecioară Maică Marie lui Hristos, celui ce cu înţelepciune toate le-a înfiinţat şi le păzeşte pururea, pe El, Stăpână roagă-L să-mi fie mie milostiv şi blând.

Apoi aceste **stihiri**:

Izbăveşte-ne de primejdii, Treime Sfântă că toţi către Tine scăpăm ca şi către ca un zid nestricat şi mântuitor.

Caută cu milostivire, prea lăudată de Dumnezeu Născătoare, spre necazul cel cumplit al trupului meu şi vindecă durerea sufletului meu.

(Preotul săvârşeşte ecteniile)

După ce se sfârşesc ecteniile, cântăm: Dăruindu-ne milostive Stăpâne noianul îndurărilor Tale caută din cer spre noi poporul Tău cei ce Îţi înălţăm cântări de laudă, Treime fără de început că de la tine Doamne nădăjduim să luăm dezlegare tuturor greşalelor.

Cântarea a IV-a

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Celor aflaţi în întunericul păcatelor răsărit-a Soarele cel pururea luminător Unul Dumnezeu în trei ipostasuri, o rază în trei lumini fiind pe Dânsul cu credinţă Îl lăudăm de-a pururi, cu cântări prea slăvindu-l de-a pururi din inimă.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Pe Cel slăvit de heruvimi şi de serafimi cu cereşti cântări şi noi toţi cu guri de lut îl lăudăm Domn şi Dumnezeu, Unul după fire dar întreit după ipostasuri strigând: o, Împărate dăruieşte iertare de greşeli de tot felul robilor Tăi.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Treime Sfântă începătoare a tuturor, Milostivă, ceea ce cuprinzi şi ţii cele ce sunt în cer şi pe pământ, nu uita pe robii Tăi şi nu strica legământul Tău, ci caută cu milă şi cu iubire de oameni şi părtaşi slavei Tale arată-ne.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Cu frumuseţi împodobită fiind doar tu, Preacurată, Domnul te-a aflat locaş prea strălucit şi s-a întrupat înnoind firea noastră din mila şi bunătatea Sa, Aceluia te roagă să ne păzească de patimi, de necazuri, de boli şi de pagube.

Cântarea a V-a

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Slăvind în trei ipostasuri împreună veşnice ca pe un singur Domn, pe Tine o fire despărţindu-te fără de împărţit şi fără amestec unindu-te strigăm din inimi: de necazuri păzeşte pe robii Tăi.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Tânguiescu-mă eu amar pentru neputinţa voinţei şi gândului, cu fără de voie către patimi prin schimbare rea, deci te rog pe Tine, Treime Sfântă mă aşează pe temeiul statornic al virtuţilor.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Iubitoare de oameni, Treime PreaSfântă te rog ridică-mă pe mine cel rău căzut în dormitarea păcatului şi împins spre somnul trândăviei, al neştiinţei şi uitării, înălţându-mă către cerescul dor.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Prea curată Fecioară cu dar dăruită Stăpâna tuturor pe Fiul tău şi Domnul milostiv fă-ni-L nouă rugămu-te ca să izbăvească de supărări şi de ispite, de greşeli şi de patimi pe robii tăi.

Cântarea a VI-a

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Urmând cereştilor oşti cu guri de tină şi noi acum pe Tine te prea slăvim cu întreit sfinte cântări, Treime ce stăpâneşti singură făptura mai presus de fire şi de vremi.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Pe Tine te prea slăvim şi te cinstim toţi cu laude în trei feţe Dumnezeu care după chipul Tău ai zidit întâiul om şi din bunătate la fiinţă toate Le-ai adus.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Stăpâne al tuturor atoputernice Domn şi minte fără hotar, cel ce eşti în trei lumini pentru mare mila Ta fă sălaş în mine luminându-mă cu harul tău.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Fecioară te-ai arătat sălăşluire a lui Hristos, deci şi pe mine locaş harului dumnezeiesc tu degrab arată-mă PreaSfântă Stăpână şi nevătămat păzeşte-mă.

Apoi aceste **stihiri**:

Izbăveşte-ne de primejdii, Treime Sfântă că toţi către Tine scăpăm ca şi către ca un zid nestricat şi mântuitor.

Prea Curată care prin cuvânt negrăit ai născut pe Cuvântul în zilele cele mai de apoi, roagă-l ca una ce ai îndrăznire de Maică.

(Preotul săvârşeşte ecteniile)

După ce se sfârşesc ecteniile, cântăm:

Mărturisim credincioşii pe Treimea de o fiinţă fără de amestecare nezidită, neschimbată şi dumnezeiască, precum îngerii strigând cântare cu guri de lut: Părinte, Cuvinte, Duhule cel PreaSfânt, sfânt eşti Tu şi PreaSfânt în veci. Pe noi pe care ne-ai zidit Stăpâne după chipul Tău cu harul Tău mântuieşte-ne.

(Preotul: Să luăm aminte. Pace tuturor! Strana: Şi duhului tău.)

Duhul tău cel bun mă va povăţui la pământul dreptăţii.
Doamne auzi rugăciunea mea.

Duhul Tău cel bun mă va povăţui la pământul dreptăţi.

Duhul Tău cel bun mă va povăţui la pământul dreptăţii.

Evanghelia

Înţelepciune drepţi! Din Sfânta Evanghelie de la Sfântul Matei, citire:

Matei (XXVIII, 16 - 20)

16. Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus.
17. Şi văzându-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră.
18. Şi apropiindu-Se Iisus, le-a vorbit lor, zicând: Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer şi pe pământ.
19. Drept aceea, mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh,
20. Învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin.

Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Părinte, Cuvântule, Duhule Sfinte, Treime curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după mare milă Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale şterge fărădelegile noastre.***

În curţile Tale, Doamne credincioşii genunchii sufletului şi ai trupului plecând te lăudăm pe Tine, Tatăl cel fără de început şi pe Fiul cel împreună fără de început şi pe Prea Sfântul Duh cel împreună veşnic care ne luminează şi sfinţeşte sufletele noastre.

(Preotul: Mântuieşte ...).

Cântarea a VII-a

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Pe Tatăl cel nenăscut, pe Fiul cel împreună veşnic de o fiinţă şi de un scaun cu Părintele şi cu Duhul Sfânt, un Dumnezeu teologhisind cu frică îl lăudăm şi toţi ne închinăm.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

În dar miluieşte-mă cu negrăită înţelepciunea Ta şi cu noianul bunătăţii pe mine robul Tău, Dumnezeule şi mă păzeşte de răutăţi, de patimi, de supărări, de necazuri şi de boli.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Părinte cel nenăscut şi tu, Cuvântule cel dintr-însul născut şi Duhule Sfinte cel purcez în chip necuprins de gând, un Dumnezeu Atotstăpânitor pe tine Te lăudăm cel în trei luminători.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Otrava păcatului m-a omorât dar prin rugăciunea ta, prea curată Stăpână înviază-mă pe mine robul tău, ceea ce fără de patimă pe Domnul începătorul vieţii l-ai născut.

Cântarea a VIII-a

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Cel ce eşti Soare neapus întreit strălucind din veci, Dumnezeu şi Domn necu-prins veşnic bun trimite lumina Ta şi izgoneşte negura din inima mea întunecată de patimi şi o arată plină de strălucire cerească încât cu bucurie să-ţi cânt Ţie, Treime.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Dumnezeieştii serafimi îşi acoperă feţele şi picioarele lor cu sfinţitele aripi nerăbdând strălucirea Ta şi necuprinsă frumuseţea ta, Dumnezeu fiind Stăpânitor peste toate, dar şi lui cu credinţă Te lăudăm cu guri de tină strigând întreit sfinte cântări de mulţumire.

Stih: ***Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.***

Pe Tine, Dumnezeul meu cu credinţă Te slăvesc în veci, Unul în fiinţă dar în feţe întreit cel fără început şi sfânt, începător desăvârşirilor, cel întru tot bun neţărmurit

după fire purtând grijă făpturii, păstrând tot în fiinţă, domnească stăpânie de bine lucrătoare.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Prin fecioreasca naştere dintru tine Stăpâna mea, Soarele Hristos pe pământ a răsărit, gonind întunericul cel idolesc din suflete, deci nu înceta şi pentru mine rugându-l cu sfânta Lui lumină să risipească neştiinţa, uitarea, neputinţa şi lenea minţii mele.

Cântarea a IX-a

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Pe Tine, Împărate al tuturor, făcător purtător de grijă milostiv mai presus de timp, de viaţă dătător, Iubitor de oameni, bun şi proniator a toate câte sunt slăvindu-Te, Îţi cerem iertare de păcate, Bisericii unire şi lumii linişte.

Stih: ***Prea Sfântă Treime, Dumnezeul nostru miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.***

Părintele, Cuvântul şi Duhul Sfânt în trei feţe un singur Dumnezeu fiind este închinat de cei fără de trup ca Făcător al tuturor şi ca purtător de grijă milostiv, cel ce făptura noastră prin taina întrupării întru Hristos iarăşi o a zidit.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Domnească Stăpânire în trei lumini după fire, unime dar întreit după ipostasuri fiind Dumnezeu, pe cei ce cântă slava Ta scapă-i de ispite şi de greşeli, cu dragoste de oameni, Bisericii dând pace şi potolire dezbinărilor.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

În pântece de fecioară Te-ai întrupat, Dumnezeu neschimbat şi om adevărat pe pământ în chip de rob Te-ai arătat, făgăduind ca pururea să fii împreună cu robii Tăi, deci pentru mijlocirea curatei Maicii Tale dă turmei Tale pace, Mântuitorule.

Apoi: ***Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti***

mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

(Preotul: Miluieşte-ne ...)

Facere a lui Leon Despot: Veniţi popoare să ne închinăm Dumnezeirii, celei în trei ipostasuri: Fiului, în Tatăl împreună cu Sfântul Duh, că Tatăl fără de ani a născut pe Fiul cel împreună veşnic şi împreună pe scaun şezător şi Duhul Sfânt era în Tatăl împreună cu Fiul proslăvit. O putere, o fiinţă, o Dumnezeiere căreia închinându-ne zicem: Sfinte Dumnezeule, cel ce toate le-ai făcut prin Fiul, împreună lucrarea Sfântului Duh; Sfinte tare prin care pe Tatăl am cunoscut şi Duhul Sfânt a venit în lume; Sfinte fără de moarte, Duhule mângâietorule, cel ce din Tatăl purcezi şi în Fiul te odihneşti. Treime Sfântă, Slavă Ţie.

Outpustul.

Paraclisul Preasfintei Treimi

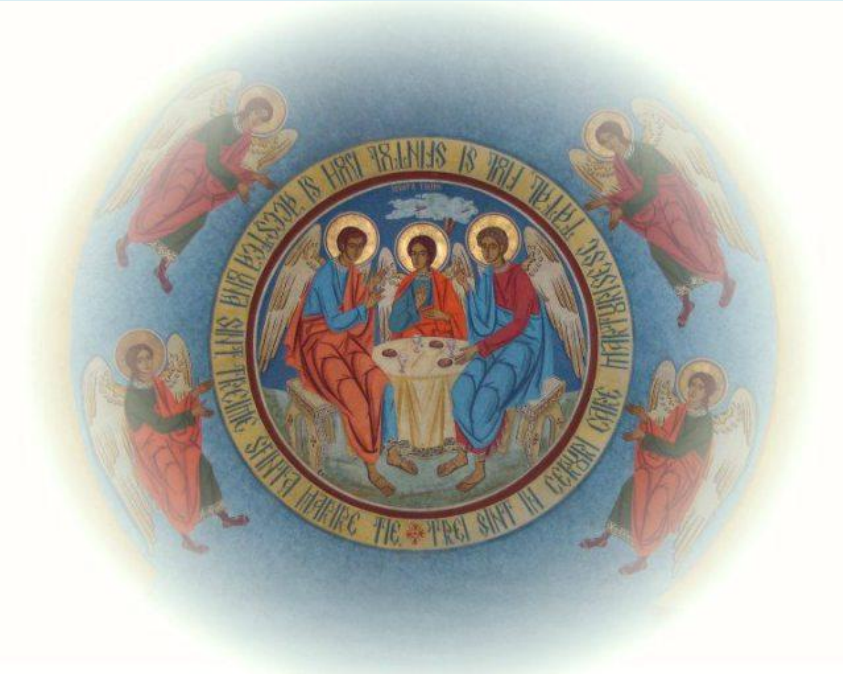

Rugăciunile începătoare

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşlueşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluieşte (de 3 ori),

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Doamne miluieşte (de 12 ori),

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi:

Psalmul 142:
Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă; bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului (de 3 ori).

Troparul: Bine eşti cuvântat, Hristoase, Dumnezeul nostru, cel ce prea înţelepţi pe pescari i-ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat; Iubitorule de oameni, mărire ţie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Niciodată nu vom tăcea, de Dumnezeu Născătoare, a vesti puterile tale noi, nevrednicii. Că, de nu ai fi stat înainte rugându-te pentru noi, cine ne-ar fi izbăvit dintru atâtea primejdii? Sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi? De la tine Stăpână nu ne vom depărta, că pe robii tăi pururea îi izbăveşti din toate nevoile.

Psalmul 50

Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea, şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc, şi păcatul meu înaintea mea este pururea. Ţie Unuia am greşit, şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit, cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi, spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite. Întoarce faţa Ta de către păcatele mele, şi toate fărădelegile mele şterge-le. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi Duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la faţa Ta, şi Duhul Tau cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale, şi cu Duh stăpânitor mă întăreşte. Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale, şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta. Că de-ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, şi să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul Preasfintei Treimi

Cântarea I

Irmos: Pe Faraon, cel ce se purta în car, l-a cufundat toiagul lui ,Moise, cel ce a făcut minuni oarecând, în chipul Crucii lovind şi despărţind marea şi pe Israel fugăritul şi mergătorul pedestru la izbăvit; pe cel ce cântă cântare lui Dumnezeu.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Voiesc a mă ascunde în mormântul tăcerii, căci străin sunt de taina Treimii, dar pentru a nu mă arăta nemulţumitor până la sfârşit şi biruit de lenevire, plec gândul meu cel neputincios înaintea Ta, Stăpâne necuprins cu mintea, şi Te rog a revărsa peste mine izvoarele înţelepciunii Tale, ca să grăiesc cele mai presus de minte.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Toată mintea amuţeşte de adâncă neştiinţă, căci nici o limbă strălucit grăitoare nu poate tâlcui cele despre înţelepciunea Ta neajunsă, însă noi cu smerenie cădem înaintea Ta ca să ne slobozeşti din lanţurile patimilor spre a-ţi aduce cuvântul nostru cel de mulţumire.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe Soarele dreptăţii să-L cinstim cu dragoste, căci cu razele Duhului pe toţi a luminat şi la lumina cunoştinţei Tatălui ne-a adus, ca să-L slavoslovim pe El în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Deschide-mi ochii inimii mele şi dă-mi a vedea frumuseţea duhovnicească cea ascunsă în înţelepciunea mai presus de minte, care ridică sufletul din cele pământeşti.

Cântarea a III-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne, Tu şi puterea mea, Tu, Dumnezeul meu, Tu bucuria mea, cel ce n-ai lăsat sânurile părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu profetul Avacum, strig către Tine: Slavă puterii Tale, iubitorule de oameni.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Pe tăbliţa minţii veniţi să închipuim slovele Adevărului Celui ce prin puterea Duhului a sfărâmat lanţurile înşelăciunii minţii noastre şi ne-a suit pe toţi pe muntele slavei Tatălui.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Taina Treimii s-a descoperit mai înainte ucenicilor pe Tabor, iar acum noi prin suişul smereniei suntem chemaţi să ajungem în vârful doririlor, la Hristos, cel ce cu frânghia Duhului scoate pe toţi din gropile păcatelor la lumina cunoştinţei Tatălui.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Între zidurile patimilor fiind prins, nu aflu scăpare la lărgimea mântuirii, dar privind spre înălţimea slavei Tale şi cunoscând adâncul iubirii Tale de oameni, către Tine strig, Preasfântă Treime: luminează mintea mea ce boleşte de multe păcate şi îndreptează-mă către căile mântuirii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Lucruri înfricoşătoare s-au grăit despre tine, Maică, ceea ce ai purtat în cămara pântecelui tău pe Cel Neîncăput în ceruri, pe care roagă-L să sfinţească şi să lumineze sufletele noastre.

Apoi aceste **stihiri**:

Cetele îngereşti aprinse de focul cunoştinţei Tale înalţă cântări neîncetate, iar noi pe scara rugăciunii, cu paşii gândurilor smerite, ne apropiem de Tine, cel Necuprins de minte, ca să ne faci moştenitori luminii înţelepciunii Tale.

Maica Vieţii, scoate-mă pe mine din adâncul răutăţilor mele, ceea ce eşti zid nesurpat al înţelepciunii, şi mă păzeşte de toate loviturile vrăjmaşilor nevăzuţi.

Sedealna: Toate puterile cereşti ca nişte raze se întorc spre Tine, Soarele vieţii, care ne izvorăşti şi nouă lumina înţelepciunii şi ne ridici din întunericul patimilor.

Cântarea a IV-a

Irmos: Nepăzind poruncile Tale Stăpâne, cu mintea mea intrând în patimile desfătărilor, am fost golit de har şi pentru răni zac gol; ci mă rog ţie, Mântuitorule, mântuieşte-mă!

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Hristoase, Dumnezeule, cel ce ai îmbrăcat haina firii noastre omeneşti pentru iubirea negrăită şi Te-ai încins cu legătura smeritei cugetări, în căile voii Tatălui ne îndreptează, povăţuindu-ne prin Duhul Sfânt.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Ca Cel ce eşti Lumină neapusă, Dumnezeule cel slăvit în Treime, sufletul, mintea şi inima noastră le uneşte prin legătura iubirii, ca să Te slăvească pe Tine într-un singur gând.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Slavă aduc Tatălui cu smerenie şi Fiului celui ce m-a mântuit mă închin cu credinţă şi laud bunătatea Duhului Sfânt, care a vindecat rănile mele cele din păcate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Caută cu milă spre neputinţele mele sufleteşti şi cu focul rugăciunii Tale arde toate gândurile mele cele sterpe, ca să-ţi aduc rod însutit de fapte bune.

Cântarea a V-a

Irmos: Căutând cu ochiul Tău cel neadormit, milostiveşte-Te spre mine, cel cuprins de dormitarea trândăviei, şi care slujesc somnului desfătărilor în patul patimilor; Cel ce ţi-ai plecat capul pe Cruce şi Te-ai trezit de bunăvoie, micşorând Hristoase, noaptea păcatului, cel ce eşti lumina dreptăţii.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Cu voia Tatălui toată lumea se ţine şi cu sângele Cuvântului se curăţeşte spre împărtăşirea din izvorul bunătăţilor Duhului, celui ce într-aripează şi mintea noastră spre a slăvi o Treime în unime.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Cu lumina înţelepciunii Tale, Treime prea slăvită, risipeşte întunericul minţii noastre şi aşează-ţi scaun înalt în inimile celor ce Te aşteaptă întru adierile cele line ale rugăciunii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu un glas să slăvim pe Cel ce a pus în noi suflare de viaţă şi mai apoi a înviat sufletele noastre cele omorâte cu săgeata păcatelor spre a-I cânta cu mulţumire: Doamne, slavă ţie!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Deschide-mi cartea pocăinţei şi şterge însemnările păcatelor mele, ca să nu fiu aruncat în iadul cel mai de jos pentru împietrirea şi necurăţia inimii mele.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune mâhnirile mele; că sufletul meu s-a umplut de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad. Dar ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Dumnezeule prea drepte, cel ce ai dat cerului ca podoabă stelele şi ziua ai împodobit-o cu lumină, şi sufletele noastre le străluceşte cu lumina darurilor Tale celor veşnice.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Deschide-mi uşa pocăinţei Doamne, cel ce ai sfărâmat porţile iadului şi ai scos pe Adam la lărgimea Raiului, ca să mulţumesc negrăitei milostivirii Tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Toată mintea se biruieşte de covârşirea slavei Tale şi toată gura amuţeşte, nepricepându-se a Te cânta pe tine după cuviinţă, însă întoarce faţa Ta spre noi Doamne, şi ne încununează pe noi cu darurile milostivirii Tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pământule roditor, din Tine a răsărit Spicul mântuirii noastre, care pe toţi hrănindu-ne spre viaţă veşnică, ne-a luminat a Te mări pe Tine după vrednicie.

Apoi aceste **stihiri:**

Serafimii nu pot a ajunge înălţimea Ta covârşitoare, iar noi, cei ce ne târâm pe pământ, din guri de lut slobozim neputincioase cuvinte de laudă.

Preacurată, care, prin cuvânt, negrăit ai născut pe Cuvântul în zilele cele mai de apoi, roagă-te Lui, ca una ce ai îndrăznire de Maică.

Condacul: Când Cel Preaînalt, coborându-se, a amestecat limbile, atunci a despărţit neamurile; iar când a împărţit limbile cele de foc, atunci a chemat pe toţi la o unire; şi cu toţi, ca într-un glas, slăvim pe Duhul cel Preasfânt.

Prochimenul, glas 4: Cinstită este înaintea Domnului, moartea cuviosului Său.

Stih: Fericit bărbatul cel ce se teme de Domnul…

Evanghelia după Matei:

Zis-a Domnul ucenicilor Săi: Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu şi nimeni nu cunoaşte pe Fiul, decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaşte nimeni, decât numai Fiul şi cel căruia va voi Fiul să-i descopere. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima, şi veţi găsi odihna sufletelor voastre căci jugul Meu e bun şi povara Mea e uşoară.

Slavă… glas 2:

Pentru rugăciunile cuviosului Tău, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum…

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

„Toată nădejdea…”

Stih: Miluieşte-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegile noastre.

În toată vremea veniţi să lăudăm pe Cel ce ne-a luminat pe noi cu înţelepciunea Sa, ca să-L cunoaştem Dumnezeu adevărat şi să-L cinstim ca nişte fii vrednici de moştenirea Împărăţiei cerurilor.

[Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, cercetează lumea Ta cu milă şi cu îndurări, înalţă fruntea creştinilor ortodocşi şi trimite peste noi milele Tale cele bogate; pentru rugăciunile prea curatei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria; cu puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci; cu ocrotirile cinstitelor, cereştilor netrupeşti Puteri; pentru rugăciunile cinstitului, măritului prooroc, Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan; ale Sfinţilor, măriţilor şi întru tot lăudaţilor apostoli; ale tuturor sfinţilor sfinţiţilor ierarhi; ale sfinţilor, măriţilor şi bunilor biruitori mucenici; ale prea cuvioşilor şi de Dumnezeu purtătorilor părinţilor noştri, ale Sfinţilor (N), a căror pomenire o săvârşim, ale sfinţilor şi drepţilor dumnezeieşti părinţi Ioachim şi Ana şi pentru ale tuturor sfinţilor; rugămu-ne, Mult-milostive Doamne, auzi-ne pe noi păcătoşii, care ne rugăm ţie, şi ne miluieşte pe noi. Doamne, miluieşte (de 12 ori).]

Cântarea a VII-a

Irmos: Chipului celui de aur neînchinându-se tinerii lui Avraam, s-au lămurit ca aurul în topitoare; că, în cuptorul cel de foc, ca într-o cămară luminată, dănţuiau, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!”

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Din adâncul păcatelor mele mă scoate, Cel ce eşti Adânc al tainelor necuprinse de minte, şi adâncul inimii mele îl umple cu apa darurilor Tale.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Căile smereniei învaţă-mă Doamne, cel ce Te odihneşti întru slavă pe heruvimi şi chinul patimilor mele îl îmblânzeşte, ca să aduc ţie întru tăcerea rugăciunii cuvinte de laudă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Izvorule al tuturor darurilor, cu picăturile milostivirii Tale înrourează sufletul meu şi îl arată oglindă a tainelor Tale dumnezeieşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cu fulgerul rugăciunii Tale goneşte de la mine roiul gândurilor rele şi mă arată vas curat de toată întinăciunea.

Cântarea a VIII-a

Irmos: Văzându-Te soarele întins pe Cruce, şi-a strâns razele şi tot pământul s-a clătinat cu cutremur, Împărate al tuturor, văzându-Te de voie pătimind, cel ce eşti din fire nepătimitor. Pentru aceasta, Te rog Hristoase: Tămăduieşte ca un doctor patimile sufletului meu!

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Dăruieşte mie aripile gândului smerit, ca să ajung pe muntele slavei Tale, Doamne, şi să văd cu ochii minţii strălucind taina Ta cea necuprinsă de inimă.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Treci cu vederea păcatelor mele cele multe şi inima mea o înviază din mormântul păcatului, ca să laude minunile Tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Izvorule al înţelepciunii, dăruieşte sufletului meu curgerea gândurilor smerite, ca să mă curăţesc de multele păcate şi să nu fiu lepădat de îngeri la intrarea în cămara cerească.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cu secerea rugăciunii Tale taie spinii patimilor mele şi aruncă seminţele dumnezeieştilor cuvinte, ca să înflorească mai apoi în grădina inimii mele florile tainelor îngereşti.

Cântarea a IX-a

Irmos: Eva adică, prin păcatul neascultării, blestem înăuntru a adus, iar tu Fecioară de Dumnezeu Născătoare, prin odrasla purtării în pântece, lumii binecuvântare ai înflorit; pentru aceasta toţi te slăvim.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Pe Adam l-ai osândit Stăpâne, pentru neascultarea sa, dar pe mine, cel ce în toată vremea mă aflu neascultător de poruncile Tale, nu mă osândi la întuneric, ci rânduieşte-mi timp de pocăinţă.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pe noi.***

Ca unul ce mă aflu înaintea Ta mult greşit, nu cutez a mă apropia de Tine pe calea anevoioasă a rugăciunii, dar ca Cel ce primeşte cu blândeţe la Tine pe toţi cei greşiţi, deschide-mi mie uşa pocăinţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Îngerii înalţă tămâia cântărilor dumnezeieşti, înconjurând scara rugăciunii, iar noi trimitem suspinuri întru tăcere, ca să Te milostiveşti spre sufletele noastre împovărate de păcat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Vezi sufletul meu cel rănit de păcat şi ca o Maică milostivă îl vindecă şi îl ascunde sub acoperământul rugăciunii tale celei neîncetate.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Apoi aceste **stihiri**, glas 8, podobie: „Ceea ce eşti mai cinstită…”.

Slavă ţie, Cel ce chemi pe toţi din negura greşelilor la lumina cunoştinţei Tale, Cel ce ai împodobit pământul cu pomi şi voieşti a aduce pe toţi la odihna frumuseţilor Raiului, Cel ce faci pe heruvimi de se cutremură şi cu iubire Te apropi de sufletele cele neputincioase, Cel ce adăpi pământul cu ploi din destul şi în baia lacrimilor de pocăinţă curăţeşti sufletele, Cel ce tulburi valurile mării şi ne porţi pe toţi în corabia acestei vieţi către limanurile dorite ale mântuirii, Cel ce întăreşti cu puterea Ta sufletele cele slabe şi ridici pe toţi din gunoiul patimilor ca să Te slavosloveasc pe Tine împreună cu puterile cele cereşti.

Aprinde făclia cea stinsă a minţii mele cu focul Tău cel curăţitor ca să văd lămurit slovele înţelepciunii Duhului prin care cuvântul este zugrăvit în sufletele cele ce însetează de cunoaşterea Tatălui.

Pe Tatăl cel ce Se odihneşte pe scaun de heruvimi să-L slăvim împreună cu Fiul, cel născut Dintr-însul şi cu Duhul, cel ce luminează şi sfinţeşte sufletele noastre.

Veniţi să culegem din grădina inimii flori de cântări şi să împletim cunună Treimii celei prea slăvite, cea care trimite nouă mireasma darurilor Sale şi primeşte smeritele noastre încercări de rugăciune.

Doamne, cel ce opreşti numai cu cuvântul pornirea tulburării patimilor noastre, adu-ne şi pe noi la lumina zilei mântuirii, ca să Te mărim în veci.

Ca Unul ce nu ţii minte răul, nu fă pomenire de păcatele noastre, ci ca Unul ce eşti Izvor al milostivirii, dăruieşte-ne nouă picăturile milelor Tale.

Cetele puterilor netrupeşti, cu Botezătorul, cu apostolii lui Hristos şi cu Născătoarea de Dumnezeu Maria, faceţi rugăciune ca să ne mântuim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluieşte (de 3 ori),

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Ca Unul ce eşti Soare neapus, fă să răsară şi pe cerul inimilor noastre stelele virtuţilor, ca bine să călătorim în noaptea acestei vieţi şi să ajungem la răsăritul vieţii celei veşnice.

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni!

Vreme în care ne închinăm icoanei Sfântului:

Sufletele noastre cele rănite de păcat le vindecă şi le răneşte Bunele, cu săgeata dorului Tău dumnezeiesc, ca să ne păzim de tot păcatul şi mucenicește să răbdăm toate loviturile ispitelor.

Stăpână, primeşte rugăciunile robilor tăi şi ne izbăveşte pe noi de toată nevoia şi necazul.

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub sfânt acoperământul tău.

Sursa: **https://ortodoxiadreaptacredinta.wordpress.com/2017/06/05/15622/**

Paraclisul Preasfântului Tată Ceresc

Rugăciunile începătoare

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Doamne miluieşte! (de 12 ori)

Psalmul Preasfântului Tată Ceresc

Veniţi toţi iubitorii de Dumnezeu, să-L slăvim pe Tatăl Ceresc!
Veniţi popoare să-L slăvim pe Împăratul împăraţilor şi pe Domnul domnilor!
Veniţi cu toţii să-I aducem Preamărire Celei mai Înalte Personalităţi Divine!
Iubiţi-L popoare pe Tatăl Ceresc al Domnului Iisus!
Iubiţi-L popoare pe Cel care are în Stăpânire Universul şi toată suflarea Lui!
Îngenuncheaţi! Rugaţi-vă! Smeriţi-vă înaintea Celui, pe care nimeni nu-L clinteşte!
Toată suflarea se opreşte când se aude Măreţul Lui Nume.

Binecuvântează-ne pe noi Tată Ceresc, împreună cu Fiul Tău, Domnul Iisus Hristos şi cu Sfântul Duh!

Sfinţeşte-i Doamne Dumnezeule, pe cei care Te iubesc pe Tine, pe Fiul Tău cel Unul Născut, pe Sfântul Duh şi întreaga Dumnezeire, care este de necuprins cu mintea noastră!

Doamne Dumnezeule sfinţeşte-i şi iubeşte-i pe toţi cei care, din veac în veac, fac voia Ta cea sfântă!

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă! Bine este cuvântat Cel ce vine întru Numele Domnului!(de 3 ori)

Tropar: Către Tatăl nostru cel Ceresc să strigăm noi păcătoşii şi nevrednicii, zicând: Ai milă de noi, Tată Ceresc! (de 2 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh! Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Bunătatea Ta dumnezeiască, cine o va spune oare? Îngerii? Arhanghelii? Oştile Cereşti? Sfinţii? Numai Domnul nostru Iisus Hristos ne poate spune acest adevăr minunat şi de nepătruns.

Psalmul Adevărului Sfânt

Adevărat eşti Doamne Dumnezeule şi adevărată este lucrarea Ta cea duhovnicească!

Adevărată este Sfânta Împărăţie a Ta şi adevărate sunt Cerurile şi Oştirile Cereşti!

Adevărat este tronul Tău divin şi adevăraţi sunt cei din jurul sfântului Tău tron divin!

Adevăr a spus Fiul Tău, Domnul nostru Iisus Hristos şi adevărată este Sfânta Sa Evanghelie!

Adevăr au mărturisit toţi Sfinţii Tăi, în toate veacurile şi la toate popoarele!

Adevărul Tău se transmite din neam în neam şi din veac în veac!

Tu eşti Stăpânul tuturor veacurilor şi în faţa sfântului adevăr dumnezeiesc nimeni nu poate face nimic!

Canonul Preasfântului nostru Tată Ceresc

Cântarea 1

Irmos: Marea vieţii văzând-o învolburată, către Tine strigăm: Doamne Dumnezeule din stricăciune scoate-ne pe toţi!

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Domnul nostru Iisus Hristos arătând comuniunea sfinţeniei divine a spus apostolului Filip: ***Eu sunt întru Tatăl şi Tatăl este întru Mine!***

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

La stejarul lui Mamvri Te-ai arătat întreit lui Avraam şi dreptei Sara, profeţindu-le că vor avea un fiu la bătrâneţe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Adevărul cel sfânt l-a spus Domnul Iisus Hristos când propovăduia Sfânta Evanghelie, zicând: "Cei ce-L iubesc pe Fiul, Îl vor iubi şi pe Tatăl, iar cei ce-L urăsc pe Fiul Îl vor urî şi pe Tatăl! "

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Toţi cei care vor respecta învăţătura Sfintei Evanghelii, făcând voia Tatălui Ceresc, vor avea un loc sfânt şi binecuvântat în Împărăţia Cerurilor.

Cântarea a III-a

Irmos: Doamne Dumnezeule întăreşte-ne pe noi întru dragostea Ta cea sfântă, că Tu eşti marginea doririlor Unule, Iubitorule de oameni!

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Iubindu-L pe Fiul Tău, Domnul şi Dumnezeul nostru Iisus Hristos, îi iubeşti şi pe toţi creştinii care împlinesc poruncile cele sfinte şi dumnezeieşti.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Toţi Sfinţii care au iubit cuvântul sfânt al adevărului şi l-au împlinit cu cinste, au luat cununa sfântă şi au câte un loc binecuvântat în sfânta Împărăţie a Cerurilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat mărturisim noi creştinii şi într-un glas Îl slăvim pe Domnul Dumnezeu cel Veşnic şi Iubitor de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Marele prooroc Ilie şi-a acoperit faţa cu cojocul, zicând: Nu este om viu care să vadă slava Lui Dumnezeu!- iar noi să ne acoperim cu smerenie, slăvindu-L pe Domnul Dumnezeu Savaot. Pe noi creştinii, care facem voia Ta cea sfântă *ajută-ne, luminează-ne, ocroteşte-ne şi ne apără Tată Ceresc, punând Oştile Îngereşti să îi izgonească pe duşmanii cei văzuţi, cât şi pe cei nevăzuţi. Toţi cei care avem nădejde, dragoste şi multă evlavie la Domnul Dumnezeu să ne smerim din tot sufletul, ca Tatăl Ceresc să ne poată primi întru Împărăţia Sa.*

Ectenie

Cu pace, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte!***
Pentru pacea de Sus şi pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte!***
Pentru întreaga biserică creştină şi pentru creştinii de pretutindeni, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte!***
Pentru întoarcerea la dreapta credinţă ortodoxă a oamenilor de pe Pământ, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte!***
Pentru alungarea duhurilor rele din trupurile, din sufletele şi din vieţile noastre, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte!***
Pentru toţi robii lui Dumnezeu care sunt aici de faţă *(numele)*, pentru sănătatea şi mântuirea lor şi a familiilor lor, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte!***
Pentru toţi oamenii de pe Pământ şi pentru înmulţirea iubirii din inimile lor, pentru iluminarea, ajutorul, protejarea de cel rău şi pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte!*** (de 3 ori)

Ecfonis: Că milostiv şi iubitor de oameni eşti Doamne Dumnezeule şi ţie slavă-ţi înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea plin de Iubire, Tată Ceresc, binecuvântează poporul român în toate veacurile, pentru ca toţi cei care vor fi să fie, să Te prea slăvească pe Tine şi întreaga Dumnezeire, veşnică şi atotputernică.

Cântarea a IV-a

Irmos: Lucrul Tău cel sfânt, poruncile Tale şi cuvântul Tău, sunt cu anevoie oamenilor de înţeles, dacă nu ni se explică nouă pe îndelete.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Când ai vorbit în muntele Sinai tot poporul s-a speriat şi l-a trimis pe alesul Tău, să vorbească cu Tine, că oamenilor le era frică să nu moară.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Tunete şi fumegare mare s-a văzut în vârful muntelui. De aceea nimeni nu a îndrăznit să vorbească cu Tine, ci doar cel pe care l-ai ales să conducă poporul.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

În chipul stâlpului de foc mergeai noaptea înaintea celor pe care i-ai călăuzit, iar ziua Te făceai văzut sub forma unui nor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Lucrare mare şi înfricoşătoare ai făcut împotriva celor răzvrătiţi, că ai crăpat pământul şi i-ai prăbuşit în adâncuri şi cu foc ai aprins taberele lor, arzându-i de vii.

Cântarea a V-a

Irmos: Luminătorul tuturor eşti şi lumina Ta străluceşte nespus de mult, iar în faţa slavei Tale nici Sfinţii nu pot sta. *Te rugăm Doamne Dumnezeule, luminează-ne pe noi nevrednicii şi ne întăreşte!*

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Lumină eşti celor apropiaţi de Tine, Doamne Dumnezeul nostru, prea binecuvântat şi prea sfânt Tată Ceresc. Pe cei care se îndepărtează de Tine îi chemi prin cei aleşi, spre a face lucrare frumoasă, minunată şi de Tine binecuvântată.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Împăratului Solomon, care a cerut înţelepciune, i-ai dat şi frumuseţe, avere şi cinste deosebită. Noi creştinii cerem astăzi numai cele bune şi iertare de păcate, ştiind că milostivirea Ta dumnezeiască este mare şi sfântă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

La Botezul sfântului şi prea binecuvântatului Tău Fiu, Domnul şi Dumnezeul nostru Iisus Hristos, ai zis: Acesta este Fiul Meu Iubit, întru care am binevoit! Sfântul Ioan Botezătorul auzind acestea le-a mărturisit întregului popor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Acelaşi glas minunat şi prea binecuvântat a fost auzit de unii oameni din popor şi când Domnul Iisus Hristos propovăduia Sfânta Evanghelie, dar mulţi au spus că a fost tunet.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunile noastre nu le trece cu vederea, Tată Ceresc prea minunat şi prea binecuvântat. *Te rugăm fii Milostiv cu noi, ascultă-ne şi înţelepţeşte-ne!*

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Lui Barac i-ai dat curaj să se lupte cu oştile duşmane, iar noi Te rugăm să ne dai curaj creştinesc spre a lupta cu oştile întunecate ale vrăjmaşilor ispititori, dar şi cu ale celor care caută să ne subjuge.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Putere multă i-ai dat lui Samson şi de aceea el îi învingea pe toţi. Te rugăm acum din toată inima noastră de creştini să ne dai şi nouă acea putere cu care să-i

învingem pe toţi duşmanii văzuţi şi nevăzuţi care ne stau în cale şi nu ne lasă să mergem pe calea cea bună a Cereştii lumini.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Plin de înţelepciune, de slavă şi de calităţi dumnezeieşti a fost Mântuitorul nostru Iisus, care a închis gurile rele ale clevetitorilor din vremea Sa.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Când Domnul nostru Iisus era pe Pământ, se ruga către Tine, Tată Ceresc prea sfânt şi prea binecuvântat şi zicea: "Prea slăveşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul Tău să Te prea slăvească … Eu Te-am prea slăvit pe Tine pe Pământ… şi acum prea slăveşte-Mă Tu, Părinte, la Tine Însuţi, cu slava pe care am avut-o, mai înainte de a fi lumea."

Ectenia milei

Miluieşte-ne pe noi Dumnezeule după mare mila Ta, rugămu-ne ţie auzi-ne şi ne miluieşte! ***Doamne miluieşte! (de 3 ori).***
Pentru întreaga Biserică creştin-ortodoxă şi pentru unirea tuturor bisericilor creştine într-una Sfântă, Sobornicească şi Apostolească Biserică, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte! (de 3 ori).***
Pentru ca ţara noastră să fie păzită de boli, de foamete, de foc, de războaie, de năvălirea altor neamuri, de cutremur, de inundaţii şi de alte urgii, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte! (de 3 ori).***
Pentru poporul român, pentru românii de pretutindeni, pentru sănătatea şi mântuirea lor, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte! (de 3 ori).***
Pentru ca tot omul să se roage Domnului cu inima fierbinte şi să aibă multă iubire sfântă pentru Dumnezeu şi pentru aproapele său, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte! (de 3 ori).***
Pentru ca toţi oamenii să aibă milă, înţelegere şi dragoste pentru tot ce vieţuieşte pe Pământ, Domnului să ne rugăm! ***Doamne miluieşte! (de 3 ori).***

Ecfonis: Că milostiv şi iubitor de oameni eşti Doamne Dumnezeule şi ţie slavă-ţi înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Cel care eşti Stăpân peste toate, deopotrivă cu Fiul şi cu Sfântul Duh, Tată Ceresc, milostiveşte-Te spre noi şi ne izbăveşte din toate greutăţile noastre, că eşti de-a pururea iubit şi prea mărit.

Apostolul

Înţelepciune!

Din I-a epistolă sobornicească a Sfântului apostol Ioan

(I Ioan 2;1,2,21-25)

Fraţilor! Acestea vi le scriu ca să nu păcătuiţi şi dacă va păcătui cineva, avem mijlocitor către Tatăl pe Iisus Hristos cel Drept. El este Jertfă de ispăşire pentru păcatele noastre, dar nu numai pentru ale noastre, ci şi pentru ale lumii întregi. V-am scris vouă, nu pentru că nu ştiţi adevărul, ci pentru că îl ştiţi şi ştiţi că nici o minciună nu vine din adevăr. Cine este mincinosul, dacă nu cel care tăgăduieşte că Iisus este Hristosul? Acesta este antihristul, cel care tăgăduieşte pe Tatăl şi pe Fiul. Oricine tăgăduieşte pe Fiul nu are nici pe Tatăl; cine mărturiseşte pe Fiul, are şi pe Tatăl. Deci ceea ce aţi auzit la început, în voi să rămână; de va rămâne în voi ceea ce aţi auzit la început, veţi rămâne şi voi în Fiul şi în Tatăl. Şi aceasta este făgăduinţa pe care El ne-a făgăduit-o: viaţa veşnică.

Pace ţie cititorule şi duhului tău! Aliluia!

Bucuraţi-vă de Domnul Dumnezeu, care ne ajută pe noi!

Evanghelia

Înţelepciune drepţi!

Din Sfânta Evanghelie de la Marcu

Marcu 1;10-11

În vremea aceea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii şi s-a botezat în Iordan, de către Ioan. Şi îndată ieşind din apă a văzut Cerurile deschise şi Duhul Sfânt ca un porumbel coborându-Se peste El. Şi glas s-a făcut din Ceruri: Tu eşti Fiul Meu Iubit, întru care am binevoit!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Părinte, Cuvinte şi Duhule Sfânt, Treime Sfântă, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre!

Pentru rugăciunile tuturor Sfinţilor, ale Sfintelor Puteri Cereşti şi ale Preasfintei Fecioare Maria, curăţeşte Doamne mulţimea fărădelegilor noastre!

Miluieşte-mă Dumnezeule după mare Mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale şterge fărădelegea Mea!

Dumnezeule Atotputernic şi prea minunat, Tată Ceresc ajută neamul nostru creştinesc şi românesc, aşa cum i-ai ajutat pe toţi aleşii Tăi, din toate veacurile şi până acum! Viu va fi sufletul meu şi Te va slăvi şi Te va lăuda pe Tine şi întreaga Dumnezeire, de nepătruns cu mintea noastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Prea binecuvântată şi Preasfântă Treime nu-i lăsa pe robii Tăi cei nepricepuţi să moară întunecaţi, în fărădelegi şi în păcate! *Te rugăm ajută-ne pe toţi să ne mântuim, spre slava Numelui Tău cel Sfânt!*

Cântarea a VII-a

Irmos: Binecuvântează-ne pe noi Tată Ceresc, cu binecuvântarea Ta cea sfântă, aşa cum i-ai binecuvântat pe toţi Sfinţii care au propovăduit Evanghelia minunatului Tău Fiu, Iisus!

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Fii ai Luminii Cereşti îi faci pe toţi cei care cu credinţă, nădejde, devotament şi dragoste sfântă fac voia Ta cea dumnezeiască.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Lămuriţi fiind că suntem în întunericul păcatelor, Te rugăm să ne deschizi Calea spre cele înalte, spre adevăr şi sfinţenie, că totul se poate când se revarsă harul Tău peste noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Dincolo de slava Sfinţilor este slava lui Dumnezeu, care depăşeşte orice măsură omenească sau îngerească, că şi Sfinţii Heruvimi mărturisesc despre aceasta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Turn către tăria dumnezeiască fiind, de neclintit eşti şi nimeni din cei care Te ascultă nu poate face nimic fără voia Ta cea sfântă, iar cei care nu Te-au ascultat şi s-au îndepărtat de Tine au ajuns în întunericul cel de nedescris.

Cântarea a VIII-a

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Ajutorului omenesc nu ne încredinţa pe noi, care ne rugăm către Tine, Doamne al Puterilor, ci mai vârtos ne întăreşte spre a duce o viaţă sfântă, fără de păcate.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Lumina sfântă a Dumnezeirii Tale celei de nepătruns, trimite-o să strălucească şi peste noi, prea veşnicule Luminător!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Bine eşti cuvântat Tată Ceresc, Fiule şi Duhule Sfânt! Doamne, slava Ta fiind mai înainte de a fi lumea noastră cea văzută, a strălucit în Universul Ceresc, fiind văzută de toate sfintele Puteri Cereşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Toţi vizionarii cereşti, care au văzut câte ceva din sfânta Împărăţie a Cerurilor, au spus, ori au scris despre cele de Sus, iar Sfântul apostol şi mucenic Ştefan a zis: *Îl văd pe Fiul de-a dreapta Tatălui!*

Irmos:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului Savaot, cântându-L şi prea înălţându-L întru toţi vecii!

Cântarea a IX-a

Irmos: Toate popoarele vor ajunge să-L cunoască pe Dumnezeu şi să slăvească pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, prin lucrarea cea minunată a Ortodoxiei.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Toţi dreptmăritorii creştini, care au auzit de lucrarea Ta cea minunată, Tată Ceresc, se smeresc, se roagă ţie şi Te prea slăvesc întru toţi vecii.

Stih: ***Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, ajută-ne nouă!***

Lucrarea cea minunată, de ridicare a pământenilor din înapoierea lor, ai dat-o Fiului Tău, cel Unul Născut, care a adus vestea cea bună a Împărăţiei Cerurilor şi va fi cu noi până la sfârşitul tuturor veacurilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Toţi cei care Te slăvesc pe Tine cu credinţă vor avea parte de slava cerească şi binecuvântată în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

În lupta pe care noi o ducem împotriva forţelor răului, ajută-ne Doamne Dumnezeule, după mare mila Ta şi ajută-i şi pe toţi urmaşii noştri, care vor fi să fie până la a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos.

Laudele Tatălui Ceresc

1. Lăudaţi-L pe Domnul, cei botezaţi! Lăudaţi-L pe Domnul, cei binecuvântaţi! Lăudat să fie Tatăl nostru cel Ceresc, împreună cu Fiul şi cu Duhul Sfânt, de toţi creştinii din întreaga lume, că vestea bună a Împărăţiei Cerurilor a venit din porunca Tatălui, prin voinţa Fiului şi cu lucrarea Sfântului Duh. (de 2 ori)

2. Lăudaţi-L pe Domnul, toţi Sfinţii Lui! Lăudaţi-L pe Domnul, toţi Îngerii Lui! Nu ne pricepem noi oamenii îndeajuns să-L lăudăm pe Tatăl Ceresc, pe care îl laudă neîncetat toate Oştirile Cereşti şi Cetele Îngereşti. (de 2 ori)

3. Lăudat să fie Domnul Savaot, de către toate popoarele lumii! Veniţi toate popoarele să-L lăudăm pe Tatăl nostru cel Ceresc şi să lăudăm toată Dumnezeirea

cea veşnică, mare şi atotputernică, că este dătătoare de viaţă şi este ocrotitoare a creştinilor.

4. Lăudaţi-L şi Binecuvântaţi-L pe Tatăl Ceresc, că pe toţi ne împodobeşte cu razele harului Său. Lăudaţi şi Binecuvântaţi întreaga Dumnezeire! Lauda Domnului să fie în gura celor binecuvântaţi şi fericiţi, căci calea spre Ceruri de pe Pământ începe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh! Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Veniţi toate popoarele, împreună cu toţi Sfinţii şi cu toate sfintele Puteri Cereşti să-L slăvim şi să-L lăudăm pe Tatăl Ceresc, împreună cu Fiul şi cu Duhul Sfânt şi să aducem mărire marilor personalităţi Divine şi tuturor celor din Sfânta Împărăţie a Cerurilor!

Doxologia

Slavă Ţie, Celui ce ne-ai arătat nouă Lumina!

Slavă întru cei de Sus, Lui Dumnezeu şi pe Pământ pace, între oameni bunăvoire!

Lăudămu-Te, bine Te cuvântăm, închinămu-ne ţie, slăvimu-Te, mulţumim ţie pentru Slava Ta cea mare.

Doamne, Împărate Ceresc, Dumnezeule, Părinte Atotţiitorule, Doamne, Fiule Unule-Născut, Iisuse Hristoase şi Doamne, Duhule Sfânt, Doamne Dumnezeule, Mieluşelul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, cel care ridici păcatul lumii miluieşte-ne pe noi, cela ce ridici păcatele lumii.

Primeşte rugăciunea noastră, Cel ce şezi de-a dreapta Tatălui şi ne miluieşte pe noi. Că Tu eşti Unul Sfânt, Tu eşti Domnul nostru Iisus Hristos, întru Slava Lui Dumnezeu Tatăl. Amin!

În toate zilele Te vom binecuvânta şi vom lăuda Numele Tău, în veac şi în veacul veacului.

Învredniceşte-ne Doamne în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim noi. Bine eşti cuvântat Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri şi lăudat şi prea slăvit este Numele Tău în veci. Amin!

Fie Doamne mila Ta spre noi, precum am nădăjduit şi noi întru Tine!

Bine eşti cuvântat Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările Tale! (de 3 ori)

Doamne, scăpare Te-ai făcut nouă în neam şi în neam. Eu am zis: Doamne miluieşte-mă! Vindecă sufletul meu, că am greşit Ţie! Doamne la Tine am scăpat, învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu! Că la Tine este izvorul vieţii, întru Lumina Ta vom vedea lumina! Tinde Mila Ta celor care Te cunosc pe Tine!

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi! (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh! Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi!

Tropar: Doamne Dumnezeule prea sfânt şi prea binecuvântat, Tată Ceresc, care stai pe sfântul Tron divin împreună cu Fiul Tău şi Mântuitorul nostru, Domnul Iisus Hristos şi cu Duhul Sfânt, care pe toate le ştii, le vezi şi le auzi, ştiind ce va urma, care cu cuvântul şi cu gândul poţi să faci orice doreşti, Îndelung Răbdătorule şi Multmilostivule, miluieşte-ne pe noi creştinii, poporul român şi tot poporul Tău. Întoarce-ne pe calea cea bună întru slava Numelui Tău, că toată darea cea bună de Sus este, de la Tine, Părintele Luminilor şi ţie Slavă-ţi înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Rugăciune către Preasfânta Treime

Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc, care L-ai trimis pe Fiul Tău în lume, să propovăduiască Sfânta Evanghelie şi care, împreună cu Duhul Sfânt, neîncetat priveşti spre noi, binecuvântează-ne, întăreşte-ne, luminează-ne pe noi, ca să facem voia Ta cea sfântă, atât noi cât şi urmaşii noştri.

Întăreşte Doamne ţara noastră, poporul nostru fă-l ascultător, întăreşte inimile fiilor şi fiicelor noastre, spre a Te asculta pe Tine, că Tu eşti Dumnezeul Măririlor şi ţie Slavă-ţi înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Dumnezeirii celei Veşnice şi Atotputernice, totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Amin!

Rugăciuni către Sfânta Treime

Rugăciune către Sfânta Treime a Sfântului Ioan Gură de Aur

Slavă Ţie, Doamne Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

„Slavă întru cei de sus şi pe pământ'", Celui fără de măsură mai presus de toată fiinţa şi dumnezeirea, unul singur Dumnezeu.

Slavă Ţie, prea înţeleptule Ziditor şi Stăpânitor a toate şi Făcător de bine al nostru şi Dătător, pentru toate câte suntem şi câte avem.

Slavă Ţie, celui ce ne suferi pe noi, nevrednicii şi păcătoşii, să stăm înaintea slavei Tale.

Slavă Ţie, o, fericită Treime, în desăvârşită şi prea curată unime a firii: Părinte, Fiule şi Sfinte Duhule.

Slavă Ţie, Făcătorul a toată firea cea gândită şi simţită.

Slavă Ţie, prea bunului, atotputernicului, mai presus de fiinţă, milostivului şi înduratului Părinte şi Stăpân mă închin cu sufletul şi cu trupul măririi Tale, eu, zidirea Ta cea prea netrebnică. Laud înţelepciunea Ta cea necercetată, mulţumesc purtării Tale de grijă celei cu totul neînţelese. Prea binecuvântez îndelungă răbdarea Ta cea cu totul neasemuită şi prea bună.

Dumnezeule, Treimea cea prea sfântă şi prea fericită, mântuieşte-mă. Dumnezeule, lauda mea să n-o treci sub tăcere, ia aminte spre rugăciunea mea şi nu mă părăsi.

Dumnezeule Preasfinte, prin Cuvântul Tău şi prin Duhul Tău, sfinţeşte-mă. Cu cuvântul Tău zideşte-mă din nou şi cu Duhul Tău povăţuieşte-mă. Mintea mea cea omorâtă s-o învie Cuvântul Tău, iar voinţa mea, Duhul Tău prea sfânt.

Doamne, cel mare întru tărie şi puternic, sădeşte în inima mea dragostea legilor Tale, supune Cuvântului simţirile mele, întăreşte cugetul meu, luminează mintea mea cu razele adevărului Tău, întoarce voinţa mea către Tine.

Cel singur cu adevărat dorit, deprinde limba mea să zică totdeauna: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă".

Doamne, prin fericita Fecioară, curâţeşte-mă pe mine, păcătosul şi mă mântuieşte.

Doamne, prin Crucea Ta păzeşte-mă.

Doamne, prin Sfinţii Tăi îngeri îngrădeşte-mă.

Doamne, prin Sfinţii mărturisitori ai adevărului într-armează-mă.

Doamne, prin toţi Sfinţii trimite peste mine mila Ta.

Doamne lisuse, în dar miluieşte-mă pe mine, cel răscumpărat prin sângele şi numele Tău prea scump.

Duhule al lui Dumnezeu cel prea sfânt, vino şi Te sălăşluieşte întru mine, şterge spurcăciunile cele de mulţi ani ale păcatelor mele, goneşte de la mine duhurile desfrânării şi ale vicleşugului, străluceşte în inima mea făclia darurilor Tale, opreşte-mă şi împiedică-mă de la împătimirile veacului acestuia, trage-mă cu totul către dragostea de-a pururea vecuirii.

Preasfântă Treime, prin îndurările Tale miluindu-mă, mântuieşte-mă.

Învredniceşte-mă să-Ţi înalţ cu evlavie rugăciunea desăvârşită şi de Dumnezeu învăţată: „ Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.”

Doamne Dumnezeule, dă-ne nouă, robilor Tăi, rugămu-ne, ca întru neîncetată mântuire a sufletului şi a trupului să ne veselim, şi prin mijlocirea slăvitei şi fericitei

pururea Fecioarei Maria învredniceşte-ne pe noi ca, izbăvindu-ne de scârba aceasta de acum, să ne îndulcim de veşnica bucurie, prin Domnul nostru Iisus Hristos, cu care, împreună cu Sfântul Duh, viezi şi împărăteşti în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către Sfânta Treime a Sfântului Ioan Gură de Aur

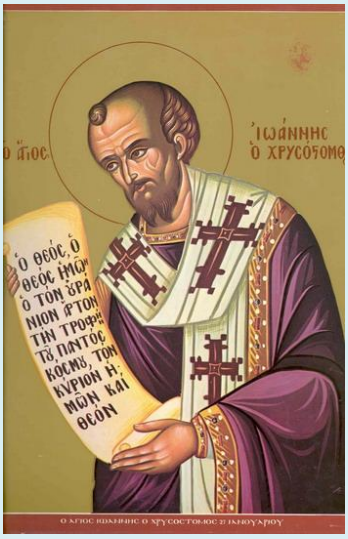

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

Slavă Ţie Doamne Dumnezeul nostru, cel ce de-a pururea treci cu vederea păcatele noastre.

Slavă Ţie, Preasfântă Treime Dumnezeul nostru, cel ce m-ai învrednicit pe mine a vedea şi ziua de astăzi.

Slavă Ţie, Preasfântă Treime Dumnezeul nostru, mă închin bunătăţii Tale celei negrăite, laud îndelungă-răbdarea Ta cea necercetată.

Mulţumesc şi Te slăvesc pentru mila Ta cea nemăsurată. Căci de nenumărate pe-depse şi munci fiind eu vrednic, mă miluieşti şi cu nenumărate binefaceri mă dăruieşti.

Slavă Ţie, Doamne, Dumnezeul nostru, pentru toate.

Rugăciune către Atotţiitorul şi iubitorul de oameni Dumnezeu şi Părinte a celui întru Sfinţii părintelui nostru Vasile cel mare

Stăpâne, Dumnezeule al tuturor , Părinte prea bunule, cel ce de-a pururea eşti şi dăinuieşti , Cel cu desăvârşire fără de început mai înainte de toţi vecii şi care tot veşnică ai fiinţa, nici începând, nici încetând. Cel ce cu fiinţa eşti întru totul neînţeles, cu mărimea necuprins şi cu bunătatea nemărginit. Adâncul cel izvorător şi negrăit al puterii şi al înţelepciunii .

Pe Tine bineTecuvântez pentru că ai căutat cu milă şi cu îndurări spre ticăloşia mea şi m-ai izbăvit de tina şi de noroiul lumii acesteia rele şi deşarte şi de cursele cele dintru dânsa, multe şi felurite , ale vicleanului stăpânitor al întunericului veacului acestuia.

Pe Tine Te binecuvântez, Doamne pentru că ai minunat spre mine, păcătosul mi-lele Tale şi întru toate preaiubitor de oameni Te-ai făcut mie, hrănitor şi ocâr-muitor, păzitor şi sprijinitor, scăpare, mântuitor şi purtător de grijă al sufletului şi al trupului.

Pe Tine bineTecuvântez, Doamne, pentru că ai arătat spre mine, nevrednicul, multa şi nemărginita Ta iubire de oameni. Căci deşi in fiecare zi prin lenevirea mea mă vând diavolului, Tu mă păzeşti şi mă mântuieşti şi din cursele lui mă scoţi.

Pe Tine bineTecuvântez, Doamne, pentru că mi-ai dăruit tăria pocăinţei pentru păcatele mele şi mi-ai arătat nenumărate pricini de întoarcere de la răutatea mea.

Pe Tine bineTecuvântez, Doamne, că neputincios fiind, întăreşti slăbiciunea mea şi nu mă laşi cu totul să cad, şi îndată îmi întinzi de sus mână de ajutor şi către Tine mă întorci.

Ce-Ţi voi răsplăti Ţie, Stăpâne prea bunule, pentru toate bunătăţile pe care le-ai făcut şi le faci cu mine, păcătosul? Ce mulţumire îţi voi aduce Ţie? Aşadar, din zi şi până în noapte, ca o rândunea voi glăsui şi ca o privighetoare voi striga şi nu voi înceta săTebinecuvântez în toate zilele vieţii mele pe Tine, făcătorul şi de bine dătătorul şi purtătorul meu de grijă, [deşi] eu Doamne, nu sunt vrednic să grăiesc către Tine, pentru că sunt foarte păcătos.

Mulţumescu-Ţi Ţie, Doamne, pentru că îndelung mi-ai răbdat greşelile şi până acum nemuncit m-ai lăsat.

Mulţumescu-Ţi Ţie, Doamne, pentru că „nu voieşti moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu". Căci eu sunt vrednic să pătimesc multe şi să fiu lepădat de la faţa Ta, Doamne, însă iubirea Ta de oameni cea nepomenitoare de rău îndelung a răbdat pentru mine.

Mulţumescu-Ţi Ţie, Doamne, deşi nu sunt vrednic a mulţumi îndeajuns pentru nepomenirea Ta de rău.

Miluieşte-mă, Doamne, îndreptează calea sufletului meu şi calea vieţii mele spre voia Ta şi mă ocârmuieşte precum ştie milostivirea Ta.

Pentru mulţimea îndurărilor Tale, fă-mă desăvârşit spre tot lucrul bun al bunei plăcerii Tale şi aşa mă slobozeşte din ticălosul meu trup.

Că Ţie se cuvine a ne milui şi a ne mântui pe noi, Dumnezeule, şi Ţie slavă şi mulţumită şi închinăciune înălţăm, împreună şi Unuia Născut Fiului Tău şi Prea-sfântului şi bunului şi de viaţă făcătorului Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către Sfânta Treime a Sfântului Antioh Pandectul

Doamne Dumnezeule Atotţiitorule, cel în Sfânta Treime închinat cel mare şi minunat, cel ce păzeşti aşezământul Tău şi mila Ta celor ce Te iubesc pe Tine şi păzesc poruncile Tale.

„Adu-Ţi aminte de îndurările Tale şi de milele Tale, căci din veac sunt." Ridică, Stăpânule bunule, păcatele mele, cel îndurat şi îndelung-răbdător căci „la tine, Domnul Dumnezeul nostru, este dreptatea, iar la mine ruşinea feţei ca în ziua aceasta". Căci am greşit înaintea Ta, Doamne, şi nu am ascultat glasul Tău, ca să umblu întru poruncile Tale, pe care le-ai pus înaintea feţei noastre, ci m-am lepădat de Tine, Doamne, Dumnezeul meu, şi s-au lipit de mine toate relele cele mari.

Dar nici aşa nu m-am întors la paza poruncilor Tale ci ţinându-mă de obiceiul meu cel rău, fac cele rele înaintea ochilor Tăi, Doamne, cu adevărat, drept eşti întru toate cele pe care ni le-ai făcut nouă. Că ştiu că păcatele mele îmi stau mie împotrivă, căci foarte multe sunt fărădelegile mele înaintea Ta, Doamne, dar milostivirea Ta, Doamne, să mă întâmpine pe mine. Că Tu eşti intru noi, Doamne, şi numele Tău cel sfânt peste noi s-a chemat.

Încetează urgia mâniei Tale şi nu mă ruşina pe mine până la sfârşit, nici nu pomeni fărădelegile mele cele de demult, nici cele de curând, nici nu mă socoti nevrednic de îndurările Tale.

Am păcătuit curăţeşte-mă, Doamne. Am nelegiuit iartă-mă, Stăpâne. Am greşit, îmblânzeşte-Te, Sfinte. Arată faţa Ta, Doamne, peste robul Tău cel legat şi trimite-

mi ajutorul Tău, Puternice , şi scoate-mă din toată ticăloşia şi din toată fărădelegea, şi risipeşte, Stăpâne, toată primejdia, pentru milostivirea Ta. Nu mă da până la sfârşit întru pierzare pentru fărădelegile mele, ci să-mi vină degrab, mai înainte, îndurările Tale, Doamne, Dumnezeul meu, căci milele Tale din veac sunt spre zidirea Ta.

Fii mie, Doamne, zid tare către faţa vrăjmaşilor mei şi nu lăsa să piară în mâinile lor sufletul ce se mărturiseşte Ţie, ci pleacă, Doamne, urechea Ta şi mă auzi şi caută din cerul cel sfânt al Tău spre pierzania sufletului meu.

Ascultă , Doamne, rugăciunea robului Tău , ia aminte spre cererea mea , arată către mine faţa Ta şi mă voi mântui. Căci nu întru dreptatea mea bizuindu-mă îţi aduc Ţie rugăciunea aceasta, de vreme ce pururea Te întărât , ci spre îndurările Tale cele multe .

Ascultă, Doamne, milostiveşte-Te, Stăpâne ia aminte şi mă cruţă, Sfinte, căci vârtos la cerbicie sunt. Doar dacă-şi va schimba arapul pielea , îmi voi schimba şi eu voinţa foarte rea . Toate năpăştile au venit peste mine şi eu tot nu m-am întors la pocăinţă , ci încă am şi adăugat păcatelor mele .

Tu, Doamne , eşti Părintele nostru „iar noi suntem tină, făpturi ale mâinilor Tale". N u Te mânia spre noi foarte , nici pomeni fărădelegile noastre , ci caută , Doamne, căci toţi suntem poporul Tău. Adu-Ţi aminte de mine, Stăpâne, şi trimite-mi îndurările Tale. Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea , Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh , acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Amin.

Rugăciune de cerere şi umilinţă către Sfânta Treime a Sfântului Simeon logofătul Metafrastul în stihuri iambice

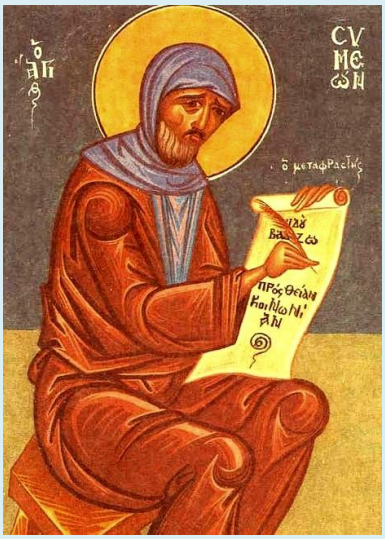

Părinte, Fiule, Duhule, Treime Sfântă, bunătate nesecată care revarsă tuturor frumuseţe mult îndrăgită fără de saţiu, mântuieşte-mă, îndură-Te, curăţeşte-mă.

Am păcătuit, am nelegiuit şi m-am stricat. Am păcătuit, am nedreptăţit şi am greşit. Am fost prunc cu chip întunecos şi înnegrit, şi copilandru spurcat şi netrebnic, tânăr ca o scârnăvie lepădată, bărbat îndărătnic şi cu totul necurat. Am fost bărbat urât şi netrebnic, bărbat spurcat şi cu totul întinat iar la căruntеţe putreziciune şi pângărire. Căci încă din scutece, dumnezeiescul dar al Duhului, dumnezeiescul Botez, nebuneşte l-am lepădat. M-am spurcat cu spurcăciunea păcatului, m-am întunecat cu întunericul nestâpânirii. Din pruncie am alergat spre fapte scârboase şi până la bătrâneţe am trăit in desfrânări.

Tot darul bun l-am trecut cu vederea, toată păgânească urâciune am săvârşit-o. M-am întinat cu noroiul răutăţii, m-am lipsit de virtuţile de suflet hrănitoare, m-am depărtat de dumnezeieştile daruri, m-am înstrăinat de veşnicele bunătăţi. Am părăsit haina cea preafericită, de sus ţesută şi sfinţită. Nu am voit viaţa fecioarelor, nu am iubit purtarea celor înfrânaţi. Am luat haina neagră a patimilor, îmbrăcăminte putredă, leproasă, întunecată, veşmânt al trupului cu totul întinat şi mantie urâtă, porfiră a putreziciunii.

Veşmântul nestricăciunii l-am rupt şi m-am îmbrăcat cu lucrurile necinstirii. Ochiul cel preacurat l-am urât şi cu ochiul desfrânat m-am împrietenit, prin atingerea de faptele urâte ale neînfrânării m-am spurcat totdeauna şi pretutindenea. Am gonit frica Ta de la mine şi darul cel curăţitor. Dor grabnic spre păcat am vrut.

Făclie fiind, m-am desfătat intru murdării. In tot chipul am săvârşit faptele urâte şi desăvârşit le-am lucrat pe cele scârboase. Până la bătrâneţe am fost stăpânit de pofte. îmbrăcat fiind cu slava nemuririi, acum port haina morţii.

Eu, care primisem toată buna mireasmă, am îmbrăţişat toată reaua duhoare. Am greşit cerurilor, aerului, mării şi întregii zidiri. Păcătuiesc înaintea ochilor Tăi şi nu sunt vrednic să privesc în sus. M-am lipsit de avuţia cea părintească. Aşadar, deşi nevrednic, primeşte-mă pe mine, fiul cel curvar, care urât şi scârbos m-am făcut, şi iartă-mă. Căci am căzut acum în noaptea vieţii, intru întunericul patimilor, în prăpastia trupului celui stricător de suflet.

Străluceşte-mă tot acum cu raza pocăinţei. Izbăveşte-mă de iad şi de întunericul cel mai din afară pe mine, cel ce am căzut între tâlharii neîmblânziţi şi care sunt plin de răni şi de rea duhoare.

Cu ploile pocăinţei celei preadulci mântuieşte-mă de rănile patimilor sufleteşti. Eu însumi am alergat spre cele scârboase. Eu însumi m-am împins către necurăţie, umple-mă de preabună mireasmă. Eu însumi m-am lipsit de dumnezeiescul acoperământ. Eu însumi m-am dezbrăcat de darul Duhului. Am spus că voi umbla pe cărările mântuirii, dar mai tare m-am pornit către necurăţie şi mai tare m-am abătut la lucruri rele.

Am spus că voi primi frica Ta cea hrănitoare de suflet şi că mă voi încinge cu brâu de mântuire, dar mai tare am izgonit de la mine toată frica şi mai tare am iubit faptele urâte.

O, cum m-am făgăduit, in faţa Îngerilor, că imi voi curăţi sufletul şi imi voi subţia gândul, că îmi voi chinui trupul, că îmi voi alege viaţă sfinţită. Am spus că voi goni de la mine toată necurăţia, am spus că voi cinsti mai mult fapta curată, dar mai tare mi-am încuibat viclenia, mai tare m-am pornit spre ucideri. Am spus că voi umbla pe cărarea strâmtă a curăţiei, a sfinţitei linişti, dar mai tare am dorit spre pofte, şi mai mult am alunecat în scârnăvii.

O, cum s-a dus dumnezeiescul dar al Duhului! O, cum s-a dus sfinţenia trupului! O, cât sunt de pângărit, plin fiind de lepră! O, cum am fost respins din sfinţitele praguri! Deşi eu, întunecatul şi posmogitul, port chipul cu adevărat dumnezeiesc şi mare al monahului, dar săvârşesc spurcăciunile desfrânaţilor. Am ajuns la că-runteţe, dar nu am întreagă înţelepciune.

Lumina ochilor trupului s-a dus, ceaţa ochilor inimii a trecut, mâinile şi picioarele mi s-au muiat, dar nu s-au potolit blestemăţiile, nu mi-a pierit clevetirea. O, cum de nu m-am înţelepţit la vreme! Cum, nici la căruntețe, nu am fugit de putreziciune! O, de ce vremea nu mi-a hărăzit nepătimire! O, de ce am vrut destrăbălările dracilor! O, de ce am iubit năravurile satanei!

Ci învredniceşte-mă, o, Treime Preasfântă, să mă înfricoşez neîncetat de văpaia gheenei, de marea focului atotmistuitor şi de oceanul cel arzător, să mă cutremur pururea de judecata morţii, de cercetătorii cei amari ai cugetelor inimii care odată cu faptele vor înfăţişa şi cuvintele şi gândurile cele netrebnice.

Ca nişte călăi mă vor pâri atunci pe mine, cel cu totul întinat, faptele, deprinderile cumplite, lucrările răutăţilor, gândurile urâte, asupririle, închipuirile. învredniceşte-mă, o, Treime, să nu fiu aruncat ca vreascurile în cuptor, nici ca hrană spre îndestulare fiarei, să nu mă dovedesc nestăpânit şi iute, nici să-mi mai crească răutatea cea veche, ci fă-mi uşoară sarcina păcatelor, ca să mă întorc de la sălbăticia mea prostească, să mă abat de la viclenia mea urâcioasă.

Supune-mi minţii patimile cele spurcate, greu de stăpânit, unite şi topite în firea mea. Fă ca tot ea să păzească dumnezeiescul cuvânt, cu puterea Ta întăreşte-mi puterea cea neputincioasă. Cu lumina Ta luminează-mi întunericul inimii. Cu curăţia ta curăţeşte-mi mintea .

Izbăveşte-mă de rana răutăţii celei stricătoare de suflet. Scoate-mă nevătămat de la draci, neîntinat, fără de prihană, de la cei potrivnici, de la supărarea diavolului şi de la tirania lui cea silnică şi cumplită. Dăruieşte-mi acum darul dumnezeiescului Duh ca să împlinesc cuvintele Tale, să păzesc legile Tale, sâ mă tem de îngrozirea Ta care desăvârşit lucrează, să fac cele ce se cuvin Ţie şi mă mântuiesc.

Curăţeşte-mă de pângărirea şi spurcăciunea trupului. Umple-mi mintea de curăţenia Ta. Păzeşte-mă neîmpiedicat, ca într-o zi cu bună rânduială, ca să merg pe dumnezeieştile căi. Izbăveşte-mă de lucrul fără de rod şi de osteneala prea rea a nebuniei necunoştinţei, care intră întru mine de la draci şi iese dinlăuntru, din inimă.

În vremea morţii, în ziua judecăţii celei înfricoşate a nelegiuirilor mele, bătăile crunte ale conştiinţei, mustrările amare şi săgeţile înfocate care mă vor arde, mă vor pârjoli, mă vor topi, ce putere le va opri? Cine le va stinge? în foc mă aruncă lucrarea răutăţii, m-a înstrăinat de cunoaşterea [Ta] la Judecată, şi voi auzi: „Nu te

ştiu pe tine, putreziciune. Stai departe de bunătăţi, răutate, viclenie, suflet întunecat şi netrebnic".

Aproape este tăierea morţii, s-a apropiat acum sabia sfârşitului. înger de foc aspru, îngrozitor, purtător de suliţă, sălbatic se pogoară, tăind, secerând inimile cele neroditoare. Vai mie, s-a apropiat ca un leu şi ca un balaur. Vai mie, de faţă este, foc suflând şi arzând, cu paloş înfricoşat şi cu totul înfocat se arată necruţător faţă de mine, ticălosul. Se arată gata să mă topească, să mă mistuie, arzându-mă cu totul. Nici un sprijin nu-mi rămâne mie, chinuitului. Nimeni nu îmi ajută mie, stricatului. Nimeni nu aude tânguirile mele. Nimeni nu vede ostenelile inimii mele, căci tu, suferind muncile cele tainice, numai tu le ştii întru ascuns, o, inimă!

Suflete, mi se pare că te văd întunecat de moartea cea amară, îngălbenit de frică, fugind, nesuferind sâ vezi îngerul, posomorât şi de lacrimi plin. Te vâd mistuit de moarte, privind în jos, împilat trist, lepros şi netrebnic, gol, întinat şi rănit.

O, cum te vei duce tu dezlegat de trup ! 0, cum vei fi tu ţinut de vrăjmăşiile dracilor! 0, cum vei fi băgat tu intru adâncul muncii! 0, cum vei suspina in fundul tartarului! Mai inainte de a se arăta judecata te-ai osândit. Mai înainte de gheenă, în gheenă te duci. Mai inainte de tartar, prăpastia tartarului vezi. Mai înainte de întuneric, ai căzut în cumplit întuneric.

O, cum te vei scula la judecata cea veşnică, trist si plin de întuneric , bătându-te în piept şi sfâşiindu-ţi haina! O, cum vei sta la judecată înaintea Domnului împreună cu spurcatul şi pângăritul tău trup, cu legături gândite ţinut ticăloşeşte, legat cu lanţurile de nedesfăcut ale greşalelor! O, cum vei fi aşezat cu cei osândiţi! O, cum vei fi pus împreună cu mulţimea dracilor! O, cum vei auzi: „Du-te întru întuneric, în toţi vecii arzându-te!"

Dacă ai suspina acum sau ai lăcrima, mai înainte de a se arăta sabia morţii, poate se va milostivi Stăpânul, poate te va rândui între cei mântuiţi. Deci suspină, inimă, mai înainte de sfârşit, roagă-te cu frică şi cu cutremur:

O. Părinte, Fiule, Duhule, Treime Sfântă, mântuieşte-mă dincolo de vrednicia mea şi peste nădejde. O, foc curăţitor de păcate, curăţitor de greşalele sufletului, spală sufletul meu de întinăciuni, stăpâneşte cugetele sufletului meu, îndreptează pornirea minţii spre plâns şi împărăteşte peste socotelile minţii, ca să-mi plâng multele mele vinovăţii, să mă tânguiesc pentru multele mele datorii şi curăţeşte-mi inima de spurcăciuni, pentru ca să suspin cu amar şi să lăcrimez neîncetat.

O, Domnule, al Domnilor! 0, Atotţiitorule! Pe mine robul patimilor, cel plin de ruşine, scapă-mă de ruşinea cea veşnică, de gheenă şi de întunericul cel mai din afară. Luminează-mi gândurile sufletului îngrozite, care tremură ca nişte vinovate, plâng şi se tânguiesc ca nişte osândite, ca să săvârşesc rugăciuni curate şi neîncetate.

Dă-mi curăţire a minţii, linişte sufletească, omorâre a voirilor celor urâte, defăimare a lucrurilor trecătoare, cuget smerit şi dragoste, lacrima inimii care înveseleşte, suspinurile pline de mir şi tânguirile sfinţite, împreună cu puterea de rază purtătoare a înfrânării.

Dă-mi mie să-mi biruiesc cu aripile postirii pântecele cel fără de ruşine şi înfocat. Dăruieşte minţii mele stăpânirea gândurilor. înfrâneză-mi şi înţelepţeşte-mi pântecele care cu totul m-a biruit şi m-a ticăloşit, m-a ameţit şi m-a spurcat, m-a întunecat şi m-a netrebnicit, aprinzându-mi acum gânduri urâte care, vai mie, până la urmă cu totul mă vor pierde.

Acum m-a afundat întru întunericul iadului şi m-a prăvălit în bezna cea mare. Mâhnirea zadarnică şi fierbinţeala inimii, mânia iute şi zavistia, nebunia, întunericul lenevirii, norul trândăviei mi-au gonit darul Duhului.

Slava deşartă omenească şi lauda stricăcioasă îmi aduc necinste peste măsură. Iar mândria, turbarea dracilor m-a împreunat pe mine cu nebunia patimilor. Cu amar suspină inima de trei ori ticăloasă, in ceasul cel înfricoşat, în ziua judecăţii, heruvimii vor sta de faţă cu frică şi serafimii se vor spăimânta cu cutremur. învredniceşte-mă să lăcrimez pururea, să plâng, să suspin in toată vremea şi locul, în ceasul în care judecătorul va ieşi la Judecată.

Se va clăti cerul şi va tremura pământul, se va îngrozi marea, se va topi toată zidirea, iar El va fi aprig cu cei ce au nelegiuit. Vor răsuna trâmbiţele cu putere, cetele celor fără de trupuri vor alerga, sufletele cele netrebnice le vor chinui, sufletele cele întinate le vor arde. Când vei şedea pe tron înalt, când mă vei judeca pe mine osânditul, să nu mă pui pe mine blestematul, împreună cu iezii cei blestemaţi, ci cu oile cele fericite, ca să mă desfătez în lăcaşurile rânduite drepţilor.

0, Lumină întreit strălucitoare! O, Treime preasfântă! Treime după feţe şi unime după fiinţă! Numai pentru credinţa mea şi fără nădejde, mântuieşte-mă. Fă-mă împărat puternic peste patimi. Slobozeşte-mă de tot păcatul. Luminează-mâ, (nfrumuseţează-mă pe mine, cel întunecat caută spre mine cu ochi prea-milostiv.

Dăruieşte-mi înger de raze purtător, al minţii ajutător, învăţător, părtinitor, povăţuitor îndreptător spre mântuire, păzitor sufletului şi trupului meu.

Stinge izbucnirile răutăţii mele. Izvorâşte-mi ploi de lacrimi. Căci nu celor fără prihană, celor luminaţi, le-ai aşezat leacul mărturisirii, ci ai dăruit chipuri de pocăinţă mie, spurcatului şi netrebnicului. Căci nu este fel de răutate, de viclenie, pe care să nu-l fi făcut în toată vremea şi locul.

Si acum îmi plec Tie genunchii inimii mele, Împărăţiei Tale îmi plec grumazul, bunătăţii Tale aduc rugăciune. Iartă mulţimile greşelilor mele. Uită grelele datorii ale mele. Nu mă lipsi de bunătăţile cele veşnice. Nu mă scoate afară de la masa cea nemuritoare. Nu mă înstrăina de bucuria sfinţilor. învredniceşte-mâ sfinţitei împărtăşiri spre ştergerea greşelilor celor multe, spre dezlegare, spre curăţie, spre mântuire, iar în ceasul cel de pe urmă şi amar al morţii, trimite-mi îngeri blânzi, luminaţi, ca să biruiască pâlcurile dracilor, să-mi răpească sufletul din muncă şi să-l ducă fără de păcat sus, către Cel întreit Luminător şi singur Împărat şi să-l învrednicească bucuriei sfinţilor.

Primeşte drept mijlocitoare pentru mine bunătatea Ta, nerăutatea, nepomenirea de rău, milostivirea, îndurarea cea desăvârşită. Primeşte drept mijlocitoare pe Maica cea preaînaltă, pe bucuria lumii, a ta Maică şi Fecioară, dumnezeiască scară, toiagul cel neînsufleţit, tronul.

Primeşte mijlocitoare rânduiala şi ceata aruncătoare de fulgere a cereştilor îngeri celor fără de trupuri .

Primeşte mijlocitor luminat şi de raze purtător pe Inaintemergătorul Tău cel sfinţit, pe cel mai înainte de scutece propovăduitor şi de Dumnezeu grăitor, pe cel ce mai înainte de Stăpânul ce a strălucit celor din întuneric .

Primeşte mijlocitoare cetele sfinţilor, cetele prorocilor, ale patriarhilor, ale mucenicilor, ale tuturor sfinţilor celor de lumină purtători. Ca bine să Te cuvântez şi cu dorire să Te măresc, ca să-Ţi versuiesc curat Ţie, celui pe care bine Te cuvântează Puterile cerurilor întru toţi vecii cei nemărginiţi şi nemăsuraţi. Că Ţie se cuvine slava, cinstea şi stăpânirea, întru toţi vecii cei nesfârşiţi. Amin!

Rugăciune către PreaSfânta şi cea de o fiinţă Treime a lui Ioan diaconul, care a fost frate al lui Marcu, mitropolitul Efesului şi nomofilax al marii Biserici

Unule Dumnezeule, cela ce Te proslăveşti întru închinată Treime: Părinte , Fiule şi Duhule Sfinte, Firea cea fericită, Fiinţa cea mai presus de fiinţă.

Bunătatea cea nemăsurată, Vistieria bunătăţilor cea nedeşertată, Adâncul milostivirii cel nemărginit, Noianul iubirii de oameni cel nepovestit, Treimea cea Preasfântă şi începătoare de viaţă, care numai din bunătate ai adus dintru nefiinţă întru fiinţă toată zidirea cea mai presus de lume şi cea din lume şi porţi grijă şi o ţii, care ai izbăvit lumea de înşelăciune cu bunăvoinţa a lui Dumnezeu-Tatăl şi cu însăşi lucrarea Cuvântului şi cu venirea Duhului Sfânt şi firea noastră de păcat o ai izbăvit.

Tu mă luminează, Dumnezeule cel mai presus de lumină. Tu mă sfinţeşte, Domnul cel mai sus de sfinţenie. Tu mă curăţeşte, cel unul curat şi nestricăcios. Îmbunătăţeşte-mă, Dumnezeule cel în trei ipostasuri, cel unul bun şi mai presus de bunătate. Indumnezeieşte-mă pe mine cu darul Tău prin împărtăşire, cel unul adevărat Dumnezeu; întăreşte-mă, cel tare; înviază-mă Cel viu şi fără de moarte; înţelepţeşte-mă, cel prea înţelept; într-aripează-mă spre dumnezeiasca dorinţă a dragostei Tale, cu Tine mă împrieteneşte, Dumnezeul cel mai presus de fiinţă, mai

presus de viaţă şi mai presus de lumină, şi nu mă înstrăina de bunătatea Ta pentru nevrednicia mea.

Mulţumesc Ţie, Stăpâne Dumnezeule atotputernice, că dintru nefiinţă întru fiinţă m-ai adus pe mine, că m-ai zidit şi ai pus peste mine mâna Ta. Căci „minunată s-a făcut cunoştinţa Ta dintru mine" , pentru că după chipul Tău şi după asemănare m-ai făcut, bună credinţă mi-ai dăruit, cu Tainele Bisericii m-ai sfinţit, şi din tinereţe mă hrăneşti cu toate bunătăţile Tale, Cel ce „deschizi mâna Ta şi umpli toată vietatea de bunăvoinţă'".

Că Tu eşti Dumnezeu şi izvor al bunătăţilor, începutul şi sfârşitul a toate. Tu, Doamne, eşti şi stăpân al sufletelor şi al trupurilor noastre, al vieţii şi al morţii şi suflarea tuturor este în mâna Ta. Bucuri făcând bine şi înţelepţeşte sfătuind. Usturând, mâhneşti ca un înţelept Doctor, dar vindeci ca un Iconom minunat. Pedepseşti părinteşte şi mângâi iarăşi cu blândeţe, ridicând lenevirea noastră.

Slavă înţelepciunii Tale celei multe. Slavă proniei şi puterii Tale celei negrăite. Slavă iubirii Tale de oameni celei nemărginite.

Izbăveşte-ne pe noi de toţi vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi. Mântuieşte-ne pe noi de toată ispita. întinde mână bună, ajutătoare, tare, care să ne scoată pe noi din apele cele adânci, din valurile mari ale lumii, din fundul deznădăjduirii celei cumplite.

Ocârmuieşte viaţa noastră, Cel ce eşti Iconomul cel mare şi Povăţuitorul cel minunat. Facă-se voia Ta, preabunule, şi peste noi, precum în cer, aşa şi pe pământ.

Mângâie inima mea cu dulceaţa Ta cea nespusă, Cel ce eşti bucuria cea minunată a îngerilor. Uşurează sufletului meu înţelegerea bucuriei şi a desfătării Tale celei veşnice ce va să fie.

Învredniceşte-mă şi acum şi după viaţa aceasta să fiu împreună cu Tine, Domnul şi Dumnezeul meu, ca să văd bogăţia bunătăţii Tale şi să dobândesc împărăţia Ta, să mă umplu de bunătăţile Tale şi să privesc faţa Ta totdeauna.

Aşa, împărate sfinte, Dumnezeule Preabunule, Cel în trei ipostasuri, Făcătorul meu şi Ziditorul a toate, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ale sfinţilor îngeri celor cu chip dumnezeiesc şi ale tuturor sfinţilor celor din veac.

Căci Tu eşti începutul şi izvorul „a tot darul cel desăvârşit şi a toată darea cea bună"", Mintea cea fără de început, Părintele Luminilor.

Şi Tu eşti Cuvântul cel iubitor de oameni, Domnul lisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, care ai izbăvit lumea şi neamul omenesc de vrăjmăşia potrivnicului.

Şi Tu eşti Dumnezeul cel mângâietor, Duhul cel Sfânt, de la care toată darea bunătăţilor izvorăşte la toată zidirea.

Deci Ţie, unuia Dumnezeu cel lăudat în trei închinate ipostasuri, slavă şi mulţumită şi închinăciune înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunile fericitului Arhimandrit Sofronie, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul către Dumnezeu Tatăl , Mântuitorul Hristos Dumnezeu şi PreaSfântul Duh Dumnezeu

Rugăciunea fericitului Arhimandrit Sofronie, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul către PreaSfântul Duh Dumnezeu: Vino, Cela ce Singur eşti Sfânt, Sfinţeşte-mă şi curăţeşte-mă de toată întinăciunea.Vino, Cela ce Singur eşti Viu cu adevărat şi vindecă-mă de moartea care m-a lovit. Vino, Lumină adevărată şi fă lăcaşul Tău în mine, pentru toată veşnicia.

Rugăciunea fericitului Arhimandrit Sofronie, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul către Mântuitorul Hristos Dumnezeu: Doamne, Iisuse, Tu eşti lumină venită pentru a mântui lumea, luminează ochii cei duhovniceşti ai inimii mele şi mă învredniceşte ca să umblu înaintea Feţei Tale ca la lumina zilei, fără a face paşi greşiţi.

Rugăciunea fericitului Arhimandrit Sofronie, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul către către Dumnezeu Tatăl: O, Tu cel care eşti, o Dumnezeule Tată, Atotputernice Stăpâne , Tu ne-ai zidit şi ne-ai adus întru această viaţă, dă-ne nouă să Te cunoaştem pe Tine, Singurul Dumnezeu adevărat.

Rugăciunile Sfinţilor părinţi (Apanthisma) - Rugăciune umilincioasă către Sfânta Treime

Dumnezeule cel întru unimea firii cu trei Lumini, cel ce dintru nefiinţă întru fiinţare toate le-ai adus, şi cu bună rânduială şi cu măsură pe acestea le-ai împodobit, şi cu lumina soarelui le-ai strălucit, şi ne-ai zidit pe noi după chipul Tău şi după asemănare;

Însuţi, Prea bunule Dumnezeule, străluceşte ochii noştri! Auzurile curăţeşte-le, celelalte simţiri întăreşte-le. Risipeşte toată ceaţa neînvăţăturii. Luminează mintea noastră cu binevoirile Tale. Povăţuieşte-ne pre noi cu razele Dumnezeieştii Tale insuflări spre desluşirea adevărului şi a minciunii, spre primirea celor bune, spre fugirea de cele rele, spre depărtarea de cele vătămătoare, spre alegerea celor folositoare.

Că fără de Dumnezeiasca Ta luminare, cu adevărat orbi fiind, nu putem să deslu-şim nici întru socoteli adevărul, nici întru fapte binele, nici întru bunătăţi folosul; ci cu prefacerile lucrurilor amăgindu-ne, cu milioane de greşale greşim.

Ridică mintea către înţelegerea celor de nevoie, iar limba spre vorbirea celor de trebuinţă. Domoleşte pornirile patimilor cele ce tulbură mintea noastră. Înfrânează mânia şi prigonirea cea de la dânsa încetează-o, iar pomenirea de rău surpă-o, prefăcându-le pe dânsele întru râvnă Dumnezeiască şi în căldură cinstitoare de Dumnezeu a credinţei, şi în blândeţe şi nepomenire de rău.

Potoleşte pofta şi iubirea de materie cea dintru dânsa şi iubirea de câştigare opreşte-o, schimbându-le pe ele în grijire de fapta bună şi în dragoste către aproapele, în dorire de creştinească sporire şi creştere şi în poftire de veşnicele bunătăţi.

Doamne, cu măsura faptelor bune, împodobeşte-le pe cele ale noastre. Împuterniceşte cu bărbăţie şi cu vîrtute neputinţa noastră. Stinge zburdările trupului şi, de toată desfrânarea şi înverşunarea, izbăveşte-ne pre noi, întreaga înţelepciune şi cucernicie dăruindu-ne nouă. Dă-ne nouă cumpăna dreptăţii, ceea ce împarte fiecăruia dreptul lui. Întăreşte priceperea noastră întru întemeierea celor ce drept se judecă.

Păzeşte-ne pre noi, Doamne, de bântuială, de vătămare năprasnică şi de cădere; de clevetirea celor răi, de urgia tiranilor, de ispitele diavoleşti şi de toată mâhniciunea fereşte-ne pre noi ca, urmând poruncilor Tale, drumul vieţii acesteia de acum cu plăcere de Dumnezeu să-l săvârşim, iar talantul cel dat nouă curat să-l păzim.

Şi, pentru îndurările Tale cele nemărginite şi milostivirile Tale nemăsurate, vrednici să ne facem dumnezeiescului Tău dar şi fericirii Tale celei de-a pururea, lăudându-Te neîncetat, pe Tine, Tatăl şi Fiul şi Duhul Sfânt, pe Unul Dumnezeul nostru, căruia Ţi Se cuvine slava şi stăpânirea în vecii vecilor. Amin!

(Rugăciune extrasă din cartea: Rugăciunile Sfinţilor părinţi sau Apanthisma, Ed. Sophia şi Ed. Cartea Ortodoxă, Bucureşti, 2007, pp. 186 – 187)

Rugăciune către Sfânta Treime

Fire una în trei ipostasuri, Părinte nenăscut şi fără de început, Fiule născut şi împreună fără de început şi Duhule purces şi dumnezeiesc.

Dumnezeire una şi împărăţie, care cu puterea Ta cea negrăită şi preatare ţii şi păzeşti toată zidirea cea văzută şi cea nevăzută.

Apără-ne cu dreapta Ta cea atotţiitoare şi luminează partea călăuzitoare din noi, ca „drept să îndreptăm cuvântul adevărului Tău”.

Izbăveşte-ne de toată pândirea vrăjmaşului începător al răutăţii şi ridică de pe noi jugul cel greu al păcatului. Căci am greşit şi am nelegiuit înaintea ochilor Tăi celor a toate văzători, dar să nu ne pierzi pe noi pentru fărădelegile noastre, ci primeşte cuvintele de slăvire care din buze spurcate se aduc slavei Tale celei preacurate şi ne curăţeşte de toată întinăciunea trupului şi a duhului, ca neîncetat, cu îndrăzneală să lăudăm preasfânt numele Tău, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către Sfânta Treime

Împărăţia cea fără de început şi de-a pururea vecuitoare, Lumina cea în trei sori. dumnezeiască începătoare cea a toate ţiitoare, o Dumnezeire în trei ipostasuri, care de nenumăratele Puteri cele gândite neîncetat eşti slăvită, primeşte aceste rugăciuni ale noastre, ale nevrednicilor robilor Tăi şi ne iartă nouă orice de voie sau fără de voie Ţi-am greşit Ţie, Stăpânul nostru cel lesne de împăcat.

Am greşit înaintea Ta, să nu ne dai pe noi vrăjmaşilor noştri spre mâncare, ci fă cu noi după blândeţile Tale. Izbăveşte sufletele noastre de toată năpădirea lor şi ne dă nouă tărie asupra lor şi ne învaţă ca neîncetat să lucrăm voia Ta în toate zilele vieţii noastre. Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, Tatălui, Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către PreaSfânta şi cea de o fiinţă Treime

Domnie una şi întreit strălucitoare, necuprinsă şi singură domnească Stăpânire în trei sori. Mulţumesc Ţie, deşi nu pot îndeajuns pentru mulţimea nenumăratelor Tale binefaceri.

Căci din bunăvoirea împărăţiei Tale, spre calea mântuirii m-ai povăţuit şi dragoste de viaţă liniştită ai pus în inima mea şi mi-ai dat putere să mă depărtez cu bucurie de lume şi de amăgirea ei.

Cu chipul îngeresc al rânduielii celei pustniceşti m-ai împodobit, a fi numărat împreună cu oile turmei Tale m-ai învrednicit şi întru păşunea dumnezeieştii Tale învăţături îmbelşugat m-ai hrănit.

Ce îţi voi răsplăti Ţie, Dumnezeule, pentru darurile mari pe care mi le-ai făcut mie?

„Lăudă-mu-Te, bine Te cuvântăm, ne închinăm Ţie, Te slăvim pe Tine, îţi mulţumim Ţie, Făcătorule de bine al sufletelor şi al trupurilor noastre. Că bun şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă, laudă, mulţumită şi închinăciune cu buze

nevrednice înălţăm. Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi in vecii vecilor. Amin.

Rugăciune de cerere către Sfânta Treime

Atotputernică, de viaţă făcătoare şi de lumină începătoare. Sfântă Treime, care întreaga zidire cea din lume şi cea mai presus de lume, numai din bunătatea Ta ai adus-o dintru nefiinţă intru fiinţă şi porţi grijă de dânsa şi o ţii, care împreună cu celelalte negrăite faceri de bine ale Tale către neamul omenesc i-ai dăruit şi pocăirea până la moarte pentru neputinţa trupului.

Nu mă lăsa pe mine, ticălosul, să mor o dată cu faptele mele cele rele, nici să mă fac bucurie pierzătorului, izvorul răutăţii şi pizmuitorul. Căci vezi, Milostivă, cât de mare este bântuiala şi vrăjmăşia aceluia asupra noastră şi câtă ticăloşia, moleşirea şi lenevirea mea, deci îndreaptă, rogu-mă, bunătatea Ta cea neasemănată spre mine, cel ce în fiecare zi şi ceas Te întărât pe Tine, prin călcarea poruncilor Tale celor cinstite şi vii.

Şi toate cele greşite de mine în viaţa mea până în ceasul de acum, cu faptele sau cu cuvintele sau cu gândurile, lasă-mi-le şi mi le iartă şi mă învredniceşte a săvârşi rămăşiţa vieţii mele întru pocăinţă şi umilinţă şi întru păzirea sfintelor Tale porunci.

Deci, ori de dulceaţă amăgindu-mă, în multe chipuri am greşit; ori de pofte lumeşti fără de socoteală şi vătămătoare înşelându-mă, m-am mânjit; ori de iuţime şi de mânie dobitocească pornit fiind, pe unii din fraţii mei i-am scârbit; ori în cursele limbii de neînlăturat, felurite şi tari, m-am prins; ori prin vreunul din simţurile mele sau şi prin toate, vrând sau nevrând, ştiind sau neştiind, robit sau chiar cu socoteală, nebuneşte am alunecat; ori cu gânduri viclene şi deşarte conştiinţa mi-

am întinat ; ori in vreun alt chip am păcătuit, stăpânit de pripeală şi de obicei rău, iartâ-mi-le şi mi le lasă toate, cu totul îndurată şi preabună.

Şi îmi dăruieşte mie de acum înainte osârdie şi putere, spre a face „voia ta cea bună şi bineplăcută şi desăvârşită". Ca de răutatea cea întunecată şi înceţoşată fiind izbăvit prin pocăinţa cea cu chip de lumină, şi ca într-o zi frumoasă umblând, curat să mă arăt, nevrednicul, iubirii Tale de oameni, lăudându-Te şi slăvindu-Te în veci.

Amin.

Rugăciune de umilinţă către Sfânta Treime

Cel întru unimea firii cu trei lumini. Cel ce dintru nefiinţă întru fiinţă toate le-ai adus şi cu bună rânduială şi cu măsură Le-ai împodobit şi cu lumina soarelui le-ai strălucit şi ne-ai zidit pe noi după chipul Tău şi asemănarea Ta.

Însuţi, preabunule Dumnezeule, străluceşte ochii noştri, auzul curăţeşte-1, celelalte simţiri întăreşte-le. Risipeşte toată ceaţa neînvăţăturii, luminează mintea noastră prin semnele Tale. Povăţuieşte-ne pe noi cu razele dumnezeieştii Tale însuflâri spre desluşirea adevărului şi a minţii, spre primirea celor bune, spre fugirea de cele rele, spre depărtarea de cele vătămătoare, spre alegerea celor folositoare. Căci fără dumnezeiasca Ta luminare, orbi fiind cu adevărat, nu putem să desluşim nici întru judecăţi adevărul, nici întru fapte binele, nici întru bunătăţi folosul, ci cu prefacerile lucrurilor amăgindu-ne de zeci de mii de ori greşim.

Ridică mintea către înţelegerea celor de nevoie, povăţuieşte limba spre vorbirea celor de folos. Domoleşte pornirile patimilor care tulbură mintea noastră, înfrânează mânia, stinge vrajba născută de ea şi surpă pomenirea de rău, prefăcând acestea în râvnă dumnezeiască şi în căldura cinstitoare de Dumnezeu a credinţei, în blândeţe şi nepomenire de rău.

Potoleşte pofta şi iubirea de materie născută din dânsa, şi opreşte iubirea de câştig, schimbând acestea în grijă pentru fapta bună şi în dragoste către aproapele, în dor de sporire şi creştere creştinească şi în poftire a veşnicelor bunătăţi.

Doamne, cu măsura virtuţilor împodobeşte faptele noastre, înarmează cu bărbăţie şi tărie neputinţa noastră, stinge zburdările trupului, şi de toată desfrânarea şi

aprinderea izbăveşte-ne, dăruindu-ne întreagă înţelepciune şi cucernicie. Dă-ne cumpăna dreptăţii, care împarte fiecăruia dreptul lui, întăreşte priceperea noastră pe temeiul celor judecate drept.

Păzeşte-ne pe noi, Doamne, de bântuială, de vătămare năpraznică şi de cădere, de clevetirea celor răi, de urgia tiranilor, de ispitele diavoleşti şi de toată supărarea fereşte-ne, pentru ca, săvârşind după poruncile Tale drumul vieţii acesteia, cu plăcere de Dumnezeu, talantul cel dat nouă curat să-l păzim.

Şi cu îndurările Tale cele nemărginite şi cu milostivirile Tale cele nemăsurate, vrednici să ne facem dumnezeiescului Tău dar şi fericirii Tale celei de-a pururea, lăudându-Te neîncetat pe Tine, Tatăl şi Fiul şi Duhul Sfânt, pe unul Dumnezeul nostru, căruia Ţi se cuvine slava şi stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către Sfânta Treime, onorată de Sfânta Rita

Preasfântă şi nedespărţită Treime, Tată, Fiule şi Duhule Sfânt, trei persoane într-un singur Dumnezeu, cu umilinţă îngenunchem înaintea preasfântului şi preaînaltului Tău Tron, Te adorăm adânc şi îţi mulţumim pentru atâtea haruri, favoruri şi binefaceri pe care le-ai dat servitoarei Tale, sfânta Rita, care, cât a trăit în această lume, nu a căutat altceva în starea ei de fecioară, de femeie căsătorită, de văduvă şi de călugăriţă, decât să te iubească şi să-ţi servească cu credinţă.

La Tine îi erau gândurile, despre Tine vorbea, pentru Tine lucra continuu, spre Tine îndrepta orice faptă, spre lauda măririi Tale.

Aşadar pentru bunătatea şi blândeţea Ta cea mare, binevoieşte, Doamne, şi prin mijlocirea minunatei sfinte Rita, mângâie-ne pe noi toţi care suntem făpturile Tale, prin creaţie, prin răscumpărare şi prin conservare, dă-ne acele haruri de care avem nevoie şi pe care neîncetat cu stăruinţă le cerem. Dobândirea lor poate să fie împiedicată de puţina noastră credinţă şi multele păcate.

Tu însă sporeşte credinţa, dă-ne o vie durere pentru păcatele noastre şi o hotărâre tare pentru a nu Te mai supăra. Alergăm cu mare încredere la Atotputernicia Ta, o veşnice Părinte, la înţelepciunea Ta o veşnice Cuvânt, la iubirea Ta, o Duhule Sfinte.

Tu, Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, Tatăl, Creatorul şi Răscumpărătorul nostru, Dătătorul vieţii noastre, în care deopotrivă şi fără deosebire Atotputernicia,

Înţelepciunea, Iubirea, Bunătatea, Mila, şi toate desăvârşirile minunat şi din plin strălucesc şi oglindesc, binevoieşte a ne da mângâiere în necazuri şi greutăţi.

Da, o vei face prin nelipsita şi prea marea Ta bunătate şi prin meritele sfintei noastre Rita, căci Tu, Dumnezeul nostru, ne-ai asigurat de dumnezeiasca Ta dărnicie, precum cu tărie credem că nu este nimeni care să fi alergat la Tine cu credinţă vie şi a cărui cerere să nu fi fost cu bunătate împlinită. Pentru aceasta, din toată inima noastră repetăm: în Tine, Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, ne punem toată speranţa, cu siguranţă că nu vom fi în veci ruşinaţi.

Binecuvântată să fie Preasfânta Treime şi nedespărţită Unire.

Darul Domnului Nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Duhului Sfânt să fie cu noi toţi.

Amin.

Sinaxar - Sfânta Treime

Biserica noastră sărbătoreşte, în lunea Rusaliilor, Sfânta Treime: Dumnezeu cel Unul în fiinţă şi întreit în Persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

În Biserica Ortodoxă Română, sărbătoarea Preasfintei Treimi este în lunea Rusaliilor. Această sărbătoare a fost aşezată imediat după Pogorârea Sfântului Duh, când se descoperă oamenilor şi a treia Persoană a Sfintei Treimi, pentru a arăta că mântuirea oamenilor de păcat este opera Sfintei Treimi, adică a Tatălui, prin hotărârea şi făgăduinţa Răscumpărării, a Fiului, prin Sfintele Pătimiri şi Înviere, şi a Duhului Sfânt, prin venirea Sa la Cincizecime.

Sinaxar - Sfânta Treime

De Sfânta Treime, Biserica Ortodoxă prăznuieşte pe Sfântul Duh, a treia persoană a Sfintei Treimi, precum indică Penticostarul, la Sinaxarul Utreniei din Lunea Cincizecimii:

„În această zi, în Lunea Rusaliilor, prăznuim pe însuşi Preasfântul de viaţă Făcătorul şi întru tot puternicul Duh, Unul din Treime, Dumnezeu, cel de o cinstire, de o fiinţă şi de o slavă cu Tatăl şi cu Fiul.

În ziua Cincizecimii S-a pogorât Duhul Sfânt, în chip de limbi de foc, peste Sfinţii apostoli, în foişorul unde stăteau ei, şi s-a aşezat peste flecare dintr-înşii. Pentru cinstirea Sfântului Duh, dumnezeieştii părinţi, care pe toate bine le-a tocmit, cu prilejul Cincizecimii, au rânduit o sărbătoare deosebită, în această zi a Rusaliilor.

Mântuitorul făgăduise înainte de patima Sa venirea Sfântului Duh, zicând: ***«De folos este ca Eu să Mă duc; că de nu Mă voi duce Eu, Mângâietorul nu va veni».*** Şi iarăşi: ***«Voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor va trimite vouă: Duhul adevărului, care din Tatăl purcede».*** Iar după patimă, înainte de înălţarea la cer, iarăşi a zis: ***«Iar voi să rămâneţi în Ierusalim, până când vă veţi îmbrăca cu putere de sus».*** Deci, făgăduindu-le pe Mângâietorul, acum L-a trimis lor pe Acesta.

Pe când ucenicii se găseau în foişor, în ziua Cincizecimii, cam pe la ceasul al treilea din zi, s-a făcut pe neaşteptate tunet din cer, în aşa fel, încât a străbătut mulţimea adunată la Ierusalim, din toată lumea; şi Duhul Sfânt S-a văzut în chip de limbi de foc, pogorând nu numai peste cei doisprezece apostoli, ci şi peste cei

şaptezeci de ucenici; şi aceştia au început să grăiască în limbi străine, fiecare din apostoli grăind limbile tuturor neamurilor. Astfel, nu numai cel de alt neam auzea pe apostol grăind în limba sa proprie, ci şi apostolul înţelegea şi grăia limba fiecărui neam. Din pricina aceasta mulţimea socotea că sunt beţi, că neînţelegând cum fiecare apostol poate grăi tuturor în limba fiecăruia, îl socotea pe acela beat. Alţii, însă, se mirau zicând: Ce înseamnă aceasta? Mulţimea, adunată la Ierusalim pentru praznic, era din toate părţile pământului: părţi, mezi şi elimiţi, care fuseseră robiţi puţin mai înainte, de Antioh.

Deci, Duhul Sfânt a venit după ce au trecut zece zile de la înălţare, iar nu îndată după înălţare, spre a face pe ucenici să-L aştepte cu şi mai multă înflăcărare.

Tradiţia zice că în fiecare zi venea să se închine acelui Trup îndumnezeit al lui Hristos câte una din cetele îngerilor. Deci, după împlinirea celor nouă zile, împăcarea fiind săvârşită prin Fiul, în a zecea zi a venit în lume şi Mângâietorul.

În ce priveşte Pogorârea Duhului după cincizeci de zile de la Paşti, aceasta ar fi în amintirea Legii Vechi; că Israel a primit cele zece porunci după un timp de cincizeci de zile de la trecerea prin Marea Roşie. Să se mai ţină seamă şi de asemănări: Acolo era un munte, aici un foişor; acolo s-a văzut foc, aici limbi de foc; iar în locul tunetului şi negurei din Sinai, aici s-a auzit un vuiet de vifor năpraznic.

Duhul Sfânt S-a pogorât în chip de limbi de foc, ca să arate că este în legătură cu Cuvântul cel viu; sau pentru că apostolii trebuiau să înveţe mulţimile şi să le aducă la Hristos şi prin mijlocirea Cuvântului. S-a pogorât apoi, în chip de foc, ca să arate pe de o parte, că Dumnezeu este foc mistuitor, iar pe de alta, pentru nevoia de curăţire; şi S-a împărţit în limbi, pentru haruri. Şi precum odinioară a amestecat pe cei ce ştiau numai o limbă şi i-a împărţit în mai multe limbi tot aşa şi acum, celor ce cunoşteau numai o limbă, le-a dat să cunoască multe limbi, ca să adune pe cei ce erau de diferite limbi, risipiţi în toate laturile lumii.

Faptul s-a petrecut într-o zi de sărbătoare, pentru a fi cât mai mulţi cei adunaţi şi ca prin ei vestea să se răspândească pretutindeni; apoi şi pentru ca cei ce se aflau acolo de Paşti şi văzuseră cele săvârşite atunci asupra lui Hristos, să aibă de ce să se minuneze. Faptul s-a petrecut apoi în ziua Cincizecimii, fiindcă se cuvenea ca tot în timpul în care se dăduse Legea cea Veche, să se reverse şi harul Duhului; după cum şi Hristos săvârşind un nou Paşte propriu, făcuse în loc de Paştile cel obişnuit, Paştile cel adevărat.

Duhul nu S-a aşezat pe buzele apostolilor, ci pe capetele lor, căci capul este ocârmuitorul şi partea cea mai aleasă a trupului şi cuprinde în el mintea, de la care şi limba îşi trage graiul. Pe de altă parte, este ca şi cum Duhul Şi-ar lăsa glasul prin limbă, aşezându-Se asupra capetelor apostolilor şi rânduindu-i astfel învăţători ai tuturor celor de sub soare. Vuietul care a avut loc şi focul s-a întâmplat din pricină că ele au fost şi în Sinai, arătând prin aceasta, că şi atunci şi acum Duhul este Acelaşi, dând Legea şi orânduind toate. Mulţimea s-a tulburat de vuietul suflării, fiindcă socotea că vine împlinirea tuturor celor prevestite de Iisus, iudeilor, cu privire la nimicirea lor.

Se spune «ca de foc», ca să nu cugete cineva despre Duhul Sfânt că ar fi avut vreo însuşire trupească.

Apostolii au fost învinuiţi de beţie. Dar Petru, sculându-se şi vorbind în mijlocul mulţimii, a dovedit că lucrul acesta nu este adevărat, aducând mărturie cuvântului proorocului Ioil. Astfel a înduplecat dintre ei, cu cuvântul, ca la trei mii, să vină la Hristos”.

Iulian Dumitraşcu - Calendar ortodox - Sfânta Treime

Credinţa în Preasfânta Treime este învăţătura principală a Bisericii Ortodoxe. Ea a fost descoperită în Sfânta Scriptură, mai ales a Noului Testament şi formulată apoi de Sfinţii Părinţi ai Bisericii la primele două Sinoade Ecumenice, în Simbolul de credinţă niceo-constantinopolitan (381), pe care îl mărturisim în fiecare duminică şi sărbătoare la Sfânta Liturghie, la Botez şi la alte slujbe.

În Simbolul credinţei, mărturisim că noi credem „întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului…, şi întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii…, şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă făcătorul, care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit…”

În formularea acestei învăţături, Sfinţii părinţi au pornit de la cele descoperite în Sfânta Scriptură referitor la Sfânta Treime sau la Persoanele Acesteia.

În Vechiul Testament găsim unele texte care mărturisesc despre cele trei Persoane ale Dumnezeirii.

⇒ *Înainte de a-l crea pe Adam, Dumnezeu a spus: **„Să facem om după chipul şi asemănarea Noastră”(Facere 1, 26),** iar înainte de alungarea primilor oameni din Rai, a spus: **„Iată că Adam s-a făcut ca unul din Noi, cunoscând binele şi răul” (Facere 3, 22).** De asemenea, la amestecarea lim-bilor celor ce voiau să construiască Turnul Babel, Dumnezeu a zis: **„Să Ne pogorâm şi să amestecăm limbile lor”(Facere 11, 7).***

⇒ *La stejarul din Mamvri, Preasfânta Treime S-a arătat sub chipul a trei Îngeri lui Avraam (Facere 18), iar în cântarea întreită a îngerilor din jurul Tronului dumnezeiesc, din vedenia lui Isaia se zice: **„Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot” (Isaia 6, 3),** adică se repetă „Sfânt” de trei ori.*

În Noul Testament cele trei Persoane ale Preasfintei Treimi se descoperă în mod vădit.

⇒ *La Buna Vestire, arhanghelul îi spune Sfintei Fecioare Maria: **„Duhul Sfânt se va pogorî peste tine şi puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea şi Sfântul care Se va naşte din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Luca 1, 35).***

⇒ *La Botezul Domnului, când Fiul lui Dumnezeu Se botează în Iordan de către Ioan, Duhul Sfânt Se pogoară în chip de porumbel, iar Tatăl mărturiseşte din cer, zicând: **„Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit” (Matei 3, 16-17).***

⇒ *Sfânta Treime este mărturisită atunci când Mântuitorul Hristos îi trimite pe ucenici la propovăduire, zicându-le: **„Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” (Matei 28, 19).***

Învăţătura despre Sfânta Treime era propovăduită şi de către Sfinţii apostoli.

⇒ *Sfântul Ioan evanghelistul spune lămurit: **„Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh şi Aceştia Una sunt” (1 Ioan 5, 7)**, iar*

⇒ *Sfântul apostol Pavel, îi binecuvântează pe corinteni prin cuvintele: **„Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi!” (2 Corinteni 13, 13).***

Sfinţii părinţi şi teologii Bisericii au explicat, în scrierile lor, învăţătura creştină ortodoxă despre Sfânta Treime: Tatăl este nenăscut, Fiul este născut din veci din Tatăl, iar Duhul Sfânt purcede din veci din Tatăl.

În Bisericile Ortodoxe locale praznicul Preasfintei Treimi este legat, prin tradiţie, de sărbătoarea Cincizecimii (ca în Biserica Rusă) sau de Lunea Pogorârii Sfântului Duh (mai ales în Bisericile greacă şi română).

Este sărbătoarea în care aducem în mod deosebit laude şi cântări duhovniceşti Persoanelor Preasfintei Treimi, pentru că toată lucrarea liturgică şi sfinţitoare a Bisericii Ortodoxe se săvârşeşte în numele şi spre slava Preasfintei Treimi.

De aceea, se cuvine să mărturisim întotdeauna pe Sfânta Treime: pe Dumnezeu-Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, să o prea mărim şi să I ne închinăm Ei, zicând: ***„Sfinte Dumnezeule, Cel ce toate le-ai făcut prin Fiul, cu împreună-lucrarea Sfântului Duh; Sfinte tare, prin care pe Tatăl am cunoscut şi prin care Duhul Sfânt a venit în lume; Sfinte fără de moarte, Duhule Mângâietor, Cel ce din Tatăl purcezi şi în Fiul Te odihneşti, Treime Sfântă, slavă Ţie!”.***

Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Părintele Cleopa Ilie – Predica întâi la Sfânta Treime

Iubiţi credincioşi, aţi văzut şi întotdeauna vedeţi că mai înainte de a se face ziuă, de a răsări soarele, flutură o geană de ziuă. Către răsărit se vede o lumină mai întâi puţin gălbuie şi apoi tot mai alburie, până când se ivesc razele soarelui. Iar razele soarelui crescând mereu şi luminând sub cer, în toate părţile, se iveşte la orizont şi frumosul şi prealuminosul soare, strălucind cu atâta putere încât, dacă te-ai uita mai mult la el, te orbeşte.

Iată, aşa să socotiţi şi despre Dumnezeu. Bunul şi Veşnicul Dumnezeu, Cel ce este izvorul a toată lumina şi strălucirea de la începutul lumii, S-a arătat mai întâi numai ca Ziditor şi ca Făcător.

Faptul că El e în trei feţe, adică în trei ipostasuri, a început să se arate fiinţei omeneşti celei slabe şi neputincioase numai cu încetul şi în chip umbrit.

Astfel, se ştia încă înainte de legea veche, chiar de la Adam, că există Ziditorul Dumnezeu. ***Dar, cum zice Sfântul Grigorie Palama, nu se ştia desăvârşit, ca azi, că El este în trei ipostasuri.*** Pentru că nu era încă în puterea minţii omeneşti să înţeleagă că Dumnezeu este în trei feţe şi de o singură fiinţă. Dar în chip umbrit a început a ne învăţa pe noi, aşa cum învaţă profesorul pe copii la şcoală, că Dumnezeu, deşi este Unul după fiinţă, este în trei feţe sau ipostasuri.

- *Încă la facerea omului, în Rai, a zis: **„Să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră”** (Facerea 1, 26). N-a zis să fac, ci „să facem”, arătând prin plural şi celelalte ipostasuri ale Sfintei Treimi, care erau lângă Tatăl.*

- *Iar la amestecarea limbilor, la Turnul Babel, a zis: **„Să Ne pogorâm şi să amestecăm limbile lor”** (Facerea 11, 27). Deci iarăşi s-a arătat că Dumnezeu este Unul după fiinţă şi trei după feţe.*
- *Iar mai târziu, David proorocul, mai luminat de Duhul Sfânt, a spus şi a mărturisit că trei sunt feţele Prea Sfintei Treimi. Căci zice în Psaltirea sa: **„Cu cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi cu Duhul gurii Lui toată puterea lor”** (Psalmii 32, 6).*

Deci Domnul este Unul, Cuvântul este altul şi Duhul gurii Lui, altul. Astfel i-a arătat Prea Sfântul Duh că cele trei ipostase ale Sfintei Treimi sunt de o fiinţă, de o putere, de o domnie şi de o împărăţie.

Patriarhii cei mai vestiţi au fost trei: Avraam, Isaac şi Iacov. Trei au fost şi coconii din cuptor. Deci şi alte multe simboluri vorbesc despre Sfânta Treime.

Iar în legea darului, încă de la începutul slujirii Mântuitorului, Prea Sfântul Dumnezeu S-a arătat ca fiind un Dumnezeu în trei feţe, sau în trei ipostasuri.

Chiar de la Botezul Mântuitorului S-a arătat Prea Sfânta Treime la Iordan. Căci Părintele a zis de sus: ***„Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit”*** (Matei 3, 17); iar Duhul Sfânt a coborât în chip de porumb, iar Fiul era, întrupat în firea noastră, în apele Iordanului. Iată de ce Biserica cântă: ***„În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat”*** (troparul praznicului).

Astfel, prin legea darului, Dumnezeu S-a arătat în chip desăvârşit că, deşi este Unul după fiinţă, sau după fire, după feţe e Întreit. Aceasta a înţeles şi dumnezeiescul Ioan Evanghelistul în epistola sa cea dintâi, când zice: ***„Trei sunt Care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh, şi aceştia trei Una sunt”*** (I Ioan 5, 7).

Mai târziu, dumnezeieştii Părinţi au arătat că Sfânta Treime este de un singur scaun, de-o singură dumnezeire, de-o singură fiinţă şi fire, de-o singură voie şi împărăţie şi domnie, dar este în trei ipostasuri, iar aceste trei ipostasuri sunt deosebite după însuşirile lor.

Mai întâi să cunoaşteţi **chipul subzistenţei fiecăruia**.

- *Tatăl are ca chip al subzistenţei nenaşterea şi nepricinuirea; căci nu se naşte din nimenea şi nu e pricinuit de nimenea.*

- *Fiul are ca chip al subzistenţei Sale naşterea mai înainte de toţi vecii din Tatăl, precum se naşte cuvântul din minte.*
- *Iar Duhul are ca chip al subzistenţei Sale un altul decât cel al Fiului: El are purcederea, adică porneşte, purcede din Tatăl.*

Dar – cum zice Sfântul Grigore de Nyssa – o dată cu naşterea Fiului, cea mai dinainte de toţi vecii, purcede şi Duhul Sfânt. Nu a fost o vreme – cum spune Arie hulitorul – când Hristos n-a fost împreună cu Tatăl. Cum se putea ca Tatăl să fie fără de Cuvânt? Dumnezeu are Cuvânt, Dumnezeu are şi Duh. Deci n-a fost niciodată când să nu fi fost Cuvântul la Tatăl. Cum n-a putut să fie Tatăl fără Cuvânt, aşa nu s-a putut să fie o vreme când Cuvântul să nu fi fost la Tatăl, şi Duhul să nu purceadă în chip negrăit, adică să nu fie la Tatăl, pentru că Cel ce are Cuvânt are şi Duh. Uitaţi-vă la noi: avem minte, cuvânt şi duh, că suntem chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu face parte chiar din fiinţa Sa, e chiar de o fiinţă cu El, de un scaun, de o voie şi de o dumnezeire cu El.

Acestea, fraţii mei, sunt lucruri subţiri, nu le puteţi înţelege toţi, dar trebuie să le spunem, că azi e sărbătoarea Sfintei Treimi. Iată, v-am spus **chipul subzistenţei celor trei ipostasuri: nenaşterea, naşterea şi purcederea.** Însuşirile ipostasurilor sunt chipul subzistenţei lor în Treime. ***Tatăl este Tată fiindcă naşte mai înainte de toţi vecii pe Fiul şi purcede pe Duhul deodată cu naşterea Fiului, fără de vreme şi fără de ani. Dar în alt chip purcede pe Duhul şi în alt chip naşte pe Fiul.***

Aşa zice Iosif Vrienie, marele teolog din sec. al XIV-lea, că Tatăl se cheamă Născător al Fiului şi Purcezător al Duhului. Dar Fiul se zice şi Cuvânt. Fiul subzistă prin naştere şi Duhul prin purcedere. Fiul şi Duhul se mai numesc şi cele două raze gemene ale Tatălui (Iosif Vrienie, Cuvântul 4 despre Prea Sfânta Treime).

Şi aceste două raze, care pornesc din Minte, adică din Dumnezeu Tatăl, sunt ipostasuri ca şi Tatăl. Dintre cele trei ipostasuri ale prea Sfintei Treimi, unul are însuşirea de Tată, altul de Fiu şi altul de Duh Sfânt. Ele se deosebesc, dar sunt şi unite, însă unirea lor nu le amestecă (Dogmatica, cap. 8, p. 19).

Ipostasurile Prea Sfintei Treimi – Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh – sunt unite, dar nu se amestecă, şi se împart fără despărţire.

- *Gândiţi-vă la trei sori, care ar fi deopotrivă de mari, deopotrivă de luminoşi şi ar ieşi pe cer deodată, unite într-un glob şi într-o putere. Cele trei ipostasuri sunt ca trei sori având aceeaşi căldură şi lumină, aceeaşi fiinţă.*

- *Gândiţi-vă la trei sfeşnice cu trei lumini în ele, iar luminile deopotrivă de mari şi de luminoase, şi amestecaţi aceste trei făclii la un loc. Ce se întâmplă? Vedeţi o singură lumină. Sunt unite, dar nu amestecate. Şi-a păstrat fiecare lumina şi însuşirea ei.*

Iată, aşa e cu ipostasurile Prea Sfintei Treimi. Sunt unite împreună în aceeaşi fiinţă, dar fiecare ipostas păstrează însuşirea Sa. Acestea vi le-am spus în treacăt, căci avem de spus multe.

Iată câte ceva din Epistola 38 a Marelui Vasile către Sfântul Grigorie de Nyssa în privinţa ipostasurilor Prea Sfintei Treimi. Iată ce spune el: un curcubeu care se formează din razele puternice ale soarelui, ce cad asupra unui nor care e plin de apă şi de rouă, dă la iveală o mulţime de culori; dar noi vedem că aceste culori se deosebesc, una fiind galbenă, alta albastră, alta roşie, alta portocalie, dar niciodată nu putem înţelege unde se unesc ele şi de unde până unde ţine galbenul, de unde până unde portocaliul sau verdele; aşa se înţeleg şi ipostasurile Sfintei Treimi: ele se unesc şi se pare că se amestecă. Dar nu, nu se amestecă, ci păstrează fiecare însuşirea sa. Dar fiinţa este una. Şi noi nu putem pricepe cât sunt de unite; ştim doar atâta: că sunt unite, dar nu se amestecă, şi se împart, dar fără să se despartă după fiinţă.

Dar, fraţii mei, naşterea Fiului e de două feluri, sau El are două naşteri:

- *naştere a Lui e cea mai înainte de toţi vecii, din Tatăl, şi*
- *altă naştere e cea de sub vremi, din Prea Curata Fecioară Maria.*

Oare cu Duhul tot aşa este? Duhul Sfânt are şi El

- *purcedere din Tatăl, mai înainte de toţi vecii, o dată cu naşterea Fiului, dar şi o arătare sub vremi. Când?*
- *La Cincizecime, când Se pogoară peste Sfinţii Apostoli în chip de limbi ca de foc (Sfântul Ioan Damaschin, op. cit., cap. 8, pp. 20, 25, 35).*

N-am zis în chip de limbi de foc, ci „ca de foc”, căci focul Duhului Sfânt e foc duhovnicesc. ***Dar oare, fraţii mei, dacă aceste două ipostasuri ale Prea Sfintei Treimi, Cuvântul şi Duhul Sfânt, sunt raze gemene, de o fiinţă, de-o fire şi de un scaun, de o domnie cu Tatăl, dar din Tatăl, este în ele vreo micşorare?*** Nu. Dar auzim în Evanghelie pe Mântuitorul zicând: ***„Tatăl Meu mai mare decât Mine este”.***

De aici arienii şi alţi eretici din sec. al III-lea şi al IV-lea, pe baza acestui cuvânt al Domnului, „Tatăl Meu mai mare decât Mine este”, zic că Tatăl e mai mare decât

Fiul cu dumnezeirea, cu fiinţa, cu firea, cu domnia, cu stăpânirea, cu voia, cu începătoria. **Dar niciodată nu trebuie să înţelegem că Tatăl e cu fiinţa sau cu dumnezeirea mai mare decât Fiul.** Căci atunci cădem în hula lui Arie şi a altor eretici, cu care s-a luptat Biserica 630 de ani până când i-a lămurit.

Tatăl este mai mare decât Fiul şi decât Duhul Sfânt numai în calitate de cauză, pentru că Tatăl este cauza Fiului, căci Fiul se naşte din Tatăl, nu Tatăl din Fiul; şi Duhul purcede negrăit din Tatăl mai înainte de toţi vecii; deci cauza amânduror acestor ipostasuri din Sfânta Treime este Tatăl. A unui ipostas prin naştere şi a altuia prin purcedere.

Deci Tatăl este mai mare prin calitatea Sa de cauză, nu cu dumnezeirea. Dacă vom zice cu dumnezeirea, hulim şi ne facem eretici. Hristos zice în Evanghelie: ***„Tatăl Meu mai mare decât Mine este”***, dar în alt loc zice: ***„Eu şi Tatăl Meu una suntem”*** (Ioan 10, 30). Zicând aici „una”, arată identitatea fiinţei, pentru că sunt de o fiinţă.

În altă parte, Filip zicând: ***„Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl”***, Mântuitorul îi răspunde: ***„Filipe, atâta vreme fiind cu Mine n-ai cunoscut că Tatăl este întru Mine şi Eu întru Tatăl?”*** (Ioan 14, 8-11). Iată altă dovadă.

- Acolo unde Hristos zice: ***„Tatăl Meu mai mare decât Mine este”***, arată **pricina**, că Tatăl este pricina Fiului şi a Duhului Sfânt.
- Iar acolo unde zice: ***„Eu şi Tatăl una suntem”***, arată **identitatea fiinţei**, că sunt de o fiinţă.
- Iar acolo unde zice: ***„Tatăl Meu întru Mine petrece şi Eu întru Tatăl”***, arată **nedespărţirea fiinţei**. Că nu S-a despărţit niciodată Tatăl cu fiinţa de Fiul şi de Sfântul Duh.
- Iar acolo unde zice: ***„Toate ale Mele ale Tale sunt”*** – în rugăciunea arhierească – şi ***„toate ale Tale ale Mele sunt”***, ***arată cele ce sunt de obşte Tatălui şi Fiului şi Duhului Sfânt, adică voia, dumnezeirea, domnia (Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatica, cap. 18).***

Fraţii mei, acestea sunt mai grele pentru unii dintre dumneavoastră. Dar să ştiţi că e nevoie să ne interesăm şi să învăţăm despre Sfânta Treime.

Auzi ce spune Sfântul Maxim către Talasie: „Cunoştinţa Sfintei Treimi şi a Celei de o fiinţă Treimi este sfinţire şi îndumnezeire pentru îngeri şi pentru oameni”.

E prea de nevoie să cunoaştem despre Sfânta Treime cât este cu putinţă omului. Dar oricât ar învăţa oamenii, nici îngerii, nici Heruvimii, nici Serafimii nu pot dogmatisi şi teologhisi despre Sfânta Treime cât trebuie. Dar toţi suntem datori să învăţăm cât putem despre Sfânta Treime.

Vreau să vă mai spun ceva. Poate v-aţi minunat că aseară n-a fost privegherea ca la Paşti. De ce nu se face priveghere ca la Duminica Mare, ca la Ispas, ca la Buna Vestire, ca la celelalte praznice mari, mai ales că azi se serbează Dumnezeirea toată, adică Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, şi deci ar fi trebuit să fie praznic mai mare ca la Paşti.

Să vă spun: este o teologie în Biserică numită apofatică sau negrăită (Sfântul Talasie Libianul, Filocalia, vol. IV). Ea propovăduieşte pe Dumnezeu nu prin ceea ce poate spune mintea, ci prin ceea ce e mai presus de minte. Ea e cea mai înaltă teologie de sub cer şi face minţile iscoditoare să nu mai iscodească despre Dumnezeu.

Căci ea zice:
Ce este Dumnezeu, minte? Nu! ***Dumnezeu este izvor a toată mintea şi mai presus de toată mintea.***
Ce este Dumnezeu, putere? Nu-i putere. Dar ce? ***Este Dumnezeul puterilor, izvor a toată puterea.***
Ce este Dumnezeu, frumuseţe? Nu! ***Dumnezeu este izvor a toată frumuseţea şi mai presus de toată frumuseţea.***
Ce este Dumnezeu, bunătate? Nu! ***Dumnezeu este izvor a toată bunătatea şi mai presus de toată bunătatea.***
Ce este Dumnezeu, milă? Nu-i milă. ***E izvor a toată mila şi mai presus de toată mila.***
Ce este Dumnezeu, înţelepciune? Nu! ***Este izvor a toată înţelepciunea şi mai presus de toată înţelepciunea.***
Ce este Dumnezeu, pronie (adică purtare de grijă)? Nu! ***E izvorul a toată pronia şi mai presus de toată pronia.***

Astfel se odihneşte mintea când spune că Dumnezeu e mai presus de minte.

De ce nu s-a pus la această sărbătoare slavoslovie mare? Pentru că spun dumnezeieştii Părinţi: „Nici îngerii Tăi, Doamne, nici Heruvimii Tăi, nici Serafimii nu Te pot slăvi după vrednicie”. Ca să ne smerim, punem o slavoslovie de zi la această negrăită sărbătoare, ca să arătăm că nu putem să slăvim pe Dumnezeu după putere şi după cuviinţă, adică după cum ar merita să-L slăvim.

Că de am avea limbi şi minţi îngereşti şi de Heruvimi, tot n-am putea să-l slăvim pe Dumnezeu cu atâta slavă cât trebuie să-I dăm Lui şi câtă slavă are El. Nici îngerii şi nici oamenii nu pot să slăvească Sfânta Treime după mărimea Ei şi după cinstea Ei, care o are în Sine ca Dumnezeu cel nemărginit întru slavă, şi la a Cărui slavă nu putem ajunge cu limbile cele de ţărână şi cu minţile cele slabe ale noastre.

Dar este şi o teologie numită catafatică, sau afirmativă, sau pozitivă. Ea spune tot ce se poate vorbi de Dumnezeu în mod pozitiv.

În această teologie noi zicem aşa: Dumnezeu e atotbun, atotmilostiv, atotîndurat, atotputernic, atotştiutor, nemărginit, neînscris împrejur, şi celelalte. Dar ***când veţi auzi că Dumnezeu este adâncul milei şi atotbun şi atotputernic, să nu crezi că vorbim de fiinţa Lui. Vorbim de-abia de însuşirile fiinţei lui Dumnezeu şi de tot ce se poate spune că e împrejurul fiinţei lui Dumnezeu.***

Iar a voi să vorbim de însăşi fiinţa lui Dumnezeu, ar fi o nebunie! Că fiinţa lui Dumnezeu e neapropiată minţii îngereşti şi omeneşti şi nu se poate vorbi de fiinţa Lui, că dacă s-ar putea vorbi, n-ar mai fi Dumnezeu. Ceea ce se poate circumscrie de vreo minte nu mai e Dumnezeu, fiindcă e mărginit. De aceea, ***Dumnezeu, fiind mai presus de mintea omului, nu poate fi tâlcuit de ea şi nici nu poate fi spus vreodată de mintea sau de limba omenească ceea ce este El după fiinţă. Ci noi vorbim despre însuşirile Lui.***

Spunem că este atotbun, atotmilostiv ş.a.m.d. Iar de ce este Dumnezeu după fiinţă nu se pricepe nici o fiinţă şi nici o minte să vorbească. ***Şi deci se cinsteşte prin tăcere sau, cum zice dumnezeiescul Nicodim Aghioritul, după teologia catafatică, sau afirmativă; mintea vorbeşte despre Dumnezeu cu toată puterea ei, cât poate pricepe: că Dumnezeu e îndelung răbdător, că-i atotcreator, că-i veşnic, că-i izvorul luminii şi orice ar vrea să spună ea; dar după teologia apofatică, tace şi amuţeşte şi-L propovăduieşte pe Dumnezeu nu prin cuvânt, ci prin altceva.***

În teologia apofatică, mintea proslăveşte Sfânta Treime numai prin frică şi minunare şi tăcere. Se înspăimântă de oceanul negrăit al fiinţei lui Dumnezeu, se minunează şi tace. Căci noi cinstim pe Dumnezeu prin cuvânt până la un loc, iar mai departe prin spaimă şi minunare şi tăcere. Atunci ne dăm seama că Dumnezeu e negrăit, că e Dumnezeu a toată mintea şi mai presus de toată mintea. Fraţii mei, ar trebui să vorbesc mai multe despre aceasta, dar nu intrăm în amănunte, să nu vă obosesc mai tare.

Să coborâm la unele care sunt mai pe înţelesul nostru şi mai uşoare. Aţi auzit că se spun despre Dumnezeu unele lucruri trupeşte. Aţi auzit că se vorbeşte în Sfânta Scriptură despre ochiul lui Dumnezeu, urechea lui Dumnezeu, piciorul lui Dumnezeu, mâna lui Dumnezeu, mirosul lui Dumnezeu, genele lui Dumnezeu. Căci se zice: ***„Genele Lui întreabă pe fiii omeneşti, ochii Lui spre neamuri privesc”*** (Psalmul 118). Sau în altă parte se spune: ***„Şi a mirosit Domnul Dumnezeu miros de bună mireasmă”*** (Facerea 8, 21); sau în altă parte se vorbeşte de somnul lui Dumnezeu: ***„Scoală-Te, Doamne, pentru ce dormi?”*** (Ps.). Sau în altă parte aţi auzit de umbletele lui Dumnezeu. Căci zice: ***„Umbletele Tale, Dumnezeule, întru cele înalte”*** (Psalmul 88).

Ce înseamnă umblarea lui Dumnezeu? Ce înseamnă piciorul lui Dumnezeu, urechea lui Dumnezeu? Căci se zice: ***„Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea”*** (Psalmii 142, 1). Are Dumnezeu ureche, are Dumnezeu ochi, are Dumnezeu picioare, are Dumnezeu mână, are Dumnezeu miros, are Dumnezeu gene, are Dumnezeu nas? Doamne fereşte, să nu vă închipuiţi aşa ceva! ***Sfânta Treime sau Dumnezeu este o realitate simplă, în înţelesul că necompusă din părţi. Dar de ce vorbim noi atunci de urechea lui Dumnezeu, de nările lui Dumnezeu, de mâna lui Dumnezeu, de piciorul Lui şi de ochiul Lui?***

Iată de ce. Fiindcă la Dumnezeu – cum v-am spus, după teologia apofatică – toate sunt mai presus de minte, dar noi prin cele ale noastre (arată dumnezeiescul Damaschin şi Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu) pe cele mai presus de noi ale lui Dumnezeu le înţelegem.

Deci ce înseamnă ochiul lui Dumnezeu? ***Ochiul lui Dumnezeu înseamnă puterea lui Dumnezeu cea atotprivitoare.*** Că zice Solomon: ***„Ochii lui Dumnezeu sunt de milioane de ori mai luminoşi decât soarele şi nu există la El întuneric”.*** Căci se zice: ***„Întunericul nu se va întuneca de la Tine, Doamne, şi noaptea ca ziua se va lumina”*** (Psalmul 118). Ai văzut care sunt ochii lui Dumnezeu? ***Puterea lui Dumnezeu cea atotvăzătoare, care cercetează inimile şi minţile şi gândurile noastre.***

Ce înseamnă piciorul lui Dumnezeu? ***Prezenţa Lui în tot locul.***
Ce înseamnă urechea lui Dumnezeu? ***Înseamnă puterea atotauzitoare a lui Dumnezeu; El ne aude oriunde, şi în iad, şi în cer, şi pe pământ, oriunde am fi noi.***
Ce înseamnă genele Lui? Căci zice: ***„Ochii Lui peste neamuri privesc. Genele Lui întreabă pe fiii omeneşti”*** (ibidem). ***Genele Lui sunt neîncetata luare-aminte***

a Lui spre rugăciunea celor drepţi şi spre faptele tuturor oamenilor, spune dumnezeiescul Damaschin.

Ce înseamnă mâna lui Dumnezeu? Căci zice: ***„Mâinile Tale m-au făcut”*** (Psalmii 118, 73) şi ***„Dreapta Ta, Doamne, s-a proslăvit întru tărie”.*** Are Dumnezeu dreaptă? Are Dumnezeu stângă? Doamne fereşte! Noi aici, prin cele ale noastre, înţelegem cele mai presus de noi. ***Dreapta lui Dumnezeu este dreptatea şi puterea Lui cea dreaptă. Stânga lui Dumnezeu sau mâinile Lui sunt puterea cea atotlucrătoare, atotfăcătoare, prin care a făcut universurile, lumea cea gândită şi cea văzută***, şi aşa mai departe.

Mirosul lui Dumnezeu este plăcerea lui Dumnezeu pentru rugăciunea celor drepţi. Căci se zice: a mirosit Dumnezeu miros de bună mireasmă la Abel, şi la Moise, şi la Avraam, când au adus ei jertfă. Mirosul lui Dumnezeu este plăcerea pe care o are de jertfele curate ce se aduc pentru slava numelui Său.

Dar Hristos n-a avut mâini şi picioare? Da! ***Tocmai de aceea a venit în trup, căci noi nu puteam înţelege în vecii vecilor pe Dumnezeu, dacă nu Se arăta prin faţa Fiului Său şi nu se făcea asemenea nouă.*** Căci este scris: ***„Cuvântul trup S-a făcut şi S-a sălăşluit printre noi”.***

Dar ai să spui, poate: ***„Părinte, dacă Dumnezeu n-are barbă şi n-are plete, şi n-are mâini şi n-are picioare, de ce e făcut în icoană cu barbă albă? Şi Duhul Sfânt – ca porumb, şi Hristos – sau în chip de copil, sau ca tânăr, sau altădată pe cruce?*** Răspunzând la aceasta, vom răspunde şi acelor bârfitori care zic că icoana e idol. Dacă noi zugrăvim pe Dumnezeu cu ochi, cu barbă, cu mâini, cu picioare ş. a., prin aceasta nu zugrăvim pe Dumnezeu în ceea ce este El după fiinţă, ci aşa cum a binevoit El să Se arate oamenilor, luând chip. Iar cinstea icoanei trece la Cel înfăţişat în chip. ***Îl zugrăvim pe El om bătrân, cu barbă albă, pentru că Dumnezeu, Cel ce nu este compus şi n-are ochi şi picioare şi mâini, fiind nemărginit şi necuprins de nici o zidire, a binevoit să Se arate aşa pentru neputinţa noastră.***

Căci spune Daniil: ***„Am privit până când au fost aşezate scaune, şi S-a aşezat Cel vechi de zile; îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada, iar părul capului Său curat ca lâna; tronul Său, flăcări de foc; roţile lui, foc arzător. Un râu de foc se vărsa şi ieşea din el; mii de mii Îi slujeau şi miriade de miriade stăteau înaintea Lui! Judecătorul S-a aşezat şi cărţile au fost deschise”*** (Daniil 7, 9-10).

Dumnezeu Cel necompus, Cel nemărginit, Cel fără de ani, a binevoit să Se arate omului aşa cum poate să-L înţeleagă el. S-a arătat ca un om vechi de zile, ca un

moş bătrân, bătrân de tot. Şi înaintea Lui stăteau mulţimi nenumărate de îngeri şi de oameni slujind Lui. Dacă aşa a binevoit să Se arate lui Daniil, şi în alte chipuri S-a arătat şi lui Moise, şi lui Ilie, în Horeb, aşa L-au pictat pictorii. **Pentru că Dumnezeu, ştiind neputinţa noastră de a-L înţelege după fiinţă, S-a arătat asemenea nouă, ca să putem să-L pictăm, să-L înţelegem măcar din cele ale noastre, ca să ne putem sui cu mintea la cele mai presus de noi.**

De ce pe Duhul Sfânt Îl pictăm în chip de limbi de foc sau de porumb? ***Fiindcă aşa a binevoit să Se arate: la Iordan ca porumb, iar la pogorârea Sa la Rusalii în chip de limbi de foc.*** Şi deci, dacă aşa a binevoit să Se arate Cel nemărginit, Cel veşnic şi fără de început, aşa Îl pictăm.

De ce pe Hristos Îl zugrăvim copil şi pe cruce, şi tânăr şi predicând pe munte? Pentru că aşa a fost pe pământ. ***De aceea dumnezeiescul Damaschin, în cele trei tratate ale sale despre Sfintele Icoane, zice: de n-ar fi venit Hristos în trup, nu ne-am închina la icoane. Dar Hristos venind, ni S-a arătat ca icoana Tatălui şi ca chipul ipostasului Său viu, şi fiindcă aşa s-a închipuit ipostasul lui Dumnezeu în Hristos, aşa Îl pictăm şi noi.*** De aceea pictăm şi în icoane Sfânta Treime aşa, pentru că aşa ni S-a arătat în dumnezeiasca Scriptură, pentru înţelegerea noastră.

Dar să trecem şi la altceva. Fraţilor, oare care sunt rugăciunile cele mai potrivite pentru Sfânta Treime? Care sunt rugăciunile cele mai scurte şi mai mântuitoare către Sfânta Treime? Către Maica Domnului avem multe rugăciuni, către Sfânta Treime şi mai multe. ***Dar care-i cea dintâi rugăciune de slavoslovie către Sfânta Treime? Ştiţi care este?*** Aceasta pe care-o auziţi mereu în Biserică:

„Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”.

Aceasta e prima rugăciune către Sfânta Treime şi cea mai scurtă şi cea mai dreaptă în conţinutul ei dogmatic. Pentru că prin aceste cuvinte slăvim persoanele Sfintei Treimi deopotrivă: întâi pe Tatăl, pricina; al doilea, pe Fiul, Cel născut mai înainte de toţi vecii; al treilea, pe Duhul Sfânt, Care de la Tatăl purcede, fiind de un scaun şi de o fiinţă cu Fiul şi cu Tatăl.

Şi care e rugăciunea de cerere cea mai scurtă către Sfânta Treime? Rugăciunea începătoare:

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Să o zicem aceasta mereu, căci nu ştim multe rugăciuni către Sfânta Treime. Zi acasă şi pe drum:

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-mă pe mine, păcătosul";

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-mă pe mine, păcătoasa".

Şi iarăşi:

„Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh".

Acestea le poţi zice oricând; şi făcând aşa, te rogi Prea Sfintei Treimi cu rugăciune preaputernică şi foarte dreaptă în conţinutul ei dogmatic.

Dar mai este o rugăciune – nu tare lungă şi foarte dreaptă în conţinutul ei dogmatic – alcătuită de Sfinţii Părinţi ai Bisericii din vechime:

„Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte,
miluieşte-ne pe noi".

- ***Când zicem „Sfinte Dumnezeule", ne adresăm Tatălui;***
- ***când zicem „Sfinte tare", Fiului;***
- ***când zicem „Sfinte fără de moarte", Duhului Sfânt; iar la urmă,***
- ***când zicem „miluieşte-ne pe noi", ne închinăm tuturor persoanelor Sfintei Treimi deopotrivă (vezi Pidalion, Soborul IV ecumenic, an 451), ca Unui Singur Dumnezeu în Treime.***

Şi de aceea această cântare exprimă miezul credinţei noastre.

Iubiţii mei fraţi, am să închei acum cuvântul acesta, că sunteţi obosiţi. Vă spun numai: oriunde mergeţi pe drum, oriunde staţi, ziceţi către Sfânta Treime, cu glas sau în gând:

„Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul,
acoperământul meu este Duhul Sfânt.
Treime Sfântă, Slavă Ţie!",

sau:

„Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh",

sau:

„Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte,

miluieşte-ne pe noi”.

Amin!

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Cleopa Ilie – Predica a doua la Sfânta Treime

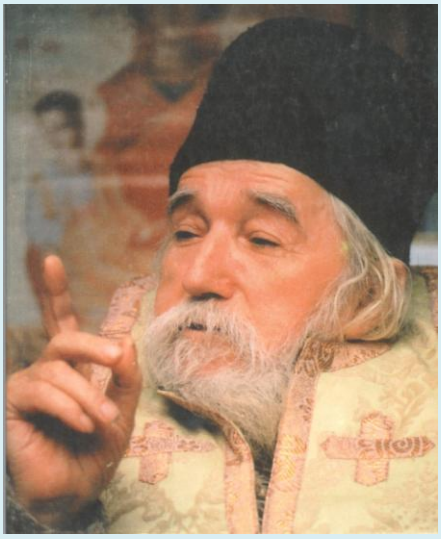

„Cu cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi cu duhul gurii Lui toată puterea lor” (Psalmii 32, 6)

„Căci Trei sunt Care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh, şi Aceşti Trei Una sunt” (I Ioan 5, 7)

„Cunoştinţa Sfintei Treimi şi a celei de o fiinţă Treimi este sfinţire şi îndumnezeire pentru îngeri şi pentru oameni” (Sfântul Talasie Libianul, „Capete despre dragoste şi înfrânare”, suta întâi, Filocalia, vol. IV, cap. 100, p. 10).

Părinţilor şi fraţilor, despre Prea Bunul Dumnezeu Cel închinat şi slăvit în Treime, unele le putem înţelege, dar a le grăi nu, iar altele le putem şi înţelege, şi grăi (Sfântul Ioan Damaschin, Teologhicon, p. 3).

Iată cele ce le putem înţelege şi grăi:

- *că Dumnezeu este fără de început, fără de sfârşit, veşnic, pururea existent, nezidit, neschimbat, unic, necompus, fără de trup, nevăzut, nepipăit, nescris împrejur, nemărginit, neînţeles, necuprins, neajuns de minte*, bun, drept, *Ziditor al tuturor zidirilor, atotputernic, proniator al tuturor, Stăpânitor, Judecător;*
- *apoi că este Dumnezeu Unul după fiinţă, dar în trei ipostasuri: în Tatăl, în Fiul şi în Sfântul Duh; şi*

- *că Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh sunt Una, afară de nenaştere, naştere şi purcedere.*
- *Apoi că Fiul şi Sfântul Duh sunt Una, afară de nenaştere, naştere şi purcedere.*
- *Apoi că Fiul Cel Unul Născut, Cuvântul lui Dumnezeu, pentru îndurările milei Sale spre a noastră mântuire, cu bunăvoirea Tatălui şi cu împreună-lucrarea Prea Sfântului Duh, fără de sămânţă şi fără de stricăciune zămislindu-Se, prin Duhul Sfânt, din Sfânta Fecioară şi de Dumnezeu Născătoarea Maria s-a născut şi om desăvârşit dintr- însa S-a făcut.*
- *Şi că Acesta este Dumnezeu desăvârşit, şi Acelaşi om desăvârşit, din două firi, a dumnezeirii şi a omenirii, şi din două firi gânditoare, voitoare, lucrătoare şi libere.*

Sau ca să zic pe scurt, amândouă fiind desăvârşite, după voia şi raţiunea proprie lor, şi alcătuind un singur Ipostas. De aceea, după omenitate a flămânzit şi a însetat, S-a ostenit, S-a răstignit, şi moarte şi îngropare a primit, şi a treia zi a înviat şi la ceruri S-a înălţat, de unde iarăşi va să vie la noi, la sfârşitul veacurilor.

Aşadar, fraţii mei, cele zise până aici sunt din cele ce noi oamenii putem a le înţelege şi a le grăi despre Dumnezeu.

Iar cele privitoare la întrupare nu toate sunt necunoscute, nici toate se pot cunoaşte. Şi altceva este ceea ce se poate cunoaşte şi altceva ceea ce se poate grăi, precum şi altceva este a grăi şi altceva a cunoaşte. Deci multe din cele ce se înţeleg despre Dumnezeu umbrit, nu se pot spune în chip limpede. Şi în aceste cazuri suntem siliţi să spunem cele ce sunt mai presus de noi prin cele ce sunt proprii nouă. ***Adică a grăi cele dumnezeieşti în chip omenesc (Sfântul Ioan Damaschin, op. cit., p. 436).*** Aşa Îi atribuim lui Dumnezeu somn, mânie, purtare de grijă, mâini, picioare şi cele asemenea.

Iar cele ce nu le putem nici înţelege, nici grăi despre Dumnezeu, sunt acestea:

- *nu putem nici grăi, nici înţelege ce este fiinţa lui Dumnezeu sau cum este ea întru toate.*
- *Iarăşi nu putem înţelege şi grăi în ce fel Fiul Cel Unul Născut şi Dumnezeu, deşertându-se pe Sine, S-a făcut om din sângele Fecioarei, după altă lege decât cea a firii.*
- *De asemenea, nu putem înţelege, nici grăi în ce fel Duhul Sfânt purcede din Tatăl.*
- *Nici în ce chip Mântuitorul nostru a umblat pe deasupra apelor.*

- *Mai trebuie să ştim că nu este cu putinţă a grăi sau a înţelege despre Dumnezeu altele decât cele descoperite prin insuflare dumnezeiască, prin dumnezeieştile cuvinte ale Vechiului şi ale Noului Testament (vezi Sfântul Dionisie Areopagitul, Despre dumnezeieştile numiri, cap. 2, şi la Sfântul Ioan Damaschin, op. cit., p. 6).*

Aşadar, fraţii mei, în cele de până aici v-am spus despre cele ce se pot vorbi şi înţelege cu privire la Dumnezeu, precum şi despre cele ce nu se pot nici vorbi, nici înţelege cu privire la El.

Să ştiţi însă şi să înţelegeţi, fraţii mei, că nu deodată şi nu tuturor S-a descoperit Dumnezeul nostru ca de o singură fiinţă şi în trei feţe (ipostasuri). Nu! Acest adevăr l-au cunoscut, prin Duhul Sfânt, din cele mai vechi timpuri, numai Sfinţii Prooroci ai lui Dumnezeu.

Aceasta o arată dumnezeiescul părinte Grigorie al Tesalonicului, zicând: ***„Trebuie să avem în vedere şi aceea că Treimea de Ipostasuri a Dumnezeirii neştirbite din cauza unităţii obârşiei, proorocilor le-a fost cunoscută încă înainte de plinirea vremii” (Sfântul Grigore Palama, Tomul Aghioritic, p. 34).***

După Marele Vasile, această dogmă a dreptei credinţe pretutindeni este semănată în Scripturi (Sfântul Vasile cel Mare, Cuvântarea a 4-a despre facerea lumii, foaia 25, Bucureşti, 1826). Iar după Sfântul Grigore Palama: ***„Dogmele credinţei celei dreptmăritoare mai înainte au fost arătate tainic în legea lui Moise”*** (op. cit., p. 33).

De aceea este bine ca mai întâi să arătăm acele mărturii din dumnezeiasca Scriptură cea veche, care în chip tainic şi umbrit au arătat dogmele credinţei dreptmăritoare, sau ne-au descoperit adevărul despre Unul Dumnezeu în trei ipostasuri.

Dar care sunt acele tainice locuri din Vechiul Aşezământ care ne-au descoperit în chip umbrit adevărul despre Sfânta Treime?

- Încă de la începutul zidirii lumii acesteia simţite, şi mai ales de la zidirea omului, Dumnezeu ne-a descoperit nouă că El, deşi Unul după fiinţă, nu este într-o singură faţă. Acest lucru s-a arătat în chip tainic mai întâi atunci când El a zis: ***„Să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră”*** (Facerea 1, 26).

Acest cuvânt, „să facem”, ne dă să subînţelegem în chip tainic şi celelalte feţe ale Dumnezeirii. Aceasta s-a crezut încă din primele zile ale Bisericii Creştine.

Dar şi în alt loc zice dumnezeiasca Scriptură: ***„Iată, Adam s-a făcut ca unul dintre Noi…”*** (Facerea 3, 22).

Sfântul Apostol Varnava, în epistola sa, vorbind de înnoirea neamului omenesc prin jertfa Mântuitorului şi arătând că El a fost şi la facerea cea dintâi a omului, ca şi la zidirea cea duhovnicească de a doua, zice: ***„El a făcut din început pe oameni, de aceea tot El trebuia să-i facă din nou”, căci către Dânsul a grăit Tatăl la facerea omului: „Să facem om…” („Epistola Sfântului Varnava”, Patrologia Graeca, tom. II, p. 727).***

La fel şi ***Herma, Părinte al secolului II***, în cartea sa Păstorul, zice: ***„Fiul este mai vechi decât toate făpturile, căci El se sfătuia cu tatăl la facerea lumii” (Patrologia Graeca, tom. II, p. 891).***

Dar şi ***Atanasie, Episcopul Râmnicului-Noul Severin***, în lucrarea sa Sfântul Atanasie al Alexandriei şi biserica din timpul său, scrie: ***„Pentru ce n-a zis să fac, ci să facem pe om? Ca să înţelegem Stăpânirea. Ca nu pe Tatăl să-L cunoşti, iar pe Fiul să nu-L cunoşti. Ci să ştii că Tatăl a făcut prin Fiul şi Fiul a zidit cu voia părintească, şi aşa să slăveşti pe Tatăl întru Fiul şi pe Fiul întru Duhul Sfânt. Întru acest chip îndeobşte l-a făcut pe om, ca îndeobşte închinător a câte şi trei feţe să fii, nedespicând închinarea, ci unind Dumnezeirea” (Bucureşti, 1900, p. 13).***

Apoi zice: ***„Vezi o înfăţişare cu adevărat luminată în formă, iar după înţeles de Dumnezeu cuvântătoare. Căci arată curat şi limpede feţele. Şi a făcut Dumnezeu pe om zicând: să facem. Şi ne-a zis Scriptura epoiesan, adică «au făcut mai mulţi», ci epoinsen, adică «a făcut unul singur», ca să nu înţelegi mulţime de dumnezei. Că de s-ar fi scris în Facere la plural, necruţător ar fi fost cu oamenii, multe mulţimi grămădind asupra lor. Însă zice să facem, ca să cunoşti un Tată, un Fiu şi un Duh Sfânt. Iar apoi, „a făcut Dumnezeu pe om”, ca să înţelegi cele trei feţe ca un singur Dumnezeu, nu după ipostasuri înmulţindu-L, ci fiinţa şi puterea Cea Una socotind-o. O singură mărire să ai neîmpărţind-o în închinare, nici în închinarea a unei mulţimi de dumnezei căzând. Că nu a zis au făcut dumnezeii pe om, ci a făcut Dumnezeu”.***

Aşadar, fraţii mei, învăţaţi nu de la mine, ci de la martorii cei vrednici de crezare arătaţi aici. Ca prin cuvântul acela, „să facem”, pe care l-a zis Dumnezeu la zidirea

omului, să înţelegem în chip tainic şi celelalte feţe ale Dumnezeirii, adică pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, cu Care s-a sfătuit Tatăl şi a lucrat la zidirea omului şi a întregii lumi. ***De aceea bine a zis undeva Sfântul Irineu că Fiul şi Duhul Sfânt sunt mâinile lui Dumnezeu Tatăl, cu care El şi la începutul, şi la înnoirea lumii – prin Hristos, Noul Adam – a lucrat.***

- Tot umbrit Se arată feţele Dumnezeieşti şi la amestecarea limbilor celor ce zideau Turnul Babel. Căci şi acolo auzim: ***„Să Ne pogorâm şi să amestecăm limbile lor”*** (Facerea 11, 7). Vezi că nu zice „să Mă pogor”, ci „să Ne pogorâm”.
- Ba şi mai clar şi mai luminat despre Sfânta Treime se arată adevărul la stejarul Mamvri, când Prea Bunul Dumnezeu Se arată robului Său, patriarhul Avraam, în chip de trei tineri. Aici, pentru prima oară în dumnezeiasca Scriptură, apare la Dumnezeu în chip tainic numărul trei. Iar dumnezeiescul părinte Avraam, cunoscând prin dumnezeiască descoperire că aceşti trei tineri sunt Unul Dumnezeu în Trei Feţe, a căzut cu faţa la pământ şi I s-a închinat Lui cu închinăciune până la pământ, care după cuvântătorii de Dumnezeu se cheamă latria (adorare), prin care numai pe Unul Dumnezeu se cade a-L cinsti. Şi a început a grăi către Cei Trei ca şi către Unul, zicând: ***„Doamne, de am aflat dar înaintea Ta, nu mă ocoli pe mine, robul Tău!”*** (Facerea 18, 3). Deci prin această unire, arată pe Domnul ca pe Un Singur Dumnezeu. Iar prin cele trei persoane cu care Avraam vorbea se arată în chip tainic cele trei feţe (ipostasuri) ale Dumnezeirii (vezi pe larg despre acest lucru în Hronograful de Neamţ, ed. 1837, la p. 246).
- Aceeaşi Taină a Sfintei Treimi s-a arătat în chip umbrit şi la muntele Horeb, când Dumnezeu Se arată plăcutului său rob Moise şi îi zice: ***„Eu sunt Dumnezeul tatălui tău, Dumnezeul lui Avraam şi Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov”*** (Ieşirea 3, 6).

Aici, ***Prea Bunul Dumnezeu pomenind de trei ori numele Său şi făcând pomenire de feţele celor trei patriarhi: Avraam, Isaac şi Iacov, iarăşi ne-a arătat în chip tainic că El este Unul după fiinţă şi Întreit după Feţe (Sfântul Irineu de Lugdun, cap. III, 6, şi Sfântul Justin Martirul, Apologetica 1, 65).***

Iar de vom voi a merge cu mintea în dumnezeiasca Scriptură, iarăşi vom vedea de la ea că Dumnezeul nostru este Unul în Trei şi Trei în Unul şi că la zidirea lumii aceşti Trei şi Unul au lucrat.

- Căci scris este: ***„Cu Cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi cu Duhul gurii Lui toată puterea lor”*** (Psalmii 32, 6). În acest loc auzind de Domnul, de Cuvântul Lui şi de Duhul gurii Lui, înţelegem cele Trei Feţe ale

Dumnezeirii (Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatica, partea I, Iaşi, 1806, cap.7 şi 8, pp. 21 şi 36).

- Şi iară a închipuit în chip umbrit Sfânta Treime marele prooroc al lui Dumnezeu, Ilie, când a poruncit să toarne de trei ori apă pe jertfa sa (III Regi 18, 34).
- Dar şi la proorocul Isaia se arată umbrit Sfânta Treime, când a văzut slava Domnului şi pe Serafimii ce stăteau înaintea Lui, fiecare având câte şase aripi: cu două acoperindu-şi feţele, cu două picioarele, iar cu două zburau, strigând unul către altul: ***„Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui”*** (Isaia 6, 3).
- Şi iarăşi ne arată Treimea Sfântul Prooroc Ilie, când a coborât de trei ori cu rugăciunea sa foc din cer (IV Regi 1, 10).
- Şi la fel cei trei sfinţi tineri pe care Nabucodonosor, păgânul împărat al Babilonului, fiindcă ţineau buna credinţă, i-a aruncat în cuptorul cel de şapte ori ars (Daniil 3, 20-23).

Dar mai găsim în dumnezeiasca Scriptură şi alte mărturii care sunt într-un fel închipuirea Treimii.

- Aşa, de trei ori pe zi se ruga lui Dumnezeu marele prooroc Daniil, când era în robia Babilonului (6, 10). Trei au fost cuvintele care s-au scris de mâna cea tainică pe perete la ospăţul cel urât de Dumnezeu al lui Baltazar, prin care trei pedepse i se pregăteau de la Dumnezeu (Daniil 5, 2 şi 28).

Acestea şi alte multe mărturii, care pentru scurtime nu le mai amintim, se găsesc în Vechiul Testament, prin care s-a arătat mai înainte, în chip umbrit şi tainic, adevărul despre Dumnezeu Unul în Treime.

Iar de vom deschide cartea legii darului, adică Noul Testament, în el vom afla – nu umbrit şi tainic, ci prealuminat şi preadesăvârşit – adevărul despre un Dumnezeu în trei Ipostasuri şi de o singură Fiinţă.

Aşa vedem, mai înainte de altele, că la Botezul Domnului nostru Iisus Hristos, Sfânta Treime S-a arătat în chip simţit şi preadesluşit. Căci acolo creştetul cel preasfânt şi preacurat al Fiului lui Dumnezeu de mâna dumnezeiescului Ioan Botezătorul s-a pipăit. Iar Duhul Sfânt în chip de porumb s-a văzut; şi din cer glasul Părintelui s-a auzit: ***„Acesta este Fiul Meu Cel Iubit, întru Carele bine am voit”*** (Matei 3, 16). Deci, cum cântă Biserica lui Hristos: ***„Închinarea Sfintei Treimi s-a arătat”*** (troparul praznicului, la Botezul Domnului).

Dar Mântuitorul ne-a poruncit nu numai să ne închinăm, ci şi să ne botezăm în numele Prea Sfintei Treimi, când, după preasfânta Sa Înviere din morţi, arătându-Se sfinţilor Săi ucenici şi apostoli, le-a zis: ***„Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer şi pe pământ. Drept aceea, mergând învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh”.***

Dar şi după Înălţarea Domnului Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos la cer, prea iubitul Său ucenic, dumnezeiescul Ioan Evanghelistul şi de Dumnezeu Cuvântătorul, ne-a învăţat pe noi că Dumnezeul nostru este Unul după fiinţă şi Întreit după ipostasuri, zicând: ***„Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh, şi Aceşti trei – Una sunt”*** (I Ioan 5, 7).

Părinţilor şi fraţilor, în cele de până aici v-am făcut cunoscute unele din mărturiile cele umbrite şi tainice ale Vechiului Testament, precum şi alte mărturii prealuminate din Legea Darului, prin care noi, creştinii, am învăţat să credem că Dumnezeul nostru este Unul după fiinţă şi Trei după feţe sau ipostasuri.

În cele ce urmează, vreau să vă fac cunoscute şi alte lucruri de nevoie a le cunoaşte. Adică vreau să vă vorbesc puţin şi despre rugăciunile cele mai scurte şi mai obişnuite prin care toţi binecredincioşii creştini ne închinăm preasfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi. Căci deşi toate rugăciunile noastre le facem către Prea Bunul nostru Dumnezeu Cel în Treime închinat şi slăvit, dar cele mai scurte şi mai obişnuite rugăciuni, cu care ne închinăm direct Prea Sfintei Treimi, sunt acestea:

„În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh”.

Apoi rugăciunile cele ce se zic începătoare, care sunt:

„Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi”;

apoi

„Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”;

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi…”

şi celelalte.

Mai sunt şi alte multe rugăciuni către Prea Sfânta Treime, pe care Sfinţii Părinţi le-au alcătuit şi le-au lăsat Bisericii lui Hristos. Aşa este cântarea cea de la vecernie:

Lumină lină., apoi slavoslovia cea mare la utrenie, ca şi alte multe care se găsesc prin ceasloave şi prin cărţile de rugăciuni. Dar cele mai obişnuite sunt cele pe care vi le-am amintit.

Alt lucru de care aş voi să mai amintesc în acest cuvânt este şi icoana Sfintei Treimi. Dacă vreun necredincios sau vreun eretic v-ar întreba de ce zugrăviţi icoana Sfintei Treimi şi de ce vă închinaţi la ea, iată ce trebuie să-i spuneţi: ***„Noi zugrăvim icoana Sfintei Treimi, a Maicii Domnului, a îngerilor şi a sfinţilor şi ne închinăm la ele pentru că cinstea chipului trece la acela al căruia este chipul (Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatica, p. 372).***

Apoi, pentru că şi în legea veche poporul lui Israel se închina înaintea cortului, celui ce era icoana şi chipul celor cereşti (Ieşirea 25, 18 şi 40; Evrei 8, 5).

Dar şi Heruvimii care umbreau altarul erau lucruri de mâini omeneşti, dar făcute după porunca lui Dumnezeu”.

Iar de va întreba cineva pentru ce zugrăviţi în icoană pe Dumnezeu Tatăl în chip de om bătrân, pe Fiul în chip de om tânăr şi pe Duhul Sfânt în chip de porumb, să le răspundeţi aşa: ***„Noi zugrăvim icoana Sfintei Treimi în acest fel, pentru că în acest chip a binevoit Dumnezeu a Se arăta nouă.***

- ***Pe Dumnezeu-Tatăl Îl zugrăvim în chip de om bătrân şi vechi de zile, după mărturia dumnezeieştii Scripturi, care zice: «Am privit până când au fost aşezate scaune, şi S-a aşezat Cel vechi de zile; îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada, iară părul capului Său curat ca lâna; tronul Său, flăcări de foc; roţile lui, foc arzător. Un râu de foc se vărsa şi ieşea din el; mii de mii Îi slujeau şi miriade stăteau înaintea Lui! Judecătorul S-a aşezat şi cărţile au fost deschise»***(Daniil 7, 9-10).
- ***Pe Dumnezeul-Fiul Îl zugrăvim în chip de om tânăr, că aşa S-a arătat El în lume şi a petrecut cu oamenii pe pământ 33 de ani.***
- ***Iar pe Sfântul Duh Îl zugrăvim în chip de porumb sau în chip de limbi ca de foc, că aşa a binevoit El a Se arăta la Botezul Domnului, şi la pogorârea Sa peste Sfinţii Apostoli”.***

Dar dacă vreun eretic vă va aduce mărturie din Scriptură că pe Dumnezeu nimeni niciodată nu L-a văzut (Ioan 1, 18), şi deci nici a-L zugrăvi nu putem, apoi să-i spuneţi că în adevăr pe Dumnezeu niciodată nimeni nu L-a văzut după fiinţa Lui, căci aceasta, după cum este nevăzută, aşa este şi cu totul necuprinsă de vreo minte de om sau de înger (Dogmatica, cap. 1, p. 1). Dar ***noi zugrăvim pe Dumnezeu în***

icoană fiindcă El, pentru milostivirea Sa cea nemărginită, S-a făcut om cu adevărat, spre a noastră mântuire.

Şi apoi, tot dumnezeiasca Scriptură vorbeşte în multe locuri de arătarea şi de vederea lui Dumnezeu zicând: ***„Apoi Domnul S-a arătat iarăşi lui Avraam la stejarul Mamvri, într-o zi la amiază, când şedea el în uşa cortului său”*** (Facerea 18, 1). Iar în alt loc zice: ***„Domnul însă grăia cu Moise faţă către faţă, cum ar grăi cineva cu prietenul său”*** (Ieşirea 33, 11). Şi în alt loc zice că Domnul grăia cu Moise, robul Său, „gură către gură”, la arătare şi aievea, iar nu în pilde (Numerii 12, 8). Iar marele prooroc Isaia zice: ***„Văzut-am pe Domnul şezând pe scaun înalt şi măreţ”*** (6 ,1). Dar şi Iov a văzut pe Dumnezeu., căci zice: ***„Din spusele unora şi a altora auzisem despre Tine, dar acum ochii mei Te-au văzut”*** (42, 5). Şi marele Ilie Tesviteanul L-a văzut şi el pe Domnul în munte (III Regi 19, 12). Şi Daniil proorocul l-a văzut pe Dumnezeu în chipul unui om bătrân şi vechi de zile (7, 9). Dar şi alţii din ***sfinţii patriarhi, prooroci şi apostoli au văzut pe Dumnezeu în diferite chipuri. Însă noi nu zicem că aceşti sfinţi au văzut fiinţa lui Dumnezeu. Ci zicem că El li S-a arătat şi au văzut oarecari chipuri şi vederi pe măsura credinţei lor şi după cum a socotit înţelepciunea Sa cea negrăită că este de trebuinţă şi de folos a Se arăta robilor Săi (Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatica, p. 436).***

Dar e bine a ţine minte şi aceasta: de auzim în Sfânta Scriptură că Dumnezeu este numit Tatăl nostru, potrivit celor zise de Mântuitorul nostru:***„Voi tată să nu numiţi pe nimeni pe pământ, că Unul este Tatăl vostru Cel din ceruri”*** (Matei), şi celor spuse după preaslăvita Sa Înviere: ***„Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru şi la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru”*** (Ioan 20, 17), ***să nu înţelegem că Dumnezeu este Tatăl nostru după fire, ci El este Tatăl nostru după dar.*** Căci e Tată Ziditor după dar, dar nu născător.

Tată firesc este numai al Domnului nostru Iisus Hristos, pe Care L-a născut mai înainte de toţi vecii fără de mamă şi fără de patimă. Dar şi aceasta să o ştim că El este Tatăl nostru mai adevărat decât tatăl cel ce ne-a născut pe noi trupeşte. ***Fiindcă Dumnezeu, Tatăl nostru ceresc, dintru nefiinţă ne-a adus întru fiinţă. Şi tot el a dat şi tatălui nostru cel după trup existenţa şi puterea de a ne naşte (Sfântul Atanasie al Alexandriei, Cuvântul 11 împotriva lui Arie).***

Iar dacă Dumnezeu ne numeşte pe noi în Sfânta Scriptură „dumnezei” şi „fiii” Săi, zicând: ***„Eu am zis: dumnezei sunteţi şi fii ai Celui Prea Înalt toţi”*** (Psalmii 81, 6), ***să ştim că, după darul lui Dumnezeu, pot căpăta şi oamenii dumnezeirea şi***

înfierea, dar după fiinţă numai un Fiu are Dumnezeu Tatăl: pe Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

În cele de mai departe vom spune puţine şi despre purcederea Sfântului Duh din Tatăl. ***Ieşirile Duhului Sfânt sunt două.***

- *Una e pururea şi mai presus de ani, împreună cu naşterea Fiului.*
- *Iar alta sub vremi, care s-a revărsat şi se dă, după ce S-a proslăvit Hristos, apostolilor în zilele cele mai de pe urmă, în praznicul Cincizecimii, şi peste toţi cei care până acum au dreaptă credinţă şi păzesc poruncile lui Dumnezeu.*

Şi precum îndoită este naşterea Fiului, una adică fără de început, numai din Tatăl, iar alta în vreme, ca noi şi pentru noi, numai din Maică, tot aşa îndoită este şi ieşirea Duhului Sfânt, una fără de vreme, numai din Tatăl, iar alta sub vremi şi către noi, de la Tatăl prin Fiul.

Ieşirea Duhului Sfânt din Tatăl o arată însuşirea purcederii pe care a vestit-o Însuşi Domnul zicând: ***„Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede”*** (Ioan 15,26). Iar pe cealaltă, care este sub vremi şi către noi, o mărturisesc cele ce s-au grăit despre Duhul Sfânt de către teologi în cărţile lor (Cataloghi, foaia 143).

Precum mărturisim în Simbolul credinţei noastre celei dreptmăritoare, Duhul Sfânt purcede de la Tatăl. Acest mare adevăr nu l-am învăţat de la vreun înger sau de la vreun sfânt, ci de la Însuşi Stăpânul şi Ziditorul îngerilor şi al sfinţilor, de la Domnul Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos. El ne-a arătat mai întâi acest mare adevăr în dumnezeiasca Sa Evanghelie, zicând: „Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi pentru Mine” (Ioan 15, 26).

Apoi, după Domnul nostru Iisus Hristos, sfinţii din cele mai vechi timpuri, atât Sfinţii Apostoli cât şi Sfinţii Părinţi, au învăţat că Duhul Sfânt purcede de la Tatăl şi prin Fiul S-a arătat oamenilor.

Dintre Sfinţii Părinţi, cel dintâi care arată acest lucru este ***Sfântul Grigore Făcătorul de minuni, care, ţinând credinţa ce s-a dat prin descoperirea Sfântului Ioan Evaghelistul şi de Dumnezeu Cuvântătorul, zice: „Şi în Duhul Sfânt, Carele din Tatăl are existenţa şi prin Fiul S-a arătat oamenilor” (Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatica, p. 460).***

***Dumnezeiescul Grigorie Teologul** (în Cuvântarea 45 către Evagrie) numeşte pe Fiul şi pe Duhul rază geamănă a Tatălui.*

***La fel şi Sfântul Grigorie de Nyssa**, în cuvântările cele împotriva lui Ananie, grăieşte: „În fiinţa cea nezidită şi mai înainte de veci, Tatăl fără de început şi nenăscut şi pururea Tată se înţelege; iar dintr-Însul îndată, fără despărţire, Fiul Cel Unul Născut împreună se înţelege; iar prinr-Însul şi împreună cu Dânsul, negândind nimic între Ei în chip deşert şi neipostatic, îndată se înţelege împreună şi Duhul Sfânt, nerămânând la urmă după Fiul ca existenţă, ca să se înţeleagă Cel Unul Născut fără de Duhul" (Cataloghi, foaia 81).*

Dascălii cei mari ai Bisericii lui Hristos învaţă că nu şi de la Fiul (Filioque, precum zic catolicii), ci numai de la Tatăl se purcede Duhul Sfânt. Căci Sfântul Grigorie Teologul, numind pe Fiul şi pe Duhul raze gemene ale Tatălui, ne-a arătat că feţele amândouă fără de nici o mijlocire din Tatăl sunt.

Iar Sfântul Grigorie de Nyssa, zicând că Duhul nu este mai pe urmă decât Fiul după existenţă, dezaprobă socotinţa cum că Fiul a ieşit mai întâi, iar Duhul mai pe urmă din Tatăl.

***Iar Sfântul Ioan Damaschin**, spunând că:„Împreună întru aceeaşi dată este şi naşterea Fiului din Tatăl şi purcederea Sfântului Duh" (Dogmatica, p. 46), astupă cu totul gurile ce grăiesc în deşert cum că şi de la Fiul ar purcede Sfântul Duh.*

Şi în alt loc, dumnezeiescul Ioan Damaschin zice: ***„Iar pe Duhul Cel Sfânt şi de la Tatăl Îl zicem, şi Duh al Tatălui Îl numim. Iar din Fiul pe Duhul nu-L zicem, ci Duh al Fiului Îl numim şi mărturisim că prin Fiul S-a arătat şi Se dă nouă"*** (op. cit., p. 44).

E bine să mai ştiţi şi să ţineţi minte că oriunde se va zice că Duhul Sfânt este din Tatăl prin Fiul, sau că purcede din Tatăl prin Fiul, să ştiţi că acest cuvânt „prin Fiul" însemnează că într-aceeaşi dată şi împreună şi nedespărţit cu Fiul ce se naşte, purcede şi Duhul Sfânt din Tatăl, nerămânând mai pe urmă cu existenţa. Căci deodată şi ipostasul cel născut al Fiului şi ipostasul cel purces al Duhului au existenţa din Tatăl. Adică Fiul există împreună cu Duhul Sfânt ce purcede şi Duhul Sfânt este împreună cu Fiul ce se naşte. Şi nici Fiul nu are după ipostas existenţa din Duhul Sfânt, nici Duhul nu are existenţa din Fiul. Ci întru aceeaşi dată acestea amândouă ies din Tatăl, deşi au un deosebit mod de existenţă, precum am zice că

puterea cea încălzitoare prin puterea cea luminătoare ţâşneşte din foc (ibidem, pp. 481-482).

Unii din teologii cei din Apus, spre a-şi întări şi a-şi susţine dogma lor despre purcederea Duhului Sfânt şi de la Fiul, aduc această pildă: precum Eva e numai din Adam, iar Set împreună din Adam şi din Eva, aşa şi Fiul este întru cele dumnezeieşti numai din Tatăl, iar Duhul Sfânt din Tatăl şi din Fiul împreună.

Însă să se ştie că Sfântul Grigorie Teologul (în Cuvântul 23) şi Sfântul Ioan Damaschin (op. cit.) nu primesc această pildă, arătând că nu are nevoie Tatăl de oarecare ajutor al Cuvântului pentru purcederea Duhului. Ei arată că cele trei dumnezeieşti ipostasuri, deşi se deosebesc după însuşiri, sunt de o fiinţă.

După ei nu numai că este cu neputinţă (precum zice şi Sfântul Vasile în Epistola 38) ca pilda aceea să fie adevărată, ci e şi foarte necuviincioasă şi e o deşertăciune ca din cele de jos a se lua asemănarea celor de sus. Nu mai spunem că de ar fi pilda aceea întru toate asemenea, ar urma, precum zice vestitul Iosif Vrienie (tom. I, foaia 47), că nu Duhul Sfânt purcede din Tatăl şi din Fiul, ci Fiul se naşte din Tatăl şi din Duhul. Căci nu Eva din Adam şi din Set, ci Set din Adam şi din Eva, care hulă nici catolicii nu o vor primi (vezi despre toate acestea, pe larg, la Sfântul Ioan Damaschin, Teologhicon, Iaşi, 1806, p. 488).

Iar dacă în multe locuri Sfinţii Părinţi învaţă că Duhul Sfânt este chip al Fiului (ca Sfântul Grigorie făcătorul de minuni în mărturisirea credinţei, Sfântul Atanasie în Epistola I către Serapion, şi Marele Vasile în cartea a 5-a Împotriva lui Eunomie, şi Sfântul Ioan Damaschin în cartea I, cap.XIII, şi în al treilea tratat despre sfintele icoane), să se ştie că aceşti Sfinţi Părinţi, numind pe Prea Sfântul Duh chip al Fiului, nu înţeleg că de la Fiul are existenţa. Căci ***numai din Tatăl purcede Duhul, şi numai Tatăl este pricina şi începutul şi al Fiului şi al Duhului (Sfântul Ioan Damaschin, Teologhicon, pp. 491-492).***

Cu acestea voi face încheierea cuvântului de astăzi. Şi ***să rugăm pe Prea Bunul nostru Dumnezeu, Cel în Treime închinat, ca să ne lumineze cu Darul Său, spre a înţelege şi a ţine minte dogmele cele preasfinte şi deplin adevărate ale credinţei noastre celei dreptmăritoare. Amin!***

(de Arhimandrit Cleopa Ilie – Predici la Praznice Împărăteşti)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Sfânta Treime - Egalitatea Fiului cu Tatăl

„Eu şi Tatăl una suntem” (Ioan 10, 30)

Noi întrebăm astăzi de este Fiul de aceeaşi putere şi slavă ca şi Tatăl şi de aceeaşi fiinţă cu Dânsul. Totuşi, noi practic nu întrebăm, ci prin harul lui Hristos am şi aflat ceea ce căutăm, şi ţinem aceasta tare, şi voim acum a o dovedi şi potrivnicilor.

Dar eu mă ruşinez când trebuie să vorbesc despre aceasta; căci, în adevăr, nu este oare de râs a voi să dovedeşti un lucru aşa de clar? Nu este, oare, lucru nebunesc a întreba de este Fiul de aceeaşi fiinţă cu Tatăl? Căci noi trebuie numai să privim natura, spre a dobândi răspunsul. Atât cei născuţi, cât şi născătorii, cu toţii sunt de aceeaşi fiinţă, atât la oameni, cât şi la dobitoace şi la plante. Voieşti tu, oare, numai la Dumnezeu a face o deosebire de la această lege obştească? Totuşi, ca să nu se pară că egalitatea fiinţei Fiului cu a Tatălui voiesc a o dovedi numai din cele pământeşti, de aceea o vom întemeia acum şi cu dovezi din Biblie.

Şi nu noi, ci necredincioşii, care se împotrivesc unui lucru aşa de dovedit şi adevărului, merită a fi de râs. Ei spun împotrivă: „Ce este oare aşa de dovedit? Dacă Hristos, pentru că S-a numit Fiu al lui Dumnezeu, trebuie să fie de aceeaşi fiinţă cu Dumnezeu, atunci şi noi trebuie să fim de aceeaşi fiinţă cu Dumnezeu, căci şi noi ne numim fii ai lui Dumnezeu de către psalmistul, Când zice: ***«Dumnezei sunteţi şi toţi fii ai Celui Preaînalt»*** (Psalmul 81, 6).

O, nebunie şi cutezare! Când noi vorbim despre slava Celui Unuia-Născut, ei voiesc a-L pogorî la propria lor înjosire şi zic: „Încă şi noi ne numim fii ai lui Dumnezeu”.

Dar noi suntem departe de a fi de aceeaşi fiinţă cu Dumnezeu. Tu eşti numit numai fiu, dar nu Unul-Născut, precum se numeşte El. Tu nu te odihneşti în sânul Tatălui, nu eşti strălucirea slavei Lui, nici chipul fiinţei Lui (Evrei 1, 3).

Dacă aceasta nu te convinge, ia aminte ce zice Însuşi Iisus Hristos, spre a arăta că fiinţa Sa întru nimic nu se deosebeşte de a Tatălui Său: ***„Cel ce M-a văzut pe Mine, L-a văzut pe Tatăl”*** (Ioan 14, 9). Spre a arăta egalitatea puterii, El zice: ***„Eu şi Tatăl una suntem”***, şi: ***„Precum Tatăl scoală pe cei morţi şi le dă viaţă, tot aşa şi Fiul dă viaţă celor ce voieşte”*** (Ioan 5, 21). Când voieşte a însemna egalitatea cinstirii, El zice: ***„Ca toţi să cinstească pe Fiul, precum cinstesc pe Tatăl”*** (Ioan 5, 23). Şi aceeaşi putere minunată o rosteşte prin cuvintele: ***„Tatăl Meu până acum lucrează; şi Eu lucrez”*** (Ioan 5, 17). Dar necredincioşii nu socotesc aceste lămurite graiuri ale lui Hristos, ci iau vorba Fiului într-un înţeles subiectiv, zicând că şi oamenii se numesc fii ai lui Dumnezeu, şi pogoară pe Hristos la propria lor înjosire.

Dacă tu din graiurile psalmistului: „Dumnezei sunteţi şi fii ai Celui Preaînalt”, nu crezi că Hristos este Fiu al lui Dumnezeu altfel decât tine, pentru ce nu spui că şi tu eşti asemenea cu Dumnezeu, căci psalmistul zice „Dumnezei sunteţi”?

Dar tu răspunzi: ***„Totuşi, Hristos, adeseori, a spus că El este mai mic decât Tatăl, a rugat pe Tatăl pentru ceva. Dacă El este de aceeaşi fiinţă cu Dânsul şi de aceeaşi stăpânire şi putere, pentru ce roagă pe Tatăl?”.***

În adevăr, locurile aduse: „Precum Tatăl scoală morţii şi-i învia, aşa şi Fiul pe care vrea îi învia” şi celelalte graiuri pe care le-aţi auzit se par a fi în împotrivire cu faptul că El roagă pe Tatăl; însă când eu voi spune pricina acestei rugăciuni, vi se va ridica toată îndoiala.

Deci, care sunt temeiurile pentru care Hristos însuşi a rostit despre Sine cu înjosire şi, de asemenea, Apostolii au grăit despre El cu înjosire? Cea dintâi şi de căpetenie pricină este că ei voiau a convinge atât pe cei ce trăiau atunci, cât şi pe oamenii cei mai de pe urmă, că El cu adevărat S-a făcut om, şi că ei aveau înaintea lor nu numai umbră şi chip, ci adevărul naturii omeneşti.

Deşi Hristos a grăit multe despre Sine cu înjosire, şi, de asemenea, Apostolii despre Dânsul, totuşi satana a răzvrătit pe unii nenorociţi a tăgădui adevărata întrupare şi a afirma că El n-a luat trup cu adevărat. Ce s-ar fi întâmplat şi cât s-ar fi lăţit această religie, dacă Hristos n-ar fi zis acelea despre Sine?

A doua pricină este slăbiciunea ascultătorilor, pentru că cei ce dintru început L-au văzut şi L-au auzit nu puteau pricepe învăţăturile cele mai înalte. Şi aceasta nu este numai o presupunere a mea, ci o pot dovedi din Scriptură.

Când El zicea despre Sine ceva mare şi înalt, ceva ce era vrednic de slava Sa, ba încă atunci când El declara despre Sine numai ceva mai presus de om, ei se tulburau şi se scandalizau. Dar când El grăia ceva despre Sine cu înjosire şi lucruri omeneşti obişnuite, ei se linişteau şi primeau cuvântul Lui.

Vedem aceasta cu deosebire în Evanghelia lui Ioan. Când El a zis: ***„Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea şi a văzut-o şi s-a bucurat”***, atunci ei s-au împotrivit: ***„Tu încă nu ai cincizeci de ani şi l-ai văzut pe Avraam?”*** (Ioan 8, 56-57).

Vezi? Ei îl socoteau un simplu om. Dar El ce a făcut? ***„Iisus le-a zis: Eu sunt mai înainte de a fi fost Avraam. Şi ei au luat pietre ca să arunce asupra Lui”*** (Ioan 8, 58-59). Şi când El vorbea mai cu de-amănuntul despre Taina Împărtăşirii şi le-a zis: ***„Iar pâinea pe care Eu voi da pentru viaţa lumii este Trupul Meu”*** (Ioan 6, 51), atunci ei au răspuns: ***„Greu este cuvântul acesta! Cine poate să-l asculte?”*** (Ioan 6, 60). ***„Şi de atunci mulţi dintre ucenicii Săi s-au dus de la Dânsul şi nu au mai venit la El”*** (Ioan 6, 66).

Spune-mi, deci, ce trebuia să facă Domnul? Trebuia, oare, să se ţină de graiuri înalte şi prin aceasta să se depărteze de la oamenii Săi şi să alunge poporul de la propovăduirea Sa? Dragostea lui Dumnezeu către oameni nu a îngăduit aceasta.

Când El, altădată, a zis: ***„De va păzi cineva cuvântul Meu, nu va vedea moartea în veac”***, ei I-au răspuns: ***„Acum am cunoscut că ai diavol. Avraam a murit, de asemenea şi proorocii; şi Tu zici: Dacă cineva va păzi cuvântul Meu, nu va gusta moartea în veac”*** (Ioan 8, 51-52). Şi trebuie, oare, să ne mirăm că mulţimea gândea aşa, când şi cei mai mari ai poporului erau de aceeaşi părere? Nicodim era unul dintre cei mai mari şi foarte aplecat către Domnul, şi totuşi s-a scandalizat de cuvintele lui Hristos: ***„Cine nu se naşte a doua oară din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu”*** (Ioan 3, 4), şi, de asemenea, cugeta omeneşte, întrebând: ***„Cum poate omul să se nască, fiind bătrân?”*** (Ioan 3, 4). Şi

ce a făcut Hristos? El i-a răspuns: ***„Dacă am spus cele pământeşti şi nu credeţi, cum veţi crede de vă voi spune cele cereşti?”*** (Ioan 3, 12).

Prin aceasta, Mântuitorul arată pricina pentru care nu vorbeşte totdeauna despre naşterea Sa cea înaltă şi veşnică. De asemenea, tot în timpul vieţii Sale, când a făcut mii de minuni şi a dovedit puterea Sa, preotul cel mare s-a scandalizat de cuvintele: ***„ Veţi vedea pe Fiul Omului şezând de-a dreapta puterii şi… venind pe nori”*** (Matei 26, 64), şi şi-a rupt hainele sale. Nu este de mirare dacă Hristos, către asemenea oameni, care se târau pe pământ, vorbea despre Sine numai cu înjosire.

Acestea ar fi fost de-ajuns spre a lămuri pentru ce Hristos a vorbit despre Sine cu înjosire. Dar eu voiesc să dovedesc aceasta şi dimpotrivă.

Pe când ei se scandalizau şi se îndepărtau, pentru că Hristos vorbise despre Sine lucruri înalte, dimpotrivă, când El grăia despre Sine ceva înjositor şi mic, îi vedeţi alergând la El şi primind învăţătura Lui. Cei care mai înainte îl părăsiseră, iarăşi au venit când El a zis: ***„Eu de la Mine însumi nu fac nimic, ci precum M-a învăţat Tatăl, aşa grăiesc”*** (Ioan 8, 28). Şi Evanghelistul arată că pentru aceste cuvinte de înjosire ei au crezut în El, când zice: ***„Acestea grăind El, mulţi au crezut în El”*** (Ioan 8, 30).

La fel s-a întâmplat şi în alte cazuri, şi de aceea Domnul grăia despre Sine când omeneşte, când mai presus de om, adică despre cele care se cuvin numai lui Dumnezeu şi se potrivesc cu obârşia Lui cea înaltă. Aceea o face El ţinând seama de slăbiciunea ascultătorilor, iar aceasta îngrijindu-Se de adevărul dogmei. El nu scapă din vedere pe aceasta din urmă, pentru ca nu cumva printr-o necontenită pogorâre, să se formeze la generaţiile viitoare o socotinţă rătăcită despre vrednicia Sa. Deşi El prevedea că ei se vor scandaliza prin aceasta şi se vor abate, totuşi a vorbit despre Sine înalt, spre a arăta că El numai cu pogorământ a vorbit uneori despre Sine cu înjosire şi omeneşte. Aşadar, când îl auzi vorbind despre Sine cu înjosire, să nu gândeşti că El voieşte a arăta înjosirea fiinţei Sale, ci că El S-a smerit numai pentru slăbiciunea şi socotinţa ascultătorilor Săi.

Nu numai pentru că El a luat trup omenesc (întâia pricină), şi nu numai pentru slăbiciunea ascultătorilor Săi (a doua pricină), ci şi pentru ca să îndemne pe ucenicii Săi la smerenie, pentru aceasta a vorbit Hristos despre Sine cu smerenie şi a lucrat cu smerenie. Cine voieşte să înveţe pe alţii smerenia, trebuie să facă aceasta cu cuvântul şi cu fapta: ***„Învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima”*** (Matei 11, 29), şi iarăşi: ***„Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci ca să slujească El”*** (Matei 20, 28).

Deci El, Care ne-a învăţat să fim smeriţi şi să nu căutăm locurile cele dintâi, ci să suferim a fi număraţi între cei mai mici, El, Care cu cuvântul şi cu fapta ne îndemna la aceasta, negreşit avea un motiv important pentru a vorbi despre Sine cu înjosire.

Se mai poate aduce încă şi a patra pricină, nu mai mică decât cea dinainte. Care? El a voit să ne ferească nu cumva, pentru apropierea cea mare şi negrăită în care stau cele Trei Feţe una către alta, să ajungem la socotinţa că în Dumnezeire ar fi numai o faţă. Într-adevăr, Sabelie şi alţii învăţaseră una ca aceasta printr-o nedreaptă înţelegere a cuvintelor: „Eu şi Tatăl una suntem", şi: „Cine Mă vede pe Mine vede pe Tatăl". Hristos a vrut încă să ne ferească să nu socotim că El este faţa cea întâi şi cea nenăscută a Treimii, sau mai mare decât Tatăl. De această rătăcire se pare că şi Pavel s-a temut, de aceea la cuvintele: „***Toate sunt supuse Lui"*** (Fiului), îndată a adăugat: ***„afară de Cel*** (Tatăl) ***Care I-a supus Lui toate"*** (I Corinteni 15, 27). Pavel, negreşit, n-ar fi adăugat acestea dacă nu s-ar fi temut că putea să se ivească o asemenea socotinţă diavolească.

A cincea pricină se arată în faptul că Hristos, adeseori, spre a îmblânzi neprimirea iudeilor, a părăsit graiurile cele înalte şi a ţinut seama de gândurile cele bănuitoare ale celor către care vorbea. De pildă, când a zis: ***„Dacă mărturisesc Eu despre Mine Însumi, mărturia Mea nu este adevărată"*** (Ioan 5, 31), El a zis aceasta spre a birui bănuiala lor, şi nicidecum nu voia să însemne că mărturia Lui n-ar fi adevărată, ci, mai vârtos, El voia numai a zice: „Precum socotiţi şi bănuiţi voi când nu primiţi cele spuse de Mine despre Mine Însumi".

Noi am putea încă să aducem multe pricini, pentru ce Hristos a vorbit despre Sine cu înjosire, şi încă multe motive pentru care El a făcut aceasta, dar dă acum şi tu o pricină la graiurile cele înalte cu care El a rostit despre Sine. Nu este nici un alt temei decât acela că El, prin aceasta, a voit să arate adevărata Sa înălţime. Cine într-adevăr este înalt, poate să grăiască despre Sine şi lucruri mici, fără ca să fie neadevăr, ba mai ales, acesta este semnul smereniei. Iar dacă cineva care este înjosit spune despre Sine lucruri înalte, aceea este o pretenţie nedreaptă, vrednică de osândit.

Deci, dacă Fiul lui Dumnezeu ar fi mai mic, nu ar fi putut alege graiuri în care El să Se facă asemenea cu Tatăl, căci aceasta ar fi fost o pretenţie nedreaptă. Dacă El, deşi este asemenea cu Tatăl, grăieşte despre Sine uneori cu înjosire, aceasta nu este de osândit, ci vrednică de mirare.

Spre a face cele zise încă mai lămurit, să cercetăm mai de aproape pricina adusă mai înainte, cum că El pentru firea Sa cea omenească a grăit despre Sine cu înjosire şi să ne întoarcem luarea-aminte la rugăciunea pe care El a adresat-o Tatălui.

Luaţi bine seama, căci eu trebuie să încep aceasta mai dinainte, în acea sfântă noapte, întru care Iisus a fost vândut, a fost şi Cina cea de Taină. Eu o numesc noapte sfântă, căci mântuirea cea nesfârşită a lumii s-a săvârşit prin patima lui Hristos, care acum a început. Atunci a zis Iisus către cei doisprezece: ***„Unul dintre voi Mă va vinde”*** (Matei 26, 21). ***Şi când Iuda a întrebat: „Eu sunt?”, El i-a spus: „Tu ai zis”. Şi după ce Iuda s-a dus, Domnul a zis: „ Voi toţi vă veţi sminti întru Mine”*** (Matei 26, 31); ***iar când Petru grăia împotrivă, El a adăugat: „Adevăr zic ţie, în noaptea aceasta, înainte de a cânta cocoşul, de trei ori te vei lepăda de Mine”*** (Matei 26, 34).

Aşadar, El a prevăzut pe vânzător şi fuga tuturor şi moartea Sa, adăugând: ***„Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile”*** (Matei 26, 31). El a spus înainte cine se va lepăda de Dânsul, şi când, şi de câte ori, toate, desăvârşit, întocmai. Apoi, după ce a dat dovadă îndeajuns despre prevederea Sa, a ieşit în grădina Ghetsimani şi S-a rugat.

Potrivnicii noştri afirmă că aceasta este o rugăciune a firii Lui dumnezeieşti, dar noi o prescriem firii omeneşti. Judecaţi singuri! Mai întâi de toate, nu este lucrul lui Dumnezeu ca El să se roage, ci ca El să fie rugat. Dar şi cuvintele rugăciunii dovedesc că ea se potriveşte tocmai firii Sale omeneşti. El zice: ***„Părinte, de este cu putinţă, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voieşti”*** (Matei 26, 39). Eu întreb: Cum putea să Se îndoiască, de este aceasta cu putinţă sau nu, El, care cu puţin mai înainte spusese: „Unul dintre voi are să mă vândă”; El, care spusese: „Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile”, şi: „Voi toţi vă veţi sminti întru Mine”! El, care zicea lui Petru: „Tu te vei lepăda de Mine de trei ori”. Acesta nu putea să ştie acelea? Cine ar putea afirma acestea?

Aceasta o ştiuseră încă cu sute de ani mai înainte robii Săi, oamenii, proorocii. Astfel, David zice: ***„Străpuns-au mâinile Mele şi picioarele Mele”*** (Psalmul 21, 18). Ceea ce avea să fie, El vestise mai înainte, ca şi cum ar fi fost, însemnând prin aceasta că precum este cu neputinţă a nu fi ceva din ceea ce a fost, aşa este cu neputinţă ca acestea să nu se întâmple.

Încă şi Isaia, mai înainte vestind aceasta, a zis: ***„Ca un miel spre junghiere s-a adus şi ca o oaie fără de glas înaintea celui ce o tunde”*** (Isaia 53, 7). Încă şi Ioan Botezătorul a zis: ***„lată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii”***

(Matei l, 29), adică acel Miel vestit mai înainte. Şi el nu zice simplu mielul, ci: „Mielul lui Dumnezeu”, căci era încă şi un miel evreiesc, şi el voia a deosebi pe acela de Acesta. Mielul evreiesc se jertfea numai pentru poporul evreiesc, iar Acesta pentru toată lumea; acela depărta de la iudei numai suferinţele trupeşti, iar Sângele acestui Miel a adus curăţirea a toată lumea. Şi sângele mielului evreiesc a lucrat ceea ce a lucrat, dar nu prin propria sa putere, ci numai pentru că era o preînchipuire a Acestui Miel.

Şi mai departe, dacă acea rugăciune ar fi fost a dumnezeirii Sale, atunci S-ar fi contrazis El Însuşi şi S-ar fi certat cu Sine. Acelaşi, care prin cuvintele: „Dacă este cu putinţă, treacă de la Mine paharul acesta”, ar fi încercat a Se feri de patimă şi de moarte. Acelaşi, altădată, când Petru îl sfătuia să Se cruţe şi să nu meargă la moarte, îi răspunsese: ***„Mergi înapoia Mea, satano! Sminteală îmi eşti, că nu cugeţi cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor”*** (Matei 16, 23). El numeşte pe Apostol satană, nu pentru a-l batjocori, ci spre a însemna că acele cuvinte nu au venit din sufletul lui Petru.

Altădată El spusese: ***„Cu dor am dorit să mănânc acest Paşti cu voi”*** (Luca 22, 15). Pentru ce? Pentru că după Paşti trebuia să urmeze Crucea. Şi aşa, El în multe locuri a presupus moartea Sa, a rostit dorinţa Sa de a muri şi a declarat că El special pentru acesta a venit în lume. ***Dacă El acum totuşi zice: „De este cu putinţă”, apoi cu aceasta arată slăbiciunea firii omeneşti, care pentru fireasca iubire către viaţă, nu voia a se despărţi de viaţa aceasta. El, prin cuvintele acestea, se roagă ca omul să scape de moarte, pe când în altă parte zice că a venit de bunăvoie spre a pătimi, prin cuvintele: „Putere am să-Mi pun sufletul, şi putere am ca iarăşi să-l iau. Nimeni nu-l ia de la Mine, ci Eu de la Mine însumi îl pun”*** (Ioan 10, 18). Cum putea El dar să zică: „Însă nu precum voiesc Eu, ci precum voieşti Tu”? Avea oare Fiul o voinţă potrivnică voinţei Tatălui? El zise odată: „Eu şi Tatăl una suntem”. Aceasta din urmă se raporta la firea Sa cea mai înaltă, cea dumnezeiască; după această fire Fiul are o voie asemenea cu a Tatălui. Dimpotrivă, celălalt loc: „Nu precum voiesc Eu”, se raporta la omenirea Sa; şi astfel nu este grăire împotrivă sau contrazicere.

Contrazicere ar fi atunci când cineva, ca ereticii, ar voi să ia acele cuvinte de rugăciune: „Dacă este cu putinţă” şi celelalte ca o rugăciune a dumnezeirii Sale, iar nu a omenirii Sale.

Întrucât El este Dumnezeu, noi să-L adorăm; întrucât El este om, să ne rugăm ca şi Dânsul Tatălui, ca aici şi dincolo să ne facă părtaşi de toate bunătăţile. Fie ca aceasta să o dobândim noi, prin harul şi prin iubirea de oameni a Domnului

nostru Iisus Hristos, Care în acelaşi chip cu Tatăl şi cu Sfântul Duh este slăvit în vecii vecilor. Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Tatăl

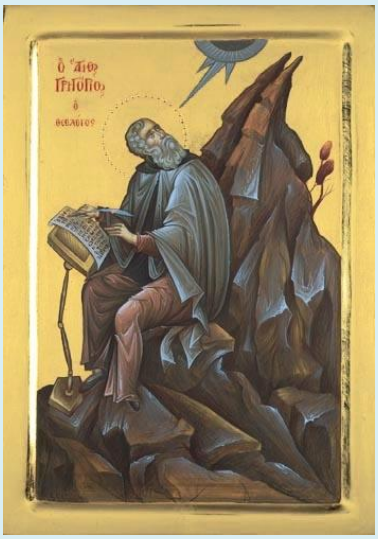

1.Ştiu că pe corăbioare la întinsă plutire ca marea s-o trecem pornim,
Sau că pe aripi plăpânde spre cerul care este de-atâtea stele-nspuzit
Ne avântăm cei pe care mintea ne-a îndemnat să vorbim despre Dumnezeirea
Pe care nici cei care-s în ceruri nu sunt în stare îndeajuns s-o adore,

5. Sau despre hotărârile marii Dumnezeiri şi despre conducerea lumii de către ea,
Dar, fiindcă adesea nici lui Dumnezeu nu îi este pe plac atâta de mult
Un dar din o mână înstărită, cât unul din una prietenă lui şi săracă,
De aceea şi eu tot mai plin de avânt îmi voi rosti cuvântarea.
Fugiţi departe deci voi cei nelegiuiţi, căci cuvântul mi se îndreaptă acum.

10. Către cei care sunt curaţi, sau care se curăţă încă.
În ce priveşte profanii, ei vor fi îndată răpuşi, ca nişte fiare,
de către stânci prăvălite de sus,
Când de acolo, de pe muntele înalt, are să ne strălucească Hristos
Şi când pe tablele din piatră făcute va scrie pentru Moise Legea.
Aşa vor păţi deci oamenii-aceia şi alungaţi fi-vor în felul în care Hristos.

15. A alungat dintre noi pe nelegiuiţii cei cu gând vrăjmăşesc Dumnezeirii.
Iar drept cuvânt de început, am să aştern aici, în stihuri, cuvântul
Pe care l-au grăit mai de mult de Dumnezeu înţelepţii bărbaţi,
Spaimă vârând în poporul cel înverşunat şi martori ai spuselor fiind
Moise şi Isaia (voi vorbi pentru aceia care aceste lucruri le ştiu),

20. Unul când dă Legea atunci din izvoru-i ieşită şi altul când e dărâmată:
„Să audă cerul şi pământul să primească cele de mine grăite”!
Tu însă Duhule cel dumnezeiesc mintea şi limba tu să mi le faci
În felul unor trâmbiţe răsunătoare ale adevărului pur, ca astfel toţi,
Uniţi cu întreaga Dumnezeire, să tresalte cu inima de bucurie.

25. *Există un singur Dumnezeu, fără-nceput, necauzat, nemărginit*
De vreo existenţă mai dinainte de el, sau de ceva care să fi existat după,
Cuprinzând în el veşnicia şi fiind nemărginit, marele Tatăl
Al bunului Fiu, marele Unul Născutul, fără să fi pătimit ceva el
Din cele ale cărnii, prin naşterea Fiului, căci el este minte.

30. *Dumnezeu unic este altul, dar nu prin Dumnezeire un altul,*
Cuvântul lui Dumnezeu, pecetea cea vie a Tatălui, Fiul cel unic
Al celui fără de început şi unul în totul din el unul în sine,
Egal întru totul, astfel încât unul rămâne născător pe de-a întregul,
Iar Fiul, puterea şi înţelepciunea Tatălui, rânduitor al lumii şi conducător.

35. *Dumnezeu unic din bunul Dumnezeu este Duhul.*
În lături voi toţi pe care nu i-a pecetluit Duhul,
spre a-i predica Dumnezeirea
Şi care au gând josnic în ei, sau limbă umplută de nelegiuire,
Cei luminaţi jumătate, pizmaşi, înţelepţi învăţaţi de la sineşi ,
Izvor ascuns, lampă în unghere pline de întunecime.

Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Fiul

1. Înainte de toate, cânta-vom pe Fiul, ca unii care adorăm sângele-acela
Care s-a făcut curăţire a patimilor noastre. Fiindcă este nevoie
Ca şi muritorul celor din cer în ajutor să le vie, din pricina limbii
Care se luptă cu Dumnezeirea, limbă rău cugetătoare, de sine ucigătoare.

5. Nu exista nimic înainte de marele Tatăl, fiindcă el le cuprinde în sine
Pe toate şi fiindcă mai presus de Tatăl nu există nimic.
Din Tatăl S-a născut Cuvântul marelui Dumnezeu,
Fiul care este în afară de timp.
Icoană a arhetipului, natură deopotrivă cu cea a celui ce L-a născut,
Căci slavă a Tatălui este marele Fiu şi a strălucit aşa

10. Cum singur Tatăl o ştie şi cel care din Tatăl a strălucit,
Căci nu era nimic vecin cu Dumnezeu. Dar şi lucrul acesta
E limpede pentru toţi muritorii, ca şi pentru mine, adică
Nu se cuvine să introduc în Dumnezeire nimic din felul naşterii mele,
Nici curgere şi nici vreo tăiere rea şi ruşinoasă, căci dacă eu

15. Nu sunt născător în afară de patimă, ca unul care de trup sfânt legat,
Nu este pătimitor cel cu desăvârşire nealcătuit şi fără de trup.
Căci ce-i de mirare dacă, la cei care sunt deosebiţi după firi,
Şi naşterile deosebite la ei să fie? Dacă timpul există înainte de mine,
El nu a fost înaintea Cuvântului, al cărui născător e în afară de timp.

20. Atunci când exista Tatăl fără început, nelăsând în afara Dumnezeirii nimic,
Atunci exista şi Fiul Tatălui, având drept început pe Tatăl cel fără de început
Aşa cum lumina soarelui îşi are de început mult frumosul şi marele lui disc,
(Chiar dacă toate exemplele sunt mai prejos de marele Dumnezeu),
Ca nu cumva la mijloc punând noi ceva între Tatăl şi Fiul,

25. Care sunt veşnici, să despărţim între ei pe atotputernicul Fiul
De atotputernicul Tatăl. Căci tot ce este înainte de Dumnezeu,
Fie că este timp, fie voinţă, aceea este despărţire a Dumnezeirii.
Ca Dumnezeu, ca născător, e mare născător. Iar cel mai mare, bun.
Al Tatălui este să nu-şi aibă o cauză a slăvitei sale Dumnezeiri.

30. Nu-i mai puţin slăvit lucrul pentru adoratul vlăstar al marelui Tatăl
Asemenea rădăcină să-şi aibă, încât îndepărta pe Dumnezeu de Dumnezeu,
Căci nu ai cunoscut pe Fiul ca despărţit de Tatăl fiind. Iar vorbele
„Nenăscut" şi „naştere din Tatăl" nu sunt două chipuri ale Dumnezeirii.

35. Căci pentru mine natura ei e nedespărţită. Iar dacă naştere
Are Cuvântul, Tatăl nu are nimic din trup, ca unul care e netrupesc
(Nicicând nu e atât de nesocotită mintea omenească ca să judece aşa),
Şi pe Dumnezeu Fiul, slavă vrednică de acela ce l-a născut.
Iar dacă pe plac marelui Tatăl zadarnic dorind tu să-i fii

40. Şi dacă în vreme ce în inimă o spaimă zadarnic îţi implânţi,
Tăgăduieşti pe cealaltă, tăgăduieşti naşterea din el şi arunci
Între creaturi pe Hristos, atunci, o, nesocotitule, la amândoi
Le-ai insultat Dumnezeirea; pe unul, adică pe Fiul
Tu l-ai lipsit, iar celălalt nu mai e Dumnezeu, fiindcă este zidit,

45. Căci tot ce n-a existat mai înainte, acela este dintre cele create,
Deşi rămâne în marile planuri ale lui Dumnezeu şi există continuu.
Iar raţiunea? Cumva ca de aici pornind tu, o, atât de mare viteazule,
Să te faci mai apoi Dumnezeu prin cele câte pătimit-a Hristos,
Iar pe el în lanţuri să-l pui şi rob deopotrivă cu tine să-l chemi

50. Şi în locul vredniciei lui de a fi Dumnezeu cu slava robiei să îl cinsteşti?
Iar dacă Dumnezeul cel mare l-a zidit mai în urmă, ca pe o unealtă de preţ,
Ce fel de meşteşugar care trudeşte ciocan pentru căruţă să-şi facă,
Ca astfel prin mâna născutului său prim, pe mine Dumnezeu să mă dobândească,
În cazul acela creatura mai prestantă chiar decât cerescul Hristos ar fi.

55. Dacă datorită ei ar exista Cuvântul, ci nu lui Hristos datorită.
Dar cine ar avea îndrăzneala asemenea cuvinte să spună?
Şi dacă cu trup s-a îmbrăcat, ca să te scape pe tine de patimi,
Oare din pricina - aceasta prea slăvitei Dumnezeiri măsură vei pune?
A păcătuit cel ce ţi s-a milostivit? Pentru mine el este şi mai de privit,

60. Căci n-a pierdut nimic din cele ale Dumnezeirii şi apoi m-a şi mântuit
Medicul care s-a aplecat peste patimile mele atât de rău mirositoare.
Era muritor, dar era şi Dumnezeu. Era neam al lui David, dar era
Făcătorul lui Adam. Era purtător de trup, dar era şi făcător de trup.
Este născut din maică, dar din fecioară. E mărginit, dar nemăsurat.

65. Şi l-a primit ieslea, dar steaua a călăuzit pe magi
Şi au venit ca să-i aducă daruri şi şi-au plecat genunchii.
A venit la luptă ca un muritor, dar a învins ca un nebiruit,
În luptă întreită, pe ispititorul. I s-a adus mâncare,
Dar a hrănit mii de oameni şi a prefăcut ape în vin.

70. S-a botezat, dar a curăţit păcate şi a fost mărturisit, prin Duhul,
De un glas ca de tunet, drept Fiul al celui care e fără de început.
A adormit, ca un muritor, dar a potolit marea, ca Dumnezeu.
A obosit la genunchi, dar a întremat, la paralitici, puterea şi genunchii.
S-a rugat, dar cine este cel ce-a auzit pe slăbănogii ce se rugau?

75. A fost jertfă, dar şi arhiereu; jertfitor, dar şi dumnezeu.
Şi-a dat lui Dumnezeu sângele, dar a curăţit lumea întreagă.
L-a înălţat crucea, dar a fost pironit în cuie păcatul.
Dar la ce mai spun pe fiecare în parte? S-a amestecat cu cei morţi,
Dar s-a sculat din morţi, dar a înviat morţi mai dinainte.

80. Acelea erau ale sărăciei celei muritoare, aceasta bogăţia întrupatului.
Nu necinsti deci Dumnezeirea din pricina acelor lucruri omeneşti,
Ci tocmai pentru ea să ţii în cinstea cea mai mare chipul trupesc
Pe care din iubire faţă de tine, l-a luat asupra sa Fiul cel nestricăcios.

Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Duhul

1. De ce mai stai în cumpănă suflete? Hai, cântă şi a Duhului slavă
Şi nu tăia, prin cuvinte, ceea ce însăşi natura nu a despărţit.
Să ne cutremurăm de marele Duh, Dumnezeu deopotrivă, prin care
Am cunoscut pe Dumnezeu şi care este limpede Dumnezeu

5. Şi care mă îndumnezeieşte aici, Atotputernicul, a toate dătătorul, cântare
A corului celui neprihănit, dătătorul de viaţă la cei din cer şi de pe pământ
Sus tronând, din Tatăl venind, putere Dumnezeiască, stăpân pe propria-i voie,
Nefiind nici Fiu, căci unul este slăvitul Fiu al celui prea bun,
Şi nici în afara Dumnezeirii, şi de aceeaşi slavă învrednicit.

10. Iar cel care doreşte să ia Dumnezeirea cerescului Duh
Din rândurile Legii celei de Dumnezeu insuflate,
Acela va vedea multe şi dese cărări, care se întâlnesc laolaltă,
Dacă va vrea şi dacă a sorbit cu inima ceva din Duhul cel Sfânt
Şi dacă mintea îi va privi mai în adânc. Iar dacă doreşte

15. Curata voce a iubitei lui Dumnezeiri, să ştie că nu doreşte
Un lucru bine gândit. Căci atâta timp cât Dumnezeirea lui Hristos
Nu era încă la mai mulţi muritori arătată, nu era potrivit lucru
Să pui o povară de necrezut peste slabele inimi ale oamenilor.
Căci nu era timpul, pentru începători, de o învăţătură mai plină.

20. Căci cine a arătat unor ochi încă bolnavi întreaga lumină a focului,

Sau cine i-a îndestulat cu o lumină mai îmbelşugată? Mai bine e
Însă dacă le aduci, încetul cu încetul, lumina cea arzătoare,
Căci aşa învăţătura de mai înainte, în timp ce arăta întreagă

25. Dumnezeirea regelui Tatăl, marea lui Hristos slavă strălucea
Văzută de puţini înţelepţi muritori, aşa şi în timpul mai de pe urmă.
După ce făcuse mai văzută Dumnezeirea Fiul, a făcut să strălucească
Şi Dumnezeirea luminatului Duh. Acelora ea le-a strălucit puţin,
Pe când nouă ne-a lăsat-o să ne strălucească mai mult,

30. Celor la care, în urmă, s-a împărţit în chip de limbi de foc,
Purtând semnul Dumnezeirii, la înălţarea Mântuitorului de pe pământ.
Căci ştiu că Dumnezeu este şi foc pentru răi şi lumină pentru cei buni.
Aşa ţi-am strâns la un loc Dumnezeirea. Şi te-ai înmărmurit la auzul
Că dintr-o unică Dumnezeire există şi Fiu şi neFiu

35. Şi te-ai convins de aceasta din graiuri contrarii şi abil mânuite,
Îmi va da şi aci cuvânt Dumnezeu, el însuşi venind înspre mine.
Din un întâi născut s-au făcut şi soţia-i şi Set, femeia din coastă
Tăiată fiindu-i, iar el fiu la doi, după legile nunţii,
Ea nenăscută şi el născut totuşi au fost oameni deopotrivă.

40. De-acestea deci aminte aducându-ţi, nu dispreţui cu nimic Dumnezeirea.
Ceva de-asupra punându-i sau dedesubt Una îi este natura,
Nemăsurată şi nezidită, fără început, bună şi liberă şi egală
În adorare, un Dumnezeu care în trei străluciri lumea conduce.
Prin ele mă ridic înnoit şi un altul, atunci după ce, moartea-ngropată,

45. Mă reîntorc, prin botez, din nou la lumină, căci întreita Dumnezeire
M-a ridicat strălucind de lumină. N-am să te mint scumpa mea curăţire!
Dacă odată ce spălat sunt de Dumnezeu, aş putea să despic
În alcătuitorii ei strălucitoarea Dumnezeire, ar fi mai bine…
Dar mă îngrozesc la gândul sfârşitului acestui gând rău,

50. La nădejdea dumnezeiescului Har şi la cea a spălărilor.
Şi dacă m-a curăţit în întregime, atunci de adorat şi Dumnezeu
Tot în întregime îmi este. Şi la fel ar păţi orice nelegiuit muritor,
Care şi-ar dezbina în două Dumnezeirea, darul lui Dumnezeu.
Iar dacă auzim unele despre Fiul sau despre bunul Duh,

55. În dumnezeieştile graiuri, sau la de Dumnezeu insuflaţii bărbaţi,
Anume că ei cel de al doilea loc după Dumnezeu Tatăl îl ţin,
Te îndemn ca aşa să înţelegi graiurile adâncei înţelepciuni:
Că pornesc din rădăcina fără de început, nu despart Dumnezeirea,
Ca să ai o singură putere, care nu trebuie felurit adorată.

60. Treimea este din Unime şi Unimea este iarăşi din Treime,
Nu ca un râu, ca un izvor, ca un fluviu mare şi ca un torent,
Care se răspândeşte pe pământ sub trei chipuri deosebite
Şi nici ca o făclie din rug, care din nou la întreg se întoarce
Şi nici ca un cuvânt care porneşte din minte şi rămâne în ea,

65. Nici ca o vibrare de lumină din ape, datorită mişcărilor soarelui,
Care palpită pe ziduri, fără de stare, care fuge
Înainte de a ajunge, care ajunge înainte de a fugi.
Căci natura lui Dumnezeu nu este nestătătoare, sau curgătoare,
Sau care din nou să se adune în sine, ci natura lui Dumnezeu

70. Este neschimbătoare. Şi astfel gândind tu, vei aduce înlăuntru-ţi
O jertfă curată. în trei lumini s-au întărit o singură natură.
Şi nu este fără de număr nici Unimea, căci constă din trei slave
Şi nici Treimea de adorat felurit, căci este natură nedespărţită.
În Dumnezeire este Unimea, iar cele din Dumnezeire la număr sunt trei.

75. Fiecare e Dumnezeu singur, atunci când de unul singur vorbeşti.
Unul iarăşi e Dumnezeu fără început, de unde provine bogăţia Dumnezeirii,
Când despre trei pomenire face cuvântul, ce, pe de o parte.
Să fie slăvită la muritori predicarea celor trei străluciri,
Şi pe de alta, să sărbătorim unic strălucitoarea putere

80. Şi să nu ne mai desfătăm de mulţimea de zei cu stăpâniri felurite.
Căci stăpânirea a mai mulţi deodată, e, pentru mine, anarhie întreagă
În luptă, iar lupta e dezbinare şi aceasta duce în grabă
La destrămare. De aceea mulţimea de stăpâniri este, după a mea socotinţă,
Departe de Dumnezeire. Dar cei pe care i-a despărţit timpul,

85. Sau gândirea, sau puterea, sau voinţa, ar putea fi chemaţi între Dumnezei,
De vreme ce nici unul din ei nu este în armonie cu sine vreodată.
Dar puterea Treimii mele e una şi una îi e şi gândirea,
Una îi este mărirea şi una şi stăpânirea, pentru care fapt şi Unimea

Îi este nerisipită, o slavă mare având, prin armonia cea unică

90. A Dumnezeirii. Atâta lumină a descoperit ochilor mei Treimea,
Din aripile şi din vălul dumnezeiescului templu înăuntru, cu care
S-acopere a lui Dumnezeu împărătească natură. Şi dacă ceva mai mult
S-a descoperit îngereştilor coruri, mai multul acela să-l ştie Treimea.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Ioan Damaschin – Despre Sfânta Treime

Credem într-unul Tatăl, temeiul şi pricină a toate:

- Care nu S-a născut din cineva, singurul Care fiinţează nepricinuit şi nenăscut,
- Care este făcătorul tuturora;
- Care este prin fire Tatăl singurului unuia-născut Fiului Său – Domnul şi Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos – şi purcezătorul Preasfântului Duh.

Credem şi „**într-unul Fiul lui Dumnezeu**, ***Unul-Născut, Domnul nostru Iisus Hristos, Care S-a născut din Tatăl înainte de toţi vecii; Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat; născut, nu făcut, de o fiinţă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut.***"

Când spunem că Fiul este „mai înainte de toţi vecii", arătăm că naşterea Lui este în afară de vreme şi fără de început. Căci Fiul lui Dumnezeu – „***strălucirea slavei, chipul ipostasului Tatălui***" (Evrei 1:3), "***Înţelepciunea şi Puterea cea vie***" (1 Corinteni 1:24), „***Cuvântul Lui cel enipostatic, icoană întemeiată, desăvârşită şi vie a nevăzutului Dumnezeu***" (Coloseni 1:15) [*Stih care trebuie neapărat tâlcuit, după cum urmează:„Pavel scrie aici cinstea firii şi mărirea vredniciei Fiului unuia născut. Fiul – zice – este «chipul lui Dumnezeu», adică neschimbat, fiindcă nu poţi afla cât de mare este Dumnezeu-Părintele ca să afli şi cât este mai jos Fiul decât Părintele. Căci, dacă Fiul S-ar fi numit «al Tatălui» ca om, ai fi putut zice că «chipul» acesta nu este întocmai cu cel dintâi chip; dar, fiindcă Fiul se numeşte «chip al lui Dumnezeu» ca Dumnezeu şi Fiu al lui Dumnezeu, atunci*

«chipul» este neschimbat al lui Dumnezeu şi nevăzut al «Celui nevăzut». Căci, la icoanele cele meşteşugite – de vreme ce omenescul meşteşug zugrăveşte chipul, dar nu nimereşte amărunţita asemănare a întâiului chip – icoana zugrăvită nu este întocmai şi neschimbată de întâiul chip. Iar la dumnezeiasca fire nu urmează sminteli, şi chipul acela este neschimbat faţă de întâiul chip. Pentru aceasta, dacă nevăzutul Fiu nu ar fi chip neschimbat al nevăzutului Dumnezeu-Părinte, ce i-ar fi oprit pe îngeri a fi şi ei «chipuri ale lui Dumnezeu»? Pentru că şi îngerii sunt nevăzuţi, dar ei nu se numesc «chipuri ale lui Dumnezeu» intru nici o parte a Dumnezeieştii Scripturi. Vezi amărunţimea Dumnezeieştii Scripturi! Aceasta îl numeşte pe om «chip al lui Dumnezeu» şi «fiu al lui Dumnezeu» (căci zice: «Fiu întâi născut al Meu este Israil», Ieşirea 4:22), iar pe îngeri nu îi numeşte «chip al lui Dumnezeu» în nici o parte. Pentru că înălţimea vredniciei îngereşti în grabă i-ar fi aruncat pe oameni intru păgânătate, căci, auzind oamenii că îngerul este «chip al lui Dumnezeu», ar fi socotit că acela este de aceeaşi vrednicie şi fire cu Dumnezeu. Iar la noi, smerirea firii omeneşti ne păzeşte şi nu ne lasă a crede că omul este de aceeaşi vrednicie şi fire cu Dumnezeu, măcar că se numeşte «chip al lui Dumnezeu». Deci, din acestea zise, încheiem că Fiul lui Dumnezeu unul născut, fiind amândouă acestea (şi chip, şi nevăzut), Se osebeşte de îngeri, care sunt şi ei nevăzuţi, dar nu sunt şi chipuri ale lui Dumnezeu. Iar ca nevăzut, Se osebeşte şi de oameni, care se numesc şi ei «chipuri ale lui Dumnezeu» (după suflet adică), dar nu sunt şi nevăzuţi, pentru trupul cel materialnic. Deci doar Fiul cel unul născut este şi chip neschimbat al lui Dumnezeu. Şi, chiar dacă arienii se împotrivesc, zicând că chipul nu este de o fiinţă cu cel dintâi chip, să audă cum Scriptura îl numeşte pe Sit «chip al lui Adam», căci zice: «A vieţuit Adam două sute treizeci de ani, şi a născut fiu după chipul său şi a chemat numele lui Sit» (Facerea 5:3). Deci Sit, care se numeşte «chip al lui Adam», nu este şi de o fiinţă cu Adam? Negreşit, de o fiinţă! Căci icoanele cele meşteşugite nu sunt de o fiinţă cu întâile chipuri, căci întâile chipuri sunt oameni însufleţiţi, vii şi cuvântători, iar chipurile oamenilor sunt neînsufleţite, nevii şi necuvântătoare; iar chipurile cele fireşti (precum sunt toţi fiii oamenilor) sunt de o fiinţă cu întâile chipuri, căci orice fiu este de aceeaşi fiinţă cu tatăl său" (Sfinţitul Teofilact, în tâlcuirea la epistolele lui Pavel). (n. ed.)] – nu a fost adus la a fi dintru a nu fi, ci a fost totdeauna împreună cu Tatăl şi în Tatăl, născut din El din veşnicie şi fără de început.

Căci n-a fost cândva Tatăl când n-a fost Fiul; ci, odată cu Tatăl, şi Fiul Care S-a născut din El. Căci, fără de Fiu, Dumnezeu-Părintele nu S-ar putea numi „Tată". Iar dacă ar avea Fiu mai în urmă, ar ajunge Tată după aceea, nefiind Tată înainte, şi astfel S-ar schimba din a nu fi Tată în a ajunge Tată, lucru mai rău decât orice hulă. [*„Căci numai cele care au venit de la a nu fi la a fi, adică cele care sunt ca urmare a unei schimbări, doar acelea se schimbă. Iar Dumnezeu este Dumnezeu tocmai*

pentru că El este însăşi fiinţă, nefiind o vreme când să nu fi fost. De aceea este şi neschimbat, iar a spune că El Şi-a schimbat firea e acelaşi lucru cu a zice că El e făptură" (după părintele Dumitru Stăniloae). (n. ed.)]

Căci este cu neputinţă să spunem că Dumnezeu este lipsit de însuşirea firească de a naşte. Iar însuşirea de a naşte stă în a naşte din El, adică din însăşi fiinţa Sa, ceva asemenea cu El după fire.

Şi este necuvios să spunem că naşterea Fiului s-a săvârşit după oarecare vreme şi că fiinţa Lui este mai târzie decât fiinţa Tatălui, de vreme ce zicem că naşterea Fiului este „din El", adică din firea Tatălui. Iar dacă am zice că Fiul nu este dintru început împreună cu Tatăl din Care este născut, atunci aducem o schimbare în ipostasul [persoana] Tatălui: anume că El nu a fost dintru început Tată, ci a devenit Tată pe urmă.

În adevăr, chiar dacă lumea s-a făcut mai în urmă, totuşi nu s-a făcut din fiinţa lui Dumnezeu. Ea a fost adusă la a fi, prin voinţa şi prin puterea Lui, dintru a nu fi; dar prin aceasta nu urmează o schimbare a firii lui Dumnezeu.

Naşterea este lucrarea prin care se scoate din fiinţa celui care naşte cel ce se naşte asemenea cu el după fiinţă. Iar aducerea intru fiinţă prin zidire este un fapt din afară, în care ceea ce se zideşte nu vine din fiinţa celui care zideşte, aducând aşadar [întru fiinţă], ci este cu totul osebit de el. La Dumnezeu, singurul nepătimitor, neschimbat şi totdeauna la fel, atât naşterea cât şi zidirea este nepătimitoare. Căci – fiind prin fire nepătimitor şi nestricăcios, deoarece este simplu (necompus) – El nu este supus pătimirii şi nici stricăciunii – atât în naştere, cât şi în zidire – şi nici nu are nevoie de ajutorul cuiva.

Aşadar – ***pentru că Acela care naşte să nu sufere schimbare şi pentru a nu fi Dumnezeu întâi şi Dumnezeu pe urmă, primind adăugire – naşterea este la El fără de început şi veşnică, deoarece este lucrarea firii Sale şi vine din fiinţa Lui.***

La Dumnezeu, zidirea este lucrarea voinţei Lui şi nu este impreună-vecuitoare cu Dumnezeu, căci ceea ce se aduce la a fi de la a nu fi nu poate să fie impreună-vecuitor cu Cel fără de început şi cu Cel care este de-a pururea.

Omul şi Dumnezeu nu lucrează la fel. Omul nu aduce nimic la a fi de la a nu fi, ci tot ceea ce săvârşeşte săvârşeşte din materia pe care o are mai dinainte. ***El nu voieşte numai, ci şi cugetă mai întâi şi-şi închipuie în minte ce are să facă, şi apoi lucrează cu mâinile; suferă trudă şi osteneala, ba de multe ori nu izbuteşte,***

pentru că lucrul nu se face cum voieşte. Dumnezeu însă, voind numai, le-a adus pe toate la a fi de la a nu fi.

Tot astfel, Dumnezeu nici nu naşte la fel cu omul. Căci Dumnezeu – fiind în afară de timp, fără de început, nepătimitor, nestricăcios, netrupesc, unic, fără de sfârşit – naşte în afară de timp, fără de început, nepătimitor, nestricăcios şi fără de împreunare.

Naşterea Lui de nepriceput nu are nici început, nici sfârşit. La Dumnezeu, naşterea este în afară de timp, pentru că El e neschimbat; este nestricăcioasă, pentru că El e nepătimitor şi netrupesc; este fără de împreunare, tot din pricină că El e netrupesc şi din pricină că numai unul Dumnezeu n-are nevoie de altcineva; este fără de sfârşit şi fără de încetare, din pricină că El e fără de început şi în afară de timp, fără de sfârşit şi este totdeauna la fel. Căci ceea ce este fără de început este şi fără de sfârşit.

Dar, negreşit, ceea ce este fără de sfârşit prin dar nu e şi fără de început, după cum sunt îngerii. Prin urmare, Dumnezeu, Care este totdeauna, îl naşte pe Cuvântul Său – Care este desăvârşit, fără de început şi fără de sfârşit – pentru ca Dumnezeu să nu nască în vreme, El, Care îl are pe a fi mai presus de vreme.

Omul însă – e vădit – naşte într-alt chip, deoarece el se află sub legea naşterii, a nimicirii, a stricăciunii, a înmulţirii, fiind îmbrăcat cu trup şi având în firea sa partea bărbătească şi pe cea femeiască. Şi aceasta din urmă pentru pricina că partea bărbătească are nevoie de ajutorul părţii femeieşti.

Dar milostiv să fie Cel care este mai presus de toate şi care covârşeşte orice gândire şi înţelegere! ***Sfânta sobornicească şi apostolească Biserică învaţă că Tatăl este deodată cu Fiul lui unul-născut, Care din El S-a născut, în afară de timp, fără de stricăciune, nepătimitor şi de nepriceput, cum numai Dumnezeul tuturor lucrurilor ştie.***

[Căci] – aşa cum focul este deodată cu lumina din el, nefiind mai întâi focul şi pe urmă lumină, ci deodată; şi aşa cum lumina se naşte totdeauna din foc şi este totdeauna în el, fără să se despartă deloc de el – tot astfel Se naşte şi Fiul din Tatăl, fără să Se despartă deloc de El, ci este pururea cu El. Dar, cu toate că lumina se naşte în chip nedespărţit din foc şi rămâne totdeauna cu el, ea nu are totuşi un ipostas al ei, deosebit de ipostasul focului, deoarece lumina este o însuşire firească a focului.

Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu însă, deşi este născut din Tatăl în chip nedespărţit şi nedepărtat şi rămâne pururea cu El, are totuşi un ipostas propriu, deosebit de ipostasul Tatălui.

Cuvântul Se numeşte şi „***strălucire***” (Evrei 1:3), din pricină că S-a născut din Tatăl fără împreunare şi în chip nepătimaş, în afară de timp, nestricăcios şi nedespărţit. Se numeşte Fiu şi „***chip al Ipostasului părintesc***” (Evrei 1:3), din pricină că este desăvârşit, enipostatic şi întru totul asemenea Tatălui, afară de ne-naştere. Se numeşte „***Unul-Născut***”[*Ioan 1:14-18*], pentru că singur El S-a născut într-un chip nemaintâlnit din singurul Tată.

Căci nici o altă naştere nu se aseamănă cu naşterea Fiului lui Dumnezeu şi nici nu este alt Fiu al lui Dumnezeu. (***Căci Sfântul Duh purcede din Tatăl, însă nu în chip de naştere, ci în chip de purcedere. Acesta este alt chip de a fi necuprins de minte şi necunoscut, ca şi naşterea Fiului.***) Pentru aceasta, toate câte le are Tatăl sunt ale Lui, afară de ne-naştere, care nu arată deosebire de fiinţă, nici de dregătorie, ci chip de a fi. Spre pildă: ***Adam este nenăscut, căci este plăsmuit de Dumnezeu; Set este născut, căci este fiul lui Adam; Eva însă este purceasă din coasta lui Adam, căci ea nu a fost născută. Toţi aceştia nu se deosebesc unii de alţii prin fire, căci sunt oameni, ci numai prin chipul în care au ajuns la a fi.***

Trebuie să se ştie că vorba „agenhton”, scrisă cu un singur „n”, înseamnă ceea ce este nezidit, sau ceea ce nu s-a făcut; iar „agennhton”, scrisă cu doi „n”, arată ceea ce nu s-a născut. Potrivit primei însemnări, fiinţa se deosebeşte de fiinţă, pentru că una este fiinţa nezidită, adică „agenhtos” (scrisă cu un singur „n”), şi alta cea făcută sau zidită. Potrivit celei de a doua însemnări, fiinţa nu se deosebeşte de fiinţă, căci cel dintâi ipostas al oricărui fel de vietate este „agennhtos” (nenăscută), dar nu „agenhtos” (nezidită), căci ele au fost zidite de Ziditor şi aduse la a fi prin cuvântul Lui. Nu s-au născut, pentru că nu era înaintea lor o altă vietate de acelaşi fel din care să se nască. **Cele trei ipostase ale Sfintei Dumnezeiri Se împărtăşesc de cea dintâi însemnare, „agenhtos”, căci sunt de aceeaşi fiinţă şi nezidite.**

Celei de a doua însemnări nu Se împărtăşesc deloc, deoarece:

- numai Tatăl este nenăscut „agenitos”, căci nu are fiinţarea de la un alt ipostas.
- Numai Fiul este născut, căci S-a născut fără de început şi în afară de timp din fiinţa Tatălui.
- Numai Duhul Sfânt purcede din fiinţa Tatălui, nu prin naştere, ci prin purcedere. Astfel ne învaţă Sfânta Scriptură.

Dar chipul naşterii şi al purcederii este nepătruns de minte. Trebuie să se ştie şi aceasta: că fericitei Dumnezeiri nu I-a fost dat de noi numele de „părinţime”, de „fiime” şi de „purcedere”; ci, dimpotrivă, ele ni s-au împărtăşit nouă de acolo, după cum spune dumnezeiescul apostol: ***„Pentru aceasta, îmi plec genunchii în faţa Tatălui, de la Care este orice părinţime în cer şi pe pământ”*** (Efeseni 3:14, 15).[4]

Iar ***dacă zicem că Tatăl este „începutul Fiului” şi „mai mare” decât Fiul, nu zicem că El e înaintea Fiului în timp sau în fire, căci prin Fiul a făcut veacurile.*** Şi intru nimic altceva nu Se deosebeşte decât numai în ceea ce priveşte pricinuirea, adică Fiul a fost născut din Tatăl, iar nu Tatăl din Fiul; şi spunem că Tatăl este pricinuitorul Fiului în chip firesc, după cum spunem că nu focul se trage din lumină, ci lumina din foc.

Prin urmare, ***când auzim că Tatăl este „temeiul Fiului” şi „mai mare” decât Fiul, să înţelegem aceasta cu privire la pricinuire.*** Şi – aşa cum nu spunem că focul are o fiinţă, iar lumina alta – tot astfel nu este cu putinţă să spunem că Tatăl are o fiinţă şi Fiul alta, ci una şi aceeaşi. Şi – aşa cum spunem că focul luminează prin lumina care iese din el, dar nu zicem că lumina din el este un organ slujitor al focului, ci mai degrabă o putere firească – tot astfel spunem că toate câte le face Tatăl le face prin Fiul Său Unul-Născut, nu ca printr-un organ slujitor, ci prin o putere firească şi ipostatică. Şi, aşa cum spunem că focul luminează şi iarăşi spunem că lumina focului luminează, tot astfel „***toate câte face Tatăl, de asemenea face şi Fiul***” (Ioan 5:19). Dar lumina nu are un ipostas propriu, deosebit de ipostasul focului. Fiul însă este un ipostas desăvârşit, nedespărţit de ipostasul Tatălui, după cum am arătat mai sus.

Este cu neputinţă să se găsească în lume o pildă care să înfăţişeze desăvârşit chipul de a fi al Sfintei Treimi în Ea însăşi. ***Căci cum este cu putinţă ca ceea ce este făcut, alcătuit, stricăcios, schimbător, scris împrejur, care are formă şi este pătimitor, să arate în chip limpede fiinţa dumnezeiască cea mai presus de fiinţă şi liberă de toate acestea?*** Şi este lucru arătat că toată zidirea este sub cele mai multe dintre acestea şi toată după firea ei este supusă stricăciunii.

De asemenea, credem şi intru unul Sfântul Duh, Domnul de viaţă făcătorul,

- Care purcede din Tatăl şi Se odihneşte în Fiul, împreună închinat şi slăvit cu Tatăl şi cu Fiul, ca Cel ce este de o fiinţă şi împreună veşnic.
- Duhul cel din Dumnezeu, Cel drept, Cel stăpânitor, Cel ce este izvorul înţelepciunii, şi al vieţii şi al sfinţeniei;

- Dumnezeu împreună cu Tatăl şi cu Fiul fiind şi numindu-Se, atotlucrător, atotputernic, nemărginit intru putere;
- Care stăpâneşte toată zidirea, şi nu este stăpânit;
- Care îndumnezeieşte, nu Se îndumnezeieşte;
- Care împlineşte, nu Se împlineşte;
- Care împărtăşeşte, nu Se împărtăşeşte;
- Care sfinţeşte, nu Se sfinţeşte;
- mângâietor, ca Cel ce primeşte rugăciunile tuturor;
- întru toate asemenea cu Tatăl şi cu Fiul;
- Care de la Tatăl Se purcede şi prin Fiul Se dă şi Se face împărtăşit de toată zidirea; şi singur zideşte, şi dă fiinţă tuturor, şi sfinţeşte şi ţine; ipostatic, adică fiind intru al Său deosebit ipostas, nedespărţit şi nedepărtat de Tatăl şi de Fiul; şi toate având câte are Tatăl şi Fiul, afară de nenaştere, şi de naştere.

Pentru că Tatăl este nepricinuit şi nenăscut, căci nu este din cineva (căci de la Sine are pe a fi); nici nu are ceva din cele ce are de la altul, ci El mai vârtos este începătura şi pricina tuturor de a fi şi de a fi precum sunt.

Iar Fiul [este] din Tatăl cu chip de naştere; iar Duhul Sfânt [este] şi El din Tatăl, dar nu cu chip de naştere, ci de purcedere. Şi ne-am învăţat că este deosebire a naşterii şi a purcederii, dar nicicum care este chipul deosebirii. Însă împreună întru aceeaşi dată este din Tatăl şi naşterea Fiului, şi purcederea Sfântului Duh.

Deci toate câte au Fiul şi Duhul de la Tatăl le au, şi pe însăşi a fi. Şi, de nu ar fi Tatăl, nici Fiul nu ar fi, nici Duhul. Şi, de nu ar avea Tatăl ceva, nici Fiul şi nici Duhul nu ar avea. Şi pentru Tatăl, adică pentru că este Tatăl, sunt Fiul şi Duhul. Şi pentru Tatăl au Fiul şi Duhul toate cele ce au, adică pentru că le are Tatăl pe ele, afară de nenaştere, şi de naştere şi de purcedere. ***Căci numai intru aceste însuşiri ale ipostasurilor se deosebesc între Dânsele cele trei Sfinte Ipostasuri, Ele nedespărţindu-Se cu fiinţa, ci cu semnul cel închipuitor al ipostasului Său nedespărţit.***

Şi zicem că fiecare din Cele trei are ipostas desăvârşit, că nu din trei ipostasuri nedesăvârşite să înţelegem o fire alcătuită desăvârşită, ci în trei Ipostasuri desăvârşite să cunoaştem o fiinţă singuratică mai presus şi mai-nainte de toată săvârşirea. Căci lucrul ce se încheie din nedesăvârşite este fără de îndoială alcătuit, iar din Ipostasuri desăvârşite este cu neputinţă a face alcătuire. Pentru aceea nici nu zicem că neamul este din ipostasuri, ci în ipostasuri. Iar nedesăvârşite zicem pe cele ce nu păzesc chipul lucrului celui ce se săvârşeşte dintr-însele.

Ca piatra, şi lemnul, şi fierul fiecare deosebi desăvârşit este după firea sa. Iar către casa ce se săvârşeşte dintr-însele nu este desăvârşit. Că nici este deosebit fiecare dintru acestea.

Desăvârşite aşadar zicem că sunt Ipostasurile, ca să nu socotim alcătuire la dumnezeiasca fire. Pentru că alcătuirea este începătura şi pricină a despărţirii. Şi iarăşi unele intru altele zicem că sunt Cele trei Ipostasuri, ca nu mulţime şi gloată de Dumnezei să aducem. Şi aşa, ***prin Cele trei Ipostasuri adică înţelegem cum că nu este nici o alcătuire sau amestecare. Iar prin aceasta, că sunt celel trei Ipostasuri de o fiinţă, şi Unele intru Altele, şi au aceeaşi voinţă, şi lucrare, şi putere, şi stăpânire, şi mişcare, ca să zic aşa, cunoaştem că nu este nici o despărţire, şi cum că este un Dumnezeu, ca un Dumnezeu cu adevărat este Dumnezeu, şi Cuvântul, şi Duhul Lui.***

Şi se cuvine a şti că una este a se vedea cu lucrul, şi alta a se vedea cu mintea şi cu cugetul. Deci la toate zidirile despărţirea ipostasurilor se vede cu lucrul. Pentru că cu lucrul se vede despărţit Petru de Pavel; iar împărtăşirea, şi împreunarea, şi unimea cu mintea se vede şi cu cugetul. Pentru că socotim cu mintea cum că Petru şi Pavel de aceeaşi fire sunt, şi o fire de obşte au. Că fiecare dintre dânşii este jivină cuvântătoare muritoare, şi fiecare este trup însufleţit cu suflet cuvântător şi gânditor. Deci această fire de obşte cu mintea este văzută. Pentru că nici ipostasurile nu sunt unele intru altele; ci fiecare deosebit şi deoparte. Adică singur stă despărţit, multe având pe cele ce îl despart pe el de celălalt; pentru că şi cu locul sunt depărtaţi, şi cu vremea se deosebesc, şi cu socoteala se despart, şi cu puterea, şi cu faţa, adică cu chipul, şi cu deprinderea şi aşezarea trupului, şi cu vrednicia, şi cu dregătoria, şi cu toate însuşirile cele închipuitoare. Iar mai mult decât cu toate se deosebesc cu aceasta, că nu sunt unele intru altele, ci despărţite ipostasurile. Pentru aceasta se şi zic „doi oameni”, şi „trei”, şi „mulţi”.

Şi aceasta este cu putinţă a o vedea la toate lucrurile cele zidite, iar la Sfânta şi cea mai presus de fiinţă, şi decât toate mai înaltă şi necuprinsă Treime, împotrivă. Că acolo obştimea şi unimea cu lucrul se vede pentru cea împreună pururea vecuire şi aceeaşi fiinţă şi lucrare, şi voinţă, şi unire a socotelii, şi aceeaşi stăpânire, şi putere, şi bunătate, şi o pornire a mişcării; nu am zis „asemănare”, ci „aceeaşi”. Pentru că o fiinţă, o bunătate, o putere, o voinţă, o lucrare, o stăpânire, una zic este şi aceeaşi, nu trei asemenea una cu alta; ci una şi aceeaşi mişcare a câte trei Ipostasurilor. Pentru că fiecare dintr-Însele nu mai puţin are unime către cealaltă decât către Sine; adică întru toate una sunt Tatăl, şi Fiul şi Sfântul Duh, afară de nenaştere, şi de naştere şi de purcedere.

Iar despărţirea cu cugetul se vede; pentru că un Dumnezeu cunoaştem; şi numai intru însuşiri, a părinţimii zic, şi a fiimii, şi a purcederii, după pricină, şi pricinuit şi desăvârşirea Ipostasului, adică după chipul estimii pe deosebire o înţelegem.

Că nici depărtare a locului, precum la noi, nu putem zice la Dumnezeirea cea nescrisă împrejur. Că Ipostasurile sunt unele intru altele nu întrucât să se ţină unul de altul, după cuvântul Domnului care a zis: „Eu intru Tatăl, şi Tatăl întru Mine" (Ioan). Nici deosebire a voinţei, sau a socotelii, sau a lucrării, sau a puterii, sau a altceva, care acestea nasc întru noi pe despărţirea cea cu lucrul, şi cu totul desăvârşită.

Pentru aceea nici trei dumnezei zicem pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, ci mai vârtos un Dumnezeu pe Sfânta Treime, ca la un Pricinuitor Se aduc Fiul şi Duhul, dar nu Se alcătuiesc, nici Se amestecă după amestecarea lui Sabelie (că Se unesc, precum am zis întrucât să Se amestece, ci întrucât să Se ţină Unul de Altul. Şi pe încăperea cea întru Sine, adică a Unuia în Altul o au fără de nici o amestecare sau tulburare.)

Nici Unul de Altul Se depărtează sau cu fiinţa Se taie după despărţirea lui Arie. Pentru că neîmpărţită intru despărţite, ca să zic în scurt, este Dumnezeirea, şi că în trei sori ce unul de altul şi cu nici o depărtare de loc sunt despărţiţi, una este amestecarea şi împreunarea luminii.

Deci când căutăm la Dumnezeire şi la Pricina cea întâi, şi la singura stăpânirea, şi la una şi aceeaşi a Dumnezeirii, ca să zic aşa, mişcare şi voinţa, şi la aceeaşi fiinţă, şi putere, şi lucrare, şi Domnie, una este ceea ce se vede de mintea noastră.

Iar când luăm aminte la acelea întru care este Dumnezeirea sau, ca să zic mai cu de-adinsul, care este Dumnezeirea, şi la cele ce din pricina cea întâi fără de ani de acolo sunt, şi cu aceeaşi slavă, şi fără de depărtare, adică la Ipostasurile Fiului şi a Duhului, trei sunt cele ce de noi sunt închinate.

- *Unul este tată, Tatăl, şi fără de început, adică nepricinuit (căci nu este din cineva).*
- *Unul este fiu, Fiul, şi nu fără de început, adică nu nepricinuit (căci din Tatăl este; iar de vei lua şi vei socoti începutul de la vreme, este şi fără de început, pentru că Făcătorul vremilor nu este sub vreme);*
- *unul este duh, Duhul Sfânt, Care iese din Tatăl, însă nu cu chip de fiime, ci de purcedere.*

Nici Tatăl depărtându-Se de nenaştere, pentru că a născut; nici Fiul de naştere, pentru că S-a născut din Cel nenăscut. Căci cum poate fi aceasta? Nici Duhul sau în Tată, sau în Fiu mutându-Se, pentru că S-a purces şi pentru că este Dumnezeu. Că însuşirea este nemişcată. Pentru că în alt chip cum va rămâne însuşire, dacă va mişca şi se va muta în alta? Că, de ar fi Fiu Tatăl, nu ar fi Tată cu adevărat, pentru că unul este cu adevărat Tată. Şi, de ar fi Tată Fiul, nu ar fi cu adevărat Fiu, pentru că unul este cu adevărat Fiu. Şi unul este Duhul Sfânt.

Ansa trebuie a şti că pe Tatăl nu-L zicem din cineva, ci îl zicem pe El Tată al Fiului, iar pe Fiul nu-L zicem pricina, nici Tată, ci îl zicem pe El şi din Tatăl, şi Fiu al Tatălui. Iar pe Duhul cel Sfânt îl zicem şi din Tatăl şi „Duh al Tatălui" îl numim. Iar „din Fiul" nu-L zicem pe Duhul, ci „Duh al Fiului" îl numim.

„***Căci, dacă cineva Duhul lui Hristos nu are (zice dumnezeiescul apostol), acesta nu este al Lui.***" Şi cum că prin Fiul S-a arătat şi Se dă nouă mărturisim. Căci zice: „***A suflat şi a zis ucenicilor: Luaţi Duh Sfânt!***"

Precum din soare este raza şi strălucirea. Pentru că El este izvorul razei şi al strălucirii, dar prin rază se dă nouă strălucirea, şi aceasta este ceea ce ne luminează pe noi şi se împărtăşeşte de noi. Iar pe Fiul nici al Duhului nu-L zicem, nici iarăşi „din Duhul".

(Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatică)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Sfântul Ignatie Briancianinov - Mângâietor este Duhul, Mângâietor este Fiul, Mângâietor este Tatăl

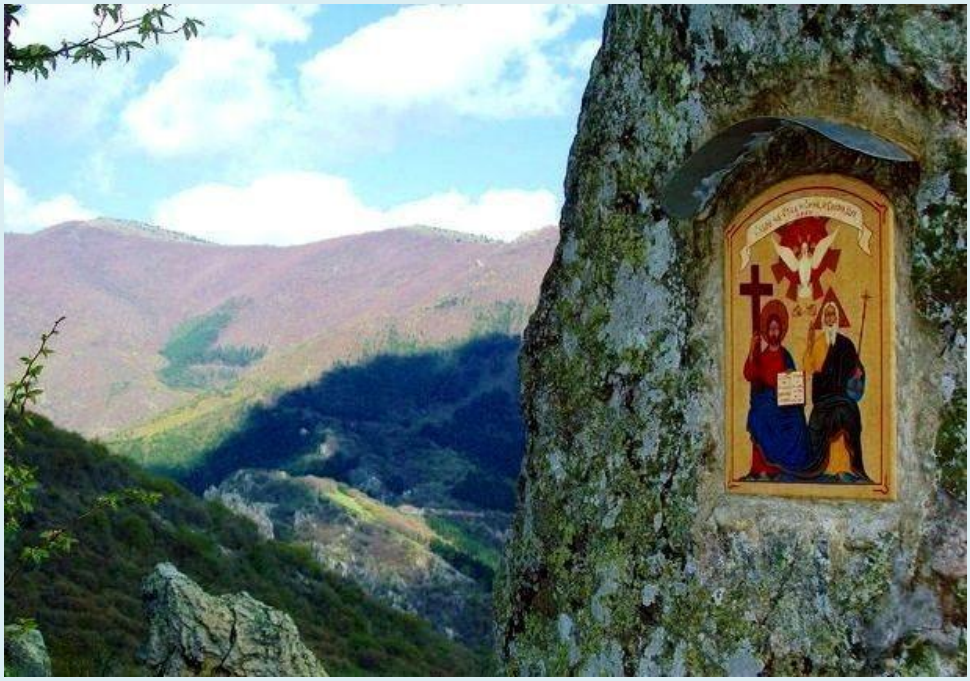

În cântările sale harice, de Dumnezeu insuflate, Sfânta Biserică Îl numeşte pe Duhul Sfânt „Mângâietor”, „Mângâietor” Îl numeşte şi pe Fiul lui Dumnezeu; Mângâietor este şi Tatăl, Care în chip de nepătruns cu mintea Îl naşte pe Fiul şi în chip de nepătruns cu mintea Îl purcede pe Duhul Sfânt. Mângâietor este Duhul, Mângâietor este Fiul, Mângâietor este Tatăl. Dacă razele sunt lumină şi foc, şi soarele din care vin ele este lumină şi foc.

Treime Sfântă, Dumnezeule, slavă Ţie! Slavă Ţie, Dumnezeule, Care ne-ai dăruit fiinţare, Care ne-ai dăruit mântuire, Care ne-ai dăruit nouă, celor din întunericul şi din umbra morţii, cunoaşterea adevărului şi mângâierea ce vine din suflarea asupra noastră a Duhului Tău Sfânt, Care împreună-lucrează cu Sfântul Tău Adevăr, Care este Cuvântul Tău!

Cei ce au cunoscut şi au primit Sfântul Adevăr au intrat sub înrâurirea, sub călăuzirea Sfântului Duh, sunt partea Domnului. În capul tuturor cunoştinţelor şi impresiilor care nu au drept cap Adevărul se află satana. Şi urmează satanei îngerii lui; aceştia sunt partea lui; sorţul lor este împreună cu el. Ţărână să mănânce în toate zilele vieţii lor şi pe pântecele lor să se târască (v. Fac. 3, 14); această hotărâre s-a pogorât asupra lor de la Judecătorul tuturor – Dumnezeu. Partea lor este înţelegerea trupească; îmbrăcămintea lor este învechirea lui Adam.

Sfântul Adevăr, Cuvântul lui Dumnezeu spune: prin multe necazuri se cuvine nouă a intra în Împărăţia lui Dumnezeu (Fapte 14, 23). Necazurile sunt cu precădere partea vremurilor noastre, căreia nu i-a fost lăsată nici nevoinţa muceniciei, nici nevoinţa călugăriei. Partea noastră, a creştinilor vremurilor din urmă, este partea unor necazuri ce par neînsemnate, nimicnice. Cumpăna este la Dumnezeu! Înaintea Lui, în cumpăna Lui, orice necaz este nimicnic, orice necaz este de mică însemnătate, oricât de mare ar fi el, pentru că adumbrirea puterii şi harului Său poate preface în cea mai mare desfătare cel mai mare necaz. Astfel, şi un necaz mic are înaintea Lui însemnătate deplină, cu nimic mai prejos decât cea a unui necaz mare. Totul depinde de harul Său – iar El primeşte de la om cu milostivire orice necaz pe care omul îl întâmpină mulţumindu-I, supunându-I-se, slavoslovindu-L.

(Sfântul Ignatie Briancianinov, De la întristarea inimii la mângâierea lui Dumnezeu, Editura Sophia, 2012, pp. 71-72)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Predică despre Taina Dumnezeieştii Treimi

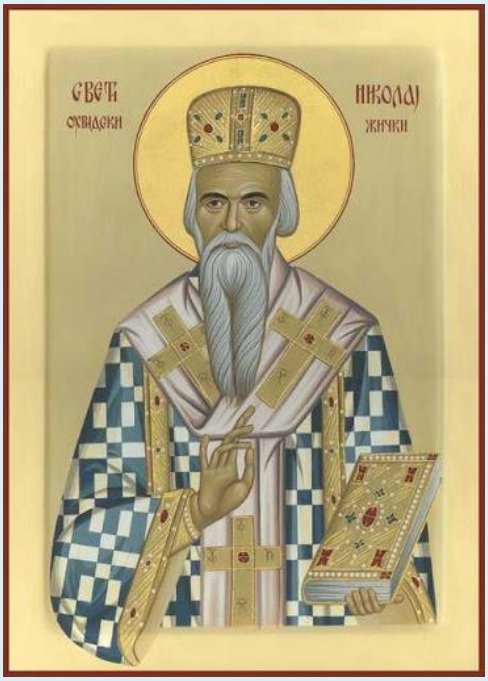

Căci trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh şi Aceştia trei Una sunt. Şi trei sunt care mărturisesc pe pământ: Duhul şi apa şi sângele şi aceşti trei mărturisesc la fel (I Ioan 5 : 7-8).

Când citim Sfintele Scripturi, trebuie să fim atenţi la fiecare cuvânt. Cititorul grăbit nu observă deosebirea pe care Evanghelistul o face între Treimea Cerească şi cea pământească. Căci despre Treimea Cerească el spune: *şi Aceştia trei Una sunt.* Iar despre treimea pământească el spune: *şi aceşi trei mărturisesc la fel.*

Între cele două este o mare deosebire. Tatăl, Fiul şi Duhul sunt Una, pe când Duhul, apa şi sângele mărturisesc la fel dar nu sunt una. Toţi oamenii de pe pământ sunt împreună la fel, dar nu sunt una. Apa şi sângele sunt trupul, iar duhul este duhul. ***"Căci trupul pofteşte împotriva duhului, iar duhul împotriva trupului" (Galateni 5 :17).***

Şi totuşi, chiar dacă nu sunt una, sunt totuşi împreună. Când omul moare legătura se rupe, încetează să mai existe. Apa şi sângele merg într-o parte, iar duhul merge în altă parte. Pe când Persoanele Sfintei Treimi Celei din Ceruri nu numai că sunt împreună, dar sunt şi una.

Mai este o treime şi în cerul dinlăuntrul omului care ar trebui să fie nu doar o armonie, ci chiar o unime, aşa încât omul să fie binecuvântat şi în această lume şi în cealaltă. Aceasta este unirea dintre minte, inimă şi voinţă. Câtă vreme acestea sunt doar împreună, omul se va afla mereu în război cu sine însuşi şi cu Treimea Cea Cerească. Dar când acestea trei devin una, când nici una dintre ele nu le ţine pe celelalte două în sclavie, atunci omul se umple de ***pacea lui Dumnezeu care covârşeşte orice minte (Filipeni 4:7),*** orice cuvânt al omului, orice explicaţie, orice teamă şi orice tristeţe. Atunci micul cer dinlăuntrul omului începe să semene cu marele cer al lui Dumnezeu, iar în om începe să se arate *chipul şi asemănarea lui Dumnezeu.*

O, Doamne Cel în Treime închinat şi Slăvit, ajută-ne nouă să semănăm măcar cu cei care îţi seamănă Ţie. Căci a Ta este slava şi mulţumita în veci. Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Treimea - iubire şi ascultare infinite

Precum nici un fel de iubire din lumea zidită nu se poate asemăna cu iubirea împărtăşită de către fiecare dintre Persoanele Dumnezeieşti, tot aşa nici o ascultare nu poate fi asemenea ascultării lor, Una de Cealaltă Persoană.

Când se seamănă sămânţa, puterea căldurii şi a luminii trebuie să pătrundă înăuntru ca s-o facă să crească.

Când se plantează pomul, puterea vântului trebuie să vină ca să-l facă puternic şi să-şi întărească rădăcina.

Când gospodarul îşi construieşte casa, el caută puterea rugăciunii, ca să-i sfinţească casa.

Domnul nostru Iisus Hristos a semănat sămânţa de cel mai mare preţ în câmpul lumii acesteia. Trebuia să vină puterea Sfântului Duh, ca să-i dea căldură şi lumină, şi să o facă să crească.

Dumnezeu Fiul a semănat Pomul Vieţii în câmpurile deşerte şi necultivate ale morţii. Trebuia ca vârtejul puternic al Duhului să respire în el, ca să întemeieze Pomul Vieţii.

Înţelepciunea lui Dumnezeu de dinaintea veşniciei se făcuse sălaşuri de suflete alese ale oamenilor. Puterea şi înţelepciunea Duhului lui Dumnezeu trebuia să pogoare în acest sălaş şi să-l sfinţească.

Mirele Dumnezeiesc Îşi alesese Mireasa Sa, Biserica sufletelor curate, şi Duhul bucuriei veşnice trebuia să pogoare ca să unească cerul şi pământul cu un inel, şi să înveşmânteze Mireasa în haină de nuntă.

Toate urmau să se întâmple aşa cum au fost proorocite. Duhul Sfânt a fost făgăduit şi Duhul Sfânt a venit. Cine putea să făgăduiască venirea pe pământ a Duhului Atotputernic afară numai de Cel care ştia că Duhul va face ascultare şi va veni? Şi cui va putea să dea asemenea ascultare grabnică dacă nu Celui Unuia faţă de care El are iubire desăvârşită?

O, cât de desăvârşită este iubirea binevoitoare, ca să arate ascultare desăvârşită! Această iubire desăvârşită nu se poate arăta desăvârşit în nici un alt chip decât numai în ascultare desăvârşită. Iubirea este cu grijă mare în toată vremea şi în tot ceasul, şi cu dorinţa şi graba de a asculta pe cel iubit. Şi din ascultare desăvârşită vine, ca un izvor de lapte şi miere, bucurie desăvârşită, care face iubirea un lucru frumos.

Tatăl are iubire desăvârşită pentru Fiul şi Duhul Sfânt; Fiul are iubire desăvârşită pentru Tatăl şi pentru Duhul; şi Duhul are iubire desăvârşită pentru Tatăl şi pentru Fiul.

Datorită acestei iubiri desăvârşite, Tatăl este Slujitorul grabnic al Fiului şi al Duhului, tot aşa cum este Fiul faţă de Tatăl şi de Duhul, şi Duhul faţă de Tatăl şi de Fiul.

Iubirea desăvârşită Îl face pe Tatăl slujitor desăvârşit al Fiului şi al Duhului; aşa cum face Fiul Tatălui şi Duhului, şi Duhul Tatălui şi Fiului. Precum nici un fel de iubire din lumea zidită nu se poate asemăna cu iubirea împărtăşită de către fiecare dintre Persoanele Dumnezeieşti, tot aşa nici o ascultare nu poate fi asemenea ascultării lor, Una de Cealaltă Persoană.

“Lucrul pe care Mi L-ai dat să-l fac, l-am săvârşit” (Ioan 17:4); “Facă-se voia Ta” (Matei 6:10). Nu arată aceste cuvinte ascultarea desăvârşită a Fiului faţă de Tatăl?

“Părinte … Eu ştiam că întotdeauna Mă asculţi” (Ioan 11:41-42), a spus Domnul când l-a înviat pe Lazăr; şi mai târziu, El a strigat cu un prilej oarecare: “Părinte,

preaslăveşte-Ţi numele!" Atunci a venit glas din cer: "Şi L-am preaslăvit şi iarăşi Îl voi preaslăvi" (Ioan 12:28). Nu arată toate astea ascultarea desăvârşită a Tatălui faţă de Fiul?

"Şi Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac" (Ioan 14:16); "Iar când va veni Mângâietorul, … care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine" (15:26). Şi într-adevăr, în a cincizecea zi după Înviere, Mângâietorul, Duhul adevărului, S-a pogorât peste cei cărora El le făgăduise. Nu arată aceasta, ascultare desăvârşită faţă de Fiul?

Porunca mântuitoare pe care apostolul Pavel o rânduieşte tuturor credincioşilor: "în cinste, unii altora daţi-vă întâietate" (Romani 12:10), se săvârşeşte întru desăvârşirea ei între Persoanele Sfintei Treimi.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Sfântul Nicolae Velimirovici - Când norii tună…

Când norii tună, iar oceanele vuiesc, ele te cheamă: Domnul nostru!
Când stelele cad şi focul izbucneşte din pământ, ele îţi spun: Făcătorul nostru!
Când bobocii florilor se deschid şi ciocârliile adună fân uscat ca să le facă puilor cuiburi, ele Îţi cântă: Stăpânul nostru!
Iar când ridic eu ochii mei spre tronul Tău, Îţi şoptesc Ţie: Tatăl nostru!

A fost o vreme, îndelungată, cumplită vreme, când şi oamenii Îţi ziceau şi Te numeau Domn, sau Făcător, sau Stăpân!
Aşa a fost, cu adevărat, când omul simţea că este numai un lucru între lucruri. Dar acum, mulţumită Fiului Tău Unuia-Născut şi celui mai bun dintre fiii Tăi, am învăţat numele Tău cel adevărat.

Drept aceea şi eu îndrăznesc să Te chem împreună cu Hristos: Tată!
Dacă Te numesc Domn, cu frică mă plec înaintea Ta ca un rob în gloata robilor.
Dacă Te numesc Făcător, mă despart de Tine la fel cum se desparte noaptea de zi sau frunza de pomul său.
Dacă Te privesc şi zic Stăpân, sunt ca o piatră între pietre şi ca o cămilă între cămile.
Dar dacă deschid buzele mele şi şoptesc Tată, dragostea ia locul fricii, pământul priveşte înălţat mai aproape de cer, şi merg alături de Tine ca alături de un prieten în grădina acestei lumi, împărtăşind slava şi pătimirea şi puterea Ta.

Tatăl nostru! Tu eşti Tatăl nostru, al tuturor: Te-aş micşora pe Tine şi m-aş micşora şi pe mine dacă Te-aş numi: Tatăl meu!

Tatăl nostru! Tu te îngrijeşti atât de mine, care sunt unul singur, dar mai vârtos de întreaga lume. Scopul tău este Împărăţia Ta, iar nu un singur om. Iubirea de sine Îţi strigă: Tatăl meu!, în timp ce dragostea Îţi strigă: Tatăl nostru!

În numele tuturor oamenilor, care sunt fraţii mei, eu mă rog Ţie: Tatăl nostru!
În numele tuturor făpturilor care mă împresoară şi cu care m-ai întreţesut, eu mă rog Ţie: Tatăl nostru!

Eu mă rog Ţie, Tată al cosmosului, pentru un singur lucru mă rog Ţie: fie ca să răsară cât mai degrabă ziua cea mare când toţi oamenii, vii şi morţi, împreună cu îngerii şi cu stelele, cu cele însufleţite şi cu cele neînsufleţite, Te vor chema cu numele Tău cel adevărat: Tatăl nostru!

Sfântul Nicolae Velimirovici, episcopul Ohridei şi Jicei

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Copiii Tăi, Dăruitorule…

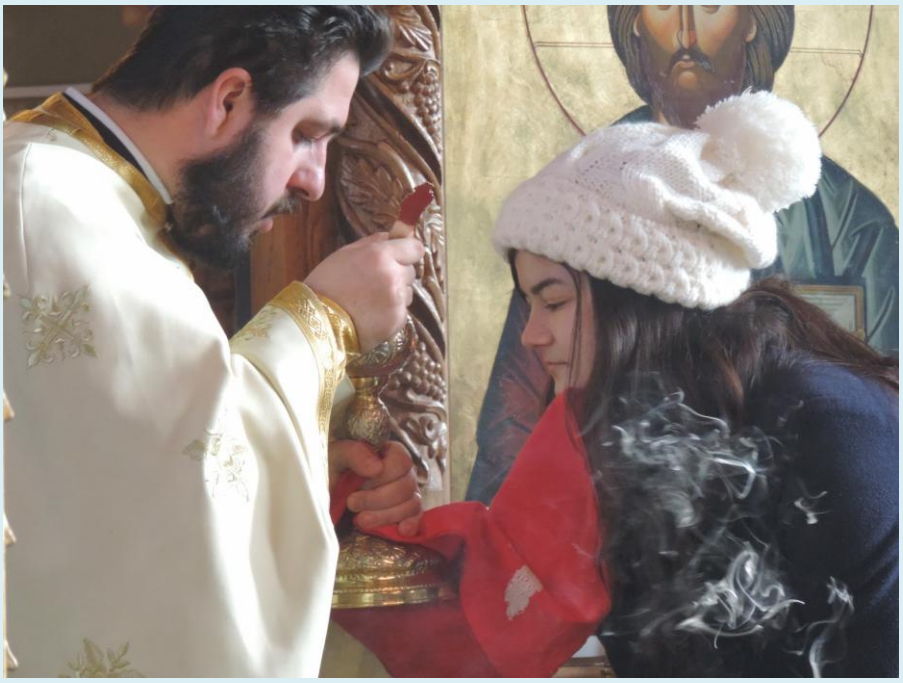

Cine dă trup, acela dă şi suflet, şi cine dă văzduh, acela dă şi pâine. Copiii Tăi, Dăruitorule Milostive, aşteaptă de la Tine toate cele de trebuinţă.

Cine va lumina feţele lor dimineaţa dacă nu Tu, cu lumina Ta? Cine va priveghea noaptea asupra răsuflării lor când dorm dacă nu Tu, cel mai neobosit decât toţi străjerii?

Unde am putea să semănăm pâinea de zi cu zi dacă nu în ţarina Ta? Cu ce am putea să împrospătăm această ţarină dacă nu cu roua Ta cea de dimineaţă? Cum i-am da viaţă dacă nu cu lumina Ta şi cu văzduhul Tău? Cum am putea să mâncăm pâinea dacă nu cu gura pe care ne-ai făcut-o Tu?

Cum am putea să ne bucurăm şi să Îţi mulţumim că suntem hrăniţi, dacă nu prin duhul pe care l-ai suflat în noroiul lipsit de viaţă şi ai făcut din el minune, Tu, cel mai minunat Artist?

Nu mă rog Ţie pentru pâinea mea, ci pentru pâinea noastră. Ce folos dacă am pâine numai eu, când fraţii mei flămânzesc împrejurul meu? Ar fi mai bine şi mai drept dacă s-ar lua de la mine o asemenea pâine amară a iubirii de sine; mai bine să rabd de foame împreună cu fraţii mei. Nu poate fi voia Ta să-ţi dea mulţumită un singur om, în timp ce sute Te blesteamă.

Tatăl nostru, dă-ne nouă pâinea noastră, ca să Te slăvim într-un glas şi să ne amintim cu bucurie de Tatăl nostru cel ceresc.

Astăzi ne rugăm pentru ziua de astăzi. Ziua aceasta este mare: în ea s-au născut nenumărate făpturi noi. Nenumărate făpturi noi, care nu au fost ieri şi care mâine nu vor fi, se nasc astăzi sub aceeaşi lumină a soarelui, împreună cu noi umblă pe una dintre stelele tale şi cu noi dimpreună grăiesc Ţie: pâinea noastră.

O, Mare Gazdă! Oaspeţii Tăi suntem de dimineaţa până seara, la masa Ta şedem şi pâinea Ta aşteptăm. Nimeni afară de Tine n-are dreptul să zică: pâinea mea. Pâinea este a Ta.

Nimeni afară de Tine nu are drept asupra zilei de mâine şi asupra pâinii de mâine, ci numai Tu şi aceia dintre locuitorii pământului pe care îi pofteşti Tu.

Dacă e după voia Ta ca sfârşitul zilei de astăzi să fie linia despărţitoare dintre viaţa şi moartea mea, mă voi pleca în faţa voii Tale sfinte.

Dacă e voia Ta ca mâine să fiu din nou tovarăş de călătorie al marelui soare şi oaspete la masa Ta, voi da din nou mulţumită Ţie, precum o fac zi de zi.

Şi mă voi pleca în faţa voii Tale iarăşi şi iarăşi, precum fac îngerii din cer, Dăruitorule al tuturor darurilor trupeşti şi duhovniceşti!

Sfântul Nicolae Velimirovici, episcopul Ohridei şi Jicei

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Sfinţească-se numele Tău…

Sfinţindu-Te, nu Te facem mai sfânt pe Tine, ci pe noi înşine ne sfinţim. Minunat este numele Tău! Oamenii se ceartă pe acest pământ pentru nume: al cărui nume este mai mare. Bine ar fi ca numele Tău să fie amintit în aceste certuri, căci toate limbile flecare ar amorţi şi toate marile nume omeneşti, împletite laolaltă, nu s-ar putea asemui cu numele Tău, Sfinte, Preasfinte!

Când oamenii vor să sfinţească numele Tău, roagă natura să îi ajute. Iau piatră şi lemn ca să facă biserici; împodobesc altarele cu mărgăritare şi flori şi fac foc din plante, surorile lor, şi iau tămâie de la cedri, fraţii lor, şi sprijină glasurile lor prin glasul clopotului, şi cheamă vietăţile în ajutor ca să sfinţească numele Tău. Natura e curată ca stelele Tale şi nevinovată ca îngerii Tăi, Doamne. Îndură-Te de noi pentru curata şi nevinovata natură, care împreună cu noi sfinţeşte numele Tău, Sfinte, Preasfinte.

Cum vom sfinţi numele Tău? Oare prin bucurie nevinovată? Atunci îndură-te de noi, pentru pruncii noştri nevinovaţi.

Oare prin pătimire? Atunci caută spre mormintele noastre.

Oare prin jertfelnicie? Atunci adu-Ţi aminte de ostenelile mamelor, Doamne!

Numele Tău este mai tare decât oţelul şi mai strălucitor decât lumina. Ferice de omul ce se nădăjduieşte întru Tine şi se luminează cu numele Tău.

Nebunii zic: „Suntem înarmaţi cu oţel, cine ne poate sta împotrivă?” Iar Tu nimiceşti împărăţii cu gâze nevăzute!

Înfricoşat este numele Tău, Doamne! El străluceşte şi pârjoleşte precum un mare nor de foc. Nimic nu este sfânt sau înfricoşat, dacă nu-i legat de numele Tău. Dă-mi, Sfinte, dă-mi ca prieteni pe cei în ale căror piepturi este înscris numele Tău, iar de duşmani pe cei ce nu doresc să ştie nimic de Tine - fiindcă asemenea prieteni au să-mi rămână prieteni până la moarte, iar asemenea duşmani au să îngenuncheze în faţa mea şi să se dea bătuţi îndată ce o să se sfărâme oţelul lor.

Sfânt şi înfricoşat este numele Tău, Sfinte, Preasfinte! Fie ca să ne amintim de numele Tău în tot ceasul bucuriei noastre şi al istovirii noastre din această viaţă aşa cum ne amintim de el în ceasul morţii, Tată Ceresc al nostru, Preasfântul nostru Tată!

Sfântul Nicolae Velimirovici, episcopul Ohridei şi Jicei

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Care eşti în ceruri…

Către ceruri ridicăm ochii noştri întotdeauna când Te chemăm şi spre pământ îi coborâm când ne amintim de păcatele noastre. Întotdeauna suntem în prăpastie din pricina slăbiciunilor noastre şi a păcatelor noastre. Tu eşti întotdeauna întru înălţime, precum se şi cuvine măririi Tale şi strălucirii Tale.

Tu eşti întotdeauna în cer când suntem nevrednici să Te primim, dar cu plăcere Te pogori la noi, în sălaşurile noastre pământeşti, când însetăm după Tine şi când deschidem Ţie uşa noastră.

Dar şi de Te pogori la noi, totuşi rămâi în cer; în cer locuieşti, prin cer umbli şi cu cerul împreună Te apleci până în valea noastră.

Cerul este departe, foarte departe, pentru omul al cărui duh şi a cărui inimă sunt întoarse de la Tine sau care-şi bat joc când se pomeneşte numele Tău. Dar el este aproape, foarte aproape, pentru omul care ţine întotdeauna deschisă uşa sufletului său şi aşteaptă să vii Tu, cel mai drag dintre oaspeţi.

Dacă ar fi să-l punem alături de Tine pe omul cel mai drept, Tu Te înalţi mai presus de el ca cerurile mai presus de valea pământului, ca viaţa veşnică mai presus de împărăţia morţii.

Noi suntem dintr-un material stricăcios şi putrezitor: cum am putea să stăm la aceeaşi înălţime cu Tine, Tinereţe şi Putere Fără de moarte!

Tatăl nostru, care întotdeauna eşti mai presus de noi, apleacă-Te până la noi şi ne ridică până la Tine. Ce altceva suntem, fără numai limbi alcătuite din ţărână ca să laude slava Ta? Ţărâna ar fi mută pe vecie şi n-ar putea rosti numele Tău fără noi, Doamne. Cum poate ţărâna să Te cunoască dacă nu prin noi? Cum ai putea să faci minuni din ţărâna moartă dacă nu prin noi?

O, Tatăl nostru!

Sfântul Nicolae Velimirovici, episcopul Ohridei şi Jicei - Tâlcuire la Tatăl nostru

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Vie Împărăţia Ta

Să vie Împărăţia Ta, Mare Împărate! Ne-am săturat de împăraţii care numai la arătare sunt mai mari decât ceilalţi oameni, dar care zac în mormintele noastre deopotrivă cu cerşetorii şi cu robii.

Ne-am săturat de împăraţii care mai ieri şi-au trâmbiţat puterea asupra ţărilor şi popoarelor, iar astăzi se plâng că îi dor dinţii!

Ne-am săturat de ei ca de nişte nori care aduc prepeliţe în loc de ploaie. „Iată, acesta este om înţelept. Dă-i lui coroana!" striga mulţimea. Coroanei îi e totuna pe al cui cap stă. Însă Tu, Doamne, cunoşti înţelepciunea înţelepţilor şi domnia muritorilor. Vrei să-Ţi repet ceea ce ştii deja? Vrei să Îţi spun cum cel mai înţelept dintre noi a domnit asupra noastră de parcă ar fi fost prost bâtă?

„Iată, acesta este om puternic. Dă-i coroana!", strigă mulţimea iarăşi, în altă epocă şi generaţie. Şi aşa, coroana a călătorit tăcută de pe un cap pe altul, dar Tu, Atotputernice, ştii cât preţuieşte tăria sufletească a celor înalţi şi domnia celor puternici. Tu ştii cu câtă slăbiciune au stăpânit puternicii împărăţiile lor.

Acum am învăţat prin pătimire că nu este alt împărat afară de Tine. Sufletul nostru însetează de Împărăţia Ta şi de domnia Ta. Rătăcind de colo-colo, oare n-am fost

destul de defăimaţi şi de răniţi, noi, urmaşii vii de pe mormintele micilor împăraţi şi împărăţii? Noi ne rugăm Ţie acum să vii în ajutorul nostru.

Să vie Împărăţia Ta la arătare - Împărăţia Înţelepciunii, a Părinţiei şi a Puterii Tale! Fie ca acest pământ, care de mii de ani este câmp de luptă, să ajungă casă în care Tu să fii gazdă, iar noi - oaspeţii Tăi. Vino, Împărate, tronul gol Te aşteaptă! Odată cu Tine va veni armonia, iar odată cu armonia - frumuseţea. Ne-am săturat de alte împărăţii; de aceea Te şi aşteptăm acum, Mare Împărate, pe Tine şi Împărăţia Ta!

Sfântul Nicolae Velimirovici, episcopul Ohridei şi Jicei

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Din pildele Sfântului Cosma Etolianul - Chipuri ale Sfintei Treimi

Precum cuvântul este născut mai întâi de suflet şi nu este arătat, iar apoi prin buze se face arătat, tot astfel şi Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu S-a născut mai înainte de veci din Dumnezeu şi Tatăl, însă nu s-a arătat oamenilor, ci a stat în sânul Tatălui. Mai apoi S-a născut a doua oară din buzele Proorocilor şi din preacurata şi pururea Fecioara Maria şi S-a făcut arătat lumii întregi.

Fără piatră, cremene şi iască nu se aprinde focul. Aşa cum acestea trebuie să fie împreună, tot astfel şi Sfânta Treime trei sunt şi una. Sau precum apa, grindina şi zăpada, toate trei o fire sunt. Sufletul este unul; o persoană naşte cuvântul; este şi răsuflarea, care este a sufletului, iar nu a trupului. Sufletul este în chipul Tatălui, cuvântul sufletului este în chipului Fiului şi Cuvântului lui Dumnezeu, iar răsuflarea sufletului este în chipul Preasfântului Duh. Sufletul naşte cuvântul cu mintea, iar al doilea cuvânt îl nasc buzele. Şi precum cuvântul este născut mai întâi de suflet şi nu este arătat, iar apoi prin buze se face arătat, tot astfel şi Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu S-a născut mai înainte de veci din Dumnezeu şi Tatăl, însă nu s-a arătat oamenilor, ci a stat în sânul Tatălui. Mai apoi S-a născut a doua oară din buzele Proorocilor şi din preacurata şi pururea Fecioara Maria şi S-a făcut arătat lumii întregi. A doua naştere se numeşte din trup când S-a arătat. Iar atunci când a fost pe Cruce, a suferit omenitatea, materia trupului, iar Dumnezeirea a rămas nepătimitoare. Şi aşa cum, atunci când soarele luminează un copac, iar cineva îl taie cu securea, copacul este cel ce suferă tăierea, în vreme ce razele

soarelui rămân netăiate şi nevătămate, la fel şi Dumnezeirea Domnului nostru Iisus Hristos. Deşi în vremea Patimilor era unită cu trupul şi nu S-a despărţit de el, precum razele soarelui de copac, nu a pătimit. Omenitatea însă a pătimit, precum copacul, în vreme ce Dumnezeirea a rămas nevătămată, precum soarele.

(Constantin V. Triandafillu, Sfântul Cosma Etolianul – Viaţa şi învăţăturile, traducere de Ieroschim. Ştefan Nuţescu, Editura Evanghelismos, Bucureşti, 2010, pp. 184-185)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Maxim Mărturisitorul - Pentru ce oarecând Avraam a văzut trei îngeri, iar Lot doi?

Avraam fiind desăvârşit şi depăşind cele arătate în chip văzut, fiind luminat în cunoaşterea Sfintei Treimi şi Unimi - pentru care pricină a mai primit un „a” ca adăugire la nume, ca unul care s-a apropiat de Unul prin cunoaştere - , în chip cuvenit a văzut trei îngeri. Dar Lot, care nu a depăşit nicidecum cele văzute prin cunoaştere, ci Îl cinstea pe Dumnezeu din cele văzute şi necugetând cu mintea nimic mai mult decât acestea, nici nu a văzut mai mult de cele două, materia şi forma, din care sunt cele văzute, nici nu a cuprins cu mintea raţiunea cu privire la Unime şi Treime. Pentru aceasta a văzut doar doi îngeri. De aceea, când l-au zorit pe el îngerii şi l-au scos în grabă pentru a fi salvat în munte, a ezitat să urce pe munte, dar s-a rugat să meargă la Sigor, pentru o cunoaştere mai mică - fiindcă Sigor aşa se tâlcuieşte, „mic”.

Iar îngerii care l-au scos afară pe Lot semnifică cele două testamente, al Legii scrise, şi al legii după Evanghelia harului. Căci prin acestea este scos cineva şi scapă de înşelarea cu privire la cele sensibile şi prin acestea scapă cineva de foc. Dar are simţirea drept soaţă care urcă împreună cu el. Dacă, aşadar, aceasta se întoarce spre cele lăsate în urmă, devine stâlp de sare, rămânând pildă tuturor şi purtând deprinderea neschimbată a răutăţii celei în chipul sării. Şi dacă i se aduce vin de la sodomeni, ceea ce arată conceperile gândurilor necurate, cele două fiice îl îmbată pe unul ca acesta, pentru a zămisli. Prima fiică este pofta, fiindcă odată ce

mintea trezeşte primele amintiri ale conceperilor, de îndată pofta, însoţindu-se cu ea, zămisleşte învoirea cu gândul, aşadar, imediat după, se apropie şi a doua fiică. Aceasta este plăcerea, cu care însoţindu-se, zămisleşte lucrarea cu fapta. Pentru aceasta, este blestemată o astfel de odraslă şi nu va intra în adunarea Domnului până la al treilea şi al patrulea şi al zecelea neam.

(Sfântul Maxim mărturisitorul, Întrebări și nedumeriri, Editura Doxologia, Iași, 2012, p. 106)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos: Pildă despre Sfânta Treime

– Tatăl şi Fiul, în privinţa luminării, a judecăţii, a voinţei şi a firii, sunt Unul şi Acelaşi. Sunt exact ca cei doi ochi care reacţionează la impresii şi primesc lumina în acelaşi timp şi în acelaşi chip.

– Dar cum se află între Ei Duhul?

– Exact ca şi cei doi ochi care, printr-o privire comună, văd în acelaşi timp şi amândoi deodată, acelaşi obiect.

Ceilalţi au ascultat şi au rămas impresionaţi.

– Dacă voiţi vă voi prezenta un exemplu mai practic. După cum dinţii, buzele şi limba lucrează împreună şi se ajută una pe alta pentru a alcătui cuvântul, la fel se întâmplă şi cu Tatăl, cu Fiul şi cu Duhul Sfânt. Tatăl este mintea, Fiul este cuvântul, în timp ce Duhul Sfânt, Cel prea pătrunzător şi fin este esenţa, transparenţa şi vederea, care sunt caracteristicile comune şi ale minţii, şi ale cuvântului.

Să explicăm acestea şi în alt fel: Tatăl este soarele, Fiul este raza soarelui, în timp ce Duhul, Mângâietorul, este strălucirea de foc. Observaţi şi admiraţi în acest element material o esenţa triipostatică: soarele este chipul Tatălui, raza solară este Domnul, în timp ce căldura razei este Prea Sfântul Duh. Soarele niciodată nu părăseşte cerul. Îşi trimite însă razele sale pe pământ unde, prin căldura lor, fac bine şi dau viaţă oamenilor. În acelaşi chip Tatăl Atotţiitorul nu a coborât pe pământ, însă a trimis strălucirea Slavei Sale, pe Fiul, şi prin Fiul, căldura Duhului Mângâietor pentru mântuirea întregii lumi.

Să cercetăm pâinea pe care o mâncăm zilnic. Ştim că s-a făcut din grâu, apă şi foc. Deşi este una, însă este compusă din trei elemente. În acelaşi chip trebuie să cugetăm şi despre Dumnezeirea Cea Una şi în Trei Ipostasuri.

(Sursa: Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos, Ed. Evanghelismos, 2005, p. 32-34)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Mitropolitul Augustin de Florina - Predică la Sfânta Treime – Sfânta Treime versus treimea patimilor diavoleşti

„Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu care faci minuni” ***(Psalmul 76, 14-15)***

Iubiţii mei, astăzi este mare sărbătoare şi praznic. ***Este sărbătorit Duhul. Nu doar Duhul. Există duhul cu „d” mic şi Duhul cu „d” mare.***

În Sfânta Scriptură:

- *duh (cu „d” mic) se numeşte* ***aerul****, care este pe de-o parte nevăzut, dar este simţit prin lucrările sale.*
- *În alte locuri,* ***duh este numit omul, sufletul omului****, mai ales când se au în vedere cele mari şi înalte.*
- *De asemenea,* ***duhuri nemateriale se numesc îngerii şi arhanghelii.***
- *Dar* ***în vârful tuturor duhurilor imateriale este Dumnezeu.*** *Aceasta este descoperirea Sfintei Scripturi.*

Acolo, există acel cuvânt foarte important pe care l-a spus Hristos lângă fântâna din Sihar: ***„Duh este Dumnezeu, şi cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh şi în adevăr”*** (Ioan 4, 23).

Duh este Dumnezeu. Şi Duh Sfânt (cu „d” mare) se numeşte în special a Treia Persoană a Dumnezeirii, a Dumnezeului Treimic. Adică Duhul cel Sfânt, pe Care-L sărbătorim astăzi nu este un mit, o poveste, o teorie, o idee platonică sau altceva, ci este o entitate, un ipostas, o persoană.

Fraţii mei, cine simte măreţia zilei de astăzi? ***Să fim sinceri. Reci şi indiferenţi stăm înaintea acestei mari taine.*** De ce? Ce se întâmplă? Răspund printr-un exemplu. ***Cine şi-a pierdut simţul mirosului, chiar dacă îl pui într-o grădină plină de flori, nu simte nici o bună-mireasmă, nici un parfum. Şi cine şi-a pierdut simţul auzului, chiar dacă îl pui înaintea unui concert de Beethoven, nu aude nimic. Şi cine şi-a pierdut văzul, nu este în stare să vadă ce măreţie are răsăritul soarelui.*** Aşadar, după cum aceştia care şi-au pierdut simţurile nu îşi dau seama de măreţiile naturii, în acelaşi fel **şi** ***cei care şi-au pierdut credinţa ortodoxă, al şaselea simţ, nu este cu putinţă să simtă măreţiile lumii metafizice, de dincolo, duhovniceşti.***

Dar acum, nu suntem doar reci şi indiferenţi în faţa tainei Sfintei Treimi şi a Sfântului Duh, în mod deosebit. În zilele noastre au apărut şi batjocoritori, zeflemisitori şi hulitori ai Sfântului Duh. Niciodată în istoria neamului nostru n-a mai fost un astfel de fenomen.

Ca să vă daţi seama de dimensiunea blasfemiei, vă spun următoarele: Constituţiile Patriei noastre de la 1821 până astăzi, toate, au ceva unic în lume. În timp ce constituţiile celorlalte popoare încep cu *„În numele poporului”* sau altceva asemănător, cea elină este singura Constituţie care începe cu **„***În numele Sfintei şi Celei de o fiinţă şi de Viaţă Făcătoarei şi Nedespărţitei Treimi…”***.** Acestea mărturisim: că mai presus de prim-ministrul şi de preşedintele statului, mai presus de toate este Sfânta Treime.

Sfântă Treime, miluieşte lumea! Dar dacă aceasta este credinţa strămoşilor noştri, s-a găsit acum unul care în scrierile lui îşi bate joc şi-şi râde în cel mai ruşinos mod de Sfânta Treime. Şi, cu toate acestea, lucrările acestui om se predau în şcolile noastre, ca să se plăsmuiască o nouă generaţie, care să nu creadă în Sfânta Treime. Acest scriitor este Kazantzakis, pe care mulţi îl admiră.

Am ajuns un popor al contradicţiilor. Dacă pe de-o parte mărturisim că la cel mai înalt nivel este Sfânta Treime, pe de altă parte permitem unora nu doar să nege suprema taină, ci şi să o hulească. Dar cine nu crede în Dumnezeu, va crede în diavol. Şi omenirea de azi, cum a spus un filozof francez, nu crede în Sfânta Treime. Crede –în ce? Într-o altă treime – satanică. Care este treimea satanică? Trei dumnezei – trei idoli.

- *Unul este* ***banul,*** *cei 30 de arginţi, mamona.*
- *Al doilea este* ***pumnul****, care se ridică să-l zdrobească pe adversar,* violenţa.
- *Şi al treilea este* ***sexul****, plăcerea ruşinoasă a trupului.*

În această treime satanică, astăzi, cred mulţi.

Dar eu nu mă adresez necredincioşilor. Mă adresez credincioşilor. Şi ***rog pe Sfânta Treime, ca această scânteie a credinţei să nu se stingă, ci să se facă flacără de foc, ca acele limbi care s-au arătat în foişor, când a coborât Duhul Sfânt peste cei doisprezece ucenici neînvăţaţi.***

Cei doisprezece apostoli au reuşit o operă mai mare decât a lui Platon şi a lui Aristotel. Mai mare decât a Marelui Alexandru. Au renăscut lumea. Cum, cu ce putere? Numai cu puterea lui Dumnezeu. ***„Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru; Tu eşti Dumnezeu care faci minuni*** *(singur)”* (Psalm 76, 14-15).

Este de necuprins (cu mintea) taina Cincizecimii, aşa cum cântă Biserica noastră: ***„Şi taina câtă este? Cât de mare şi cinstită!”*** (Stihira de la Vecernia Cincizecimii).

Sfântul Augustin*, părintele Apusului şi al lumii întregi, unul din cele mai geniale zece spirite ale umanităţii, a filozofat asupra tainei Sfintei Treimi. Şi, la sfârşit, concluzia lui care a fost? Predau armele, este cu neputinţă ca mintea omenească să pătrundă în această mare taină… Dacă se poate ca într-un pahar de apă să încapă marea, atunci va fi cu putinţă ca şi mintea limitată a omului să înţeleagă marea taină.*

Suntem nişte viermi, care se târăsc înaintea sfintei taine, şi doar prin antenele credinţei ne apropiem de ea şi plecând genunchiul zicem: Sfântă Treime, miluieşte lumea! **Sfântă Treime, miluieşte şi patria noastră, care s-a ridicat *„în numele Sfintei şi Celei de o fiinţă şi de viaţă făcătoarei şi nedespărţitei Treimi”.***
De aceea, câtă vreme vor exista stelele şi va răsări soarele şi vor curge râurile şi vor înverzii laurii, poporul nostru, poporul elin, nu se va închina treimii satanice, nici banului, nici plăcerii, nici violenţei. Va crede în Sfântul Duh, cel închinat, în vecii vecilor.

Înainte de a încheia vreau să vă prezint o imagine vizuală despre ***bogăţia binecuvântărilor Sfântului Duh.*** În capitolul 47 din Profetul Iezechiel există următoarea vedenie. ***Profetul vede în partea de răsărit a Templului Cetăţii Domnului ieşind un firicel de apă şi alcătuind un râu. La început râul curge liniştit şi apa lui ajunge până la gleznele profetului. După o anumită perioadă de timp, curgerea începe să crească şi ajunge până la coapsele lui. După puţin se înalţă şi mai mult şi îi acoperă mijlocul. În sfârşit, după ce se măreşte continuu,***

face râul de netrecut. Profetul se minunează şi uimirea lui devine din ce în ce mai mare, atunci când în dreapta şi în stânga malurilor râului vede crescând o grădină preabogată şi pururi verde, o mulţime de copaci şi roadele lor bogate. Şi atunci când râul ajunge la gurile lui de vărsare, curgerea lui de viaţă făcătoare face marea să se umple de peşti. Peşti din belşug, iar echipajele de pescuit îşi aruncă mrejele şi pescuiesc.

Ce înseamnă vedenia? Care este râul acesta? ***Este Biserica noastră.*** A pornit de la un mic firicel de apă, o mână de pescari analfabeţi. Cei doisprezece s-au făcut o sută două zeci, cei o sută două zeci – trei mii, cei trei mii – cinci mii, cei cinci mii – milioane. Astăzi, oriunde vă duceţi, fie în Sahara, fie la Polul Nord, există creştini ortodocşi care cred. Şi pe cele cinci continente, sufletele cele mai nobile cred în Evanghelie ortodox. ***Dintr-un mic firicel de apă s-a făcut acest râu mare şi nesecat, Sfânta noastră Credinţă. „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru; Tu eşti Dumnezeu care faci minuni (singur)”.***

Şi nu doar cantitativ, ci şi calitativ a crescut creştinismul**.** Şi aceasta este cel mai important. ***Necredinciosule şi ateule, vino să-mi explici un fenomen: poate un iepure să se transforme în leu?*** Şi totuşi s-a întâmplat. Cine a fost iepurele? Petru. Acesta, care s-a temut în faţa unei slujnice şi s-a lepădat, astăzi propovăduieşte înaintea lumii întregi!

Nu există, fraţii mei, nu există o altă credinţă ca a noastră, nu există nimic ca măreţia Sfintei Treimi. Credeţi! Şi chiar dacă întreaga lume va îngenunchea şi se va închina treimii diavolului, voi să nu îngenunchiaţi! ***Şi astăzi, şi mâine, şi în veci să vă închinaţi Sfintei Treimi.***

Preasfântă Treime, miluieşte lumea. Sfântă Treime, Părinte, Fiule şi Duhule Sfinte, acoperă-i pe copiii Tăi.

Amin.

(Omilie a Mitropolitului de Florina, părintele Augustin Kandiotis, în Sfânta Biserică a Sfintei Treimi din Ptolemaida, 14-6-1976)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Ioan de Kronstadt despre Sfânta Treime

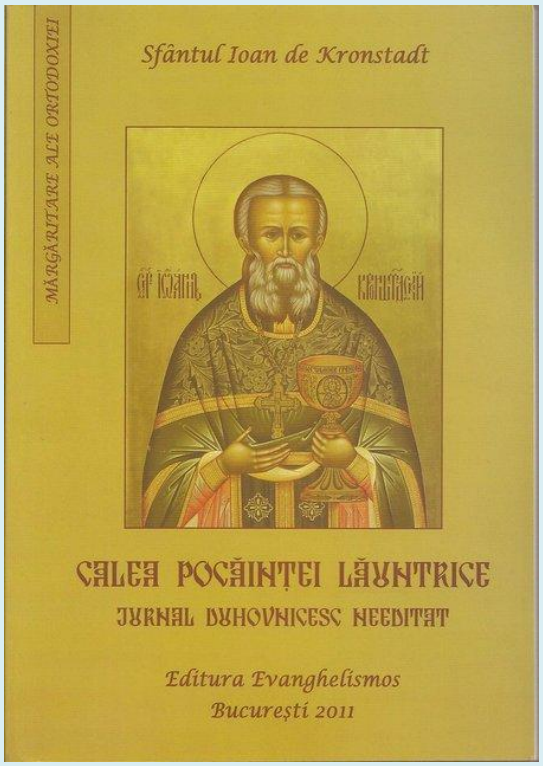

Sfânta Treime - Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, pentru mine, ca şi pentru toţi, este respiraţie şi lumină, viaţă, putere, înţelepciune, sfinţenie, toată bogăţia, ajutor, tămăduire de orice boală, foc al rugăciunii, izvor de umilinţă, siguranţă şi toate cele bune…

Îţi bate oare inima cu bucurie şi e pătrunsă de fior la aducerea aminte şi la pronunţarea sfântului Nume al Celui Necreat, Care pe toate le-a creat?

Sfânta Treime - Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt…O, ce nume minunat!

O, preafrumoasă şi veşnică Treime, Care ai înzestrat lumea materială, dar şi pe cea nematerială, cu o frumuseţe unică, de netâlcuit…

Slavă Ţie, Doamne, Care ne-ai descoperit nouă Taina Sfintei Treimi! Amin.

(preluată din cartea "Calea pocăinţei lăuntrice", Sfântul Ioan de Kronstadt)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Arhimandritul Sofronie Saharov - Cel care vrea să se mântuiască trebuie să creadă în Sfânta Treime

Această descoperire a Dumnezeului Tri-unitar este un izvor nesecat de înţelepciune, de bucurie şi de lumină pentru orice credincios. Ea luminează toate manifestările vieţii omeneşti şi rezolvă toate îndoielile minţii şi ale inimii, ea ne duce în spaţiile nesfârşite ale vieţii veşnice. Dar, când mintea noastră se desparte de inimă şi de credinţă şi pretinde să abordeze descoperirea cu legile proprii raţiunii, această Revelaţie i se prezintă ca un şirag de probleme de nerezolvat.

Noi nu putem să ne reprezentăm o Fiinţă personală care să fie Existenţa desăvârşită şi veşnic actualizată.

Ne este imposibil să înţelegem cum Esenţa, care este Realitate absolută şi obiectivă, nu precede şi nu determină în nici un mod auto-determinarea Persoanelor în Sfânta Treime. Noi nu putem concepe o Fiinţă personală care, fiind, totodată, în mod absolut una şi simplă, este în acelaşi timp, treimică, astfel ca fiecare din Cei Trei să fie un Subiect absolut care să poarte în El întreaga plinătate a Fiinţei dumnezeieşti, adică să fie Dumnezeu Unul şi desăvârşit, în mod dinamic egal întregii Tri-unităţi.

Gândirea noastră nu poate înţelege existenţa unei astfel de Fiinţe care să fie Tri-unitară, dar în care Născătorul nu precede pe Cel Născut şi nici pe cel pe care îl

purcede şi în care naşterea şi purcederea nu limitează cu nimic libertatea absolută a autodeterminării personale a celui Născut şi a celui care purcede.

Mintea noastră nu poate înţelege o Fiinţă al cărei Principiu fiinţial Unic, Tatăl, să nu fie nici înaintea Fiului, care se naşte şi nici a Duhului, care purcede şi care să nu Le fie fiinţial superior; şi aceasta până la a putea vorbi de împreună-veşnicia Lor şi de egalitatea Lor absolută în vrednicie, putere şi dumnezeire; de a vorbi despre slava Lor cea una, despre energia Lor cea una, de voinţa Lor cea una şi acestea în aşa măsură, încât dogma ne „opreşte" în mod categoric cel mai mic gând despre o structură ierarhică sau de subordonare în sânul Treimii... „şi în această Sfântă Treime, nimic nu este prim sau ultim". (…)

Noi nu putem înţelege cum cel care este fără de început, începe să fie; cum Necreatul ia asupra Lui forma existenţei create; cum Fiul cel Unul poate fi şi Dumnezeu desăvârşit şi Om desăvârşit; cum Ipostasul cel Unul al celui care S-a întrupat uneşte într-un chip de nedezlegat şi fără amestecare două firi, două voinţe, două energii: dumnezeiască şi omenească. (…)

Dumnezeu este dragoste şi El nu poate fi cunoscut şi contemplat decât prin dragoste şi în dragoste; de aceea poruncile lui Hristos care duc la cunoaşterea şi la contemplarea lui Dumnezeu sunt porunci ale dragostei. Taina Treimii rămâne de neînţeles până la sfârşit, căci ea depăşeşte puterea înţelegerii noastre şi facultăţile firii noastre create. Şi totuşi, de neînţeles şi ascuns, El ni se descoperă neîncetat într-un mod „existenţial", prin credinţă şi prin viaţa dusă în credinţă, ca izvor nesecat al vieţii veşnice.

Credinţa, care pătrunde în profunzimi inaccesibile raţiunii, ne cheamă la cunoaşterea tainelor dumnezeieşti nu prin raţionament, ci prin împlinirea poruncilor lui Hristos. Dacă veţi rămâne în cuvântul Meu, sunteţi cu adevărat ucenici ai Mei; şi veţi cunoaşte adevărul, iar adevărul vă va face liberi (Ioan 8, 31-32).

(Arhimandritul Sofronie Saharov, Fericirea de a cunoaşte calea, Editura Pelerinul, p. 13-14, 19)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Arhimandritul Sofronie Saharov - Întâlnirea personală cu Sfânta Treime

Rugăciunea nu este doar cultivarea a unei anume stări spirituale, nici meditaţie asupra unei idei abstracte, ori dizolvare anonimă într-o energie cosmică sau într-un absolut impersonal; rugăciunea în înţelesul ei creştin este întâlnirea personală şi personalizatoare cu un Absolut Personal, cu o Fiinţă Supremă şi Veşnică desăvârşită, revelată în Biserică ca Sfânta Treime. Individuală dar şi comunitară, interiorizată, dar şi liturgică, rugăciunea este un act sau eveniment ontologic în care se revelează realitatea specifică a existenţei personale ca dialog divino-uman infinit.

(Arhimandritul Sofronie Saharov, Rugăciunea experienţa Vieţii Veşnice, Editura Deisis, Sibiu 2007, p.15)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt de ziua Sfintei Treimi - Lupta cu patimile - condiţia dobândirii şi păstrării harului Sfântului Duh

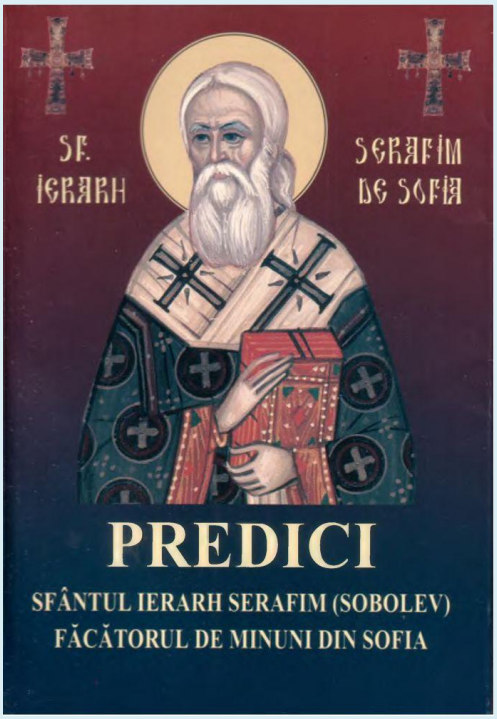

Ţinut în Biserica rusă "Sfântul Nicolae" din oraşul Sofia, la 19 mai /11 iunie 1947

Vă salut, iubiţilor întru Hristos fii, şi vă felicit cu ocazia marelui praznic al Pogorârii Sfântului Duh asupra apostolilor. Acest mare eveniment al Noului Testament a fost încununarea şi scopul final al întregii lucrări dumnezeieşti.

Pentru a ne dărui nouă harul Duhului Sfânt, Domnul a vărsat sângele Său nepreţuit pe Cruce, aşa cum El însuşi a spus-o în faţa ucenicilor Săi, înaintea morţii Sale (vezi Ioan 16,7) şi cum ne-au învăţat despre aceasta apostolii Lui şi Sfinţii Părinţi ai Bisericii. Dacă pentru noi nu există nimic mai preţios decât acest Sânge, atunci cât de preţios este pentru noi harul Sfântului Duh, care a fost trimis apostolilor în a cincizecea zi după învierea lui Hristos, iar apoi a început să se reverse în Biserica Ortodoxă şi peste noi prin Tainele sale!

Iată de ce Domnul a asemănat Împărăţia lui Dumnezeu cu o comoară ascunsă în ţarină, pentru a cărei dobândire omul a vândut tot ce avea (vezi Matei 13:44). Prin această comoară, ca şi prin Împărăţia lui Dumnezeu, Sfântul Antonie cel mare înţelege harul renăscător al Duhului Sfânt, trimis apostolilor şi nouă. Tot astfel

înţelege Antonie cel mare harul Sfântului Duh şi în ceea ce priveşte mărgăritarul de mult preţ, cu care Domnul a asemănat Împărăţia lui Dumnezeu (vezi Matei 13,46).

Dar iată spre ce trebuie, iubiţilor, să ne îndreptăm în mod deosebit atenţia noastră. După tâlcuirea Sfinţilor Părinţi, Domnul a avut în vedere acelaşi har al Duhului Sfânt şi feluritele Sale daruri şi în pilda Sa despre talanţi, pe care trebuie să-i înmulţim, adică să-i descoperim în noi, prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti. Să ţinem minte sluga vicleană care, primind talantul de la Stăpânul Său, nu l-a înmulţit, ci l-a îngropat în pământ, motiv pentru care a primit de la Stăpânul său straşnică pedeapsă (vezi Matei 25, 14-30). Aşa va proceda Domnul cu noi, iar noi vom fi osândiţi la veşnicile chinuri ale iadului, dacă nu vom înmulţi harul Sfântului Duh dat nouă. Să nu fie aceasta cu noi. Să ne străduim din toate puterile pentru a înmulţi acest har.

Iar pentru a înfăptui aceasta, să ne îngrijim înainte de toate să păstrăm în noi acest har şi să nu-1 pierdem. Veghind cu luare aminte, - ne atrage atenţia Sfântul apostol Pavel - ca nimeni să nu rămână lipsit de harul lui Dumnezeu (Evrei 12,15). De aceea, fiindcă primim o Împărăţie neclintită - spune el - să fim mulţumitori, şi aşa să-I aducem lui Dumnezeu închinare plăcută, cu evlavie şi sfială (Evrei 12,28).

Vom păstra şi noi harul Sfântului Duh, şi nu-L vom pierde, dacă vom lupta conştiincios cu patimile noastre, şi mai ales cu patima mândriei. Să urmăm întotdeauna cuvintele dumnezeieştii Scripturi: ***Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, celor smeriţi le dă har (Iacov 4, 6; Proverbe 3, 34; I Petru 5, 5).*** Din cauza mândriei, nu numai că harul se depărtează de la noi, ci noi ne facem potrivnici lui Dumnezeu.

La fel de conştiincios şi hotărât trebuie să luptăm cu patima slavei deşarte. Această patimă ucide, pentru totdeauna, nu numai pe simplii credincioşi, ci deseori şi pe sfinţi, îndemnându-i să creadă că prin ostenelile lor s-au făcut plăcuţi lui Dumnezeu.

⇒ *Să ţinem minte că numai ispitit fiind de gândul slavei deşarte, aproape că nu s-a pierdut marele stâlpnic, Sfântul Simeon, atunci când i s-a arătat carul de foc, iar „îngerii" apăruţi i-au propus să ia loc în car, pentru a se ridica la cer, aşa cum s-a înălţat cândva Sfântul prooroc Ilie.*

⇒ *Să nu uităm ce mare nevoinţă şi-a ales prea cuviosul Serafim de Sarov, atunci când gândul slavei deşarte a început să-l chinuie, pentru că a refuzat să devină arhimandritul şi egumenul unei mănăstiri din Rusia, şezând zi şi*

noapte pe o piatră şi murmurând fără încetare rugăciunea: Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului.

Din cauza slavei deşarte vom pierde şi harul Sfântului Duh şi însuşi fundamentul întregii vieţi creştineşti - credinţa în Hristos- El însuşi zicând: Cum puteţi voi să credeţi, când primiţi slavă unii de la alţii? (Ioan 5, 44).

Întărindu-ne, iubiţilor, cu ajutorul lui Dumnezeu şi povăţuiţi de Sfinţii părinţi, să ne împotrivim întotdeauna şi hotărât patimii trupeşti, destrăbălate. Această patimă ne face robii diavolului. Dacă această patimă domneşte în noi, niciodată nu vom putea fi oameni duhovniceşti, mai mult, ne vom lipsi şi de har şi precum păgânii vom fi departe de Dumnezeu şi de toate milostivirile Lui negrăite. Iată de ce Domnul a spus: Nu va rămâne Duhul Meu pururea în oamenii aceştia, pentru că sunt numai trup (Facerea 6,3). Pentru desfrânare, nu numai că ne vom lipsi de toate bucuriile cereşti, dar şi aici pe pământ vom fi supuşi unei groaznice pedepse dumnezeieşti.

Nu trebuie să uităm că Domnul pentru desfrânare i-a nimicit cu totul pe locuitorii Sodomei şi ai Gomorei şi n-a iertat nici întreaga lume, pe care a pedepsit-o cu potop, în afara lui Noe şi a familiei lui.

Fie ca răutatea şi cruzimea să nu-şi găsească loc în inimile noastre! Noi suntem chipul lui Dumnezeu, dar vom fi cu adevărat numai atunci când îi vom iubi pe semenii noştri, aşa cum i-a îndemnat atât de mult Domnul pe ucenicii Săi, înainte de moarte Sa, iar prin ei, pe noi toţi. Dacă în noi nu va fi această dragoste, harul ne va părăsi şi noi vom împărtăşi soarta amară a fecioarelor nebune, despre care a vorbit Domnul. În candelele lor nu era mir, candelele lor s-au stins, au întârziat la întâlnirea cu Mirele lor şi au rămas în afara cămării mântuitoare, adică au pierit pentru totdeauna. Astfel vom pieri şi noi pentru veşnica Împărăţie cerească, dacă ne va lipsi uleiul, adică iubirea. Atunci lumina harului se va stinge în noi şi soarta noastră vor fi chinurile veşnice ale iadului.

Dacă vom lupta în mod conştient şi hotărât cu patimile noastre, atunci harul dăruit nouă de Dumnezeu va străluci în noi. El se va aprinde în noi, aşa cum s-a aprins în viaţa apostolilor şi a tuturor sfinţilor. Harul va îndepărta de noi toate uneltirile vrăjmaşului. El ne va da putere să respectăm neabătut toate poruncile mântuitoare şi ne va uni pentru totdeauna cu Hristos. Lumina acestui har ne va aprinde sufletul, când el va ieşi din trup, va alunga departe de noi demonii la vămile văzduhului, ne va acoperi la Judecata înfricoşătoare a lui Hristos, şi învăluiţi de har, ca într-o îmbrăcăminte de nuntă, vom pătrunde în cămara Cerească a lui Hristos, într-o

veşnică şi nesfârşită bucurie şi într-o nesfârşită fericire de care să ne învrednicească Domnul, în nespusa Lui milostivire.

Felicitându-vă, iubiţii mei întru Hristos fraţi şi surori, cu ocazia marelui praznic al Sfintei şi dumnezeieştii Treimi, a trimiterii peste noi a harului Sfântului Duh, vă doresc din toată inima ca acest har să nu vă părăsească niciodată, ca acest har şi în viaţa voastră pământească să vă facă locaş al tuturor bucuriilor cereştii Împărăţii a lui Hristos şi casă binecuvântată a dumnezeiescului Tată, a Fiului Său şi a Sfântului Duh. Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi părtăşia Sfântului Duh să fie cu voi, cu toţi (II Corinteni 13, 14). Amin.

[(Extras din cartea: Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Predici (1945-1949)]

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt de ziua Sfintei Treimi - Îndepărtarea de orice păcat este condiţia esenţială pentru a păstra harul Sfântului Duh, cel mai preţios bun al nostru

Ţinut în Biserica rusă "Sfântului Nicolae" din oraşul Sofia, Ia 30 mai/12 iunie 1949

Astăzi, Sfânta Biserică prăznuieşte Pogorârea Sfântului Duh asupra apostolilor. Din acest moment a început să existe pe pământ Sfânta Biserică, deoarece harul este temelia acesteia.

⇒ *Dacă nu ar fi avut loc pogorârea harului Sfântului Duh, atunci nu ar fi existat pe pământ nici Sfânta Biserică a lui Hristos.*

⇒ *Atunci nu ar fi existat nici Tainele prin care Biserica transmite credincioşilor acest har.*

⇒ *Atunci mântuirea de păcat, blestem şi de moarte nu s-ar fi putut înfăptui în viaţa noastră, noi nu am fi putut să ne unim cu Hristos, deoarece acest mijloc de mântuire şi de unire cu Hristos este tocmai harul Sfântului Duh, iar noi am fi fost condamnaţi mai departe la chinurile veşnice. Iată de ce apostolul Pavel a spus: Căci în har sunteţi mântuiţi, prin credinţă (Efeseni 2,8).*

⇒ *Dacă peste apostoli nu s-ar fi pogorât harul Duhului Sfânt, atunci nu ar fi strălucit în inimile credincioşilor Împărăţia lui Dumnezeu, cu sfinţenia ei şi fericirea Raiului, deoarece harul este şi temelia Împărăţiei lui Dumnezeu.*

Nu în zadar, acelaşi apostol Pavel, a spus că Împărăţia lui Dumnezeu este dreptate şi pace şi bucurie în Duhul Sfânt (Romani 14, 17). Altfel spus, apostolul, prin aceste cuvinte, ne zice că Împărăţia lui Dumnezeu este harul Sfântului Duh, manifestându-se minunat prin dreptate, pace şi bucurie. Şi cum ar putea să fie altfel, dacă Domnul însuşi, in pildele Sale, a comparat Împărăţia lui Dumnezeu cu un mărgăritar de mult preţ (Matei 13,46-47), cu o comoară ascunsă în ţarină (Matei 13, 44) şi cu talanţii (Matei 25,14-30). Aşa cum mărturisesc Sfinţii Părinţi ai Bisericii, prin Împărăţia lui Dumnezeu se înţelege tocmai acest har renăscător al Sfântului Duh, care a coborât asupra apostolilor în cea de-a cincizecea zi după învierea lui Hristos, iar apoi a început să fie transmis credincioşilor prin Tainele Bisericii.

De aici se înţelege de ce Sfântul Simeon Noul Teolog ne învaţă că harul renăscător al Sfântului Duh este Împărăţia lui Dumnezeu, este Împărăţia Cerurilor. Este clar că acest har reprezintă cel mai mare, cel mai preţios bun al nostru. El a fost cununa şi ţelul întregii lucrări dumnezeieşti pentru mântuirea noastră.
Pentru a ne dărui nouă acest har, Domnul Şi-a vărsat Sângele pe Cruce. De aceea El a şi spus ucenicilor Săi: ***Vă este de folos ca să Mă duc Eu (chiar şi la moarte). Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, îl voi trimite la voi (Ioan 16, 7).***

Ce poate fi mai preţios decât Sângele Mântuitorului nostru?! Nimic pe lume! Prin urmare, şi harul Sfântului Duh, dăruit nouă prin Sângele lui Hristos este cel mai preţios bun pentru noi.

Se pune întrebarea: ce concluzie mântuitoare putem trage, iubiţilor întru Hristos fiii mei, din cele spuse mai sus? Dacă harul Sfântului Duh este comoara cea mai de preţ, atunci să preţuim cum se cuvine această comoară! Dacă am primit de la Dumnezeu acest har prin Tainele Bisericii, să ne străduim să nu-l pierdem şi să nu ne lipsim de el. Spre aceasta ne îndeamnă şi Sfântul apostol Pavel, când spune: ***Veghind, cu luare aminte ca nimeni să nu rămână lipsit de harul lui Dumnezeu (Evrei 12, 15).*** De aceea, fiindcă am primit o Împărăţie neclintită, să fim mulţumitori (în textul slavon: să păstrăm harul) şi aşa să-l aducem lui Dumnezeu închinare plăcută, cu evlavie şi cu sfială (Evrei 12, 28).

Dar trebuie nu numai să ne temem să nu pierdem harul, această comoară măreaţă. Noi trebuie să ne străduim să înmulţim acest har, ca el să se descopere în noi prin păzirea poruncilor dumnezeieşti, iar în viaţa noastră să se arate roadele Duhului: dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea, curăţia..., roade despre care vorbeşte apostolul Pavel, în Epistola lui către Galateni (Galateni 5, 22-23).

Desigur că nu ne vom asemăna cu acea slugă vicleană, care, primind de la Stăpânul său talantul dumnezeiesc, l-a îngropat în pământ (Matei 25,18); noi vom înmulţi harul primit de la Dumnezeu, dacă vom fugi de orice păcat. Săvârşind păcate, harul Duhului Sfânt se îndepărtează de la noi, deoarece harul şi păcatele sunt incompatibile, aşa cum sunt incompatibile lumina şi întunericul.

Acelaşi apostol Pavel spune: Ce însoţire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul? (II Corinteni 6, 14).

Mai ales, iubiţilor, să fugim de mândrie. Ea este mama tuturor păcatelor, patimilor şi viciilor. Ea ne orbeşte şi ne face mereu să rătăcim, să greşim, mereu să ne întristăm, să ne descurajăm, să ne mâhnim şi încă aici să gustăm chinurile veşnice ale iadului. De aceea să ne îndepărtăm de mândrie şi de roadele ei, dintre care cel mai păgubitor este judecarea aproapelui. Pentru mândrie şi judecarea aproapelui, Domnul ne pedepseşte cu necazuri groaznice. El chiar ne lasă să cădem în patimi ruşinoase şi nu se opreşte să ne pedepsească, până nu ne smerim.

Dacă mândria este atât de păgubitoare pentru noi, să ne străduim din toate puterile sufletului nostru să ne smerim şi ca urmare, să ne judecăm pe noi înşine. Pentru această smerenie Domnul ne izbăveşte de toate nenorocirile şi relele, ne dăruieşte harul, pentru împlinirea neabătută a poruncilor Lui, revarsă asupra noastră toate milostivirile negrăite şi ne uneşte pe veci cu Sine, pentru a gusta încă de aici bucuriile Lui dumnezeieşti.

Să îi imităm în smerenie pe sfinţi! Neluând în seamă desăvârşirea lor morală, toate darurile lor pline de har, ei se considerau cei mai păcătoşi, iar nu alţii, ci ei înşişi erau primii vinovaţi pentru toate necazurile ce se abăteau asupra lor.

Ce sfinţenie înaltă şi ce Har măreţ a dobândit Sfântul apostol Pavel! Cu toate acestea, el spunea despre sine că este primul dintre toţi păcătoşii (I Timotei 1,15). Ce desăvârşire morală a atins Sfântul Serafim de Sarov şi de ce arătări şi descoperiri uimitoare l-a învrednicit Dumnezeu! Lui i s-au arătat, de nenumărate ori, în întreaga slavă dumnezeiască, Mântuitorul şi Preacurata Maica Domnului. Aseme-

nea apostolului Pavel, el a fost înălţat până la al treilea cer şi a contemplat lăcaşurile Raiului. Cu toate acestea, nu cu mult înainte de moartea sa, el se ducea la mormântul pregătit lui şi plângea cu amar.

La întrebarea de ce plânge, Sfântul Serafim răspundea: „Cât de imperfect mi-am trăit viaţa!“ Iată de ce, din toată inima şi cu adâncă întristare, el îşi zicea păcătosul şi umilul Serafim şi îi iubea mai ales pe cei care niciodată nu judecau pe nimeni.

Fie ca primii învăţători pentru dobândirea smereniei să ne fie nebunii pentru Hristos. Ei s-au luptat toată viaţa cu mândria. Acele laude, care sunt rodul păgubitor al îngâmfării şi al mândriei şi pe care atât le căutăm, ei le urau şi chiar le considerau ruşinoase.

Cu treizeci de ani în urmă, pe când eram arhimandrit şi rector al Seminarului Teologic din Voronej, călătoream în fiecare an la mănăstirea din Zadonsk, pentru a mă închina la moaştele Sfântului Tihon. Tot atunci vizitam şi mănăstirea de maici din Skorbiaşcensk, situată în apropierea mănăstirii din Zadonsk, în care vieţuia şi se nevoia roaba lui Dumnezeu, Liza, nebună pentru Hristos. Pentru minunata ei smerenie, Domnul a dăruit-o cu mari daruri ale tămăduirii şi înainte-vederii, al căror martor ocular am fost chiar eu. Odată, aflându-mă în această mănăstire, am văzut-o pe Liza în mijlocul curţii mănăstireşti, înconjurată de mai multe ţărănci. M-am apropiat de grup. Femeile, întorcându-se spre mine şi arătând-o pe Liza, mi-au spus: „Ea ghiceşte",adică are darul vederii. La aceste cuvinte, Liza s-a emoţionat, a început să ocărască, şi-a apucat coşul plin cu pietre, sticluţe şi tot felul de alte mărunţişuri şi repede a fugit la egumenă, să se plângă de femei. Egumena m-a informat că Liza s-a plans că femeile au făcut-o de ruşine în faţa părintelui arhimandrit, adică au spus că ea este clarvăzătoare. Pentru această smerenie, harul Sfântului Duh strălucea în viaţa acestei nebune pentru Hristos, prin manifestările sale minunate.

Aşa şi în viaţa noastră, iubiţilor întru Hristos fiii mei, harul primit de noi în momentul Botezului se va descoperi în manifestările sale, dacă ne vom smeri. Atunci acest har, izvorând de la Duhul Sfânt, Duhul Adevărului, ne va apăra de rătăcirile păgubitoare, ne va arăta calea cea adevărată a vieţii mântuitoare, căci ne va îmbogăţi prin îndrumarea sa dumnezeiască.

Atunci, datorită smereniei noastre, acest har, izvorând de la Duhul Sfânt, pe care Domnul L-a numit putere, (Fapte 1, 8), nevăzut, va revărsa întotdeauna peste noi putere dumnezeiască, pentru a lupta cu păcatul şi patimile, pentru împlinirea nea-

bătută a tuturor poruncilor mântuitoare. Atunci harul dumnezeiesc, izvorând de la Duhul Sfânt, Duhul Mângâietor, va fi pentru noi izvor de mângâiere în necazuri, va alunga departe negura diavolească a tristeţii, mâhnirii, plictiselii şi deznădejdii, ne va uni pe veci cu Domnul şi noi, încă de aici, vom simţi unirea cu Hristos, iar după moartea noastră acest har, ca o îmbrăcăminte întru Hristos, ne va acoperi de toate vămile diavoleşti şi ne va duce în cămara lui Hristos, în Împărăţia Lui cea cerească, pentru fericire veşnică.

Să ne învrednicească de acestea Domnul prin harul Său, ca pe unii care s-au împărtăşit cu Sfântul Duh, ca urmare a iubirii nespuse a Părintelui Său Dumnezeiesc şi a Sfintei Treimi - Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi! (II Corinteni 13, 13). Amin.

[(Extras din cartea: Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Predici (1945-1949)]

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Sfântul Alexandru din Svir (1448-1533) - Sfântul care s-a învrednicit să vadă Sfânta Treime

“Iar noi, minunându-ne de această preaminunată arătare a Treimii în chip îngeresc, ţie îţi cântăm: Bucură-te, slujitor tainic al Preasfintei şi Celei de o fiinţă Treimi; Bucură-te, părtaş al strălucirii treimice, celei în chipul focului; Bucură-te, închinător al Dumnezeirii Celei în Trei străluciri!” (Icosul 7 din Acatistul Sfântului Alexandru din Svir)

Ţelul duhovnicesc spre care se îndreaptă orice creştin este vederea lui Dumnezeu, aşa cum Hristos adevereşte prin cuvintele ***«Fericiţi sunt cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu».***

În aghiografia rusă există sfinţi care s-au învrednicit să o vadă pe Maica Domnului - Sfântul Serafim din Sarov, pe Hristos - Sfântul Siluan Atonitul şi pe Sfânta Treime - Sfântul Alexandru din Svir.

În Biserica Rusă credinţa în Sfânta Treime a fost exprimată diferit de către sfinţi: Sfântul Serghie de Radonej este numit “teologul Sfintei Treimi”, Sfântul Andrei Rubliov este iconograful Sfintei Treimi, Sfântul Pavel Florenski este numit mărturisitorul Sfintei Treimi prin mucenicie, iar Sfântul Alexandru din Svir este

cel care s-a învrednicit să vadă Sfânta Treime, asemenea lui Avraam, prin arătarea a trei bărbaţi.

Începutul sfinţeniei - localitatea Mander din ţinutul Marele Novgorod

Părinţii după trup ai Sfântului Alexandru se numeau Ştefan şi Vassa. Vieţuiau în apropiere de regiunea Marele Novgorod, care în prezent se numeşte ţinutul Oloveţ. Nu erau bogaţi material, dar erau foarte credincioşi şi aveau mulţi copii. După ce a trecut vreme îndelungată, părinţii erau mâhniţi că nu li se mai născuse nici un copil. După ce s-au rugat şi au postit, au avut o vedenie prin care erau înştiinţaţi că vor avea un fiu. Acesta s-a născut în 15 iunie 1449 şi i-au pus numele Amos. Părinţii au fost încredinţaţi că acea vedenie a fost una adevărată şi drept mulţumire au hotărât de comun acord să ducă o viaţă curată până la moarte, fără legături trupeşti.

În vremea când era copil, Sfântul Alexandru nu reuşea să înveţe la şcoală. De aceea, s-a rugat Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu să îl ajute şi a primit darul înţelepciunii şi al priceperii, încât a reuşit să ajungă un bun cunoscător al Sfintei Scripturi. Încă din copilărie se ostenea foarte mult, postea, priveghea, citea din Sfânta Scriptură, cultivind în sufletul lui vocaţia spre sfinţenie, ***“căci în trup fiind, cu viaţa s-a asemănat celor fără de trup”.*** Chiar dacă nu vieţuia în mănăstire, el trăia ca un monah, dovedind prin asceză slujirea ce o va împlini mai târziu.

Mănăstirea Valaam

Nemaiputând vieţui în această lume, a hotărât să plece la Mănăstirea Valaam. A luat blagoslovenie de la părinţi, dar nu le-a spus unde pleacă. În drum spre mănăstire a făcut un popas chiar în locul situat pe râul Svir, unde peste câţiva ani va construi mănăstirea închinată Sfintei Treimi. În timp ce se ruga, locul s-a umplut de lumină şi a auzit un glas care îi spunea că va deveni monah la Mănăstirea Valaam şi că se va reîntoarce în acest loc, unde va ridica mănăstirea. La Valaam, Sfântul Alexandru a petrecut mulţi ani în ascultare neclintită faţă de stareţ şi în rugăciune neîncetată către Sfânta Treime. Între timp, după căutări îndelungate, tatăl sfântului l-a aflat şi după ce s-au întâlnit, la îndemnul fiului, a luat hotărârea de a vinde toată averea, de a o împărţi săracilor şi de a se călugări. Ambii părinţi au luat calea monahismului; tatăl Sfântului Alexandru a primit numele de Serghie, iar mama lui s-a retras la o mănăstire de monahii, primind numele de Varvara.

Vieţuirea pustnicească în ţinutul Svirului

În anul 1484, în timp ce se ruga Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, a auzit un glas care i-a spus să plece din Mănăstirea Valaam şi să meargă "în locul care ţi-a fost arătat mai înainte, căci în el te poţi mântui". A luat blagoslovenie de la stareţ şi a plecat în pustia din apropierea râului Svir. Aici a vieţuit şapte ani fără să vadă nici un chip de om, s-a hrănit doar cu ierburi şi nu a mâncat deloc pâine. Prin rânduiala dumnezeiască, a fost descoperit de nobilul Andrei Zavalişin, care l-a făcut cunoscut în tot ţinutul. Din acel moment, sfinţenia şi petrecerea duhovnicească a cuviosului Alexandru au fost făcute cunoscute pravoslavnicilor ruşi. Unii dintre aceştia au venit să vieţuiască împreună cu el în sihăstria Svirului.

Sfântul Alexandru s-a învrednicit de revelarea Sfintei Treimi în timp ce se ruga în chilia lui, în anul 1507. La început a văzut o lumină mai puternică decât soarele, iar în lumină a văzut trei bărbaţi îmbrăcaţi în veşminte albe, luminoase, fiecare ţinând în mână un toiag. Aceştia i-au poruncit să adune obşte, să zidească biserica şi să întemeieze mănăstirea în numele lui Dumnezeu, adică în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Mănăstirea s-a întemeiat, s-a zidit şi biserică din piatră, dar Sfântul Alexandru, chiar dacă a primit darul preoţiei, a rămas să facă ascultări la fel ca şi ceilalţi vieţuitori, cu smerenie şi cu dragoste faţă de toţi. După ce a dus o viaţă de răbdare şi înfrânare, de război împotriva slăbiciunii trupului (pielea ajunsese să-i fie atât de aspră încât dacă era lovit cu pietre nu simţea nici o durere), la 30 august (12 septembrie) 1533, sfântul Alexandru a plecat în împărăţia Sfintei Treimi, pe care a cinstit-o şi a iubit-o cu întreaga fiinţă. Atât în vremea în care a trăit, cât şi după adormire, trupul şi moaştele lui au fost şi sunt făcătoare de minuni.

Prima aflare a cinstitelor moaşte s-a petrecut în anul 1641 (17/30 aprilie), în săptămâna Floriilor, când un fulger a căzut pe pământ, în apropierea mormântului său. Pe acel loc se desfăşurau lucrări de construcţie a unei noi biserici şi muncitorii au descoperit mormântul, care adăpostea trupul întreg şi neatins de trecerea vremii. Moaştele, care izvorau bună mireasmă, au rămas în mănăstire până în 1918, când bolşevicii comunişti i-au împuşcat pe monahi şi au profanat mănăstirea. De atunci, nu s-a mai ştiut ce s-a întâmplat cu moaştele sfântului, iar mănăstirea a fost transformată în spital de psihiatrie.

A doua aflare a sfintelor moaşte. Abia în anul 1997 Mănăstirea Sfântului Alexandru a fost redeschisă oficial. După un an de căutări, cinstitele moaşte au fost găsite în depozitul Muzeului Academiei Militare de Medicină. În prezent, ele se găsesc în mănăstirea pe care Sfântul Alexandru a zidit-o, sunt venerate cu dragoste

şi evlavie pentru darurile şi facerea de minuni pe care le revarsă asupra pelerinilor ortodocşi din Rusia pravoslavnică şi din toată lumea creştin-ortodoxă.

(Eufemia Toma - "Apostolat în Ţara Făgăraşului")

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Sfântul Antim Ivireanul - Cuvânt la Duminica Preafintei Troiţe

Toate lucrurile şi făpturile lumii aceştia sânt îndoite, unele sunt cu suflare, iar altele fără de suflare. Pietrele, zic, sunt fără de suflare căci nici cresc, nici se înmulţesc, iar ierburile şi copacii sunt cu suflare căci cresc şi se înmulţesc, iar nu se cheamă mişcătoare, de vreme ce n-are mişcare, ci numai creştere. Iar desăvârşit mişcare au dobitoacele şi mai mult omul căci creşte şi se înmulţeşte, se împuţinează şi umblă din loc în loc; pentru aceia se cheamă mişcătoare. Dar sunt şi trecătoare şi stricăcioase căci se fac din ceea ce este în ce nu este.

Omul are începere, are şi sfârşit, iar Dumnezeu nu are nici o stricăciune, nici creştere, pentru aceea se cheamă fără de început, fără sfârşit, că de ar fi avut Dumnezeu început sau sfârşit, ar fi ca şi celelalte zidiri, ci pentru că este fără început şi fără sfârşit, pentru aceia este Dumnezeu şi Împăratul tuturor zidirilor. Acestea le-am zis ca să pricepeţi câtă despărţire au zidirile de Dumnezeu.

Iar la Sfânta Troiţă nu este nici o despărţire, căci Tatăl naşte, Fiul se naşte de la Tatăl, Duhul Sfânt purcede de la Tatăl, iar după fire nimic nu se desparte. Nici la praznicele cele dumnezeieşti iarăşi n-au nici o despărţire, adică la praznicul Naşterii lui Hristos se prăznuieşte Fiul născut, Tatăl şi Duhul Sfânt dimpreună. Aşijderea, şi la sărbătorea de astăzi care se prăznuieşte Duhul Sfânt deosebi, este deplină iarăşi Preasfânta Troiţă. ***Când vei auzi Dumnezeu, atunci să ştii că se cinsteşte Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Troiţa de-o fiinţă, precum zice Sfântul Grigorie.***

Ce este dar sărbătoarea de astăzi? Ascultaţi! Această sărbătoare este veche, că o

aveau şi jidovii nu pentru Sfânta Troiţă, ci pentru căci după paştele lor număra şapte săptămâni şi atunci făcea Rusaliile căci jidovii aveau de cinste numărul al şaptelea. Şi pentru ce? Pentru căci în şase zile a făcut Dumnezeu toate, iar a şaptea S-a odihnit.

- ***Şapte sunt darurile Sfântului Duh, precum zice Isaia: duhul înţelepciunii, duhul priceperii, duhul cunoştinţei, duhul bunei credinţe, duhul puterii, duhul sfatului, duhul temerii.***
- ***Şapte roduri sunt ale Duhului Sfânt, precum zice Pavel: dragostea, bucuria, pacea, răbdarea, credinţa, blândeţele şi înfrânarea poftelor.***
- *Casa înţelepciunii este întărită pe şapte stâlpi, precum zice Solomon, adică are biserica noastră şapte cete: proorocii, apostolii, dascălii, puterile, darurile tămăduirilor, ajutorinţele, neamurile limbilor.*
- *Piatra lui Zorovavel şapte ochi avea.*
- *De şapte ori în zi se cade să se laude Dumnezeu, precum zice David: a şaptea era Enoh de la Adam şi s-au mutat de Dumnezeu.*
- *Cu şapte trâmbiţe şi cu şapte încungiurări au căzut zidurile Ierochanului.*
- *Cu şapte pâini a săturat Hristos patru mii de oameni în pustie.*

Pentru aceasta dar, cinsteau jidovii a şaptea săptămână după Paşti care sunt cincizeci de zile, iar noi nu cinstim ziua de astăzi pentru cinstirea celui al şaptelea număr, ci pentru căci astăzi să prăznuieşte Sfânta Troiţă şi Pogorârea Duhului Sfânt de a luminat pe Apostoli.

Că după ce ***Părintele cel ceresc S-a uitat din lăcaşul Său cel prea înalt şi a văzut făptura mâinilor sale tirănindu-se de diavol, nu o a lăsat-o până în sfârşit, ci a trimis pe Unul Născut Fiul Său propovăduind Împărăţia Cerului şi făcând minuni. Mulţi au crezut în El mântuind neamul nostru din tirania diavolului.***

Ales-a din toţi doisprezece, cărora le-a dat putere să facă ca şi Dânsul, i-a învăţat cele trebuincioase, iar când a vrut să Se înalţe le-a zis: ***„Să nu se despartă din Ierusalim până ce va trimite pe Duhul cel Sfânt să-i lumineze şi să le aducă aminte toate cele ce-i învăţase El şi să-i înveţe a vorbi toate limbile ale tuturor oamenilor din lume”.***

Iar ei au şezut după cuvântul Domnului în Ierusalim zece zile, iar ***în ziua Rusaliilor când era mulţimea oamenilor adunată pentru praznic, tunet mare s-a făcut deasupra casei unde şedeau apostolii şi toţi au văzut douăsprezece limbi de foc care s-au coborât din ceruri şi s-a împărţit pe capul apostolilor şi au început***

toţi a vorbi în toate limbile, iar oamenii care erau acolo s-au minunat unii, iar alţii ziceau că sunt beţi.

O, lucru minunat! Vedeau lucruri prea slăvite nişte oameni proşti, neînvăţaţi care vorbeau în toate limbile şi nu socoteau că este lucru dumnezeiesc, ci ziceau că este beţie, cu adevărat fiind beţi de îndărătnicia ce o aveau în inima lor, nu puteau să priceapă minunile lui Dumnezeu.

Duhul cel Preasfânt de trei ori S-a arătat şi în trei chipuri.

- *Întâi S-a arătat la apa Iordanului când S-au botezat Domnul Hristos şi în chip de porumbel.*
- *A doua S-a arătat în muntele Taborului în chip de nor, când S-a schimbat Domnul Hristos înaintea ucenicilor.*
- *A treia S-a arătat astăzi în chip de foc ca limbile de au luminat pe apostoli. Ca nişte limbi S-a arătat de vreme ce limba este darul vorbirii, prin care ei aveau să adape toată lumea cu învăţăturile lor.* ***Au şezut pe capetele apostolilor, pentru că Duhul Sfânt este Împărat şi Dumnezeu şi în capul fiecărui om este mintea care stăpâneşte toate simţirile. Pentru aceea şi Duhul Sfânt acolo S-a sălăşluit. În chip de foc S-a arătat, pentru ca să descopere încă că Dumnezeu este foc mistuitor şi cum că este Lumina de luminează pe toţi.***

De Duhul Sfânt au proorocit proorocii de demult.

- Isaia zice: ***„Duhul Domnului preste mine”.***
- David zice: ***„Duhul Tău cel bun mă va povăţui”.***
- Ioil a zis: ***„Vărsa-voi din Duhul Meu peste tot trupul”.***
- Iov zice: ***„Duhul Domnului care m-a făcut”.***
- Domnul Hristos iarăşi mărturiseşte şi zice: ***„Cine nu se va naşte din apă şi din Duh nu va intra în Împărăţia Cerului”.***

- *Acest Duh a făcut pe păstori prooroci, precum pe David şi pe Amos. David păştea oile şi Amos caprele.*
- *Acest Duh a făcut pe Daniil prooroc de tâlcuia visele şi vedeniile şi a judecat pe judecătorii jidovilor cu Sosana.*
- *Acest Duh a făcut pe pescari Apostoli de au luminat şi ei pe toată lumea.*

Acuma dar, se cade să ştiţi că în multe locuri în Sfânta Scriptură se pomeneşte de Duh, dar nu zice de Duhul Sfânt. Ci ascultaţi!

- Duh se cheamă întâi Duhul Sfânt, precum zice David: ***„Cu cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi cu duhul gurii Lui toată puterea lor”.***
- Şi la Leviţi zice: ***„Şi a umplut Duhul Domnului pe Veseleil”.***
- Duh se zice şi îngerul, precum zice David: ***„Cela ce faci îngerii tăi duhuri şi slugile tale pară de foc”.***
- Duh se zice şi diavolul, precum zice Domnul Hristos în Evanghelia când a tămăduit pe cel îndrăcit: ***„Acest duh nu iese cu alt, fără numai cu post şi rugăciunea”.***
  Şi iarăşi: ***„Ţie îţi poruncesc duh mut şi surd să ieşi dintru acest om”.***
  Şi iarăşi zice ***„că mai pe urmă va lua cu el 7 duhuri mai cumplite”.***
- Duh se zice şi vântul, precum zice în cartea proorocului Iona: ***„Şi a ridicat Domnul duh mare în mare”,***
- şi Isaia iarăşi zice: ***„Cela ce întăreşti tunetul şi faci duh”.***
- David zice: ***„Sufla-va Duhul Lui şi se vor vărsa apele”.***
- Şi Duh se chiamă şi sufletul, precum zice David: ***„Ieşi-va duhul lui şi se va întoarce în pământul său”.***
- Şi iarăşi: ***„Duh a trecut într-însul şi nu va fi”.***
- Duh se chiamă şi mintea, precum zice Domnul către Samarineancă: ***„Duh este Dumnezeu şi cei ce va să se închine Lui, cu duhul şi cu adevărul trebuie să se închine Lui”***, adică cu mintea.

Aceste dar sunt numele Duhului şi altele multe, iar tu, iubite creştine, unde vei auzi astăzi zicând Duh să ştii că tot de Duhul cel Sfânt zice.

Al treilea ceas a fost când s-a pogorât Duhul Sfânt peste ucenicii Domnului, pentru ca să arate că Troiţa este Dumnezeu în trei feţe şi întru o fire.

Pentru darul Duhului Sfânt suntem noi neam ales, seminţie împărătească, preoţie sfântă, turmă aleasă şi dobândită cu prea scump Sângele lui Hristos, a cărui turmă este Hristos, Păstor. Deci, de vreme ce noi suntem neam ales al lui Dumnezeu, este dar Dumnezeu cu noi! ***Şi când este, creştine, Dumnezeu cu tine, atunci nimenea nu poate să-ţi strice ceva, căci îl iubeşte Dumnezeu şi pe carele iubeşte Dumnezeu îl şi ceartă şi îl şi cercetează.***

La acela nevăzut vine de-i mângâie sufletul şi inima lui, darul îl înmulţeşte întru el, dragostea către Sfinţia Sa îi adaugă, blagoslovenie îi dă întru toate lucrurile şi treburile lui, pace şi linişte vine totdeauna omului aceluia căci este crescut din tulpina cea bună a lui Dumnezeu.

Iar de n-ai pe Dumnezeu, nimic nu ai, bine nu poţi să faci niciodată. Dumnezeu este viaţa cea de veci. ***De n-ai pe Dumnezeu, nici viaţa cea de veci nu o ai şi îţi caută să flămânzeşti şi să însetoşezi de Dânsul în veci.*** O, ce sărăcie rea! Ce răutate netrecută! ***Căci cine ne depărtează pe noi de Dumnezeu?*** Nimeni altul fără numai păcatul. Păcatul scoate pe Duhul lui Dumnezeu afară şi aduce pe duhul cel necurat şi rămâne becisnic. Şi vai de el! Rămâne ca un lemn uscat şi sec, gata de ardere în focul cel de veci, acolo unde arde şi nu se sfârşeşte.

Pentru aceea dar, să ne nevoim să avem şi să câştigăm pe Dumnezeu oaspete în sufletele noastre! Să gătim cale bună cu pocăinţă şi să gonim pe oaspetele cel bătrân şi viclean, pe diavol, cu spovedania, pe care l-am chemat de a noastră bună voie cu păcatul.

Că chemăm pe Dumnezeu prin foame, prin sete, cu rugăciuni, cu pază de biserică, cu sfânta cuminecătură, cu nevoinţ a cerca Împărăţia Cerurilor. Cu paza poruncilor lui Dumnezeu, cu dragoste unul către altul, cu lacrimi, cu suspinuri ca să ne asculte Dumnezeu, să vie cu darul Său să ne curăţească de toată scârnăvia păcatelor şi să ne dăruiască luminarea Duhului celui Preasfânt al Lui, ca să cunoaştem a face cele bune şi plăcute înaintea Lui, ca să fim fii adevăraţi soborniceştii Lui Biserici. Şi cu curată cunoştinţă să zicem:

Rugăciune

Părinte care eşti fără de început, Fiule cel dimpreună făr' de început, Duhule Sfinte care eşti de-o fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul, Troiţă Preasfântă, necuprinsă, neajunsă, dimpreună şăzătoare pe un scaun, întru o cinste, întru o slavă, Părinte nenăscute, Fiule şi Cuvinte născut, Duhule Sfinte Carele de la Tatăl purcezi şi în Fiul Te odihneşti, Ţie ne închinăm, pe Tine te slăvim, Ţie ne rugăm, luminează mintea şi gândul nostru ca să facem de-a pururea poruncile Tale, ca curaţi fiind să ne închinăm Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Unei Troiţe în veci. Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Părintele Teofil Părăian - Preasfânta Treime şi Sfânta Liturghie

Prea cucernice părinte, iubiţi fraţi şi iubiţi credincioşi, pentru astăzi a fost programat subiectul "Preasfânta Treime şi Sfânta Liturghie". În cuprinsul Sfintei Liturghii, persoanele Preasfintei Treimi se pomenesc de multe ori şi pe lângă aceasta sunt şi texte în care avem cuvântul "treime". Pe acestea le vom pune în evidenţă cu acest prilej.

Mai întâi Sfânta Liturghie începe cu binecuvântarea:

"Binecuvântată este împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor".

Se pomenesc în acest cuvânt cele trei persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. ***Noi credem că Dumnezeu este Unul în fiinţă şi întreit în persoană.*** E o taină a credinţei noastre, poate cea mai mare taină, ceva ce nu putem înţelege dar putem primi prin credinţă. Asta-i descoperirea dumnezeiască.

- ✓ La Botezul Mântuitorului nostru Iisus Hristos S-a arătat Sfânta Treime aşa că Dumnezeu Tatăl a vorbit şi a zis: ***"Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care bine am voit"*** (Matei 3, 17), Dumnezeu Fiul făcut om S-a botezat şi Dumnezeu Duhul Sfânt S-a pogorât în chip de porumbel.

Aceasta o mărturisesc trei din cei patru evanghelişti, iar la sfârşitul Sfintei Evanghelii de la Matei se spun cuvintele, rostite de Domnul Hristos: ***"Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al***

Sfântului Duh" (Matei 28, 19). Aşa că în Sfânta Evanghelie sunt pomenite cele trei persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

- ✓ Şi mai este încă un loc, afară de cele istorisite despre botezul Mântuitorului nostru Iisus Hristos, când S-a arătat Sfânta Treime, mai este un loc în care se istoriseşte despre Schimbarea la faţă, când de asemenea a fost de faţă Sfânta Treime: Tatăl care a vorbit dintr-un nor luminos şi a zis: ***"Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care bine am voit; pe Acesta să-L ascultaţi"*** (Matei 17,5), Fiul Care S-a schimbat la faţă înaintea ucenicilor Săi şi Duhul Sfânt, adică norul care i-a învăluit pe cei care erau atunci de faţă, norul luminos.

În conştiinţa Bisericii s-a aşezat gândul acesta şi învăţătura că Dumnezeu este Unul în fiinţă şi întreit în persoană, iar Sfânta Liturghie are darul de a ne pune în faţa acestui adevăr.

Aşadar începutul Sfintei Liturghii anunţă împărăţia lui Dumnezeu care se desfăşoară în cerul cel de pe pământ care este biserica, care se desfăşoară împreună cu noi şi în faţa noastră, împlinindu-se cererea din rugăciunea "Tatăl nostru": "vie împărăţia Ta", pentru că la fiecare Sfântă Liturghie vine împărăţia lui Dumnezeu pe pământ. Şi unde-i împărăţia lui Dumnezeu acolo-i de faţă şi Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfânt.

În cadrul Sfintei Liturghii se spun cuvintele: ***"Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor".*** De altfel cuvintele acestea se spun şi la alte slujbe, dar şi în cadul Sfintei Liturghii. E o mărturisire a noastră că lui Dumnezeu I se cuvine toată mărirea, cinstea şi închinăciunea şi că noi Îi dăm din aceasta toată mărirea câtă I se cuvine, numai câtă putem noi. I se cuvine mărire lui Dumnezeu Tatăl, lui Dumnezeu Fiul şi lui Dumnezeu Duhul Sfânt.

Mărturisim apoi că Dumnezeu are stăpânire şi împărăţie şi zicem: ***"Că a Ta este stăpînirea şi a Ta este împărăţia şi puterea şi mărirea, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor".***

Îl mărturisim pe Dumnezeu bun şi iubitor de oameni şi zicem: ***"Că bun şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie mărire înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor".***

Îl mărturisim pe Dumnezeu milostiv şi iubitor de oameni şi zicem: ***"Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie mărire înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor",***

Îl mărturisim pe Dumnezeu sfânt şi zicem: ***"Că Sfânt eşti Dumnezeul nostru şi Ţie mărire înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor"***.

Îl mărturisim pe Dumnezeu ca sfinţire a noastră, Sfânt Care sfinţeşte şi zicem: ***"Că Tu eşti sfinţirea noastră şi Ţie mărire înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor"***.

Mărturisim mila şi îndurările şi iubirea de oameni a Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi aducem cinstire Tatălui şi Duhului Sfânt cu acest prilej, că zicem: ***"Cu harul, cu îndurările şi cu iubirea de oameni a Unuia Născut Fiului Tău, cu Care împreună bine eşti cuvântat, cu Preasfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor"***.

Dorim ca toţi cu o gură şi cu o inimă să mărim şi să cântăm preacinstitul şi de mare cuviinţă numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi zicem: ***"Şi ne dă nouă, cu o gură şi cu o inimă, a mări şi a cânta prea cinstitul şi de mare cuviinţă numele Tău, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor".***

Dorim ca acest lucru să-l facă şi cei care încă nu au ajuns la măsurile de credincioşi dreptmăritori deplini şi zicem: ***"Ca şi aceştia împreună cu noi să mărească preacinstitul şi de mare cuviinţă numele Tău, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor".***

În toate aceste ziceri la Sfânta Liturghie pomenim cele trei persoane ale Preasfintei Treimi, pomenim pe Preasfânta Treime.

În timp ce se cântă de către credincioşi: ***"Pe Tine Te lăudăm, pe Tine bine Te cuvântăm, Ţie Îţi mulţumim, Doamne, şi ne rugăm Ţie, Dumnezeului nostru"***, **preotul cere de la Dumnezeu Tatăl să-L trimită pe Duhul Sfânt ca să prefacă Cinstitele Daruri în Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Prin urmare avem aici deasemenea pe Preasfânta Treime, Dumnezeu Tatăl pe care-L rugăm să trimită pe Duhul Sfânt, Dumnezeu Fiul, al Cărui Trup şi Sânge le avem din Cinstitele Daruri prefăcute în Trupul şi Sângele Lui, şi acolo unde-i Trupul şi Sângele Domnului Hristos, e Domnul Hristos întreg, nu**

e numai trupul şi sângele separate de El, ci e Domnul Hristos împreună cu Trupul şi Sângele Său, împreună cu sufletul Său, împreună cu dumnezeirea Sa, deci noi când ne împărtăşim cu Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos ne împărtăşim cu Dumnezeu întreg venit la noi la măsurile pâinii şi ale vinului, la măsurile hranei care intră în existenţa noastră, Care Se preface în viaţa noastră, Care vrea să ne prefacă în viaţa Lui. Aşadar şi la Epicleză, - că aşa se numeşte partea din Sfânta Liturghie în care e cheamat Duhul Sfânt peste Cinstitele Daruri - avem pe Preasfânta Treime.

Şi acuma mai sunt în afară de acestea pe care le-am pomenit, şi texte din Sfânta Liturghie în care se pomeneşte Treimea ca Treime, adică chiar numele de Treime.

Sunt cinci texte de felul acesta, şi anume mai întâi în antifonul al doilea în cuprinsul alcătuirii "***Unule născut Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu"***, la sfârşit zicem despre Fiul lui Dumnezeu Care S-a făcut om că este Unul din Sfânta Treime: ***"Unul fiind din Sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, mântuieşte-ne pe noi".*** Cerem de la Domnul Hristos mântuirea noastră şi Îl înţelegem, Îl numim ca Unul din Sfânta Treime, adică Unul, Care face parte din Sfânta Treime şi e închinat împreună cu Tatăl şi cu Duhul: "Unul fiind din Sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, mântuieşte-ne pe noi". E primul text în care la Sfânta Liturghie vine cuvântul Treime.

Să ştiţi că cuvântul Treime nu-i cuvânt biblic, e cuvânt din tradiţia Bisericii. În Sfânta Scriptură nu se găseşte nici un text în care să apară termenul Treime. ***Cuvântul Treime este din tradiţia Bisericii, din gândirea ortodoxă, nu-l putem întâlni însă nicăieri într-un text din Sfânta Evanghelie sau din alte cărţi ale Noului sau ale Vechiului Testament.***

Un al doilea text în care apare cuvântul Treime este cel din imnul Heruvimic: ***"Noi, care pe Heruvimi cu taină închipuim şi făcătoarei de viaţă Treimi întreit-sfântă cântare aducem".*** Deci noi, oamenii de pe pământ care îi închipuim pe Heruvimi, îi închipuim pe Heruvimi pentru că aducem "întreit-sfântă cântare", cui? "de viaţă făcătoarei Treimi". E de asemenea un text în care apare Sfânta Treime iar noi mărturisim că suntem, că ne considerăm, că suntem de fapt, închipuitori ai fiinţelor cereşti pentru că aducem "întreit sfântă cântare", cui? "de viaţă făcătoarei Treimi", adică Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. ***Pentru că facem pe pământ ceea ce fac Heruvimii în cer, ceea ce fac de fapt toate fiinţele cereşti în cer, de aceea îi închipuim pe Heruvimi. Şi bineînţeles ni se dă îndemnul ca să lepădăm toată grija cea lumească, pentru a putea primi în fiinţa noastră, în existenţa noastră,***

pe Împăratul tuturor, pe Cel care este în chip nevăzut înconjurat de cetele îngereşti şi căruia Îi zicem "Aliluia", adică "lăudaţi pe Domnul".

Al treilea text în care apare cuvântul Treime este cel cu care se răspunde la îndemnul: ***"Să ne iubim unii pe alţii ca într-un gând să mărturisim"***, adică: ***"Pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită".***

Aici se pomenesc cele trei persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh şi se afirmă că aceste trei persoane formează "Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită". Şi Tatăl e Dumnezeu şi Fiul e Dumnezeu şi Duhul Sfânt e Dumnezeu, e o Dumnezeire în trei persoane, "Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită".

Nu pot fi despărţite cele trei persoane ale Sfintei Treimi, se întrepătrund unele cu altele şi sunt de o fiinţă şi nedespărţite, nu pot fi separate. Fiecare dintre persoanele Sfintei Treimi lucrează în felul ei, cu rosturile pe care le are, dar împreună cu celelalte.

Despre Dumnezeu Tatăl spunem că este nenăscut şi este Creatorul, despre Dumnezeu Fiul spunem că este născut şi este Mântuitorul, născut din Tatăl, Unul Născut din Tatăl, iar Duhul Sfânt purcede din Tatăl şi sfinţeşte. Deci funcţiile, să zicem aşa, ale celor trei Persoane sunt acestea:

- *Tatăl - Creator,*
- *Fiul - Mântuitor şi*
- *Duhul Sfânt - Sfinţitor.*

Aşa este şi în gândirea ortodoxă şi aşa este şi în cuprinsul Sfintei Treimi. De aceea zicem: ***"Trimite Duhul Tău Cel Sfânt [...] Şi fă, adică, pâinea acesta, Cinstit Trupul Hristosului Tău şi ceea ce este în potirul acesta, Cinstit Sângele Hristosului Tău".*** Înseamnă că se întâmplă ceea ce se afirmă despre persoanele Sfintei Treimi, în înţelesul că Fiul este mântuitor şi prin faptul că se dă spre mâncare credincioşilor, intră în alcătuirea existenţială a credincioşilor, iar Duhul Sfânt este sfinţitor.

Un al patrulea text, asemănător cu cel de-al treilea, este răspunsul pe care îl dau credincioşii la îndemnul preotului ***"Să mulţumim Domnului".*** Răspunsul este: ***"Cu vrednicie şi cu dreptate este a ne închina Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Treimei Celei de o fiinţă şi nedespărţite".***

În cuvintele acestea mărturisim de asemenea că Treimea este "de o fiinţă" şi că e "nedespărţită", pomenim de asemenea persoanele Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh şi spunem ceva care n-ar trebui să uităm niciodată şi anume că e "cu vrednicie şi cu dreptate a ne închina Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh", deci mulţumirea noastră către Dumnezeu este închinarea noastră, şi închinarea noastră este datorită faptului că aşa se cuvine, "cu vrednicie şi cu dreptate" este a face noi lucrul acesta, "a ne închina Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Treimei Celei de o Fiinţă şi nedespărţite".

Prin urmare, de ce-i slujim lui Dumnezeu? Pentru că aşa se cuvine.
De ce-i Slujim lui Dumnezeu? Pentru că aşa e cu "vrednicie şi cu dreptate".
De ce luăm parte la Sfânta Liturghie? Pentru că nu se poate ca un om credincios, dreptmăritor fiind, să ocolească Sfânta Liturghie.

Şi mai este un text din Sfânta Liturghie în care e pomenită Sfânta Treime, cel de-al cincilea text şi anume răspunsul la binecuvântarea pe care o dă preotul cu Sfântul Potir în mână când zice: ***"Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău şi binecuvintează moştenirea Ta"*** şi când credincioşii răspund: ***"Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc; am aflat credinţa cea adevărată, nedespărţitei Sfintei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi".***

Deci credinţa cea adevărată ne pune în legătură cu Preasfânta Treime, Preasfânta Treime este mai presus de ceea ce putem gândi noi, de ceea ce putem spune, dar partea noastră în legătura cu Sfânta Treime este închinarea noastră, deci când zicem: "Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc; am aflat credinţa cea adevărată, nedespărţitei Sfintei Treimi închinându-ne", semnul credinţei celei adevărate este şi închinarea adusă Preasfintei Treimi.

Acestea sunt cele cinci texte din Sfânta Liturghie în care se pomeneşte Preasfânta Treime, cu numele de Treime.

Şi mai este un text în cuprinsul Sfintei Liturghii în care cele trei persoane ale Sfintei Treimi sunt pomenite cu rost de binecuvântare, şi anume când preotul spune: ***"Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi".*** Sunt de asemenea pomenite cele trei persoane ale Sfintei Treimi, adică Dumnezeu Tatăl cu iubirea Sa, Dumnezeu Fiul cu harul său şi Dumnezeu Duhul Sfânt cu împărtăşirea Sa, cu faptul de a se împărtăşi. De fapt ***legătura noastră cu Preasfânta Treime se face prin Duhul Sfânt care sfinţeşte, prin Duhul Sfânt Care ne descoperă măreţiile Sfintei Treimi.***

***Sfântul Isaac Sirul** zice că: "Încă n-a cunoscut pe Dumnezeu cel ce nu se minunează de Dumnezeu".* Asta înseamnă că dacă cineva vorbeşte despre Dumnezeu şi Îl cinsteşte pe Dumnezeu, dar nu se minunează de Dumnezeu, n-a ajuns încă să se uimească de Dumnezeu, să fie uimit de măreţiile lui Dumnezeu, încă n-a cunoscut pe Dumnezeu. Atunci e începutul cunoştinţei de Dumnezeu, a adevăratei cunoştinţe, când ne uimim de Dumnezeu, când Îl avem pe Dumnezeu în conştiinţa noastră ca mai presus de noi.

Aduc aminte acuma de un cuvânt de la Sfântul Munte, un fel de zicere, un fel de lozincă, care circulă la Sfântul Munte şi anume că "La Dumnezeu să te gândeşti ca la Dumnezeu, nu ca la om şi să-l respiri pe Dumnezeu cum respiri aerul".

Bineînţeles că Dumnezeu nu este ceva de respirat, dar e vorba, prin acest cuvânt, să Îl avem în vedere pe Dumnezeu, să Îl avem în conştiinţa noastră pe Dumnezeu cât putem de des, dacă putem de câte ori respirăm să ne şi gândim la Dumnezeu, deşi lucrul acesta nu-i cu putinţă. Şi "la Dumnezeu să ne gândim ca la Dumnezeu nu ca la om", asta înseamnă că pe Dumnezeu să-L avem la măsurile măreţiei Lui, cât putem înţelege noi din măreţia lui Dumnezeu. Vă puteţi închipui ce păcat mare fac cei care înjură pe Dumnezeu, cei care hulesc pe Dumnezeu şi care în loc să-L mărească Îl necinstesc, cât de departe sunt unii ca aceştia de a se uimi de Dumnezeu.

Sfântul apostol Pavel spune că ***numai în Duhul Sfânt poate să spună cineva Mântuitorului nostru Iisus Hristos Domn, să-L numească pe Iisus Hristos Domn*** (I Corinteni 12, 3). Deci ***Duhul Sfânt este Acela care ne dă înţelegere şi ne dă puterea de a-L preamări pe Dumnezeu.*** Se spune undeva în Sfânta Scriptură, în Evanghelia de la Ioan, că Domnul Hristos a zis despre Duhul Sfânt că ***"El pe Mine Mă va preamări"*** (Ioan 16, 14).

Ceea ce facem noi la Sfânta Liturghie este acest lucru: Îi slujim lui Dumnezeu, participăm la vuietul Duhului adică. ***În trei locuri din Sfânta Scriptură a Noului Testament se vorbeşte despre un vuiet al Duhului:***

- ⇒ *în convorbirea cu Nicodim, în convorbirea Domnului Hristos cu Nicodim în Evanghelia de la Ioan capitolul 3, unde se spune că **"Duhul - sau vântul - suflă unde vrea şi tu îi auzi vuietul lui"** (Ioan 3, 8),*
- ⇒ *în Evanghelia de la Ioan în capitolul 7 unde se spune că **"din fiinţa celor ce vor crede vor curge râuri de apă vie"** (Ioan 7, 38). Râurile totdeauna vuiesc. Vuieşte vântul şi vuieşte apa. Şi aicea se aude apa cum vuieşte, nu-i vuietul prea mare dar sunt ape care au vuietul mare.*

⇒ *Şi, la pogorârea Duhului Sfânt peste Sfinţii apostoli,* ***s-a pogorât Duhul Sfânt într-o vijelie, într-un zgomot ca de vijelie*** *(Fapte 2,2).*

Asta înseamnă că Duhul Sfânt trebuie să vuiască iar vuietul Duhului Sfânt în biserică sunt sfintele slujbe, pe care le facem, la care participăm, sunt sfintele slujbe la care luăm parte cu toţii ca slujitori. ***Să nu-şi închipuie cineva că la slujbă slujeşte preotul şi cântăreţul. Nu. Toţi credincioşii slujesc la sfânta slujbă şi dacă nu ştiu, să ştie de acuma încolo şi să facă lucrul acesta, adică să slujească, să participe.***

Aşadar e o legătură între Preasfânta Treime şi Sfânta Liturghie, Sfânta Liturghie fiind prilej de a ne aduce aminte de Preasfânta Treime şi de a-I sluji Preasfintei Treimi.

Sfântul Marcu Ascetul ***zice: "Când îţi aduci aminte de Dumnezeu înmulţeşte rugăciunea ca atunci când Îl vei uita Domnul să-Şi aducă aminte de tine".***

Prilejul de a ne aduce aminte de Dumnezeu cu rugăciunea ni-l dau sfintele slujbe şi ni-l dă şi Sfânta Liturghie, în care e pomenită, în felul în care v-am prezentat eu, Preasfânta Treime.

Dumnezeu să ne ajute!

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Arhimandritul Teofil Părăian - Are Dumnezeu ochi, mâini, picioare…?

Iubiţi credincioşi, aţi văzut şi întotdeauna vedeţi că mai înainte de a se face ziuă, de a răsări soarele, flutură o geană de ziuă. Către răsărit se vede o lumină mai întâi puţin gălbuie şi apoi tot mai alburie, până când se ivesc razele soarelui. Iar razele soarelui crescând mereu şi luminând sub cer, în toate părţile, se iveşte la orizont şi frumosul şi prea luminosul soare, strălucind cu atâta putere încât, dacă te-ai uita mai mult la el, te orbeşte.

Iată, aşa să socotiţi şi despre Dumnezeu. Bunul şi Veşnicul Dumnezeu, cel ce este izvorul a toată lumina şi strălucirea de la începutul lumii, S-a arătat mai întâi numai ca Ziditor şi ca Făcător.

Faptul că El e în trei feţe, adică în trei ipostasuri, a început să se arate fiinţei omeneşti celei slabe şi neputincioase numai cu încetul şi în chip umbrit. Astfel, se ştia încă înainte de legea veche, chiar de la Adam, că există Ziditorul Dumnezeu.

Dar, cum zice Sfântul Grigorie Palama, nu se ştia desăvârşit, ca azi, că El este în trei ipostasuri. Pentru că nu era încă în puterea minţii omeneşti să înţeleagă că Dumnezeu este în trei feţe şi de o singură fiinţă. Dar în chip umbrit a început a ne învăţa pe noi, aşa cum învaţă profesorul pe copii la şcoală, că Dumnezeu, deşi este Unul după fiinţă, este în trei feţe sau ipostasuri.

- ✓ *Încă la facerea omului, în rai, a zis: „Să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră” (Facerea 1, 26). N-a zis să fac, ci „să facem”,*

arătând prin plural şi celelalte ipostasuri ale Sfintei Treimi, care erau lângă Tatăl.

- ✓ *Iar la amestecarea limbilor, la Turnul Babel, a zis: „Să Ne pogorâm şi să amestecăm limbile lor" (Facerea 11, 27). Deci iarăşi s-a arătat că Dumnezeu este Unul după fiinţă şi trei după feţe.*
- ✓ *Iar mai târziu, David proorocul, mai luminat de Duhul Sfânt, a spus şi a mărturisit că trei sunt feţele PreaSfintei Treimi. Căci zice în Psaltirea sa: „Cu cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi cu Duhul gurii Lui toată puterea lor" (Psalmii 32, 6). Deci Domnul este Unul, Cuvântul este altul şi Duhul gurii Lui, altul. Astfel i-a arătat PreaSfântul Duh că cele trei ipostase ale Sfintei Treimi sunt de o fiinţă, de o putere, de o domnie şi de o împărăţie.*

Patriarhii cei mai vestiţi au fost trei: Avraam, Isaac şi Iacov. Trei au fost şi coconii din cuptor. Deci şi alte multe simboluri vorbesc despre Sfânta Treime.

Iar în legea darului, încă de la începutul slujirii Mântuitorului, PreaSfântul Dumnezeu S-a arătat ca fiind un Dumnezeu în trei feţe, sau în trei ipostasuri.

Chiar de la Botezul Mântuitorului S-a arătat PreaSfânta Treime la Iordan. Căci Părintele a zis de sus: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care am binevoit" (Matei 3, 17); iar Duhul Sfânt a coborât în chip de porumb, iar Fiul era, întrupat în firea noastră, în apele Iordanului.

Iată de ce Biserica cântă: „În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat" (troparul praznicului).

Astfel, prin legea darului, Dumnezeu S-a arătat în chip desăvârşit că, deşi este Unul după fiinţă, sau după fire, după feţe e Întreit.

Aceasta a înţeles şi dumnezeiescul Ioan evanghelistul în epistola sa cea dintâi, când zice: „Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh, şi aceştia trei Una sunt" (I Ioan 5, 7).

Mai târziu, dumnezeieştii părinţi au arătat că Sfânta Treime este de un singur scaun, de-o singură dumnezeire, de-o singură fiinţă şi fire, de-o singură voie şi împărăţie şi domnie, dar este în trei ipostasuri, iar aceste trei ipostasuri sunt deosebite după însuşirile lor.

Mai întâi să cunoaşteţi chipul subzistenţei fiecăruia.

- Tatăl are ca chip al sub-zistenţei nenaşterea şi nepricinuirea; căci nu se naşte din nimenea şi nu e pricinuit de nimenea.
- Fiul are ca chip al subzistenţei Sale naşterea mai înainte de toţi vecii din Tatăl, precum se naşte cuvântul din minte.
- Iar Duhul are ca chip al subzistenţei Sale un altul decât cel al Fiului: El are purcederea, adică porneşte, purcede din Tatăl.

Dar - cum zice Sfântul Grigore de Nyssa - o dată cu naşterea Fiului, cea mai dinainte de toţi vecii, purcede şi Duhul Sfânt. Nu a fost o vreme - cum spune Arie hulitorul - când Hristos n-a fost împreună cu Tatăl.

Cum se putea ca Tatăl să fie fără de Cuvânt? Dumnezeu are Cuvânt, Dumnezeu are şi Duh. Deci n-a fost niciodată când să nu fi fost Cuvântul la Tatăl. Cum n-a putut să fie Tatăl fără Cuvânt, aşa nu s-a putut să fie o vreme când Cuvântul să nu fi fost la Tatăl, şi Duhul să nu purceadă în chip negrăit, adică să nu fie la Tatăl, pentru că Cel ce are Cuvânt are şi Duh.

Uitaţi-vă la noi: avem minte, cuvânt şi duh, că suntem chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu face parte chiar din fiinţa Sa, e chiar de o fiinţă cu El, de un scaun, de o voie şi de o dumnezeire cu El.

Acestea, fraţii mei, sunt lucruri subţiri, nu le puteţi înţelege toţi, dar trebuie să le spunem, că azi e sărbătoarea Sfintei Treimi. ***Iată, v-am spus chipul subzistenţei celor trei ipostasuri: nenaşterea, naşterea şi purcederea.***

Însuşirile ipostasurilor sunt chipul subzistenţei lor în Treime. Tatăl este Tată fiindcă naşte mai înainte de toţi vecii pe Fiul şi purcede pe Duhul deodată cu naşterea Fiului, fără de vreme şi fără de ani. Dar în alt chip purcede pe Duhul şi în alt chip naşte pe Fiul.

Aşa zice Iosif Vrienie, marele teolog din sec. al XIV-lea, că Tatăl se cheamă Născător al Fiului şi Purcezător al Duhului. Dar Fiul se zice şi Cuvânt. Fiul subzistă prin naştere şi Duhul prin purcedere. Fiul şi Duhul se mai numesc şi cele două raze gemene ale Tatălui (Iosif Vrienie, Cuvântul 4 despre PreaSfânta Treime).

Şi aceste două raze, care pornesc din Minte, adică din Dumnezeu Tatăl, sunt ipostasuri ca şi Tatăl. Dintre cele trei ipostasuri ale PreaSfintei Treimi, unul are însuşirea de Tată, altul de Fiu şi altul de Duh Sfânt. Ele se deosebesc, dar sunt şi unite, însă unirea lor nu le amestecă (Dogmatica, cap. 8, p. 19).

Ipostasurile PreaSfintei Treimi - Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh - sunt unite, dar nu se amestecă, şi se împart fără despărţire.

Gândiţi-vă a trei sori, care ar fi deopotrivă de mari, deopotrivă de luminoşi şi ar ieşi pe cer deodată, unite într-un glob şi într-o putere. Cele trei ipostasuri sunt ca trei sori având aceeaşi căldură şi lumină, aceeaşi fiinţă.

Gândiţi-vă la trei sfeşnice cu trei lumini în ele, iar luminile deopotrivă de mari şi de luminoase, şi amestecaţi aceste trei făclii la un loc. Ce se întâmplă? Vedeţi o singură lumină. Sunt unite, dar nu amestecate. Şi-a păstrat fiecare lumina şi însuşirea ei. Iată, aşa e cu ipostasurile PreaSfintei Treimi. Sunt unite împreună în aceeaşi fiinţă, dar fiecare ipostas păstrează însuşirea Sa.

Iată câte ceva din Epistola 38 a marelui Vasile către Sfântul Grigore de Nyssa în privinţa ipostasurilor PreaSfintei Treimi. Iată ce spune el: un curcubeu care se formează din razele puternice ale soarelui, ce cad asupra unui nor care e plin de apă şi de rouă, dă la iveală o mulţime de culori; dar noi vedem că aceste culori se deosebesc, una fiind galbenă, alta albastră, alta roşie, alta portocalie, dar niciodată nu putem înţelege unde se unesc ele şi de unde până unde ţine galbenul, de unde până unde portocaliul sau verdele; aşa se înţeleg şi ipostasurile Sfintei Treimi: ele se unesc şi se pare că se amestecă. Dar nu, nu se amestecă, ci păstrează fiecare însuşirea sa. Dar fiinţa este una. Şi noi nu putem pricepe cât sunt de unite; ştim doar atâta: că sunt unite, dar nu se amestecă, şi se împart, dar fără să se despartă după fiinţă.

Dar, fraţii mei, naşterea Fiului e de două feluri, sau El are două naşteri: o naştere a Lui e cea mai înainte de toţi vecii, din Tatăl, şi altă naştere e cea de sub vremi, din prea curata Fecioară Maria.

Oare cu Duhul tot aşa este? Duhul Sfânt are şi El o purcedere din Tatăl, mai înainte de toţi vecii, o dată cu naşterea Fiului, dar şi o arătare sub vremi.

Când? La Cincizecime, când Se pogoară peste Sfinţii apostoli în chip de limbi ca de foc (Sfântul Ioan Damaschin, op. cit., cap. 8, pp. 20, 25, 35). N-am zis în chip de limbi de foc, ci „ca de foc”, căci focul Duhului Sfânt e foc duhovnicesc. Dar oare, fraţii mei, dacă aceste două ipostasuri ale PreaSfintei Treimi, Cuvântul şi Duhul Sfânt, sunt raze gemene, de o fiinţă, de-o fire şi de un scaun, de o domnie cu Tatăl, dar din Tatăl, este în ele vreo micşorare? Nu.

Dar auzim în Evanghelie pe Mântuitorul zicând: „Tatăl Meu mai mare decât Mine este”. De aici arienii şi alţi eretici din sec. al III-lea şi al IV-lea, pe baza acestui cuvânt al Domnului, „Tatăl Meu mai mare decât Mine este”, zic că Tatăl e mai mare decât Fiul cu dumnezeirea, cu fiinţa, cu firea, cu domnia, cu stăpânirea, cu voia, cu începătoria.

Dar niciodată nu trebuie să înţelegem că Tatăl e cu fiinţa sau cu dumnezeirea mai mare decât Fiul. Căci atunci cădem în hula lui Arie şi a altor eretici, cu care s-a luptat Biserica 630 de ani până când i-a lămurit.

Tatăl este mai mare decât Fiul şi decât Duhul Sfânt numai în calitate de cauză, pentru că Tatăl este cauza Fiului, căci Fiul se naşte din Tatăl, nu Tatăl din Fiul; şi Duhul purcede negrăit din Tatăl mai înainte de toţi vecii; deci cauza amânduror acestor ipostasuri din Sfânta Treime este Tatăl. A unui ipostas prin naştere şi a altuia prin purcedere.

Deci Tatăl este mai mare prin calitatea Sa de cauză, nu cu dumnezeirea. Dacă vom zice cu dumnezeirea, hulim şi ne facem eretici. Hristos zice în Evanghelie: „Tatăl Meu mai mare decât Mine este”, dar în alt loc zice: „Eu şi Tatăl Meu una suntem”(Ioan 10, 30). Zicând aici „una”, arată identitatea fiinţei, pentru că sunt de o fiinţă.

În altă parte, Filip zicând: „Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl”, Mântuitorul îi răspunde: „Filipe, atâta vreme fiind cu Mine n-ai cunoscut că Tatăl este întru Mine şi Eu întru Tatăl?” (Ioan 14, 8- 11).

Iată altă dovadă.

- *Acolo unde Hristos zice: „Tatăl Meu mai mare decât Mine este”, arată pricina, că Tatăl este pricina Fiului şi a Duhului Sfânt.*
- *Iar acolo unde zice: „Eu şi Tatăl una suntem”, arată identitatea fiinţei, că sunt de o fiinţă.*
- *Iar acolo unde zice: „Tatăl Meu întru Mine petrece şi Eu întru Tatăl”, arată nedespărţirea fiinţei. Că nu S-a despărţit niciodată Tatăl cu fiinţa de Fiul şi de Sfântul Duh.*
- *Iar acolo unde zice: „Toate ale Mele ale Tale sunt” - în rugăciunea arhierească - şi „toate ale Tale ale Mele sunt”, arată cele ce sunt de obşte Tatălui şi Fiului şi Duhului Sfânt, adică voia, dumnezeirea, domnia (Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatica, cap. 18).*

Fraţii mei, acestea sunt mai grele pentru unii dintre dumneavoastră. Dar să ştiţi că e nevoie să ne interesăm şi să învăţăm despre Sfânta Treime.

Auzi ce spune Sfântul Maxim către Talasie: „Cunoştinţa Sfintei Treimi şi a Celei de o fiinţă Treimi este sfinţire şi îndumnezeire pentru îngeri şi pentru oameni". E prea de nevoie să cunoaştem despre Sfânta Treime cât este cu putinţă omului. Dar oricât ar învăţa oamenii, nici îngerii, nici Heruvimii, nici Serafimii nu pot dogmatisi şi teologhisi despre Sfânta Treime cât trebuie. Dar toţi suntem datori să învăţăm cât putem despre Sfânta Treime.

Vreau să vă mai spun ceva. Poate v-aţi minunat că aseară n-a fost privegherea ca la Paşti. De ce nu se face priveghere ca la Duminica mare, ca la Ispas, ca la Buna Vestire, ca la celelalte praznice mari, mai ales că azi se serbează Dumnezeirea toată, adică Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, şi deci ar fi trebuit să fie praznic mai mare ca la Paşti.

Să vă spun: este o teologie în Biserică numită apofatică sau negrăită (Sfântul Talasie Libianul, Filocalia, vol. IV). Ea propovăduieşte pe Dumnezeu nu prin ceea ce poate spune mintea, ci prin ceea ce e mai presus de minte. Ea e cea mai înaltă teologie de sub cer şi face minţile iscoditoare să nu mai iscodească despre Dumnezeu. Căci ea zice:

- ⇒ Ce este Dumnezeu, minte? Nu! Dumnezeu este izvor a toată mintea şi mai presus de toată mintea.
- ⇒ Ce este Dumnezeu, putere? Nu-i putere. Dar ce? Este Dumnezeul puterilor, izvor a toată puterea.
- ⇒ Ce este Dumnezeu, frumuseţe? Nu! Dumnezeu este izvor a toată frumuseţea şi mai presus de toată frumuseţea.
- ⇒ Ce este Dumnezeu, bunătate? Nu! Dumnezeu este izvor a toată bunătatea şi mai presus de toată bunătatea.
- ⇒ Ce este Dumnezeu, milă? Nu-i milă. E izvor a toată mila şi mai presus de toată mila.
- ⇒ Ce este Dumnezeu, înţelepciune? Nu! Este izvor a toată înţelepciunea şi mai presus de toată înţelepciunea.
- ⇒ Ce este Dumnezeu, pronie (adică purtare de grijă)? Nu! E izvorul a toată pronia şi mai presus de toată pronia. Astfel se odihneşte mintea când spune că Dumnezeu e mai presus de minte.

De ce nu s-a pus la această sărbătoare slavoslovie mare? Pentru că spun dumnezeieştii părinţi: „Nici îngerii Tăi, Doamne, nici Heruvimii Tăi, nici Serafimii nu Te pot slăvi după vrednicie”.

Ca să ne smerim, punem o slavoslovie de zi la această negrăită sărbătoare, ca să arătăm că nu putem să slăvim pe Dumnezeu după putere şi după cuviinţă, adică după cum ar merita să-L slăvim. Că de am avea limbi şi minţi îngereşti şi de Heruvimi, tot n-am putea să-l slăvim pe Dumnezeu cu atâta slavă cât trebuie să- I dăm Lui şi câtă slavă are El. Nici îngerii şi nici oamenii nu pot să slăvească Sfânta Treime după mărimea Ei şi după cinstea Ei, care o are în Sine ca Dumnezeu cel nemărginit întru slavă, şi la a Cărui slavă nu putem ajunge cu limbile cele de ţărână şi cu minţile cele slabe ale noastre.

Dar este şi o teologie numită catafatică, sau afirmativă, sau pozitivă. Ea spune tot ce se poate vorbi de Dumnezeu în mod pozitiv. În această teologie noi zicem aşa: Dumnezeu e atotbun, atotmilostiv, atotîndurat, atotputernic, atotştiutor, nemărginit, neînscris împrejur, şi celelalte. Dar când veţi auzi că Dumnezeu este adâncul milei şi atotbun şi atotputernic, să nu crezi că vorbim de fiinţa Lui. Vorbim de abia de însuşirile fiinţei lui Dumnezeu şi de tot ce se poate spune că e împrejurul fiinţei lui Dumnezeu. Iar a voi să vorbim de însăşi fiinţa lui Dumnezeu, ar fi o nebunie! Că fiinţa lui Dumnezeu e neapropiată minţii îngereşti şi omeneşti şi nu se poate vorbi de fiinţa Lui, că dacă s-ar putea vorbi, n-ar mai fi Dumnezeu.

Ceea ce se poate circumscrie de vreo minte nu mai e Dumnezeu, fiindcă e mărginit. De aceea, Dumnezeu, fiind mai presus de mintea omului, nu poate fi tâlcuit de ea şi nici nu poate fi spus vreodată de mintea sau de limba omenească ceea ce este El după fiinţă. Ci noi vorbim despre însuşirile Lui.

Spunem că este atotbun, atotmilostiv ş.a.m.d. Iar de ce este Dumnezeu după fiinţă nu se pricepe nici o fiinţă şi nici o minte să vorbească. Şi deci se cinsteşte prin tăcere sau, cum zice dumnezeiescul Nicodim Aghioritul, după teologia catafatică, sau afirmativă; mintea vorbeşte despre Dumnezeu cu toată puterea ei, cât poate pricepe: că Dumnezeu e îndelung răbdător, că-i atotcreator, că-i veşnic, că-i izvorul luminii şi orice ar vrea să spună ea; dar după teologia apofatică, tace şi amuţeşte şi-L propovăduieşte pe Dumnezeu nu prin cuvânt, ci prin altceva. În teologia apofatică, mintea proslăveşte Sfânta Treime numai prin frică şi minunare şi tăcere.

Se înspăimântă de oceanul negrăit al fiinţei lui Dumnezeu, se minunează şi tace. Căci noi cinstim pe Dumnezeu prin cuvânt până la un loc, iar mai departe prin spaimă şi minunare şi tăcere.

Atunci ne dăm seama că Dumnezeu e negrăit, că e Dumnezeu a toată mintea şi mai presus de toată mintea.

Să coborâm la unele care sunt mai pe înţelesul nostru şi mai uşoare. Aţi auzit că se spun despre Dumnezeu unele lucruri trupeşte. Aţi auzit că se vorbeşte în Sfânta Scriptură despre ochiul lui Dumnezeu, urechea lui Dumnezeu, piciorul lui Dumnezeu, mâna lui Dumnezeu, mirosul lui Dumnezeu, genele lui Dumnezeu. Căci se zice: „Genele Lui întreabă pe fiii omeneşti, ochii Lui spre neamuri privesc" (Psalmul 118). Sau în altă parte se spune: „Şi a mirosit Domnul Dumnezeu miros de bună mireasmă" (Facerea 8, 21); sau în altă parte se vorbeşte de somnul lui Dumnezeu: „Scoală-Te, Doamne, pentru ce dormi?" (Ps.). Sau în altă parte aţi auzit de umbletele lui Dumnezeu. Căci zice: „Umbletele Tale, Dumnezeule, întru cele înalte" (Psalmul 88).

Ce înseamnă umblarea lui Dumnezeu? Ce înseamnă piciorul lui Dumnezeu, urechea lui Dumnezeu? Căci se zice: „Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea" (Psalmii 142, 1). Are Dumnezeu ureche, are Dumnezeu ochi, are Dumnezeu picioare, are Dumnezeu mână, are Dumnezeu miros, are Dumnezeu gene, are Dumnezeu nas? Doamne fereşte, să nu vă închipuiţi aşa ceva!

Sfânta Treime sau Dumnezeu este o realitate simplă, în înţelesul că necompusă din părţi. Dar de ce vorbim noi atunci de urechea lui Dumnezeu, de nările lui Dumnezeu, de mâna lui Dumnezeu, de piciorul Lui şi de ochiul Lui?

Iată de ce. Fiindcă la Dumnezeu - cum v-am spus, după teologia apofatică - toate sunt mai presus de minte, dar noi prin cele ale noastre (arată dumnezeiescul Damaschin şi Grigore, cuvântătorul de Dumnezeu) pe cele mai presus de noi ale lui Dumnezeu le înţelegem.

Deci ce înseamnă ochiul lui Dumnezeu? Ochiul lui Dumnezeu înseamnă puterea lui Dumnezeu cea atotprivitoare. Că zice Solomon: „Ochii lui Dumnezeu sunt de milioane de ori mai luminoşi decât soarele şi nu există la El întuneric". Căci se zice: „Întunericul nu se va întuneca de la Tine, Doamne, şi noaptea ca ziua se va lumina" (Psalmul 118). Ai văzut care sunt ochii lui Dumnezeu? Puterea lui Dumnezeu cea atotvăzătoare, care cercetează inimile şi minţile şi gândurile noastre.

Ce înseamnă piciorul lui Dumnezeu? Prezenţa Lui în tot locul.

Ce înseamnă urechea lui Dumnezeu? Înseamnă puterea atotauzitoare a lui Dumnezeu; El ne aude oriunde, şi în iad, şi în cer, şi pe pământ, oriunde am fi noi.

Ce înseamnă genele Lui? Căci zice: „Ochii Lui peste neamuri privesc. Genele Lui întreabă pe fiii omeneşti” (ibidem). Genele Lui sunt neîncetata luare aminte a Lui spre rugăciunea celor drepţi şi spre faptele tuturor oamenilor, spune dumnezeiescul Damaschin.

Ce înseamnă mâna lui Dumnezeu? Căci zice: „Mâinile Tale m-au făcut” (Psalmii 118, 73) şi „Dreapta Ta, Doamne, s-a proslăvit întru tărie”. Are Dumnezeu dreaptă? Are Dumnezeu stângă? Doamne fereşte!

Noi aici, prin cele ale noastre, înţelegem cele mai presus de noi. Dreapta lui Dumnezeu este dreptatea şi puterea Lui cea dreaptă. Stânga lui Dumnezeu sau mâinile Lui sunt puterea cea atotlucrătoare, atotfăcătoare, prin care a făcut universurile, lumea cea gândită şi cea văzută, şi aşa mai departe.

Mirosul lui Dumnezeu este plăcerea lui Dumnezeu pentru rugăciunea celor drepţi. Căci se zice: a mirosit Dumnezeu miros de bună mireasmă la Abel, şi la Moise, şi la Avraam, când au adus ei jertfă. Mirosul lui Dumnezeu este plăcerea pe care o are de jertfele curate ce se aduc pentru slava numelui Său.

Dar Hristos n-a avut mâini şi picioare? Da! Tocmai de aceea a venit în trup, căci noi nu puteam înţelege în vecii vecilor pe Dumnezeu, dacă nu Se arăta prin faţa Fiului Său şi nu se făcea asemenea nouă. Căci este scris: „Cuvântul trup S-a făcut şi S-a sălăşluit printre noi.”

Dar ai să spui, poate: „Părinte, dacă Dumnezeu n-are barbă şi n-are plete, şi n-are mâini şi n-are picioare, de ce e făcut în icoană cu barbă albă? Şi Duhul Sfânt - ca porumb, şi Hristos - sau în chip de copil, sau ca tânăr, sau altădată pe cruce? Răspunzând la aceasta, vom răspunde şi acelor bârfitori care zic că icoana e idol. Dacă noi zugrăvim pe Dumnezeu cu ochi, cu barbă, cu mâini, cu picioare ş. a., prin aceasta nu zugrăvim pe Dumnezeu în ceea ce este El după fiinţă, ci aşa cum a binevoit El să Se arate oamenilor, luând chip. Iar cinstea icoanei trece la Cel înfăţişat în chip. Îl zugrăvim pe El om bătrân, cu barbă albă, pentru că Dumnezeu, Cel ce nu este compus şi n-are ochi şi picioare şi mâini, fiind nemărginit şi necuprins de nici o zidire, a binevoit să Se arate aşa pentru neputinţa noastră.

Căci spune Daniil: „Am privit până când au fost aşezate scaune, şi S-a aşezat Cel vechi de zile; îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada, iar părul capului Său curat ca

lâna; tronul Său, flăcări de foc; roţile lui, foc arzător. Un râu de foc se vărsa şi ieşea din el; mii de mii Îi slujeau şi miriade de miriade stăteau înaintea Lui! Judecătorul S-a aşezat şi cărţile au fost deschise" (Daniil 7, 9-10).

Dumnezeu Cel necompus, Cel nemărginit, Cel fără de ani, a binevoit să Se arate omului aşa cum poate să-L înţeleagă el. S-a arătat ca un om vechi de zile, ca un moş bătrân, bătrân de tot. Şi înaintea Lui stăteau mulţimi nenumărate de îngeri şi de oameni slujind Lui. Dacă aşa a binevoit să Se arate lui Daniil, şi în alte chipuri S-a arătat şi lui Moise, şi lui Ilie, în Horeb, aşa L-au pictat pictorii. Pentru că Dumnezeu, ştiind neputinţa noastră de a-L înţelege după fiinţă, S-a arătat asemenea nouă, ca să putem să-L pictăm, să-L înţelegem măcar din cele ale noastre, ca să ne putem sui cu mintea la cele mai presus de noi.

De ce pe Duhul Sfânt Îl pictăm în chip de limbi de foc sau de porumb? Fiindcă aşa a binevoit să Se arate: la Iordan ca porumb, iar la pogorârea Sa la Rusalii în chip de limbi de foc. Şi deci, dacă aşa a binevoit să Se arate Cel nemărginit, Cel veşnic şi fără de început, aşa Îl pictăm.

De ce pe Hristos Îl zugrăvim copil şi pe cruce, şi tânăr şi predicând pe munte? Pentru că aşa a fost pe pământ. De aceea dumnezeiescul Damaschin, în cele trei tratate ale sale despre Sfintele icoane, zice: de n-ar fi venit Hristos în trup, nu ne-am închina la icoane. Dar Hristos venind, ni S-a arătat ca icoana Tatălui şi ca chipul ipostasului Său viu, şi fiindcă aşa s-a închipuit ipostasul lui Dumnezeu în Hristos, aşa Îl pictăm şi noi.

De aceea pictăm şi în icoane Sfânta Treime aşa, pentru că aşa ni S-a arătat în dumnezeiasca Scriptură, pentru înţelegerea noastră.

Dar să trecem şi la altceva.

Fraţilor, oare care sunt rugăciunile cele mai potrivite pentru Sfânta Treime? Care sunt rugăciunile cele mai scurte şi mai mântuitoare către Sfânta Treime? Către Maica Domnului avem multe rugăciuni, către Sfânta Treime şi mai multe. Dar care-i cea dintâi rugăciune de slavoslovie către Sfânta Treime?

Ştiţi care este? Aceasta pe care-o auziţi mereu în Biserică: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh". Aceasta e prima rugăciune către Sfânta Treime şi cea mai scurtă şi cea mai dreaptă în conţinutul ei dogmatic. Pentru că prin aceste cuvinte slăvim persoanele Sfintei Treimi deopotrivă: întâi pe Tatăl, pricina; al doilea, pe Fiul, cel

născut mai înainte de toţi vecii; al treilea, pe Duhul Sfânt, care de la Tatăl purcede, fiind de un scaun şi de o fiinţă cu Fiul şi cu Tatăl.

Şi care e rugăciunea de cerere cea mai scurtă către Sfânta Treime? Rugăciunea începătoare: „PreaSfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”. Să o zicem aceasta mereu, căci nu ştim multe rugăciuni către Sfânta Treime. Zi acasă şi pe drum: „PreaSfântă Treime, miluieşte-mă pe mine, păcătosul”; „PreaSfântă Treime, miluieşte-mă pe mine, păcătoasa”.

Şi iarăşi: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”.

Acestea le poţi zice oricând; şi făcând aşa, te rogi PreaSfintei Treimi cu rugăciune prea puternică şi foarte dreaptă în conţinutul ei dogmatic.

Dar mai este o rugăciune - nu tare lungă şi foarte dreaptă în conţinutul ei dogmatic - alcătuită de Sfinţii părinţi ai Bisericii din vechime: „Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi”.

Când zicem „Sfinte Dumnezeule”, ne adresăm Tatălui; când zicem „Sfinte tare”, Fiului; când zicem „Sfinte fără de moarte”, Duhului Sfânt; iar la urmă, când zicem „miluieşte-ne pe noi”, ne închinăm tuturor persoanelor Sfintei Treimi deopotrivă (vezi Pidalion, Soborul IV ecumenic, an 451), ca Unui Singur Dumnezeu în Treime. Şi de aceea această cântare exprimă miezul credinţei noastre.

Oriunde mergeţi pe drum, oriunde staţi, ziceţi către Sfânta Treime, cu glas sau în gând: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt. Treime Sfântă, Slavă Ţie!”, sau: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”, sau: „Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi”. Amin!

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Arhimandritul Teofil Părăian - Explicarea rugăciunii către Preasfânta Treime, din rugăciunile începătoare

În rugăciunile începătoare, ne adresăm mai întâi, în ansamblu, Preasfintei Treimi: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Înțelegem prin aceasta și cerem mila Tatălui, mila Fiului și mila Sfântului Duh, adică să ne miluiască Preasfânta Treime.

În continuare, luăm fiecare persoană a Sfintei Treimi în parte și zicem: „Doamne, curățește păcatele noastre”, e vorba de a ne adresa lui Dumnezeu Tatăl. Cea dintâi dorință pe care o avem pentru a înainta în viața spirituală e să fim curățiți de păcatele pe care le-am făcut și care și-au lăsat urmele pe sufletul nostru, pe ființa noastră. La slujbele pentru cei trecuți la cele veșnice spunem și cuvintele: „chipul măririi Tale sunt, deși port rănile păcatelor”. Deci purtăm urmele păcatelor și vrem să fim curățiți, și de aceea zicem: „Doamne, curățește păcatele noastre”.

Păcatele aduc o vină pentru cel care le-a făcut și de aceea cerem iertare lui Dumnezeu Fiul când zicem: „Stăpâne, iartă fărădelegile noastre”. Păcatele sunt fărădelegi, adică lucruri pe care le facem în afara legii lui Dumnezeu. De aceea zicem: „Stăpâne, iartă fărădelegile noastre”, abaterile noastre de la lege sau ceea ce a rămas în sufletul nostru de pe urma nelegiuirilor noastre. Cerem iertare pentru vina pe care o comportăm, pentru fărădelegile și păcatele noastre.

Și apoi ne adresăm Duhului Sfânt, și zicem: „Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău”. Cerem ca Duhul Sfânt să intervină în viața noastră, să cerceteze viața noastră pentru a vindeca suferințele la care am ajuns în urma întrelăsărilor și neglijențelor noastre, din pricina unor angajări știute și neștiute de noi, dintr-o viață pe care nu o binecuvântează Dumnezeu.

Și după ce pomenim cele trei persoane ale Sfintei Treimi, după ce pomenim Sfânta Treime, cerem să fim miluiți de Preasfânta Treime, adăugând de trei ori cuvintele „Doamne miluiește”, având iarăși în vedere cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi.

(Arhimandritul Teofil Părăian, Pași pe calea duhovnicească - convorbiri realizate de Părintele Sabin Vodă, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010, p. 77)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Arhimandritul Teofil Părăian - Ce înseamnă rugăciunea „Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin”?

Este o rugăciune de prea mărire a Sfintei Treimi, a lui Dumnezeu Tatăl, a lui Dumnezeu Fiul și a lui Dumnezeu Duhul Sfânt. Pentru acum și pentru veșnicie aducem lui Dumnezeu mărire deoarece lui Dumnezeu i se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea. Așa zicem noi la Sfânta Liturghie și la celelalte slujbe: „Pentru că Ție se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh acum și pururea și în vecii vecilor”, și din partea noastră aducem mărire când zicem „mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor”.

Din mărirea câtă i se cuvine lui Dumnezeu, noi îi oferim din partea noastră câtă putem, dar cu conștiința că lui Dumnezeu i se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea. Aceasta pentru că e Dumnezeu, pentru că e Sfânt, pentru că e sfințirea noastră, pentru că e bun și iubitor de oameni, pentru că e Dumnezeul milei și al îndurărilor, e cel care are ca lucrare să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi. Toate acestea le cuprindem pe scurt în cuvintele: „Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor”.

(Arhimandritul Teofil Părăian, Pași pe calea duhovnicească - convorbiri realizate de Părintele Sabin Vodă, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010, p. 74)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Dumitru Stăniloae - Sfânta Treime, taina iubirii

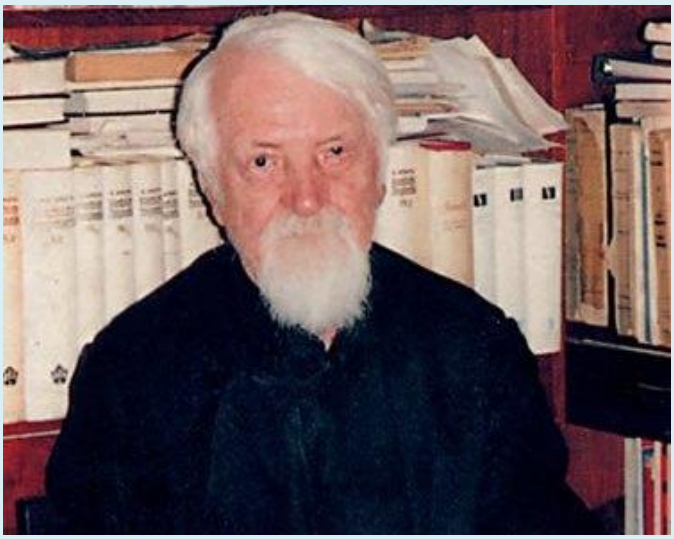

Taina Sfintei Treimi, în general

1. Implicarea Sfintei Treimi în iubirea divină

Iubirea presupune totdeauna două eu-uri care se iubesc sau un eu care iubeşte şi un altul care primeşte iubirea, sau de care cel ce iubeşte ştie că e conştient de iubirea lui. Şi aceasta, într-o reciprocitate. Dar în acelaşi timp iubirea uneşte cele două eu-uri în proporţie cu iubirea dintre ele, fără să le confunde, căci aceasta ar pune capăt iubirii. Deci iubirea desăvârşită uneşte paradoxal aceste două lucruri: mai multe eu-uri care se iubesc, rămânând neconfundate, şi o unitate maximă între ele.

Fără existenţa unei iubiri desăvârşite şi veşnice nu se poate explica iubirea din lume şi nu se vede nici scopul lumii. ***Iubirea din lume presupune ca origine şi scop iubirea eternă şi desăvârşită între mai multe Persoane divine.*** Iubirea aceasta nu produce Persoanele divine, cum se afirmă în teologia catolică, ci Le presupune. Altfel s-ar putea concepe o iubire impersonală producând şi destrămând şi persoanele umane.

Persoanele divine Se menţin desăvârşite din eternitate, căci iubirea Lor e iubirea desăvârşită, care nu poate spori comuniunea dintre Ele. În acest caz, s-ar fi pornit de la extrema despărţire, de la neiubire. Iubirea presupune o fiinţă comună în trei persoane, cum spune învăţătura creştină.

Iubirea reciprocă între oameni implică şi ea mai multe persoane capabile de iubire, în baza unei fiinţe a lor în oarecare măsură comună. Dar această iubire nedesăvârşită între noi presupune iubirea desăvârşită între Persoanele divine cu o fiinţă comună. ***Iubirea noastră se explică din crearea noastră după chipul Sfintei Treimi, originea iubirii noastre.***

Noi ştim din Revelaţia supranaturală că Dumnezeu este esenţa subzistând în trei Persoane. Dar aşa ceva nu există în ordinea creată şi, chiar dacă ar exista, ea ar fi cu totul deosebită de subzistenţă tripersonală a esenţei infinite şi necreate. Prin aceasta, chiar exprimată în felul acesta, ea rămâne un mister.

De aceea nu trebuie să ne închipuim că am înţeles complet realitatea Treimii, rămânând la un sens lumesc al Ei. Ea ne devine în acest caz un idol, oprind mişcarea spiritului nostru spre misterul plenitudinii vieţii mai presus de înţelegere. Dar nici nu trebuie să renunţăm la această exprimare, ca şi când ea n-ar spune nimic real referitor la Dumnezeu.

În acest caz, fie că ne-am îneca în indefinitul care nu ne dă certitudine despre nimic, deci nici certitudinea existenţei eterne prin comuniunea cu realitatea personală divină, fie că am rămâne cu formula unui dumnezeu impersonal sau monopersonal, care nu are în sine duhul comuniunii şi deci n-ar fi apt şi dispus nici la o comuniune cu persoanele create.

Numai un Dumnezeu, Care este Tată şi Fiu, explică toată paternitatea şi filiaţia pământească, spune Dionisie Areopagitul, dezvoltând o afirmaţie a Sfântului Pavel (Ef. 3, 15). Căldura reacţiilor diferenţiate umane provine din existenţa unui Dumnezeu care nu e străin de afecţiunea unor astfel de relaţii. Iar aceste relaţii se induhovnicesc de la Dumnezeu prin Duhul Sfânt.

De aceea, pe de altă parte, relaţiile Persoanelor divine sunt incomparabil mai presus de relaţiile paterne şi filiale umane, cum e şi Duhul care le desăvârşeşte. ***Dionisie Areopagitul zice: "Toată puterea lucrării noastre înţelegătoare merge până aci, adică până la înţelegerea faptului că toată paternitatea şi filiaţia ni s-au dăruit din originea paternităţii şi din originea filiaţiei mai presus de toate şi că această paternitate şi filiaţie se înfăptuiesc în mod duhovnicesc, adică netrupeşte, nematerial, spiritual, Duhul ca sursă dumnezeiască fiind mai presus de orice nematerialitate şi îndumnezeire inteligibilă, cum e şi Tatăl şi Fiul mai presus de toată paternitatea şi filiaţia".***

Formula dogmatică a Dumnezeirii unice în fiinţă şi întreite în Persoane este, ca orice formulă dogmatică, mărturisirea credinţei într-o realitate care ne mântuieşte şi deci ne dă un minimum pentru înţelegere, dat fiind abisalul infinit al Dumnezeirii. Ea delimitează învăţătura creştină despre Dumnezeu faţă de alte învăţături numai în sensul că o astfel de Dumnezeire este singura mântuitoare, ca bază a comuniunii iubitoare cu noi în eternitate.

Dar ea cuprinde prin atâta cât ne dă cadrul adevăratei infinităţi şi ne deschide perspectiva participării personale la ea în veci. Căci în comunitatea perfectă şi veşnică a celor trei Persoane, în care subzistă supraesenţa unică a dumnezeirii, e dată infinitatea şi desăvârşirea vieţii iubitoare a Treimii şi a fiecărei Persoane. Şi ca atare ***numai prin Ea ne este asigurată comuniunea noastră eternă cu viaţa infinită a lui Dumnezeu şi comuniunea neconfundată între noi, părtaşi ai acestei infinităţi.***

Prin aceasta Ea ne asigură persistenţa şi desăvârşirea noastră ca persoane în veci. Fiindu-ne în acelaşi timp revelată şi mai presus de orice înţelegere, ***ea constituie baza, rezerva infinită, puterea şi modelul pentru comuniunea noastră progresivă eternă, dar în acelaşi timp ne îndeamnă la o continuă gândire şi creştere spirituală, ajutându-ne să depăşim continuu orice treaptă atinsă a comuniunii noastre personale, cu Dumnezeu şi între noi, şi să facem eforturi pentru o înţelegere tot mai aprofundată a misterului comuniunii supreme.***

De aceea Dionisie Areopagitul afirmă, tot aşa de puternic, certitudinea deosebirii ireductibile a celor trei Persoane divine în unitatea fiinţei, cât şi caracterul acesteia, de mister inaccesibil înţelegerii noastre.

"Cele comune ale întregii Dumnezeiri sunt, cum am arătat.. suprabunătatea, supraesenţa, supraviaţa, supraînţelepciunea şi toate ale negaţiei prin depăşire.. Iar cele distincte, numele şi calitatea mai presus de esenţă ale Tatălui, ale Fiului şi ale Sfântului Duh, care nu admit nici o schimbare între ele şi nici o confuzie".

Ţinându-ne în cadrul acestor două indicaţii patristice esenţiale, în expunerea ce urmează ne vom abţine de la orice explicare a naşterii Fiului şi a purcederii Duhului Sfânt, adică ale felului cum există cele trei Persoane, mulţumindu-ne să punem în relief numai unitatea de fiinţă şi de iubire a Lor. Vrem să evităm astfel explicaţiile psihologiste ale teologiei catolice, care a recurs la ele numai din voinţa de a căuta argumente omeneşti pentru Filioque, doctrina purcederii Sfântului Duh şi de la Fiul.

2. Sfânta Treime, baza mântuirii noastre

Mântuirea şi îndumnezeirea ca operă de ridicare a oamenilor care cred în comuniunea intimă cu Dumnezeu, nu e decât extinderea relaţiilor afectuoase dintre Persoanele divine la creaturile conştiente. De aceea Treimea Se revelează în mod esenţial în opera mântuirii şi de aceea Treimea e baza mântuirii.

Numai existând un Dumnezeu întreit, Una din Persoanele dumnezeieşti - şi anume Cea care Se află într-o relaţie de Fiu faţă de Alta şi poate rămâne în această relaţie afectuoasă de Fiu şi ca om - Se întrupează, punând pe toţi fraţii Săi intru umanitate în această relaţie de fii faţă de Tatăl ceresc, sau pe Tatăl Său în relaţie de Părinte cu toţi oamenii.

Sfântul Ioan Damaschin spune: "Întruparea e modul unei a doua subzistenţe, acomodată numai Fiului cel Unul Născut şi Cuvântului, ca să rămână neschimbată proprietatea Lui personală", sau ca să rămână şi ca om în relaţia de Fiu, cu Tatăl.

Sfântul Grigorie de Nazianz zice: "Împăcaţi-vă cu Dumnezeu (2 Cor. 5, 20) şi Duhul nu-L stingeţi (1 Tes. 5, 19); mai bine zis, Hristos să Se împace cu voi şi Duhul să vă lumineze. Iar dacă voi persistaţi în vrajbă, noi ne păstrăm Treimea şi vom fi mântuiţi de Treime".

Prin Fiul întrupat intrăm în comuniune filială cu Tatăl, iar prin Duhul ne rugăm Tatălui, sau vorbim cu El ca nişte fii. Căci Duhul Se uneşte cu noi în rugăciune. "Duhul este Cel în Care ne rugăm şi prin Care ne rugăm".

"Iar aceasta nu înseamnă nimic altceva decât că Acelaşi îşi aduce Lui însuşi rugăciunea şi închinarea". Dar această rugăciune ce o aduce Duhul, în noi, Lui însuşi o aduce în numele nostru, iar în ea suntem antrenaţi şi noi. El Se identifică prin har cu noi, ca noi să ne identificăm prin har cu El. ***Duhul elimină prin har distanţa între eu-ul nostru şi eu-ul Lui, creând prin har între noi şi Tatăl aceeaşi relaţie pe care El o are după fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul. Dacă în Fiul întrupat am devenit fii prin har, în Duhul dobândim conştiinţa şi îndrăznirea de fii.***

Fiul, Întrupându-Se, îşi mărturiseşte şi ca om dragostea de Fiu faţă de Tatăl, dar o dragoste ascultătoare, sau îl revelează oamenilor pe Tatăl, ca aceştia să-L iubească întocmai ca pe Tatăl. Totodată Tatăl mărturiseşte Fiului, în calitatea Acestuia de Fiu întrupat, şi prin El şi nouă, iubirea Sa de Tată. Iar Duhul Sfânt spiritualizează

umanitatea asumată de Fiul, îndumnezeind-o sau făcând-o aptă de participarea la iubirea Ipostasului divin al Fiului faţă de Tatăl Lui.

Revelarea Treimii, prilejuită de întruparea şi activitatea pe pământ a Fiului, nu e decât o atragere a noastră după har, sau prin Duhul Sfânt în relaţie filială a Fiului cu Tatăl. Actele de revelare ale Treimii sunt acte mântuitoare şi îndumnezeitoare, sunt acte de ridicare a noastră în comuniunea cu Persoanele Sfintei Treimi. De aceea Sfinţii Părinţi iau toate dovezile pentru Sfânta Treime din opera de mântuire realizată în Hristos.

Un dumnezeu monopersonal nu ar avea în sine iubirea sau comuniunea eternă, în care să voiască să ne introducă şi pe noi. El sau nu s-ar întrupa, ci ne-ar trimite o învăţătură cum să trăim în mod drept, sau, dacă s-ar întrupa, nu s-ar aşeza ca om într-o relaţie cu Dumnezeu ca şi cu o persoană deosebită, ci şi-ar da şi ca om conştiinţa că e suprema realitate; iar conştiinţa aceasta sau ar da-o tuturor oamenilor, sau s-ar înfăţişa pe sine şi în calitate de om ca lipsit de smerenia omului în relaţia cu Dumnezeu, ca şi cu unul care nu e ipostasul propriu, ci un ipostas deosebit.

Dar ***în Hristos suntem mântuiţi, întrucât în El avem relaţia dreaptă şi intimă cu Dumnezeu.*** În Hristos suntem mântuiţi întrucât în El şi, din El avem toată înălţimea şi toată smerenia, toată căldura comuniunii şi păstrarea veşnică a fiecărei persoane. ***Hristos e Fiul egal în fiinţă cu Tatăl, dar într-o relaţie de Fiu faţă de Tatăl şi, în acelaşi timp, Omul care Se roagă şi Se jertfeşte Tatălui pentru fraţii Săi intru umanitate, învăţându-i şi pe ei să se roage şi să se jertfească.***

Un dumnezeu întrupat care n-ar fi Fiul unui Tată nu s-ar menţine ca persoană prin relaţia faţă de altă persoană egală cu ea. Umanitatea asumată de el s-ar scufunda în el ca într-un abis impersonal, neparticipând la iubirea Fiului faţă de Tatăl.

3. Reflexe ale Sfintei Treimi în creaţie

A fost o vreme când coincidenţa celor opuse era socotită incompatibilă cu raţiunea. Oriunde se întâlnea o sinteză de felul acesta - şi toată realitatea este aşa - raţiunea o fărâmiţa în noţiuni ireconciliabile, contradictorii, ridicând pe unele împotriva altora, sau căutând să le contopească cu forţa.

Raţiunea s-a obişnuit acum să unească principiul distincţiei şi al unităţii în înţelegerea realităţii în aşa măsură, încât nu-i mai este deloc greu să vadă modul antinomic de a fi al întregii realităţi. Pentru ea este azi un fapt general că

pluralitatea nu sfâşie unitatea, şi unitatea nu anulează pluralitatea. Este un fapt că pluralitatea este în mod necesar interioară unităţii, sau că unitatea se manifestă în pluralitate.

Este un fapt că pluralitatea menţine unitatea şi unitatea, pluralitatea, şi că slăbirea uneia din acestea înseamnă slăbirea sau dispariţia vieţii sau existenţei unei entităţi oarecare. Acest mod de a fi al realităţii e recunoscut azi ca superior noţiunii de odinioară a raţionalului, iar noţiunea raţionalului a devenit, sub forţa realităţii, complexă şi antinomică.

Afirmaţii care se considerau odinioară ca iraţionale din pricina caracterului lor aparent contradictoriu, se recunosc acum ca indicând o treaptă firească spre care trebuie să se întindă raţiunea, ca treaptă a cărei înţelegere constituie destinul firesc al raţiunii, şi care e un chip al caracterului supranatural al unităţii perfecte a celor distincte în Sfânta Treime.

Mulţi văd azi pluralitatea întregii creaţii specificată în tot felul de trinităţi. ***Bernhard Philibert*** ***declară: "Întreaga creaţie este un reflex întreit al Treimii".***

4. Sfânta Treime, taina perfectei unităţi a Persoanelor distincte

Efortul spre înţelegerea constituţiei unitar-distincte a realităţii ne ajută să ne înălţăm spre paradoxul suprarațional al unităţii perfecte a celor trei Persoane distincte, pe care o reprezintă unitatea de fiinţă a celor trei Persoane dumnezeieşti. Urcând spre această înţelegere, urcăm spre promovarea unei tot mai mari unităţi între noi ca persoane umane distincte. Căci cel mai apropiat chip al Sfintei Treimi e unitatea de fiinţă şi distincţia personală a oamenilor.

Desigur, acest efort nu ajunge să ne ridicăm prin noi înşine spre o mai mare înţelegere a Sfintei Treimi, cunoscută prin Revelaţie, şi la adâncirea unităţii între noi. Ci ***e necesar ca să fim ajutaţi de harul însuşi al Sfintei Treimi, sau de puterea Ei care întăreşte în noi unitatea, fără să ne slăbească ca persoane, şi prin aceasta ne ajută să înţelegem tot rnai mult o asemenea unitate supremă între persoanele care rămân neconfundate.***

Pentru înţelegerea acestei unităţi supreme a unor persoane distincte e necesară însăşi puterea ei, folosindu-ne de unitatea imperfectă a persoanelor umane numai ca de un chip obscur al Sfintei Treimi. Răspunzând celor ce obiectau că şi oamenii formează o singură umanitate şi totuşi sunt mulţi oameni, de aceea şi în Dumnezeire trebuie să admitem trei dumnezei, ***Sfântul Grigorie de Nazianz***

spune: "Dar aci (la oameni) comunul înfăţişează unitatea numai contemplării minţii. Căci cele singulare sunt divizate foarte mult între ele prin timp, prin afecte, prin putere".

Afirmând unitatea lui Dumnezeu în Treime faţă de mulţi zei ai elinilor, ***Sfântul Grigorie zice: "Dar pentru noi Dumnezeu este unul, pentru că una este Dumnezeirea şi toate cele din El se referă la această unitate, chiar dacă e crezută întreită. Căci nu e Unul mai mult Dumnezeu şi Altul mai puţin. Nici Unul mai întâi şi Altul mai târziu. Nici nu se taie prin voinţă, nici nu se divizează în putere, nici nu e ceva în Dumnezeu din cele proprii celor divizate, ci Dumnezeirea e neîmpărţită în cele deosebite, dacă vrem să grăim pe scurt. E ca o unică şi indistinctă lumină în trei sori într-o inferioritate reciprocă. Când privim spre Dumnezeire şi spre prima cauză şi spre unicul principiu, cugetăm pe Unul. Dar când ne aţintim spre Cei în Care este Dumnezeirea, şi spre Cei ce sunt din prima cauză în mod netemporal şi de slavă egală, trei sunt Cei închinaţi".***

La fel spune ***Sfântul Ioan Damaschin**: "Cei trei sori care se compenetrează sunt o singură lumină".* Iar un tropar din slujba ortodoxă a înmormântării spune: *"O Dumnezeire în trei străluciri".*

***Sfântul Vasile cel Mare** spune că la oameni fiinţa este dispersată, iar în ipostasuri vedem această fiinţă dispersată.* În Persoanele Sfintei Treimi însă *"se vede o continuă şi infinită comunitate".* Sau: *"Cugetarea nu redă nici o gradaţie, care să fie ca un spaţiu între Tatăl şi Fiul şi Duhul Sfânt. Pentru că nu e nimic care să se intercaleze în mijlocul Lor, nici vreun alt lucru subzistent, afară de firea dumnezeiască, încât să o poată împărţi prin inserarea a ceva străin, nici golul vreunei existenţe fără subzistenţă, care ar produce o fisură în întregul fiinţei divine, întrerupând continuitatea prin intercalarea golului".*

Când cugetăm pe Tatăl ca necuprins, ca necreat, îl cugetăm şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, pentru că infinitatea, slava, înţelepciunea Tatălui nu e despărţită de a Fiului şi a Sfântului Duh, *"ci se contemplă în Aceştia comunul neîntrerupt şi neîmpărţit".*

"Căci nu se va putea în nici un fel inventa vreo tăiere sau împărţire, încât să poată fi cugetat Fiul fără Tatăl, sau Duhul despărţit de Fiul, ci se admite în Aceştia o negrăită şi neînţeleasă comunitate şi distincţie, nici deosebirea ipostasurilor netăind continuitatea firii, nici comunitatea firii neconfundând particularităţile semnelor (ipostatice)".

***Sfântul Atanasie** spune şi el: "Dar dacă zicem că Fiul este, vieţuieşte şi există de Sine asemenea Tatălui, prin aceasta nu-L despărţim de Tatăl, cugetând unele spaţii şi distanţe prin care ar fi despărţiţi trupeşte. Căci credem că Ei sunt uniţi în chip nemijlocit şi nedistanţat şi sunt nedespărţiţi între Ei. întreg Tatăl îl are pe Fiul întreg în sânul Său şi întreg Fiul e împreună concrescut cu Tatăl şi Se odihneşte neîncetat în sânurile părinteşti".*

De fapt există şi între noi o continuitate de natură. Sfinţii Părinţi nu o vedeau deplin, căci conştiinţa naturii şi reflexia spirituală mai puţin avansată de atunci nu le dădeau posibilitatea să o observe. Dar în comparaţie cu unitatea fiinţei lui Dumnezeu, unitatea naturii noastre este mult redusă.

"Noi suntem nu numai compuşi, ci şi contrari nouă înşine şi unii altora, nerămânând nici o zi în mod curat aceiaşi, cu atât mai puţin toată viaţa. Dar şi curgem şi cădem cu sufletele şi cu trupurile". "Pe când Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt nu Se mp din continuitatea reciprocă".

Fiecare Persoană a Sfintei Treimi, revelându-Se în lume şi lucrând în oameni şi între oameni, manifestă unitatea desăvârşită faţă de celelalte două Persoane prin fiinţă şi prin iubirea desăvârşită faţă de Ele. Dar în acelaşi timp aduce şi oamenilor iubirea Sa, din iubirea ce o are faţă de celelalte Persoane.

Iubirea noastră între noi nu e desăvârşită pentru că nici unitatea de fiinţă între noi nu e desăvârşită. ***Noi suntem chemaţi să creştem în iubirea desăvârşită între noi şi faţă de Dumnezeu, prin energiile dumnezeieşti necreate, care reprezintă unitatea de fiinţă a lui Dumnezeu adusă între noi, şi mărind unitatea fiinţei noastre umane.***

a. Deosebirea între de o fiinţimea divină şi cea umană

S-ar putea concretiza continuitatea naturii umane, subzistenţa concret în multe ipostasuri, ca un fir pe care apar, unul după altul, ipostasurile ca diverse noduri. între ele nu e un gol total, ci o subţiere a naturii care apare în ele îngroşată, sau în actualizarea tuturor virtualităţilor ei.

Fără continuitatea dintre persoanele umane, prin firul subţiat al naturii, nu s-ar putea înţelege şi nici menţine diversele ei concretizări în persoane. Dar nu se poate spune că întâi există firul şi apoi apar nodurile. Sau că firul subţiat dintre ele nu le aparţine lor în comun. Nu se poate spune nici că nodurile produc firul dintre ele. Ci şi firul şi nodurile, sau unele din nodurile ei, există simultan. Prin fir comunică

nodurile şi se aduc unele pe altele la existenţă. Ele îşi pot deveni tot mai interioare unul altuia.

Într-un fel, fiecare ipostas uman poartă toată natura, realizată în nodurile ipostatice şi în firul ce le uneşte. Nu se poate vorbi de indivizi umani în sensul propriu, ca concretizări cu totul izolate ale naturii umane. Fiecare ipostas e legat de celelalte în mod ontologic şi aceasta se manifestă în necesitatea lor de a fi în relaţie. Prin aceasta ele au caracter de persoane şi adevărata lor dezvoltare constă în dezvoltarea lor ca persoane, prin comunicarea tot mai strânsă între ele.

Prin relaţie pozitivă firul dintre ele se poate îngroşa, prin distanţa şi lupta între ele firul acesta se poate subţia, până aproape de o rupere a firului sau de o sfâşiere a naturii umane, nu ca unitate ontologică, ci ca unitate chemată să se manifeste şi în unitatea voinţei. ***Sfântul Maxim Mărturisitorul*** ***spune: "Noi am fost creaţi la început într-o unitate a firii, dar diavolul ne-a despărţit între noi şi de Dumnezeu şi a împărţit firea în multe opinii şi închipuiri, folosindu-se de alegerea voinţei noastre".***

Prin firul mai subţiat al naturii umane, care leagă persoanele, are loc o mişcare continuă de la una la alta, o străbatere şi o primire a uneia în alta, fără ca să înceteze a se menţine distincte prin menţinerea acestei punţi între ele.

Dar între persoanele umane nu e numai un singur fir liniar. În acest caz nici o persoană n-ar putea avea o relaţie directă decât cu o singură persoană deosebită de ea. De fapt de la fiecare persoană duc fire la toate persoanele, care pot fi actualizate sau nu în relaţii directe. ***Fiecare persoană e centrul unor raze nesfârşite asemenea unei stele; sau persoanele sunt legate prin razele lor ca într-o uriaşă plasă de ochiuri. Prin razele lor dau şi primesc; razele lor sunt în acest fel comune şi totuşi persoanele sunt centre deosebite ale razelor care pornesc din ele şi vin spre ele.***

Fiecare persoană e centrul atâtor fire actuale câte persoane se află în relaţie cu ea şi centrul atâtor fire virtuale câte persoane pot fi în relaţie cu ea. Şi fiecare persoană poate lua un loc de centru faţă de orice altă persoană. Plasa aceasta de ochiuri se dezvoltă continuu din ea însăşi, o parte trecând, alta adăugându-se, ca într-o sferă de ochiuri tot mai dese.

Deci nici de o fiinţimea umană nu constă numai în identitatea unei naturi posedate de persoane distanţate; ci, într-o unică fiinţă purtată de toate ipostasurile într-o solidaritate, deşi unele persoane se mântuiesc covârşite de Duhul lui Hristos, altele

nu. Aceasta ne-o spune şi ***definiţia de la Calcedon, în care se spune că Hristos este de o fiinţă cu noi după umanitate.*** Aşa se explică în ordinea creată umană (ca şi în ordinea celorlalte genuri şi specii) paradoxul unităţii în pluralitate.

Dar Ipostasurile Sfintei Treimi nu sunt unite în aceeaşi natură numai prin firele subţiate care Le unesc dar Le şi despart în oarecare măsură. Nici un fel de subţiere a naturii divine nu se poate cugeta între Ele. ***Toate trei sunt în mod desăvârşit Unul în Altul, posedând împreună întreaga natură divină şi Toate posedă în mod comun întreaga fire fără nici o slăbire a continuităţii între Ele.***

Ca să înţelegem întrucâtva aceasta, trebuie să avem în minte faptul că natura divină este în întregime spirituală şi de o spiritualitate mai presus de orice spiritualitate cunoscută sau imaginată de noi. Ca atare Ipostasurile divine sunt libere de oricare impermeabilitate şi de persistenţă în alăturare, de care nu sunt scutite cu totul ipostasurile umane, pe care le-am imaginat, de aceea, ca nişte noduri.

Ipostasurile divine sunt total transparente Unul, Altuia şi în interioritatea iubirii desăvârşite. De o fiinţimea Lor nu se menţine şi nu se dezvoltă prin firele subţiri care Le-ar uni ca purtătoarele aceleiaşi fiinţe, cum e cazul la oameni; ci Fiecare poartă în mod comun cu Celelalte întreaga fire. Ele îşi sunt prin aceasta deplin interioare, neavând să sară peste o punte subţiată între Ele pentru a realiza printr-o astfel de comunicare o mai mare unire între Ele.

Infinitatea Fiecăruia nu lasă posibilitatea unei astfel de subţieri a naturii divine între Ele. ***Ele se pot asemăna, cum spun Sfinţii Părinţi, mai mult cu trei sori supraluminoşi şi supratransparenţi, care se cuprind şi se arată reciproc, purtând în mod nedespărţit aceeaşi lumină infinită întreagă. "Cine Mă vede pe Mine vede pe Tatăl... Credeţi-Mă că Eu sunt întru Tatăl şi Tatăl întru Mine"***, a spus Mântuitorul (În. 14, 9, 11). ***Iar Sfântul Vasile spune: "Cine cugetă la chipul Fiului, şi-a întipărit în sine pecetea Ipostasului părintesc.. contemplând frumuseţea nenăscută în cea născută".***

Tatăl, sau Soarele ca subzistenţă paternă a luminii infinite, face să apară în El pe Fiul, sau Soarele ca reflex al întregii lumini infinite, subzistentă în Tatăl. Tatăl Se proiectează pe Sine în Sine ca Soare filial, văzându-Se mai departe prin Acesta şi cuprinzându-L pe Acesta, sau arătându-Se şi mai luminos prin Acesta. Şi tot El Se proiectează pe Sine în Sine ca un alt Soare, sau ca Duhul Sfânt, arătându-Se prin Acesta şi mai luminos pe Sine, Soarele patern, şi pe Fiul, Soarele filial.

Sunt trei ipostasuri reale, trei moduri reale în care subzistă aceeaşi lumină infinită. Fiecare transpare ca purtător al aceleiaşi lumini infinite prin Celelalte două, fiind interior Lor şi avându-Le interioare pe Acelea. Dar în ordinea sipirituală, subzistenţa luminii ca soare înseamnă subiect conştient. Subiectul nu se poate despărţi de conştiinţă, conştiinţa nu se poate despărţi de subiect, căci conştiinţa este în acelaşi timp realitate şi putere, ea fiind totdeauna predicatul unui subiect.

Faptul că vorbim de Ipostasurile divine ca subiecte nu înseamnă că reducem natura divină la o realitate nesubiectivă. Persoana nu aduce caracterul de subiect ca ceva nou în natura divină. Căci persoana nu e decât modul de subzistenţă reală a naturii. Dar aceasta nu înseamnă nici că există o fiinţă impersonală, care-şi dă caracter de subiect. Fiinţa nu există real decât în ipostas, iar dacă e spirituală, în subiectul conştient.

Dar se poate spune mai departe: esenţa spirituală subzistentă numai în subiect implică totdeauna o relaţie conştientă între subiecte, deci o ipostaziere a ei în mai multe subiecte, într-o compenetrare şi transparenţă reciprocă perfectă, în ceea ce a numit Sfântul Ioan Damaschin perihoreza. Căci un subiect nu poate avea o bucurie de existenţă fără comuniunea cu alte subiecte. În unitatea desăvârşită a Treimii, în conştiinţa fiecărui subiect trebuie să fie perfect cuprinse şi transparente conştiinţele celorlalte două subiecte şi, prin aceasta, înseşi subiectele purtătoare ale lor.

Deci esenţa spirituală supremă subzistentă nu e un subiect conştient singular, ci o comunitate de subiecte, care sunt deplin transparente. Treimea Persoanelor divine ţine de esenţa divină, fără ca cele trei Persoane să Se confunde în unitatea esenţei.

Sfântul Atanasie ***zice: "A spune de Fiul că putea şi să nu fie, e o impietate şi o îndrăzneală ce atinge fiinţa Tatălui; căci putea ea să nu fie ceea ce e propriu ei? Aceasta e asemenea cu a zice: putea să nu fie bun Tatăl. Dar precum Tatăl e bun veşnic prin fire, aşa e născător veşnic prin fire. Iar a zice: Tatăl voieşte pe Fiul şi Cuvântul voieşte pe Tatăl nu arată o voinţă antecedentă (naşterii), ci indică autenticitatea aceleiaşi firi şi calitatea şi identitatea fiinţei".***

Iar ***Sfântul Vasile*** ***zice: "Binele este pururea în Dumnezeu Cel mai presus de toate; dar e un bine ca să fie Tată al unui astfel de Fiu; deci niciodată nu lipseşte binele din El, nici nu vrea să fie Tatăl fără Fiul; iar voind, nu e fără putere; iar voind şi putând, e firesc să aibă veşnic pe Fiul, pentru că veşnic El voieşte să fie binele".***

b. **Fiinţă şi Persoane în Sfânta Treime**

În amândouă textele acestea existenţa Persoanelor divine e dedusă din bunătatea lui Dumnezeu. Dar bunătatea e socotită de Dogmaticile de şcoală ca o însuşire a fiinţei divine. Sfinţii Părinţi gândesc mai complex. Ei nu cugetă fiinţa separat de Persoană. Bunătatea fiinţei se arătă în relaţia dintre Persoane.

Desigur, ei nu confundă prin aceasta Persoanele, pentru că naşterea e o proprietate incomunicabilă a Tatălui. Dar în actul naşterii se manifestă în acelaşi timp, într-un anumit fel personal, însuşirea fiinţei divine de a fi bună. Fiecare Persoană manifestă însuşirile comune ale fiinţei din poziţia Sa proprie.

Plenitudinea existenţei, proprie fiinţei divine, plenitudine de care ţine şi bucuria şi fericirea deplină care nu poate avea decât forma de subiectivitate pură, nu poate fi trăită de un singur eu. ***Bucuria de unul singur nu e bucurie deplină, deci nici o plenitudine de existenţă. Iar bucuria de existenţă comunicată de un eu altui eu, trebuie să fie în cel ce o primeşte tot aşa de deplină ca şi în cel ce o dăruieşte. Deci şi plenitudinea de existenţă.***

Dar aceasta înseamnă dăruirea deplină a unui eu altui eu, nu numai o dăruire a ceva din sine, sau din bunurile sale. Ea trebuie să fie corelaţie de dăruire şi de primire totală între două eu-uri, pentru a realiza un fel de cuprindere reciprocă a eu-urilor, care pe de altă parte rămân distincte în această cuprindere.

În iubirea deplină persoanele nu se dăruiesc şi nu se acceptă numai reciproc, ci se şi afirmă reciproc şi personal, se pun în existenţă prin dăruire şi primire. ***Iubirea divină este atoteficientă. Tatăl pune pe Fiul din veci în existenţă, prin dăruirea integrală a Sa, iar Fiul afirmă pe Tatăl din veci continuu ca Tată, prin faptul că Se acceptă ca pus în existenţă prin Tatăl, prin faptul că Se dăruieşte Tatălui ca Fiu.***

Afirmându-se reciproc în existenţa în distincţia lor, prin iubirea perfectă actele prin care se săvârşeşte aceasta sunt acte din veci şi au un caracter de acte cu totul personale, deşi sunt acte în care Persoanele divine sunt împreună active.

Dacă iubirea ţine fiinţial de Dumnezeu, atunci şi raportarea reciprocă în care se manifestă iubirea Lor trebuie să aibă o bază fiinţială, deşi poziţiile pe care le ocupă Persoanele în această raportare sunt neschimbate între Ele. ***în Dumnezeu trebuie să fie Tată şi Fiu şi Duh Sfânt. Dar Persoanele nu-Şi schimbă aceste poziţii între Ele. Pe de altă parte, fiinţa fiind una şi fiind iubirea desăvârşită, raportarea e ca de la egal la egal, nu ca de la superior la inferior, nici ca între străini.***

Dacă Dumnezeu ar trebui să Se raporteze la ceva străin de Sine, ar însemna că are lipsă de ceva deosebit de Sine. Raportarea lui Dumnezeu trebuie să aibă loc în El însuşi, dar totuşi între eu-uri deosebite, pentru ca raportarea şi deci iubirea să fie reală.

Ca să menţinem definiţia iubirii ca act divin fiinţial şi în acelaşi timp definiţia acestui act ca relaţie, iar fiinţa divină ca una, e necesar să vedem fiinţa divină simultan ca unitate - relaţie, ca relaţie în sânul unităţii. Nici unitatea nu trebuie sfărâmată în favoarea relaţiei, nici relaţia anulată în favoarea unităţii.

Or, Sfânta Treime e mai presus de deosebirea între unitate şi relaţie, aşa cum le înţelegem noi. Raportarea reciprocă este act, iar actul acesta este fiinţial în Dumnezeu şi în acelaşi timp indică o distincţie a Celor ce Se raportează Unul la Altul. Raportarea este comună în Dumnezeu, deşi fiecare Persoană are altă poziţie în acest act comun al raportării: ***"Subiectul adevărat este o raportare a Celor trei, dar o raportare care apare ca esenţă, o raportare esenţială".***

c. Fiecărui Subiect treimic îi sunt interioare Celelalte două

Fiecărui Subiect treimic îi sunt interioare Celelalte. Fiecărui Subiect treimic îi sunt în acelaşi timp desăvârşit transparente Celelalte, ca alte eu-uri ale Sale. Fiul apare în conştiinţa Tatălui prin actul naşterii ca o altă Sine. ***După Sfinţii Părinţi, Sinea Tatălui nu S-ar cunoaşte pe Ea însăşi dacă n-ar avea în oglinda conştiinţei Sale pe Fiul ca o altă conştiinţă a Sa.***

Aceasta nu înseamnă că Fiul îi aduce Tatălui din afară cunoaştere de Sine, ci că Tatăl numai întrucât e subzistenţa esenţei divine ca Tată, deci întrucât e născător al Fiului, Se cunoaşte pe Sine. Cu alte cuvinte esenţa divină, numai întrucât subzistă real ca trei Ipostasuri, e lumină; sau faptul că e lumină se arată în aceea că subzistă în trei Ipostasuri ce Se cunosc împreună.

Sfântul Atanasie zice: "Dumnezeu e sau înţelept şi nu necuvântător, sau, dimpotrivă, neînţelept şi necuvântător. Dacă e al doilea lucru, absurditatea reiese de la sine. Iar dacă e primul lucru, e de întrebat cum e înţelept şi cuvântător. Oare având Cuvântul şi înţelepciunea din afară, sau din Sine? Dacă din afară, va fi cineva care I le-a dat Lui şi înainte de a le primi a fost neînţelept şi necuvântător".

Iar ***Sfântul Grigorie de Nyssa zice: "Căci dacă Fiul, precum zice Scriptura, e puterea şi înţelepciunea şi adevărul şi lumina şi sfinţenia şi pacea şi cele***

asemenea, înainte de a fi Fiul, cum socotesc ereticii, n-ar fi desigur nici acestea. Iar nefiind acestea, vor înţelege desigur sânul părintesc gol de aceste bunuri".

Sinea Tatălui Se cunoaşte pe Ea însăşi prin faptul că Se cunoaşte din imaginea Sa, din Fiul, precum Fiul Se cunoaşte privindu-Se în Tatăl ca modelul Său. Subiectul Tatălui naşte o imagine a Sa, ca prin ea să Se cunoască pe Sine. Însă condiţia cunoaşterii Sale reale Io dă nu o simplă imagine gândită a Lui, ci o imagine reală, care prin existenţa ei îi arătă nu numai ce poate să gândească, ci şi ce poate să facă şi cum poate să iubească, adică o imagine care primeşte şi ea prin aceasta fiinţa Tatălui.

Tatăl Se cunoaşte pe Sine în Fiul şi prin Fiul, numai întrucât Fiul ca imagine reală a Tatălui proiectează spre Tatăl existenţa Sa, ca Fiu al Tatălui; dar şi Fiul Se cunoaşte pe Sine prin aceasta. Tatăl Se cunoaşte pe Sine în Fiul nu ca într-o imagine pasivă a Sa, ci ca într-o imagine activă, care întoarce şi ea spre Tatăl cunoaşterea Sa despre El, cunoaştere ce a devenit posibilă întrucât a luat naştere ca imagine reală perfectă a Tatălui.

Cunoaşterea în general uneşte în sine caracterul comun al cunoaşterii şi naşterea unuia din cei doi parteneri ai cunoaşterii, din celălalt. Mă cunosc pe mine din ceea ce am produs, întrucât îmi seamănă. Dar cel mai bine mă cunosc din cel ce reproduce prin naştere chipul perfect al meu, care îmi înfăţişează nu numai în mod pasiv chipul meu, ci mi-l comunică şi activ.

Naşterea Fiului de către Tatăl e premisa cunoaşterii de Sine a Tatălui, realizată în mod comun cu Fiul. Fiecare dintre noi se cunoaşte nu numai din cel pe care l-a născut, ci împreună cu oricare semen al său, cu care are ipostaziată aceeaşi natură. în Dumnezeu însă, al doilea Ipostas nu poate proveni decât din Primul, pentru că unitatea în Dumnezeu este desăvârşită, sau pentru că unitatea îşi are în Dumnezeu însuşi ultimul izvor, nu trimite la un izvor superior.

Natura divină este ipostaziată în al doilea Ipostas prin naşterea Acestuia din Primul şi în al treilea Ipostas prin purcederea din Primul. Nici un Ipostas din Treime nu provine din două Ipostasuri. Dar întrucât natura umană subzistă în multe ipostasuri şi în fiecare cu anumite nedeplinătăţi şi nu provine în subzistenţele ei dintr-un singur ipostas în mod direct şi pentru că manifestă anumite distanţe, fiecare ipostas uman se cunoaşte pe sine.

În măsura în care cunoaşte mai multe ipostasuri şi învinge distanţele dintre sine şi ele. în Dumnezeu însă, Tatăl are toată natura ipostaziată numai în Fiul şi în Duhul Sfânt; şi între Aceştia şi El nu e nici o distanţă.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Dumitru Stăniloae şi Marc-Antoine Costa de Beauregard – Experienţa Treimii: “Suntem totdeauna Trei…”

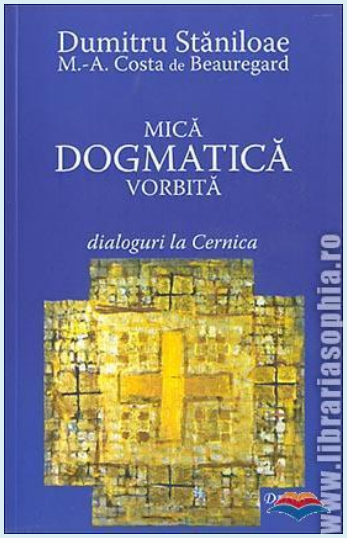

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi! Întreit Sfinte, revarsă asupra noastră şi în noi iubirea Ta negrăită şi veşnică. Fă-ne să ne împărtăşim de iubirea Ta dumnezeiască, Cel ce eşti binecuvântat în veci. Amin.

„Dumnezeu este capătul tuturor aspiraţiilor mele. E desăvârşirea însăşi. E Persoana în comuniune în deplinătatea Ei: Ea nu se poate bucura decât în comuniune, iar aceasta cere Trei Persoane. ***În definitiv suntem trei, totdeauna trei. Chiar dacă suntem într-un număr mai mare, toţi ceilalţi sunt cel de-al treilea – ‘ei’.***

Vedem aceasta în folosirea celor trei pronume personale: ‘eu, tu, el’. ***Dacă noi doi nu iubim pe un al treilea, iubirea noastră în Dumnezeu nu este desăvârşită. Această excludere a celui de-al treilea întinează legătura noastră.*** Mă dezinteresez de celălalt, vorbesc rău de el. Iar apoi, când ‘el’ devine ‘tu’ şi ‘tu’ devii ‘el’, eu voi vorbi despre tine aşa cum nu se cuvine… ***Iubirea în doi poate fi pe deplin generoasă numai dacă este întoarsă spre un al treilea****“.*

„. . . ca ei să fie una aşa cum Noi suntem una, Eu în ei şi Tu în Mine, ca ei să fie în chip desăvârşit una” (În 17, 22).
Avem astfel experienţa Treimii. „***Nu pot să mă realizez în iubire, dacă nu există în faţa mea un ‘tu’ care mă face responsabil, care face apel la mine şi căruia trebuie să-i răspund. Nu mă pot dezvolta deplin, nu sunt fericit decât în responsabilitate. Altfel, devin un epicureu, vreau să-mi satisfac doar plăcerile***

mele. Dar responsabilitatea mă face să spun: cum mă pot bucura de viaţă, dacă nu există un 'tu'? ***Numai cu lucrurile sunt singur, mă plictisesc. De aş avea lumea întreagă, dacă n-ar exista nimeni, n-aş avea căldura celuilalt.*** Numai celălalt mă face fericit, îmi dă pofta de viaţă; dacă n-ar fi celălalt…Dar celălalt înseamnă şi responsabilitate. ***Celălalt este şi o graniţă pentru mine, nu suntem confundabili. El este un obstacol în calea egoismului meu de a mă rupe de el sau de a-l înghiţi.*** Am nevoie de iubirea cuiva. Am nevoie ca acest celălalt să rămână altul, să nu se confunde cu mine, dar să fie unit cu mine. Nu exist numai eu. Există şi un 'tu' pentru că există o comunicare între el şi mine. Dacă nu ar exista comunicare în iubire, nu ar exista nici o posibilitate de a fi fericit. ***Tatăl este Tată şi Fiul este Fiu. Ei trebuie să fie diferiţi. Duhul este martorul iubirii Lor, El ia parte la bucuria fiecăruia faţă de celălalt. Dar în relaţia lor cu Duhul Sfânt, Tatăl trebuie să rămână Tată şi Fiul trebuie să rămână Fiu".***

Pe Tatăl Cel fără de început, pe Fiul Cel împreună fără de început, pe Duhul Cel împreună veşnic, Dumnezeirea cea una, ca heruvimii a-I slăvi îndrăznind zicem: ***Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti Dumnezeul nostru, pentru rugăciunile tuturor sfinţilor Tăi, mântuieşte-ne pe noi!*** (Treimica, Utrenie, glas 3).

Experienţa treimică este o experienţă cotidiană care îşi are obârşia în Dumnezeu-Tatăl, manifestarea în Dumnezeu-Fiul, comunicarea în Dumnezeu-Duhul. Omul este creat după chipul Treimii dumnezeieşti. Există un „eu – tu – el", o fiinţă în comuniune cu Dumnezeu şi cu creaturile.

„Este vorba de o experienţă sociologică, psihologică şi, mai mult decât atât, ea este fundamentală pentru noi. Fără ea nu putem exista deplin; ea este înrădăcinată în fiinţa noastră şi ***niciodată nu mă voi mulţumi cu nivelul la care mă aflu. Totdeauna voi vrea să merg mai departe. Sunt însetat de o iubire nesfârşită. Responsabilitatea mea nu se stinge niciodată.***

Psihologic vorbind, simt faţă de fiica mea sau de fiul meu că nu am făcut niciodată tot ceea ce trebuia să fac; faţă de soţia mea, faţă de ceilalţi, n-am făcut niciodată ceea ce trebuia să fac. Se deschide aici o perspectivă nesfârşită pentru a-mi exercita, pentru a-mi manifesta responsabilitatea, pentru a face tot mai mult pentru celălalt iar el să facă ceva pentru mine; pentru a ne arăta tot mai mult iubirea. Până unde? La infinit. Dar de unde vine oare această sete de infinit, dacă acest infinit nu este realizat undeva, la un anume nivel? Această aspiraţie aparţine naturii noastre. De ce oare suntem astfel? Cine ne-a făcut aşa? Cred că aici există un semn ce trimite spre temeiul existenţei noastre.

Trebuie să găsim într-o zi satisfacerea deplină a acestei aspiraţii de a iubi nesfârşit, de a ne dărui deplin, adică infinit, celuilalt, de a nu mai avea nici o umbră în iubirea noastră, nici o reticenţă, nici o rezervă, nici o distanţă. Altfel totul ar fi lipsit de sens. De ce? Raţionalitatea profundă a existenţei noastre rămâne învăluită câtă vreme nu intrăm în legătură cu Celălalt, Tu-ul care este izvorul şi capătul aspiraţiei noastre infinite de a iubi. La capătul şi la originea vieţii mele se află o desăvârşire a iubirii manifestată în mine prin dorinţa infinită de iubire: în ea se înrădăcinează raţionalitatea iubitoare a fiinţei mele.

Credinţa nu este numai ceva sentimental, ceva lipsit de temei, în Dumnezeu avem şi un Logos, un 'Cuvânt', un Verb, o Raţiune, nu numai un 'Duh', un Suflu.

Responsabilitatea faţă de celălalt mă face să ating cu degetul această raţionalitate plină de duhul, de iubire. Prin această raţionalitate îl simt pe celălalt. Prin cuvântul său, prin prezenţa sa, celălalt este în mine. Dar nu numai el se află în mine. Cel căruia eu îi spun 'tu' şi pe care astfel îl port în mine este şi el în legătură cu un altul, cu ceilalţi. Intru astfel în comuniune cu o fiinţă care este ea însăşi în comuniune cu o persoană, în tine există şi celălalt; tu eşti în el şi, plin de el, tu eşti în mine. Când vorbesc cu tine, mă gândesc şi la celălalt cu care tu eşti în legătură. Şi el lucrează în mine: este prezent în mine în responsabilitatea pe care o am faţă de el.

Sunt întotdeauna o treime. Sunt în mine însumi o treime. Sunt o icoană, un chip al Sfintei Treimi. Sunt un chip triadic, dar îndeosebi o icoană a Fiului şi, prin El, sunt în legătură cu Tatăl. Nu există un 'eu' izolat, nici numai 'eu şi tu', cum spunea Martin Buber: există şi un 'el'. ***Tu şi eu avem o responsabilitate faţă de un celălalt. Această responsabilitate este importantă şi ea ne uneşte într-o mare seriozitate.***

Acesta este chipul Treimii în om. El poate fi descoperit în mod experimental, pentru că există aici un sentiment al necondiţionatului, al absolutului. ***Suntem necondiţionat obligaţi unul faţă de altul şi faţă de un celălalt.*** Iar aceasta trebuie neapărat să vină de la o instanţă supremă care a imprimat în noi ca o pecete această responsabilitate, această adâncă seriozitate care ne uneşte, care nu ne lasă în superficial, ci ne sfinţeşte. ***„Şi a zis Dumnezeu: Să facem om după chipul şi asemănarea Noastră"*** (Fc 1, 26). „*Dumnezeu*" este la singular, „*să facem*" este la plural: ***un singur Dumnezeu, o comuniune de persoane. După chipul şi asemănarea Celui Intreit-Unul a fost creat dintru început omul…***

Dumnezeule în Trei feţe, Care ai plăsmuit după chipul şi asemănarea Ta neamul omenesc şi din nefiinţă la fiinţă ai adus toate, Ţie mă închin, pe Tine Te cinstesc şi în cântări Te slăvesc.

Dumnezeule Atotputernic şi singur nescris-imprejur, vino şi Te sălăşluieşte sub acoperişul meu.

Doamne Cel în Trei străluciri, trimite lumina Ta şi luminează-mă intru negrăită iubire a inimii Tale (Duminica Tuturor Sfinţilor, Miezonoptica, cântarea 6).

Lumină neînserată, Soare în trei străluciri, Unule Dumnezeu necuprins, singurul Domn şi Stăpân, luminează inima mea cea întunecată, ca să strălucesc cu razele slavei Tale şi să Te cânt şi slăvesc intru toţi vecii (Cântarea 8)".

("Pr. M. Costa de Beauregard şi Pr. Dumitru Stăniloae. Mica Dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica", Editura Deisis, Sibiu)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Dumitru Stăniloae - Iubirea nu satură pe nimeni

Iubirea nu satură pe nimeni, niciodată. Deci poate fi fără de sfârşit; şi de aceea poate fi şi fără de început.

Iubirea fără de început şi fără de sfârşit dă o mulţumire deplină existenţei, deci o lumină. Metafizica filosofiilor este supusă orbeşte unei legi fără început şi fără sfârşit, nu dă nici o lumină.

Biserica Ortodoxă vede pe Sfânta Treime, ca Dumnezeul iubirii, lucrătoare prin Sfântul Duh în sufletele credincioşilor, pentru a- i ridica în relaţia iubitoare dintre Persoanele ei.

Datorită acestui fapt, Sfintele Taine au o importanţă hotărâtoare în viaţa lor. Prin ele, Sfânta Treime însăşi este lucrătoare prin Sfântul Duh în sufletele lor, câtă vreme în catolicism, în Sacramente nu e decât o graţie creată, prin care se acordă nişte merite şi credincioşilor din suprameritele jertfei lui Hristos, ceea ce a făcut ca celelalte forme creştine desprinse din catolicism să nu mai dea nici un loc Tainelor în viaţa lor.

Ortodoxia are prin aceasta un accentuat caracter duhovnicesc şi sfinţilor. Credincioşilor ortodocşi nu li se iartă numai în sens juridic păcatele (în viaţa aceasta, la catolici, şi în cea viitoare, la protestanţi), ci li se comunică puterea lui Hristos de- a

iubi prin Duhul Lui cel Sfânt şi pe Dumnezeu şi pe semenii lor şi, o dată cu aceasta, eliberarea de patimile egoiste şi o sfinţire tot mai mare, pe măsură ce fac şi ei un efort în acest sens.

Ortodoxia nu cunoaşte numai un Hristos al discursurilor, ci pe Hristos care, iubind pe Tatăl prin Duhul Sfânt, comunică şi credincioşilor această iubire a Sfintei Treimi.

Ortodoxia ajută pe membrii săi se înduhovnicească prin nevoinţe ascetice şi prin aceasta să se sfinţească din puterea Treimii, în care trăiesc încă de pe pământ, înaintând în Împărăţia iubitoare fără sfârşit.

Preotul profesor Dumitru Stăniloae

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Mihail Stanciu - Predică la privegherea în cinstea praznicului Sfintei Treimi

„Sunt Trei care mărturisesc în Cer, Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh şi aceşti Trei Una sunt." Sfântul apostol şi evanghelist Ioan, ucenicul cel iubit al Lui Hristos ne face această descoperire despre Dumnezeu în prima sa epistolă sobornicească şi ne arată că cele Trei Persoane dumnezeieşti Una sunt de o fiinţă, de o cinste, de o slavă pururea fiitoare.

Dumnezeu cel Preabun, Cel mai presus de toate S-a arătat în lumea creată de El, S-a făcut cunoscut oamenilor mai întâi prin umbră, prin semne, iar apoi prin mod deplin arătând toate câte ne erau necesare şi suficiente pentru a-L cunoaşte, pentru a dobândi viaţa Lui, adică pentru a ne mântui. Căci ***a dobândi viaţa Lui Dumnezeu, viaţa veşnică, înseamnă a-L cunoaşte pe Dumnezeu Cel adevărat şi pe Iisus Hristos pe care El L-a trimis.***

Mântuitorul Hristos a venit pe pământ, Fiul Lui Dumnezeu şi Cuvântul Cel veşnic Întrupându-Se de la Duhul Sfânt şi din Pururea Fecioara Maria şi împropriindu-Şi firea omenească pentru a o umple de bucuria, de plinătatea, de viaţa Sa cea dumnezeiască, şi apoi unindu-Se cu noi prin credinţă să ne umple şi pe noi de viaţa Sa, de plinătatea şi de bucuria Sa.

Biserica în a doua zi după praznicul Cincizecimii, Îl cinsteşte pe Însuşi Dumnezeu, Prea Sfânta Treime, Dumnezeu Cel Adevărat.

Este ziua închinată Sfintei Treimi, este o sărbătoare prin care iată noi suntem chemaţi să-L cunoaştem pe Dumnezeu, să-L cunoaştem prin iubire, nu printr-o acumulare de informaţii calitative sau cantitative despre El. Dumnezeu e mai presus de conceptele omeneşti oricât de largi ar fi ele.

Dumnezeu este Persoană iubitoare, este Iubire şi Treime iubitoare de Persoane şi această iubire a Lui Dumnezeu a devenit roditoare în actul creaţiei, Dumnezeu aducând în existenţă şi alte fiinţe raţionale şi iubitoare după Chipul Său, pentru că aşa a vrut El. Oamenii n-au venit în existenţă din neant sau dintr-o materie care se reorganizează la infinit şi care a atins un grad superior de structurare, ci oamenii au fost aduşi de Dumnezeu în existenţă, în viaţă ca să-L cunoască pe El.

Dumnezeu ne-a făcut pe noi toţi după chipul şi spre asemănarea Sa suflând asupra noastră, darul, puterea, energia lucrătoare şi creatoare, dătătoare de viaţă a Duhului Său, a Duhului Sfânt.

S-a arătat Dumnezeu, astfel ca Treime de Persoane în întreaga istorie a mântuirii noastre, în întreaga istorie a cosmosului. Căci mai întâi de toate, cosmosul prin unitatea şi prin diversitatea părţilor reflectă taina Lui Dumnezeu, Treime şi Unime, deopotrivă. Multe făpturi dar într-o înlănţuire şi într-o împletire a scopurilor, a sensurilor lor, într-o armonie unitară reflectă taina Lui Dumnezeu, Treime - Unime.

La început Dumnezeu a făcut cerul şi pământul spune Cuvântul dumnezeiesc. În limba ebraică e folosit pentru Cuvântul, Persoana sau desemnarea Lui Dumnezeu, un termen la plural – Elohim, terminaţia „im” este de plural, şi întotdeauna în Vechiul Testament, în limba ebraică, unde apare *serafim, heruvim*, iată *Elohim*, este folosit pluralul care atestă şi unitatea celor mai multe Persoane desemnate prin această numire. Adică ***Dumnezeu nu este o singură Persoană, ci o Treime de Persoane.***

Mai apoi Dumnezeu S-a arătat iarăşi, Unul în fiinţă dar mai multe Persoane când a zis ***„Să facem om după Chipul şi asemănarea Noastră”.*** Iată sfatul treimic descoperit şi care ne arată că Dumnezeu este o Treime iubitoare de Persoane.

S-a arătat apoi Dumnezeu la stejarul Mamvri, când robul Său credincios, Avraam era atât de iubitor de străini, încât a devenit gazdă a Lui Dumneazeu Însuşi. Sub chipul a Trei Îngeri, Dumnezeu S-a arătat lui Avraam şi a şezut la masă împreună cu el aşa cum vedem în icoana Sfintei Treimi, cei Trei Îngeri care

au stat la masă cu Avraam. Şi îi recunoaştem pe cei Trei Îngeri care sunt chipurile celor Trei Persoane dumnezeieşti, Icoane în lumea creată.

- **Dumnezeu-Tatăl** stând aici în partea dreaptă a icoanei, are în spate o casă ***„în casa Tatălui Meu sunt multe lăcaşuri”***,
- **Mântuitorul Hristos** este la mijloc în veşmânt roşu şi albastru adică, arătând cele două firi, firea divină şi umană şi având în spate un pom, pentru că El este Pomul Vieţii, iar în stânga de tot,
- **Sfântul Duh** este reprezentat în culorile străvezii ale cerului, având în spate un munte, muntele urcuşului duhovnicesc. ***Duhul Sfânt este Cel care înalţă firea omenească şi o îndumnezeieşte.***

Aşa S-a arătat Dumnezeu şi în Vechiul Testament ca Treime iubitoare.

Sfântul prooroc Isaia a văzut cerurile deschise şi pe serafimi lăudându-L pe Dumnezeu cu cântarea ***„Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot”***, cu această întreită doxologie dedicată Unui Singur Dumnezeu.

Psalmii de asemenea ne vorbesc despre Fiul şi Cuvântul Lui Dumnezeu, despre Duhul cel Sfânt pe care noi Îl cerem să nu-L ia de la noi ***„Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine”***, dar ***„zis-a Domnul Domnului meu, şezi de-a dreapta Mea, până ce voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale”.***

Iată deci câteva din descoperirile Sfintei Treimi încă din Vechiul Testament, mai clar, mai clare aceste descoperiri sau mai ascunse, în umbră, în simboluri. Dar oamenii au putut să-L cunoască pe Dumnezeu ca şi Creator, ca şi ocrotitor sau proniator al lumii.

Prin Întruparea Fiului Său, Dumnezeu însă ni S-a descoperit ca şi Mântuitor. Căci ***numele Lui Iisus, Iosua sau Iehosua în limba ebraică înseamnă Dumnezeu mântuieşte. Şi-L numim şi noi pe Hristos, Iisus, adică Dumnezeu Mântuitorul şi Hristos adică Unsul sau Mesia, pentru că Hristos este Fiul şi Cuvântul Lui Dumnezeu Cel Veşnic.***

Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan începe evanghelia sa prin aceste cuvinte care vin iată în completarea şi în detalierea tuturor revelaţiilor din Vechiul Testament despre Dumnezeu ***„La început a fost Cuvântul, şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul. Toate prin El s-au făcut şi nimic din ce s-a făcut nu s-a făcut fără El.”***

Şi legând cu al doilea stih al Vechiului Testament al cărţii Facerii, al primului capitol din cartea Facerii că ***„Duhul Lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor.”***

Iată vedem cum Dumnezeu le lucrează pe toate prin Fiul Său şi în Duhul Sfânt. Iar psalmistul zice ***„trimite-vei Duhul Tău şi vei înnoi faţa pământului”.***

Dumnezeu iată toate le lucrează prin Fiul, prin Cuvântul Său şi în Duhul Său.

Sfântul Atanasie cel Mare în secolul al IV-lea vorbea despre cele două Braţe ale Lui Dumnezue care se manifestă sau se arată în lumea creată de El - Fiul şi Duhul Sfânt.

Noi cunoaştem despre Dumnezeu, nu prin puterea raţiunii noastre de altfel, create de Dumnezeu tocmai spre a-L cuprinde sau spre a-L vedea, spre a-L cunoaşte, ci mai întâi pentru că ***Dumnezeu Însuşi ni S-a descoperit şi ne doreşte, vrea să-L cunoaştem pe El.*** Iniţiativa este a Lui Dumnezeu, El a suflat asupra noastră puterea cunoscătoare sau raţională şi deopotrivă iubitoare prin care noi ne înălţăm din lumea creată depăşind hotarele sau marginile obiectelor, ale conceptelor, ale ideilor, ale lucrurilor sensibile şi inteligibile ca să-L vedem pe El, să-l cunoaştem pe El ca Persoană iubitoare.

Pentru că dacă despre un om nu putem epuiza niciodată calităţile şi luminile lui şi cu atât mai mult taina lui în oricâte cuvinte cât de frumoase sau de pline de emoţie am spune, cu atât mai mult despre Dumnezeu toată limba amuţeşte, toate cuvintele sunt neputincioase şi mărginite.

În teologie sau în cunoaşterea Lui Dumnezeu există pe de o parte această latură raţională, pozitivă prin care noi afirmăm despre Dumnezeu calităţi ale Lui pe care le cunoaştem, le simţim, le trăim din viaţa de zi cu zi sau din descoperirea Lui în istorie şi în cosmos că ***Dumnezeu e Bun, e Iubitor de oameni, e Făcător de viaţă, e Atotînţelept, Atotputernic, plin de toate perfecţiunile şi încă mai presus de ele.***

Sfântul Maxim spune că Dumnezeu este „de infinite ori infinit mai presus de orice cuvânt omenesc sau îngeresc, de orice treaptă existenţială care ţine de lumea creată.”

Dumnezeu în plinătatea, în puritatea, în puterea şi în Iubirea Lui e mai presus de toate exprimările despre El. Şi intrăm astfel în cea de-a doua latură sau perspectivă a cunoaşterii Lui Dumnezeu, cunoaşterea negativă, sau atunci când încetează aceste concepte şi în faţa lor se deschide taina necuprinsă a Dumnezeirii.

E ca şi cum după ce ai urcat pe vârful unui munte, văzând cât de frumos e peisajul rămâi în uimire sau în extaz depăşind toate frumuseţile acumulate de până atunci.

- ***Dumnezeu nu e Bun, e mai presus de toată Bunătatea şi de cât poate înţelege omul sau pot înţelege îngerii în Bunătate, e Suprabun.***
- ***Dumnezeu e mai presus de toată puterea. Ceea ce îşi arată în lume e o infimă parte din plinătatea energiilor Lui creatoare şi de Viaţă făcătoare.***
- ***Dumnezeu Îşi înfrânează puterile, lumina, în raportul Său cu lumea creată, nu pentru că El nu vrea să străbată cu bunătatea, cu razele Iubirii Lui lumea, ci pentru că lumea însăşi nu poate primi, nu e pregătită sau nu vrea să primească aceste puteri, aceste energii dumnezeieşti.***

Dumnezeu Atotputernic fiind, iată, devine neputincios în faţa libertăţii noastre care Îl refuză, care are şi această putere de a-L refuza. Vedeţi, de aceea ***Dumnezeu şi-a arătat bunătatea Lui deplină în raport cu omul, că nu L-a făcut pe om ca pe un robot, ca pe un buştean, care ascultă orbeşte poruncile Lui.*** Ci l-a făcut după chipul Său, cu libertate deplină.

Ce tată iubitor îşi arată faţă de copilul său asemenea dragoste încât îi dă ocazia sau îi dă şi dreptul de a-i refuza iubirea? Vedeţi cât de mult ne cinsteşte Dumnezeu pe noi oamenii şi cum nu ne agresează deşi ar putea, dar iată ne cheamă numai, ne sfătuieşte să-L cunoaştem, să împlinim cuvintele, poruncile Lui care sunt spre binele nostru.

Există această treaptă a cunoaşterii apofatice sau prin trăire, căci atunci când iubeşti pe cineva mai întâi trăieşti relaţia, iubirea cu el şi apoi vorbeşti despre el.

Aşa au trăit unirea sau vederea cu Dumnezeu şi Lui Dumnezeu, Sfinţii Prooroci, Sfinţii Apostoli, Sfinţii Martiri, Sfinţii Părinţi ai Bisericii, toţi sfinţii care din preplinul bucuriei iubirii Lui Dumnezeu ne vorbeau şi nouă şi ne vorbesc şi nouă despre El.

Dumnezeu Se descoperă oamenilor şi aceştia din bucurie vorbesc despre El, cunoscând măreţia, puterea dar şi smerenia sau sfiala în faţa libertăţii omeneşti.

Hristos Însuşi S-a pogorât pe pământ şi S-a smerit pe Sine, chip de rob luând, ascultător fiind până la moarte şi încă moarte pe Cruce şi ***nu ne-a forţat, n-a forţat pe nimeni să-L urmeze, să-L asculte sau să-şi ia Crucea - a chemat.*** Din Iubirea Lui jertfitoare până la moarte şi totodată până la Înviere am primit şi noi iată, poarta cunoaşterii şi a intrării în Împărăţia Lui Dumnezeu.

Dumnezeu ni S-a descoperit ca Iubire, şi Hristos pe pământ ne-a vorbit despre această Iubire a Lui Dumnezeu ***„căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe Fiul Său cel Unul Născut ca oricine crede în El să nu piară ci să aibă viaţă veşnică."***

Ni L-a dat nouă Dumnezeu-Tatăl, pe Fiul Său Cel Iubit ca pe El să-L ascultăm şi să-L urmăm, şi prin această cunoaştere a Lui să dobândim viaţa cea veşnică.

Dumnezeu nu ne ascunde nimic despre Sine, nu ne ascunde nimic despre lumea creată de El, ne deschide posibilităţile cunoaşterii, realităţii mai întâi necreate a Lui dar şi a lumii create de El în frumuseţea ei originală şi plină de semnificaţii. Căci Duhul Sfânt Creator al Lui Dumnezeu mişcă toate particulele universului într-o simfonie cosmică mai frumoasă decât orice creaţie omenească.

Vedeţi crinii câmpului, cât de frumoşi sunt, şi totuşi mâine se usucă. Frumuseţea Lui Dumnezeu e netrecătoare dar se manifestă şi prin florile lumii, prin păsările, prin creaturile, prin luminile stelelor, prin mersul planetelor prin întrepătrunderea şi întreţeserea asta a sensurilor lucrurilor care nu se mişcă haotic ci toate au nişte direcţii şi nişte mişcări precise.

Spre răsuflare a trimis Dumnezeu aerul pe pământ iar din apă a plămădit viaţa, soarele fiind cel care întreţine la nivel biologic această viaţă. Dar nu soarele, nici aerul, nici apa au creat-o, ci Duhul Creator de viaţă a Lui Dumnezeu. El face să pulseze viaţa la toate nivelurile existenţei, mineral, vegetal, animal, uman şi îngeresc.

Duhul Sfânt al Lui Dumnezeu care de la Tatăl purcede, iată ne ajută şi pe noi să cunoaştem minunatele lucrări ale Lui Dumnezeu din creaţie şi din istoria mântuirii noastre.

Hristos ne-a vorbit cel mai deplin despre Sfânta Treime.

În evanghelia după Ioan şi în toate scrierile din Noul Testament ale ucenicilor Săi Îl vedem pe Dumnezeu şi-L cunoaştem pe Dumnezeu, Sfânta Treime ***„Eu şi Tatăl Meu, Una suntem"*** spune Hristos în capitolul al paisprăzecelea de la Ioan, ***„Vă voi trimite vouă pe Duhul Sfânt, Mângâietorul, Care de la Tatăl purcede şi Acela vă va călăuzi pe voi la tot Adevărul, căci din ale Mele va lua şi vă va vesti vouă."*** Iată cum Duhul Sfânt ne călăuzeşte spre unirea şi cunoaşterea Lui Hristos. ***Nu ne apropiem de Dumnezeu - Sfânta Treime decât prin Duhul Sfânt, Cel care mişcă***

inimile noastre în rugăciune ca să strigăm „Avva Părinte" către Dumnezeu. Şi să-L mărturisim pe Dumnezeu – Sfânta Treime.

Apoi ***ucenicii Lui Hristos ne-au transmis şi nouă învăţătura despre Dumnezeu Cel Unul în fiinţă dar Întreit în Persoane.*** Prin ce? Prin toate rânduielile bisericeşti.

Mai întâi de toate prin Botez, căci Hristos a zis în evanghelia după Matei, ultimul capitol ***„mergeţi la toate neamurile botezându-le în numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh şi învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă."*** Iată că Mântuitorul Hristos ne arată că adevăratul Botez este în numele Sfintei Treimi, în întreita scufundare adică în numele fiecărei Persoane şi tododată în amintirea celor trei zile cât a stat Mântuitorul Hristos în mormânt.Asta este Tradiţia Apostolică despre cunoaşterea Lui Dumnezeu.

Mai târziu Sfinţii Părinţi, trăind şi explicând învăţătura Sfinţilor Apostoli au aşezat în formule dogmatice şi în reguli de administrare bisericească toate rânduielile de la Hristos, despre viaţa cea duhovnicească, despre cunoaşterea Lui Dumnezeu şi despre participarea noastră la taina şi la viaţa Lui Dumnezeu.

De aceea se cade să cunoaştem învăţătura ortodoxă despre Dumnezeu aşa cum ne-au lăsat-o Sfinţii Părinţi, şi amintim câţiva, Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie Teologul, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Nicolae, ***Sfântul Spiridon, cel care a arătat Unitatea Treimii prin acea minune la Sinodul Întâi Ecumenic,mai ţineţi minte? A luat o cărămidă şi a zis, „precum în această cărămidă sunt trei elemente apa, pământul şi focul care coexistă şi dau o singură substanţă, aşa în Sfânta Treime sunt Trei Persoane, de o fiinţă, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt." Şi a strâns o cărămidă în mână şi a curs apa pe pământ, ţărâna i-a rămas în palmă iar flăcările s-au văzut ieşind dintre degetele lui.***

Ce concret a dovedit Sfântul Spiridon care era un om simplu, un păstor de oi dar care-L cunoştea pe Dumnezeu, iată în simplitatea şi în curăţia lui avea trăirea mistică la nivelul trăirii dogmatice.

De aceea şi noi să urmăm învăţăturii Sfinţilor Părinţi şi să-L cunoaştem pe Dumnezeu aşa cum El S-a descoperit nouă, nu să ne plăzmuim noi un idol în minte, să facem o altă ideolatrie, rătăcindu-ne de la Adevăr.

Căci aşa au greşit toţi care au început ***ereziile antitrinitare***, adică ***împotriva Sfintei Treimi.***

- *Şi cel dintâi a fost Arie cu învăţătura lui care contesta faptul că Fiul lui Dumnezeu, Hristos este de o fiinţă cu Dumnezeu Tatăl. Îl necinstea şi zicea că era o creatură, prima dintre toate creaturile Lui Dumnezeu. Fiul şi Cuvântul Lui Dumnezeu se naşte din veci din Tatăl şi El S-a Întrupat pe pământ de la Duhul Sfânt şi din Pururea Fecioara Maria.*
- *Apoi a fost Macedonie care a fost combătut la Sinodul al II-lea Ecumenic şi care combătea faptul că Duhul Sfânt al Lui Dumnezeu este necreat. El zicea că Duhul Sfânt este o creatură şi că doar Dumnezeu –Tatăl şi Fiul sunt Persoane dumnezeieşti – fals.*
- *Apoi au venit alţi eretici care ziceau că cele Trei Persoane de fapt, dumnezeieşti sunt Una singură, care se manifestă în trei feluri diferite şi aceştia era numiţii modalişti.*
- *Alţii căzuseră într-un triteism considerând că cele Trei Persoane sunt trei dumnezei care nu au aceeaşi fiinţă ci sunt separaţi.*

- *Iar alţii au răstălmăcit cuvintele Sfintei Scripturi, cuvintele Lui Hristos cum sunt catolicii care au adăugat erezia filioque spărgând unitatea Sfintei Treimi şi zicând că Duhul Sfânt ar purcede şi de la Tatăl şi de la Fiul.*
- *După aceştia au venit alţi şi alţi eretici care au împrăştiat turma Lui Hristos în lumea apuseană mai ales, şi au reluat nişte învăţături din antichitate, fie din lumea păgână şi superstiţioasă, fie din lumea iudaică, care considera că Dumnezeu este Unul, dar o singură persoană. Şi astăzi iudeii cred că Dumnezeu este un Dumnezeu monopersonal şi asta iarăşi este o erezie contemporană care se regăseşte în doctrinele religioase ale timpului nostru.*

De aceea noi, se cade să cunoaştem mai întâi de toate Simbolul de Credinţă, Crezul, care ne mărturiseşte şi nouă în modul cel mai concis **credinţa descoperită şi dată sfinţilor o dată pentru totdeauna, credinţa într-Unul Dumnezeu, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, de o fiinţă şi de o cinste şi de o slavă în veci.**

Apoi Dumnezeu - Sfânta Treime e prezentă în formulele noastre de închinare, chiar în semnul Sfintei Cruci, căci cele trei degete strânse reprezintă Sfânta Treime şi Unime, iar cele două degete strânse în palmă adunate, reprezintă firea divină şi firea umană ale Lui Hristos, Fiul Lui Dumnezeu care S-a Întrupat pe pământ şi El ne-a deschis calea mântuirii prin Cruce.

Când zicem „Slavă Tatălui, şi Fiului şi Sfântului Duh" mărturisim de asemenea unitatea şi diversitatea Treimii.

Apoi alte rugăciuni le rostim şi le auzim la Sfânta Liturghie, când preotul zice binecuvântarea ***„Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea Lui Dumnezeu Tatăl, şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi toţi!".***

Iată că Trei sunt care mărturisesc în cer, Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh şi aceşti Una sunt.

Să-L cinstim şi noi pe Dumnezeu în Unitate, în unitatea de credinţă cu Sfinţii Părinţi, cu Sfinţii Apostoli şi să nu ne lăsăm amăgiţi de noua construcţie babilonică a ecumenismului, sau a globalismului care îndepărtează pe oameni de la Hristos cel Adevărat propunând un idol după chipul şi asemănarea mai marilor lumii acesteia care nu-L au pe Hristos.

Dumnezeu să ne dea putere şi înţelepciune ca să trăim în această Cincizecime continuă a Bisericii sub adumbrirea, sub inspiraţia, ocrotirea şi luminarea Sfântului Duh, Care nu a plecat niciodată în concediu, ci a fost pururea lucrător

în Biserica Lui Hristos, în Biserica Ortodoxă şi a dat, a rodit, mereu sfinţi în fiecare generaţie. Aşa să ne lumineze Dumnezeu! Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Ciprian Negreanu - Predici la Praznicul Sfintei Treimi, a doua zi de Rusalii

Predici ale Părintelui Ciprian Negreanu (Cluj-Napoca) la Praznicul Sfintei Treimi, a doua zi de Rusalii (2011)

"În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Suntem în a doua zi de Rusalii. Până acum două-trei veacuri se ţineau şi a doua zi şi a treia zi de Rusalii, aşa cum se ţine şi la Paşti şi la Crăciun. Mai sunt zone şi în ţara noastră unde se mai ţine şi a treia zi, dacă vă duceţi prin părţile Maramureşului sunt sate care au hram a treia zi de Rusalii. [...]. Şi, cu adevărat, sărbătoarea aceasta merită să fie astfel cinstită. Acestei a doua zi de Rusalii târziu i s-a dat această rânduială de a fi cinstită Sfânta Treime, târziu, pentru că dintru început, toate cele trei zile şi nu numai cele trei zile, toată săptămâna de după Rusalii era pusă în cinstea Pogorârii Duhului Sfânt, a naşterii Bisericii, era Biserica lui Hristos atunci. ***Într-un fel sau altul, am zice că ea a fost zămislită pe cruce din sângele care a curs din coasta lui Hristos şi prin moartea Sa, prin jertfa Sa, dar s-a născut acum la Rusalii, când dintr-o mână de oameni, 11 oameni şi alţi câţiva zeci care s-au alăturat lor, va începe acest vârtej care va schimba lumea întreagă.***

Ca un vârtej a fost nu numai vuietul Duhului Sfânt care s-a auzit atunci în Ierusalim şi s-au înspăimântat toţi, s-au înfricoşat şi s-au mirat, încât au venit din

toate părţile Ierusalimului la casa unde erau adunaţi Apostolii, unde s-a auzit că s-a dus vuietul de vânt care vine repede şi acest vuiet de vânt parcă a continuat să se rotească şi să cucerească o lume întreagă.
Aşa cum spunea părintele Teofil „Nu am văzut Duhul Sfânt…" – şi el o zicea chiar orb fiind, neputând să vadă – „…dar am auzit vuietul Lui" şi vorbea de oameni în care a simţit că vuia Duhul Sfânt, nu neapărat în glasul lor, nu neapărat prin mişcările lor, ci prin tot ceea ce erau ei.

A simţit că acel vuiet al Duhului Sfânt nu a încetat în acei oameni şi el nu va înceta până la sfârşitul veacurilor şi va fi neîncetat în Biserică, simplu, în Taine, ascuns în slujbe, smerit, dar din când în când toţi îl vom auzi ca un vuiet care vine repede, ca o trezire a sufletului, ca o luminare a inimii, a conştiinţelor, care din când în când va schimba atmosfera, aerul duhovnicesc al sufletelor noastre şi din aerul acela stătut, obosit, parcă fără oxigen duhovnicesc, unde suntem aproape ca într-un leşin, ca într-o moarte sufletească, se înnoieşte aerul, pnevma, Duhul Sfânt, Care înnoieşte duhovniceşte sufletele noastre şi le umple de viaţă.

Acest vârtej al Duhului Sfânt nu va înceta, plecat din Ierusalim prin cei 11 şi alţi câţiva zeci şi a continuat prin miile care au crezut prin cuvântul lui Petru şi cuvântul Apostolilor şi acest vârtej a cucerit o lume întreagă şi cucereşte neîncetat inimile celor care vor să asculte. Căci şi atunci când mulţi au venit să asculte ce ziceau Petru şi Apostolii şi când au auzit vuietul de vânt care vine repede au venit mulţi acolo să vadă, dar unii luau în râs şi batjocoreau acea bucurie fără seamăn a Apostolilor, acea luminare a conştiinţelor lor, acea neputinţă de a mai tăcea. Ei n-au mai putut să tacă după ce Duhul Sfânt a vorbit şi a mărturisit în inimile lor, nici unul dintre ei n-a mai putut să tacă, cu grăbire, parcă.

Cuvintele spuse de la începutul lumii, spuse doar de Hristos-Dumnezeul nostru, dar spuse acum şi de gura omului obişnuit, de gura noastră, a făpturii, acelea care trebuiau spuse de la început, acelea pe care Dumnezeu ne învaţă să le spunem dintru început.

A adus Dumnezeu înaintea omului toate animalele unul câte unul şi l-a pus să le dea nume. Şi omul le-a dat nume animalelor şi Părinţii ne spun că numele lor nu era un nume cum dăm noi acum căţeilor sau pisicilor din curtea noastră, ci numele, după cum se ştie şi la evrei, are în sine definiţia acelei fiinţe. Definea prin sine acea fiinţă, o mărginea sau o dezmărginea, îi arăta toate posibilităţile, capacităţile acelei fiinţe.

Deci omul se făcea creator împreună cu Dumnezeu şi definea lucrurile, le dădea măsurile, nu numai că le observa, le vedea, le cunoştea, ci cunoştea şi rostul fiecărui lucru pe pământ, că a-l defini, a-i spune numele însemnă să-i cunoşti rostul, pentru ce a fost făcut de Dumnezeu şi care-i e sfârşitul. Înseamnă să fii şi profet şi Adam era şi profet şi el şi profetiza când spunea aceste lucruri. Şi era şi ca un împărat, cele trei demnităţi pe care omul le-a pierdut, deci era ca un împărat, dădea nume, dădea rost al lucrurilor pe care Dumnezeu i le dăduse, avea demnitatea împărătească, era profet, pentru că vedea spre ce trebuie să urce, spre ce trebuie să meargă, adică spre Dumnezeu şi tot la Dumnezeu să urce mintea noastră prin ele şi în acelaşi timp era demnitatea preoţească, aceea că el mijlocea pentru ele, omul mijloceşte şi ridică toată făptura spre Dumnezeu.

Mintea omului, inima lui, sufletul lui, rugăciunea, acestea ridică toată făptura spre Dumnezeu şi o întoarce spre rostul ei. Omul a pierdut aceste demnităţi şi acele cuvinte pe care Adam şi Eva începuseră să le înveţe în Rai, acel rost al făpturii întregi, dar, mai mult decât atât, rost al său,Crearea Evei din Adam începuse să zică Adam rostul său, rostul legăturii sale cu femeia şi bucuria întâlnirii cu celălalt, era o bucurie întâlnirea cu celălalt.

Primul cuvânt pe care l-a spus Adam după ce a fost zămislită Eva din coasta lui a fost de bucurie mare, de profeţie, a profetizat: Aceasta se va numi femeie! şi toate celelalte. A profeţit, deci îşi păstra demnitatea de profet, de preot în acelaşi timp, că prin ea se bucură mai mult decât de orice şi prin ea se înălţa la Dumnezeu şi trebuia s-o ajute şi pe ea şi ea să-l ajute şi pe el tot timpul la urcarea spre Dumnezeu. Deci şi ea avea aceeaşi lucrare, aceeaşi demnitate preoţească şi aceeaşi demnitate profetică şi aceeaşi demnitate împărătească, ***aceeaşi demnitate pe care la fiecare nuntă noi încercăm să o rememorăm, în fiecare cuplu parcă Dumnezeu pune început din nou şi ei sunt reaşezaţi parcă ca şi Adam şi Eva în Rai, cu aceleaşi demnităţi, punându-se cununi pe cap ca şi la regi. Asta preînchipuie. Ei sunt repuşi parcă de Dumnezeu în aceeaşi demnitate împărătească în care au fost puşi atunci şi pe care au pierdut-o după aceea, dar prin faptul că vin acum şi se cer unul pe celălalt înaintea lui Dumnezeu, ea îl cere pe el ca fiu al lui Dumnezeu şi el o cere pe ea ca fiică a lui Dumnezeu, lui Dumnezeu i-o cere şi i se închină lui Dumnezeu şi Îl cheamă la acea legătură şi la acea nuntă, ei îşi redobândesc parcă aceste demnităţi pe care omul le avea.***

Cuvintele pe care încerca să le rostească şi care defineau lucrurile şi le dădeau substanţă şi folos şi rost, pe acestea le-a pierdut Adam şi acum, o dată cu Pogorârea Duhului Sfânt, din nou le dobândeşte omul, puterea de a spune adevărul lucrurilor, de a spune substanţa lor cea mai adâncă, firea lor. Făptura toată aşteaptă cu durere,

cum spune Sfântul Apostol Pavel, arătarea fiilor lui Dumnezeu. Aşteaptă făptura toată pentru că nu mai are cine să o definească, să o recunoască, să o întoarcă spre Dumnezeu, să-i arate folosul, rostul. Ea îşi pierde fireasca sa îndreptare spre Dumnezeu, căci prin om se îndreaptă ea spre Dumnezeu, toată făptura suferă aşteptând ca adevăratul om să se întoarcă, el să-şi redobândească starea aceea şi după aceea şi ea toată să se întoarcă spre Dumnezeu.
De aceea, în icoana Rusaliilor, sub Apostolii care primesc Duhul Sfânt în foişorul unde L-au văzut şi pe Hristos când li S-a arătat, trecând prin uşile încuiate, coboară Duhul Sfânt pe neaşteptate, ca un vânt care vine repede, sub chip de limbi de foc se aşează peste fiecare şi dedesubt îl vedem pe un rege bătrân ca într-o închisoare care îşi întinde cu nădejde haina Sa şi în această haină are 12 suluri de hârtie.

Acela este preînchipuirea făpturii, a întregii făpturi, a cosmosului, a lumii întregi, care aşteaptă cu durere arătarea fiilor lui Dumnezeu, arătarea lui Dumnezeu, descoperirea din nou a adevărurilor veşnice pe care omul le-a pierdut şi pe care n-a vrut să le mai recunoască, n-a vrut să le mai mărturisească, şi prin această mărturisire se ridică şi făptura, prin această glăsuire se întorcea şi natura la chipul ei şi acela este chipul cosmosului bătrân, aşa cum ne spune Sfântul Petru în Epistola sa: Cerurile vor arde de istov, de bătrâneţe, de oboseală. Asta înseamnă. Cerurile şi pământul, la sfârşitul veacurilor, vor arde de istov, adică nu de bătrâneţea aceasta ca ani şi ca vremi, ci de bătrâneţea păcatului, de urâciunea păcatului care le-a îmbătrânit, a omului care nu le mai apropie de Dumnezeu, nu le mai întoarce, nu le mai găseşte rostul. Ele, ca şi omul, îşi găsesc adevărata frumuseţe. Ceilalţi oameni îşi capătă frumuseţea lor adevărată prin faptul că îi vedem ca pe făpturi ale lui Dumnezeu, ca pe chipuri ale lui Dumnezeu, ca şi oameni pentru care a murit Hristos, pentru care Şi-a pus sufletul şi atunci ei capătă o altă frumuseţe prin această vedere duhovnicească a noastră pe care Duhul Sfânt ne-o dă să vedem prin credinţa în Hristos.

Aşa şi cosmosul acela îmbătrânit aşteaptă cu nădejde, sub zăbrelele acelea ale înţelegerii greşite, mărturia celor 12 Apostoli care va întoarce lumea întreagă spre o înţelegere bună a făpturii, a rostului lumii. Că lumea nu este făcută nici numai să ne îndestulăm sau numai să trăim aici sau numai să ne îngrijim sau numai să ne ajutăm, nici celălalt nu este numai un ajutor pentru noi, ci făptură şi celălalt sunt zidiri ale lui Dumnezeu, sunt taine ale lui Dumnezeu cu noi, sunt lucrări mari, sunt cei pentru care Dumnezeu Şi-a pus sufletul, ***că nu este dragoste mai mare decât a-şi pune cineva sufletul pentru prietenii săi. Şi şi-a pus sufletul pentru aceştia, nu numai sângele şi S-a dat răscumpărare pentru mulţi, S-a dat răscumpărare, adică El S-a pus pe cealaltă balanţă a talerului pe care diavolul pusese semnăturile noastre, ca şi cum am fi făcut nişte contracte cu diavolul, nişte***

semnături cu care am semnat înţelegeri, prin păcat omul cade în înţelegeri cu diavolul, prin înţelegerea şi folosirea greşită a lumii, prin apropierea greşită faţă de aproapele nostru, prin folosirea lui, până la urmă, că îl folosim atunci când nu ne întoarcem spre el aşa cum ne-a învăţat Dumnezeu.
Dacă ne este de folos, atunci e important, altfel nu ne interesează – acest fel de a-l vedea pe celălalt e un contract neîncetat cu diavolul. Cine face aşa, cine învaţă aşa, cine priveşte aşa lumea este într-o continuă relaţie contractuală cu diavolul. Şi ca nişte suluri stau aceste contracte pe taler, iar în schimbul acestora se pune Hristos, că El Şi-a pus sufletul răscumpărare pentru mulţi, Şi-a dat Trupul şi Sângele ca jertfă. Diavolul pe cine a prins nu mai lasă.

Cămătarul, de care se feresc toţi, că, dacă s-a împrumutat cineva de la el, nu mai scapă de cămătarul acela până nu va da înzecit, până nu-ţi scoate tot nu te va lăsa. Diavolul e înzecit mai rău decât un asemenea cămătar. El, dacă s-a prins de tine şi i-ai dat loc şi ţi-ai făcut legătură cu el, chiar dacă atunci ţi se părea că nu-ţi face nici un rău, mai târziu, când vei voi să scapi şi vei vedea urâciunea lui, nu vei mai putea scăpa. În locul tău în această luptă, în locul plăţii pe care trebuia să i-o plăteşti diavolului – care e ca un dealer de droguri, îţi dă la început gratuit: numai hai, hai şi zici: ce bine, ce frumos e cum zice acesta, mă simt chiar bine şi nu-ţi cere nimic, dar după ce devii dependent şi nu mai poţi trăi fără, îţi cere totul, cu vârf şi îndesat – iar datoriile noastre sunt nenumărate, că ne-am dat lui cu voie, de mii de ori, cu fiecare gând, prin fiecare înţelegere greşită a lumii, prin fiecare folosire a celuilalt şi prin îndepărtarea de gândul adevărat al lui Dumnezeu şi de rostul pentru care ne-a zidit El, noi ne facem fiii lui.

Aşa cum Mântuitorul le spune evreilor: Voi nu sunteţi fiii lui Avraam, ci sunteţi fiii diavolului, că faceţi poruncile lui, îl ascultaţi pe el, se poate zice şi despre noi acelaşi lucru: ne numim fii ai lui Dumnezeu, dar prin faptele noastre suntem fiii [diavolului], că facem ceea ce ne spune el. Şi atunci suntem prinşi în mrejele lui. ***În schimbul acestei datorii Dumnezeu Se dă, noi n-avem cu ce plăti.***

Când, în pilda [datornicului nemilostiv], vreo 500 de tone de aur, cei 10.000 de talanţi, datorie a celui care vine şi zice: Lasă-mă puţin, că-ţi voi plăti, Dumnezeu zice: Ţi le iert, înţelesul cel adânc este nu numai că Dumnezeu zice că nu te las să te mai duci, că poate plăteşti, ci ţi le iert toate, înţelesul este că plăteşte El în locul nostru cele 500 de tone de aur, pe care omul nu le poate plăti, că atât sunt cei 10.000 de talanţi, omul nu le poate plăti nicicum. Şi atunci Dumnezeu Se dă în schimbul nostru, Dumnezeu e Cel Care Se pune pentru noi, atunci când omul se întoarce către El, când Îl doreşte pe Hristos, când cere cu durere, când vine cu tot sufletul pe Dumnezeu, cum zice Mântuitorul: ***Veniţi la Mine, toţi cei osteniţi şi***

împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi. Prin aceşti osteniţi şi împovăraţi de greutatea legăturilor lor cu diavolul, de greutatea şi amăreala de pe cerul gurii lor din gustarea numai a veacului acestuia şi a înţelegerilor greşite, dacă un om ca acesta vine şi strigă către Dumnezeu, Dumnezeu îl reînnoieşte pe om, îi pune un nou început, îi dă demnităţile cele vechi din nou, îl face împărat al făpturii, îi schimbă firea – asta înseamnă pocăinţă, adică schimbarea minţii, metanoia, meta=schimbare, mai presus; nous=minte, înţelegere.

Pocăinţa înseamnă în primul rând schimbarea minţii şi după aceea lucrările exterioare, un fel de a fi diferit. Dar, în primul rând, trebuie schimbarea minţii, să înţelegi altfel făptura şi pe om, să-l priveşti pe om şi făptură după cum ne-a învăţat Dumnezeu să le privim. Adică să credem acest vuiet al Duhului Sfânt care vine şi schimbă vechea mreajă a vrăjii lumii. Lumea era şi este ca sub o vrajă. Despre aceasta au vorbit profeţii de demult, că lumea este vrăjită, lumea întreagă, omul este ca sub o vrajă adâncă, parcă i s-au legat ochii să nu vadă, să nu cunoască adevărurile pe care le-a pus Dumnezeu în făptură. I s-au legat ochii să nu vadă că toate se duc spre Dumnezeu. S-a lăsat el legat, de fapt şi s-a legat chiar el pe sine ca să nu vadă scopul şi rânduiala fiecărei făpturi, ca să nu vadă scopul vieţii lui, ca să nu vadă frumuseţea veacului acestuia şi pentru ce a făcut Dumnezeu această frumuseţe şi pentru ce a împodobit atât de mult lumea, căci dacă pe crinii câmpului i-a îmbrăcat Dumnezeu aşa, cu atât mai mult pe voi, puţin credincioşilor.

Auziţi, parcă, cu câtă durere şi cu reproş ne spune Dumnezeu! Parcă ne-ar spune: Nu vedeţi de ce a pus Dumnezeu atâta frumuseţe în făpturile acestea? Nu doar ca să atragă gâzele şi ca să încânte ochiul nostru sau ca să trecem pe acolo să polenizăm crinii, această frumuseţe n-a pus-o pentru aceasta, Mântuitorul ne zice şi pentru ce i-a îmbrăcat aşa, pentru că noi suntem cu mult mai mult decât crinii câmpului, ca şi cum ar spune: ***Aduceţi-vă aminte ce rânduială a pus Dumnezeu cu voi, ce vă cere vouă, la ce frumuseţe vă cheamă Dumnezeu!***

Apoi zice: Iar dacă pe păsările cerului, care nici nu cultivă, nici nu pun în hambare, Dumnezeu le hrăneşte – Dumnezeu ne învaţă să ne uităm la păsările cerului şi iarna le vedem zburând şi cele mai multe ies, cu mila lui Dumnezeu, din iarnă şi le hrăneşte Dumnezeu – şi două vrăbii duse în târg nu sunt uitate înaintea lui Dumnezeu, dacă şi pe acestea le ştie Dumnezeu şi cu ce se hrănesc şi ce au nevoie, cu atât mai mult pe voi, puţin credincioşilor. Nu vă îngrijoraţi ce veţi mânca şi veţi bea – nu vă îngrijoraţi, nu "nu vă îngrijiţi", că omul se îngrijeşte, dar nu vă îngrijoraţi, nu staţi într-o continuă îngrijorare, frică, tulburare.

Auziţi la ce gândire ne cheamă Dumnezeu, auziţi pentru ce e făptura făcută aşa, pentru ce e frumoasă, pentru ce vedem ce făpturile acestea trăiesc fără să-şi pună în hambare, trăiesc ca prin ele să ne înveţe Dumnezeu ceva. Şi multe altele ne învaţă Dumnezeu, multe, multe.

Dar toate aceste învăţături ale lui Dumnezeu strică vraja sub care era legat omul, vraja cu care l-a legat diavolul din Rai şi sub care omul a căzut de atunci, din vechime şi s-a pierdut suflul Duhului Sfânt care a suflat peste om şi l-a trezit la viaţă şi l-a făcut suflet viu. Şi Părinţii zic ce înseamnă suflet viu; putea să zică suflet, dar zice suflet viu sau suflet însufleţit, ca şi cum ar fi de două ori acelaşi lucru. Nu, înţelesul este acela pe care îl zic Sfinţii cei mari când spun că [el] l-a făcut Dumnezeu pe om suflet, i-a dat şi suflet, dar nu numai suflet, ci şi Duh Sfânt, l-a îmbrăcat din facerea lui în Duh Sfânt! L-a trezit la viaţă, i-a înseninat, i-a însufleţit inima, fiinţa, cu acest Duh Sfânt pe care omul l-a pierdut când a călcat porunca şi a ascultat sfatul vrăjmaşului şi mintea lui s-a schimbat şi el a căzut ca sub o vrajă şi a ascultat de glasul diavolului, de minciunile lui, de ce spunea el despre Dumnezeu, inima lui şi mintea lui au intrat ca sub o vrajă ascunsă, adâncă şi cu toate încercările lui Dumnezeu de a-l trezi, spunându-i: Adame, unde eşti? De ce ai făcut asta?, omul nu s-a trezit, n-a vrut să asculte.

Suflul acela care îl trezise la viaţa vie, adevărată, adâncă, suflul Duhului Sfânt, acela este Cel pe Care Dumnezeu L-a trimis în ziua de Rusalii, L-a vărsat din nou peste om. Dacă la Eva şi la Adam, la care Dumnezeu a venit, ar fi găsit putină pocăinţă şi durere, acest suflu al lui Dumnezeu S-ar fi întors peste om, Duhul Sfânt S-ar fi întors asupra lor şi ei nu s-ar mai fi simţit goi, că erau goi de Duhul Sfânt şi au încercat să umple acest gol al sufletului cu tot felul de lucruri exterioare, cum încercăm şi acum. Oricine are un gol imens interior, încearcă să-l umple cu lucruri exterioare, crezând că-l va acoperi vreodată. Nu se va acoperi.

Şi acelaşi suflu al lui Dumnezeu suflă din nou şi să ştiţi că nu s-a oprit acest suflu al lui Dumnezeu, acest vânt care vine repede, parcă simţim asta în cuvântul Mântuitorului Care zice: ***Foc am venit să arunc pe pământ şi cât aş vrea să fie acum aprins acesta.*** Adică Îmi doresc să vină repede acesta peste voi, această însufleţire, să vă umple iar de Duhul Sfânt, să vă scoată de sub vraja veacului acestuia, să vă umple iar minţile de Dumnezeu, să vă întoarcă iar firile la firea adevărată a omului. ***Să ştiţi că acel suflu al lui Dumnezeu se simte şi acum în Biserică şi este neîncetat.*** Şi cei care vor crede că sunt oameni păcătoşi şi vor şti asta şi Îi vor cere ajutorul lui Dumnezeu, prin Sfintele Taine, prin Spovedanie, prin Împărtăşanie, prin pocăinţă, prin metanoia, se vor umple iar de Duh Sfânt.

Nu se poate să nu fi simţit măcar o dată în viaţă acest suflu, această lucrare, acest vuiet al Duhului Sfânt, în care toate parcă s-au luminat, parcă le-aţi înţeles dintr-o dată, parcă s-au umplut toate de lumină şi au căpătat rostul lor, frumuseţea lor fără seamăn. Frumuseţea pe care omul vrăjit de vraja veacului acestuia o vede în om, în celălalt şi despre această frumuseţe s-au umplut cărţi întregi ale scriitorilor şi poeţilor, e nimic faţă de frumuseţea pe care o vede omul care s-a luminat, care şi-a întors mintea spre Dumnezeu, câştigat din această metanoia şi a primit Duhul Sfânt într-o mică măsură, pe cât era lui cu putinţă, această bucurie şi această frumuseţe pe care o vede el în făptură şi în celălalt este de nespus.

Despre aceasta, un părinte din Muntele Athos, Haralambie, spunea după ce a primit Duhul Sfânt, L-a simţit când a venit asupra lui, spunea că atâta frumuseţe vedea în făptură, atâtea înţelesuri vedea în Scripturi, în aproapele lui, încât spunea: „De ar fi stat lângă mine trei oameni neîncetat scriind sau înregistrând ce spun eu şi câte aveam să spun, n-ar fi prididit să scrie tot ce-mi dădea Dumnezeu şi toate minunăţiile pe care mi le descoperea clipă de clipă."

Şi aşa este, aşa însufleţeşte Dumnezeu inimile şi sufletele celor care se întorc spre El şi se umplu iarăşi de această trezvie, care este opusul acestei vrăji adânci, acestui văl care acoperă mintea noastră. Este o atenţie, o lumină a sufletului, o bucurie fără seamăn. Nu e o bucurie pentru care, de multe ori, îi fericim pe cei care sunt mai săraci cu duhul sau chiar cu boli psihice, că sunt zâmbăreţi şi noi îi fericim. Acela nu e fericit, cel care nu ştie de ce e fericit, dar râde tot timpul sau noi, în prostia noastră şi în puţinătăţile noastre, avem noi bucuriile noastre, nici nu ştim bine de ce, dar aşa simţim.

Nu, acea bucurie a Duhului Sfânt nu are seamăn, e prin luciditatea minţii, a inimii, prin lumina pe care o coboară Dumnezeu. Nu se compară, e de nespus, de neuitat. Cine a simţit măcar o dată aripa Duhului Sfânt trecând măcar prin apropierea sufletului său şi aducând cu ea adierea de bucurie fără seamăn a Împărăţiei lui Dumnezeu, la care El ne cheamă: ***Bine, slugă vrednică şi credincioasă, intră întru bucuria Domnului tău!*** Auziţi la ce bucurie ne cheamă Dumnezeu, la ce lumină, la ce cunoştinţă, la ce trezvie a minţii. Asta este Viaţa. Cine a trăit vreodată această Viaţă, n-o uită niciodată. Aceasta este viaţa veşnică la care ne cheamă Dumnezeu şi care s-ar traduce mai bine ca „viaţa fără de hotar", adică cu mii de înţelesuri, mii de deschideri, nu numai în înţelesul ei temporal sau spaţial, ci în toate capacităţile şi înţelesurile pe care noi nu le putem bănui acum.

Viaţa are amplitudini şi lucrări şi înălţări şi scăderi pe mii de alte planuri, pe care noi nici nu le bănuim. Viaţa este dez-hotărnicită, dez-mărginită prin Duhul Sfânt în

toate înţelesurile ei. Aceasta este viaţă fără de hotar pe care Dumnezeu ne-o promite, nu e viaţa fără de hotar numai temporal, ci în toate înţelesurile, e de nespus. Chiar filosoful Kant spunea că vedem lumea întreagă doar sub două aspecte, doar temporal şi spaţial, două deschideri ne-a făcut Dumnezeu, e ca şi cum cineva ne-ar pune nişte ochelari întunecaţi, maro şi vezi totul în două nuanţe de maro, maro-deschis şi maro-închis, dar atât. Ei, când o să dai jos aceşti ochelari o să vezi mii de culori, mii de miresme, mii de înţelesuri, asta privind numai prin măsura simţurilor. Dar când vor fi acestea la măsura sufletului, care nu are simţurile acestea exterioare, are alte simţiri.

La ce ne cheamă Dumnezeu? ***La acestea ne cheamă Dumnezeu! Să lucreze Duhul Sfânt în inima noastră, ca măcar o clipă să se atingă de inima noastră şi acea clipă să n-o mai putem uita niciodată şi să n-apucăm o viaţă întreagă să mărturisim acea clipă între oameni şi între apropiaţii noştri şi după aceea să ne ajute Dumnezeu ca acea clipă să fie doar o arvună a Împărăţiei. Această puţină trăire şi simţire a Duhului Sfânt, pe care măcar pe aceasta s-o avem cu toţii în veacul acesta să fie o arvună, dar pe care să n-o pierdem şi pe care să n-o uităm, iar dincolo, în Împărăţie, să dobândim şi cealaltă parte.***

Dumnezeu să ne ajute şi să ne întărească”.

Predici ale Părintelui Ciprian Negreanu (Cluj-Napoca) la Praznicul Sfintei Treimi, a doua zi de Rusalii (2013)

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

[...] [Astăzi] ne aducem aminte de Sfânta Treime, Care S-a descoperit, S-a făcut cunoscută deplin, la puterea noastră şi la măsura noastră de înţelegere şi de a putea primi, de a ne putea curăţa ca să primim Sfânta Treime şi de aceea ***Sfânta Treime este prăznuită după Pogorârea Duhului Sfânt, pentru că o dată cu Pogorârea Duhului Sfânt cunoaştem şi a treia Persoană a Sfintei Treimi şi prin aceasta putem spune că cinstim sau ne aducem aminte în mod deosebit de întreaga Sfântă Treime, de descoperirea Sfintei Treimi.***
Dar mai prăznuim descoperirea Sfintei Treimi imediat după Pogorârea Duhului Sfânt şi pentru faptul că ***de-abia după Pogorârea Duhului Sfânt în Biserică şi în noi, ca şi membri ai Bisericii, ca şi fii ai lui Dumnezeu, Duhul Sfânt vine şi dă mărturie despre Tatăl şi despre Fiul şi despre întreaga Sfântă Treime şi atunci de-abia acum putem vorbi despre o cunoaştere a Sfintei Treimi.***

De fapt, tot El a fost Cel Care mai târziu, veac după veac, generaţie după generaţie, a descoperit încetul cu încetul tot mai multe taine despre Sfânta Treime. De aceea sinoadele toate păstrau aceeaşi formulă: Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă… La orice sinod, dacă citiţi actele care s-au făcut la finalul lor, aşa scrie: Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă, că aşa este. Şi spuneau că icoanele se cinstesc sau că Mântuitorul are două firi în aceeaşi persoană sau că Mântuitorul are două voinţe şi două lucrări şi o singură Persoană sau că… părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă că Duhul Sfânt este Persoană dumnezeiască, cea de-a treia Persoană a Sfintei Treimi, părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă că Fiul este Persoană dumnezeiască, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi… ***Toate acestea au fost lucrări văzute de Părinţi, lucrări ale Sfântului Duh, Care dă mărturie, despre Care zicea Mântuitorul că multe ar fi avut să ne mai spună, dar nu le putem duce şi acestea ni le va spune Duhul Sfânt; va trimite la noi Mângâietorul, Care ne va spune nouă toate.***

Şi, într-adevăr, El nu numai atunci, în sinoade, ci încetul cu încetul, la măsura fiecărei generaţii şi a fiecărui neam în credinţă descoperă alte şi alte taine, aşa cum taina Maicii Domnului nu s-a descoperit dintr-o dată; nu era pregătită lumea să cunoască măreţia şi măsura şi cinstirea Maicii Domnului la care o chemase Dumnezeu şi cu care o împodobise, aşa că abia spre mijlocul veacului IV, chiar până spre sfârşitul veacului V, s-a putut temelui în învăţătura clară şi în toate cântările care s-au adăugat atunci în Biserică cinstirea Maicii Domnului. Aşa cum cinstirea sfinţilor nu s-a putut lămuri scris, dogmatic, de-abia la al şaptelea sinod ecumenic s-a putut face asta, cu cinstirea icoanelor, tocmai atunci.

Şi acestea nu înseamnă că avem ispita de a crede că lucrurile care au fost atunci, în primii ani sau ca să mergem până la cea mai mică limită, la întâlnirea dintre Mântuitorul şi Apostoli şi să zicem cum că numai ce a fost între Mântuitorul şi Apostoli, aceasta să rămână, numai cuvintele ce s-au spus atunci, numai lucrurile ce s-au făcut atunci, numai asta să luăm – şi sunt destul secte care fac greşeala aceasta! Dar Mântuitorul în ultima clipă le-a spus despre Duhul Sfânt! Şi multe le-ar mai fi spus, dar nu erau ei pregătiţi să le ducă. Şi punerea mâinilor şi felul cum hirotoneau ei, cine le-a arătat? Cum? De unde ştiau ei să hirotonească? Duhul Sfânt le-a descoperit în inima lor cum să facă hirotoniile. Cine a hirotonit până la Înălţarea Mântuitorului la cer, cine a hirotonit vreodată vreun preot sau vreun episcop? Nu se ştia cum să facă asta. Mântuitorul NU le-a spus la Cina cea de Taină: "Iar când mergeţi prin oraş, aşa să hirotoniţi episcopi, aşa să vă puneţi mâinile peste bolnavi, în chipul ăsta sau în celălalt sau să ungeţi cu untdelemn aşa…" ***Nu le-a spus asta! Au mai văzut ei cum făcea El în anumite momente, dar Mântuitorul era atât de nou tot timpul şi aţi văzut, putea să vindece în orice fel: să atingă cu salivă tina şi să facă nămol şi să vindece aşa, putea să vindece numai prin cuvânt, putea să vindece în atâtea şi atâtea feluri şi nu era un mod în care să le spună: "Aşa trebuie să faceţi!", nu le-a spus nici cum să se îmbrace ca preoţi, ca ierarhi, nu le-a spus nici cum să împodobească biserica, nu le-a spus nici cum s-o facă, nici cum să se roage, nici la ce ore – ei ţinuseră regulile vechi, iudaice.*** Şi înainte de a fi arestat Mântuitorul în Grădina Ghetsimani rosteau împreună, cântau Psalmii care se rosteau după cina Pascală. Deci ţinea rânduiala veche. Din când în când L-au văzut că Se retrage să Se roage singur pe munte, dar asta e altceva.

Multe din cele pe care le facem noi şi le-a făcut Biserica primară din început – Biserica primară a hirotonit, a ţinut duminica, avea episcopi, avea preoţi, avea Maslu, îşi puneau mâinile peste bolnavi, avea vesminte preoţeşti, era un început de rânduială de altar, aveau naos, pridvor dacă era nevoie, gropniţă, toate acestea nu le-a dezvăluit Mântuitorul, ci s-au plinit toate prin descoperirea Duhului Sfânt, aşa cum Mântuitorul a zis: Nu vi le pot spune, că nu le puteţi duce. Nu le puteau duce nici pentru mulţimea lucrurilor pe care trebuiau să le afle şi a sfaturilor pe care trebuiau să le dea, nici prin puterea de pătrundere a minţii, de înţelegere şi cred că nici prin puterea de a crede cu desăvârşire că aşa trebuie făcute lucrurile şi că aşa este bine. Aşa cum, după vreun an şi jumătate de la începutul propovăduirii şi de când era cu ei, Mântuitorul le spune: De nu veţi mânca Trupul Meu şi nu veţi bea Sângele Meu, nu veţi avea viaţa veşnică, dăinuitoare în voi, nu puteau pricepe cuvântul acesta, le era foarte greu să înţeleagă. N-au plecat de lângă El pentru că, aşa cum a spus Petru: Tu ai cuvintele vieţii fără de sfârşit, la cine ne vom duce?,

dar de înţeles nu înţeleseseră. Abia au înţeles într-o anumită măsură la Cina cea de Taină, abia au înţeles acolo.

Vă daţi seama câte alte multe lucruri trebuiau să înţeleagă în timp şi nici Apostolii nu le-au înţeles pe toate. Mai târziu au trebuit să treacă generaţii şi generaţii ca să poată înţelege şi să cuprindă alte taine pe care Dumnezeu le descoperea. ***Prima dată au crezut că doar prin moarte martirică te poţi mântui şi că trebuie să-L imite pe Hristos doar aşa, mulţi dintre ei au crezut asta. N-a fost aşa, Dumnezeu a descoperit că şi prin strădania, prin osteneala de zi cu zi, prin a pune viaţa ta pentru Hristos în fiecare zi este mântuire, cum o au ostenitorii din veacul acesta, din pustietăţi şi că sunt alte moduri de mântuire. Deci pe toate acestea le-a descoperit Duhul Sfânt.***

Cei care cred – o parte a neoprotestanţilor, dar există această ispită şi în rândul creştinilor ortodocşi – că trebuie să ne întoarcem la cum se făcea atunci, în primele zile, imediat după ce Mântuitorul S-a înălţat la cer, cum făceau Apostolii atunci, [că doar] aceasta este valabil, aceasta este bine, aceasta este în Duhul lui Dumnezeu. Ei fac o mare greşeală, aceasta era şi o oarecare dispută între părintele Alexander Schmemann şi părintele Serafim Rose, ***în sensul că Alexander Schmemann insista cam mult pe întoarcerea la cum era în primul veac, în al doilea, în al treilea şi privea tot ce s-a făcut în timp - şi aţi văzut, poate, în jurnalul şi în cărţile lui, că vorbea de partea aceasta – de toată cultura bizantină, de slujbe, dar chiar de toată rânduiala, care nu ţine numai de Bizanţ, de toată rânduiala celor şapte laude, care nu ţine numai de Bizanţ, tine şi de Siria creştină şi de Egiptul creştin şi de marea catedrală de la Constantinopol, ţine de toate părţile creştinismului care au adăugat şi au aşezat la rândul lor fiecare rânduială pe care o avem noi acum. Şi el privea toate acestea ca pe un balast care s-a adăugat şi socotea că trebuie cumva să renunţăm la acest balast şi de multe ori vorbea cu depreciere despre tot ce înseamnă cultura duhovnicească bizantină, şi nu numai a lor, ci şi a slavilor.***

Ei, alta era părerea părintelui Serafim Rose, care cred că, în privinţa acestei probleme, primea şi înţelegea mai bine Duhul lui Dumnezeu. El spunea că tot ceea ce a lucrat Duhul Sfânt în timp, toate aceste lucrări, tot ce s-a descoperit în timp şi s-a adăugat şi s-a curăţit şi s-a finisat sau chiar s-a scos, că au fost şi lucruri care s-au scos, toate acestea sunt lucrări ale Duhului Sfânt. Nu sunt întâmplătoare, nu s-au făcut de capul lor, s-au făcut prin lucrarea Duhului Sfânt, s-au făcut prin hotărâri ale sinoadelor, dar în primul rând prin lucrarea directă a Duhului Sfânt.

Aşa este, să ştiţi. Şi dacă luăm şi toată învăţătura dogmatică şi toate cele ce s-au întâmplat, o să vedeţi că sunt lucrări tainice ale Duhului Sfânt. ***În timp, omul care doreşte să înţeleagă înţelege tot mai mult, i se descoperă tot mai mult, pe fiecare treaptă i se dă şi mai mult şi încearcă Dumnezeu să toarne din Harul Său, din înţelepciunea Sa, din măsura Sa mai mult peste om, dar această măsură a omului nu creşte dintr-o dată, nu arzi etapele, ci treaptă cu treaptă trebuie să le urci. Cred că, într-un fel, am putea zice că Dumnezeu poartă Biserica Sa spre sfârşitul veacurilor, îi poartă pe cei care sunt în Biserica Sa din treaptă în treaptă de înţelegere, veac după veac, încât atunci, la vremea sfârşitul veacurilor, cei care sunt în Biserică sunt grâul cel copt pentru cules, pentru Judecata cea Mare a lui Dumnezeu, vor ajunge să se apropie cel mai mult de cunoaşterea adevărată a chipului lui Dumnezeu, dintre toţi cei care au fost până atunci.***

Este o dreptate, o lucrare dreaptă a lui Dumnezeu. Aşa cum, pe de o parte, noi ne îndepărtăm cât mai mult de prezenţa fizică, reală pe care au simţit-o Apostolii şi urmaşii lor în istorie a Duhului Sfânt, Care a grăit în limbi de foc şi simţim că ne îndepărtăm tot mai mult de întâlnirea aceea clară, zguduitoare cu Dumnezeul Cel viu faţă către faţă, cum s-au întâlnit Apostolii şi există o îndepărtare care pare tot mai mare şi se pierde acel entuziasm şi oamenii, cu cât se apropie de sfârşitul veacurilor, pare că se răcesc, asta ar părea că este o nedreptate pentru noi: “Cum, dar eu de ce n-am trăit atunci? De ce n-am fost în veacul de aur al monahismului egiptean? De ce n-am fost în veacul de aur al Sfinţilor Trei Ierarhi, al credinţei creştine manifestate, luminate, înţelepte? De ce n-am fost în vremurile de mare credinţă ale Bizanţului? Ce bine ar fi fost de mine atunci… Poate că mă ţineam de credinţă, poate înţelegeam mai mult…”

Şi avem tot timpul acest simţământ de nedreptate, că suntem nedreptăţiţi, că trăim într-un veac departe de Dumnezeu, rece, ca şi cum ne-am îndepărta de un foc, creştinul se răceşte tot mai mult, cum zice şi Mântuitorul: Oare va mai găsi Fiul Omului credinţa când va veni din nou pe pământ?

Şi aşa simţim şi noi, că se răceşte credinţa tot mai mult. Dar, pe de altă parte, există o urcare, o finisare, o subţirime, o înţelegere pentru cei care vor să înţeleagă şi cu fiecare veac de oameni, parcă tainele Scripturilor se dezleagă şi mai mult, Dumnezeu descoperă veac după veac, începând de la faptul că Fiul Său este Fiul Său cu adevărat şi nu este prima zidire, ci Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat, Fiinţă din Fiinţă, stabilit la primul Sinod Ecumenic, după aceea că Duhul Sfânt purcede din Tatăl şi că este Dumnezeu adevărat, fără discuţie şi tot aşa urcăm treaptă cu treaptă şi înţelegem şi mai mult, e ca şi cum ai spune că, după ce înfloresc ghioceii, ce poate fi mai frumos? Dar imediat înfloresc zambilele şi zici:

“Extraordinar! Ce poate fi mai frumos?”. Mai trece puţin timp, le priveşti cum se sting şi apar bujorii, te întrebi ce poate fi mai mult de atât! Se sting şi bujorii, apar crinii, care sunt incomparabili, după aceea apar trandafirii şi tot mai mult, tot mai mult, pe fiecare treaptă parcă ai zice că asta a fost maximul care putea fi, dar nu este!

Şi, pe de altă parte, deşi nouă ni se pare că suntem nedreptăţiţi că ne îndepărtăm de acest foc, dar să ştiţi că ar putea zice şi cei din primele veacuri şi după aceea şi din următoarele, care urcă până la rugăciunea isihastă din secolele 13-14, Sinoadele în care s-a lămurit Harul şi ce se întâmplă, dacă Harul este creat sau nu este creat şi toată această unire a omului cu unirea dumnezeiască şi aceste taine despre care n-au vorbit Apostolii, ei le-au trăit dar nu le-au putut lămuri, nu era vremea să le lămurească, au fost alţii mai târziu ca Grigorie Palama, care având toată experienţa din învăţătura tuturor din spatele lui, a putut să le lămurească, să le descopere prin darul lui Dumnezeu.

Şi tot aşa, treaptă cu treaptă şi alte lucruri tainice ne descoperă Dumnezeu, ajungând într-un fel de coacere la sfârşitul veacurilor, încât cei care vor rămâne în Biserică şi se vor ţine de Dumnezeu, vor fi într-un fel sau în altul, îndrăznesc să spun, pregătiţi să-L vadă pe Dumnezeu aşa cum este. Pregătiţi de Duhul Sfânt în toată istoria, în toate generaţiile lămuriţi încât să-L poată recunoaşte, încât să nu fie înşelaţi să creadă că este El şi să nu fie El.

Aşa cum primele dăţi, pe copilul tău, dacă vrea cineva să-l înşele, îl poate înşela cu o bombonică să meargă cu el şi după ce păţeşte o dată lucrul acesta, a doua oară trebuie să facă mult mai multe eforturi hoţul să-l înşele pe copilul tău ca să îi poată ameţi conştiinţa.

Gândiţi-vă că dacă urmăm toată această învăţătură a Sfinţilor, toată această revărsare a harului Duhului Sfânt în istorie, veac după veac, toate aceste trepte ale ispitelor şi ale ereziilor care au încercat Biserica şi prin care ea s-a întărit şi au ridicat din nou Biserica şi cetăţile, dacă mergeţi să vedeţi Tesalonicul sau Constantinopolul, au mai multe ziduri de apărare unul după altul, vă închipuiţi fiecare întâlnire cu greutăţile istoriei, dar şi cu ereziile veacurilor, cu mrejele diavolului aruncate înspre Biserică au însemnat un nou zid construit. Noi suntem în spatele tuturor acestor ziduri!

Care dintre credincioşi mai este tentat, să zicem, de monofizism? Sau care mai este tentat de monotelism? Nici n-aţi auzit mulţi ce-i aia. Care dintre voi îşi mai pune problema sau se îndoieşte că Duhul Sfânt o fi sau n-o fi Dumnezeu? Ştiţi

ce probleme au fost acestea? Imperii s-au rupt pentru acestea în două, oameni, generaţii poate s-au pierdut crezând greşit, pentru toate acestea s-a vărsat sânge, s-a dat sânge ca să se ia har. S-a vărsat sânge nu în sensul de ucideri şi de crime, ci au întrebat în rugăciune luni şi ani Părinţii prin pustietăţi: "Doamne, cum este?" Au pus în raclele sfinţilor hârtii, au zis: "Scrie tu, arată-ne, cum este? Aşa sau aşa?". Deci este o osteneală de mii de ani în urma noastră, care ne-a învăţat şi ne ţine. Noi suntem ca pe un piedestal foarte înalt, unde diavolul, măcar în privinţa asta, nu ne mai poate atinge, pe cei care cred. Foarte greu îi mai poate atinge pe cei care citesc şi cunosc învăţătura de credinţă şi lupta Părinţilor şi tot ce s-a întâmplat de fapt, nu-i mai poate atinge.

Lupta diavolului în veacul acesta nu mai e cu erezii decât pentru cei slabi sau pentru cei care sunt foarte îndepărtaţi de credinţă, slabi prin nepăsare faţă de credinţă. Lupta cu creştinii ultimului veac e prin patimi, prin ispite, acolo mai încearcă. Pe când lupta în primele veacuri ale creştinismului a fost mai ales pe calea ereziilor. Mai puţin, poate sau n-a fost atât de puternică şi de grea lupta aceasta pe calea patimilor, a pornirilor trupeşti sau sufleteşti păgâne din noi. Şi am putea zice că mulţi ar fi vrut să trăiască vremurile acestea şi n-au trăit. Aşa cum Mântuitorul a spus: Mulţi împăraţi şi regi au vrut să vadă ce vedeţi voi şi n-au văzut, aşa mulţi Părinţi şi oameni ai lui Dumnezeu şi sfinţi ar fi vrut să vadă vremea aceasta, când lucrurile s-au lămurit până la cea mai înaltă măsură în care s-au temeluit, s-au strâns în chingile cuvintelor de foc ale lui Dumnezeu şi se ştie clar. Nimeni nu se mai îndoieşte de Maica lui Dumnezeu! Cine se mai îndoieşte de Maica lui Dumnezeu că este Născătoare de Dumnezeu? Au fost sinoade care s-au disputat şi în care unii au zis că nu putem să spunem că este Maica lui Dumnezeu. Vă daţi seama? Lucruri grele. Şi să nu vă închipuiţi că numai episcopii ăia aveau îndoială sau numai acei teologi, avea îndoială jumătate din imperiu în privinţa asta sau habar n-aveau ce să creadă despre asta, noi nu mai avem această problemă.

Şi am zice că mulţi dintre cei care au vrut atunci pace în Biserică şi învăţătura cea bună şi înălţimea ei şi măsura ei să fie înaltă şi curăţită şi descâlcită de toate învăţăturile omeneşti, ar fi vrut să trăiască acum. ***Ştiu că pare nemaiauzit ce spun şi pare puţin probabil, dar mulţi ar fi vrut să trăiască acum şi să cunoască această învăţătură pe care ei n-au cunoscut-o atunci desăvârşit şi Dumnezeu a rezolvat-o acum acestor oameni şi generaţii de sfârşit de lume, de sfârşit al omului pe pământ, că ne apropiem de vremea aceea, nu ştim când va fi, [...] oricum, ne apropiem, a rezolvat-o nouă şi noi nu o preţuim.***

Când s-au scris mai multe cărţi? Credeţi că oricare dintre marii Părinţi aveau atâtea cărţi câte aveţi voi, oricare, în biblioteca voastră? Poate Fotie să fi avut ceva. Ştiţi,

Fotie era cel mai înţelept om al imperiului, era patriarh şi avea o bibliotecă vestită, deci poate el. Dar, oricum, cele mai multe dintre cele pe care le aveţi voi el nu le avea şi s-ar fi bucurat să le aibă. Niciodată nu s-a scris atât de mult. Niciodată nu au fost atâtea reazeme în credinţă cum sunt acum. Şi ispitele sunt mari, dar şi reazemele, în orice domeniu.

Dacă citiţi Vieţile Sfinţilor mai noi, din secolele 17-18-19, ştiţi cum s-au ridicat acei oameni? Au auzit de un părinte sau de un om mai credincios dintr-un sat sau de un părinte din apropiere şi ce făcea el făceau şi ei. Pe cine să urmeze? Altă experienţă nu aveau. Sau pe mama sau pe tata sau ce ştiau de la ei şi erau în stare să-l urmeze oriunde pe acel părinte, pentru că acela ştia mai mult decât ei. A avut experienţa asta mai mult decât ei, cunoaşte ce trebuie să facă, îl urmau oriunde. ***Or noi avem şi noi, cine ştie, oameni ai lui Dumnezeu, ne mai dă Dumnezeu, dar pe lângă aceştia avem mii de oameni ai lui Dumnezeu care ne stau împrejur traduşi din toate limbile şi care ne vorbesc de toate problemele. Nu cred că există problemă sufletească care să nu fie abordată de mai mulţi oameni ai lui Dumnezeu, ca să te lămurească, să te dezlege, să te scoată din înşelare, dacă cumva eşti în înşelare. Or asta era ceva de neînchipuit în vechime.*** Cei ce n-aveau marea şansă să trăiască lângă un părinte duhovnicesc trăiau ori în întuneric ori le descoperea Dumnezeu pentru curăţia lor şi a inimii lor ori trăiau în mare înşelare sau nepăsare sau neştiinţă. Ce vremuri mai bune pentru mântuire decât acestea?

Să nu socotim vremurile acestea ca vremuri grele, de mare încercare, că de ce am fost adus eu aici pe pământ în vremea aceasta şi în ţara asta…? Nu, sunt vremuri coapte pentru cules ale Bisericii care s-a copt în decursul veacurilor şi care aduce cu ea o învăţătură de foc şi care ne înconjoară cu zeci de ziduri de apărare şi cine intră sub acest acoperământ al Bisericii iese de sub cerul de foc, cum zice părintele Arsenie Boca, de foc şi de aramă al veacului acestuia, de pucioasă, până la urmă, care coboară şi intră sub mila lui Dumnezeu şi sub ocrotirea lui Dumnezeu şi sub acoperământul aripilor Lui, care sunt mai vizibile şi mai clare ca oricând.

Dumnezeu să ne ajută şi să ne mântuiască”.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Dorin Picioruş - Predică la praznicul Prea Sfintei Treimi

Prea iubiţi fraţi şi surori întru Domnul, *întrebarea zilei* e următoarea: ***De ce să-L lăudăm pe Dumnezeu într-o anume zi, în lunea Cincizecimii, când cântările praznicului Cincizecimii sunt* manifestare a dragostei *către Dumnezeul nostru treimic şi fiecare zi e* o laudă *adusă Preadumnezeieştii Treimii? Sau de ce să vorbim despre Prea Sfânta Treime acum, după pogorârea Sfântului Duh?***

Şi răspunsul la această întrebare e *deplin teologic*: ***pentru că Biserica a vrut să exprime prin praznicul din lunea aceasta, că harul primit de Apostoli la Cincizecime şi de fiecare creştin în parte la Botez şi în viaţa sa bisericească e iubirea Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh pentru noi, că noi suntem împreună cu întreaga Treime prin iconomia lui Hristos şi pogorârea Duhului Sfânt şi nu doar cu Hristos* sau *cu Duhul Sfânt. Că harul sfinţitor şi mântuitor şi îndumnezeitor al Bisericii e* unul *şi el e* al Treimii.** Şi când vorbim despre creaţia lumii, despre mântuire, despre Biserică, despre cele de acum şi despre cele ce vor veni *să gândim* şi să *vorbim treimic* şi nu doar despre *o persoană dumnezeiască* sau *alta*, în mod disparat.

Praznicul de astăzi e praznicul care *chintesenţiază* raportarea noastră eclesială la Dumnezeul treimic.

Pentru că în slujbele şi rugăciunile Bisericii, dacă sunt pomeniţi *Tatăl* sau *Fiul* sau *Sfântul Duh*, în mod *distinct*, sunt pomeniţi pentru ca mai apoi să fie *văzuţi împreună*, într-o *unire nedespărţită*. Sau tocmai pentru aceasta *se binecuvântează* Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh: pentru ca să vedem *Treimea* dar şi în mod distinct, *persoanele Treimii*.

Şi *atenţionarea* acestui praznic prea dumnezeiesc al zilei de faţă vizează *teologia* şi *viaţa noastră liturgică*. Pentru că teologia *vine de sus*, de la Dumnezeu, prin revelarea prea iubitoare a lui Dumnezeu faţă de noi, oamenii, care suntem creaţia Sa apărută din iubire. Iar viaţa noastră liturgică nu trebuie *să îşi risipească atenţia* ci să şi-o *concentreze* asupra Treimii, adică asupra Aceleia de la Care, prin Care şi pentru Care sunt toate câte există.

Şi ne închinăm Treimii, într-un praznic* distinct *(deşi noi ne închinăm* în fiecare clipă *Treimii noastre Celei prea iubite), după Cincizecime, pentru ca să arătăm că prin harul* venit *de la Tatăl, prin Fiul întru Duhul Sfânt, ne înălţăm întru Duhul către Fiul, Care ne duce spre Tatăl.

Şi ne închinăm Treimii întru harul Său, pentru ca să mărturisim că Mângâietorul, Duhul Sfânt nu e* separat *de Fiul şi nici nu Îi* înlocuie *pe Fiul şi pe Tatăl în viaţa noastră ci ne face* să Îi dorim *pe Tatăl şi pe Fiul în viaţa noastră.

Aşadar praznicul de astăzi e *o lecţie de mare înţelepciune* şi *de mare atenţie cuvioasă*. Pentru că înţelepciunea te învaţă să nu renunţi la nici o *dogmă* şi la nici o *învăţătură* a Bisericii ci să le mărturiseşti *curat*, cu *conştiinţa curată*. Iar dacă e vorba despre *cea mai sfântă dogmă* a Bisericii, care e ca sufletul în trup, fără de care trupul devine cadavru, atunci trebuie să avem cea mai mare *grijă* şi *atenţie* faţă de *dogma Treimii*, de *învăţătura despre Dumnezeu*, fundamentul întregii lumi, al Bisericii şi al mântuirii noastre.

Şi când în ziua de astăzi *prăznuim Treimea*, când spunem că T*atăl şi Fiul şi Sfântul Duh sunt Dumnezeul nostru*, pentru că *una e fiinţa Dumnezeirii* dar *sunt întreite persoanele dumnezeieşti* ne manifestăm cu profundă înţelepciune. Pentru că începem *cu începutul*.

Ne zidim mărturia *pe stâncă*. ***Pe stânca* adevărului revelat *de Tatăl, prin Fiul întru Duhul Sfânt.***

Pentru că astfel este *Dumnezeul nostru* şi nu *în alt fel*: e *Treime de persoane, fără de început şi împreună-veşnicie*.

Şi tot ce ne-a spus Fiul despre Tatăl şi despre Duhul ne spune şi Duhul despre Tatăl şi despre Fiul şi Tatăl despre Fiul şi despre Duhul. Pentru că persoanele Treimii nu au *adevăruri antagonice* ci au *un singur adevăr*.

Şi de aceea noi mărturisim ***„un Domn, o credinţă, un Botez”*** [Efes. 4, 5]: pentru că Dumnezeul treimic ne-a revelat o singură credinţă întru care noi ne-am botezat. Şi ne-am botezat *întru Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită* şi nu într-un *dumnezeu străin*.

Am murit împreună cu Hristos şi am înviat împreună cu El întru Duhul Sfânt pentru ca să strigăm cu *îndrăzneala de fii* către Tatăl. Şi ***Tatăl ne vorbeşte mereu în inimă, prin Duhul Său Cel Sfânt (Care dintru Sine, dintru Tatăl purcede), despre Fiul Său Cel Unul-născut mai înainte de toţi vecii.*** Ne aminteşte că El Şi-a dat Fiul pentru noi spre moarte, pe Cel ce S-a făcut ca noi, afară de păcat, pentru ca să ne mântuiască pe noi, pentru ca noi viaţă să avem şi încă din belşug.

Şi când Fiul le-a vorbit Apostolilor despre Duhul le-a spus despre *foc*, despre *apa vie*, despre *lumină*, despre El ca *Mângâietor* [În. 15, 26] al lor. ***Însă nu le-a vorbit ca despre* un Mângâietor *care* L-ar înlocui pe Hristos în ei *ci ca despre Cel care* dăruie *harul Treimii, prin care întreaga Treime coboară în noi şi ne mângâie, ne susţine, ne întăreşte, ne bucură, ne fericeşte, pentru că ne* încredinţează *despre sfinţenia şi adevărul tuturor celor mărturisite mai înainte.***

De ce a pierit teama din Apostoli la Cincizecime şi ei au început să vorbească cu tărie şi înţelepciune dumnezeiască despre Tatăl şi despre Hristos şi despre Duhul Sfânt, despre Dumnezeul nostru? De ce au preferat Sfinţii lui Dumnezeu asceza curăţirii de patimi şi moartea în locul desfătărilor trecătoare? Pentru că au fost* umpluţi *de harul Treimii! Acesta e *adevărul* despre *cum se sfinţesc* oamenii: prin harul Treimii!

Au cunoscut în *ei înşişi* slava lui Dumnezeu, L-au purtat pe Dumnezeu prin *vederea*, *simţirea* şi *purtarea în ei* a slavei Sale şi de aceea nu au putut să renunţe la *împlinirea lor dumnezeiască* pentru *o dezamăgire de proporţii*.

Pentru că moartea păcatului, moartea pe care o aduce *păcatul în noi* nu e nimic altceva decât *o dezamăgire temporală* şi *veşnică*, o dezamăgire *fără leac*…

Şi pentru aceasta, iubiţii mei, ne-am adunat *cu evlavie*, cu *atenţie evlavioasă* ca să ne închinăm Treimii. Şi prin această închinare evlavioasă să învăţăm de la Ea că doar Ea este *începutul întregii cugetări* şi *a întregii noastre asceze*. Pentru că numai când *gândeşti evlavios* înţelegi cum să te nevoieşti cu *smerenie văzătoare de Dumnezeu*.

Pentru că tot *efortul credinţei* noastre nu este pentru *a face slujbe lungi şi frumoase*, predici *elaborate* şi o asceză *la punct şi virgulă* ci **scopul credinţei *noastre e acela de* a ne face potire, *case*, sălaşuri *ale Treimii.***

Asta vrea, de fapt, să ne spună praznicul de faţă: că ***Ortodoxia este* experienţa slavei lui Dumnezeu *trăită* în mijlocul *prea măririi Lui.*** Că dacă trăim *cu adevărat ortodox* ajungem să fim nu numai *vorbitori despre Dumnezeu* ci şi *intimii lui Dumnezeu*, cei întru care *Dumnezeu sălăşluieşte*.

Pentru că rugăciunea Cincizecimii şi a praznicului Prea Sfintei Treimi se concentrează în strigarea: **vino, Duhule Sfinte şi Te sălăşluieşte întru noi!** Şi dacă Duhul Sfânt vine şi locuieşte la noi, în noi, atunci e *atras* de teologia, de curăţia, de evlavia, de bucuria, de smerenia, de iertarea şi de tot *corul de frumuseţi* al virtuţilor dumnezeieşti pe care ni le-am agonisit.

Pentru că Cel Preacurat şi Preasfios şi Preasmerit şi Preasfânt, Mângâietorul, Duhul Adevărului, Duhul lui Hristos, Care purcede *din Tatăl* şi *Se odihneşte în Fiul* din veci şi până în veci, *nu vine* şi *nu rămâne la noi* dacă *nu consimţim cu vieţuirea sfântă* pentru tot restul vieţii noastre.

Fiindcă *viaţa duhovnicească* nu e *o maşină cu care te lauzi*, nu e *o diplomă pe care o fluturi pe la nas altora*, nu e o viaţă de *o clipă*…ci *o viaţă* pentru întreaga viaţă…şi întreaga veşnicie…

***Viaţa duhovnicească e viaţa* unde coboară *harul Treimii, unde coboară Duhul împreună cu Fiul şi cu Tatăl, prin harul Său, unde seriozitatea şi cuminţenia şi sfiala şi curăţia şi bunătatea şi evlavia şi iertarea sunt* la ele acasă…*şi nu sunt* de faţadă.**

Ele sunt *în casă*, sunt *înlăuntrul* nostru, pentru că Treimea e *în noi* prin slava Sa.Şi de aceea este *zi prea sfântă* şi *prea frumoasă*, e *ziua lui Dumnezeu*, cea pe care o sărbătorim acum şi prin *nemuncă*. Însă dacă autoritatea statului a decis ca această zi să fie *nelucrătoare*, atunci, pentru noi, ea să fie *duhovnicească*. Şi să fie *duhovnicească*, plină de bucurie, pentru că ***Dumnezeul nostru treimic e* Bucuria care ne iubeşte pe noi *şi* Iubirea care ne mângâie pe noi *şi* Frumuseţea care ne înfrumuseţează pe noi.**

Amin!

Catavasii la Sfânta Treime (Rusalii)

“Veniţi popoarelor să ne închinăm dumnezeirii celei în trei Ipostasuri: Fiul întru Tatăl împreună cu Sfântul Duh, că Tatăl fără de ani a născut pe Fiul împreună veşnic şi împreună pe scaun şezător şi Duhul Sfânt era în Tatăl împreună cu Fiul prea mărit: o Putere, o Fiinţă, o Dumnezeire, căreia toţi închinându-ne zicem: Sfinte Dumnezeule cel ce toate le-ai făcut prin Fiul cu împreună lucrarea Sfântului Duh; Sfinte tare prin care pe Tatăl am cunoscut şi Duhul Sfânt a venit în lume; Sfinte fără de moarte Mângâietorule Duhule care din Tatăl purcezi şi în Fiul odihneşti: Treime Sfântă, slavă Ţie.

Preasfinte Duhule cel ce purcezi din Tatăl şi prin Fiul ai venit la învăţăceii cei necărturari, pe cei ce Te cunosc pe Tine Dumnezeu, mântuieşte-i şi miluieşte-i pe toţi. (de 2 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor.Amin.

Lumină este Tatăl, lumină este Cuvântul, Lumină şi Duhul Sfânt Care li s-a trimis apostolilor în limbi de foc şi prin-trânsul toată lumea se luminează a cinsti pe Preasfânta Treime.”

(Octoih, 1915)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș - Predică la praznicul PreaSfintei Treimi (2019)

Iubiții mei, dacă ne sărbătorim ziua de naștere cu multă atenție…cum să nu prăznuim astăzi dumnezeiește, când Dumnezeul nostru treimic e în centrul atenției noastre liturgice?

Căci dacă Cincizecimea, ieri, ne-a arătat că odată cu Pogorârea Sfântului Duh iconomia mântuirii lui Hristos a devenit bun propriu al tuturor membrilor Bisericii, lunea de astăzi, lunea Treimii, ne spune că mântuirea lumii nu e opera uneia sau a alteia dintre persoanele treimice ci a tuturora laolaltă. Că mântuirea e trinitară…pentru că Împărăția e a Treimii.

Iar Sfântul Duh ne-a îmbrăcat cu putere de sus…tocmai pentru a mărturisi Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Pentru că nu putem să înțelegem diverși oameni dacă nu avem, mai întâi de toate, puterea de a vedea adâncul oamenilor. Și vedem adâncul oamenilor dacă ne curățim de adâncul păcatelor noastre…și devenim expliciți pentru noi…și noi pentru alții.

Și primirea harului dumnezeiesc la Cincizecime a fost o vedenie…

A fost o primire duhovnicească, în adâncul ființei lor…în ascunsul ființei lor…pe când cei care priveau miop lucrurile confundau harismele cu beția.

Însă niciodată harul lui Dumnezeu nu se confundă cu șarlatania!

Harul lui Dumnezeu îl rezidește pe om dinlăuntrul său, îl umple de milă și de pace, de bucurie și de frumusețe dumnezeiască.

Și Dumnezeu ne cheamă la cunoașterea și înțelegerea Lui…pentru că și dogma Treimii e revelație, e vedere dumnezeiască…care se înțelege duhovnicește…pe măsura curățirii noastre de patimi.

Adică putem vorbi despre Dumnezeul nostru treimic pe măsură ce ne curățim ochii inimii…ca să vedem.

Dogma Treimii e revelare și vedere dumnezeiască… Însă niciodată omul nu vede adâncul lui Dumnezeu…ființa și persoanele Sale…ci puțin…foarte puțin…din slava Sa. Din strălucirea slavei Sale.

Pentru că a vedea slava Lui…cere o imensă sfințenie. Un imens travaliu curățitor. O luptă pentru luminare și înfrumusețare duhovnicească.

Și vedem din mărturia Tradiției și a Scripturii ce dimensiuni planetare a avut acest eveniment al primirii harului dumnezeiesc…Pentru că Sfinții apostolii și urmașii lor, membrii Bisericii adică, au schimbat umanitatea dinlăuntrul ei.

Nu hocus-pocus, nu aparențe…ci schimbări uluitoare, de cea mai mare profunzime!

Tocmai de aceea Sfinții lui Dumnezeu preferă să fie chinuiți cu cea mai mare bestialitate…Preferă să piardă tot. Preferă să fie umiliți în chip și fel…

Însă în afară de un singur lucru: de a se lepăda de harul lui Dumnezeu…și de cinstirea Lui.

Și nu pot să facă acest lucru nu din punct de vedere lingvistic…să spună din gură și gata!…ci din punctul de vedere al dragostei.

Pentru că ei sunt lipiți de slava lui Dumnezeu înlăuntrul lor…și nu pot să conceapă altceva… pentru că Dumnezeu e viața lor zilnică.

Așa stând lucrurile înțelegem de ce praznicul de astăzi e praznicul bucuriei noastre veșnice.

Pentru că noi dorim să trăim veșnic cu Dumnezeu…cu cel care ne-a iubit pe noi mai înainte de a ne crea.

Ne-a iubit…și ne-a creat…pentru că ne dorește pururea vii, pururea frumoși, pururea încântători în ochii Lui.

Însă nu poți să fii încântător fără să te îmbraci cu haina cea țesută de sus, cu haina harului!

De aceea ne botezăm…și de aceea ne întoarcem mereu la Botez prin Spovedanie…adică prin curățirea de păcate: pentru ca harul lui Dumnezeu să fie continuu frumusețea noastră.

Pentru că el e frumusețea noastră. E frumusețea care coboară din cer…și se arată în noi pe măsură ce faptele noastre sunt tot mai evident și mai încântător faptele Evangheliei.

Însă efortul nostru teologic și ascetic în același timp ne leagă de Treime tot mai mult…dacă trăim legătura cu Dumnezeul treimic potrivit Tradiției și Scripturii.

Pentru că dogma Treimii, piatra cea din capul unghiului a cugetării umane, necesită efort ascetic dar și fidelitate față de mărturia Părinților Bisericii.

Adică nu doar evlavie și voința de a plăcea lui Dumnezeu…ci și minte, multă minte luminată de har ne trebuie, ca să înțelegem, să aprofundăm și să mărturisim ortodox pe Dumnezeul nostru treimic.

Pentru că altfel riscăm să fim ortodocși cu idei catolice, protestante, neoprotestante sau păgâne în noi.

Riscăm să spunem Dumnezeu…și să înțelegem, de fapt, altceva prin Dumnezeu decât înțeleg Părinții ortodocși ai Bisericii despre Dumnezeu.

Pentru că Ortodoxia mărturisește acestea despre Dumnezeul treimic: Tatăl Îl naște pe Fiul și Îl purcede pe Duhul Sfânt…Dar nașterea și purcederea și ce înseamnă persoană și relație și comuniune la Dumnezeu e mai presus de înțelegerea noastră.

Și Duhul Sfânt Se odihnește în Fiul… pentru că Treimea e plinătatea atot-desăvârșită și nu are nevoie de creație pentru a fi deplină.

Și întreaga Treime conlucrează în tot ceea ce ține de creația Sa, pentru că creația e rodul dragostei lui Dumnezeu și ea nu a apărut ca o necesitate pentru Dumnezeu.

Iar Fiul Se întrupează și Își îndumnezeiește umanitatea pentru ca să ne trimită nouă harul dumnezeiesc, cel care ne ajută să ne îndumnezeim și noi.

Și îndumnezeirea noastră e reală în Biserică…pentru că prezența harului în noi e reală și lucrătoare.

Iar noi așteptăm învierea din morți și viața veșnică pentru că îndumnezeirea este scopul vieții noastre…

Așadar avem nevoie de cunoaștere teologică și deopotrivă de experiență liturgico-ascetică.

Trebuie să cunoaștem fir a păr toate dogmele credinței, să le aprofundăm…și în același timp să gustăm, cu nesaț, din prezența lui Dumnezeu în Biserică și istorie.

Pentru că Dumnezeu e prezent în Euharistie, în apa Botezului, în apa sfințită, în Biserica sfințită, în casa sfințită, în trupurile și sufletele noastre pline de har.

Dumnezeu e prezent în creația Sa, nu a abandonat-o niciodată…și nici nu o va uita vreodată…pentru că fundamentul creației este El Însuși.

Motiv pentru care nu trebuie să ne lamentăm…ci să jubilăm!

Să ne bucurăm dumnezeiește în toate zilele vieții noastre, fie de avem bucurii, fie de avem necazuri.

Petru că viața e o universitate a lui Dumnezeu în care suntem uceniciți pas cu pas, în care suntem modelați de către El…tocmai pentru a fi proprii bucuriei celei veșnice.

De aceea, Doamne, Dumnezeul nostru cel Preabun și Preamilostiv, ai milă de noi, robii Tăi, cei care Îți slujim Ție și ne scoate din adâncul ispitelor și al durerilor noastre! Dă-ne să ne bucurăm întru Tine! Dă-ne să Îți slujim Ție în toate zilele vieții noastre cu inimă bună și milostivă. Ca astfel să ajungem la sfârșitul vieții

noastre împăcați întru toate și cu toți, bucuroși că Te vedem pe Tine, Bucuria întregii lumi, Hristoase, Dumnezeul nostru…și în Tine pe Tatăl Tău cel Preaveșnic și pe PreaSfântul Tău Duh, cel întru toate milostiv și curățitor a toate, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș - Praedicationes vol 5

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș - Predică în lunea PreaSfintei Treimi (2020)

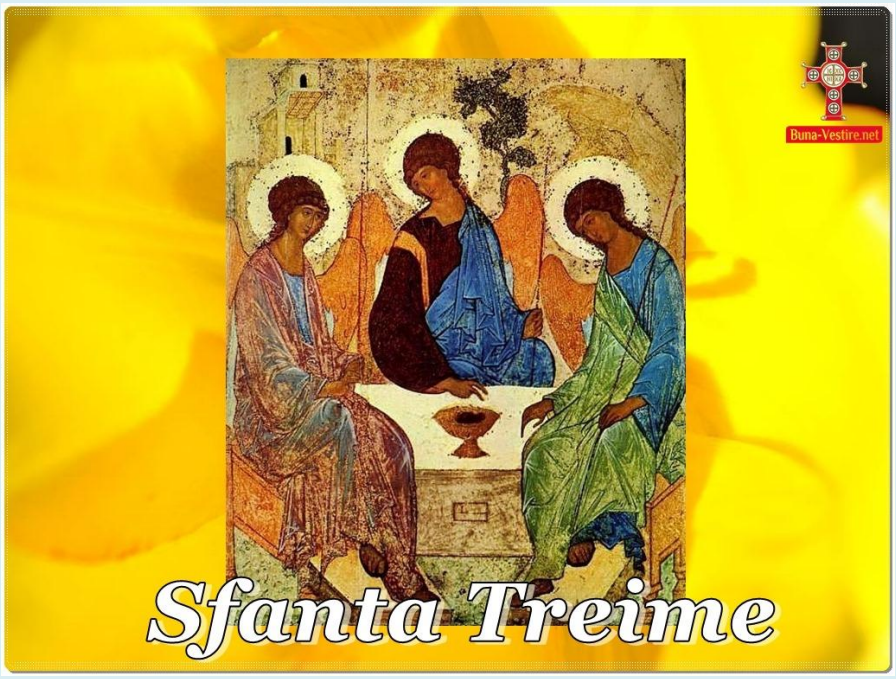

Iubiții mei, după cum s-au iscat discuții și anul trecut la acest mare praznic al Bisericii, tradiția românească indică în calendar, în lunea Rusaliilor, praznicul Prea-Sfintei Treimi deși, în Penticostar, Sinaxarul lunii Rusaliilor e dedicat Sfântului Duh, Unul din Treime, cel care este de o cinstire și de o ființă cu Tatăl și cu Fiul.

Nu știu când s-a produs această mutare de la Sfântul Duh spre întreaga cinstire a Treimii în lunea Rusaliilor în tradiția ortodoxă românească dar înțeleg foarte bine de ce e nevoie de acest accent teologic.

Pentru că maximalizarea persoanei și a lucrării Sfântului Duh sau considerarea Sfântului Duh ca singurul dăruitor al harului descentrează teologia ortodoxă din solul ei trinitar.

Pentru că toate Tainele și slujbele Bisericii se fac în numele PreaSfintei Treimi și întru harul Treimii iar praznicul Sfântului Duh (accentuez acest lucru pentru a treia oară în această ultimă perioadă) nu înseamnă o individualizare a Sfântului Duh, ca singurul fundament al Bisericii, ci harul pogoară în Biserică de la Tatăl, prin Fiul, în Sfântul Duh, pentru că harul Treimii e fundamentul Bisericii.

De aceea, cred că în spațiul nostru românesc s-a gândit praznicul de astăzi ca praznicul Treimii, pentru ca toți să înțeleagă că Biserica e fundamentată trinitar și nu doar pnevmatologic.

Pentru că atât maximalismul hristologic cât și cel pnevmatologic e la fel de păgubos, pentru că transformă raportarea la Treime în raportare ba la Hristos, ba la Sfântul Duh iar harul dumnezeiesc, dacă nu mai e văzut ca harul Dumnezeului treimic, începe să fie considerat o putere/ o forță care individualizează dar nu-i mai adună pe oameni în comuniune și nu îi mai leagă de Tradiția și istoria Bisericii.

Însă praznicul pogorârii Sfântului Duh ne spune tocmai contrariul: că harul Treimii îi unește și îi face comunionali pe cei diferiți.

Că adevărata personalizare/ adevărata viața duhovnicească nu înseamnă extremizare, nu înseamnă fundamentalism, nu înseamnă individualizare ipocrită ci ea este un factor de coeziune și de comuniune.

Însă omul duhovnicesc îi unește pe mulți nu doar pentru că în el coboară mult har și pentru că el e un Sfânt ci, în primul rând, pentru că el unește prin credința și mărturia lui pe credincioșii de azi cu cei de ieri și de mâine ai Bisericii.

Adică omul duhovnicesc este și trebuie să fie, mai întâi de toate, un teolog. Dacă omul duhovnicesc nu e un teolog, un mare teolog, el creează, în mod nefast, enclave. Enclave de oameni mai mult sau mai puțin bine intenționați dar care fac notă discordantă cu majoritatea.

Și mie nu îmi plac Părinții duhovnicești care formează curente extremiste în Biserică.

…Cred că mulți dintre dumneavoastră sunt la curent/ au văzut scrieri și traduceri teologice în care, în toată cartea găsim numai despre Sfântul Duh sau numai despre Hristos, mai deloc despre Tatăl și foarte puține cărți și studii pun în prim-plan Treimea.

Pentru că un Hristos rupt de Treime sau Duhul Sfânt rupt de Treime nu mai sunt Hristos și Duhul Sfânt al Bisericii ci o teologie noneclesială.

De aceea, alegerea aceasta profundă a Bisericii noastre românești, de a cinsti astăzi pe PreaSfânta Treime, este salvatoare pentru noi.

Pentru că ne dă să înțelegem, cu adevărat, cine este izvorul harului dar și cine e temelia/ fundamentul Bisericii.

Pentru că nu doar Sfântul Duh, nu doar Fiul și nu doar Tatăl sunt fundamentul Bisericii ci Treimea e fundamentul Bisericii, pentru că harul e al Treimii.

Și de aceea nu e de ajuns doar un Sfânt, dor doi, doar o mie pentru a preciza credința și viața și mărturia Bisericii, ci toți Sfinții sunt prețioși pentru a creiona o perspectivă teologică amplă asupra teologiei și vieții Bisericii.

De aceea, eu pledez pentru o sinteză teologică a tuturor Sfinților Bisericii, pentru o perspectivă largă asupra Tradiției și a vieții Bisericii, pentru ca să înțelegem, de la mulții Sfinți ai lui Dumnezeu, ce a revelat Dumnezeu Bisericii și ce cere El de la Biserica Lui.

Oprirea doar la Sfinții care ne plac nu are de-a face cu mintea Bisericii.

Faptul de a ne ocupa de dogme dar nu și de canoane, faptul de a ne ocupa de cult dar nu și de Teologie, faptul de a ne ocupa de asceză dar să nu avem căutări mistice nu au de-a face cu viața ortodoxului.

Exclusivismul nu e ortodox.

Bădărănia în relațiile cu alții, pe care îi placi sau nu îi placi, nu e ortodoxă. Să faci pe un altul, cu forța, să creadă ce crezi și tu…sau să ceri de la alții să îți fie asemenea, pentru ca să discuți cu ei…nu au dea face cu amprenta vieții ortodoxe.

Icoana Cincizecimii și istoria Bisericii ne spun că viața ortodoxă e paradoxală, ea e o sinteză paradoxală, ea înglobează foarte multe accente, care par disparate sau fără încrengătură la o vedere de suprafață.

Însă Biserica e formată din oameni diverși dar care, pe fiecare zi, încearcă să iasă din perspectiva lor subiectivistă spre o perspectivă comunională, de adâncime, în care să înglobeze experiență cât mai diversă și din cât mai multe secole.

Pentru că noi, cei de azi, suntem chemați nu doar să înglobăm 2.000 de ani de creștinism dar și 5.000 și ceva de ani de istorie antecreștină, în care Dumnezeu S-a revelat în multe feluri și în multe perioade istorice.

Noi, fiecare dintre noi (că de aceea, pe fiecare zi, suntem chemați să cinstim alți și alți Sfinți ai Lui), trebuie să înmagazinăm și să sintetizăm, adică să facem una cu noi, o imensitate de date personale și istorice, care nu ne mai lasă să avem doar…două-trei idei, două trei probleme.

Pentru că nu suntem chemați doar să citim niște cărți…ci să înțelegem, să ne problematizăm pe tema lor, să le facem să fie una cu conținutul gândirii și al vieții noastre, adică să facem întreaga istorie conținutul propriei noastre conștiințe.

Și dacă ne interesează și ne dor multe…avem și multe lucruri despre care să vorbim dar și pe care să le cercetăm.

Însă întreaga mea pledoarie pentru sinteză teologică personală are de-a face cu perspectiva trinitară a Bisericii.

Numai dacă Biserica e a Treimii, ne interesează și pe noi multe lucruri în același timp.

Dacă ne rugăm doar la Duhul sau la Hristos, dacă ne interesează doar relația cu Maica Domnului sau cu un Sfânt anume, pentru că, într-o anume zi, ne-a ajutat într-un fel…nu avem perspectiva paradoxală și sintetică a relației cu Dumnezeul treimic, care nu e doar Unul fără să fie în trei persoane, iar cele trei persoane nu sunt trei dumnezei ci un Dumnezeu în trei persoane.

Mai pe scurt: dacă eliminăm paradoxul din viața noastră, dacă eliminăm antinomia, dacă eliminăm taina, dacă nu trăim, deopotrivă, viața cu Dumnezeu și cu oamenii prin slava Lui, nu putem fi nici teologi, nici duhovnicești, nici niște creștin-ortodocși autentici, pentru că ne asumăm parțial viața Bisericii și credem că am asumat tot ori ne rupem de lume, considerăm societatea un haos și Biserica se închide, în această ipostază, într-o catacombă fără relevanță pentru marele public.

Din păcate, la momentul de față, atât în România cât și în Grecia și în Serbia și în Rusia și în America și în alte state sau regiuni ortodoxe se dezbat doar unele probleme ale Bisericii și nu toate…iar discutarea problemelor spinoase e făcută în așa fel încât nu părem că suntem din secolul al 21-lea…

Că vrem sau că nu vrem noi mondializarea, secularizarea, destructurarea familiei și a persoanei, rediscutarea fundamentelor teologice ale Bisericii sunt de neînlăturat.

Lobbyul pentru repăgânizarea lumii se face cu bani grei și cu enorm de mulți oameni…iar Biserica Ortodoxă, de aici și de pretutindeni, nu trebuie nici să se vaiete, nici să se panicheze, nici să dea bir cu fugiții ci să sape mai adânc în propria ei teologie și viață cu Dumnezeu pentru a da răspunsuri pertinente la situația de facto.

Pentru că nimeni nu va plânge de milă Bisericii în viitorul apropiat…dacă teologii și oamenii Bisericii nu vor spune ce trebuie spus și, mai întâi de toate, dacă nu vor face ce trebuie făcut.

Însă, ca să spui…trebuie mai întâi să faci. Ca să spui…trebuie să studiezi, să traduci, să te nevoiești enorm…și nu să compilezi surse!
Cred că e timpul oamenilor de vocație în Biserică.
Cred că e timpul oamenilor care își lasă confortul la o parte.
Cred că e timpul unei comuniuni nu din gură cu oamenii prezentului și ai trecutului ci pe baza unei cunoașteri și a unei experiențe care sunt prietene cu Tradiția Bisericii.

Îmi pare rău însă, că în loc de prietenii de conștiință, de vocații, de mari răspunderi pentru viața Bisericii, noi ne încurcăm în partizanate mici, în afaceri retrograde, în lucruri de duzină.

La Cincizecime, acolo, de unde a început izvorul harului, Biserica era una în rugăciune, una în dragoste, una în așteptare.

În așteptarea faptului ca Dumnezeu să aibă primul…și ultimul cuvânt de spus.

De aceea azi, prea mărind pe Dumnezeul nostru treimic, prea mărim pe cel ce a făcut, susține și conduce toate spre Împărăția Lui.

Prea mărim pe Dumnezeul iubirii negrăite, pe Stăpânul și Mântuitorul nostru, pe Domnul și Judecătorul tuturor.

Pentru că toate au fost făcute de Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt și noi ne bucurăm să-L prea slăvim pe cel ce e începutul, cuprinsul și împlinirea a tot ceea ce El a creat.

Prea Curata Treime, Dumnezeul nostru, să ne dea tuturor să iubim unitatea Bisericii și să lucrăm pentru adâncirea și reliefarea teologiei Bisericii în viața lumii.

Pentru că teologia Bisericii e adevărata înțelepciune a umanității și cea care ne sfințește pe noi toți, făcându-ne fiii Împărăției Sale.

Căci a lui Dumnezeu este Împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș - Praedicationes vol 7

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Conf. Univ. Dr. Constantin Necula - Predică la Sfânta Treime

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântul Duh! Amin.

Iubiţi credincioşi! Praznicul acesta al Sfintei Treimi se pregăteşte înaintea noastră spre înţelegere în toate praznicele pe care le parcurgem în Biserică.

Fiecare sărbătoare ne apare ca o pagină într-un Abecedar din care învăţăm, pe rând, câte o literă, câte o propoziţie, câte o frază din Taina Sfintei Treimi. Spre deosebire de Abecedar, în schimb, cartea aceasta a cunoaşterii Treimii Celei Sfinte nu se parcurge într-un an şi, uneori, nici într-o viaţă, darul cunoaşterii ei putând să vină numai îndată după moarte, în taina Învierii, care nădăjduim că ne va afla Acolo, dinaintea Treimii Celei de o Fiinţă. ***Ce şcoală adâncă ne este Biserica! Cu câtă răbdare ne creşte spre vederea lui Dumnezeu, Cel în Treime lăudat!***

În Vechiul Testament - să ne aducem aminte - Treimea cea Sfântă este mai mult în ghicitură. Fie că vorbim despre acel ***„Să facem pe om după chipul şi asemănarea Noastră”*** (Facere 1, 26), fie despre reacţia de la Turnul Babel, ***„Hai să ne pogorâm şi acolo să le încâlcim graiul, pentru ca unul altuia să nu-şi mai înţeleagă limba”*** (Facere 11, 7), fie că amintim binecuvântarea levitică sau întâlnirea de la stejarul Mamvri, unde Avraam, deşi vede trei îngeri, le vorbeşte ca Unuia Singur, ca şi în alte câteva cazuri, ghicim Treimea în text.

Părinţii Bisericii ne spun toţi că, pentru proasta vecinătate cu mulţimea de politeişti, Dumnezeu nu a îngăduit să crească această cunoaştere a Sa în Treime

lăudat, pentru ca să nu se scufunde şi israeliţii în drama politeismului.

O dată cu Hristos însă, Taina Treimii se face auzită în toată puterea rostirii. Glasul din cer, auzit la vremea Botezului la Iordan, care încredinţa că Cel asupra Căruia Duhul Sfânt Se pogora în chip de porumb este Fiul Cel Iubit întru Care a binevoit (Matei 3, 17) sau ***vestitor de împlinire a misiunii Mântuitorului în drama ce precede Ghetsimani*** (Ioan 17), ***ca şi toate celelalte momente ale Evangheliei, vestesc că de acum Treimea ni Se dăruieşte vederii, pentru a ne umple dorul de Dumnezeu, care macină omenirea.***

Mi-e greu! An de an tot mai greu să aflu cuvintele care să vă dăruiască o imagine cât mai clară despre Treimea cea sfântă!

- *Mă mângâi la ideea că Sfântul Spiridon a avut nevoie de cărămidă, care, una fiind, cuprinde apa, focul şi lutul şi că-n această asemănare a găsit icoană Treimii pentru contemporanii săi.*
- *Sau mă mângâi la gândul că Sfântul Vasile cel Mare însuşi, ca să poată explica taina ascunsă în dogma dogmelor, s-a folosit de soare, întreit in icoană: discul solar - pe care l-a asemănat cu Tatăl; raza soarelui, care coboară (deci se întrupează), a asemănat-o cu Fiul, iar căldura razelor - care poate încălzi cea mai rece piatră şi umple de căldură cel mai întunecat ungher - este Duhul Sfânt. Precum raza soarelui, Duhul Sfânt putând să umple de căldură şi inima cea mai rece şi colţul de suflet cel mai întunecat.*

Mereu aşa, prin comparaţie, Părinţii Bisericii şi teologii au încercat să lumineze - într-un fel sau altul - icoana Treimii.

Poate că cea mai reuşită este aceea pe care în penel a supus-o Sfântul Andrei Rubliov care, ea însăşi, ca icoană, a dezvoltat o teologie întreagă.

Dacă am vrea să surprindem cea mai vie icoană a Treimii, nu trebuie să uităm însă că fiecare din noi, aşa cum textul de la înmormântare spune, la Binecuvântările Învierii cântate acolo, ***„chipul slavei Tale celei negrăite suntem, măcar deşi purtăm ranele păcatelor”.***

Cu toate că suntem, aşadar, răniţi de păcat, în noi şade precum o pecete de taină - spălată la Botez, evidenţiată prin Taina Mirungerii şi reactivată de fiecare dată prin Sfintele Taine - „chipul slavei lui Dumnezeu”. De aici şi respectul pe care, dincolo de rudenie de sânge şi neam, trebuie să ni-l purtăm. De aici şi gestul de angajare liturgică pe care diaconul sau preotul îl face atunci când, după cădirea icoanelor, ne

cădeşte chipurile. Tainicele icoane ale slavei negrăite, prezente în lume, prin care Dumnezeu înnobilează lumea!

Şi ca să înţelegem că aşa este, luaţi aminte la omul pătimaş, care, în curvia, alcoolismul, arghirofilia sau parvenitismul său, se crede nemuritor. Ce chip strălucit capătă şi ce umbră de păcat îl răneşte chiar dacă, uneori, după spusa Scripturii, chiar pătimaş fiind, poate lua „chip de înger de lumină”! Ce dramă suferim prin pierderea chipului! Ce durere cuprinde cer şi pământ când vreunul dintre noi, dacă nu toţi, ne rupem din dragostea lui Dumnezeu! E mai mult decât greu să pricepem aceasta, dacă n-am simţit că-I aparţinem! Că-I suntem dar, cum El ne este nouă pururea Dar!

Preluaţi, aşadar, veşmântul de lumină în care Hristos ne-a înveşmântat! Bucuraţi-vă că sunteţi fiii Tatălui! Daţi slavă că Duhul Sfânt vă este aproape, ceas de ceas, clipă de clipă! Şi prăznuiţi Treimea cea Sfântă în fiecare clipă a vieţii voastre. Ea este cea prin care toate s-au făcut, prin care toate se ţin şi în care veşnicia se împlineşte!

Amin.

Braşov, 2004

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Ion Cârciuleanu - Sfânta Treime

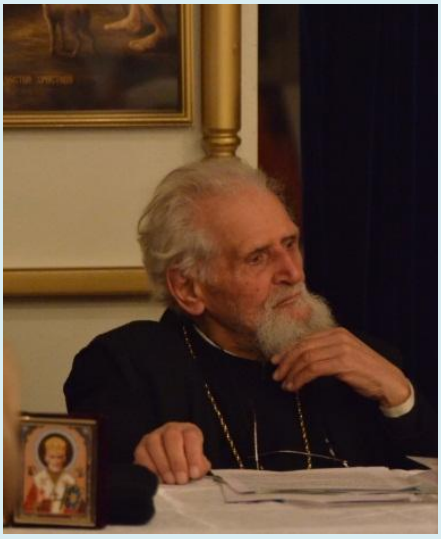

"În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh".

Aceste cuvinte cu care am început predica, formează una din cele mai mici rugăciuni închinate Sfintei Treimi.

Şi noi, când zicem: ***"În numele Tatălui, ne spune Sfântul Ambrozie, ne însemnăm fruntea spre a arăta că toate gândurile noastre merg la Dumnezeu, izvorul gândirii noastre; când zicem "şi al Fiului" ne însemnăm la inimă, arătând că toată inima noastră o dăm Domnului, iar când zicem "şi al Sfântului Duh", ne însemnăm umerii, rădăcina mâinii, spre a arăta că începutul şi desfăşurarea faptei este spre slava lui Dumnezeu. Încheiem cu cuvântul "Amin", aşa să fie. Fiinţa noastră întreagă este închinată Sfintei Treimi.***

Însuşi unirea celor trei degete de la mâna dreaptă, ca să ne facem semnul Sfintei Cruci, însemnează tot Sfânta Treime. Cu acest semn sfânt şi cu rostirea acestor dumnezeieşti cuvinte, noi începem toate rugăciunile noastre de fiecare zi. Acestea au fost semnul şi puterea creştinismului, din ziua Cincizecimii, de când a luat naştere Biserica. De atunci, orice credincios se însemnează cu acest semn - Sfânta Cruce – şi rosteşte aceste cuvinte, care mărturisesc credinţa lui în Sfânta Treime de la care primim harurile cele bogate.

Moşii şi strămoşii noştri, de când ne-am zămislit ca neam pe aceste locuri frumoase, au cinstit Sfânta Treime cu tot sufletul, s-au închinat ei şi au adorat-o. ***Credinţa noastră în Sfânta Treime a fost totdeauna puterea mântuirii noastre.***

În numele Sfintei Treimi noi săvârşim şi taina Sfântului Botez, în numele ei primim ***"toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit".***

În numele ei creştem duhovniceşte, ne sfinţim prin har şi moştenim viaţa veşnică.

Cu rugăciunea amintită, deşi nu spunem decât trei nume: Tatăl, Atotcreator, Fiul Mântuitorul nostru şi Sfântul Duh, sfinţitorul nostru, nume care alcătuiesc Sfânta Treime - temelia credinţei noastre, spunem totul, mărturisim întreaga noastră credinţă. Deşi fiecare nume sau persoană este Dumnezeu adevărat, totuşi nu sunt trei Dumnezei, ci un singur Dumnezu în trei persoane. "Unul după Fiinţă şi întreit după persoane".

În numele Sfintei Treimi se săvârşeşte dumnezeiasca Liturghie, care începe cu cuvintele: "Binecuvântată este Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh" şi se săvârşeşte cu slujba Învierii Domnului: ***"Slavă Sfintei şi celei de o fiinţă şi nedespărţitei Treimi"***, aşa cum rosteşte preotul în fiecare zi, din noaptea Învierii până la Înălţarea Domnului. Pentru slăvirea Sfintei Treimi s-au compus cântări, Doxologii mari şi mici, slujbe de noapte, cum sunt Miezonoptica de duminică şi Slujba privegherii sau Acatistul Sfintei Treimi.

Astăzi, când Biserica Ortodoxă serbează praznicul Sfintei Treimi, este bine să lămurim pe cât ne este cu putinţă, înţelesul ei cel adânc.

Învăţătura despre Sfânta Treime este o învăţătură de bază a Bisericii. Este cea mai mare şi mai adâncă învăţătură a ei. ***Şi noi creştinii credem în această învăţătură şi mărturisim că este un singur Dumnezeu, Unul în fiinţă şi întreit în feţe sau persoane: Tatăl, Fiul, şi Sfântul Duh.*** Această învăţătură nu o are nici o altă religie decât creştinismul. Ea ne-a fost dată prin descoperire de Dumnezeu din milostivirea şi din bunătatea Sa pentru noi.

Altfel, nu L-am fi cunoscut. Căci Mântuitorul zice: ***"Nimeni nu-L cunoaşte pe Tatăl decât numai Fiul şi cel căruia va voi Fiul să-i descopere"*** (Matei 11, 27). Iar o cântare la Utrenie spune: ***"Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă".*** Într-adevăr, Mântuitorul S-a arătat pe pământ, S-a arătat între oameni, la Întruparea Sa. Dogma Sfintei Treimi, Învăţătura fundamentală a Bisericii, fiind o taină adâncă şi necuprinsă, Sfinţii Părinţi ai Bisericii au căutat să o lămurească în diferite feluri prin analogii şi asemănări.

Unii au căutat să explice Taina Sfintei Treimi prin corelaţia dintre cele trei funcţiuni ale sufletului nostru: gândire, voinţă şi simţire, şi care formează o unitate.

- *Un mare scriitor bisericesc, **Fericitul Augustin** († 430), asemăna Sânta Treime cu apa care are şi izvor, şi pârâu şi apa propriu-zisă.*
- ***Sfântul Atanasie cel mare** aseamănă Sfânta Treime cu Soarele. El spune: "Că precum soarele este cu trei feţe, aşa şi Dumnezeu este în trei ipostasuri. Căci, chip al Tatălui este discul; Chip al Fiului este raza şi Chip al Sfântului Duh este lumina soarelui. La soare este disc, rază şi lumină, dar nu zicem că sunt trei luminători, ci un singur soare. Asemenea şi la Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh sunt un singur Dumnezeu. La soare, continuă acelaşi Sfânt Părinte, este nedespărţit discul de rază şi lumină. Aşa este şi în dumnezeiasca treime, nu se despart persoanele, ipostasele unele de altele. Discul soarelui, spune Sfântul Atanasie, naşte şi uneşte raza şi dă lumină, aşa şi Dumnezeu-Tatăl naşte pe Fiul şi purcede pe Sfântul Duh. Raza soarelui se coboară pe pământ, dar nu se desparte de soare, nici din cer nu lipseşte, nici de pe pământ şi este şi în discul soarelui. Aşa şi Fiul nu se desparte de Tatăl şi de Sfântul Duh".*
- ***Sfântul Spiridon al Trimitundei**, făcătorul de minuni, pentru a arăta unitatea Sfintei Treimi şi egalitatea celor trei persoane, împotriva rătăcirii ariene, la Sinodul I Ecumenic, s-a folosit de o cărămidă care, deşi reprezenta o unitate, privind-o, a arătat că în această unitate exită trei elemente: lutul, care a rămas în mâna Sfântului, apa care a căzut pe pământ şi focul care s-a ridicat la cer. Aceasta a fost o minune spre a arăta unitatea în Sfânta Treime, a celor trei persoane dumnezeieşti.*

Taina Sfintei Treimi, cum am spus, fiind de nepătruns cu mintea, oricâte asemănări s-au făcut de către Sfinţii Părinţi, nu se poate pătrunde şi înţelege, doar atât cât ne-a fost de folos.

Dumnezeu ne-a descoperit, şi câte ştim despre ea ne este de ajuns ca să ne mântuim.

În cunoaşterea şi înţelegerea Tainei Sfintei Treimi este nevoie mai ales de puterea credinţei şi a iubirii. Noi credem cu tot sufletul în Sfânta Treime, o mărturisim fiecare la primirea Sfântului Botez, cât şi în toată viaţa noastră şi o iubim, ***"şi cine se leapădă de această credinţă şi de mărturisirea ei, încetează de a mai fi creştin" (Irineu Mihălcescu).***

Sfinţii nu s-au folosit atât de luminile minţii, ca să înţeleagă taina Sfintei Treimi pe care n-o pot înţelege, nici îngerii, cât mai ales s-au rugat cu credinţă şi dragoste să

se învrednicească de harurile ei cele bogate. ***Aşa să ne rugăm şi noi, în fiecare clipă şi mai ales în această mare zi a sărbătoririi Sfintei Treimi, ca Dumnezeu Cel în treime lăudat să ne asculte şi să ne transforme inimile noastre în altare de rugăciuni şi lucrare de fapte bune.***

Sfinţenia nu constă în idei goale, ci în îndeplinirea binelui, în schimbarea noastră lăuntrică într-un om nou, după chipul lui Hristos, într-un samarinean milostiv, care şi-a jertfit totul pentru ajutorul celui în suferinţă. Toate aceste transformări sunt, desigur, lucrări ale Sfintei Treimi.

În Vechiul Testament avem multe preînchipuiri ale Sfintei Treimi. Astfel, chiar în primul capitol al Genezei se vorbeşte de Sfânta Treime: ***"Să facem om după chipul şi asemănarea Noastră"***, zice Dumnezeu (Facere 1, 26). Omul a fost creat dintru început după chipul Sfintei Treimi.

Origen, mare învăţat şi scriitor creştin, ne arată că Dumnezeu, când a creat pe om, nu S-a sfătuit cu îngerii, ci cu Sine Însuşi, deci este vorba de un sfat între persoanele Sfintei Treimi. Tot o preînchipuire a Sfintei Treimi este şi arătarea celor trei îngeri patriarhului Avraam, la stejarul lui Mamvri (Facere 1, 2). Sfânta Treime e prefigurată în Vechiul Testament şi de sfeşnicul cu trei braţe şi de cântarea serafimilor: ***"Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot"*** (Isaia 6, 3), imn întreit pe care îl cântăm şi noi, la fiecare Sfântă Liturghie.

În Vechiul Testament găsim chiar redat şi numele persoanelor Sfintei Treimi: nume de Tată, de Fiu şi de Sfântul Duh.

- *Astfel în cuvintele pe care psalmistul le pune în gura Fiului se spune: **"Zis-a Domnul către Mine: Fiul Meu eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut"** (Psalmul 2, 7).*
- *La Facere 1, 2 se arată că **"Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor"**,*
- *iar Psalmistul se roagă zicând: **"Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine"** (Psalmul 20, 12).*

În Noul Testament, Sfânta Treime s-a arătat şi mai lămurit.

- *Cea dintâi descoperire o face îngerul Gavriil Sfintei Fecioare Maria, la Buna-Vestire. El i-a zis: **"Duhul Sfânt Se va pogorî peste tine şi puterea celui Preaînalt te va umbri, iar Fiul ce Se va naşte din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema"** (Luca 1, 35).*

- *La Botezul Domnului, Fiul se botează, tatăl îl mărturiseşte zicând: **"Acesta este Fiul meu cel iubit întru care am binevoit, pe Acesta să-L ascultaţi"**, iar Duhul Sfânt se coboară în chip de porumbel.*
- *Sfânta Treime se arată şi la Schimbarea la Faţă a Domnului Iisus Hristos.*

Sfânta Biserică ne învaţă că toate lucrările mari de sfinţire şi de îndumnezeire s-au făcut de Sfânta Treime şi în numele ei.

- *În numele Sfintei Treimi s-a făcut evanghelizarea în lume: **"Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh"** zice Mântuitorul Sfinţilor Apostoli (Matei 28, 19).*
- *În puterea Sfintei Treimi s-a înfiinţat Biserica şi s-a dat harul vindecărilor şi al vorbirii în limbi.*
- *În numele Sfintei Treimi dobândim mântuirea şi sfinţirea noastră.*

Pe plan lărgit, unitatea Sfintei Treimi a creat punţi de legătură între confesiunile creştine, pentru că toate aceste confesiuni cred în Sfânta Treime. Pe temeiul acestei credinţe se încearcă, în cadrul mişcărilor ecumenice, să se apropie toate Bisericile creştine, să fie iarăşi un trup tainic al lui Hristos, o singură Biserică a Lui.

Pentru noi, creştinii, unitatea Sfintei Treimi se vădeşte (se arată) în opera Ziditorului, în fiecare fir de nisip sau iarbă, în tot ce este creat. Ea se vădeşte şi în conducerea lumii, în Sfânta Providenţă. Iată deci că unitatea Sfintei Treimi conduce toate formele de varietate în unitate deplină.

Praznicul de astăzi, Sfânta Treime, răspândeşte raza de lumină în sufletul fiecărui credincios şi îl cheamă la depăşiri de sine, în lucrări morale, spirituale şi materiale, la locul său de muncă.

În Sfânta Treime ştim că sălăşluieşte pacea, dragostea şi unitatea; la fel trebuie să sălăşluiască şi în viaţa noastră de fiecare clipă, în familia noastră şi în sufletul nostru.

Trebuie să ştim că faptele noastre cele bune sunt ca nişte trepte pe care ne ridicăm şi ne apropiem de izvorul cel nesecat al tuturor harurilor Sfintei Treimi.
Nu atât să dogmatizăm despre Sfânta Treime, ci mai ales să facem faptele plăcute Sfintei Treimi: ***"Nu vorbele mari fac pe sfinţi şi drepţi, ci viaţa cea plină de fapte bune, creştineşti, de smerenie, de dragoste şi credinţă puternică" (Pr. V. Aştileanu).***

Noi ne închinăm în numele Sfintei Treimi, fiindcă suntem închinaţi chiar de la primirea Sfântului Botez, care este mărturisirea unităţii de credinţă şi pe care se cade să o păstrăm neştirbită şi nepătată. Şi nu este o fericire mai mare pentru vredniciile noastre decât aceea de a şti că vom putea sta curaţi în faţa tronului Sfintei Treimi. Iar bucuria pe care ne-o dă sărbătoarea de azi, cântările bisericeşti, atât de frumoase, dumnezeiasca Liturghie, sunt doar imaginea bucuriei desăvârşite pe care o vom trăi în cer în faţa tronului Sfintei Treimi.

Să păstrăm această bucurie în sufletele noastre şi mereu să căutăm să ne întâlnim cu credinţă şi dragoste în Biserica lui Hristos, dobândind această bucurie, din harurile Sfintei şi Celei de o fiinţă Treimi, aşa cum au dobândit sfinţii care şi-au păstrat unitatea de credinţă, aşa cum au dobândit şi strămoşii noştri.

Să ne rugăm astăzi, în ziua de prăznuire a Sfintei Treimi şi să zicem: "***Prea Sfântă Treime miluieşte-ne pe noi; Doamne curăţeşte păcatele noastre; Stăpâne iartă fărădelegile noastre, Sfinte cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău".*** Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la praznicul Sfintei Treimi

Să iubim şi să mărturisim pe Dumnezeul Treimic.

Dreptmăritori creştini, între sărbătorile împărăteşti, se numără şi sărbătoarea de astăzi închinată Sfintei Treimi, zi aleasă în care adorăm cu evlavie pe Dumnezeu, Unul în Fiinţă şi întreit în Persoane: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

De aceea, este potrivit să vorbim acum despre taina Sfintei Treimi, învăţătură de credinţă care stă la temelia mântuirii noastre. Dogma Sfintei Treimi este dogma fundamentală a creştinismului, pe care trebuie să o cunoaştem şi să o preţuim.

După cum o mamă arată copiilor săi în tablou pe tatăl lor, care e dus departe şi ei nu-l pot vedea în alt chip, tot astfel Biserica, Mama noastră duhovnicească, ne arată şi ne face cunoscut pe nemărginitul Dumnezeu – prin rugăciuni, prin icoane şi prin simboluri. Ea ne conduce mintea şi inima pe calea credinţei până la adevărata cunoaştere şi iubire a lui Dumnezeu. Ne ajută să înţelegem adevărul despre Sfânta Treime, Care „ne-a mântuit pe noi”.

Iubiţi credincioşi, în Vechiul Testament, se vorbeşte despre un Dumnezeu în trei Persoane: „Şi a zis Dumnezeu: să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră” (Fac. 1, 26); „Haideţi, dar, să Ne pogorâm şi să amestecăm limbile lor” (Fac. 11, 7). Prin aceste texte, se face aluzie la o pluralitate în Dumnezeu, la existenţa Persoanelor Sfintei Treimi în Fiinţa dumnezeiască.

Dumnezeu Cel tripersonal apare la stejarul Mamvri. Avraam vede trei bărbaţi, dar li se închină şi se adresează ca şi cum ar fi fost unul singur: „Doamne, de am aflat har înaintea Ta, nu ocoli pe robul Tău!” (Fac. 18, 3).

Proorocul Isaia vede Serafimii zburând în jurul tronului dumnezeiesc şi cântând: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui!” (Îs. 6, 3). În întreita repetare a cuvântului „Sfânt”, Sfinţii Părinţi văd indicată Sfânta Treime, iar în singularul Domnul Savaot, ei văd unitatea Fiinţei dumnezeieşti.

În Noul Testament, adevărul despre Sfânta Treime este arătat mai lămurit. La Bunavestire, îngerul spune Fecioarei Maria că Duhul Sfânt Se va pogorî peste ea, puterea Tatălui Celui Preaînalt o va umbri şi Fiul lui Dumnezeu Se va naşte din ea (cf. Lc. 1, 35).

La Botezul Domnului în Iordan, S-au revelat cele trei Persoane dumnezeieşti: glasul Tatălui ceresc grăieşte, Fiul Cel iubit este în apă şi Duhul Sfânt Se pogoară în chip de porumbel.

În cuvântarea de rămas bun către Apostoli, Domnul vorbeşte de Tatăl, de Fiul şi de Duhul Adevărului, Care purcede de la Tatăl (În. 14, 16-17; În. 15, 26). Când îi trimite pe Sfinţii Apostoli la propovăduire, Mântuitorul le spune: „Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” (Mt. 28, 19).

Sfântul Apostol Pavel, în binecuvântarea pe care o dă corintenilor, spune: „Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi” (II Cor. 13, 13).

Sfântul Apostol Petru îşi începe prima sa epistolă printr-o urare trinitară către credincioşii „aleşi după cea mai dinainte ştiinţă a lui Dumnezeu-Tatăl şi prin sfinţirea de către Duhul, spre ascultare şi stropirea cu sângele lui Iisus Hristos” (I Pt. 1, 2).

Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan zice: „Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh; şi Aceştia Trei Una sunt” (I În. 5, 7).

Sfânta Tradiţie completează şi lămureşte cele scrise în Sfânta Scriptură cu privire la dogma Sfintei Treimi. Noi ne închinăm zicând: „În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” sau „Mărire Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”.

Sfânta Liturghie începe cu „Binecuvântată este Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh” şi se termină: „Că Tu (Dumnezeule) eşti sfinţirea noastră şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”. Cântarea „Sfinte Dumnezeule”, imnul „Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot!”, Sfânta Cruce, locaşurile noastre de închinare, sfeşnicul cu trei braţe sunt dovada sau mărturia credinţei noastre în Sfânta Treime.

Despre dogma Sfintei Treimi a vorbit foarte frumos Sfântul Grigorie de Nazianz în biserica din Constantinopol. Când a vrut să plece, credincioşii au spus într-un glas: „Dacă pleci, iei Treimea cu tine!”.

Crezul pe care noi îl rostim este o mărturisire de credinţă despre Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. A-l rosti cu credinţă înseamnă a intra în comuniune cu Sfânta Treime. Dumnezeu este Unul în Fiinţă şi întreit în Feţe.

Fiecare Persoană are o însuşire specială şi are o lucrare specială pentru viaţa şi mântuirea lumii.

Dumnezeu-Tatăl există din veşnicie şi este nenăscut, făcător al cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute. El este reprezentat printr-un ochi în triunghi sau ca Bătrân, ca Cel vechi în zile.

Dumnezeu-Fiul este născut din veşnicie din Tatăl, precum se aprinde o lumină din alta. E întrupat din Fecioara Maria, pentru a izbăvi lumea de păcat şi de moarte. El este reprezentat ca Arhiereu, Împărat, Judecător, sau în diferite ipostaze ale vieţuirii Sale pământeşti – de la Betleem la Înălţarea la ceruri.

Sfântul Duh este purces din Tatăl din veşnicie şi revarsă valuri din dumnezeiescul har peste credincioşi, sfinţind-i, întărindu-i şi îndumnezeindu-i. Este reprezentat printr-un porumbel, aşa cum S-a arătat la râul Iordanului.

Dogma Sfintei Treimi depăşeşte categoriile judecăţii omului şi puterea lui de cuprindere în formele lui de exprimare, fiind cea mai adâncă dintre toate învăţăturile Bisericii noastre creştine.

Este cazul să amintim aici de încercarea Fericitului Augustin de a scrie o carte despre Dumnezeu. Pe măsură ce scria, se vedea constrâns să şteargă ce a scris, pentru că nimic din ceea ce scria despre Dumnezeu nu corespundea cu ceea ce este Dumnezeu de fapt. În scrisul său, se avânta spre cele dumnezeieşti, dar îşi dădea seama că nu poate ajunge să descrie Fiinţa Dumnezeirii. Amărât de acest

insucces al scrisului său, s-a dus să se plimbe pe marginea unei mări. Acolo văzu un copilaş care se juca în nisip: purta apa din mare cu o scoică în gropiţa lui. Fericitul Augustin l-a întrebat: „Ce faci aici, copile?”. La care, copilul i-a răspuns: „Nu vezi ce fac? Mut marea în gropiţa mea”. Atunci şi-a venit în fire Fericitul Augustin şi şi-a zis: „Oare, nu sunt şi eu ca şi acest copil, vreau să cuprind Dumnezeirea cu scoica minţii mele?!”. Iar ceea ce a scris despre Dumnezeu a devenit rugăciune şi mărturisire.

Pe Cel nemărginit nu-L poate cuprinde mintea noastră mărginită. Este important să cunoaştem voia lui Dumnezeu şi să o împlinim. Aceasta ne aduce fericire temporală şi veşnică (cf. În. 17, 3).

Această voinţă a lui Dumnezeu ne-o descoperă Sfânta Scriptură şi Sfânta Tradiţie. Sfânta Treime este o taină neajunsă şi necuprinsă a Dumnezeirii: Dumnezeu Unul în Fiinţă şi întreit în Persoane, uniunea în treime şi treimea în uniune.

Cum poate fi unul egal cu trei? La Sinodul I ecumenic de la Niceea (325), Sfântul Spiridon, episcopul Trimitundei, voind să arate în chip simbolic icoana Sfintei Treimi, a luat o cărămidă şi a spus: „Avem aici o singură cărămidă, care e compusă din nisip, foc şi apă, dar e numai o cărămidă”.

Fericitul Augustin ne indică alt exemplu şi anume: „Unul este izvorul din care porneşte o apă, altul fluviul şi altceva marea. Sunt trei înfăţişări ale aceleaşi substanţe, care este apă în toate trei”.

O altă asemănare ne-o oferă soarele, care străluceşte pe cer, care poate fi văzut în adâncul apei şi într-o oglindă. Sunt trei înfăţişări, dar nu sunt trei sori. În însăşi viaţa noastră sufletească întâlnim icoana Sfinte Treimi.Căci fiecare avem un suflet, care se manifestă treimic: în raţiune, sentiment şi voinţă, fără să putem spune că avem trei suflete.

În sfârşit, să privim la un sfeşnic cu trei lumânări care se deosebesc una de alta, deşi se unesc unele cu altele şi răspândesc o singură lumină nediferenţiată, dând o singură strălucire neîmpărţită.

Tot aşa, mărturisim trei Persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Care, deşi se deosebesc, formează o singură strălucire a Dumnezeirii, Celei Una şi nedespărţită după Fiinţă. Aceste asemănări ne ajută, oarecum, să înţelegem pe Dumnezeul Treimic, însă Taina Sfintei Treimi poate fi cunoscută numai prin credinţă.

Credinţa în Sfânta Treime şi învăţătura despre Sfânta Treime au o mare şi binefăcătoare însemnătate pentru viaţa noastră. În primul rând, credinţa în Sfânta Treime ne arată că Dumnezeu n-a părăsit lumea după ce a creat-o şi nici nu a lăsat-o în voia întâmplării.

Dumnezeu-Tatăl a creat lumea, Dumnezeu-Fiul a restaurat-o, iar Dumnezeu-Duhul Sfânt o conduce spre desăvârşire, încât creaţia devine o împărăţie a harului dumnezeiesc; lumea e plină de Treime.

În al doilea rând, învăţătura despre Sfânta Treime ne ajută să înţelegem că Dumnezeu nu este un „anonim", cum au zis unii şi nu este una cu natura sau cu o piatră, cu un arbore sau cu o stea, cum spun alţii.

Dumnezeul nostru e Persoană atotputernică, atotbună, Care mă ocroteşte. Când mă adresez Lui în rugăciune, am certitudinea că El e Tatăl nostru din cer, Care ia aminte la cererea mea, înţelege durerea mea, primeşte rugăciunea mea şi mă ajută.

Iubiţii mei, noi, care credem în Sfânta Treime şi am fost botezaţi în numele Sfintei Treimi şi ne închinăm zilnic Sfintei Treimi, avem datoria să-L mărturisim pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, cu curaj şi evlavie, în toată vremea şi în tot locul, mustrând pe aceia care nu cred în Sfânta Treime.

Aceştia sunt iehoviştii şi alte secte, care s-au îndepărtat de sânul Bisericii dreptmăritoare. Dacă Dumnezeul nostru e iubire (I În. 4, 8), dacă Sfânta Treime este „structura supremei iubiri", să-L rugăm pe Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh să ne inunde cu dragostea Sa, ca să fie pace şi armonie în suflete, în familii, în ţară şi în întreaga lume.

Atunci viaţa oamenilor ar fi un praznic nesfârşit, căci zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Unde dragostea se bucură, acolo este sărbătoare!".

Datoria noastră este să frecventăm regulat biserica, în care e concentrată la maximum sfinţenia şi iubirea Sfintei Treimi, Care ne eliberează de patimi şi de neputinţe, oferindu-ne iertare, putere, bucurie şi belşug de daruri duhovniceşti.

Haideţi să-L adorăm pe Dumnezeul Cel viu, închinat în Sfânta Treime şi să mărturisim cu speranţă: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă, slavă Ţie!".

Lăudându-L pe Cel Ce cunoaşte suferinţele noastre, ascultă suspinele noastre şi împlineşte dorinţele noastre, să-I zicem: „Slavă Ţie, Soarelui întreit; Slavă strălucirii celei unice; Slavă Celui Ce răsari lumii lumina; Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!”. Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Părintele Iosif Trifa - Ceva despre Taina Sfintei Treimi

Duhul Sfânt este Dumnezeu, de o fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul. Este a treia Persoană din Sfânta Treime. Toate Scripturile ni-L arată pe Dumnezeu-Duhul Sfânt ca fiind de o fiinţă şi de o putere cu Dumnezeu-Tatăl şi Dumnezeu-Fiul.

Îl vedem pe Duhul Sfânt la facerea lumii… îl vedem la Botezul Domnului, îl mărturisesc cuvintele Domnului: „***Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le pe ele în numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh***” (Matei 28, 19).

Şi cuvintele evanghelistului Ioan: ***„ Trei sunt Care mărturisesc în cer: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt şi Aceştia Trei una sunt”*** (I Ioan 5, 7).

Şi mărturisirea Apostolului Pavel: ***„Darul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Duhului Sfânt să fie cu voi, cu toţi”*** (II Corinteni 13, 13). Şi alte multe, multe locuri din Sfânta Scriptură.

Cele trei Persoane din Sfânta Treime: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt sunt una şi din veşnicie, cu deosebire că Tatăl este fără de început, Fiul este născut mai înainte de veci din Tatăl, iar Duhul Sfânt purcede din Tatăl.

Cum spune şi cântarea noastră bisericească: ***„ Cu Duhul Sfânt este cuvântarea de Dumnezeu, unimea cea întreit sfântă; că Tatăl este fără de început, din Carele S-a născut Fiul fără de ani şi Duhul de un chip şi de un scaun, din Tatăl împreună a strălucit”*** (Antifon glas 8).

La facerea lumii erau de faţă toate trei Persoanele din Sfânta Treime. Dar faţă de mântuirea omului şi a omenirii, Dumnezeu-Fiul şi Dumnezeu-Duhul Sfânt S-au arătat în timp.

- Dumnezeu-Fiul a venit la „plinirea vremii”. A venit atunci când fusese hotărât din veci să vină. El a venit, ne-a răscumpărat şi, înainte de a Se înălţa la cer, ne-a făgăduit pe Dumnezeu-Duhul Sfânt.
- Dumnezeu-Duhul Sfânt a venit şi El la o „plinire a vremii” sale, iar această plinire a sosit după ce Iisus Mântuitorul Şi-a isprăvit lucrarea mântuitoare şi S-a înălţat la cer. ***„ Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor va da vouă, ca să rămână cu voi în veac, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede”*** (Ioan 14,16).

Ceva despre lucrarea Sfintei Treimi

La taina cea mare a mântuirii noastre sufleteşti, lucrează Sfânta Treime, lucrează toate trei Persoanele din Sfânta Treime: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

- ***Dumnezeu-Tatăl, în dragostea Lui cea nemărginită, a hotărât mântuirea noastră.***
- ***Dumnezeu-Fiul ne-a adus această mântuire, jertfindu-Se pentru noi, iar***
- ***Dumnezeu-Duhul Sfânt ne dă această mântuire revărsând darurile ei în inimile şi sufletele noastre.***

Darurile Tatălui Ceresc şi darurile Golgotei ni se dau nouă prin lucrarea cea tainică a Duhului Sfânt. Unul şi Acelaşi Dumnezeu lucrează în noi şi în taina mântuirii noastre, în diferite chipuri şi înfăţişări.

Taina Sfintei Treimi şi lucrarea Sfintei Treimi sunt o taină mare, sunt o taină ce se ridică peste mintea şi priceperea noastră (dacă am putea-o cuprinde cu priceperea noastră, atunci n-ar mai fi taină). Ea, dealtcum, nu se ţine atât de priceperea noastră, cât, mai ales, de credinţa şi simţirea noastră.

Tainica lucrare a Sfintei Treimi este arătată în cartea lui Sundar Singh, în asemănarea cu soarele. În soare se află la un loc şi lumina şi căldura, cu toate că nici lumina nu-i căldură şi nici căldura nu-i lumină. Ele petrec în acelaşi loc, nu sunt despărţite, dar faţă de oameni au înfăţişări deosebite.

Aşa e şi taina Sfintei Treimi. ***De la Dumnezeu-Tatăl (soarele) ne vine lumina (Dumnezeu-Fiul) şi căldura (Dumnezeu-Duhul Sfânt). Hristos este „lumina lumii", iar Duhul Sfânt este „focul" şi „căldura".***

Darul mântuirii ne vine sub diferite înfăţişări, dar izvorul lui este numai unul, precum şi soarele, lumina şi căldura una sunt. ***„Sunt deosebite daruri, însă numai Unul şi Acelaşi Duh. Sunt deosebite lucrări, însă numai un singur Dumnezeu, Care lucrează întru toate"*** (I Corinteni 12,4).

„ Dumnezeu este iubire " (I Ioan 4, 8). În dragostea Sa cea nemărginită, Dumnezeu-Tatăl a hotărât tămăduirea şi mântuirea noastră de otrava morţii, lăsată în lume prin greşeala lui Adam.

Dumnezeu-Fiul a adus în lume „medicina" de lipsă pentru tămăduirea omului şi a omenirii. ***„A murit la timp pentru noi"*** (Romani 5, 8). ***„S-a dat pe Sine preţ de răscumpărare pentru toţi"*** (I Timotei 2, 6). Ne-a lăsat doctoria şi medicina contra păcatului şi morţii: ***scump sângele Lui*** (I Ioan 1, 7).

Dumnezeu-Duhul Sfânt este Doctorul Care ne dă această medicină şi ne arată cum să o folosim. ***Duhul pe Care îl voi trimite vouă – zicea Iisus – va lua din al Meu şi va vesti vouă*** (Ioan 16, 13-15). ***Toate trei Persoanele din Sfânta Treime lucrează la taina mântuirii noastre sufleteşti.*** Păcatul şi căderea noastră sunt atât de mari, încât întreagă Sfânta Treime lucrează la mântuirea noastră.

Lucrarea Sfintei Treimi este admirabil arătată prin cuvintele Mântuitorului: ***„Toate câte are Tatăl ale Mele sunt – zicea Iisus. Acela (adică Duhul Sfânt), pe Mine Mă va preamări, căci dintru al Meu va lua şi va vesti vouă"*** (Ioan 16, 14-15).

Vedeţi cât de minunat este arătată aici lucrarea Sfintei Treimi? Toate darurile şi bunătăţile au fost şi sunt ale Tatălui. Ele însă nu pot fi ale noastre, până nu-şi schimbă stăpânul; până nu trec asupra Fiului. Iisus Mântuitorul a deschis canalul prin care darurile Tatălui Ceresc se scurg în El. „ Toate câte le are Tată! ale Mele sunt".

Iisus Mântuitorul S-a făcut mai departe Mijlocitorul prin Care darurile Tatălui Ceresc se scurg şi în viaţa noastră. El ne-a legat cu Izvorul cel mare al tuturor bunătăţilor: Tatăl Ceresc.

Dar, cu toate acestea, noi nu putem încă ajunge la acest Izvor. Suntem prea slabi şi nevoiaşi să ajungem la El şi să gustăm din El. Aici intervine Persoana a treia din

Sfânta Treime: Duhul Sfânt, Care mijloceşte aceste daruri şi ni le dă. Astfel primim noi prin Iisus Hristos de la Duhul Sfânt tot ce este al Tatălui.

Un vestit predicator a asemănat această tainică lucrare cu mierea florilor. Harul şi darul mântuirii sunt o miere dulce şi binecuvântată. Dar această miere este ascunsă într-o floare depărtată (în Dumnezeu). Noi nu putem ajunge la ea. Noi n-avem atâta înţelepciune, ca să o aflăm şi să-i sugem dulceaţa, ca albinele. Aici vine lucrarea scumpului nostru Mântuitor. El preface această miere în fagure. „ Toate câte are Tatăl ale Mele sunt… spre folosul vostru". Aceasta este o miere pusă în fagure. Lucrarea Mântuitorului este o miere dulce şi binecuvântată, de aceea este atât de dulce Numele Lui pentru cei care au gustat din tainele mântuirii sufleteşti.

Dar, cu toate că „mierea" e pusă în fagure, noi suntem atât de slabi şi nevoiaşi în cele sufleteşti, încât nu putem încă gusta din ea. Gura noastră este atât de mult dedată cu mâncărurile cele amare (cu păcatele), încât această „miere" cerească ni se pare amară. Dulcele ni se pare amar. Celor păcătoşi le poţi tot vorbi despre dulceaţa mântuirii sufleteşti. Pentru ei, aceste lucruri sunt amare şi fără gust.

Aici vine lucrarea Duhului Sfânt. Duhul Sfânt ia mierea strânsă în fagur de scumpul nostru Mântuitor şi, dându-ne gust pentru ea, ne-o îmbie spre gustare. Din mâna Duhului Sfânt, gustând mierea cea cerească, aflăm îndată ce nespus de dulce-i; nu ne mai saturăm de gustarea ei; toate cele lumeşti ni se par „gunoaie" şi amărăciuni faţă de dulceaţa ei; simţim cum dulceaţa ei intră în simţurile noastre, în sângele nostru, în sufletul nostru, în toată viaţa noastră; o dulceaţă cerească s-a sălăşluit în noi prin lucrarea cea tainică a Duhului Sfânt.

Iată, şi această asemănare este o icoană minunată despre tainica lucrare a Sfintei Treimi!

din cartea „Duhul Sfânt"

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Traian Dorz - Te preamărim pe Tine, Doamne

Te preamărim pe Tine, Doamne,
Ceresc şi Unic Dumnezeu,
Cel Căruia se-nchină toate
oştirile cereşti, mereu!

Te preamărim
şi ne-nchinăm,
şi-n veci dorim
să-Ţi înălţăm
mărire-n cer şi pe pământ
Numelui Tău Cel Sfânt, Sfânt, Sfânt!

Te preamărim, Sfântă Treime,
din care viaţa toţi ne-avem,
căci bunătatea Ta ne ţine:
cât Tu voieşti, atât suntem!

Te preamărim pe Tine, Tatăl
Atotputernic şi Slăvit,

Cel căruia Îi cântă coruri
de heruvimi necontenit!

Te preamărim pe Tine, Tatăl,
prin Fiul Tău, Iisus Hristos,
căci El e Chipul Tău prin Care
ni-e totul drag şi luminos!

Te preamărim pe Tine, Duhul,
chemând doritul Veac Divin
când cerul şi pământul, una,
Te vor slăvi la fel!

Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Credinţa în Sfânta Treime

Un adevăr de credinţă, care, asemenea aurului, s-a limpezit, a ajuns strălucitor şi curat în focul unor frământări de aproape un veac şi jumătate, este învăţătura despre Sfânta Treime - învăţătura de temelie a creştinismului.

Credinţa în Sfânta Treime are un temei lămurit în Biblie (Geneza 1, 26; 18, 1-3; Isaia 6, 3; Matei 28, 19; II Cor. 13, 13; I Petru 1, 2; I Ioan 5, 7; Apoc. 4, 8) şi a fost de la început mărturisită în Biserică - măcar că uneori (până la Sinodul I de la Niceea), într-o formă nu în destul de lămurită.

Prilejul pentru adâncirea şi lămurirea acestei învăţături, a fost o frământare, o rătăcire care s-a ivit în Biserică pe la începutul veacului al patrulea (319 d.H.) şi anume erezia lui Arie, un preot din Alexandria (Egipt) care susţinea că Domnul Iisus Hristos nu este de o fiinţă cu Tatăl, ci ar fi doar o creatură - deşi cea dintâi - a Tatălui. Erezia aceasta a zguduit din temelii Biserica şi a fost pricina unor frământări şi dezbinări, care, sub diferite forme, au durat aproape un veac şi jumătate. Frământarea aceasta a făcut mult rău Bisericii, dând prilej păgânilor să batjocorească şi să dispreţuiască lucrarea Evangheliei.

Totuşi răul acesta şi-a avut şi partea lui bună, căci în focul acestor frământări şi lupte, s-a limpezit şi s-a precizat, în lumină şi pe temeiul Sfintei Scripturi, adevărul în ce priveşte învăţătura despre Sfânta Treime, adevăr care este mărturisit astăzi - cu foarte mici excepţii - de întreaga creştinătate.

În primele patru sinoade ecumenice şi cu deosebire în primele două, (Niceea - 325 şi Constantinopol - 381), s-a precizat şi desăvârşit această învăţătură.

De la cele dintâi două sinoade ecumenice ne-a rămas simbolul credinţei, numit şi simbolul de Niceea - Constantinopol care se citeşte în timpul Sfintei Liturghii.

Potrivit Bibliei şi învăţăturii Bisericii, „Dumnezeu cel Unul în fiinţă, este întreit în persoane: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt… Tatăl este Creatorul lumii, Dumnezeu din care sunt toate şi cauza mântuirii, întrucât concepând planul ei din eternitate, îl realizează la plinirea vremii prin Fiul. Fiul este Cel prin care toate s-au făcut, şi anume şi mântuirea. Iar Duhul Sfânt, principiul de viaţă, făcător al sfinţeniei, desăvârşeşte orice lucrare a Tatălui şi a Fiului şi, în special, pregăteşte mântuirea, grăind prin profeţi şi realizând Naşterea şi Ungerea Domnului. Tot El desăvârşeşte opera mântuirii, împărtăşind oamenilor bunurile Crucii şi sfinţindu-I într-o legătură permanentă cu Tatăl şi cu Fiul.“ [1]

Cele trei persoane ale dumnezeirii, deşi fiecare din ele este Dumnezeu întreg, totuşi nu formează trei dumnezei, ci un singur Dumnezeu. Ele sunt deosebite, întrucât fiecare din ele este Dumnezeu şi în acelaşi timp sunt unite, întrucât locuiesc una în alta, neamestecat, Tatăl în Fiul şi în Duhul Sfânt, Fiul în Tatăl (Ioan 14, 10-11; 15, 26-27; 17, 21; Evrei 1, 8-9) etc

.„Mărturisirile de credinţă creştine mărturisesc, în general, treimea lui Dumnezeu, aşa cum a mărturisit-o vechea Biserică nedespărţită şi cum se găseşte ca formulată în simboalele numite ecumenice, învăţând că Dumnezeu în fiinţă este întreit în ipostaze: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, inseparabil uniţi, sunt persoane de aceeaşi fiinţă şi egale între ele. Se disting numai prin proprietăţile numite personale, adică, Tatăl ca nenăscut şi fără început, Fiul ca născut şi Duhul ca purces“. [2]

Aceasta este taina cea mare a Dumnezeirii în treime, neînţeleasă de minte, dar care poate fi primită şi crezută pe deplin cu inima.

După arianism şi - mai mult sau mai puţin - în legătură cu el, au urmat timp de aproape un veac şi jumătate, alte rătăciri, cum au fost nestorianismul şi monofizitismul, care învăţau, de asemenea, lucruri rătăcite în legătură cu persoana Domnului Iisus Hristos.

---

[1] *Andrutsos: Dogmatica, pag. 80-85, trad. De dr. D. Stăniloae.*
[2] *Idem, Simbolică, trad. De Iustin Moisescu, Ed. Centrului mitropolitan al Olteniei, pag. 123-124.*

Nestorianismul tăgăduia unitatea celor două firi - dumnezeiască şi omenească - în persoana Domnului Iisus Hristos, iar monofizitismul susţinea că în persoana Domnului Iisus Hristos nu există decât o singură natură, cea dumnezeiască.

Sinodul din Calcedon (451) - al patrulea ecumenic - combătând aceste rătăciri, învaţă următoarele: „Mergând pe urmele Sfinţilor părinţi, noi propovăduim toţi într-un glas şi în comun acord că trebuie a mărturisi că Iisus Hristos, Domnul nostru, este Fiul Unul Născut al lui Dumnezeu, că El este Dumnezeu adevărat şi om adevărat, că este desăvârşit în una şi cealaltă natură, că, ca om, El are un trup şi un suflet raţionabil, că este de aceeaşi substanţă ca şi Părintele său după dumnezeire şi de aceeaşi substanţă ca şi noi după omenire, că este asemenea cu noi în toate, afară de păcat, că s-a născut din Părintele Său mai înainte de toţi vecii, după dumnezeire, şi că în anii cei mai de pe urmă S-a născut pentru noi şi pentru mântuirea noastră din Fecioara Maria, Maica lui Dumnezeu, că Acelaşi Iisus Hristos, Unul Născut, Fiu al lui Dumnezeu, e recunoscut în două naturi, fără amestecare, fără despărţire, fără diviziune, fără schimbare, căci unirea celor două naturi, departe de a distruge deosebirea lor, le păstrează încă şi mai mult cu proprietăţile lor, că aceste două naturi există prin aceeaşi substanţă cu Iisus Hristos Domnul nostru, Unul Născut Fiu al lui Dumnezeu, care este Unul şi nu e divizat, nici împărţit în două persoane, după cum proorocii şi Însuşi Iisus Hristos învăţa şi după cum cuprinde Simbolul“. [3]

Învăţătura despre Sfânta Treime, aşa cum a fost precizată de Sfinţii părinţi şi de Sinoadele ecumenice, este învăţătura de temelie nu numai a Bisericii Ortodoxe, ci a întregului creştinism, fiind mărturisită nu numai de Biserica Ortodoxă ci şi de cea Catolică, precum şi de protestanţi.

Doar câteva mici ramuri ale creştinismului, urmaşi ai monofiziţilor şi nestorienilor de odinioară, precum şi unele ramificaţii protestante cum sunt la noi în ţară, unitarienii, studenţii în Biblie, martorii lui Iehova, resping această învăţătură.

Noi însă, ca unii care ştim de la cine şi prin cine am primit adevărul pe care îl mărturisim (I Ioan 1, 3; 2, 24-26) să rămânem tari în mărturisirea noastră, fără să ne abatem în nici un fel de la nădejdea Evangheliei, pentru ca la venirea Domnului Iisus Hristos să ni se facă parte şi nouă de cununa neveştejită a slavei (II Timotei 4, 7-8).

Ioan Capată, din ”Biserica - Trupul lui Hristos

---

[3] *Pr. C. Dron, Canoanele, pag. 155.*

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Anthony M. Coniaris - Ce credem despre Sfânta Treime

Epifania, sau mai exact Teofania, este arătarea sau vădirea lui Dumnezeu în plinătatea Sa. Botezul lui Hristos în Iordan este arătarea lui Dumnezeu lumii, din două motive.

⇒ *Întâi, este începutul propovăduirii Domnului nostru. Hristos S-a afundat în apa Iordanului fiind cunoscut celor mai mulţi oameni doar ca fiul Mariei si al lui Iosif. El a ieşit gata să se descopere pe Sine prin cuvânt şi faptă aşa cum fusese din vecie, Fiul lui Dumnezeu.*

⇒ *În al doilea rând, Epifania este arătarea lui Dumnezeu, fiindcă acolo, la Botezul lui Hristos, toate cele trei Persoane ale Treimii S-au arătat împreună pentru întâia oară. Glasul Tatălui a mărturisit din înalt că Iisus este Fiul lui Dumnezeu. Fiul a primit mărturia Tatălui Său, iar Duhul Sfânt a fost văzut pogorându-Se de la Tatăl sub chipul unui porumbel şi stând deasupra Fiului.*

Iar botezându-se Iisus, când ieşea din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu S-a văzut pogorându-Se ca un porumbel şi venind peste El; şi iată glas din ceruri zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care am binevoit. (Matei 3, 16-17)

Întreita dezvăluire a lui Dumnezeu este şi subiectul Troparului praznicului: În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat; că glasul Părintelui a mărturisit ţie, Fiu iubit pe Tine numindu- Te, şi Duhul în chip de porumb a

adeverit întărirea cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, şi lumea ai luminat, slavă Ţie.

Sfânta Treime în închinarea zilnică

Dumnezeu - Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt - joacă un rol important în viaţa şi închinarea creştinului ortodox. Ne facem semnul crucii cu degetul mare şi următoarele două degete, ceea ce reprezintă pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul Sfânt. Împreunăm cele trei degete, spre a arăta că nu credem în trei dumnezei, ci într-unul singur. Suntem botezaţi în numele Treimii, suntem iertaţi în numele Treimii, ne cununăm în numele Treimii; fiecare Liturghie începe cu numele Treimii; binecuvântăm numele Treimii: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh"; suntem binecuvântaţi în numele Treimii: „Harul Domnului nostru Iisus Hristos, şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl, şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi"; în fiecare duminică mărturisim credinţa noastră în Sfânta Treime când spunem Crezul de la Niceea: „Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul… şi întru Unul Domn Iisus Hristos … şi întru Duhul Sfânt."

Toată rugăciunea din Biserica Ortodoxă se adresează Dumnezeului Treimic. Noi ne rugăm lui Dumnezeu Tatăl, prin Domnul nostru Iisus Hristos, întru Duhul Sfânt.

Credem oare în trei dumnezei? Înseamnă oare că noi credem în trei dumnezei?

O fetiţă evreică, depunând mărturie în favoarea celor ce căutau să scoată în afara legii practicile religioase din şcolile publice, spunea: „Când se vorbea despre Dumnezeu la şcoală, era vorba despre un Dumnezeu ce nu era Dumnezeul meu. Ceilalţi nu cred într-un singur Dumnezeu … ei cred într-o Treime - Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt."

Musulmanii accentuează unicitatea lui Dumnezeu. Crezul lor principal este „Nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu, iar Mohammed este trimisul lui Dumnezeu". Mereu şi mereu subliniază că „Dumnezeu este unul" şi „Dumnezeu nu are alţi tovarăşi". Ei învinovăţesc pe creştini că se închină la trei dumnezei - Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

De ce să ne mai batem capul?

Se spune că un băieţel care cânta în corul unei biserici ce folosea Crezu1 Atanasian în Liturghie, de fiecare dată când ajungea la stihul a1 optulea, „neînţeles este Tatăl,

neînţeles este Fiul, neînţeles este Duhul Sfânt", adăuga în şoaptă „toată treaba asta este de neînţeles".

Dacă toată treaba asta este aşa de greu de înţeles, aşa de obscură şi îndepărtată, de ce să ne mai batem capul cu ea ?

Când există atâtea probleme urgente şi mai pământeşti, cărora trebuie să le facem faţă zi de zi, de ce să ne mai pierdem timpul vorbind despre Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt? Dogma Sfintei Treimi poate părea obscură şi îndepărtată, totuşi este una dintre învăţăturile de temelie ale Bisericii Ortodoxe. Este de temelie fiindcă ne spune o mulţime de lucruri despre Dumnezeu, despre felul cum creştinii au experiat prezenţa Lui în trecut şi despre felul cum putem noi experia plinătatea prezenţei Sale astăzi.

Ce anume nu este Treimea

Spre a înţelege ce vrem să spunem prin Treime, să spunem mai întâi ce anume nu este ea. Treimea nu este numele unor faze prin care ar fi trecut Dumnezeu.

Întâi El ar fi fost Tatăl, care la început a pus totul înmişcare; apoi Dumnezeu ar fi fost Fiul, care a venit pe pământ sub chipul lui Iisus; iar acum Dumnezeu este Duhul, care încearcă să ne facă să credem despre Tatăl şi Fiul. Scriptura nu spune aşa ceva.

La Botezul lui Hristos toate cele trei Persoane au participat simultan la acelaşi eveniment.

Alte învăţături greşite sunt:
(1) numai Tatăl este Dumnezeu; Fiul şi Duhul sunt făpturi la fel ca noi;
(2) Dumnezeu este unul; Fiul şi Duhul sunt doar nume date relaţiilor pe care Dumnezeu le are cu El Însuşi, adică Gândirea şi Vorbirea lui Dumnezeu se cheamă Fiu, iar Viaţa şi Lucrarea lui Dumnezeu se cheamă Duh;
(3) Tatăl este un Dumnezeu, Fiul un alt Dumnezeu, iar Duhul Sfânt încă un Dumnezeu. Cu alte cuvine, ar exista trei dumnezei.

Toate aceste învăţături au fost respinse de Biserică. Cum deci îşi argumentează Biserica învăţătura potrivit căreia Dumnezeu este Unul şi totuşi Trei?

Trei Persoane - o fiinţă

Creştini ortodocşi fiind, noi nu credem că Dumnezeu este o singură persoană, şi în acelaşi timp trei persoane; şi nu credem că Dumnezeu are o singură fire, şi de asemenea trei firi. Aceasta ar fi absurd. Noi credem că ceea ce în unele privinţe este unul, în alte privinţe este trei.

Dumnezeu e unul dacă socotim firea Sa, însă trei dacă în această unică fire ţinem seama de persoanele Sale.

De pildă, în ceea ce sunt, trei oameni sunt una: toţi sunt fiinţe umane. Dar în ceea ce priveşte cine sunt, ei sunt trei persoane, fiecare absolut unic şi diferit de ceilalţi. Deci referindu-ne la cine este Dumnezeu, există trei persoane, fiecare unică şi distinctă, dar raportat la ce anume sunt ele, aceste persoane sunt una: un Dumnezeu, o fiinţă.

Noi nu spunem că există trei dumnezei, şi totuşi cei trei sunt unul. Ar fi ceva ridicol. Însă există trei Persoane dumnezeieşti într-un singur Dumnezeu. Firea dumnezeiască nu este triplă, ci una. Una în ceea ce sunt, trei în cine sunt: Tată, Fiu şi Duh Sfânt.

Cum spune şi Crezul Athanasian:
Iar credinţa sobornicească aceasta este: să ne închinăm Unuia Dumnezeului celui în Treime, şi Treimii în Unime;
Nici contopind Ipostasurile, nici împărţind Fiinţa, Căci una e Persoana Tatălui, alta cea a Fiului şi alta cea a Duhului Sfânt.
Dar dumnezeirea Tatălui, a Fiului şi a Duhului Sfânt una este, deopotrivă slava, împreună-veşnică măreţia …

Un singur Dumnezeu

Toată discuţia despre unul-în-trei şi trei-în-unul nu este doar o gogoriţă. Evanghelia este foarte categorică. Dacă Biserica crede şi învaţă dogma Treimii, ea are un motiv bine întemeiat. Noi credem că întreaga Evanghelie creştină se rezumă în tainica dogmă a celor trei persoane - Tată, Fiu şi Duh Sfânt un singur Dumnezeu.

Să pornim de la învăţătura creştină de temelie, potrivit căreia Dumnezeu este unul. Nici nu ne putem închipui ce veste bună a fost aceasta pentru lumea păgână, ce credea nu într-un Dumnezeu, ci în mai mulţi.

Putem citi în cărţile misionarilor de azi despre imensa uşurare pe care o simt păgânii aflând de la misionarii creştini că, în loc de o întreagă gloată de zei şi

duhuri ce trebuie mulţumiţi, există un singur mare Dumnezeu care domneşte peste noi toţi.

E un lucru teribil să crezi într-o mulţime de zei. Când cineva crede în destinul orb, în astrologie, în numere norocoase, în farmece, în mascote, ca şi în "atotputernicul dolar", inima lui e ruptă în bucăţi.

Sunt prea mulţi zei de mulţumit. „Nimeni nu poate sluji la doi stăpîni", a spus Iisus. Orice e mai mult decât un Dumnezeu, este prea mult. Căci există un singur Dumnezeu adevărat. Iată unul dintre cele mai preţioase adevăruri descoperite de Dumnezeu în Vechiul Legământ: „Ascultă, Israele: Domnul Dumnezeul nostru este singurul Domn" (Deut. 6,4).

Oare nu era de ajuns acest mare adevăr? De ce trebuia creştinătatea să treacă de la Dumnezeu Unul la cel Trei-în-Unul ? De ce trebuia să spună ceva atât de complicat despre Dumnezeu, precum este Treimea?

Unii spun că toate acestea sunt rezultatul gândirii greceşti. Filozofia - ne spun ei - s-a amestecat cumva cu Biblia, cândva prin veacul al doilea, şi al treilea, şi al patrulea, ceea ce a făcut să se năruiască Dumnezeul cel simplu al Vechiului Legământ.

De bună seamă, Părinţii creştini din vechime au folosit anumite cuvinte şi idei precum de o fiinţă, care pluteau în jurul lor în acele veacuri, însă le-au folosit spre a-şi îngăima reacţia faţă de uimitorul fapt pe care l-au experiat prin venirea lui Hristos. Ceva s-a întâmplat cu ucenicii de la început, ceva ce le-a dat o imagine mai deplină a lui Dumnezeu. Să vedem despre ce era vorba.

Experienţa primilor creştini

Treimea se întemeiază în primul rând pe experienţa primilor creştini. Când s-au întâlnit cu Hristos, ei s-au întâlnit cu Dumnezeu. „Domnul meu şi Dumnezeul meu!" a spus Toma. „Tu eşti Hristos, Fiul Dumnezeului celui viu", a spus Petru. „Cel ce m-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl", a spus Iisus. „Eu şi Tatăl una suntem … „. „Dumnezeu a fost în Hristos, împăcând lumea cu Sine", a spus Pavel.

Apoi la Cincizecime ei au experiat simţământul copleşitor al dumnezeieştii Prezenţe în vieţile lor şi şi-au adus aminte că acesta era Duhul lui Dumnezeu făgăduit de proorocul Ioil în Vechiul Legământ.

Dogma Treimii nu a fost aruncată din cer de Dumnezeu. De fapt, cuvântul Treime nici nu e pomenit vreodată în Scriptură. El vine din felul cum primii creştini L-au experiat pe Dumnezeu. A fost o experiere, cu mult înainte de a deveni o dogmă. Dogma a fost înfăţişarea intelectuală a ceea ce primii creştini au simţit a fi extrem de real în vieţile lor.

De pildă, Petru L-a cunoscut pe Dumnezeu în trei feluri. L-a cunoscut pe Dumnezeu ca Tatăl. L-a cunoscut pe Dumnezeu ca Fiul în persoana lui Iisus Hristos. La Cincizecime a experiat pe Dumnezeu Duhul Sfânt, ca prezenţă şi putere în inima lui şi în Biserică.

Cât de limpede vedem Treimea în aşezământul de mântuire al lui Dumnezeu! „Căci Dumnezeu (Tatăl) aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său (Iisus) Cel Unul Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică" (Ioan 3, 16).

Apoi Hristos a trimis pe Duhul Sfânt să locuiască cu noi de-a pururi. Duhul Sfânt este la fel de necesar mântuirii precum şi Hristos. Căci tocmai Duhul Sfânt ni L-a adus mai întâi pe Hristos. „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt" (Matei 1, 20).

Tot Duhul Sfânt ni-L aduce şi astăzi pe Hristos. La fiecare Liturghie îngenunchem atunci când preotul rosteşte rugăciunea Epiclezei, cerând ca Duhul Sfânt să se pogoare asupra noastră şi asupra darurilor noastre de pâine şi vin, spre a le preface în Preacinstitul Trup şi Sânge al lui Hristos.

Sfântul Pavel vorbeşte despre „harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl, şi împărtăşirea Sfântului Duh". Erau binecuvântări ale Treimii pe care el le experiase în chip personal.

Primii creştini îi spuneau lui Dumnezeu: „Te iubesc, Dumnezeule, ca Ziditor, Te iubesc ca Mântuitor, Te iubesc ca Duh Sfânt mângâietor, puterea prezenţei lui Dumnezeu înlăuntrul meu."

Aşadar dogma Treimii e înfăţişarea celor trei aspecte ale felului cum noi Îl trăim pe Dumnezeu. Cugetăm la El ca la Dumnezeu Ziditorul sau Tatăl. Cugetăm la El ca descoperit în chip istoric în Persoana lui Iisus, Fiul lui Dumnezeu. Îl trăim ca prezenţă şi putere atotpătrunzătoare şi neîntreruptă în vieţile noastre - pe Dumnezeu Duhul Sfânt.

Sunt unii oameni care vor spune: „Treimea … e puţin prea complicat pentru mine. Aş vrea un Dumnezeu simplu, un Dumnezeu pe care să-L pot înţelege.” Ei bine, nu vom fi niciodată în stare să-L înţelegem cu totul pe Dumnezeu.

Iată de ce nu putem înţelege Treimea. Nu înseamnă însă că nu putem înfăţişa Treimea într-un fel uşor de înţeles.

Treimea înseamnă că cred în Dumnezeu Tatăl care m-a făcut, Dumnezeu Fiul care mă mântuieşte şi Dumnezeu Duhul Sfânt care trăieşte în mine.
Dumnezeu Tatăl: pentru noi în dragoste veşnică!
Dumnezeu Fiul: cu noi în har, în chip istoric, dar şi în veşnicie!
Dumnezeu Duhul Sfânt: în noi întru putere, în chip trăit, istoric şi veşnic!

Dumnezeu Tatăl: Dumnezeu deasupra mea.
Dumnezeu Fiul: Dumnezeu alături de mine.
Dumnezeu Duhul Sfânt: Dumnezeu în mine şi în Biserică.

Am aflat mai înainte cât de bună este vestea că Dumnezeu e Unul. Dar, cum am văzut, sunt veşti încă şi mai bune ăn mesajul că Unul Dumnezeu este un Tată în ceruri care ne iubeşte, un Frate Mântuitor care a murit pentru noi, un Duh Sfânt care sălăşluieşte cu noi astăzi,la fel de puternic cum S-a sălăşluit întru apostoli acum 2000 de ani.

Deci dogma Treimii rezumă întreaga experiere a lui Dumnezeu în Noul Legământ, rezumând şi întreaga Evanghelie creştină.

Treimea în Scriptură

Învăţătura despre Sfânta Treime, ce se întemeiază pe experierea lui Dumnezeu de către om în Noul Legământ, e ancorată în Scriptură. În trimiterea la propovăduire, Domnul Iisus a spus: „Drept aceea, mergând învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” (Matei 28, 19).

Cele Trei Persoane sunt pomenite fiecare în marea trimitere, însă unitatea lor e afirmată prin folosirea cuvântului „nume” la singular. Nimeni nu poate fi creştin fără a fi fost botezat, spunea Iisus. Şi nimeni nu poate fi botezat decât în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, adică nimeni nu poate fi creştin până ce nu crede în Treime. Aceasta e marea poartă, singura intrare în creştinism.

Am văzut anterior că Treimea fusese prezentă la Botezul lui Hristos în Iordan. Hristos stătea în picoare, pe când Duhul Sfânt se pogora asupra Lui în chip de porumbel, iar glasul Părintelui a fost auzit zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit”. Cele trei Persoane au apărut laolaltă.

În Epistola a doua către Corinteni, Sfântul Pavel vorbeşte despre „Harul Domnului nostru Iisus Hristos, şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl, şi împărtăşirea Sfântului Duh”.

Sfântul Petru pomeneşte Treimea în Întâia sa Epistolă: „Petru, apostol al lui Iisus Hristos … după cea mai dinainte ştiinţă a lui Dumnezeu Tatăl, prin sfinţirea de către Duhul, spre ascultare şi stropirea cu sângele lui Iisus Hristos” (I Petru 1, 1-2).

Există preînchipuiri ale Sfintei Treimi şi în Vechiul Legământ. Când se pregăteşte să-l zidească pe om, Dumnezeu spune: „Să facem om după chipul şi după asemănarea noastră” (Facere 1, 26). În stihul următor citim: „Şi a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său”. Cuvintele la plural să facem şi nostru par să sugereze mai multe persoane. Însă singularul Său sugerează că mai multe persoane erau cumva una.

Cuvântul ebraic Elohim, folosit în Vechiul Legământ pentru Dumnezeu, este la plural, însă se foloseşte cu verbul la singular, iar dacă i se adaugă un adjectiv, şi el se pune la singular. Trei Persoane, dar un singur Dumnezeu.

O taină

Credinţa noastră în Treime, chiar puternic ancorată în Scriptură, rămâne o taină. Ea ne dezvăluie plinătatea lui Dumnezeu, dar în acelaşi timp Îl şi ascunde de noi. Căci nimeni nu poate pricepe cu adevărat cum poate Dumnezeu să fie trei Persoane distincte şi totuşi un singur Dumnezeu.

Aşa este taina Sfintei Treimi pentru noi, asemenea soarelui, „cel strălucitor încât nu îl putem privi, însă atât de luminos, încât totul e luminat de el”.

Există oameni ce refuză să creadă într-un Dumnezeu pe care nu-L pot înţelege. Ei par să uite că un Dumnezeu cu totul desluşit ar înceta să mai fie Dumnezeu. Dumnezeu e atât de mare, încât va rămîne mereu dincolo de înţelegerea noastră.

Sfântul Pavel înfăţişează acest adevăr atunci când scrie: „O, adâncul bogăţiei şi al înţelepciunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecăţile Lui şi

cât de nepătrunse căile Lui! Că cine a cunoscut gândul Domnului ? … Pentru că de la El şi prin El şi întru El sunt toate; a Lui să fie mărirea” (Rom. 11, 33-36).

Nu putem explica cum face sămânţa să extragă din pământ exact acele substanţe de care are nevoie spre a produce culoarea, parfumul şi fructul soiului său. Iată doar una din multele taine ale vieţii pe care nu le pricepem. Dacă pe acestea nu le înţelegem, cum ne putem aştepta să-L înţelegem pe Dumnezeu deplin şi cuprinzător? Dacă suntem puşi în încurcătură şi daţi de ruşine de atâtea taine obişnuite şi firești aici pe pământ, precum natura electricităţii, cum ne putem aştepta să înţelegem deplin natura lui Dumnezeu?

***

Fericitul Augustin trecea într-o zi de-a lungul ţărmului mării. Gândurile sale se învârteau în jurul dogmei Sfintei Treimi. Cum putea Dumnezeu să fie Trei - şi totuşi Unul? Trecând pe lângă o fetiţă ce umplea cu apă o groapă făcută în nisip, a întrebat-o ce anume face.

Răspunsul a fost: „Golesc marea în groapa asta pe care am săpat-o”.

Înţeleptul teolog a zâmbit, zicând în sinea sa: „Si eu încerc sa fac exact ce face fetiţa asta. Încerc să-L îndes pe Dumnezeul cel nemărginit în mintea mea cea mărginită.”

Nu înseamnă că nu putem nicidecum să-L întelegem pe Dumnezeu. Adevărata ţintă a Treimii este să ne ajute să ni se descopere Dumnezeu. Apa din groapa din nisip este o parte din ocean, însă nu întregul său. În afara ei se află mult mai mult - infinit mai mult. La fel se întâmplă şi cu cunoaşterea noastră despre Dumnezeu.

&&&

Analogii

De-a lungul istoriei s-au folosit multe analogii ce încercau să lămurească cum poate Dumnezeu să fie trei Persoane şi totuşi un singur Dumnezeu. Nici una din analogii nu e desăvârşită, totuşi fiecare ne ajută să aruncăm oarece lumină asupra tainei.

De pildă, sufletul are trei capacităţi: voinţă, înţelegere şi memorie; însă este un singur suflet.

Apa are trei stări: solidă (gheaţă), lichidă (apă) şi gazoasă (abur), însă compoziţia ei chimică nu se schimbă; ea rămâne una.

Soarele e alcătuit din căldură, lumină şi o uriaşă masă de materie; totuşi este unul singur. Autorul cărţii Iisus - dialog cu Mântuitorul scrie: „Tatăl are un gând, iar gândul Său este înfăţişat şi rostit de Cuvântul (Iisus). Şi ce este Duhul? Duhul este suflarea ce poartă cuvintele. Este glasul ce transmite Cuvântul. Este limba de foc."

Lucrarea mântuirii începe cu Tatăl, care „aşa a iubit lumea", este înfăptuită de Fiul, şi desăvârşită de Duhul.

Toate analogiile sunt doar palide sforţări omeneşti de a încerca să-L înţelegem pe Dumnezeu cel nesfârşit.

Immanuel Kant spunea cândva că minţile noastre finite sunt limitate, şi fiind limitate, putem contempla, dar nu cuprinde lucrurile infinite. Când ajungem în prezenţa lui Dumnezeu, nu înţelegem; mai curând ne plecăm cu spaimă şi ne acoperim ochii, căci strălucirea Lui este aşa de mare încât ne orbeşte.

Adevăratul înţeles al tainei

Este bine că Dumnezeu e atât de mare, atât de mult deasupra înţelegerii noastre. Un astfel de Dumnezeu ne trebuie, un Dumnezeu ce nu poate fi prins în cuvinte, un Dumnezeu ce ne depăşeşte gândurile, încât trebuie să folosim simboluri şi taine spre a-L înfăţişa.

Însă taina nu e de ajuns. Nu putem trăi doar prin taină. De altfel, cuvântul „taină" nu înseamnă niciodată o simplă taină în Noul Legământ; el înseamnă secret dumnezeiesc pe care Dumnezeu a binevoit să ni-l descopere; un secret atât de tainic încât nu am putea nici măcar să începem vreodată să-l descoperim singuri prin căutare omenească, dacă Dumnezeu nu ar fi pus început, dându-ne cheia. Dar El a făcut aceasta în Iisus Hristos şi prin Duhul Sfânt.

Ajungem iarăşi la înţelesul Sfintei Treimi. Ce anume ne spune ea ?

Cât de accesibil e Dumnezeu

Ea ne spune nu doar cât de tainic este Dumnezeu, ci şi cât este de accesibil. În Hristos, Dumnezeu se face unul dintre noi. Se face fratele nostru, împărtăşind necazurile noastre, slăbiciunile noastre, ispitele noastre, suferinţele noastre, moa-

rtea noastră. Vechii zei păgâni locuiau pe înălţimile Olimpului. Iisus vine să stea alături de noi ca Emanuil: „Dumnezeu cu noi”. Cât este de apropiat, de abordabil, de la îndemână, de inevitabil, în fiecare zi, pretutindeni, cu oamenii obişnuiţi în lumea obişnuită - acesta este Dumnezeul care S-a făcut om în Iisus; Dumnezeul care la Cincizecime a venit ca Duh Sfânt spre a se sălăşlui în fiecare din noi, umplându-ne de prezenţa şi puterea lui Dumnezeu. Dumnezeu deasupra noastră. Dumnezeu alături de noi.

Dumnezeu în noi. Iată ce ne spune dogma Treimii. Fără Treime, Dumnezeu ar fi de necunoscut şi în acelaşi timp de neajuns.

Când primii părinţi au spus că erau trei „Persoane” în Dumnezeu, ei nu au folosit acest termen exact aşa cum îl folosim noi când vorbim despre oameni. Ei l-au folosit doar din lipsa unui alt cuvânt care să exprime ceea ce înţelegeau.

Augustin scria: „Sunt cu siguranţă trei, dar dacă întrebi „Trei ce?”, graiul omenesc e copleşit de marea lui sărăcie. Atunci spunem „trei persoane”; nu spre a înfăţişa realitatea, ci ca să ne izbăvim pe noi înşine de tăcere” (De Trinitatae VII, 8). Ei au folosit cuvântul „Persoană” nu spre a mărgini pe Dumnezeu la nivelul nostru; l-au folosit fiindcă personalitatea era cel mai înalt lucru pe care-l cunoşteau, iar Dumnezeu nu putea fi mai prejos ca aceasta.

Trebuia să fie mai presus - mult mai presus. Iisus a arătat-o adeseori în cuvintele cu cât mai mult. „Deci dacă voi, răi fiind, ştiţi să daţi daruri bune fiilor voştri, cu cât mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El” (Matei 7, 11).

Cuvântul „Persoană” a fost ales să ne ajute să înţelegem că fiecare Persoană a Treimii este Cineva, căruia putem să îi vorbim, căruia putem să-i adresăm o cerere, pe care îl putem iubi şi cu care putem avea o legătură personală. Deci Treimea este ca soarele strălucitor, cu neputinţă de privit, însă luminând cunoaşterea noastră despre Dumnezeu ca Unul de care poţi să te apropii şi la care poţi să ajungi în Hristos şi prin Duhul Sfânt.

Dumnezeu în plinătatea Sa

Dogma Treimii păstrează pe Dumnezeu în plinătatea Sa. Pentru creştin, cuvântul „Dumnezeu” singur este prea vag. Treimea amplifică şi descrie pe Dumnezeu mai deplin. Pentru noi Dumnezeu înseamnă Tatăl care ne iubeşte, Fiul care ne mântuieşte, Duhul Sfânt care sălăşluieşte înlăuntrul nostru. Dumnezeu Ziditorul.

Dumnezeu Mântuitorul. Dumnezeu Insuflătorul. Orice ar fi mai puţin decât aceasta nu ar fi Dumnezeul Noului Legământ.

În cuvintele Sfântului Pavel, plinătatea lui Dumnezeu este „harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Duhului Sfânt”.

Singurul fel în care noi creştinii putem exprima tot ceea ce înţelegem prin acest copleşitor cuvânt, Dumnezeu, este să spunem „Tată, Fiu şi Duh Sfânt”.

Nu putem nicicum altfel să vorbim în chip potrivit despre Dumnezeu, fără a vorbi de Hristos şi de Duhul Sfânt într-o singură răsuflare. Aşadar dogma Treimii păstrează plinătatea lui Dumnezeu.

Episcopul Teofan Zăvorâtul a spus: „Suntem mântuiţi cu bunăvoirea Tatălui, prin lucrarea Fiului şi cu harul Duhului Sfânt.”

Avem nevoie de Sfânta Treime. Cine oare nu are trebuinţă de harul Domnului nostru Iisus Hristos? „Că cunoaşteţi harul Domnului nostru Iisus Hristos, scrie Sfântul Pavel, că El, bogat fiind, pentru voi a sărăcit, ca voi cu sărăcia Lui să vă îmbogăţiţi” (II Cor. 8, 9).

Cine nu are trebuinţă de dragostea lui Dumnezeu? „Căci Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică” (Ioan 3, 16).

Cine nu are trebuinţă de părtăşia Duhului Sfânt? „Ci veţi lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi” (Fapte 1, 8). Al vostru poate fi harul lui Hristos, a voastră dragostea lui Dumnezeu, a voastră împărtăşirea Duhului Sfânt.

Iată înţelesul Treimii ce rezumă întreaga Evanghelie, dăruindu-ne plinătatea prezenţei, puterii şi dragostei lui Dumnezeu. Dumnezeu deasupra mea. Dumnezeu alături de mine. Dumnezeu înlăuntrul meu.

Scriitorul francez Francois Mauriac a spus odată că nimeni din cei ce au fost zidiţi de Tatăl, mântuiţi de Fiul şi locuiţi de Duhul Sfânt nu se mai poate socoti neînsemnat. Tocmai de aceea Biserica nu oboseşte nicicând a spune cu recunoştinţă: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.”

Sfântul Irineu zugrăveşte Treimea ca fiind Dumnezeu Tatăl ce îşi desface cele două braţe, un braţ fiind Iisus iar celălalt braţ Duhul Sfânt. Negreşit, o astfel de dragoste cere un răspuns!

Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă, slavă ţie. (Rugăciunea Sfântului Ioanichie)

Rezumat

1. Dumnezeu este unul. Nu există o întreagă gloată de zei ce trebuie mulţumiţi. Deşi e unul în fiinţă, Dumnezeu a fost experiat în istoria poporului lui Dumnezeu ca Tatăl care ne-a zidit, Fiul care ne mântuieşte, Duhul Sfânt care ne întăreşte. El este trei Persoane, însă un singur Dumnezeu, o singură fiinţă.
2. Deşi dogma Treimii ni-L dezvăluie pe Dumnezeu, adică Dumnezeu deasupra noastră, Dumnezeu alături de noi, Dumnezeu în noi, ea slujeşte şi ascunderii lui Dumnezeu de noi, amintindu-ne că nicicând nu vom fi în stare să înţelegem deplin pe Dumnezeu cu inteligenţa noastră finită. Nimeni nu poate înţelege cum poate Dumnezeu să fie trei Persoane şi totuşi un singur Dumnezeu. Este o taină.
3. Dogma Treimii e ancorată în Scriptură (Matei 28, 19; II Cor. 13,14).
4. Treimea înfăţişează esenţa credinţei noastre creştin-ortodoxe: lucrarea mântuirii e începută de Tatăl care „a iubit lumea", e înfăptuită de Fiul prin moartea şi învierea Sa, şi e desăvârşită de Duhul Sfânt la Cincizecime.
5. Treimea Îl face pe Dumnezeu să poată fi cunoscut ca Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, şi accesibil, ca Unul care vine la noi prin Iisus („Dumnezeu cu noi") şi prin Duhul Sfânt (la Cincizecime).
6. Cuvântul „Dumnezeu" este amplificat şi descris mai deplin prin Treime. Plinătatea lui Dumnezeu este „harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl, şi împărtăşirea Sfântului Duh"(II Cor. 13, 14).

«Introducere în credinţa şi viaţa Bisericii Ortodoxe» - Anthony M. Coniaris

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Pr. Vasile Rob - Sfânta Treime - În numele Tatălui, al Fiului şi al Spiritului Sfânt

După cum a promis Iisus, ucenicilor săi, că le va trimite pe "Mângâietorul ce le va descoperi lor tot adevărul," ca să-i ajute să întoarcă lumea de la păcat şi pentru ca să le fie pavăză în misiunea ce li s-a încredinţat, această promisiune s-a realizat în ziua de Rusalii. Din această zi omul este încorporat în cele trei persoane dumnezeieşti: Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt, colucrători a-i Creaţiei, a dezvoltării Bisericii creştine şi al desăvârşiri conştiinţelor membrilor ei.

Dacă până la Întrupare, lucrătorul a fost Dumnezeu – Tatăl, după Întrupare iubirea s-a relevat şi consolidat prin Jertfa Fiului ca Răscumpărător, pentru ca să fie desăvârşită prin Spiritul Sfânt, se poate afirma, fără teamă de a greşi, că întreaga Creaţie, de la început şi până la sfârşit, a fost, este şi va fi sub scutul Sfintei Treimi. Această mare unitate a Tatălui, Fiului şi a Spiritului Sfânt, se manifestă prin mădularele Bisericii şi se revelează una pe cealaltă pentru ca, toate trei, să se preamărească în Trinitate, în Sfânta Treime.

Trinitatea apare ca învăţătură dogmatică, pentru prima dată, atunci când Iisus le spune ucenicilor săi: ***"Mergeţi şi învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui, a Fiului şi a Spiritului Sfânt"*** Mt. 28/19, instituind în mod nemijlocit

Taina sfântului Botez, prin care omul se naşte pentru a doua oară. Aceasta, a doua naştere, este cu mult mai minunată pentru că fiecare creştin se naşte la viaţa harului, la viaţa de veci pentru nemurire.

Dogma sfintei Treimi este un mister pe care, nu numai Sfinţii Părinţi ai Bisericii lui Hristos au căutat să-l dezlege, comparându-l: fie cu trifoiul, Sfântul Patrick, fie cu soarele, Sfântul Antonie cel Mare sau cu o cărămidă, Sfântul Spiridon al Trimitundei, la Conciliul de la Niceea din anul 325, dar şi de o seamă de oameni de ştiinţă, cu intenţii bune sau… mai puţin bune, însă cu toate acestea, prin mintea mărginită a omului, nimeni nu a reuşit să-i dezlege taina pentru că, acestuia, îi este dat să înţeleagă doar atât cât are nevoie pentru propria mântuire.

Marele filozof şi teolog al Bisericii, Sfântul Augustin, recunoscut şi de Biserica Ortodoxă, fiind preocupat de doctrina sfintei Treimi, dorea foarte mult să înţeleagă şi apoi să explice, logic, acest mister, pe când se plimba îngândurat pe malul mării, vede un copilaş care făcuse o gaură în nisip şi cu găletuţa aducea, în fugă, apă din mare. La întrebarea sfântului; "Ce faci?!" copilul a răspuns: "Încerc să golesc marea în această groapă din nisip." La care sfântul îl mai întreabă: "Cum poţi să crezi că marea imensă, ar putea fi golită în această gaură?!" Dar, ne mai aşteptând răspunsul copilului, îşi face următoarea autoreflecţie: "Dar, tu, cum poţi crede că vei putea cuprinde, în capul tău mic, imensitatea lui Dumnezeu?!" Şi atunci: "Dacă misterul Sfintei Treimi, cu tot efortul minţii şi al voinţei noastre de a-l înţelege, rămâne de domeniul ştiinţei infinite în divinitate, noi, doar intuindu-i dimensiunea, în mod indefinit, îi putem simţi binefacerile din Creaţie şi din Revelaţie," să ne rugăm sfintei Treimi, ca să găsim urmele lăsate de Hristos pe pământ pentru a-l putea urma asemeni unor creştini adevăraţi.

Scopul sărbătorii de astăzi nu este acela de a explica sau de a înţelege misterul Sfintei Treimi, ci acela de a contempla şi adora pe Dumnezeu Tatăl, pe Dumnezeu Fiul şi pe Dumnezeu Spiritul Sfânt, pentru ca astfel să ajungem şi noi în Împărăţia Cerurilor unde vom vedea, direct, faţa lui Dumnezeu. Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Sfânta Treime - Lunea Preasfântului Spirit

Ce poate să spună omul, despre nesfârşita şi veşnica sfinţenie a lui Dumnezeu, pe care nu L-a văzut niciodată? Dacă oamenii ar fi fost condamnaţi la veşnică aşteptare, niciodată nu ar fi putut să spună ceva despre Acesta.

Dumnezeu s-a revelat omenirii în Persoana lui Iisus Hristos dintr-o aşa de mare iubire, încât L-a oferit pe propriul Său Fiu, pentru ca, tot cel care crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa cea veşnică (Ioan 3, 16).

Ştim încă ceva mai mult, cunoaştem, că este Iubire. Iubirea este puterea care conduce o persoană către cealaltă.

Adevărata iubire face din om un dar pentru persoana iubită. Iubirea autentică este un şuvoi izvorâtor a ceea ce este cel mai bun în om şi oferit semenului său. Nu există iubire fără cea de-a doua persoană, de care să te poţi ataşa, căreia i te poţi oferi. Iar scopul şi dorinţa iubirii este să devii una dintre făpturile care este iubită, dar totuşi să rămâi tu însuţi, păstrându-ţi propria personalitate. Se doreşte a deveni "unul", rămânând o realitate manifestată în doi. Este nevoie a trăi propria viaţă, dar şi a experimenta ceea ce simte cel de lângă noi.

Două suflete legate printr-o iubire autentică, încep să se manifeste ca o singură realitate: de acum înainte se vor exprima prin cuvântul "noi." Egoismul dispare şi triumfă dăruirea reciprocă, mai presus de interese sau de aşteptări umane. Oare o astfel de iubire perfectă poate fi întâlnită în rândul oamenilor? Din păcate nu. Deşi folosim cuvântul "iubire" în diferite împrejurări, tendinţa spre păcat rămasă în firea noastră decăzută prin păcatul strămoşesc, face ca mai devreme sau mai târziu să vină clipe de dezamăgire.

Iubirea perfectă o întâlnim numai în Preasfinta Treime, în Persoanele Tatălui, Fiului şi Spiritului Sfânt. Dumnezeu este comunitatea celor trei Persoane care se iubesc în mod perfect. Iubindu-se, devenind Unul, rămân totuşi Trei Persoane; trei Persoane diferite care formează Unul. Astfel în Dumnezeu domneşte un foc al iubirii reciproce, pe care nu putem să-l cuprindem, ori să-l exprimăm prin intermediul minţii sau imaginaţiei noastre aşa cum se prezintă în realitate, rămânând un mister al credinţei noastre.

Iisus Hristos, la Cina de pe urmă s-a rugat: ***«Ca toţi să fie una, precum Tu, Tată, în Mine, şi Eu în Tine»*** (Ioan 17, 21). ***Aşadar unitatea comunităţii creştine este datoare să reflecteze unitatea Preasfintei Treimi.***

Şi totuşi, ceea ce se petrece între noi creştinii, de la relaţiile de familie până la relaţiile din sânul comunităţii, denotă faptul că "unitatea" nu domneşte încă. Să privim, cât egocentrism se află în noi, pe care în loc să-l stârpim, îl cultivăm, iar rezultatele pe care le obţinem sunt dezbinarea, ura şi invidia, total străine şi opuse voinţei lui Dumnezeu.

"Ce să ascult de cuvântul Evangheliei sau al preotului? Eu, am un număr de ani, iar el e tânăr faţă de mine. Îl sfidez, căutându-mi de fiecare dată scuză pentru păcatul, pe care nici măcar cel mai mic efort nu fac ca să-l evit. Cât egoism mă caracterizează: important sunt numai eu, iar cu ceilalţi nu am nimic. Uneori devin atât de bolnav de egoism, încât pur şi simplu îi ignor pe cei din jurul meu."

Atâtea lucruri căutăm să dobândim, atâta bine, dar foarte des acest lucru se petrece, ori se realizează pe socoteala sau spatele altor persoane. Un astfel de comportament se datorează carenţelor din educaţia prost primită în copilărie, dar şi a nepăsării personale în dezvoltarea bunului simţ, lăsat de către Dumnezeu în natura fiecărui om. Şi astfel de situaţii delicate care se ivesc între creştini, fac să se nască ani de ură între ei, ba chiar probleme judiciare, şi ce este mai rău, aceste lucruri se petrec deseori în rândul membrilor familiilor creştine. Spre exemplu,

mulţi dintre avocaţi vorbesc despre procese, între membrii unei singure familii creştine, care uneori ţin chiar câteva zeci de ani.

Unitatea comunităţii creştine, nu numai că este datoare să reveleze unitatea Preasfintei Treimi, dar se cuvine să izvorească din aceasta, să se alimenteze din ea. Colaborarea noastră cu Dumnezeu, este necesar să conducă la comuniunea dintre noi. Uniţi cu Sfânta Treime prin Sacramentul Botezului, suntem obligaţi să constituim între noi comunitatea Bisericii lui Hristos.

În ce fel putem şi noi să ne integrăm în unitate? Prin intermediul îndeplinirii misiunii noastre creştine, a fiecăruia dintre noi: umilinţă, bunătate şi răbdare. Realizăm în mod practic unitatea prin manifestarea virtuţilor, pe care ne-am obligat să le trăim atunci când am primit Sfântul Botez; printr-o înţelegere reciprocă, care este dictată de iubire. Bineînţeles, această unitate nu înseamnă o uniformizare, o împărtăşire a unei singure idei, în viaţa practică de zi cu zi. ***Unitatea, care-i adună pe creştini în mod perfect, este întru totul întemeiată, pe viaţa în Hristos, cu Hristos şi pentru Hristos.*** În ce măsură ne apropiem de comuniunea creştină ideală a Bisericii ? Nu cumva a murit iubirea din noi?

Biserica este Una, Sfântă, Catolică şi Apostolică, cu toate acestea egoismul îi face pe mulţi să se închisteze în sine şi să se separe de ceilalţi, definesc ceea ce este "universal" – prin vocaţia de mântuire a tuturor oamenilor – cu alte cuvinte din patrimoniul creştinismului slav, de exemplu, căutând să afirme prin "sobornicesc" – cuvânt care are aceeaşi semnificaţie ca şi grecescul "Katolike" – altceva decât ceea ce creştinismul a înţeles în primul Mileniu prin valoarea mântuitoare a Bisericii aflată în comuniune.

De ce s-a stins iubirea dintre noi ? De ce Biserici s-au despărţit şi se încrâncenează în egoismul lor şi în însingurare, mascate uneori sub falsa faţadă a "tradiţiei proprii", radicalizând diferenţele existente între popoare, limbi şi culturi, în detrimentul spiritului unităţii dorit de Mântuitorul nostru: "Ca toţi să fie una" ?

Vocaţia creştinului este să devină un Apostol al iubirii divine şi să reproducă modelul suprem al iubirii în viaţa de zi cu zi. Suntem chemaţi să tindem neîncetat spre idealul iubirii din Ceruri şi să păzim ca flacăra iubirii să nu se stingă din inimile noastre.

Iubind cu adevărat, Spiritul Sfânt, iubirea lui Dumnezeu care se revarsă asupra omenirii, va locui în noi, va lega cu legătura indisolubilă a iubirii legăturile dintre soţi, cu legătura carităţii va lega pe fiecare individ de aproapele său, iar marea

familie umană va fi legată în unitatea Bisericii sub un singur cap – Iisus Hristos – păstorită de un singur păstor.

Rugăciune

Spirite Sfinte, Spiritul Adevărului, dă-ne tuturor puterea să recunoaştem Adevărul printre falsele învăţături care ni se propun ca adevărate şi doresc să ne despartă de Dumnezeu!

Spirite Sfinte, Împărate ceresc, dă-ne tuturor tăria de a deveni Apostoli ai unităţii Bisericii, după modelul Unităţii din sânul Preasfintei Treimi, pentru ca toţi să fie una!

Spirite Sfinte, Spiritul Iubirii dumnezeieşti, umple-ne de harul iubirii creştine, pentru ca Împărăţia Iubirii şi sfinţeniei să se instaureze în noi, să se plinească şi să dăinuie în viaţa secolului care va să vină!

Amin.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Constantin Ciofu - „Ziua Sfintei Treimi este sărbătoarea supremă a sufletului nostru“

În cuvântul de învăţătură adresat cu acest prilej, arhiepiscopul Tomisului a vorbit despre semnificaţiile sărbătorii Sfintei Treimi.

„Preasfânta Treime este Dumnezeul nostru care a făcut cerul, pământul, pe om şi pe îngeri. Noi, oamenii, avem cele mai bogate daruri de la Dumnezeu. Sfânta Treime este cu adevărat Dumnezeul cel viu şi necontenit face minuni cu noi şi cu întreaga creaţie. Sfânta Treime este cu adevărat iubirea şi puterea supremă, precum şi înţelepciunea mai presus de orice.

Ziua Sfintei Treimi este sărbătoarea supremă a sufletului nostru, a fiinţei şi menirii noastre. Noi trebuie să înţelegem că purtăm chipul Sfintei Treimi în noi.

Sfânta Treime, mai presus de orice, este iubire. Din această iubire, Dumnezeu ne-a creat pe noi, oamenii, după chipul Său“, a explicat IPS arhiepiscop Teodosie.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Diac. prof Emilian Vasilescu - Predică la Sfânta Treime

Aţi observat că, totdeauna când rostim înaintea dumneavoastră cuvânt de învăţătură, începem prin a spune: „În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh”. De asemenea, când începem o rugăciune, spunem mai întâi: „Mărire Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!” Prin aceste cuvinte şi prin semnul Sfintei Cruci care le însoţeşte, noi mărturisim credinţa noastră în Dumnezeu-Tatăl, în Dumnezeu-Fiul şi în Dumnezeu-Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, în numele căreia am primit şi Sfântul Botez.

Şi nu numai prin Sfânta Cruce şi prin cuvintele cu care începem diferitele rugăciuni, ci şi prin toate sfintele slujbe şi mai ales prin Sfânta Liturghie mărturisim noi credinţa noastră în Sfânta Treime şi o prea mărim după cuviinţă.

Ba mai mult, sfânta noastră Biserică a rânduit, pentru binecuvântate motive, ca astăzi, a doua zi după marea sărbătoare a Pogorârii Sfântului Duh asupra Sfinţilor apostoli, să se aducă cinstire specială Sfintei Treimi şi să se spună cuvânt de lămurire despre dogma Sfintei Treimi, dogmă care constituie specificul religiei creştine şi temelia mântuirii noastre.

Vom încerca deci să vorbim, cerând ajutorul lui Dumnezeu, despre această dogmă fundamentală a creştinătăţii.

Am spus că vom încerca numai să vorbim despre dogma Sfintei Treimi, căci, aşa cum nu putem privi cu ochii liberi soarele, în plina lui strălucire, fiindcă ne orbeşte, tot aşa nu putem pătrunde cu mintea această taină de nepătruns: Dumnezeu unul şi totuşi prea mărit în trei ipostaze: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Şi totuşi, nimeni nu se poate considera creştin adevărat dacă nu crede şi nu mărturiseşte din toată inima credinţa sa în Dumnezeul cel unic în fiinţă şi prea mărit în trei persoane: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Nimeni nu poate nădăjdui în mântuirea sa cea veşnică, dacă nu-şi deschide sufletul pentru primirea acestei învăţături de căpetenie a creştinismului. Căci credinţa într-un singur Dumnezeu au avut-o şi o au şi iudeii, dar ei n-au primit pe Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. De asemenea, credinţa într-un singur Dumnezeu au avut-o şi o au şi musulmanii, dar nici ei nu cred în dumnezeirea Domnului nostru Iisus Hristos şi nu vor să audă despre Dumnezeu - Sfântul Duh. Ba chiar şi unii dintre antici s-au ridicat cu mintea la ideea că nu poate exista decât un singur Dumnezeu, dar nici aceştia n-au socotit dumnezeirea ca unică şi întreită totodată, aşa cum propăvăduieşte sfânta noastră Biserică, pe temeiul revelaţiei divine.

Este adevărat că se găsesc şi în alte religii, ca şi la unii antici, oarecare năzuinţe spre înţelegerea dumnezeirii sub forma trinităţii, sub forma unei vagi grupări de divinităţi în aşa-numite „triade”. Dar toate acestea pot fi socotite cel mult ca preînchipuiri ale dogmei creştine despre Sfânta Treime, ele fiind departe de înţelesul pe care îl are Sfânta Treime în biserica noastră.

Numai în acest sens putem lua cuvintele unui vechi istoric al Bisericii creştine, Eusebiu de Cezareea, care scrie că marele filozof grec Platon a fost un „profet al Sfintei Treimi”.

Prin urmare, tot ce au putut face aceştia fară ajutorul revelaţiei divine n-a fost decât o prefigurare a dogmei Sfintei Treimi din creştinism, dogmă care apare cu toată limpezimea în Sfânta Scriptură şi mai ales în cărţile Noului Testament, de unde aflăm cum, chiar la Bună Vestirea făcută Sfintei Fecioare Maria că va naşte pe Mântuitorul lumii, Arhanghelul Gavriil i-a vorbit acesteia despre persoanele Sfintei Treimi (Luca I, 35).

De asemenea aflăm cum, la Botezul Domnului nostru Iisus Hristos, Sfânta Treime a fost prezentă aievea, Dumnezeu-Tatăl mărturisind despre Fiul Său cel iubit, Fiul primind botezul, iar Sfântul Duh arătându-se în chip de porumbel (Matei III, 16-18; Marcu I, 10-11; Luca III, 22; Ioan I, 35), aşa cum aţi văzut că este reprezentată această sublimă scenă biblică pe icoanele din biserici. De aceea sfânta Biserică, prea mărind începutul activităţii pământeşti a Mântuitorului prin primirea

Botezului de la Sfântul Ioan Botezătorul, spune că, în această împrejurare, „închinarea Treimii s-a arătat”.

De asemenea, în activitatea Sa pământească, Mântuitorul a lămurit cu mai multe prilejuri raportul său cu Tatăl şi cu Sfântul Duh-Mângâietorul (Ioan XIV, 14-17; XV, 26), iar la încheierea activităţii Sale pământeşti El a dat Sfinţilor Săi apostoli următoarea poruncă: ***„Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi învăţându-le să păzească toate câte am poruncit vouă” (Matei XXVIII, 19).*** Mai lămurit ca aşa nici că nu se putea.

La rândul lor, şi Sfinţii apostoli au vorbit adesea despre persoanele Sfintei Treimi. Astfel, Sfântul apostol Pavel adresează corintenilor binecuvântarea sa în următoarele cuvinte, care au fost introduse în Sfânta Liturghie a Bisericii noastre: ***„Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu-Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi!” (II Cor. XIII,13).***

Tot astfel, Sfântul apostol şi evanghelist Ioan scrie, cu deosebită limpezime: ***„Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh şi aceşti trei una sunt” (I Ioan V, 7).***

Acestea sunt mărturii clare despre Sfânta Treime, pe care Sfinţii părinţi ai Bisericii creştine le-au cules din Sfânta Scriptură, le-au comentat cu adâncă înţelepciune şi le-au fixat apoi în Simbolul credinţei, în Crez, cu prilejul Sinoadelor a toată creştinătatea din veacul al IV-lea. Astfel, noi mărturisim în Simbolul credinţei: „Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului [...] şi întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul Iui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut mai înainte de toţi vecii... şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă făcătorul care de la Tatăl purcede, cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit [...]”

Mărturisind deci credinţa într-un singur Dumnezeu, noi mărturisim şi credinţa în cele trei persoane ale Sfintei Treimi, care au ca însuşire comună dumnezeirea, dar au şi însuşiri deosebitoare.

Astfel, Dumnezeu-Tatăl este creatorul lumii, Dumnezeu-Fiul este născut din veşnicie din Tatăl şi s-a făcut om din Sfanta Fecioară Maria şi de la Duhul Sfânt. Dumnezeu-Duhul Sfânt purcede din veşnicie din Tatăl şi este Acela care însufleţeşte toate câte sunt, ajutând pe om să-şi câştige mântuirea prin har, credinţă şi fapte bune. Şi totuşi nu sunt trei Dumnezei, ci Unul singur, prea mărit în Trei Ipostasuri.

Dar, afirmând astfel de adevăruri dogmatice şi altele asemenea despre Dumnezeu, pe temeiul descoperirii supranaturale din Sfânta Scriptură, sfânta noastră Biserică nu pretinde că a spus tot ce se poate spune despre Dumnezeu sau că ar cunoaşte deplin ce este Dumnezeu în fiinţa Sa şi cum se face că există un singur Dumnezeu, dar trei persoane ale dumnezeirii. ***Ea afirmă despre dogma Sfintei Treimi că este o taină, cea mai mare taină a creştinătăţii, pe care mintea noastră n-o poate pătrunde şi pe care noi o primim prin credinţă.***

Mintea noastră poate totuşi să încerce a-şi face o idee despre Treimea dumnezeirii celei unice, prin unele asemănări, prin unele aşa-zise analogii, mai mult sau mai puţin izbutite şi care mulţumesc întru câtva cerinţele minţii noastre.

Astfel, unii părinţi şi scriitori bisericeşti din antichitate au socotit că pot descoperi o oarecare analogie între Sfanta Treime şi sufletul omenesc, cu întreita sa înzestrare: minte, voinţă şi simţire, care toate la un loc formează sufletul nostru unic.

Alţii, ca Sfântul Atanasie cel mare, au socotit că pot descoperi o astfel de analogie în cele trei înfaţişări ale soarelui: discul, razele şi lumina, care toate la un loc alcătuiesc un singur soare.

Mai nimerită ni se pare analogia la care s-a gândit Dionisie Pseudo-Areopagitul. Într-o cameră, a spus acesta, avem trei sfeşnice, dai' nu putem deosebi care este lumina ce ne vine de la unul din sfeşnice şi care de la celelalte. în alte analogii se propun cele trei dimensiuni ale lucrurilor: lungime, lăţime şi înălţime; cele trei înfăţişări ale timpului: trecut, prezent şi viitor; cele trei laturi ale unui triunghi şi aşa mai departe. Sfânta noastră Biserică n-a considerat însă niciodată că prin aceste analogii s-ar putea pătrunde în însăşi fiinţa intimă a lui Dumnezeu ccl unic, prea mărit în trei ipostasuri: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, această învăţătură de temelie a creştinismului trebuind să fie primită prin credinţă.

Dar, dacă nu putem pătrunde cu mintea taina Sfintei Treimi, apoi, primind prin credinţă această dogmă şi străduindu-ne să devenim creştini adevăraţi, avem nespus de mult de câştigat în latura vieţii noastre duhovniceşti. Căci nu trebui să uităm că, deşi suntem creaturi ale lui Dumnezeu, şi încă nişte creaturi foarte slabe, prin primirea Sfântului Botez şi a celorlalte Sfinte Taine şi printr-o viaţă curat creştină, noi putem deveni „fii prin har ai lui Dumnezeu" (Ioan I, 12-13), „fraţi", Domnului nostru Iisus Hristos (Luca VIII, 2) şi „părtaşi ai dumnezeirii firi" (II Petru I, 4), după cuvintele pe care le aflăm în Sfânta Scriptură a Noului Testament. Iar aceasta este un lucru extraordinar pentru viaţa noastră duhovnicească, deoarece

ni se dă putinţa să ajungem la unirea morală cea mai strânsă cu însuşi Dumnezeu cel unic în fiinţă şi întreit în Persoane, participând astfel la iubirea şi fericirea de care sunt pătrunse Persoanele Sfintei Treimi. Căci noi ştim, prin revelaţie divină, că „Dumnezeu este iubirea” (I Ioan IV, 8) şi deci, dacă urmăm Evanghelia lui Hristos, viaţa noastră poate deveni un adevărat val de iubire a lui Dumnezeu şi a oamenilor, o continuă dăruire spre binele semenilor noştri, spre pacea şi mântuirea lor, asigurându-ne astfel şi nouă singura fericire mare şi adevărată pe care ne-o putem dori pe acest pământ: fericirea de a fi folositori semenilor noştri şi de a ne pregăti mântuirea în viaţa cea veşnică.

Să rugăm deci pe Dumnezeu cel unic în fiinţă şi întreit în Persoane să întărească în sufletul nostru credinţa, nădejdea şi dragostea şi să facă din ce în ce mai simţită în adâncul fiinţei noastre lucrarea harului divin, cu ajutorul căruia să ne putem împlini cu cinste menirea în trecerea noastră grăbită pe acest pământ şi să ne putem asigura fericirea de a fi în viaţa cealaltă cât mai aproape de Dumnezeu, căruia se cuvine toată cinstea, mărirea şi închinăciunea, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Diac. prof Emilian Vasilescu (Glasul Bisericii, nr. 5-6, 1968).

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Andrei Zlăvog - Revelarea Sfintei Treimi în şi prin Iisus Hristos

Dogma Sfintei Treimi, fundamentul tuturor dogmelor, a fost formulată şi apărată de-a lungul vremii ca un răspuns al credinţei Bisericii la fapta mântuitoare a Dumnezeului treimic realizată şi descoperită în şi prin Iisus Hristos.

Dogma Sfintei Treimi poate fi înţeleasă şi ca taina existenţei a tot ceea ce există văzut şi nevăzut şi fără care nimic nu poate fi explicat. Treimea este iubire fără de început, şi pentru că nu satură pe nimeni niciodată este şi fără de sfârşit, iar o iubire care nu are început şi nici sfârşit este lumină. Dumnezeu este iubire, deci viaţă şi lumină prin Sine, pentru că este suprema unitate a comuniunii tripersonale.

Sfânta Treime sau iubirea cea veşnică

„Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne în el“ (I In. 5,7)

Hristos a spus despre Sine, că „Eu sunt Lumina lumii; Cel ce îmi urmează mie nu va umbla întru întuneric, ci va avea lumina vieţii“ (In. 8,12), deci S-a identificat în fond şi cu iubirea. Unde este iubire este putere care învinge urmările răului, iar unde nu este iubire este neputinţă şi moarte spirituală. În Dumnezeu este iubire atotputernică, dar nu iubire într-o existenţă monopersonală, ci în comuniune interpersonală.

Biserica Ortodoxă vede pe Sfânta Treime ca pe Dumnezeul iubirii. Hristos, iubind pe Tatăl prin Duhul Sfânt, comunică şi credincioşilor această iubire şi îi ridică pe aceştia în relaţia iubitoare dintre persoanele ei. Activitatea pământească a Fiului întrupat se află într-o relaţie nemijlocită cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt şi are la bază

actul iubirii dumnezeieşti intratrinitare, care stă la baza creaţiei şi a îndumnezeirii omului, pentru că ***„Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică“ (In. 3,16).***

Iubirea divină nu este una egoistă, care rămâne izolată în interiorul Treimii, ci se comunică umanităţii prin jertfa Mântuitorului Hristos, care, pe Cruce fiind, îi îmbrăţişează pe toţi cu mâinile Sale, unind cerul cu pământul. Astfel, Întruparea Fiului lui Dumnezeu a constituit mijlocul de înfiere şi îndumnezeire a oamenilor.

Mântuitorul Hristos nu a venit ca să divizeze, ci să unească şi să ridice pe oameni la asemănarea cu Dumnezeu, şi de aceea părinţii Bisericii învaţă că Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul să se îndumnezeiască. Hristos rămâne deci ţinta desăvârşirii noastre finale, aşa cum nu o poate realiza nici un om, dar rămâne totodată şi calea care duce către această ţintă, fiindcă spune: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa“ (In. 14, 6).

Sfânta Treime - revelaţie deplină la „plinirea vremii“

„Să nu socotiţi că am venit să stric Legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc“ (Mt. 5,17)

Mântuitorul Hristos nu a venit să strice Legea, ci să o împlinească. Împlinirea constă în faptul că Mântuitorul a completat monoteismul monopersonal al Vechiului Testament cu monoteismul trinitar al Noului Testament, cu credinţa într-un singur Dumnezeu întreit în Persoane: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

Deşi Treimea se descoperă în perioada Vechiului Testament la crearea omului, la Turnul Babel, la stejarul din Mamvri sub chipul îngerilor sau în profeţia lui Isaia sub chipul cântării treimice, Cuvântul şi Duhul apar mai mult ca puteri sau manifestări ale lui Dumnezeu, decât Persoane ale Sfintei Treimi. Toate acestea sunt doar văluri sub care se ascunde Treimea.

Adevărata revelaţie a Sfintei Treimi ne-o aduce însă Mântuitorul Hristos, care se referă explicit la Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt ca la Persoane dumnezeieşti ale Sfintei Treimi.

În Noul Testament nu întâlnim în mod expres termenul de Treime. Persoanele trinitare nu sunt amintite împreună, ci separat sau câte două. Cu toate acestea,

relaţia dintre ele este atât de profundă, încât referirea la una dintre ele le implică şi pe celelalte două.

Sfântul Grigorie de Nazians, vorbind despre revelarea Sfintei Treimi, afirmă că învăţătura despre Sfânta Treime îşi are fundamentul în Revelaţia divină adusă de Mântuitorul Hristos şi că este evidenţiată în tot cuprinsul Noului Testament.

Sfânta Treime marchează trecerea de la dreptatea Vechiului Testament la iubirea şi comuniunea Noului Testament, fiindcă iubirea poate exista numai acolo unde este comuniune de persoane divine. Un Dumnezeu monopersonal nu poate avea în Sine iubire şi comuniune. El ne-ar arăta doar cum se poate trăi drept. De aceea, în Vechiul Testament virtutea principală a fost dreptatea şi nu iubirea. În Noul Testament, Dumnezeul Treimic îşi manifestă iubirea faţă de oameni prin Întruparea Cuvântului.

Sfânta Treime asigură desăvârşirea noastră ca persoane veşnice şi este temelia comuniunii supreme dintre Persoanele divine şi persoanele umane. Hristos Mântuitorul rămâne Dumnezeu şi Om nedespărţit, prezent în cer şi pe pământ, ca să înainteze cu întreaga creaţie spre desăvârşirea eshatologică.

Sfânta Treime revelată în Iisus Hristos

„Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul-Născut, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut“ (In. 1, 18)

În persoana Mântuitorului Hristos, Dumnezeu Treimea S-a descoperit în formă deplină şi definitivă, pentru că „nimeni nu cunoaşte pe Tatăl, decât numai Fiul“ (Mt. 11, 27). Revelaţia divină a culminat şi s-a încheiat în Iisus Hristos. Fiul lui Dumnezeu Se face om şi ni-L descoperă pe Dumnezeu în mod deplin, în conformitate cu posibilităţile noastre de primire a adevărului.

Iisus Hristos Îl descoperă pe Dumnezeu în lucrarea Sa mântuitoare şi de îndumnezeire a omului. Descoperirea Sfintei Treimi în Iisus Hristos are un caracter definitiv şi eshatologic. Biserica nu mai aşteaptă o nouă revelaţie înainte de Parusie, atunci când pământul va fi plin de cunoştinţa lui Dumnezeu. Între Înălţare şi Parusie, Hristos este prezent prin lucrarea sfinţitoare a Duhului Sfânt, care îi face pe credincioşi să descopere şi să trăiască Treimea revelată în El.

În Iisus Hristos este prezent şi lucrează Dumnezeu Tatăl care L-a trimis. Iisus insistă mereu asupra faptului că El este Fiul lui Dumnezeu, trimis de Tatăl, care nu

a venit de la Sine, ci de la Dumnezeu precum şi asupra faptului că în misiunea Sa nu face voia Lui, ci voia Celui care L-a trimis. Mântuitorul Hristos este adeverit ca fiind Unul din Treime, peste care se odihneşte Duhul Sfânt şi întru care Dumnezeu vrea să-şi împlinească voinţa Sa de mântuire a lumii. În Persoana Domnului Hristos este prezentă Împărăţia lui Dumnezeu, vestită prin cuvânt. Dragostea jertfelnică a Fiului întrupat lucrează în lume ca izvor de viaţă.

Mărturisirea lui Iisus că El este Fiul şi revelarea deplină a Sfintei Treimi s-a arătat deplin în faţa arhiereului când zice: „Eu sunt Hristosul… Fiul Celui-Bine-cuvântat!“ (Mc. 14, 61-62). Iisus se prezintă ca Cel în care şi prin care s-a revelat mântuirea, pentru că timpul mântuirii începuse.

Faptul de a vorbi despre revelaţia Treimii în persoana şi în lucrarea lui Hristos ne determină să nu ne limităm doar la Întrupare şi la mesajul evanghelic pentru că acestea se desăvârşesc în jertfa de pe Cruce şi în Înviere şi toate acestea sunt nedespărţite de Înălţare. Întruparea, Patimile, Învierea şi Înălţarea constituie etape inseparabile ale mântuirii şi revelaţiei Sfintei Treimi în Persoana Mântuitorului Hristos. Mântuirea şi revelaţia sunt două aspecte ale aceleiaşi realităţi: mântuirea se ascunde în revelaţie, iar revelaţia se descoperă în mântuire.

Sfânta Treime revelată prin Iisus Hristos

„În zilele mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul, pe care L-a pus moştenitor a toate şi prin care a făcut şi veacurile“ (Evr. 1, 2)

În Treime, Tatăl este originea exclusivă a Fiului şi a Duhului Sfânt, care sunt de o fiinţă cu El şi El este ultima origine a tuturor celor create: „Pentru aceasta îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, din care îşi trage numele orice neam în cer şi pe pământ“ (Ef. 3, 14-15). Tatăl, numit în sensul cel mai propriu, Dumnezeu, ca cel din care izvorăşte dumnezeirea, este Creatorul a toate prin Iisus Hristos.

În cadrul Sfintei Treimi, Tatăl este într-o veşnică dăruire de Sine, Fiul într-o veşnică primire a Tatălui şi Duhul Sfânt într-o veşnică participare la bucuria Tatălui care se dăruieşte şi a Fiului care-L primeşte. Fiul ca Fiu trebuie să fie într-o veşnică tinereţe şi în orice caz El se trăieşte veşnic ca Fiu. Descoperirea Sfintei Treimi prin persoana Mântuitorului Iisus Hristos însemnează totodată şi lucrarea de mântuire a omului.

Revelarea Sfintei Treimi prin Iisus Hristos începe la „plinirea vremii“ şi continuă pe toată perioada activităţii pământeşti a Mântuitorului, până la Înălţare, iar după acest moment, prin prezenţa în lume a Duhului Sfânt, începând cu sărbătoarea Cincizecimii.

În scrierile Noului Testament, revelarea lui Dumnezeu prin Fiul şi nedespărţirea lui Hristos de Tatăl şi de Duhul Sfânt este descrisă în mod direct şi indirect. Dumnezeu cel în Treime este prezent în lume prin Fiul Tatălui, iar prin această revelare se arată iubirea faţă de oameni.

Dumnezeu Treimea, Dumnezeul iubirii, Dumnezeu care nu este despot şi lacom de putere, ci Tată care se descoperă lumii prin Fiul, are putere peste lume, pe care o mântuieşte prin Întruparea Fiului Său. În măsura în care Dumnezeu se revelează prin Fiul Întrupat, în puterea de viaţă dătătoare a Duhului Sfânt şi ca Tată iubitor pentru întreaga creaţie, privirea teologică şi duhovnicească se înalţă până la contemplarea fiinţei treimice, iar cuvântul ultim al omului este cel rostit de apostolul Ioan la apusul vieţii sale: „Dumnezeu este iubire“ (I In. 4, 8).

(Pr. Andrei Zlăvog, inspector eparhial în cadrul Arhiepiscopiei Iaşilor)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ioan-Aurelian Marinescu - Preasfânta Treime, slăvită în cel mai vechi manuscris al unui imn creștin

26 ian, 2020

Cel mai vechi imn creştin cunoscut până astăzi se află scris pe unul dintre papirusurile Oxyrhyncus, grup de manuscrise descoperite la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului XX într-o groapă de gunoi situată lângă oraşul Oxyrhynchus (actualmente El-Bahnasa), aflat la 160 km sud-vest de Cairo. Întregul grup de manuscrise datează din perioada ptolemeică şi cea romană a istoriei egiptene, cu alte cuvinte începând cu anul 32 î.Hr. până la invazia arabă a Egiptului din 640 d.Hr.

„Imnul Oxyrhyncus", închinat Preasfintei Treimi, este cel mai vechi manuscris cunoscut până astăzi al unui imn creştin grec ce conţine atât textul cântării, cât şi notaţia muzicală originală, precizează www.aleteia.org. Scris spre sfârşitul secolului al III-lea d.Hr., manuscrisul este conservat actualmente în camerele de papirologie ale Bibliotecii Sackler din Oxford, Marea Britanie.

Versurile imnului încep prin chemarea tăcerii spre lauda Preasfintei Treimi, această „tăcere" fiind un trop des întâlnit în imnologia greacă veche, fiind numită tradiţional „linişte cosmică".

Iată traducerea textului: „Împreună, toți cei aleși ai lui Dumnezeu (...) [noaptea] și nici ziua (?) să tacă. Luminoasele stele să nu [...], [Să tacă șuieratul vânturilor, izvoarele] tuturor râurilor repezi. În timp ce aducem cântare Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, toate puterile să răspundă amin, amin, tărie, laudă [și slavă în veci lui Dumnezeu], singurul dătător al tuturor lucrurilor bune. Amin, amin.”

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi!

Icoana Sfintei Treimi de pe catapeteasma Catedralei Naţionale

Noi, creştinii, credem în Preasfânta Treime, adică în Dumnezeu Unul în Fiinţă şi Întreit în Persoane Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Mărturisind deci credinţa într-un singur Dumnezeu, noi mărturisim şi credinţa în cele trei Persoane ale Preasfintei Treimi.

În Biserica Ortodoxă Română, ieri, în Lunea Rusaliilor am sărbătorit Sfânta Treime. În această zi am adus în mod deosebit laude şi cântări duhovniceşti Persoanelor Sfintei Treimi, pentru că toată lucrarea liturgică şi sfinţitoare a Bisericii Ortodoxe se săvârşeşte în numele şi spre slava Preasfintei Treimi.

Lunea Rusaliilor a fost aleasă ca zi de prăznuire a Preasfintei Treimi, pentru că este imediat după sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh şi astfel se arată că mântuirea oamenilor de păcat este opera Sfintei Treimi, adică a Tatălui prin hotărârea şi făgăduinţa răscumpărării, a Fiului prin sfintele pătimiri şi înviere şi a Duhului Sfânt prin venirea Sa la Cincizecime.

În fiecare zi, la rugăciunile începătoare rostim rugăciunea închinată Preasfintei Treimi prin care ne cerem ajutorul Persoanelor Sfintei Treimi: Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău.

Învăţătura despre Sfânta Treime este fundamentul credinţei creştine. Această taină a Fiinţei divine depăşeşte raţiunea umană, dar, fiind descoperită oamenilor prin grija lui Dumnezeu, ea este primită prin credinţă. De aceea, se cuvine să mărturisim întotdeauna pe Sfânta Treime: pe Dumnezeu-Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

Credinţa în Preasfânta Treime este învăţătura principală a Bisericii Ortodoxe. Ea a fost descoperită în Sfânta Scriptură, mai ales a Noului Testament, şi formulată apoi de Sfinţii Părinţi ai Bisericii la primele două Sinoade Ecumenice, în Simbolul de credinţă niceo-constantinopolitan, pe care îl mărturisim în fiecare duminică şi sărbătoare la Sfânta Liturghie, la Botez şi la alte slujbe. Acest Crez pe care noi îl rostim este o mărturisire de credinţă despre Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi!

12 iun, 2020

În fiecare zi, la rugăciunile începătoare rostim rugăciunea închinată Preasfintei Treimi prin care cerem ajutorul Persoanelor Sfintei Treimi: „Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău“.

Noi, creştinii ortodocşi, credem în Preasfânta Treime, adică în Dumnezeu Unul în Fiinţă şi Întreit în Persoane Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Mărturisind credinţa într-un singur Dumnezeu, noi mărturisim şi credinţa în cele trei Persoane ale Preasfintei Treimi.

Biserica noastră a sărbătorit, în lunea Rusaliilor, Sfânta Treime. Această sărbătoare a fost aşezată imediat după Pogorârea Sfântului Duh, când se descoperă oamenilor a treia Persoană a Sfintei Treimi, pentru a arăta că mântuirea oamenilor este opera Sfintei Treimi, adică a Tatălui, prin hotărârea şi făgăduinţa Răscumpărării, a Fiului, prin Sfintele Pătimiri şi Înviere, şi a Duhului Sfânt, prin venirea Sa la Cincizecime. La această sărbătoare am adus în mod deosebit laude şi cântări duhovniceşti Per-

soanelor Preasfintei Treimi, pentru că toată lucrarea liturgică şi sfinţitoare a Bisericii Ortodoxe se săvârşeşte în numele şi spre slava Preasfintei Treimi.

Fundamentul credinţei creştine

Învăţătura despre Sfânta Treime este fundamentul credinţei creştine. Această taină a Fiinţei divine depăşeşte raţiunea umană, dar, fiind descoperită oamenilor prin grija lui Dumnezeu, ea este primită prin credinţă. De aceea, se cuvine să mărturisim întotdeauna pe Sfânta Treime: Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

Credinţa în Preasfânta Treime este învăţătura principală a Bisericii Ortodoxe. Ea a fost descoperită în Sfânta Scriptură, mai ales a Noului Testament, şi formulată de Sfinţii Părinţi ai Bisericii la primele două sinoade ecumenice, în Simbolul de credinţă niceo-constantinopolitan, pe care îl mărturisim în fiecare duminică şi sărbătoare la Sfânta Liturghie, la Botez şi la alte slujbe.

În Simbolul Credinţei, mărturisim că noi credem „întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului..., şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii…, şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit…”

În formularea acestei învăţături, Sfinţii părinţi au pornit de la cele descoperite în Sfânta Scriptură referitor la Sfânta Treime.

Minunea Sfântului Spiridon

Între sfinții care au participat la Sinodul I Ecumenic de la Niceea din anul 325 a fost și Sfântul Spiridon, episcopul Trimitundei. La acest sinod a fost combătută erezia preotului Arie din Alexandria, care nega dumnezeirea lui Iisus Hristos.

Episcopii adunaţi la Sinodul de la Niceea au întărit învăţătura Bisericii că Fiul este de o fiinţă cu Tatăl, deci este Dumnezeu. În lămurirea acestei învăţături, un rol important l-a avut şi episcopul Trimitundei, Spiridon. Fără a se folosi de un limbaj sofisticat, a demonstrat celor prezenţi cum Dumnezeu este Unul în fiinţă, dar întreit în Persoane. A luat o cărămidă în mâna stângă şi le-a spus că, deşi este un singur obiect, ea este alcătuită din trei elemente: pământ, apă şi foc. Apoi cu mâna dreaptă a făcut semnul crucii şi a zis: „În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh”. După aceasta, strângând cărămida, în partea de sus s-a aprins foc, apa a început să curgă din partea de jos, iar lutul a rămas în mâinile lui. Această minune l-a convins

pe un filosof, adept al învăţăturii lui Arie, să devină ortodox, motivând că „atâta vreme cât era vorba de dispute, aduceam cu uşurinţă cuvinte împotriva cuvintelor. Dar când, în locul cuvintelor, au ieşit din gura acestui bătrân puterea şi facerea de minuni, nimic nu mai pot cuvintele împotriva puterii”.

Sfinţii părinţi şi teologii Bisericii au explicat, în scrierile lor, învăţătura ortodoxă despre Sfânta Treime: Tatăl este nenăscut, Fiul este născut din veci din Tatăl, iar Duhul Sfânt purcede din veci din Tatăl.

Părinţii Bisericii au folosit şi analogii pentru a mărturisi credinţa în Sfânta Treime. Astfel, găsim la ei analogie între Sfânta Treime şi sufletul omenesc, cu întreita sa înzestrare: minte, voinţă şi simţire, care toate la un loc formează sufletul nostru unic.

Alţii, precum Sfântul Atanasie cel mare, au socotit că pot descoperi o astfel de analogie în cele trei înfăţişări ale soarelui: discul, razele şi lumina, care toate la un loc alcătuiesc un singur soare.

O altă analogie este legată de sfeşnic. Dacă privim la un sfeşnic cu trei lumânări care se deosebesc una de alta, deşi se unesc unele cu altele, vedem că răspândesc o singură lumină nediferenţiată, dând o singură strălucire neîmpărţită.

Pe baza Sfintei Scripturi şi a teologiei patristice, Biserica noastră mărturiseşte adevărul de credinţă că toată creaţia este lucrarea Sfintei Treimi şi este adusă la existenţă ca o unitate armonioasă de către Dumnezeu, Treime de Persoane: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Crezul numeşte pe Tatăl „Făcătorul cerului şi al pământului”, pe Fiul, „Cel prin care toate s-au făcut”, pe Duhul Sfânt, „Făcător de viaţă”.

Sfânta Treime, înţeleasă ca taina supremei iubiri, explică aducerea din nimic la existenţă a lumii şi a omului. Crearea universului din „nimic” este opera lui Dumnezeu Treime, nu a unei singure Persoane dumnezeieşti, fiindcă Dumnezeu nu este o existenţă monopersonală. Toate legile şi informaţiile, constituind planul divin la scară cosmică, au fost gândite de Tatăl şi realizate de Fiul, Hristos, în unire cu Duhul Sfânt. Prin credinţa noastră în Preasfânta Treime mărturisim că Dumnezeu Tatăl a creat lumea, Dumnezeu Fiul a restaurat-o, iar Dumnezeu Duhul Sfânt o conduce spre desăvârşire, încât creaţia devine o împărăţie a harului dumnezeiesc.

Să ne rugăm, alături de Sfântul apostol Pavel, ca harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu noi cu

toți! Și, însemnându-ne cu semnul Sfintei Cruci, să mărturisim credința noastră în Sfânta Treime rostind: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin!”

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - De ce S-a întrupat Dumnezeu-Fiul?

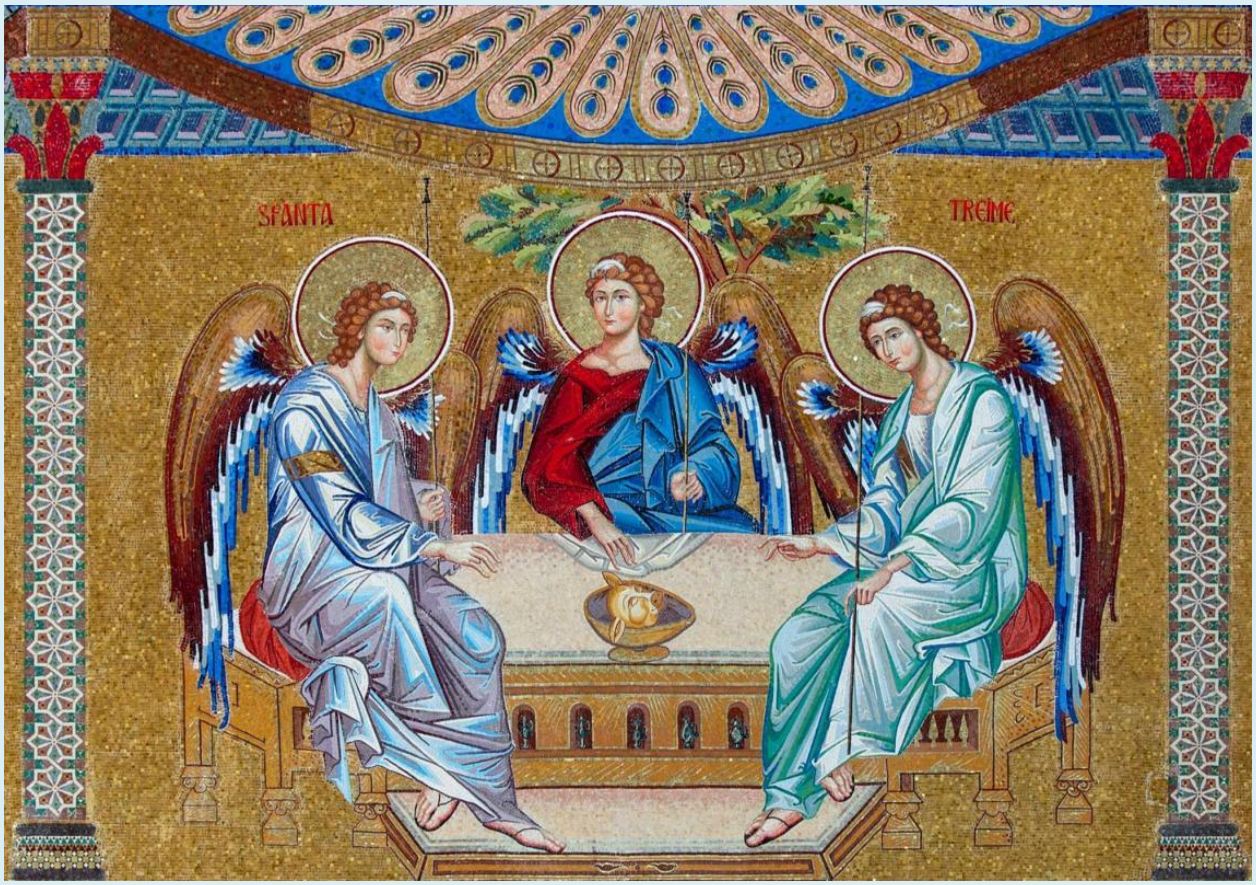

Întrebarea principală care se naşte în legătură cu Întruparea lui Dumnezeu-Fiul este: de ce S-a întrupat a doua Persoană a Sfintei Treimi, şi nu prima (Tatăl) sau a treia (Duhul Sfânt)? Desigur, întreaga Sfântă Treime a participat la Întrupare, de vreme ce Cuvântul a luat fire omenească, Tatăl a binevoit Întruparea Fiului Său, iar Duhul Sfânt a fost împreună-lucrător al întrupării, având în vedere faptul că Hristos a fost zămislit de la Sfântul Duh.

Cert este, însă, că firea omenească a fost luată de cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi. Există trei motive principale ale acestui fapt.

- ✓ *Primul a fost acela că Dumnezeu Cuvântul este prototipul zidirii omului. Fiul lui Dumnezeu este chipul lui Dumnezeu Celui nevăzut (Coloseni 1, 15), iar omul este creat după chipul lui Dumnezeu, adică după chipul Cuvântului.*
- ✓ *Al doilea motiv pentru care S-a întrupat cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi a fost păstrarea neschimbată a însuşirii, având în vedere faptul că*

fiecare Persoană din Treime are o însuşire neschimbată. Aceste însuşiri nu se pot schimba, mişca sau transforma. Tatăl nu putea să devină Fiu, şi nici Sfântul Duh nu putea să Se nască, de vreme ce purcedea din Tatăl; în schimb, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi, care S-a născut din Tatăl mai înainte de timp, putea să Se nască şi în timp, după trup, din Preasfânta Fecioară. Aşadar, Fiul lui Dumnezeu devine fiul omului şi astfel însuşirea Sa rămâne neschimbată.

- ✓ *Al treilea motiv al întrupării Celei de-a doua Persoane a Sfintei Treimi a fost acela că Fiul este Cuvântul lui Dumnezeu, care ne dezvăluie voia Tatălui. Astfel, de Crăciun sărbătorim Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume să mântuiască neamul omenesc.*

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Sfânta Treime, fundamentul credinţei creştine

Sfânta Treime este adevărul fundamental şi specific al religiei creştine, principiul existenţial creator şi proniator, comuniunea perfectă, temeiul întregii ordini cosmice.

În afara creştinismului, Dumnezeu este văzut în două moduri diferite, care nu ţin seama de importanţa covârşitoare a Persoanei divine sau umane.

În religiile panteiste, Divinitatea se confundă cu natura, din cauza caracterului Ei impersonal, şi dă naştere colectivismului panteist, care scufundă persoana umană în masa anonimă a naturii.

În religiile monoteiste, Divinitatea se închide individualist sau deist în propria Sa transcendenţă şi ţine lumea la distanţă prin puterea Ei lipsită de iubire. Şi într-un caz, şi în celălalt se face abstracţie de persoană şi de comuniune.

Hristos a venit cu revelaţia unui Dumnezeu unic, dar întreit în Persoane, care depăşeşte atât colectivismul panteist, cât şi individualismul deist prin realitatea iubirii şi comuniunii personale pe care o reprezintă ea. Dar pentru ca această revelaţie nouă a Sfintei Treimi să se impună în lume, teologia răsăriteană a fost obligată să depăşească substanţialismul gândirii eleniste, care opune natura persoanei, şi să sublinieze caracterul relaţional al naturii divine ca temei al legăturii indisolubile dintre persoană şi natură. Numai în lumina acestei ontologii a iubirii, bazată pe caracterul relaţional al naturii divine, se poate spune despre Sfânta Treime că este „Dumnezeire în trei străluciri” şi „structură a iubirii supreme”.

Biserica Ortodoxă a luptat cu ereziile din decursul istoriei creştine, pentru a pune în evidenţă caracterul fundamental al comuniunii trinitare. Sfânta Treime ca structură a iubirii şi comuniunii eterne este prima dogmă fundamentală a creştinismului.

Crezul pe care noi îl rostim este o mărturisire de credinţă despre Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. A-l rosti cu credinţă înseamnă a intra în comuniune cu Sfânta Treime - Dumnezeu, Unul în Fiinţă şi întreit în Persoane.

Dogma Sfintei Treimi depăşeşte categoriile judecăţii omului şi puterea sa de cuprindere în formele lui de exprimare, fiind cea mai adâncă dintre toate învăţăturile Bisericii noastre creştine.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Taina relaţiei lui Dumnezeu cu lumea

Prin natura sa, timpul este expresia fiinţei create. Sfântul Chiril al Alexandriei, citând pasajul din Cartea lui Baruh 3, 3: „Tu domneşti în veci, iar noi pierim fără încetare!”, concluzionează că firea divină nu poate fi supusă timpului. El amplifică contrastul dintre Creator şi creaţie. Dumnezeu este deasupra oricărui început şi a oricărei treceri; în schimb, lumii create îi este dat să fie supusă timpului şi implicit schimbării.

Vorbind despre primul moment al creaţiei, care-şi găseşte originea în cea mai intimă mişcare a voinţei lui Dumnezeu (pe cât e cu putinţă omului să o pătrundă şi să o înţeleagă), părintele Dumitru Stăniloae caută adevărata natură a întregii realităţi create. E ca şi cum ar dori să spună că înţelegerea originii lumii explică întregul ei mister: „În început e implicată toată distanţa ce are să o parcurgă lumea creată prin timp, între început şi sfârşit, dar şi voia lui Dumnezeu de a fi în relaţie continuă cu ea, pentru a o duce la sfârşitul voit de El”.

Lumea a fost cugetată de Dumnezeu împreună cu timpul, din veci, nu dintr-o necesitate a fiinţei Lui, ci din voia Lui. Dumnezeu a voit liber să cugete din veci la planul creaţiei şi a hotărât liber să o facă precum a cugetat-o, când a voit. Categoriile gândirii noastre omeneşti nu pot reda decât într-o formă nedeplin înţeleasă taina relaţiei lui Dumnezeu cu lumea şi cu timpul, în gândirea şi voia Sa înainte de existenţa lor reală. În acest sens, lumea şi timpul au fost cugetate în sânul Sfintei Treimi fără ca prin aceasta Dumnezeu să introducă în Sine ceva de ordin temporal, astfel planul lui Dumnezeu este putere.

Dumnezeu, voind modul după care vor fi create toate, oferă şi principiile după care creaturile se menţin în existenţă. Acest plan general al lui Dumnezeu, cu caracter

supranatural, se oglindeşte în raţiunile naturale, plasticizate ale lucrurilor prin lucrarea creată a lui Dumnezeu. Toate cele create şi-au luat existenţă din voinţa divină, după planul lui Dumnezeu din eternitate.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Creaţia, lucrare a Sfintei Treimi

Pentru părinţii Bisericii lumea a fost creată de Dumnezeu din nimic în timp. Crearea universului din „nimic” este opera lui Dumnezeu-Treime, nu a unei singure Persoane dumnezeieşti, fiindcă Dumnezeu nu este o existenţă monopersonală. Toate legile şi informaţiile constituind planul divin la scara cosmică au fost gândite de Tatăl, realizate de Fiul, în unire cu Duhul Sfânt.

Părintele Dumitru Stăniloae, referindu-se la Sfânta Treime, Creatoarea şi Mântuitoarea noastră, spune: „Treimea înţeleasă ca şi creatoare a existenţei deosebite de Sine explică şi existenţa deosebită de Ea, care nu poate fi din vreo altă fiinţă, ci numai din nimic”.

Crezul numeşte pe Tatăl „Făcătorul cerului şi al pământului”, pe Fiul, cel „prin care toate s-au făcut”, pe Duhul Sfânt, „de viaţă făcător”. Voinţa este comună celor trei Persoane ale Sfintei Treimi, ea fiind cea care creează. Tatăl creează prin Cuvântul în Duhul Sfânt, iar Sfântul Irineu numeşte pe Fiul şi pe Duhul „cele două mâini ale lui Dumnezeu”. Aceasta este manifestarea iconomiei Sfintei Treimi. Cele trei Persoane creează împreună, însă fiecare într-un mod care Îi este propriu.

Având temeiul în Tatăl, lucrarea Treimii este prezentată ca o dublă iconomie, a Fiului şi a Duhului: Primul transpunând în viaţă dorinţa lui Dumnezeu, iar Cel din urmă împlinind-o în bunătate şi frumuseţe; Unul chemând făptura spre a o îndruma spre Tatăl (iar chemarea Sa îi conferă acesteia densitate ontologică), Celălalt ajutând făptura să răspundă acestei chemări şi împărţindu-i desăvârşirea, după cum arată Vladimir Lossky, în lucrarea „Introducere în teologia ortodoxă”.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - La crearea lumii au participat Persoanele Sfintei Treimi

Textul Facerii nu este o descriere ştiinţifică a creaţiei. Sfântul Vasile cel mare subliniază că textul Scripturii nu trebuie folosit pentru a stăvili eforturile umane de a înţelege lumea, pentru că nu este destinat să ţină locul tuturor datelor cunoaşterii despre lume: „Când Moise a spus: «întru început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul», a trecut sub tăcere apa, aerul, focul şi toate acelea care se nasc din aceste elemente; că acestea erau în univers ca nişte completări ale lumii; dar istoria facerii lumii le-a lăsat la o parte pentru a deprinde mintea noastră cu cercetarea; i-a dat puţine date, ca să mediteze asupra celor care nu s-au spus.”

La crearea lumii participă Persoanele Sfintei Treimi. Nu doar Tatăl creează lumea, ci şi Fiul şi Duhul Sfânt. Sunt mai multe versete din Sfânta Scriptură care arată participarea Fiului şi a Duhului Sfânt la facerea lumii.

Astfel, evanghelistul Ioan ne mărturiseşte: „Toate prin El s-au făcut; şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut” (Ioan 1, 3). Apoi, există mai multe texte pauline care evidenţiază calitatea de Logos Creator şi Proniator a lui Hristos, Alfa şi Omega creaţiei. Astfel, avem următoarele versete: „Pentru că de la El şi prin El şi întru El sunt toate” (Romani 11, 36); „Mie, celui mai mic decât toţi sfinţii, mi-a fost dat harul acesta, ca să binevestesc neamurilor bogăţia lui Hristos, de nepătruns,

şi să descopăr tuturor care este iconomia tainei celei din veci ascunse în Dumnezeu, Ziditorul a toate, prin Iisus Hristos” (Efeseni 3, 8-9).

Calitatea de Logos Creator şi Mântuitor a lui Hristos este prezentată exemplar în textul Epistolei către Coloseni a Sfântului apostol Pavel: „Pentru că întru El au fost făcute toate, cele din ceruri şi cele de pe pământ, cele văzute şi cele nevăzute, fie tronuri, fie domnii, fie începătorii, fie stăpânii. Toate s-au făcut prin El şi pentru El. El este mai înainte de toate şi toate prin El sunt aşezate [...] Căci în El a binevoit Dumnezeu să sălăşluiască toată plinirea. Şi printr-Însul toate cu Sine să le împace, fie cele de pe pământ, fie cele din ceruri, făcând pace prin El, prin sângele crucii Sale” (Coloseni 1, 16-20).

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Lumea, creată din bunătatea şi iubirea Preasfintei Treimi

Părinţii Bisericii în operele lor teologice au scos în evidenţă bunătatea lui Dumnezeu ca motiv al creaţiei. „Binele, prin însuşi faptul că există ca bine fiinţial, întinde bunătatea la toate cele ce sunt”, spune Dionisie Areopagitul.

Bunătatea desăvârşită a lui Dumnezeu, caracterul treimic al Lui, explică nu numai calitatea lui de Făcător, ci și pe aceea de Făcător liber.

Iubirea dintre cele Trei Persoane ale Preasfintei Treimi este singura explicaţie a creării unei alte existenţe, decât cea proprie Lor, plenară şi necreată dinainte de veci. Dumnezeu n-ar fi Creator dacă n-ar fi bun, n-ar putea fi dacă n-ar fi Persoană, în relaţie conştientă cu alte persoane, din veci. N-ar fi Creator dacă n-ar fi Treime, dar nici lumea n-ar fi creată dacă n-ar exista un Dumnezeu bun, conştient şi liber, arată părintele Dumitru Stăniloae.

Numai Sfânta Treime ca existenţă plenară, identică cu binele desăvârşit, trăit de Tatăl, ca veşnică dăruire de Sine, şi de Fiul ca veşnică primire a Tatălui, având fiecare participant la bucuria Unuia de Altul pe Duhul Sfânt, umple de sens existenţa.

Dumnezeu a făcut lumea din bunăvoia Lui liberă, nu obligat. Sfântul Grigorie de Nyssa afirmă că Dumnezeu „a fost Creatorul naturii umane nu împins de necesitate la crearea omului, ci în virtutea iubirii Sale pentru această fiinţă a cărei existenţă a produs-o. Trebuia ca lumina să nu fie nevăzută, slava să nu rămână fără martor, bunătatea să nu fie fără o altă persoană care să se bucure de ea, şi celelalte daruri,

câte se văd în jurul firii dumnezeieşti, să nu rămână fără efect, nefiind cineva care să se împărtăşească şi să se bucure de ele”.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Când trebuie să prăznuim Sfânta Treime?

Mai mulţi clerici şi credincioşi din România, auzind că în alte Biserici Ortodoxe Sărbătoarea Sfintei Treimi este chiar în Duminca Cincizecimii şi nu a doua zi, m-au întrebat cum e corect. Iată răspunsul meu:

În toate cărţile de cult, Sinaxarele şi Calendarele Ortodoxe (cu excepţia celui românesc), ziua de luni de după Cincizecime se numeşte „Ziua Sfântului Duh”. Tot aşa este numită şi în Sinaxarul din ediţiile româneşti ale Penticostarului. Calendarele româneşti mai noi însă, numesc această sărbătoare Sfânta Treime, inovaţie care nu are nici o motivaţie dogmatică sau liturgică.

Actul sau evenimentul Pogorârii Duhului Sfânt nu trebuie văzut ca o sărbătoare doar a Sfântului Duh, ci (una) a întregii Sfintei Treimi, pentru că Duhul Sfânt nu S-ar fi pogorât dacă nu se înălţa Fiul pentru a da mărturie Tatălui (Ioan, XIV-XVII). Deci Pogorârea Sfântului Duh ca eveniment, este de fapt o sărbătoare a Sfintei Treimi, aşa cum relevă toate imnele liturgice ale praznicului [4], inclusiv Troparul care, în mod “paradoxal” este adresat Fiului (spre slava Tatălui). Abia a doua zi după Cinzecime prăznuim pe “Însuşi Duhul Sfânt” [5] ca Cel prin care s-a făcut această lucrare a Treimii. Mai mult decât atât, actul Pogorârii Duhului Sfânt este şi

[4] *A se vedea stihirile şi Slava de la „Doamne strigat-am” din Duminica Cincizecimii.*
[5] *Cf Sinaxarul zilei de luni.*

“ziua de naştere” a Bisericii, care este comuniune, sinaxă, întrucât este opera unei comuniuni de Persoane - Sfânta Treime.

În toate Bisericile Ortodoxe, praznicul Sfintei Treimi nu are o zi specială de cinstire (adorare), după cum nu există o zi specială în care să-L adorăm pe Dumnezeu-Tatăl. Totuşi Biserica adoră într-un mod desosebit Sfânta Treime în fiecare duminică a anului [6], şi face acest lucru şi mai intens în Duminica Cinzecimii.

Prin urmare, această Duminică a Cinzecimii (numele real al praznicului) aminteşte de Pogorârea Duhului Sfânt ca eveniment al Sfintei Treimi, fără a fi vorba de două Sărbători distincte (făcându-se o referire simultană la o acţiune şi la Subiectul acţiunii).

Corect ar fi ca şi Bisericile care poartă hramul Pogorârii Duhului Sfânt sau pe cel al Sfintei Treimi să sărbătorească împreună ziua hramului în Duminica Cincizecimii, ziua de luni fiind o simplă după prăznuire.

Sursa: **http://www.teologie.net/2009/10/10/cand-trebuie-sa-praznuim-sfanta-treime/**

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

[6] *A se vedea mai ales Rânduiala Miezonopticii de Duminică.*

Povestioară cu tâlc - Sfânta Treime

Un om simplu călătorea pe un drum de ţară, în tovărăşia unui preot. Vorbind ei de una de alta, omul şi-a arătat o nedumerire:

- Cuvioase părinte, nu pot înţelege cum de în Sfânta Treime sunt trei Persoane care formează Una singură. Cum de Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh sunt trei persoane unite, nedespărţite, dar fără a se amesteca una cu cealaltă?

- Fiul meu, îi răspunse cu răbdare preotul, sunt şi lucruri mai presus de gândirea noastră păcătoasă, însă ceea ce spui nu este atât de greu de priceput.

Să privim, de exemplu, soarele! Să zicem că sfera de foc, ce dăinuieşte acolo de veacuri, este Tatăl. Apoi, să spunem că lumina care ne vine de la soare este Fiul, Iisus Hristos, Ce a venit să ne lumineze viaţa şi să ne scape de păcate. Apoi, căldura, care vine tot de la soare pentru a ne încălzi, să zicem că ar fi Sfântul Duh, Care, cu dragostea Sa, ne încălzeşte mereu sufletele îngheţate de răutate.

Vezi tu, fiul meu, soarele cu lumina şi cu căldura lui nu sunt unul şi acelaşi lucru şi, cu toate acestea, cele trei rămân diferite când vorbim despre fiecare?

La fel şi în Sfânta Treime, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh sunt Unul şi Acelaşi Dumnezeu, Căruia noi, credincioşii, ne închinăm.

Omul, ca şi toate celelalte vietăţi şi lucruri, este creat de Dumnezeu din iubirea sa infinită. Dar omul este doar o creatură şi înţelepciunea sau puterile sale nici nu pot fi comparate cu cele ale Domnului, însă oamenii mândri păcătuiesc îndrăznind să creadă că nimic nu este mai presus de ei şi că toate, mai devreme sau mai târziu, le sunt accesibile.

Omul credincios ştie însă, că nu mintea şi nici puterea, ci doar iubirea le poate cuprinde pe toate.

Pilda zilei - Tatăl nostru și șaua calului

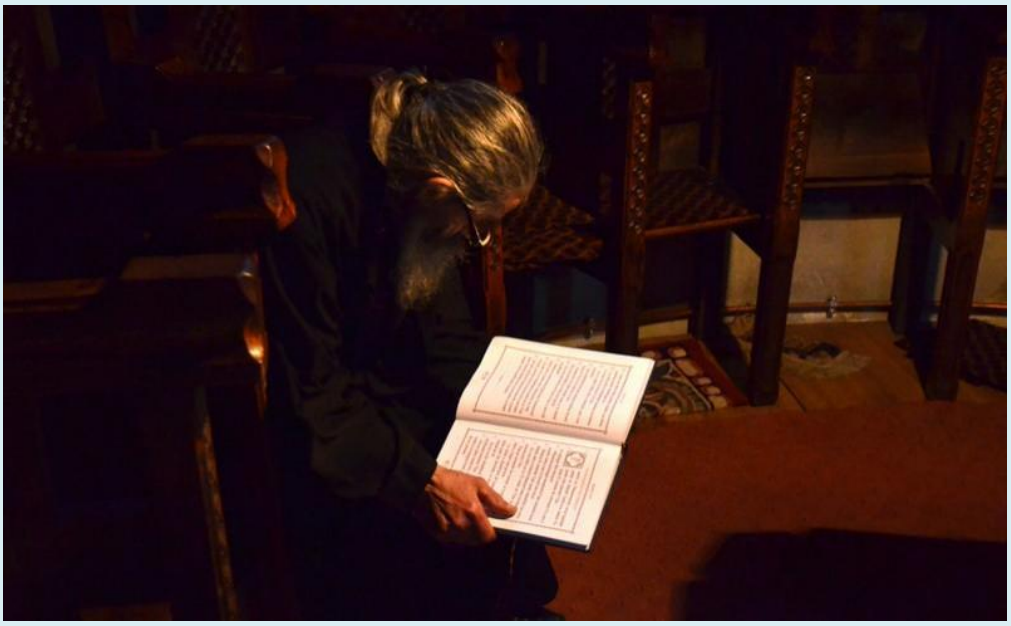

Augustin Păunoiu

Ne amăgim crezând că a ne ruga este totuna cu a citi rugăciuni dintr-o carte sau a rosti pe de rost lucruri învățate din Ceaslov sau Psaltire.

În urmă cu 11 ani, mă aflam în Athos și i-am vorbit părintelui Petroniu Tănase despre risipirea minții în timpul rugăciunii. Mi-a spus cu fermitate: „A nu fi cu mintea la Dumnezeu, a nu fi atent la cuvintele rugăciunii înseamnă să-L nesocotești pe Însuși cel căruia I te adresezi. Fapta asta e un păcat și nu unul dintre cele mici”.

Și am mai primit un avertisment: „Dacă te vei obișnui să-ți faci canonul de rugăciune așa, cu neatenție, mecanic, automat, fără simțire, cu greu vei putea să trăiești rugăciunea ca pe ceva care te însuflețește, care te face viu și te face să simți că stai înaintea lui Dumnezeu”.

Despre atenția în rugăciune, în pilda care urmează.

Odată, un sfânt cuvios făcea un pelerinaj la Ierusalim. Ajungând în capitala Țării Sfinte, s-a hotărât să viziteze și Nazaretul Galileei, Betleemul, Ierihonul și alte orașe importante din istoria Israelului. Așa că și-a cumpărat un cal pentru a călători mai ușor. Într-una din zile, pe când mergea spre Betleem, monahul s-a întâlnit pe

drum cu un țăran. S-au salutat și au pornit împreună pe calea ce se așternea înaintea lor.

La un moment dat, călugărul a coborât de pe cal și i-a zis țăranului: „Urcă și tu puțin, fiindcă trebuie să fi obosit de la atâta mers!”

Țăranul a încălecat și cei doi și-au continuat astfel drumul, vorbind diverse lucruri unul cu celălalt. Din vorbă în vorbă au început să discute despre rugăciune.

Țăranul stăruia spunându-i monahului că se roagă, și chiar cu căldură, adunat, fără risipire. Sfântul insista asupra faptului că, dacă rugăciunea se face într-adevăr cu căldură, mintea trebuie să fie și să rămână netulburată, liberă, dar în același timp unită cu Dumnezeu. Țăranul adeveri că exact așa se roagă, cu multă atenție și concentrare.

Atunci cuviosul, ca să-l trezească din iluzia sa duhovnicească pe țăran, i-a propus: „Dacă este așa precum spui și vei reuși să zici doar rugăciunea «Tatăl nostru» fără să îți fugă mintea la alte lucruri, o să-ți dau în dar calul meu”.

Țăranul i-a răspuns bucuros: „Fie, pentru mine e atât de simplu...” După care începu: „Tatăl nostru, care... Dar, părinte, o să-mi dai și șaua?”

„Nu, îi zise monahul. Nu o să primești nici calul, nici șaua, de vreme ce ți-ai întrerupt rugăciunea gândindu-te la lucru străin de Dumnezeu.”

Se spune că în spatele oricărui curcubeu este zâmbetul lui Dumnezeu

“În spatele fiecărui curcubeu este zâmbetul lui Dumnezeu.” - Viorel Vintilă

“Încearcă să fii un curcubeu în norul cuiva.” - Maya Angelou

Cu mult timp în urmă, la începutul timpurilor, culorile lumii s-au certat. Fiecare dintre ele pretindea că era cea mai bună, cea mai frumoasă, cea mai importantă, cea mai folositoare, cea mai iubită, scrie momenteinviata.ro

Verdele spuse: “Uitaţi-vă la iarbă, frunze şi copaci. În mod evident vedeţi şi voi că sunt cea mai importantă culoare. Sunt culoarea vieţii şi a speranţei. Uitaţi-vă în jur şi o să vedeţi că sunt peste tot”.

Albastrul l-a întrerupt şi exclamă: “Gândiţi-vă la cer şi la mare. Apa stă la baza vieţii şi fără mine nu ar exista cerul albastru. Fără mine nu ar exista nimic!”

Galbenul râse: “Eu sunt luminos şi cald, iar tu eşti atât de serios. De fiecare dată când te uiţi la o narcisă galbenă sau la o floarea-soarelui zâmbeşti. Soarele, luna şi stelele sunt galbene, frumuseţea mea este atât de evidentă încât oricine mă vede rămâne uimit.”

Portocaliul începu să se laude: ” Eu sunt culoarea mâncărurilor sănătoase ce dau putere. Morcovul, portocala şi dovleacul au multe vitamine. Şi atunci când portocaliul umple cerul, la răsărit sau la apus, frumuseţea mea este atât de evidentă încât toţi cei ce mă văd se opresc să mă privească cu admiraţie şi uimire.”

Ei bine, Rosul începu să strige: “Eu sunt conducătorul întregii vieţi. Sângele este roşu şi sângele înseamnă viaţă. Eu sunt culoarea pasiunii şi a iubirii.”

Violetul se ridică în picioare şi era foarte înalt. El vorbi dând foarte multă importanţă spuselor sale: “Eu sunt culoarea imperială şi a regilor. Oamenii puternici întotdeauna m-au ales pe mine deoarece eu sunt culoarea puterii şi a înţelepciunii.”

La sfârşit, cu o voce joasă şi timidă, Indigoul spuse: “Cu greu mă observaţi, însă deşi sunt tăcut, fără mine nu aţi fi nimic. Aveţi nevoie de mine pentru echilibru şi contrast şi pentru linişte interioară.”

Argumentările au continuat, fiecare culoare în parte lăudându-se, ridicându-se în slăvi şi certându-se. Fiecare în parte considera că este perfecţiunea întruchipată.

În timp ce se certau din ce în ce mai tare, un fulger puternic lumină cerul. Începu să tune şi să plouă cu găleata.

Culorile tremurară de frică şi se strânseră în braţe pentru a se linişti şi proteja una pe alta.

Apoi ploaia începu să vorbească: “Voi, culorilor, sunteţi atât de nesăbuite. Vă certaţi care este cea mai bună, fiecare încercând să fie deasupra celorlate. Nu înţelegeţi că fiecare în parte aţi fost făcute cu un scop special, fiecare este unică şi diferită? Luaţi-vă de mâini şi urmaţi-mă!”

Făcând ce le spuse ploaia, culorile se apropiară şi se luară de mâini. “De acum încolo”, zise ploaia, “când plouă, fiecare dintre voi se va întinde de-a lungul cerului într-un superb semicerc colorat. Curcubeul va fi un semn al păcii şi al speranţei.”

Astfel, oameni buni, de fiecare dată când ploaia curăţă pământul, căutaţi un curcubeu pe întinsul cerului.

Când apare, ţineţi minte că fiecare dintre voi este special.

Lăsaţi culorile curcubeului să vă reamintească să vă apreciaţi pe voi înşivă şi pe cei din jur!

https://sfantulduh.com/se-spune-ca-in-spatele-oricarui-curcubeu-este-zambetul-lui-dumnezeu/?fbclid=IwAR2euQbjf3swL4WbH18h7Y3OmMqN8p4tKNLdIj9k0AFmMjhVn8RCvIcziY

Costache Ioanid - Am căutat iubirea

Am căutat iubirea ca pe-o cetate sfântă
ca pe un cer de cântec în lumea de dureri.
Am dat năvală-n lume spre tot ce ochiu-ncântă.
Şi-am întâlnit durerea. Dar cerul nicăieri.

Am căutat iubirea ca patrie voioasă
ca pe-un pământ edenic de pace troienit,
să spun odată clipei: „Rămâi, eşti prea frumoasă!”
Şi-am străbătut pământul, dar pace n-am găsit.

Am căutat iubirea ca pe un cer al firii.
Şi-am vrut să-i ies în cale cu ramuri de finic,
să sorb din cupa lumii nectarul fericirii.
Şi-am spart în ţăndări cupa, căci n-am găsit nimic.

Am căutat zadarnic. Dar într-o primăvară,
am întâlnit în cale deodată un drumeţ.
Pe umerii Lui trudnici purta o grea povară,
o sarcină de zdrenţe şi cioburi fără preţ.

Trecea pe-o cărăruie întâmpinând batjocuri,

lăsând să-i rupă câinii din haină câte-un fald.
Urca pe colţi de stâncă. Şi-n urma Lui, pe-alocuri,
vedeai pe piatra rece sclipiri de sânge cald.

Şi totuşi în privire avea un cer de taină
cum n-am văzut în lume în ochii nimănui.
Şi-am vrut să-I smulg povara. Dar am căzut cu spaimă,
căci mult prea grea era povara Lui.

M-am ridicat degrabă şi L-am ajuns din urmă
să aflu ce comoară în sarcină a strâns.
Dar am simţit că viaţa ca de-un prăpăd se curmă,
când am privit prin zdrenţe cutremurat de plâns.

Căci se vedea-n comoară un clocot ca de cloacă,
un clocotit de drojdii, un spumeg de scursuri.
Tot ce-i murdar şi putred în lumea asta-ntreagă
vuia strivind grumazul sărmanei Lui făpturi.

- Dar unde duci, străine, povara Ta ciudată,
povară de osândă sub care-atât Te-apleci?
am întrebat drumeţul. Şi El mi-a spus în şoaptă:
- Spre apele uitării, ca s-o arunc pe veci…

- Dar tu, vorbi străinul, urcând încet privirea,
dar tu pe cine cauţi înnourat şi crunt?
- Eu… am şoptit în silă, eu… căutam iubirea…
- Iubirea? … fu răspunsul străinului. Eu sunt…

Sursa: **https://altarulcredintei.md/am-cautat-iubirea/**

Monahia Atanasia Văetișî - Icoana Sfintei Treimi. O istorie a reprezentării

Până la începutul secolului al XIV-lea, arta Răsăritului creștin a cunoscut doar o imagine, prefigurare vetero-testamentară pentru a reda Sfânta Treime, sub forma Ospitalității sau Filoxeniei lui Avraam, cu cei trei îngeri primiți de Avraam și Sara sub stejarul de la Mamvri. Aceasta este Treimea vetero-testamentară, singura imagine îngăduită din punct de vedere canonic de către Biserica Răsăritului până astăzi.

Dar în iconografia creștină se cunosc și alte reprezentări ale Treimii, în care Tatăl, Fiul și Sfântul Duh sunt văzuți ca Persoane distincte, fiecare cu atributele și caracteristicile Sale.

Cum s-au constituit aceste imagini și care a fost istoria lor de-a lungul secolelor, ne putem întreba privind spre multitudinea de versiuni în care poate fi înfățișată astăzi taina Treimii.

Apariția și evoluția temei

Cea mai veche reprezentare a Ospitalității lui Avraam o întâlnim în catacomba de pe Via Latina din Roma (c.320-350); ceea ce vedem aici, în redactarea sintetică a artei paleocreștine, este întâlnirea dintre Avraam, „într-o zi pe la amiază, când ședea el în ușa cortului său”, și cei „trei Oameni care stăteau înaintea lui” (Facerea 18, 2). Sunt trei tineri, cu veșminte albe, cu chipuri și gesturi aproape identice, stând în fața lui Avraam, pe un postament ușor înălțat.

Un secol mai târziu, tema are deja toate datele unei compoziții elaborate, așa cum o putem vedea în mozaicul din Bazilica Santa Maria Maggiore din Roma. În registrul

de sus apar cei trei tineri, cu haine albe, întâmpinați de Avraam, iar în registrul inferior vedem scena cunoscută: tinerii stau sub stejar, Avraam și Sara pregătesc mâncarea și le-o aduc la masă. Unele particularități ale personajelor conferă deja imaginii un caracter dogmatic: tinerii au aureole, cel din mijloc e înconjurat de o mandorlă cu raze de lumină, în secvența de la masă tânărul din dreapta întinde degetul spre pâinea din față, cel din stânga ridică mâna în semn de binecuvântare, iar cel din mijloc își îndreaptă privirea și mâna spre animalul jertfit de Avraam. Hrana-sacrificiu este situată în punctul central al compoziției, ceea ce arată că interesul artistului a fost de a muta totul în sfera semnificației simbolice.

În secolul al VI-lea, în Biserica San Vitale din Ravena, îngerii sunt identici, doar gesturile lor diferă: cel central și cel din dreapta fac semnul binecuvântării, iar cel din stânga arată către pâinile în formă de disc cu un x înscris în centrul lor. Toate datele narative ale compoziției, așa cum le găsim în textul Scripturii, sunt prezente: Sara în cort, Avraam oferind hrana, stejarul și, în plus, scena alăturată este cea a sacrificiului lui Avraam, accentuând ideea jertfei. Tema se regăsește în secolele următoare, cu mici variații compoziționale, în Capela Palatină din Palermo, unde tinerii capătă deja aripi (sec. XII), în domul din Monreale (sec XII-XIII), în Bazilica San Marco din Veneția (sec. XIII). Toate aceste reprezentări aparțin spațiului apusean, dar și arta răsăriteană cunoaște, începând cu secolul al XI-lea, o serie de imagini ale Treimii veterotestamentare, chiar dacă nu atât de elaborate și de celebre. Astfel, o întâlnim într-o Psaltire grecească (Cod. Barb. gr. 372, c.

1092), în relieful în bronz de pe poarta sudică a Bisericii Nașterii Maicii Domnului din Suzdal (c. 1230), în fresca bisericilor Tokali Kilise și Elmali Kilise din Capadoccia (sec. XI), în mozaicul care împodobește Biserica Sfânta Sophia din Kiev (sec. XI).

Treimea și variantele ei

Interesul pe care arta apuseană îl manifestă, în paralel cu această temă a Ospitalității lui Avraam, pentru reprezentarea Treimii în variantă antropomorfizată, rămâne străin lumii bizantine în primul mileniu creștin.

După căderea Constantinopolului însă, când apar noi tipuri iconografice precum Iisus Emanuel și Cel vechi de zile, începe să se răspândească și iconografia antropomorfă pentru circumscrierea Treimii. În geneza acesteia un rol important îl au încercările pe care le face arta apuseană a secolelor IX-XIII de a reda Persoanele Treimii, iar aici putem întâlni trei mari tipuri iconografice, care au dus la conturarea compoziției.

Primul ar fi cel numit Treimea Psaltirii, adică acel tip iconografic care ilustrează primul verset al Psalmului 109 („Zis-a Domnul Domnului Meu: Șezi de-a dreapta Mea, până ce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale”) și care se răspândește prin intermediul manuscriselor conținând Psaltirea. În aceste miniaturi Îi vedem pe Tatăl și pe Fiul așezați pe un tron, unul lângă altul, între Ei aflându-se un porumbel. Imaginea este văzută ca o formă de a ilustra teologia latină a consubstanțialității și a purcederii Duhului Sfânt din Tatăl și din Fiul.

Tot din această perioadă datează și prima mențiune a sărbătorii Sfintei Treimi în cărțile de cult ale Bisericii Apusului, ea este prăznuită a doua zi după Pogorârea Duhului Sfânt.

Cel de-al doilea tip iconografic este Treimea triandrică, adică acea imagine care înfățișează trei persoane identice, așezate una lângă alta. Treptat se trece de la o frontalitate hieratică a unor personaje nediferențiate la diferențierea lor prin anumite atribute sau prin vârstă. În general, Tatăl Se află la mijloc, cu un glob în mână, în dreapta Lui e așezat Fiul, având o cruce în mână, iar în stânga e Sfântul Duh, cu mâinile încrucișate pe piept, Fiul poartă uneori o coroană de spini, iar Sfântul Duh una de măslini, în timp ce Tatăl are o coroană bogat împodobită.

Cel de-al treilea tip iconografic, răspândit de asemenea în arta apuseană a secolelor XI-XIII, este ceea ce se numește Tronul Harului (Evrei 4, 16). Aici Dumnezeu

Tatăl este redat stând jos, ținând în fața Lui crucea Răstignirii, alături de care, într-o poziție variabilă, se află porumbelul Duhul Sfânt într-o compoziție ce evocă iconomia mântuirii.

Toate aceste inovații prezente în iconografia apuseană a Treimii au pătruns în diferite forme și variante și în arta Răsăritului, circulând în paralel cu Sfânta Treime canonică, înfățișată ca scenă biblică istorică, cu îngerii stând la masă sub stejar. Și astfel întâlnim Treimea noutestamentară, care presupune pictarea Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh și în arta Bisericii Ortodoxe.

Tatăl este văzut ca un bătrân cu părul alb, are barbă și o aureolă specifică, formată fie din două romburi intersectate, fie dintr-un triunghi, Hristos apare cu tipologia cunoscută și este situat în dreapta Tatălui, iar Sfântul Duh ia chipul unui porumbel și e plasat fie între Tatăl și Fiul, dacă Ei stau unul lângă altul, fie este văzut ca o rază de lumină ce pornește din gura Tatălui.

O altă variantă Îl înfățișează pe Dumnezeu Tatăl, asemeni unui bătrân, ținându-L în poala Sa pe Hristos, Care ține în mâinile Sale un disc cu porumbelul Sfântul Duh. Este acea reprezentare numită Paternitate, o transpunere a doctrinei Filioque, care pătrunde în spațiul rusesc, de unde se va răspândi în întreaga arie balcanică și în mediul grecesc.

Biserica Ortodoxă nu îngăduie nici una dintre aceste reprezentări ale Sfintei Treimi, pentru că ele nu se întemeiază pe o realitate istorică și se îndepărtează de temeiurile teologice ale dogmei treimice.

În secolul al XVII-lea, în Rusia, se naște o vie dezbatere în jurul acestei devieri, iar Sinodul de la Moscova, din anul 1667, interzice acest tip de reprezentări în termeni expliciți: „A-L înfățișa în icoane pe Domnul Savaot (adică pe Tatăl) cu barba căruntă, cu Fiul pe genunchi și cu un porumbel între Ei este întru totul absurd și neverosimil (necuviincios, în altă traducere n.n.), întrucât pe Dumnezeu Tatăl nu L-a văzut nimeni niciodată. Căci Tatăl nu are trup, iar Fiul nu în trup S-a născut din Tatăl mai înainte de toți vecii. Deși proorocul David spune: «Din pântece, mai înainte de luceafăr Te-am născut» (Ps. 109, 3), această naștere nu este în trup, ci mai presus de orice înțelegere și de negrăit, iar Hristos însuși spune în Sfânta Evanghelie: «Nimeni nu-L cunoaște pe Tatăl, decât numai Fiul». Această naștere mai înainte de veci a Fiului Unul Născut din Tatăl trebuie înțeleasă în gând, dar nu trebuie și nu poate fi înfățișată în icoană”.

Pentru iconografia Bisericii Răsăritului, icoana Sfintei Treimi rămâne de aceea cea a Ospitalității lui Avraam la stejarul de la Mamvri. În timp, ea a cunoscut o evoluție specifică, personajele primind noi roluri și atribute. Îngerul central ia tot mai mult înfățișarea lui Iisus, fiind reprezentat cu veșmintele și atributele caracteristice, e mai mare decât cei laterali, uneori are aureolă crucigeră. Dispunerea semicirculară devine treptat imaginea consacrată, iar în tradiția bizantină târzie se observă tendința de a unifica cei trei îngeri, prin ușoara înclinare a capului celor din margini spre cel central. În epoca paleologă, arhitectura capătă o importanță mai mare, oferind figurilor abstracte un cadru istoric, masa devine din circulară pătrată, pe masă pot apărea diferite elemente pentru a sugera ospățul.

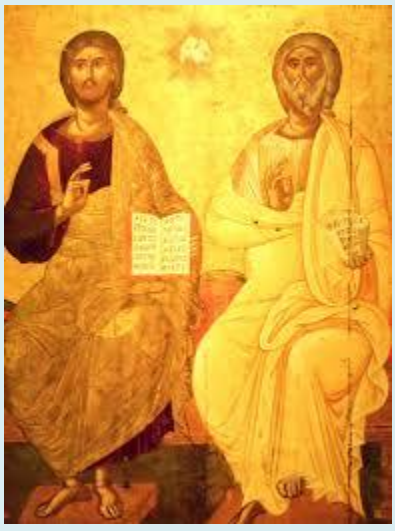

Gruparea îngerilor s-a modificat și ea în funcție de interpretarea dată evenimentului biblic și după principiul dogmatic care trebuia evidențiat, vizita celor trei Persoane la Avraam fiind înțeleasă fie ca arătare (chiar dacă indirectă) a întregii Treimi, fie ca apariție a celei de-a doua Persoane a Sfintei Treimi, însoțită de doi îngeri. În funcție de aceasta, prin diferite metode (izocefalie, identitatea trăsăturilor, uniformitatea veșmintelor), a fost accentuată egalitatea lor, ori a fost evidențiat îngerul din mijloc, prin unele atribute specifice: mandorlă, aureolă diferită, e singurul ale cărui picioare nu ating pământul.

Sfânta Treime a cuviosului Andrei Rubliov

Pentru arta creștină răsăriteană icoana cea mai reprezentativă a Sfintei Treimi este cea pictată de iconarul rus (canonizat în 1988) Andrei Rubliov, cândva în anii 1411-1427, icoană aflată acum la Galeria Tretiakov din Moscova. A fost pictată pentru Mănăstirea Sfintei Troițe, vestită lavră monahală și centru al spiritualității rusești medievale, întemeiată de Sfântul Serghei de Radonej la 1337.

Compoziția redă casa lui Avraam, stejarul și un munte, dar Avraam și Sara lipsesc. Iconarul reduce la esențial aspectul istoric, mutând accentul de la evenimentul biblic la înțelesul său dogmatic. Chipurile şi siluetele aproape identice ale îngerilor subliniază natura unică a celor trei Persoane dumnezeiești, fără a căuta individualizarea fiecăreia, și aceasta pentru că acolo nu este o reprezentare a celor trei Persoane dumnezeiești, întrucât Dumnezeirea în esența ei nu poate fi reprezentată, ci este reprezentarea Treimii însăși.

Prin gesturile şi pozițiile celor trei îngeri se sugerează unitatea lor: sunt adunați într-un cerc, legați printr-o ușoară înclinare a capului, iar mâinile le sunt îndreptate spre Potirul care conține capul unui animal. Potirul, simbol al Jertfei de bunăvoie a Fiului lui Dumnezeu, se află în centrul compoziției și adună gesturile celor trei îngeri, sugerând unitatea de voință și de lucrare a Sfintei Treimi.

Această uniformitate în tratarea celor trei oaspeți ai lui Avraam este cea mai corectă și apropiată de sensul învățăturii creștine. Deși singularizarea îngerului central își găsește corespondența în tâlcuirile Sfinților Părinți, ea nu este o soluție pentru reprezentare, pentru că aceasta înseamnă că se dă un chip Dumnezeului-om, înseamnă că El este reprezentat sub forma unui înger, și nu direct ca Fiul întrupat. La fel de greșită este și practica de a da nimb cruciger tuturor persoanelor Treimii, acordându-le astfel însușirea pătimitoare a Mântuitorului Hristos și atribuindu-le tuturor o participare la iconomia proprie celei de-a doua Persoane. (Sinodul celor 100 de capete, care s-a desfășurat la Moscova în 1551, interzice explicit înscrisul și

nimbul cruciger, hotărând ca imaginea Sfintei Treimi „să fie luată după vechii pictori și în felul lui Andrei Rubliov”).

Citind Treimea lui Rubliov în contextul tradiției isihaste, al cărei propovăduitor în spațiul rusesc a fost chiar Sfântul Serghei de Radonej, cel care s-a învrednicit de viziunea mistică a Treimii și de la care a pornit dezvoltarea cultului ei, trebuie să remarcăm că există un simbolism specific care inspiră această compoziție înnoitoare. Ea îmbină mistica proprie monahismul rus cu armonia clasică a iconografiei bizantine, reușind să ofere o icoană a Sfintei Treimi care relevă inefabilul Împărăției lui Dumnezeu, o stare de liniște în care orice mișcare încetează și care e proprie unirii dintre om și Dumnezeu.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Stejarul Mamvri şi Cedrii Libanului, mărturii ale credinţei din vechime

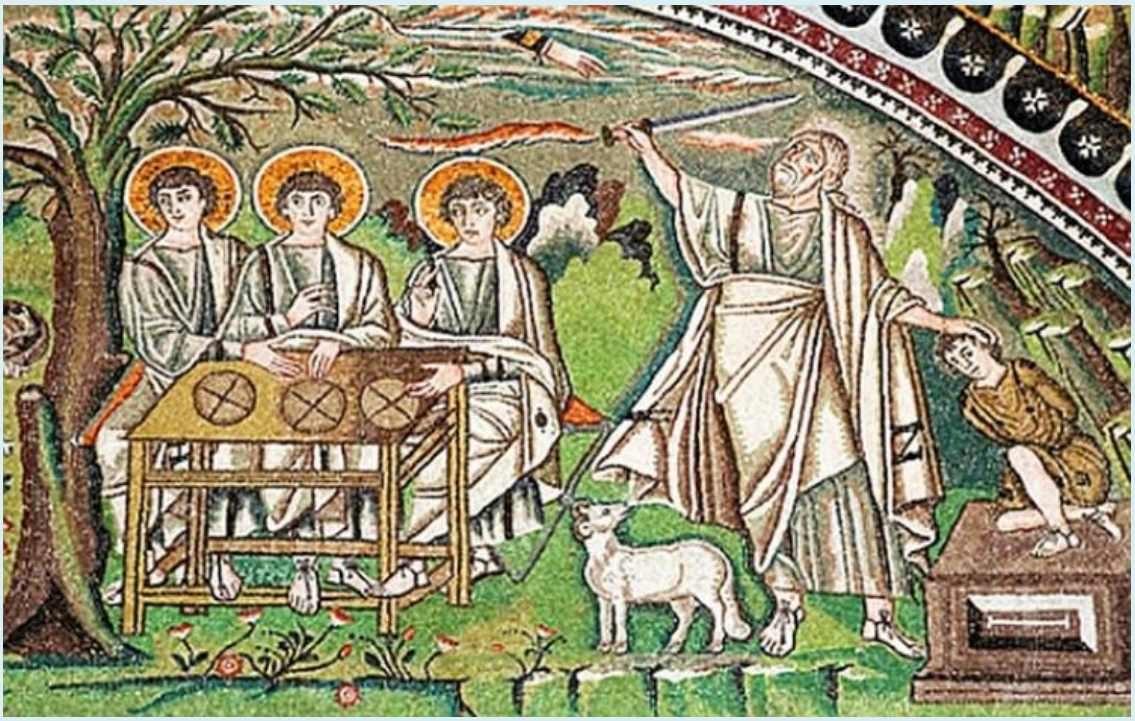

Cel mai cunoscut copac din lume este, fără îndoială, Stejarul Mamvri, copacul biblic la umbra căruia S-a odihnit Sfânta Treime când i-a dat lui Avraam vestea bună că Sarra, femeia lui, va rămâne însărcinată, deşi era bătrână.

Acest episod îl găsim în „Facerea“ 18. În versetul 1 se spune: „Apoi Domnul S-a arătat iarăşi lui Avraam la stejarul Mamvri, într-o zi pe la amiază, când şedea el în uşa cortului său.“

Istoria acestui stejar milenar este destul de zbuciumată, cum este şi firesc pentru ceva care a traversat atâta amar de timp, marcat nu de puţine ori de războaie. Locul acestui arbore biblic se găseşte în zona Hebron, iar tulpina care actualmente poate fi văzută se pare că este de fapt crescută din adevăratul stejar Mamvri, originalul uscându-se definitiv în anul 1996.

Încă din vremea lui Avraam, stejarul Mamvri, cel la umbra căruia Sfânta Treime, în chip de trei îngeri, S-a odihnit şi a plecat apoi către Sodoma şi Gomora, a fost cinstit de către evrei. Ulterior, s-a făcut copacului o împrejmuire din zid, fiind acolo şi Fântâna lui Avraam.

Locul a fost devastat în vremea războiului împotriva romanilor dintre anii 66-70, şi abia în vremea împăratului Constantin cel mare zona a fost din nou cinstită aşa cum se cuvine, vrednicul împărat şi mama sa Elena construind o biserică creştină, care avea în pridvor chiar izvorul descoperit de Avraam, şi au numit-o „Biserica Închinării“.

Din săpăturile arheologice efectuate între anii 1926 şi 1928 s-a văzut că pe acest loc sfânt s-a mai construit o biserică, de către împăratul Iustinian, biserică ce a fost dărâmată în cursul invaziei arabe.

Intrând sub stăpânire arabă, zona nu a mai fost accesibilă pentru creştini, pelerinajele încetând, dar asta până la revigorarea zonei datorată unui arhimandrit rus pe nume Antonin Kapustin, care a cumpărat grădina în care se găsea tulpina străvechiului stejar.

În apropiere s-a construit o mănăstire ortodoxă rusă, locul căpătând iarăşi cinstirea cuvenită.

Cedrii Libanului sunt azi protejaţi într-o rezervaţie

De cedrii Libanului tot din Vechiul Testament avem cunoştinţă. Odinioară foarte numeroşi, fac în zilele noastre obiectul preocupării guvernului pentru a-i proteja de la dispariţie. Timp îndelungat s-au făcut defrişări fără noimă, turmele de capre erau în număr suficient de mare încât să creeze stricăciuni imense pădurilor de cedri sub care s-au adăpostit personaje biblice de-a lungul vremurilor, aşa că în prezent falnicii copaci trăiesc doar în rezervaţii.

Un merit deosebit în protejarea arborilor legendari, care în prezent sunt un simbol al Libanului, asumat şi prin imaginea de pe steagul acestei ţări, îl are regina Victoria a Marii Britanii, din ordinul căreia s-a construit un zid cu care s-au împrejmuit şi apărat mai mult de 100 de hectare cu aceşti cedri ai lui Dumnezeu.

Acest copac superb, maiestuos, care este verde tot timpul anului, creşte şi până la 50 de metri înălţime şi poate ajunge în circumferinţă la 2,5 metri, este în pericol în vremurile noastre şi din pricina încălzirii globale, căci are nevoie de vreme mai răcoroasă pentru ca seminţele sale să germineze.

(Dan Cârlea)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Teodor Danalache - Stejarul Mamvri - Hebron

Stejarul Mamvri este locul în care, potrivit mărturiei Sfintei Scripturi, Sfânta Treime s-a arătat dreptului Avraam, în chipul a trei Tineri călători. Stejarul lui Avraam, aflat în Valea Mamvri, se afla la o distanţă de 2-3 kilometri sud-vest de Mamvri, în regiunea Hebron, ţinutul Canaan.

Hebron-ul este unul dintre locurile sfinte, cinstit deopotrivă de creştini, de evrei şi de musulmani. Situat puţin mai la sud de Munţii Iudeii, locul stă în strânsă legătură cu dreptul Avraam şi cu ceilalţi patriarhi ai Vechiului Testament.

Începând cu secolul al VII-lea, localitatea Hebron a fost ocupată de musulmani, care până astăzi păstrează multe drepturi de proprietate asupra locurilor de seamă din zonă. Vezi şi: Mormintele Patriarhilor din Hebron.

Există păreri care susţin că rămăşiţele stejarului de la Mamvri sunt vechi de aproape 5.000 de ani, precum şi tradiţia conform căreia stejarul va muri imediat înaintea celei de a doua veniri a Mântuitorului.

Ambele sunt însă numai păreri, căci acest stejar a fost datat ca având în jur de 850 de ani, iar uscarea acestuia (moartea) s-a petrecut în anul 1996. Stejarul actual este aşadar un stejar crescut din tulpina stejarului biblic, pe locul cinstit încă din cele mai vechi timpuri drept locul unde Avraam a primit binecuvântările.

Potrivit mărturiilor pelerinilor creştini, circumferinţa stejarului, pe când era încă viu, era de aproape zece metri.

Stejarul lui Mamvri din Hebron, în Sfânta Scriptură !

"Şi ridicându-şi Avram corturile, a venit şi s-a aşezat la stejarul Mamvri, care este în Hebron; şi a zidit acolo un jertfelnic Domnului" (Facere 13, 18). "Dar venind unii din cei scăpaţi, au vestit pe Avram evreul, care trăia pe atunci la stejarul lui Mamvri, pe Amoreul, fratele lui Escol şi pe fratele lui Aner, care erau uniţi cu Avram.(...) Aner, Escol şi Mamvri. Aceia să-şi ia partea lor!" (Facere 14, 13, 24). "După acestea, fost-a cuvântul Domnului către Avram, noaptea, în vis, şi a zis: Nu te teme, Avrame, că Eu sunt scutul tău şi răsplata ta va fi foarte mare!" (Facere 15, 1).

"Apoi Domnul S-a arătat iarăşi lui Avraam la stejarul Mamvri, într-o zi pe la amiază, când şedea el în uşa cortului său. Atunci ridicându-şi ochii săi, a privit şi iată trei Oameni stăteau înaintea lui; şi cum l-a văzut, a alergat din pragul cortului său în întâmpinarea Lor şi s-a închinat până la pământ. Apoi a zis: "Doamne, de am aflat har înaintea Ta, nu ocoli pe robul Tău! Se va aduce apă să Vă spălaţi picioarele şi să Vă odihniţi sub acest copac. Şi voi aduce pâine şi veţi mânca, apoi Vă veţi duce în drumul Vostru, întrucât treceţi pe la robul Vostru!" Zis-au Aceia: "Fă, precum ai zis!"

După aceea a alergat Avraam în cort la Sarra şi i-a zis: "Frământă degrabă trei măsuri de faină bună şi fă azime!" Apoi Avraam a dat fuga la cireadă, a luat un viţel tânăr şi gras şi l-a dat slugii, care l-a gătit degrabă. Şi a luat Avraam unt, lapte şi viţelul cel gătit şi le-a pus înaintea Lor şi pe când Ei mâncau a stat şi el alături de Ei sub copac.

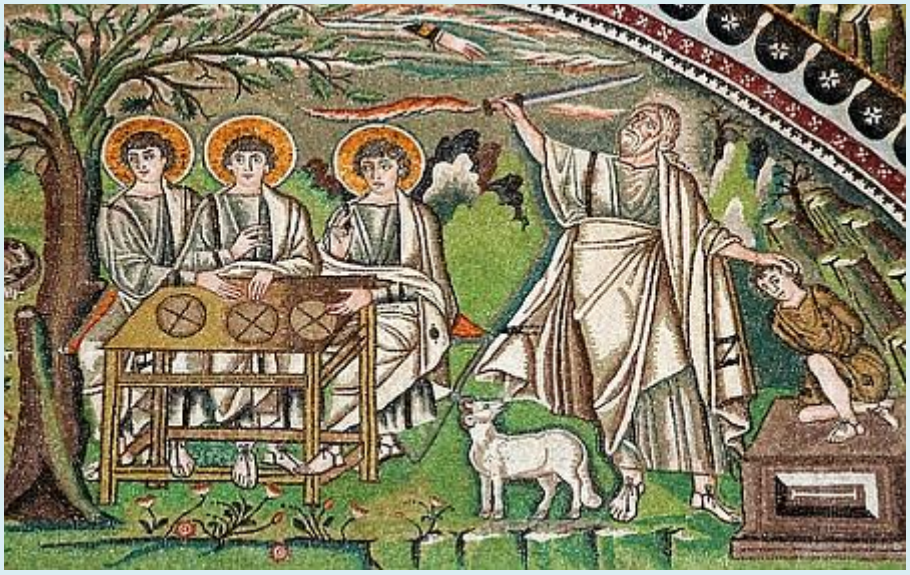

Şi l-au întrebat Oamenii aceia: - Unde este Sarra, femeia ta?" Iar el, răspunzând, a zis: "Iată, în cort!" Zis-a Unul: "Iată, la anul pe vremea asta am să vin iar pe la tine şi Sarra, femeia ta, va avea un fiu". Iar Sarra a auzit din uşa cortului, de la spatele lui. Avraam şi Sarra însă erau bătrâni, înaintaţi în vârstă, şi Sarra nu mai era în stare să zămislească. Şi a râs Sarra în sine şi şi-a zis: "Să mai am eu oare această mângâiere acum, când am îmbătrânit şi când e bătrân şi stăpânul meu?"

Atunci a zis Domnul către Avraam: "Pentru ce a râs Sarra în sine şi a zis: "Oare cu adevărat voi naşte, bătrână cum sunt?" Este oare ceva cu neputinţă la Dumnezeu? La anul pe vremea aceasta am să vin pe la tine şi Sarra va avea un

fiu!" Iar Sarra a tăgăduit, zicând: "N-am râs", căci se înspăimântase. Acela însă i-a zis: "Ba, ai râs!" Apoi S-au sculat Oamenii aceia de acolo şi S-au îndreptat spre Sodoma şi Gomora şi s-a dus şi Avraam cu Ei, ca să-I petreacă" (Facere 18, 1-16).

"Şi aşa ţarina lui Efron, care e lângă Macpela, în faţa stejarului Mamvri, ţarina şi peşteră din ea şi toţi pomii din ţarină şi tot ce era în hotarele ei de jur împrejur s-au dat lui Avraam moşie de veci, înaintea fiilor lui Het şi a tuturor celor ce se strânseseră la poarta cetăţii lui. După aceasta, Avraam a îngropat pe Sarra, femeia sa, în peştera din ţarina Macpela, care e în faţa lui Mamvri sau a Hebronului, în Canaan" (Facere 23, 17-19).

"Apoi a sosit Iacov la Isaac, tatăl său, căci acesta trăia încă la Mamvri, în Chiriat Arba, adică la Hebron, în pământul Canaanului, unde locuiseră vremelnic Avraam şi Isaac" (Facere 35, 27).

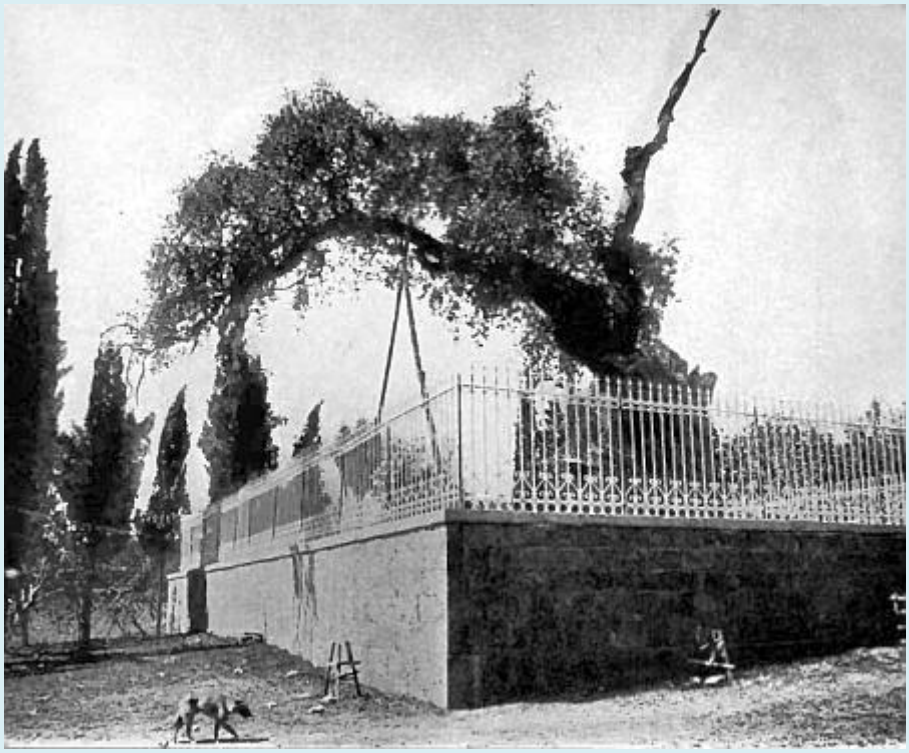

Iacov a spus: "Eu am să trec la poporul meu. Să mă îngropaţi lângă părinţii mei, în peştera din ţarina lui Efron Heteul. În peştera din ţarina Macpela, în faţa lui Mamvri, în pământul Canaan, pe care a cumpărat-o Avraam de la Efron Heteul, împreună cu ţarina, ca moşie de înmormântare. Acolo au fost îngropaţi Avraam şi Sarra, femeia sa, acolo au fost îngropaţi Isaac şi Rebeca, femeia lui, şi tot acolo am îngropat şi eu pe Lia. Această ţarină şi peştera din ea au fost cumpărate de la feciorii Heteilor" (Facere 49, 29-32).

"Aşa au făcut fiii lui Iacov cu Iacov, cum le poruncise el: L-au dus fiii lui în pământul Canaan şi l-au îngropat în peştera din ţarina Macpela, cea de lângă Mamvri, pe care o cumpărase Avraam cu ţarina cu tot, de la Efron Heteul, ca moşie de îngropare" (Facere 50, 12-13).

Stejarul Mamvri din Hebron, de-a lungul vremii!

În acest loc şi-a aşezat Avraam cortul; aici a primit dreptul ca oaspeţi pe trei Îngeri, adică pe Sfânta Treime, în chip neştiut; aici I-a ospătat Avraam şi Sarra; aici a primit dreptul binecuvântarea de a naşte fiu, pe Isaac; de aici au pornit Îngerii spre Sodoma şi Gomora.

Stejarul din Valea Mamvri a ajuns cinstit de evrei, încă de pe vremea lui Avraam. Regele Irod a fost cel care a împrejmuit zona cu ziduri de piatră. Incinta zidită de Irod, care încadra stejarul, Altarul şi fântâna lui Avraam, se întindea pe o suprafaţă lungă de 61 de metri şi lată de alţi 46 de metri.

În epoca elenismului însă, locul a fost transformat în locaş păgân, aici având loc multe petreceri idolatre şi tranzacţii comerciale.

Împăratul Adrianus a construit aici, ceva mai târziu, un templu păgân şi un altar-jertfelnic, tot aici el vânzându-i pe evrei ca sclavi.

Construcţia de la Mamvri a fost dărâmată în cadrul războiului împotriva romanilor (66-70), fiind reconstruită din nou, în vremea Sfântului Constantin cel mare, când a fost ridicată aici şi o biserică creştină. Excavările efectuate la începutul secolului trecut au scos la lumină mai multe ruine şi vestigii din vremea lui Irod.

În cadrul secolului al IV-lea, Sfânta Elena, mama împăratului Constantin cel mare, a dărâmat vechile construcţii ridicate la Mamvri, construind în locul lor o măreaţă basilică bizantină. Aceasta era numită "Biserica Închinării", ca semn de unitate între Vechiul Testament şi Noul Testament.

În pridvorul bisericii se află izvorul descoperit de Avraam. În urma săpăturilor arheologice efectuate între anii 1926-1928, au fost descoperite o serie de obiecte şi ruine ale bisericii zidite de Sfânta Elena.

Tot în acest loc, împăratul creştin Iustinian va zidi şi el o biserică, după cum se poate constata astăzi din dărâmăturile existente. Biserica iustiniană a fost distrusă, în cadrul invaziei arabe, din pricina atacurilor şi a pericolelor, pelerinajele în acest loc încetând şi ele. Invazia arabă a schimbat mult rânduielile locului. Astfel, ceea ce a mai rămas nedărâmat din vechile construcţii creştine a fost folosit pe post de ospiciu pentru arabii bolnavi.

Multă vreme, în mijlocul unei grădini întinse pe câteva zeci de hectare, în care au crescut felurite soiuri de pomi fructiferi şi viţă de vie, s-a aflat o imensă tulpină

uscată de stejar, îngrădită cu un gard de sârmă: aceasta este ce a mai rămas din Stejarul lui Avraam din Mamvri. Foarte aproape de tulpina vechiului stejar biblic se înalţă o mănăstire ortodoxă rusească, relativ nouă.

În anul 1868, arhimandritul Antonin Kapustin a cumpărat grădina în care se afla renumitul stejar al lui Avraam, mai apoi fiind posibilă întemeierea în apropiere a unei mănăstiri ortodoxe ruseşti. Mănăstirea Sfânta Treime a devenit rapid un renumit loc de pelerinaj pentru pelerinii ruşi, cât şi pentru ceilalţi creştini, fiind astăzi singurul locaş creştin-ortodox funcţional din regiunea Hebron. După renumita Revoluţie Rusească, proprietatea grădinii şi a mănăstirii a fost obţinută de Biserica Ortodoxă Rusă din-afara Rusiei.

Biserica acesteia are trei altare, fiind împodobită în stilul specific rusesc, cu icoane şi fresce. Astăzi, mănăstirea este îngrijită de câţiva călugări nevoitori, care se roagă pentru întreaga lume, spre întărire şi păzire. Zilnic, ei înconjoară biserica cu icoana Maicii Domnului, spre a o acoperi pe aceasta cu acoperământul ei cel sfânt.

Sursa: http://www.sfatulbatranilor.ro/threads/18929-Stejarul-Mamvri-Hebron

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Daniel Rousseau - Icoana Sfintei Treimi

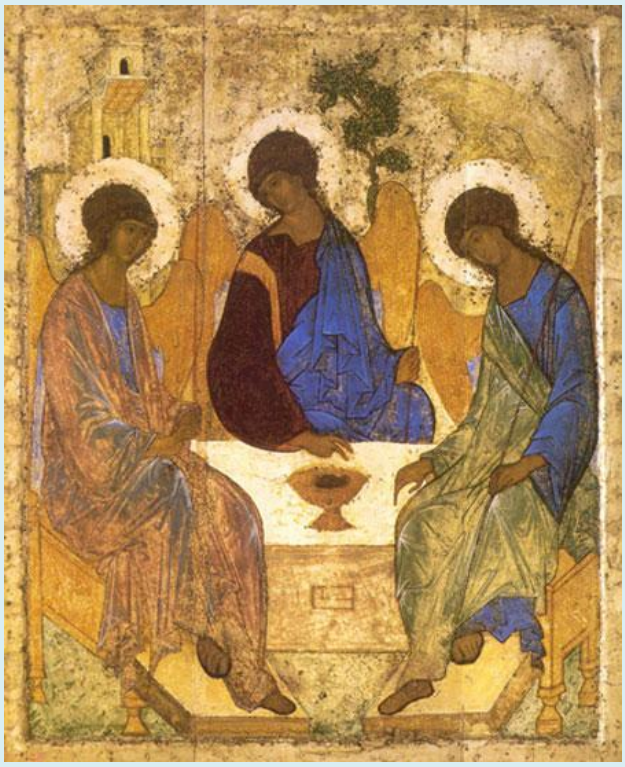

Să privim acum icoana zugrăvită de Sfântul Andrei Rubliov, aflată mult timp la Galeriile Tretiakov din Moscova; o minunată copie a acestei icoane se află la Mănăstirea Troite-Serghieva de la Zagorsk. Am ales această icoană pentru că nenumăratele copii existente în Apus au făcut-o foarte cunoscută, iar celebrul film al lui Tarkovski despre Andrei Rubliov ne-a făcut să pătrundem în miezul tainei sale; şi, de asemenea, pentru că această icoană corespunde cel mai bine învăţăturii Bisericii.

1. Taina

În Biserica Ortodoxă, explicarea dogmei Treimii este obiectul teologic fundamental al sărbătorii Cincizecimii.

În Duminica Cincizecimii este adorată Sfânta Treime. Primind darurile sfinţitoare ale Sfântului Duh, omul se face părtaş vieţii treimice, căci cunoaşterea este o comuniune de viaţă, iar arvuna îndumnezeirii este arvuna vieţii viitoare în Sfânta Treime, întrucât ***"Cu Duhul Sfânt vin în noi şi sunt contemplaţi Fiul şi Tatăl", spune Sf. Simeon Noul Teolog.***

Pe de altă parte, împlinire a Unităţii treimice, ***Biserica este "chipul Treimii, unipluralitate a ipostasurilor după chipul Treimii, Unitate dumnezeiască, iar Cincizecimea este cea care îi împlineşte alcătuirea".***

a. Temeiul biblic al teniei iconografice este capitolul 18 din Facere:

"Apoi Domnul S-a arătat lui Avraam la stejarul Mamvri, într-o zi pe la amiază, când şedea el în uşa cortului său. Atunci, ridicându-şi ochii săi, a privit şi iată trei Oameni stăteau înaintea lui; şi de cum I-a văzut, a alergat din pragul cortului său în întâmpinarea Lor şi s-a închinat până la pământ. Apoi a zis: «Doamne, de am aflat har înaintea Ta, nu ocoli pe robul Tău! Se va aduce apă să vă spălaţi picioarele şi să vă odihniţi sub acest copac. Şi voi aduce pâine şi veţi mânca, apoi Vă veţi duce în drumul Vostru, întrucât treceţi pe la robul Vostru!» Zis-au Aceia: «Fă precum ai zis !»

După aceea a alergat Avraam în cort la Sarra şi i-a zis: «Frământă degrabă trei măsuri de făină bună şi fă azime». Apoi Avraam a dat fuga. Ei au mâncat. Zis-a Unul: «Iată, la anul pe vremea asta am să vin iar pe la tine şi Sarra, femeia ta, va avea un fiu. Este oare ceva cu neputinţă la Dumnezeu? La anul, pe vremea aceasta, am să vin pe la tine şi Sarra va avea un fiu!» Apoi S-au sculat Oamenii aceia de acolo şi S-au îndreptat spre Sodoma" (Fac. 18, 1-16).

Această imagine, întemeiată pe un eveniment istoric concret, înfăţişează prima arătare a lui Dumnezeu omului, însemnând astfel începutul făgăduinţei Mântuirii, sărbătoarea Cincizecimii fiind împlinirea Revelaţiei finale a tainei Sfintei Treimi.

Biserica Ortodoxă nu îngăduie reprezentarea Sfintei Treimi sub forma aşa-numitei teme a "Paternităţii", întrucât nu se întemeiază pe nici o realitate istorică, fiind rodul unei imaginaţii îndepărtate de temeiurile teologice ale dogmei treimice. În această chestiune, sinodul de la Moscova s-a exprimat astfel în 1667:

A-L înfăţişa în icoane pe Domnul Savaot (adică pe Tatăl) cu barbă căruntă, cu Fiul pe genunchi şi cu un porumbel între Ei este întrutotul absurd şi neverosimil, întrucât pe Dumnezeu Tatăl nu L-a văzut nimeni niciodată. Căci Tatăl nu are trup, iar Fiul nu în trup S-a născut din Tatăl mai înainte de toţi vecii. Deşi proorocul David spune: ***"Din pântece, mai înainte de luceafăr Te-am născut"*** (Ps. 109, 3), această naştere nu este în trup, ci mai presus de orice înţelegere şi de negrăit, iar Hristos însuşi spune în Sfânta Evanghelie: ***"Nimeni nu-L cunoaşte pe Tatăl, decât numai Fiul".*** Această naştere mai înainte de veci a Fiului Unul Născut din Tatăl trebuie înţeleasă în gând, dar nu trebuie şi nu poate fi înfăţişată în icoană.

Iată de ce Biserica consideră drept una din cele mai frumoase reprezentări ale tainei Sfintei Treimi icoana realizată de Sfântul monah Andrei Rubliov pentru Mănăstirea Troita - Sfântul Serghie, la începutul secolului al XV-lea.

b. Ce înfăţişează icoană?

În fundalul icoanei, cortul lui Avraam, înfăţişat asemenea unui Palat sau asemenea Templului, şi Stejarul de la Mamvri, amintind de Pomul Vieţii.

Sfânta Treime - Andrei Rubliov

Cei trei îngeri: supli şi uşori, măsura trupului lor este de 14 ori măsura capului, faţă de 7 ori, cum este în reprezentările iconografice obişnuite. Aripile şi transparenţa culorilor le dezvăluie imaterialitatea şi lipsa oricărei greutăţi. Perspectiva este inversă, ceea ce, desfiinţând distanţa, apropie figurile şi arată că Dumnezeu este aici. Liniile converg către privitor pentru a se întâlni în inima sa.

Cei trei îngeri revelează viaţa interioară a dumnezeirii. Ei se află în repaus: pacea supremă a lui Dumnezeu. Dar repausul este şi extaz - adică o ieşire din sine - căci ***în Dumnezeu, stabilitatea şi mişcarea sunt acelaşi lucru, ne învaţă Sf. Grigorie al Nyssei.*** Mişcarea porneşte de la piciorul stâng al îngerului din dreapta şi continuă în aplecarea capului său, trece la îngerul din mijloc şi se prelungeşte, de-a lungul îngerului din stânga, până la picioare. Fiecare înger poartă un sceptru vertical, simbol al aspiraţiei celor pământeşti către cele cereşti. Sceptrele sunt însemnul aceleiaşi puteri împărăteşti pentru fiecare.

Cele trei persoane dumnezeieşti sunt în conversaţie şi exprimă dragostea treimică. Expresia preaplinului iubirii este potirul, îngerii fiind grupaţi în jurul merindei dumnezeieşti. Mielul care se află în potir leagă acest ospăţ dumnezeiesc de relatarea din Apocalipsă, referitor la Mielul jertfit înainte de întemeierea lumii.

În partea superioară a mesei întâlnim forma geometrică dreptunghiulară: cele patru colţuri fac trimitere la cele patru Evanghelii şi la propovăduirea acestora în întreaga lume. Pomul vieţii străbate masa şi rădăcinile sale ajung până la dreptunghiul pământului, alimentate fiind de conţinutul potirului.

Cercul perfect este realizat de conturul celor trei persoane dumnezeieşti, centrul cercului fiind mâna aflată în mijloc. Cercul este semnul veşniciei dumnezeieşti. Potirul, punct de convergenţă al celor trei, cuprinde ***taina iubirii Tatălui Care răstigneşte, iubirii Fiului răstignit, iubirii Duhului care învinge prin puterea***

crucii, aşa cum explică mitropolitul Filaret al Moscovei în predica din Vinerea Mare a anului 1816.

Această viaţă lăuntrică, ce uneşte cele trei persoane închise într-un cerc şi care se împărtăşeşte celor din jur, dezvăluie întreaga adâncime inepuizabilă a acestei icoane. Ea aminteşte de cuvintele lui ***Dionisie Areopagitul, potrivit căruia "o mişcare circulară înseamnă că Dumnezeu rămâne identic cu Sine şi conţine în Sine părţile intermediare şi extremităţile care sunt în acelaşi timp şi cuprinzătoare şi cuprinse, şi că readuce la Sine tot ceea ce a plecat de la El."***

Unghiul format de capetele şi trupurile celor doi îngeri aplecaţi către îngerul central îi uneşte pe toţi trei. Gesturile mâinilor lor sunt îndreptate către potirul euharistie cu Mielul de jertfă. Acest Miel simbolizează jertfa de bunăvoie a Fiului lui Dumnezeu şi uneşte gesturile îngerilor, pentru a arăta unitatea de voinţă şi de acţiune a Preasfintei Treimi care face un legământ cu Avraam.

Octogonul înscrie mişcarea generală a icoanei, ocoleşte piedestalul, tronurile, îngerii şi munţii, vestind Ziua a Opta.

Din icoană porneşte o chemare puternică: ***"Fiţi una, aşa cum Eu şi Tatăl una suntem".*** Omul este după chipul Dumnezeului treimic: în firea sa, Biserica-Comuniune este înscrisă ca adevărul său ultim. Toţi oamenii sunt chemaţi să se adune în jurul unuia şi aceluiaşi potir, să se înalţe până la inima dumnezeiască şi să ia parte la ospăţul mesianic.

Unii au căutat să identifice cele trei ipostasuri fie pornind de la canoanele tradiţionale, fie de la o exegeză patristică. Dar, de fiecare dată, s-a ajuns la interpretări diferite. Astfel, pentru Evdokimov, Tatăl s-ar afla în centru, Fiul în stânga şi Duhul în dreapta. Pentru "un monah al Bisericii Răsăritului", Tatăl ar fi în mijloc, Fiul în dreapta, Duhul în stânga. Pentru alţii, Tatăl se află la stânga, Fiul în centru, Duhul la dreapta.

Ce să mai credem? Ce-a vrut Rubliov să arate în celebra sa icoană? Trei ipostasuri reunite, sau aspectul unui singur Dumnezeu-Treime sub înfăţişarea a trei îngeri, subliniind unicitatea? ***Ca să ieşim din această dilemă, ne vom alătura, din motive atât teologice, cât şi iconografice, părerii lui Uspensky, care consideră că această icoană nu are pretenţia să înfăţişeze concret fiecare persoană a Preasfintei Treimi. Şi cum ar putea-o face, din moment ce, în esenţa Sa, dumnezeirea nu poate fi reprezentată? Chipurile şi siluetele celor trei îngeri, aproape identici, subliniază natura unică a celor trei persoane dumnezeieşti.***

Cu toate acestea, în pofida asemănării lor, îngerii nu sunt lipsiţi de individualitate, iar caracterul fiecăruia este exprimat în raport cu lucrarea sa în lume. Îngerii sunt grupaţi în icoană în ordinea din Simbolul de credinţă: ***"Cred într-Unul Dumnezeu, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh".***

Nici îngerul central, nici ceilalţi doi nu au nimbul crucifer. Întrucât este cu neputinţă să pictezi prima persoană a Preasfintei Treimi, într-un mod rezervat şi reticent, iconografia a folosit o nuanţă sobră, şi nedefinită pentru veşmântul îngerului din stânga: trandafiriu şters, cu reflexe cafenii şi albastre-verzui.

Îngerul central este prevăzut cu mai multe detalii. El este cuprins în potirul alcătuit de contururile interioare ale îngerilor din stânga şi din dreapta. În veşmântul său purpuriu acoperit cu mantia albastră se regăsesc culorile tradiţionale ale Fiului lui Dumnezeu întrupat.

Pentru a arăta proprietăţile celei de-a treia persoane a Preasfintei Treimi, care pe toate le înnoieşte şi le dă viaţă, culoarea dominantă folosită este verdele, ceea ce, potrivit interpretării Sfântului Dionisie Areopagitul, înseamnă tinereţe şi deplinătate a puterilor. Culorile îi unesc între ei pe cei trei îngeri şi contrastează cu aripile, de culoarea grâului copt.

Conţinutul inepuizabil al acestei icoane nu poate fi decât opera unui om care a alungat orice tulburare din sufletul său şi trăieşte în lumina lui Dumnezeu şi a unicităţii Sale treimice.

Comentând această icoană, Pr. Drobot spune: Scopul său nu este să-l facă pe credincios să se întoarcă spre una sau alta din persoanele Preasfintei Treimi, înfăţişându-i imaginea adecvată fiecăreia dintre ele, adunate pe o aceeaşi suprafaţă, ci de a-i îngădui să devină conştient, pe cât este omeneşte posibil, de taina Dumnezeului treimic.

Printr-o soluţie desăvârşită din punct de vedere grafic, fericitul iconograf ne înfăţişează ca o unitate alcătuită din ipostasuri ceea ce Biserica ne învaţă necontenit în doxologiile sale: ***"Ţie-ţi mulţumim, Dumnezeule, Tată, Fiu şi Duh Sfânt".***

Icoana lui Rubliov exprimă în culori ceea ce Sfântul Grigorie de Nazianz a exprimat în cuvinte: "Acest cuvânt (trias) uneşte realităţile unite prin fiinţă şi nu lasă să se risipească prin număr cele de nedespărţit".

2. Treimea lui Rubliov în lumina icoanei crucii

***Sinodul al doilea de la Niceea (787)** spunea: "Definim cu toată rigoarea şi exactitatea că preacinstitele şi sfintele icoane sunt alcătuite după asemănarea de viaţă dătătoarei cruci".*

Pe cruce s-a săvârşit taina şi s-a manifestat desăvârşita transparenţă a Tatălui în Fiul care-I încredinţează Duhul şi-L transmite Bisericii. Pe cruce, Hristos este icoană.

"Iată de ce s-a spus: trebuie ca Fiul Omului să moară, dar nu simplu, ci să fie răstignit, pentru ca astfel crucea să devină teolog pentru cei mai ageri, vestind sus şi tare atotputernicia Celui care trebuia să fie arătat pe ea, a Celui care este totul în toate".

Dar pentru ca ucenicii să înţeleagă şi să recunoască prin cruce atotputernicia Celui care S-a arătat pe ea, El îi duce pe muntele cel înalt al Schimbării la Faţă. Sfântul Maxim Mărturisitorul ne arată în ce fel, pe cruce şi în Schimbarea la Faţă, Hristos manifesta acest Sine unic.

Taina Schimbării la Faţă este cea a sfatului treimic. Dumnezeu este în acelaşi timp Unitate şi Treime. Astfel, că Avraam L-a primit pe Hristos sau a primit Treimea, este acelaşi lucru, căci este vorba de aceeaşi taină unică în miezul cel mai lăuntric al vieţii şi fiinţei dumnezeieşti: Pentru aceasta i S-a arătat lui Avraam ca Treime vorbindu-i în acelaşi timp ca Unul, ne spune Sfântul Maxim. În ospitalitatea sa, Avraam îi primeşte pe cei trei oaspeţi care-i vorbesc ca unul singur.

În filmul său despre Andrei Rubliov, Tarkovski ne arată că icoana trebuie înţeleasă în perspectiva imensei compătimiri a monahului pentru poporul său. El îi îndeamnă pe toţi oamenii să intre în comuniune în jurul potirului pentru că, de-a lungul veacurilor, cei ce iau parte să fie chemaţi să şadă în jurul Fiului: Iată Treimea, sens şi culme a vieţii lui Andrei, Treimea, mare, senină, pătrunsă de o bucurie fremătătoare în faţa fraternităţii omeneşti: diviziunea fizică a unei singure fiinţe în trei şi întreită unire oferind o prodigioasă unitate de vederi în faţa unui viitor încă risipit prin veacuri.
Iată de ce, chiar dacă această icoană a Preasfintei Treimi a luat naştere în Sfânta Rusie - rod al rugăciunii şi geniului unuia din cei mai mari iconografi ruşi - chiar dacă sovieticii au păzit-o cu strictеţe în galeriile Tretiakov din Moscova, ea nu poate rămâne închisă acolo. Moştenitoare a întregii bogăţii duhovniceşti a

Răsăritului, dar şi expresie a specificului rusesc, această icoană este comoara ce aparţine întregii Biserici, înainte de a fi răsăriteană, ea este eclezială.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Semnificaţia spirituală a icoanei ’Sfânta Treime’ a lui Andrei Rubliov

Icoana Treimii lui Andrei Rubliov [*Călugărul Andrei Rubliov a trăit aproximativ în perioada 1370-1430. Icoana Treimii a fost pictată spre 1410 pentru Mănăstirea Sfânta Treime şi Sfântul Serge, aproape de Moscova. A fost restaurată în 1906 şi 1918.*] este adesea considerată ca punctul culminant al iconografiei ruse şi chiar acei care sunt puţin pregătiţi să perceapă încântătoarea frumuseţe a desenului şi a coloritului ei, să pătrundă profunzimea simbolismului ei, nu pot să nu fie impresionaţi de prospeţimea, tandreţea, emoţia conţinută de această capodoperă. Aceasta a dat loc unei literaturi abundente, în care accentul este pus pe istorie şi tehnică mai degrabă decât pe interpretarea spirituală. Pe acest ultim punct de vedere am vrea să ne plasăm acum. Am vrea să răspundem în termeni foarte simpli la întrebarea: ***ce ne spune icoana Sfintei Treimi a lui Rubliov?***

Pentru a fixa ideile, să ne amintim dispozitivul icoanei. Trei îngeri, recunoscuţi după aripile lor, sunt aşezaţi în jurul unei mese. Pe această masă este aşezat un platou. În spate, un peisaj, mai degrabă schiţat decât precizat – vedem acolo un arbore şi o clădire.

Este vorba de reprezentarea episodului descris în capitolul 18 din Geneză. Domnul, se spune acolo, i-a apărut lui Avraam în câmpia lui Mamvre, sub forma a trei

bărbaţi (Biblia nu pronunţă cuvântul „îngeri”). Avraam i-a invitat să se odihnească şi le-a oferit o masă. Tradiţia patristică a văzut în aceşti trei vizitatori un simbol a celor trei persoane divine. Pe urma ei, tradiţia iconografică bizantină a ales să reprezinte Treimea sub aspectul a trei bărbaţi, deveniţi îngeri, aşezaţi la masa lui Avraam. Icoana lui Rubliov se inserează deci într-o lungă tradiţie consacrată. Dar poate că ne vorbeşte mai mult decât altele din acest lanţ.

Să remarcăm că încă de la început ritmul mişcării circulare care pare să antreneze toate elementele icoanei. Poziţia jilţurilor , întrevăzute lateral, cea a treptelor, poziţia însăşi a picioarelor celor doi îngeri din prim plan, înclinarea capetelor lor: toate acestea evocă, sugerează o mişcare „dirijată” (în sens contrar acelor ceasornicului) această mişcare se manifestă şi în planul din spate.

Arborele înclinat spre stânga (spectatorului), ca sub suflul unui vânt puternic. Spre stânga, la fel, se înclină panourile tăiate ale acoperişului clădiri. Acest ritm exprimă circulaţia şi comunicarea aceleiaşi vieţi divine între cele trei persoane. Dar acestea nu se retrag într-un sistem închis. Ritmul lor este un ritm de adoptare, de efuziune, de dăruire, de generozitate şi de graţie. Condescendenţa lor admite, invită, în cercul divin, fiinţa creată, dar ea va rămâne acolo distinctă, pe locul ei propriu.

Aplecând arborele, mişcarea circulară a vieţii divine atinge natura. Înclinând acoperişul edificiului (pe care judecându-l după stilul lui general şi mai ales după cel al ferestrelor şi uşilor, este o biserică), ea atinge umanitatea care se roagă, umanitatea la cea mai înaltă putere a sa. Lumea „adoptată” constituie într-un fel periferia. Cele trei persoane ocupă centrul. Aceasta este indicată printr-o subtilă degradare a culorilor. Tonurile închise – albastru, bordo, oranj, verde – ale veşmintelor îngerilor sunt înconjurate de galben-ul viu, mai uşor, al aripilor şi al jilţurilor, şi de fundalul pal, transparent aurit. Realitatea maximală este a celor trei persoane. ***„Eu sunt cel ce sunt”*** (Ex 3,14).

Să privim acum trăsăturile acestor trei persoane. Ele nu au vârstă şi totuşi produc o impresie de tinereţe. Nu au sex şi totuşi ele îmbină robusteţea precisă cu graţia. Fizionomiile şi gesturile nu au fost „construite” în vederea farmecului, şi totuşi farmecul care se degajă este imens. Alte simboluri trinitare - de exemplu Cel Bătrân de zile, mielul, porumbelul, trei bărbaţi aşezaţi pe acelaşi tron – au fost reprezentate.

Dar, după părerea noastră, nici o reprezentare nu este atât de aptă ca icoana lui Rubliov, să-l introducă pe credincios în realitatea vie a celor trei persoane. Pentru ce? Pentru că ***Rubliov a ştiut să exprime într-o manieră unică veşnica tinereţe şi***

eterna frumuseţe a celor trei. În teorie se ştie bine aceasta. Dar când în locul unui bătrân cu barbă şi păr de zăpadă şi al unui porumbel de nepătruns, regăsim, datorită unei opere de artă, frumuseţea şi tinereţea Fiului în Tatăl şi în Paraclet, o primim ca pe o revelaţie practică, nu de concepte, ci de atitudini.

De acum înainte o „vedem" diferit ne-o apropiem diferit, îi „simţim" pe cei trei diferit, pentru că ne-a fost sugerat acum că ei sunt alţii, nu sunt deloc ceea ce credeam, ci ceea ce ne imaginam (de altfel mai mult sau mai puţin în pofida noastră). Şi, în viziunea noastră nouă, cea a tinereţii şi frumuseţii veşnice, cea a farmecului indescriptibil al celor trei, există mai multă căldură, mai multă atracţie, mai multă bucurie, mai multă realitate personală decât într-o „pictură abstractă" pe care am dedus-o din schemele teologice. ***„Ochii tăi îl vor vedea pe Împărat în frumuseţea lui"*** (Is 33,17).

Fiecare din cei trei îngeri poartă în mână un toiag lung şi foarte subţire. Adică fiecare persoană divină este un călător, un pelerin. Numai Verbul s-a făcut trup, dar dacă s-a făcut trup a fost prin puterea şi voinţa Tatălui şi a Duhului. În nici un moment celelalte două persoane nu au fost străine de lucrarea de salvare a Fiului, în nici un moment ele nu au încetat să vină până la noi şi să acţioneze de o manieră invizibilă. ***Icoana pune în lumină participarea întregii SfinteTreimi la întrupare. Cele trei bastoane constituie o declaraţie şi o promisiune. Ele declară că cei trei au venit deja printre oameni. Ele promit că cei trei vor veni încă. Dumnezeul nostru în trei persoane vine, vine pentru totdeauna.***

Scopul acestei veniri este locuirea celor trei persoane printre oameni. De aceea cei trei îngeri au acceptat ospitalitatea lui Avraam. ***Ei s-au aşezat la masa lui, aproape de cortul lui*** (Gen 18, 1-2), ***sub un arbore*** (Gen 18,3). Arborele şi biserica reprezentate în icoană semnifică încă arborele şi cortul din povestirea biblică. Icoana evocă viaţa divină a celor trei, dar ea o pune în legătură cu o masă omenească, cu nevoile omeneşti. Cele trei persoane vor să fie pentru noi mai mult decât vizitatori sau oaspeţi în trecere. ***Există o locuire a Treimii în sufletul slujitorilor lui Dumnezeu.*** Ospăţul împărăţiei mesianice se împlineşte acolo în mod invizibil. ***„dacă cineva îmi deschide uşa voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu mine"*** (Ap 3,20). ***„Noi vom veni la el şi vom locui împreună cu el"*** (Ioan, 14,23).

Dar ce există pe această masă în jurul căreia sunt aşezaţi cei trei îngeri? O farfurie este aşezată acolo. Discernem greu ce conţine aceasta. Totuşi, studiul icoanei făcut cu mijloace specializate decelează capul unui viţel. Avraam a pregătit pentru oaspeţii săi trei măsuri de floare de făină, un viţel tânăr cu carnea fragedă, unt şi

lapte (Gen 18,6-8). Să fie deci această ofrandă a patriarhului ceea ce vrea să indice farfuria? În povestirea Genezei, îngeri au venit la Avraam pentru a-i anunţa promisiunea divină al cărei obiect este Isaac. Avraam însuşi stă în picioare, în jurul îngerilor în timpul mesei lor, şi Sara foarte aproape, sub cort. Dar icoana ignoră prezenţa lui Avraam.

Felul de mâncare oferit îngerilor şi pus pe masă capătă o semnificaţie care depăşeşte infinit gestul ospitalier al patriarhului. Nu este vorba aici de Avraam şi Isaac. Trebuie să căutăm în viţelul sacrificat un alt sens, mai înalt. Dumnezeu îi va prescrie mai târziu lui Avraam să ofere un viţel tânăr ca jertfă pentru păcat (Lv 9,2,11). Mai târziu si Mântuitorul însuşi va povesti, într-o parabolă, cum tatăl fiului risipitor a cerut să se taie un viţel pentru festinul prin care celebra întoarcerea fiului său (Lc 15,23). Astfel, viţelul din icoană este un simbol al sacrificiului şi al mântuirii. Şi, prin aceasta, icoana ne face să ne apropiem de misterul Răscumpărării. Căci aceşti trei termeni, Treimea, Întruparea, Răscumpărarea, nu sunt de loc separabili.

Printr-un anume mister noi am început să contemplăm opera divină, această contemplare (sprijinită nu pe raţiune, ci pe Revelaţie) va chema pe celelalte mistere în virtutea unei necesităţi interne. Pelerinajul celor trei îngeri purtători de toiege de călătorie n-ar fi complet dacă nu ar ajunge la Calvar. Icoana evocă deci sfatul celor trei persoane divine în vederea mântuirii neamului omenesc.

În locul unei farfurii aşezate pe o masă, o cruce ar fi putut pictorul să ridice în mijlocul celor trei îngeri. O spiritualitate a Întrupării sau a Treimii este mincinoasă dacă nu menţine Sângele Răscumpărătorului în centrul operei de mântuire. Şi iată de ce este drept şi sugestiv ca toiegele îngerilor să fie atât de subţiri, aproape ca un fir, şi colorate în roşu. Căci acelaşi fir stacojiu care a fost o garanţie de salvare pentru Rahav, prostituata (Ioan 2,17; 6,23), uneşte slăbiciunea noastră cu Sângele preţios vărsat pentru noi.

Acum, că ştim asupra cărui obiect precis icoana concentrează atenţia celor trei îngeri, să observăm nuanţele pe care le exprimă atitudinile lor respective. Ele se aseamănă uimitor. Trăsăturile lor sunt aproape identice. Şi totuşi privirea lor şi gestul lor exprimă maniera proprie în care fiecare dintre ei este implicat în misterul Răscumpărării *[Nu ignorăm că identificarea celor trei îngeri a fost dezbătută. Unii interpreţi au vrut să-l vadă pe Hristos, şi nu pe Tatăl, în îngerul central. Noi credem că identificarea îngerului central şi a tatălui este conformă cu cea mai veche, cea mai constantă tradiţie orientală, şi am putea aduce dovezi în sensul*

acesta. În ceea ce priveşte icoana lui Rubliov, vom cita marea autoritate a lui Alpatov în favoarea acestei identificări.] .

- *Îngerul care stă faţă în faţă cu spectatorul şi care, raportat la acesta, stă dincolo de masă îl reprezintă pe Tatăl. Mâna lui desemnează farfuria; ea sugerează sacrificiul, ea invită la acesta. Dar acest gest al mâinii este mai degrabă schiţat decât afirmat, nu este un gest deschis, ci un gest reţinut şi ca retractil. Şi privirea, încărcată de tristeţe, se întoarce.*
- *Îngerul aşezat în faţă şi la dreapta mesei, totdeauna în raport cu spectatorul, îl reprezintă pe Fiul. Privirea Fiului este, de asemenea, tristă. Dar ea nu se întoarce. În timp ce capul se înclină blând, în semn de acceptare, ochii, în acelaşi timp fascinaţi şi trişti de moarte –* ***„Sufletul Meu este trist până la moarte”*** *(Mt 26,36) – se fixează asupra farfuriei. Mâna se întinde spre aceasta; dar acolo încă gestul este stăpânit, reţinut; nu este ezitant, este într-un anume fel gânditor, tatonant. Toată atitudinea exprimă un fiat ascultător, resemnat, dureros.*
- *Îngerul aşezat la stânga, în faţa mesei, reprezintă Paracletul. Este cazul să spunem Paracletul mai degrabă decât Duhul, căci aici cea de-a treia persoană îşi exercită la modul suprem slujba ei de consolator. Mâinile nu se întind direct spre farfurie, chiar dacă două degete ale mâini drepte par a puncta spre aceasta; cele două mâini ţin cu o anume solemnitate delicatul toiag roşu în faţa Fiului. Ca şi cum acest toiag i-ar fi prezentat pentru a-i vorbi despre pelerinajul terestru şi despre sângele vărsat. Ochii fixează faţa Fiului. Au o expresie rănită. Atenţia celei de-a treia persoană este profundă, în totalitate concentrată asupra ceea ce Fiul va face. Toată fiinţa îngerului a treilea emană, în tăcere, simpatia şi mila. Oricine are dificultăţi în a-şi reprezenta pe Duhul ca persoană ar trebui să contemple îndelung acest al treilea înger al icoanei. Contemplarea globală a acesteia ar fi de altfel deosebit de eficace pentru a ajuta să înţelegem cum Treimea este în acelaşi timp una şi distinctă.*

Prin raport cu farfuria aşezată pe masă, cei trei îngeri au un gest şi o privire diferită. Dar o armonie perfectă – acelaşi fiat – însufleţeşte decizia lor interioară. Nimic nu este aici „comandat” din afară, impus de una din cele trei persoane. Există numai consimţire unanimă a celor trei la o exigenţă a generozităţii lor, comună supunere unei legi aplicate până la consecinţele ultime: ***„Nu este mai mare dragoste decât să-ţi dai viaţa”*** (Io 15,13).

Icoana – bineînţeles – exprimă de o manieră antropomorfică realităţi (milă, durere etc) care nu îi pot fi atribuite lui Dumnezeu aşa cum îi sunt atribuite omului; avem

aici, pictate pe o imagine, simboluri foarte inadecvate, dar pe care limbajul divin însuşi le-a consacrat.

O ultimă remarcă. Nimic n-ar distinge una de cealaltă, fizionomiile celor trei îngeri, dacă n-ar fi relaţia pe care fiecare fizionomie o exprimă în privinţa „alteia". Avem aici trei generozităţi care nu sunt nici opuse, nici juxtapuse, ci „puse" una prin raport cu cealaltă – puse nu în faţa celeilalte, ci în cealaltă, în aşa fel ca tocmai în această relaţie de iubire, în care fiecare persoană divină „se găseşte" ca şi distinctă, se afirmă şi se bucură de fericirea ei. Fiecare persoană divină tinde spre cealaltă ca spre termenul în care îşi obţine plenitudinea.

Icoana lui Rubliov, pentru că ne face să întrevedem misterul Treimii, ne revelează misterul iubirii supreme pe care iubirea noastră creată n-ar şti să o întâlnească, dar de la care poate primi inspiraţia şi orientarea ei.

Andrei Rubliov nu înţelegea să sugereze gânduri, ci o rugăciune. Întâlnirea noastră cu cea mai celebră dintre operele lui nu va fi ceea ce a vrut el ca aceasta să fie decât dacă, luând cu această ocazie, un contact mai profund cu cele trei persoane, să repetăm cuvintele lui Avraam adresate vizitatorilor divini, în câmpia lui Mamvre: ***„Domnul meu, dacă am găsit bunăvoinţă în ochii tăi, nu trece mai departe, te rog, de slujitorul tău"*** (Gen 18,3). Şi, ***dacă noi îi primim pe cei trei din toată inima noastră, vom putea, ca Avraam, să primim din gura lor asigurarea că această experienţă binecuvântată, departe de a fi un episod izolat, ne va fi acordată din nou: „Negreşit Mă voi întoarce la tine"*** (Gen 18,19).

(Extras din revista Irenikon, nr.26, 1953, reprodus în revista Contact, nr.116, 1981.)

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Mihai-Alex Olteanu - Ferecătura icoanei Sfintei Treimi (pictată de Sfântul cuvios Andrei Rubliov)

Se poate afirma că fără ferecătura aplicată pe icoană la începutul secolului al XVII-lea icoana nu ar fi supraviețuit până în prezent într-o stare de conservare atât de bună.

***

Icoana Sfintei Treimi a fost zugrăvită de Sfântul Cuvios Andrei Rubliov în anul 1410, după o temă clasică din iconografia bizantină, ospitalitatea lui Avraam. Icoana a fost așezată în Lavra Sfintei Treimi - Sfântul Serghie de la Serghiev - Posad.

Ferecătura (îmbrăcămintea) icoanei Sfintei Treimi a fost dăruită în semn de cinstire de către țarul Boris Godunov, în anul 1599, și era din argint aurit, ornamentată cu pietre prețioase. Ferecătura acoperea icoana complet, cu excepția fețelor, a mâinilor și a picioarelor îngerilor. Îngerul din centru poartă un pandantiv împodobit cu perle și pietre prețioase, care încadrează un safir. Acest pandantiv a fost dăruit de țarul Teodor.

Cele trei coliere în formă de semilună au fost dăruite de țarul Mihail I Romanov, în anul 1626. Această îmbrăcăminte a fost restaurată și înfrumusețată de mai multe ori în decursul timpului. În anul 1754, argintarul Ivan Grigoriev din Moscova a restaurat ferecătura, scoțând în relief detaliile icoanei.

Se poate afirma că fără ferecătura aplicată pe icoană la începutul secolului al XVII-lea icoana nu ar fi supraviețuit până în prezent într-o stare de conservare atât de bună.

„Descoperirea” icoanei a avut loc la începutul secolului al XX-lea, când s-au efectuat ample operațiuni de restaurare. După restaurare, s-a decis ca icoana să fie expusă fără ferecătura de argint aurit.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Paul Evdokimov: Interpretarea icoanei „Sfânta Treime” a lui Andrei Rubliov

(fragment)

„Cerurile se deschid şi măreţiile lui Dumnezeu se arată” au exclamat arhiereii şi credincioşii când, în 1515, au intrat în Catedrala „Adormirii Maicii Domnului” din Moscova, de curând împodobită cu minunate icoane făcute de elevii marelui maestru Rubliov.

Înţelegem mai bine acest sentiment în faţa icoanei icoanelor, cea a Sfintei Treimi, executată în 1425 (1410 după alte surse, n.n.) de monahul Andrei Rubliov. După aproape 150 de ani „sinodul celor o sută de capete” o ridică la rangul de model al iconografiei şi al oricăror reprezentări ale Treimii. În 1904, comisia de restaurare ridică podoabele metalice şi, după o muncă de înlăturare a straturilor posterioare, icoana se arată într-o astfel de strălucire, încât membrii comisiei sunt literalmente zguduiţi. Se poate spune cu certitudine că nu există în o altă parte ceva asemănător în privinţa puterii de sinteză teologică, a bogăţiei simbolismului şi a frumuseţii artistice.

Se pot distinge trei planuri suprapuse. În primul rând este evocată povestirea biblică a vizitei celor trei Călători la Avraam (Facerea 18, 1-16). Comentariu liturgic o descifrează: „Fericite Avraam, tu i-ai văzut, tu ai primit dumnezeirea cea

una şi întreită”. Deja înlăturarea chipurilor lui Avraam şi al Sarrei îndeamnă la pătrunderea mai aprofundată şi la trecerea spre planul al doilea, cel al „iconomiei divine”. Cei trei călători cereşti formează „Sfatul cel veşnic”; peisajul îşi schimbă semnificaţia: cortul lui Avraam devine palatul-templu; stejarul din Mamvri, pomul vieţii; cosmosul, o tăietură abia schiţată în natură, semn uşor al prezenţei sale. Viţelul oferit ca hrană face loc potirului euharistic.

Cei trei Îngeri, vioi şi zvelţi, oferă privirilor noastre trupuri foarte alungite. Aripile îngerilor, ca şi modul schematic de a trata mesajul dau impresia imediată de imaterial, de absenţă a greutăţii. Perspectiva răsturnată înlătură distanţa, profunzimea în care totul dispare în depărtare şi, prin efectul contrar, apropie figurile, arată că Dumnezeu este acolo şi pretutindeni. Uşurătatea vioaie a ansamblului, taină a geniului lui Rubliov, constituie o viziune înaripată.

Cele trei personaje conversează poate despre textul lui Ioan: „Dumnezeu a iubit atât de mult lumea, încât l-a dat pe Fiul său cel Unul-Născut”. Dar Cuvântul lui Dumnezeu este întotdeauna act: El i-a chipul jertfelnic al cupei.

Al treilea plan, cel intra-divin, este doar sugerat; el este transcendent şi inaccesibil. E totuşi prezent, în măsura în care iconomia mântuirii decurge din viaţa lăuntrică a lui Dumnezeu.

Dumnezeu, prin esenţa sa cea Întreită, este dragostea în sine; dragostea sa faţă de lume nu este decât reflexul întreitei sale iubiri. Dăruirea de sine, care nu este niciodată o lipsă, ci expresia prea plinului în iubire, este închipuită în cupă; Îngerii sunt grupaţi în jurul hranei divine. Ultimele cercetări au descoperit conţinutul cupei. Stratul posterior, reprezentând un ciorchine, ascundea desenul iniţial: Mielul - care leagă acest Prânz ceresc de cuvântul Apocalipsei; Mielul a fost ucis înainte de întemeierea lumii. Iubirea, jertfirea, uciderea precedă actul creaţiei, îi sunt izvorul.

Cei trei Îngeri sunt în repaus - e suprema pace a fiinţei în sine - acest repaus este însă „exaltant”, este o autentică extază, „ieşirea din sine însuşi”. Din felul în care sunt concepuţi Îngerii lui Rubliov se degajă unitatea şi egalitatea - un înger poate fi luat drept altul - diferenţa venind din atitudinea personală a unuia a fiecăruia faţă de ceilalţi; şi totuşi nu e vorba nici de repetiţie, nici de confuzie (…). Un singur Dumnezeu şi trei Persoane cu desăvârşire egale, iată ce exprimă cele trei sceptre identice, semne ale puterii regale cu care este înzestrat fiecare Înger.

Egalitatea desăvârşită a Îngerilor este atât de puternic exprimată, încât nu există regulă pentru a defini Persoana divină reprezentată sub chipul fiecăruia din ei.

Îngerul din dreapta este, fără îndoială, Duhul Sfânt. Dilema se răsfrânge asupra Îngerului din mijloc - dacă este Tatăl sau Fiul, ceea ce determină nemijlocit identitatea Îngerului din stânga; o tradiţie păstrată de la un contemporan mai vârstnic al lui Rubliov, Sfântul Ştefan din Perm, afirmă că Tatăl e reprezentat în mijloc şi Fiul în stânga.

În comentariul nostru urmăm această tradiţie. Fiecare Persoană îşi are semnul ei indicat de sceptrele care ne atrag privirea. În spatele Tatălui se găseşte pomul vieţii, izvorul; după Isaac Sirul „pomul vieţii este iubirea treimică din care a căzut Adam". Sceptrul Fiului arată casa, biserica, trupul lui Hristos. Duhul se reliefează pe fundalul „stâncilor în trepte": e muntele, e foişorul, Taborul, înălţarea, extazul, suflul lumilor şi al vârfurilor profetice.

(…) Fiul şi Duhul sunt cele două mâini ale Tatălui. Unind marginile mesei cu punctul care se găseşte chiar deasupra, la capul Îngerului din mijloc, se va vedea că Îngerii se găsesc exact într-un triunghi echilateral. Acesta semnifică unitatea şi egalitatea Treimii, al cărei vârf este Tatăl. Şi, în sfârşit, linia care urmăreşte contururile exterioare ale celor trei Îngeri formează un cerc perfect, semn al veşniciei dumnezeieşti. Centrul cercului se găseşte în mâna Tatălui, Pantocratorul.

Rubliov se deosebeşte de italienii care înscriau imaginea în cerc, la el Îngerii înşişi constituie cercul (…).

Sursa: „Arta icoanei - o teologie a frumuseţii", Ed. Meridiane, 1993, Paul Evdokimov

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi".

Vladimir Lossky - Sfânta Treime în iconografie

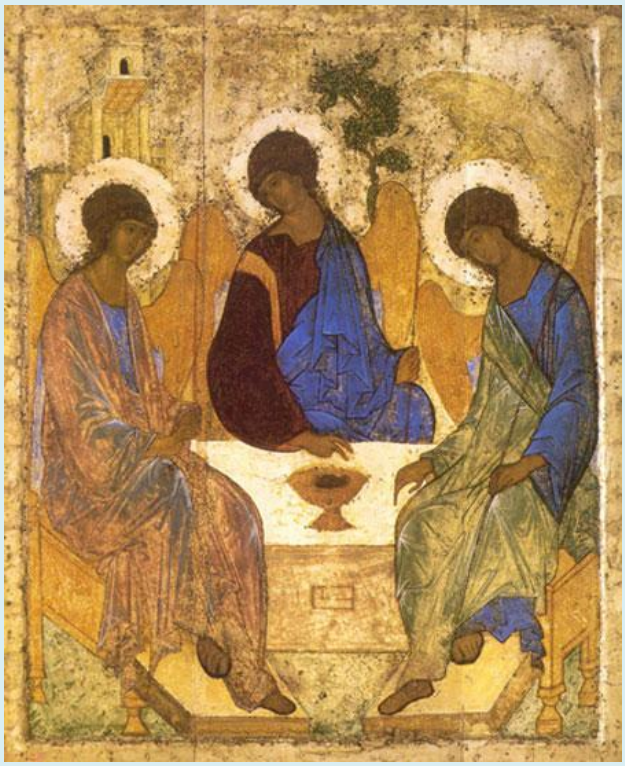

Tema teologică fundamentală a sărbătorii Cincizecimii este expunerea dogmei Sfintei Treimi. În registrul iconografic, ***Biserica Ortodoxă a preferat icoana Sfintei Treimi care reprezintă scena biblică a apariţiei celor trei Persoane în faţa strămoşului nostru Avraam lângă stejarul din Mamvri*** (Fac. 18).

Pentru a arăta că vin din lumea cerească, sunt descrişi ca îngeri cu aripi. Icoana, bazată pe un eveniment istoric concret, înfăţişează prima arătare a lui Dumnezeu Treimic omului, semnificând începutul făgăduinţei mântuirii.

Atât iconografia, cât şi dumnezeiasca slujbă leagă începutul acestei făgăduinţe de împlinirea ei în ziua Cincizecimii, când ni se dăruieşte revelaţia finală cu privire la Sfânta Treime. Cu alte cuvinte, icoana Sfintei Treimi uneşte, ca să spunem aşa, începutul Bisericii Vechiului Testament cu întemeierea Bisericii Noului Testament.

În Cartea a cincea din Demonstratio Evangelica a lui Eusebiu din Cezareea, citată de Sfântul Ioan Damaschin în Al treilea cuvânt al său în apărarea sfintelor icoane, legat de cuvintele "Dumnezeu i-a apărut lui Avraam la stejarul din Mamvri", găsim menţionat faptul că reprezentarea Sfintei Treimi sub forma

celor trei Îngeri a existat în vremuri străvechi la locul real unde cele trei Persoane i-au apărut lui Avraam.

Existenţa acestei icoane se leagă de cinstirea deosebită, atât a evreilor, cât şi a păgânilor, pentru locul arătării de la stejar; s-au adus acolo şi jertfe păgâne. Nu ştim cum era icoana. Însă, din cele mai vechi timpuri, Sfânta Treime a fost înfăţişată ca scenă biblică istorică, cu îngeri stând la masa sub stejar. Avraam şi Sarra îi slujesc, casa lor se vede în spate. În planul apropiat apare adesea un slujitor care înjunghie un viţel.

În ciuda uniformităţii de conţinut a scenei, gruparea Îngerilor s-a modificat în funcţie de interpretarea dată acestui eveniment biblic şi după principiul dogmatic care trebuia evidenţiat. ***De exemplu, mulţi Părinţi ai Bisericii au înţeles vizita celor trei Persoane la Avraam fie ca arătare, indirectă totuşi, a întregii Treimi, fie ca apariţie a Celei de-a doua Persoane a Sfintei Treimi, însoţite de doi îngeri.***

O astfel de interpretare nu schimbă înţelegerea evenimentului ca descoperire a Sfintei Treimi, pentru că, de vreme ce fiecare Persoană a Sfintei Treimi are plinătatea Dumnezeirii, prezenţa Fiului însoţit de doi îngeri poate fi luată ca reprezentare a Treimii. Aşa este interpretat evenimentul în textele slujbei, care o numeşte clar arătarea Sfintei Treimi.

"Fericitul Avraam a văzut Treimea pe cât poate un om şi a cinstit-o ca pe un prieten: "Sfântul Avraam îl primeşte pe Cel Vechi de Zile, Unul în trei Feţe" (Canonul Duminicii Sfinţilor Strămoşi; Canonul Slujbei Sfinţilor Părinţi, Cântarea 1).

Conform învăţăturii Bisericii şi tâlcuirii Sfinţilor Părinţi, îngerii sunt uneori grupaţi după principiul izocefal, adică stau la masă unul lângă altul, egali în rang, arătând astfel egalitatea celor trei Persoane ale Sfintei Treimi, care rămân, în acelaşi timp, distincte (de exemplu mozaicul din secolul al V -lea din Santa Maria Maggiore din Roma şi, din aceeaşi perioadă, în Cotton Bible de la British Museum din Londra).

Mai mult, egalitatea lor este uneori evidenţiată prin identitatea culorii veşmintelor îngerilor (cum este în mozaicul secolului al VI-lea din Biserica San Vitale din Ravenna) şi prin atributele lor. În alte situaţii, compoziţia este piramidală, punând accent pe îngerul central.

Timp de multe secole, reprezentarea celor trei Persoane biblice sub formă de îngeri a fost singura reprezentare admisă a Sfintei Treimi; ea se păstrează încă în Biserica

Ortodoxă, ca cea care se potriveşte cel mai bine învăţăturii ei - deşi reprezentarea lui Dumnezeu -Tatăl ca bătrân, cu Fiul Său - Hristos în poală şi Sfântul Duh ca un porumbel fie între ei, fie pe un disc ţinut de Mântuitorul, poartă titlul "Paternitate" (această reprezentare transpune doctrina Filioque în formă picturală), ea este o reprezentare a Trinităţii, pentru că încearcă să înfăţişeze cele trei Persoane divine.

Prin urmare, fără să intrăm în analiza sensului, vom spune câteva cuvinte despre ea. Această temă îşi are originea în Bizanţ. Cea mai veche reprezentare de acest fel cunoscută nouă, este o ilustrare a scrierilor Sfântului Ioan Scărarul dintr-un manuscris grecesc de la începutul secolului al XI-lea (acum în Biblioteca Vaticanului, Ms. grec. 394, fol. 7).

Mai târziu a trecut în Apus, unde a fost primită ca iconografie a Sfintei Treimi, şi de aici în Rusia. În iconografia rusească, a servit ca punct de plecare pentru acele denaturări care au urmat sub influenţa Apusului.

Această reprezentare a fost interzisă de Marele Sinod de la Moscova, din anul 1667, în următorii termeni: "A-L reprezenta în icoane pe Dumnezeu-Savaot (adică pe Tatăl), cu barbă albă, cu unicul Său Fiu în poală şi cu un porumbel între Ei, este nemaipomenit de absurd şi de necuviincios, pentru că nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu-Tatăl. Pentru că Tatăl nu are trup şi nu în trup S-a născut Fiul din Tatăl mai înainte de veci; David Profetul spune: "***Din pântece mai înainte de luceafăr Te-am născut***" (Ps. 109, 3) - dar această naştere nu este în trup, ci este mai presus de înţelegere şi de exprimare. Iar Hristos Însuşi spune în Sfânta Scriptură: ***"Nimeni nu-L cunoaşte pe Tatăl decât Fiul".***

"Naşterea mai înainte de veci a Fiului Unuia-Născut din Tatăl trebuie înţeleasă cu mintea, dar nu trebuie şi nici nu poate fi reprezentată în icoane" (Documentele Sinodului de la Moscova, 1666-1667, Moscova, 1893. Despre pictorii de icoane şi Domnul Savaot, c. 44).

Atât iconografia acestei reprezentări, împrumutate din iconografia Fecioarei, cât şi titlul "Paternitate" o arată ca pe o încercare de ilustrare a naşterii, din veşnicie, din Tatăl, alături de naşterea omenească din Maică. Dar această naştere mai presus de înţelegere este reprezentată ca fiind naşterea, în sânul Tatălui (care nu se poate descrie) a Pruncului, Care S-a născut cu trup din Maica Sa, ceea ce introduce în Sfânta Treime un element antropomorfic.

În consecinţă, Sinodul condamnă o astfel de reprezentare ca pe o ficţiune care nu corespunde nici cu învăţătura Bisericii Ortodoxe, nici cu vreo realitate istorică. Mai

mult a mai apărut în secolul al XVI-lea încă o reprezentare de origine apuseană, bazată tot pe imaginaţie, numită "Dumnezeirea în trei Persoane", infăţişându-L pe Mântuitorul stând alături de Dumnezeu-Tatăl, cu un porumbel Între Ei. Titlul arată din nou o încercare de a-I descrie pe Dumnezeu-Tatăl şi pe Sfântul Duh într-o formă fizică.).

Sfânta Treime - Andrei Rubliov

Icoana Sfintei Treimi care corespunde întru totul învăţăturii Bisericii, atât în conţinut, cât şi în expresia ei artistică, este Treimea lui Rubliov , cea mai importantă dintre creaţiile iconografice pictate de el pentru mănăstirea Sfintei Treimi şi a Sfântului Serghie, probabil între anii 1408 şi 1425; acum se află în Galeria Tretiakov din Moscova.

Ca şi alte icoane mai vechi ale Sfintei Treimi, ea înfăţişează trei îngeri, dar împrejurările arătării lor nu sunt descrise. Compoziţia descrie casa lui Avraam, stejarul şi un munte, dar Avraam şi Sarra lipsesc. Fără a desfiinţa aspectul istoric al evenimentului, Sfântul Andrei îl reduce la minimum, pentru că semnificaţia principală nu constă în evenimentul biblic, ci în înţelesul său dogmatic.

Icoana se deosebeşte de altele şi prin structura compoziţională de bază - un cerc. Trecând prin partea de sus a aureolei Îngerului central şi tăind parţial partea de jos a piedestalelor, cercul îmbrăţişează toate cele trei figuri, depăşind foarte vag contururile lor.

Această compoziţie a Sfintei Treimi există mai demult, dar numai în panaghii sau icoane rotunde mici şi pe fundul vaselor sfinte, unde compoziţia era însă dictată de forma obiectului şi de lipsa de spaţiu, nu de concepţia dogmatică.

Aşezând figurile Îngerilor în cerc, Sfântul Andrei le-a unit într-o singură mişcare lină şi curgătoare, urmând linia cercului. În felul acesta, Îngerul central, deşi mai înalt decât ceilalţi, nu-i copleşeşte, nici nu-i domină. Aureola capului înclinat, îndepărtat de axa verticală a cercului, şi picioarele aşezate în cealaltă parte, subliniază încă şi mai mult această mişcare, în care intră şi stejarul, şi muntele.

În acelaşi timp, înclinarea aureolei şi a picioarelor, în direcţii opuse, restabileşte echilibrul compoziţiei, iar mişcarea se opreşte în imobilitatea monumentală a Îngerului din stânga şi a casei lui Avraam de deasupra Lui. Şi totuşi, ***"oriunde ne-am uita, vedem ecouri ale armoniei circulare principale, corespondente de contur, forme născându-se din alte forme sau reflectate ca într-o oglindă, linii***

ducând dincolo de conturul cercului sau întreţesute în centrul lui - o simfonie bogată de forme, dimensiuni, linii şi culori, de ne exprimat în cuvinte, dar care incântă privirea.

Icoana Sfântului Andrei are acţiune, exprimată în gesturi, comuniune, exprimată în înclinarea capetelor şi a poziţiei figurilor, şi tăcere, pace neclintită. Această viaţă interioară, unind cele trei figuri închise în cerc şi comunicându-se în afară, descoperă toată adâncimea inepuizabilă a icoanei. Este parcă un ecou al cuvintelor Sfântului Dionisie Areopagitul, după a cărui tâlcuire "mişcarea circulară semnifică faptul că Dumnezeu, rămânând identic cu Sine Însuşi, îmbracă într-o sinteză părţile intermediare şi extremităţile, care sunt, în acelaşi timp, şi conţinute, şi cele ce conţin, şi că El cheamă la Sine toate cele ce s-au îndepărtat de El".

Dacă unghiul capetelor şi trupurilor celor doi Îngeri aplecaţi spre cel din mijloc îi leagă unul de altul, gesturile mâinilor lor se îndreaptă spre potirul euharistic, conţinând capul unui animal de jertfă, care stă pe masa albă ca pe un altar. Simbolizând jertfa de bună voie a Fiului lui Dumnezeu, el atrage către sine gesturile Îngerilor, indicând unitate a de voinţă şi de lucrare a Sfintei Treimi, Care a făcut legământ cu Avraam.

Chipurile şi siluetele aproape identice ale Îngerilor subliniază natura unică a celor trei Persoane dumnezeieşti şi mai arată că această icoană nu vrea nicidecum să individualizeze fiecare Persoană a Sfintei Treimi. Ca şi alte icoane mai vechi, aceasta nu este o reprezentare "ad intra" a Sfintei Treimi, adică a celor trei Persoane ale Dumnezeirii, pentru că Dumnezeirea, în esenţa ei, nu poate fi reprezentată. Ea rămâne aceeaşi scenă istorică (deşi aspectul istoric este redus la minimum), care revelează simbolic unitatea şi trinitatea Dumnezeirii, descoperind impreună-lucrarea Lor în lume, Iconomia divină. De aceea, în ciuda asemănării Îngerilor, Ei nu sunt lipsiţi de individualitate, caracterul fiecăruia fiind redat de lucrarea Sa în lume.

Îngerii sunt grupaţi în icoană în ordinea înşiruirii Persoanelor treimice în Simbolul de credinţă, de la stânga la dreapta: Cred în Dumnezeu-Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh Gruparea Îngerilor a dus uneori la o definire nepotrivită, la o totală distorsionare.

Astfel, înainte de Rubliov şi după el, Îngerul din mijloc, care se pare că a fost întotdeauna înţeles de pictorii de icoane ca fiind a doua Persoană, a fost adesea singularizat, cu un nimb cruciger, cu înscrisul "Iisus Hristos" şi cu un sul în mână, în loc de toiag. Poate ca reacţie la aceste distorsionări, iar în Rusia, mai ales ca

reacţie împotriva ereziei iudaizanţilor, care au negat învăţătura ortodoxă despre Sfânta Treime, au apărut, deşi mai rar, denaturări de alt tip: nu unul, ci toţi cei trei Îngeri erau reprezentaţi cu nimb cruciger.

Deşi singularizarea Îngerului central are un anumit temei în tâlcuirile Sfinţilor Părinţi pomeniţi mai sus, nu este corect să fie introdusă în reprezentare, pentru că aceasta înseamnă că se dă numele Dumnezeului-Om unui chip care nu este reprezentarea Lui directă şi concretă. "***Când Cuvântul S-a întrupat, a primit numele de Iisus Hristos", spune Sfântul Ioan Damaschin*** (Credinţa ortodoxă, IV, c. 6, P.C. 94, col. 1112).

În privinţa nimbului cruciger, în acest caz se acordă celorlalte Persoane ale Sfintei Treimi însuşirea pătimitoare a Domnului, atribuindu-le astfel o participare virtuală la iconomia proprie celei de-a doua Persoane.

Problema înscrisului şi a nimbului cruciger a fost preluată de Ţarul Ivan cel Groaznic şi discutată la Sinodul din 1551 de la Moscova, numit Sinodul Celor o Sută de Capete. Ca răspuns, Sinodul a hotărât ca această imagine să fie pictată după tradiţia vechilor pictori de icoane şi în felul lui Andrei Rubliov, adică fără nimb cruciger, şi să se numească "Sfânta Treime" şi nimic să nu se facă din imaginaţia cuiva" (N.Y. Pokrovsky, Relicve ale iconografiei creştine, St. Petersburg, 1910, p. 289, în lb. rusa).

Indescriptibilităţii primei Persoane, la Care chiar şi Simbolul de credinţă se referă într-un fel reţinut, îi corespunde nuanţa sobră şi ne definită a veşmântului Îngerului din stânga (o mantie roz-pal, cu nuanţe deschise de maron şi bleu-vert).

În privinţa Celei de-a doua Persoane, avem mărturii mai bogate în comparaţie cu celelalte şi care merg până la indicaţia istorică exactă (din vremea lui Ponţiu Pilat); acesteia îi corespund precizia şi claritatea culorilor Îngerului central, al cărui veşmânt are culorile obişnuite ale Fiului lui Dumnezeu întrupat (un chiton stacojiu şi o mantie albastră).

În sfârşit, culoarea principală a celui de-al treilea Înger este verde - culoarea mantiei - care, după tâlcuirea Sfântului Dionisie Areopagitul, semnifică "tinereţea, deplinătatea puterilor". Ea indică în mod specific proprietăţile Celei de-a treia Persoane a Sfintei Treimi, Care înnoieşte şi dă viaţa tuturor.

Armonia subtil concepută şi raportul cromatic întâlnite în icoana lui Rubliov constituie una dintre principalele ei atracţii. AIbastrul de floare de toporaş al

mantiei Îngerului din mijloc are o intensitate şi o puritate extraordinară, în combinaţie cu aripile de culoarea porumbului copt, şi este deosebit de puternic. Culorile clare ale Îngerului din mijloc contrastează cu nuanţele blânde ale celorlalţi doi; dar chiar şi la ei, zone de albastru-aprins luminează ici şi colo, ca nişte pietre preţioase.

Prin unitatea cromatică celor trei figuri, Rubliov pare să indice natura unică a Celor trei Persoane ale Sfintei Treimi şi totodată conferă întregii icoane o voioşie liniştită şi lucidă. Astfel, armonia sa cromatică devine ecoul aceleiaşi vieţi care îi umple chipurile, formele şi liniile. "Aici se regăseşte, în acelaşi timp, accentul pe centru, contrastele de culori, un echilibru al părţilor, completarea lui în nuanţe şi tranziţii treptate care întorc privirea de la coloritul bogat la lumina aurie (fondul). Şi, peste toate, strălucirea de albastru-pur, senin ca cerul fără nori."

Prin conţinutul ei inepuizabil, prin echilibrul armonios al compoziţiei, prin figurile maiestuoase, calme ale Îngerilor, precum şi prin culorile ei deschise, vesele, de vară, icoana aceasta nu putea fi decât creaţia unui om care a stins în sufletul său toată tulburarea şi îndoiala şi a fost iluminat cu lumina cunoştinţei lui Dumnezeu.

Icoana Sfântului Andrei rămâne până astăzi un exemplu clasic al iconografiei Sfintei Treimi. Tradiţia îi păstrează culorile de bază şi detaliile individuale de desen şi compoziţie.

O altă icoană remarcabilă a Sfintei Treimi este, evident, replica icoanei lui Rubliov. Ea se află în Muzeul Rusesc din Leningrad şi se presupune că a fost pictată nu mai târziu de sfârşitul secolului al XV-lea. Regăsim aici aceleaşi linii şi poziţii ale Îngerilor, deşi nu sunt grupaţi în cerc, ci în linie aproape dreaptă, cu figura centrală doar uşor evidenţiată. Figurile, practic fără umeri, sunt încă şi mai efeminate decât în original.

Compoziţia este mai statică, iar figurile Îngerilor sunt unite mai degrabă prin ton decât prin mişcare. Se păstrează culorile fundamentale ale veşmintelor, dar sunt mai atenuate şi mai uniforme. Tonul general al icoanei nu este luminos şi clar ca la Rubliov, ci reţinut şi cald. Datorită tratării puternice a fondului, întreaga scenă este adusă parcă mai aproape de pământ, iar icoana, revelată Sfântului Andrei în măreţia ei inefabilă, este aici mai apropiată şi mai intimă.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Pr. Teodor Cenușă - Sfânta Treime în iconografie

Sfânta Treime - Mănăstirea Surpatele (Foto: pr. Silviu Cluci)

Deși de-a lungul vremii au apărut mai multe variante de reprezentare a Sfintei Treimi, cea care devine normativă în Biserica Ortodoxă este pictată pe baza unui eveniment istoric concret, despre care se vorbeşte chiar în prima carte a Vechiului Testament. Este desigur vorba despre capitolul 18 al Facerii, în care se spune că Dumnezeu se arată lui Avraam la stejarul Mamvri, în chipul a trei Oameni.

Și iată cum ne descrie această icoană Dionisie din Furna, autorul „Erminiei Picturii Bizantine”: „Casă și trei îngeri șezând la masă, având înaintea lor o căpățână de vițel pe o tipsie, pâini și alte blide cu bucate, pahare și o cană cu vin, iar de-a dreapta lor Avraam aducând o strachină cu bucate acoperită, și de-a stânga Sara ține în mâini o strachină cu găină (friptă)”.

Reprezentări ale acestei scene sunt însă atestate încă de la începuturile iconografiei creștine, ba chiar mai devreme. Astfel, istoricul Eusebiu de Cezareea, într-una din scrierile sale, vorbește despre o reprezentare a acestei scene care a existat încă din vremuri străvechi, la locul real în care cele trei Persoane s-au arătat lui Avraam. Ni s-a păstrat o copie a acestei imagini, sub forma unui suvenir pentru pelerini, imprimată în calcar și datând, probabil, din secolul al V-lea.

Cea mai veche reprezentare autentic creștină este o frescă dintr-o catacombă de pe Via Latina, care datează din prima jumătate a secolului al IV-lea.

Trei tineri imberbi, aproape identici ca îmbrăcăminte, gesturi și înălțime se arată lui Avraam, care îi salută ridicându-și mâna dreaptă. Faptul că sunt strâns lipiți unul de celălalt pare un detaliu introdus intenționat de către pictor, pentru a reliefa unitatea lor. De fapt, încă de la început intră în preocuparea pictorilor încercarea de a exprima în diferite moduri, potrivit învățăturii Bisericii, egalitatea și unitatea celor trei Persoane ale Sfintei Treimi, care rămân în același timp distincte. Astfel, păstrând totuși contextul istoric, pictorul dă o importanță deosebită reprezentării Sfintei Treimi.

Acest lucru este evidențiat în mozaicul din basilica Santa Maria Maggiore din Roma, ce aparține primei jumătăți a secolului al V-lea. El reunește într-o singură imagine două scene, reprezentând în partea superioară salutul și închinarea pe care Avraam o adresează oaspeților lui, iar în partea inferioară ospătarea acestora. În scena superioară observăm că persoana din mijloc este un pic diferențiată de celelalte prin faptul că este înconjurată de o mandorlă. Diferențierea apare, probabil, datorită faptului că au fost unii sfinți părinți care au dat o interpretare hristologică capitolului 18 din Facere, susținând că nu Sfânta Treime S-a arătat lui Avraam, ci doar Iisus Hristos, însoțit de doi îngeri.

Cu timpul, au dispărut încetul cu încetul elementele istorice, accentul căzând doar pe reprezentarea Sfintei Treimi.

Se ajunge, astfel, în secolul al XV-lea la o capodoperă monumentală, și anume icoana pictorului rus Andrei Rubliov, care devine etalon pentru reprezentările de mai târziu ale Sfintei Treimi.

„Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi”.

Icoane

Nadejdea mea este Tatal,
scaparea mea este Fiul,
acoperamntul meu este Duhul
Sfant, Treime Sfanta, slava Tie.

·СТАА ТРІА·

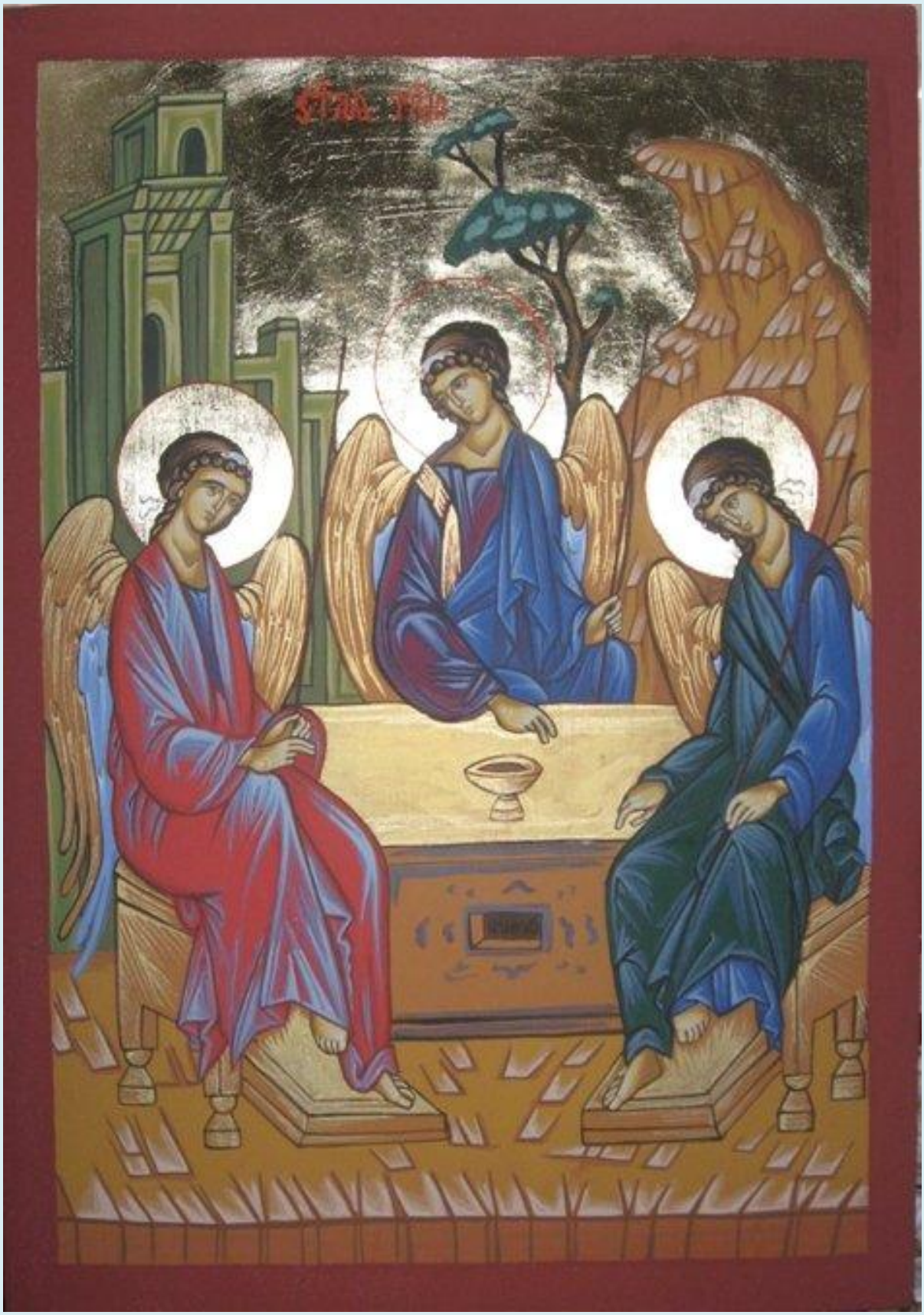

СВЯТОЙ ТРОИЦЫ

HOLY TRINITY

HOLY TRINITY

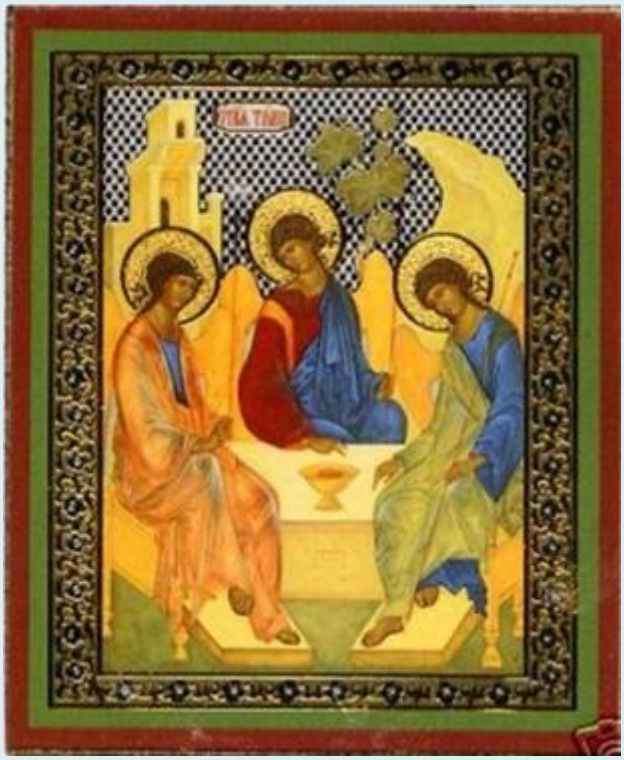

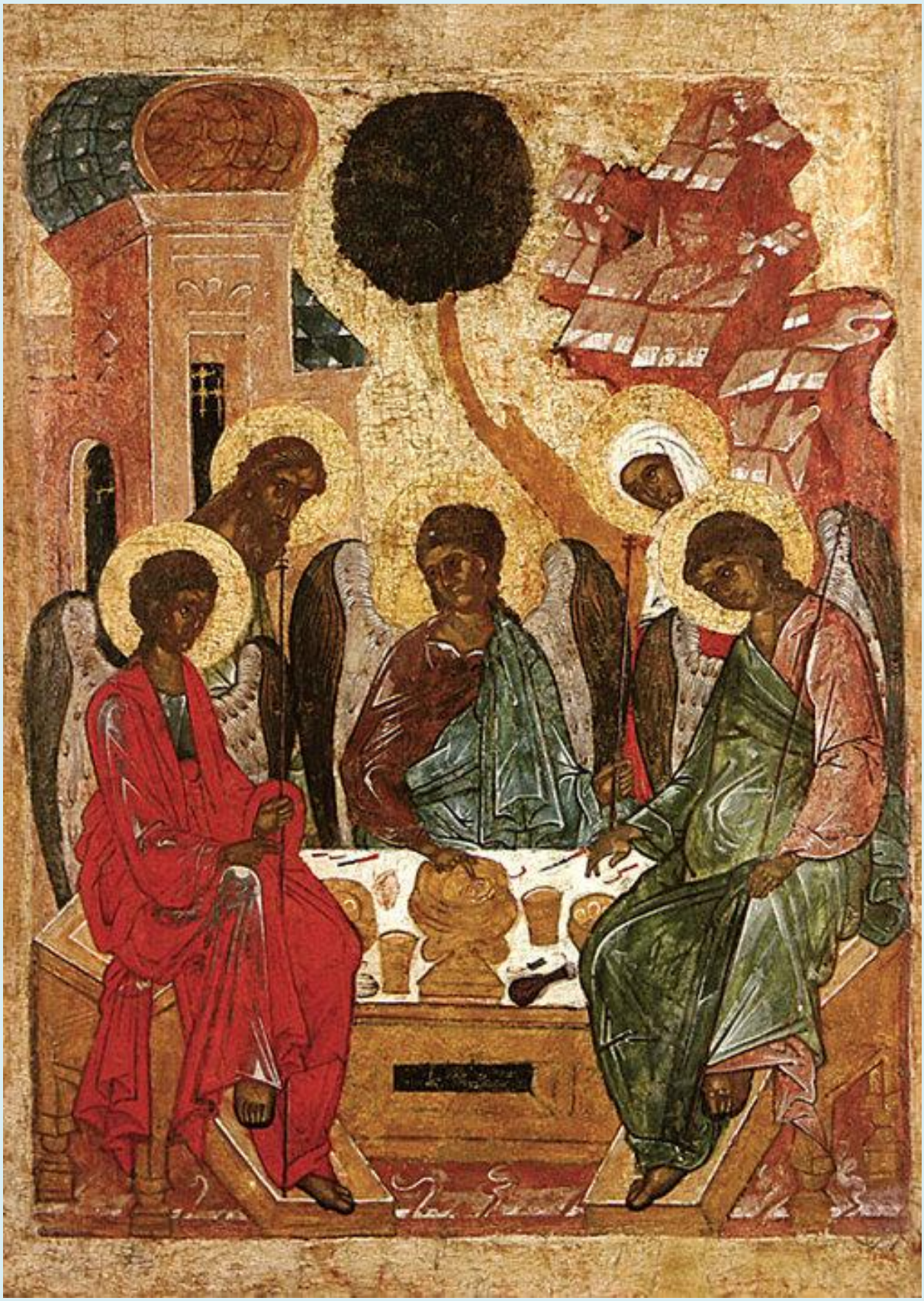

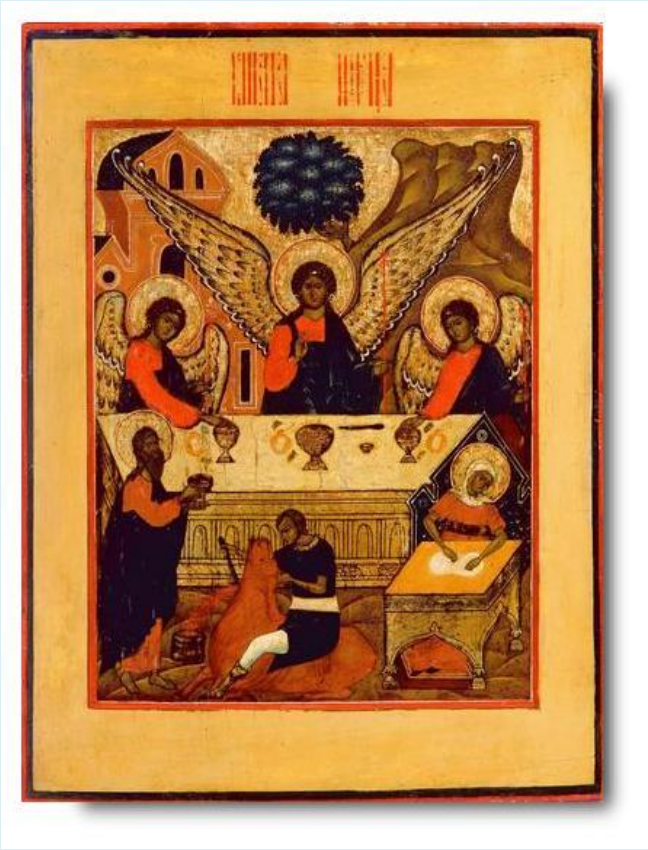

HOLY TRINITY

SOBORUL
ÎNGERILOR
SFÂNTA TREIME
TREI SUNT CARE MĂRTURISESC ÎN CER TATĂL, FIUL ȘI DUHUL SFÂNT ȘI ACESTIA TREI UNA SUNT, PE O STĂPÂNIRE ÎN TREI SFINȚI CELEI DUMNEZEIEȘTI BE O FIINȚĂ O SLĂVIM

Icoană de la Mănăstirea Valea Mare

SFÂNTA TREIME

SFÂNTA TREIME

Icoană de la Mănăstirea Sfântul Apostol Andrei, Dobrogea

Icoană de la Biserica Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena - Bariera Vergului

Icoană de la Biserica Sfântul Apostol Andrei din Bragadiru

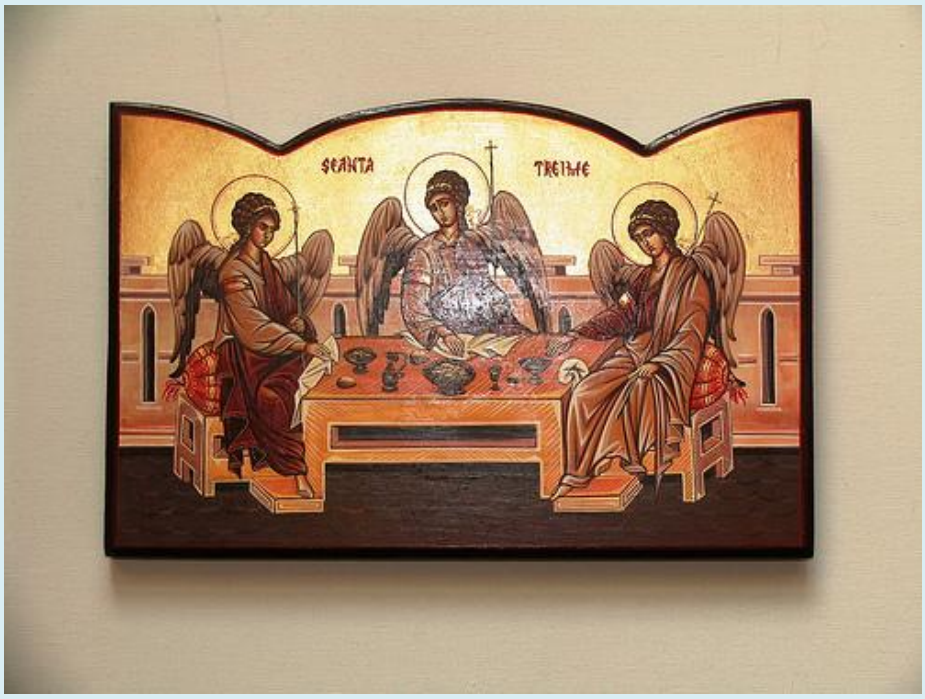

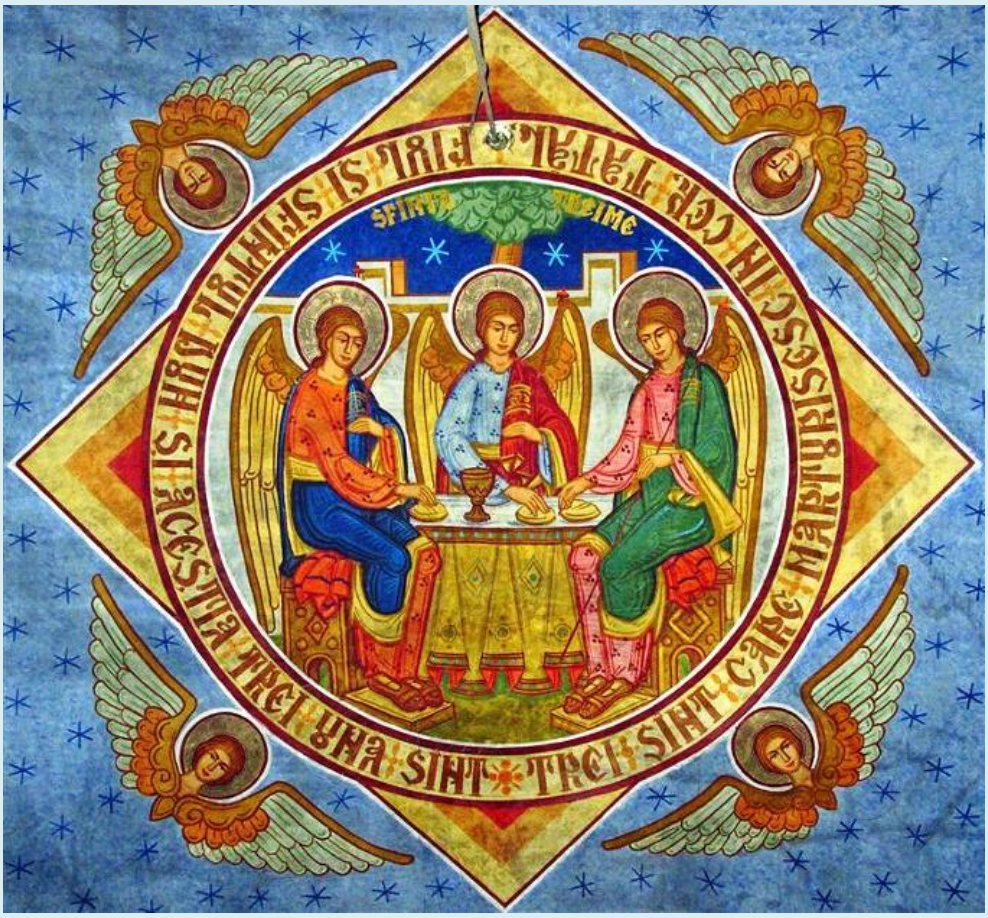

Icoană de la Parohia Cioranii de Jos II

Icoană de la Mănăstirea Turnu, din localitatea Târgşoru Vechi, judeţul Prahova

Frescă - Mănăstirea Pângăraţi, Neamţ

Icoana de la Mănăstirea Milesi, Grecia

Icoana din catedrala Sfântului Dimitrie din Tesalonic

Icoană de la Mănăstirea Valea

SFANTA
TREIME
SI DUMNEZEU FIUL, SI DUMNEZEU DUHUL SFANT

Св. Троица
Сїѧ ст҃аѧ ікона написана на Мамврїйс: дꙋбѣ, и ѿсѣв: на гробѣ Гд҃нем.

Благословение Свято-Троицкого Александра Свирского мужского монастыря

Sfântul Alexandru de Svir se închină Sfintei Treimi

СТАЯ
ТРІЯ.
ФОТОСПАС.РУ

СТАЯ ТРОИЦА

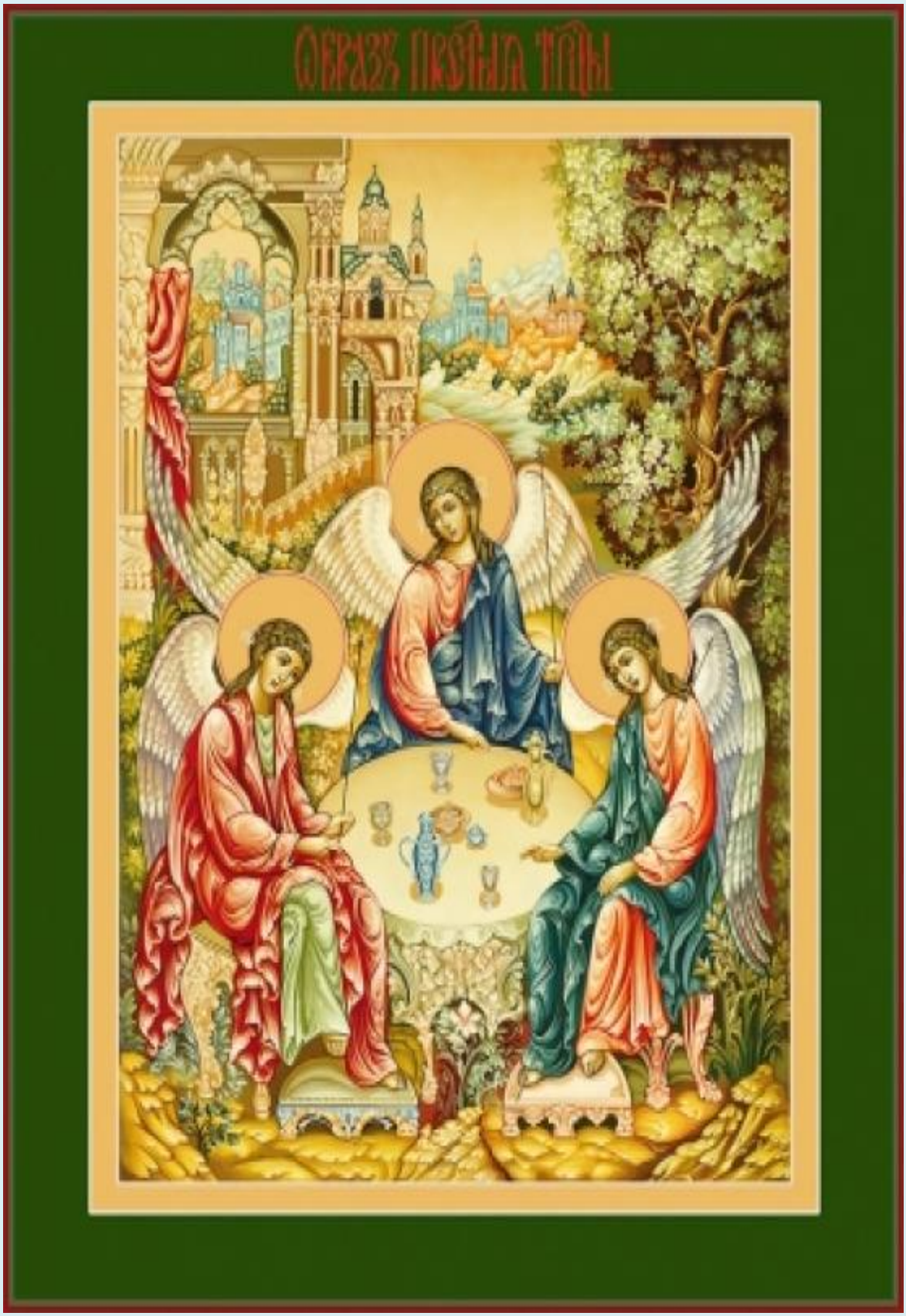
ОБРАЗ ПРОСТОЙ ТРОИЦЫ

deisus.com
СТАА ТРІЦА

Стая Трца

ПРЕСВЯТАЯ ТРОИЦА

СТАЇМ
ТЄЩА

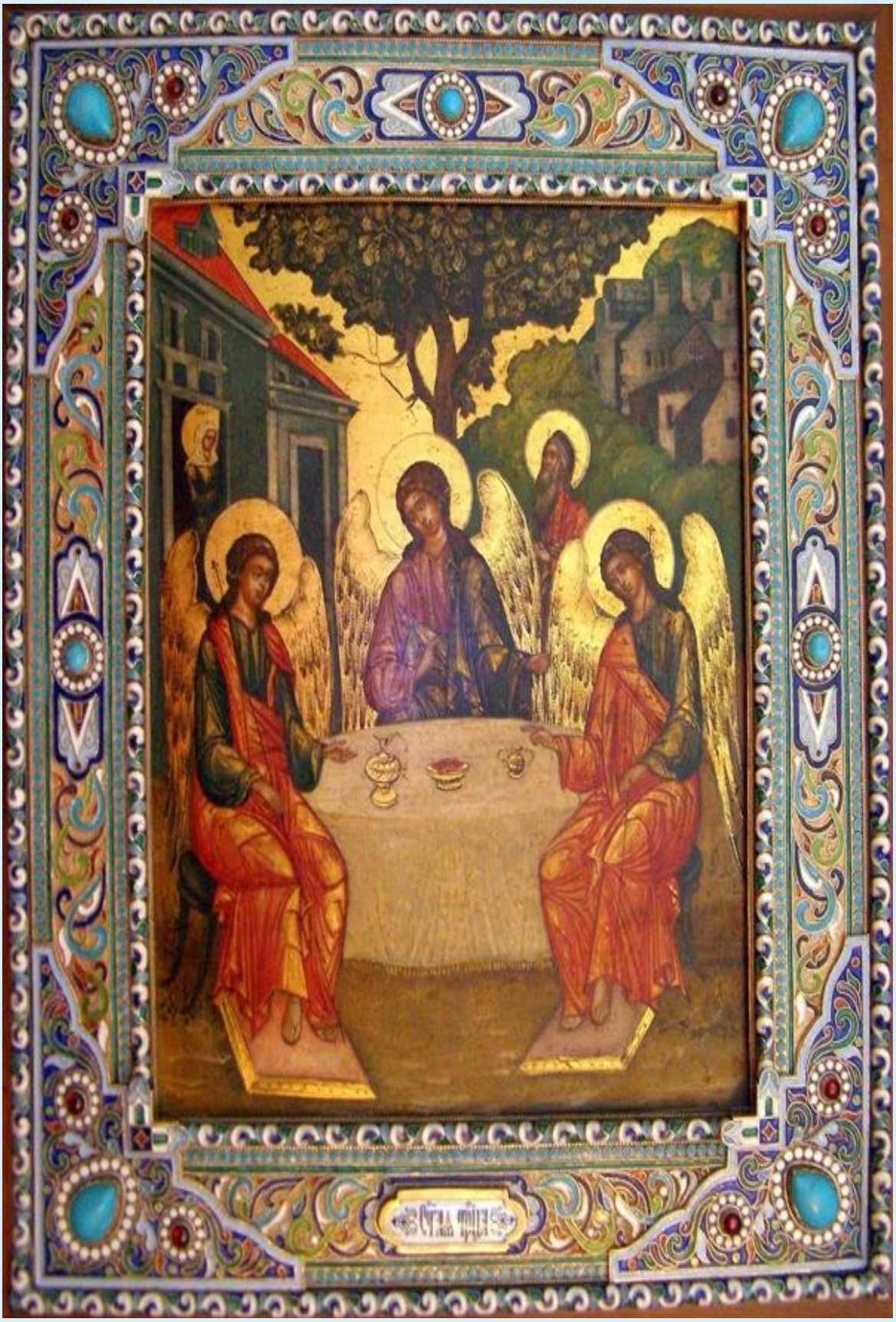

СВЯТА ТРОЇЦЯ

СВЯТА ТРОЇЦЯ

СТАА ТРЦА
artstonedon.com.ua

СТАЯ ТРЦА

SFÂNTA TREIME

SFÂNTA TREIME

SFÂNTA SI
DUMNEZEIASCA
TREIME

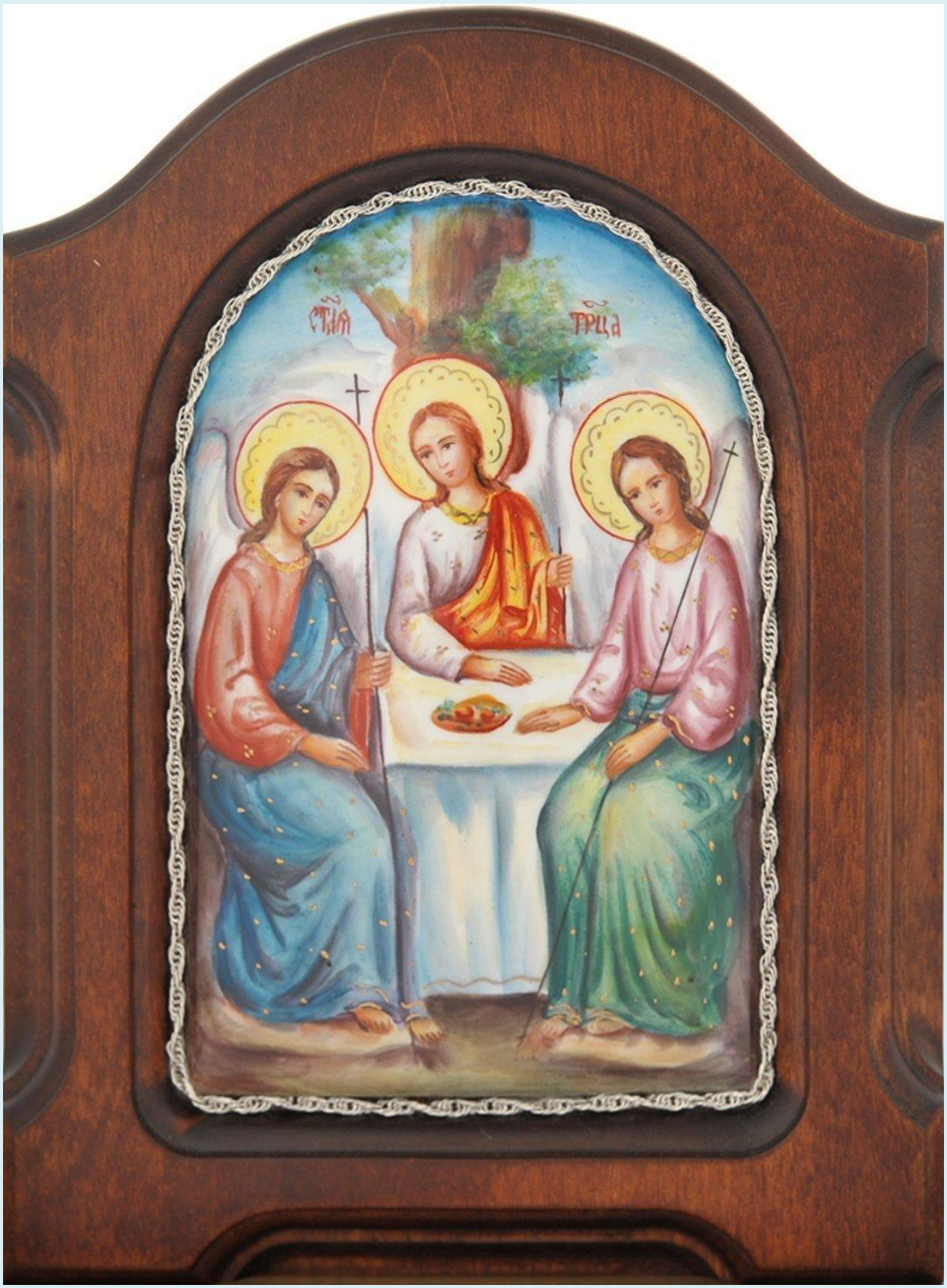
СТ҃АЯ
ТРІ҃ЦА

С праздником Святой Троицы!
Leila

СТАѦ
ТРІЦА

СВЯТАЯ ТРОИЦА

Св Троица

С днем
Святой Троицы!

СВЯТАЯ ТРОИЦА

ЧУДО ОТ СВЯТАГО ТРОИЦЫ

Стàа троица

Icoană de la Biserica Ortodoxă Miramar, Florida

Tabloul "Sfânta Treime" de pe Iconostasul bisericii cu hramul "Adormirea Maicii Domnului"

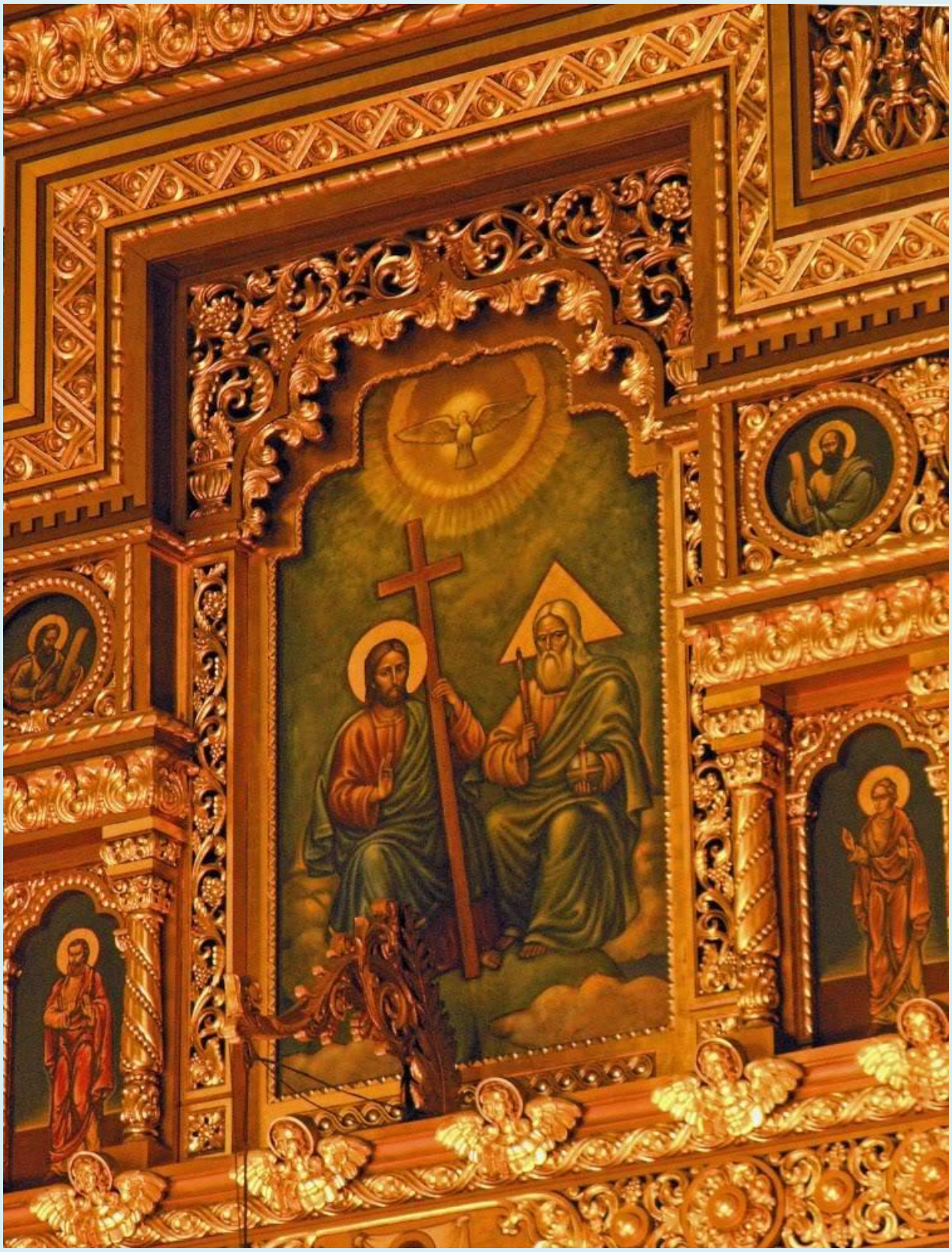

Tabloul "Sfânta Treime" de pe Iconostasul Catedralei Mitropolitane din Timişoara

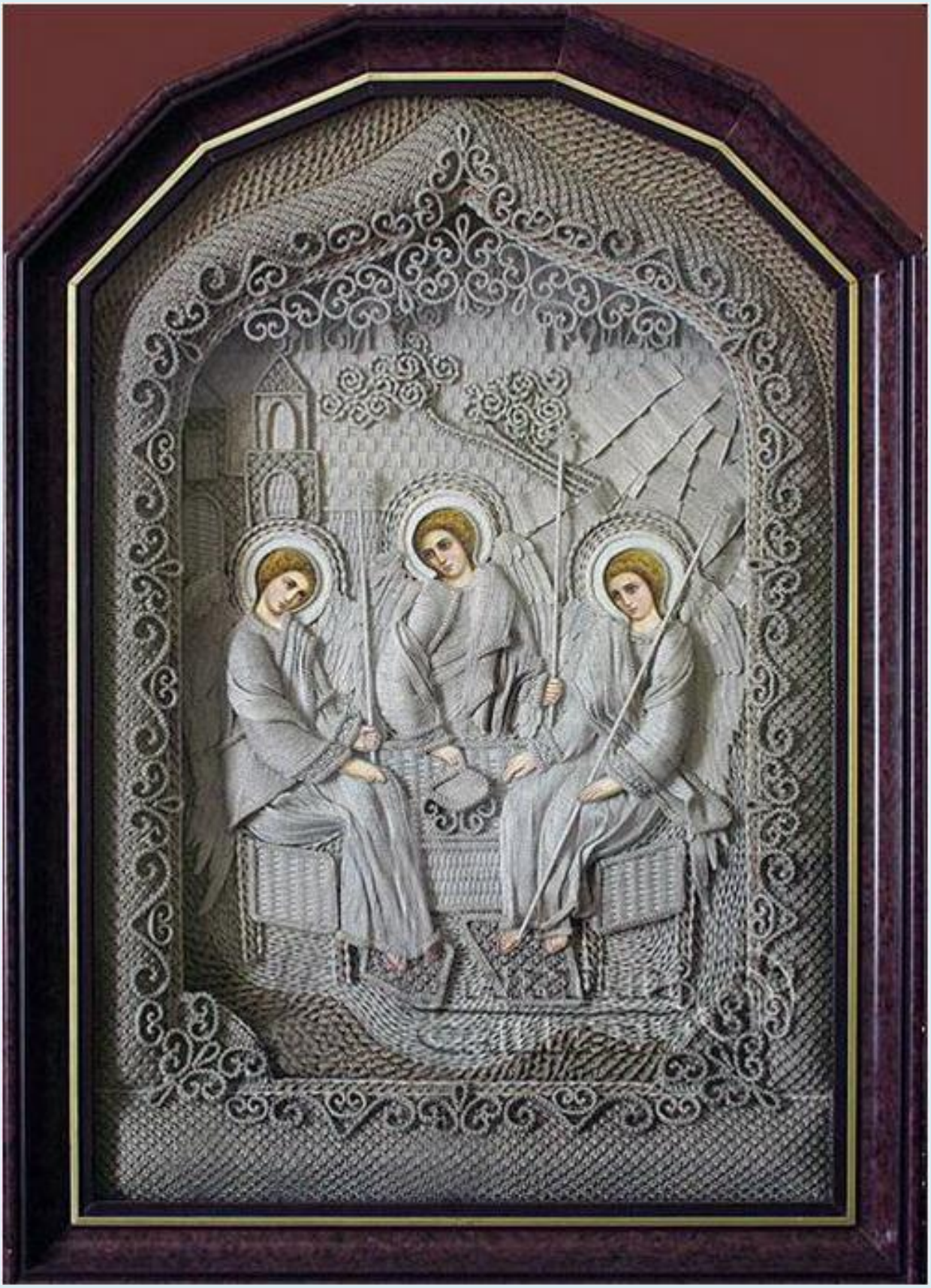

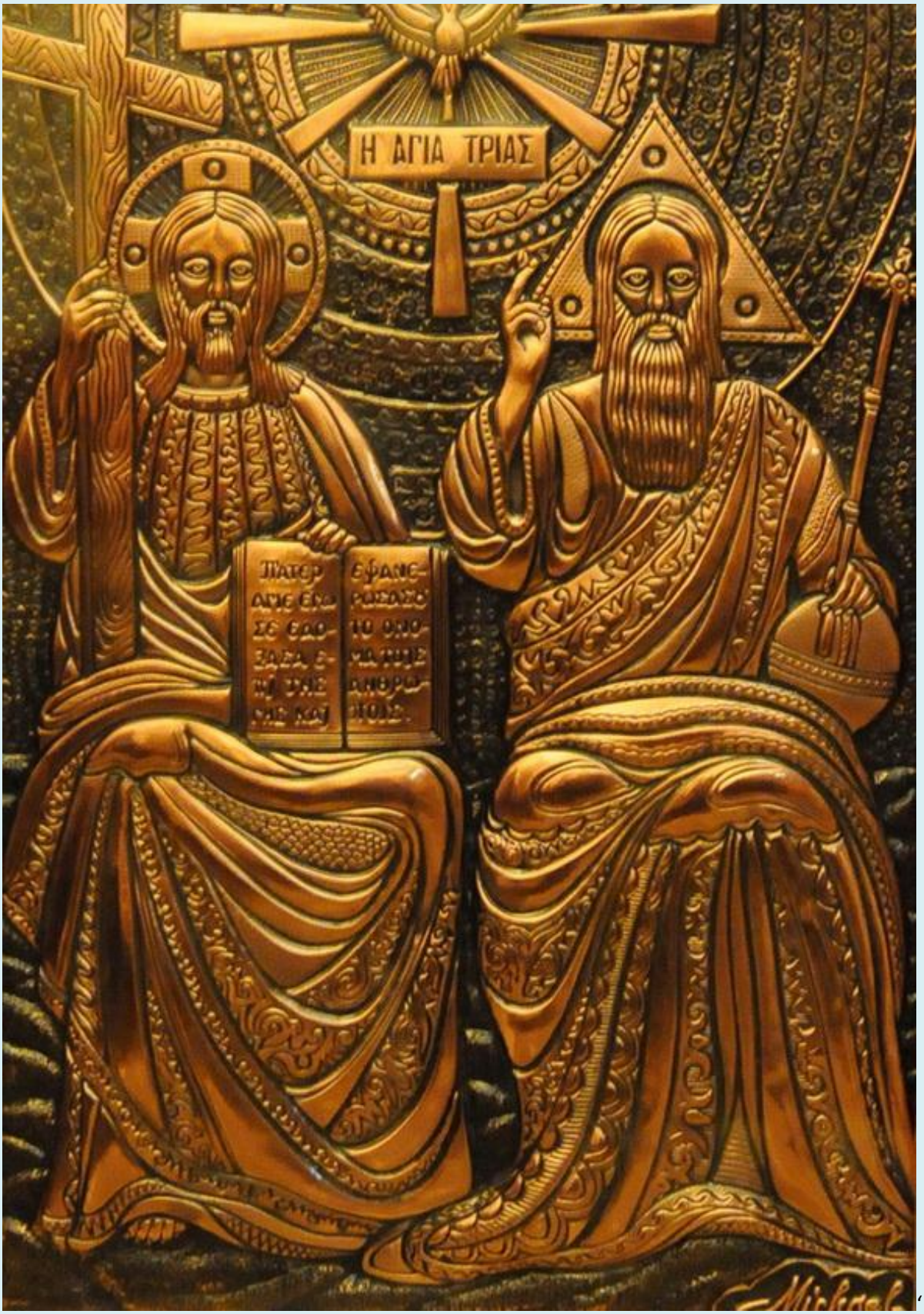
Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ

Icoană de la schitul "Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril" - Gelar, judeţul Hunedoara

СВЯТЫЙ ДУХЪ
ІНС ХРС
ГДЬ САВАѠѲЪ
СВЯТАЯ ТРОИЦЯ

SFANTA
TREIME

SFÂNTA
TREIME

The Holy Trinity

„CREDINTA IN HRISTOS
CA FIU A LUI DUMNEZEU ESTE SI
CREDINTA IN SFANTA TREIME“
CITAT DIN SERGHEI BULGACOV

ОТЕЦ ТРОИЦА

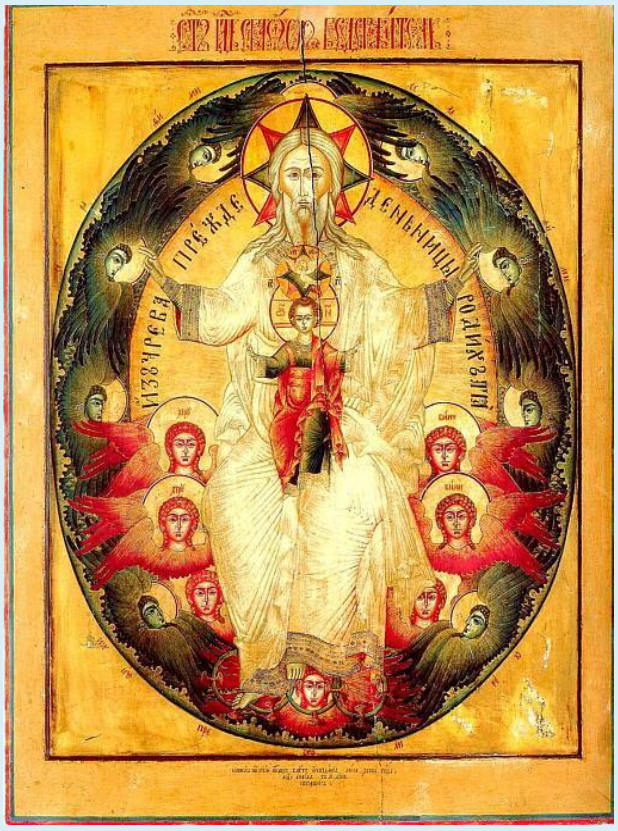

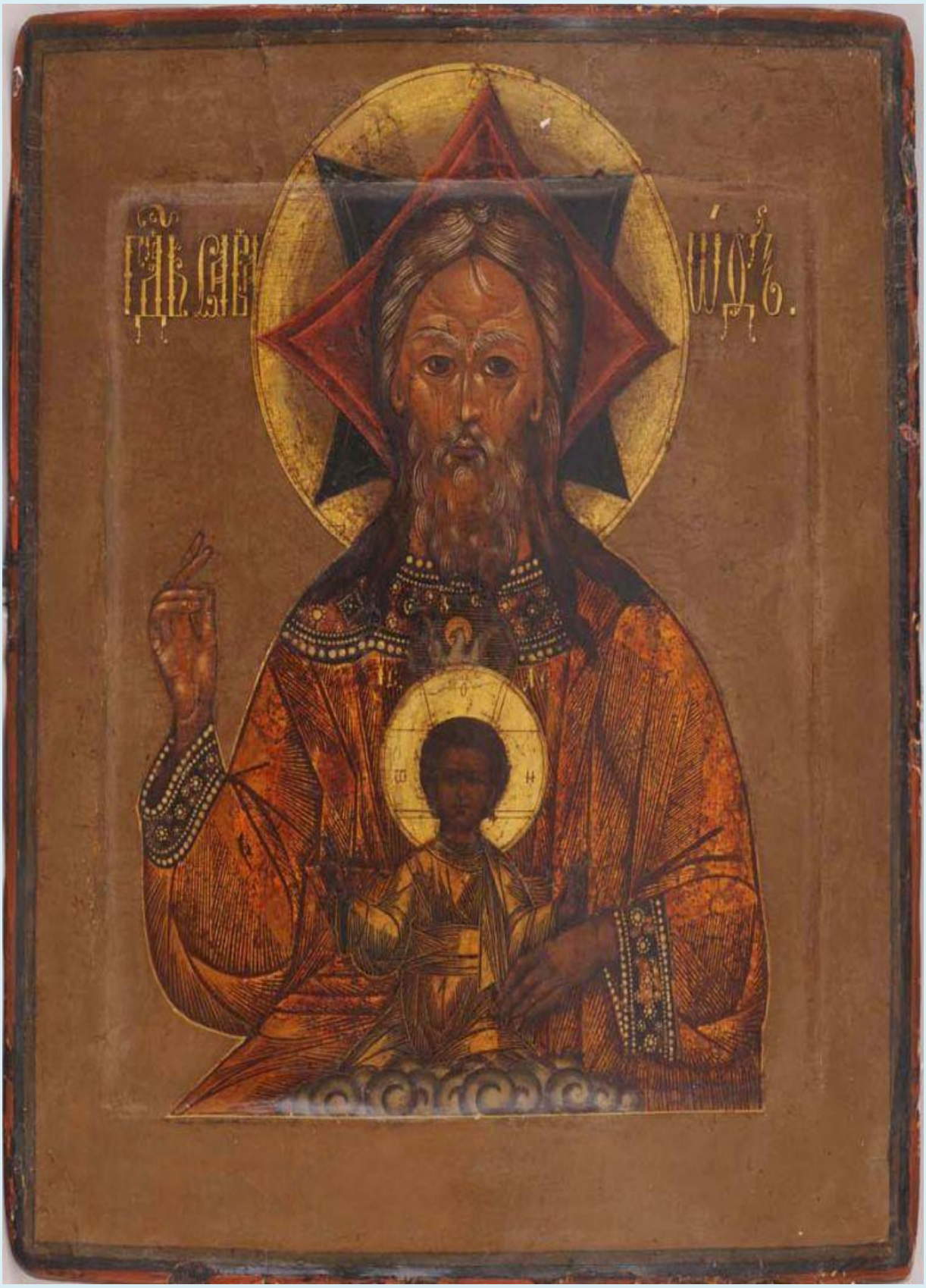

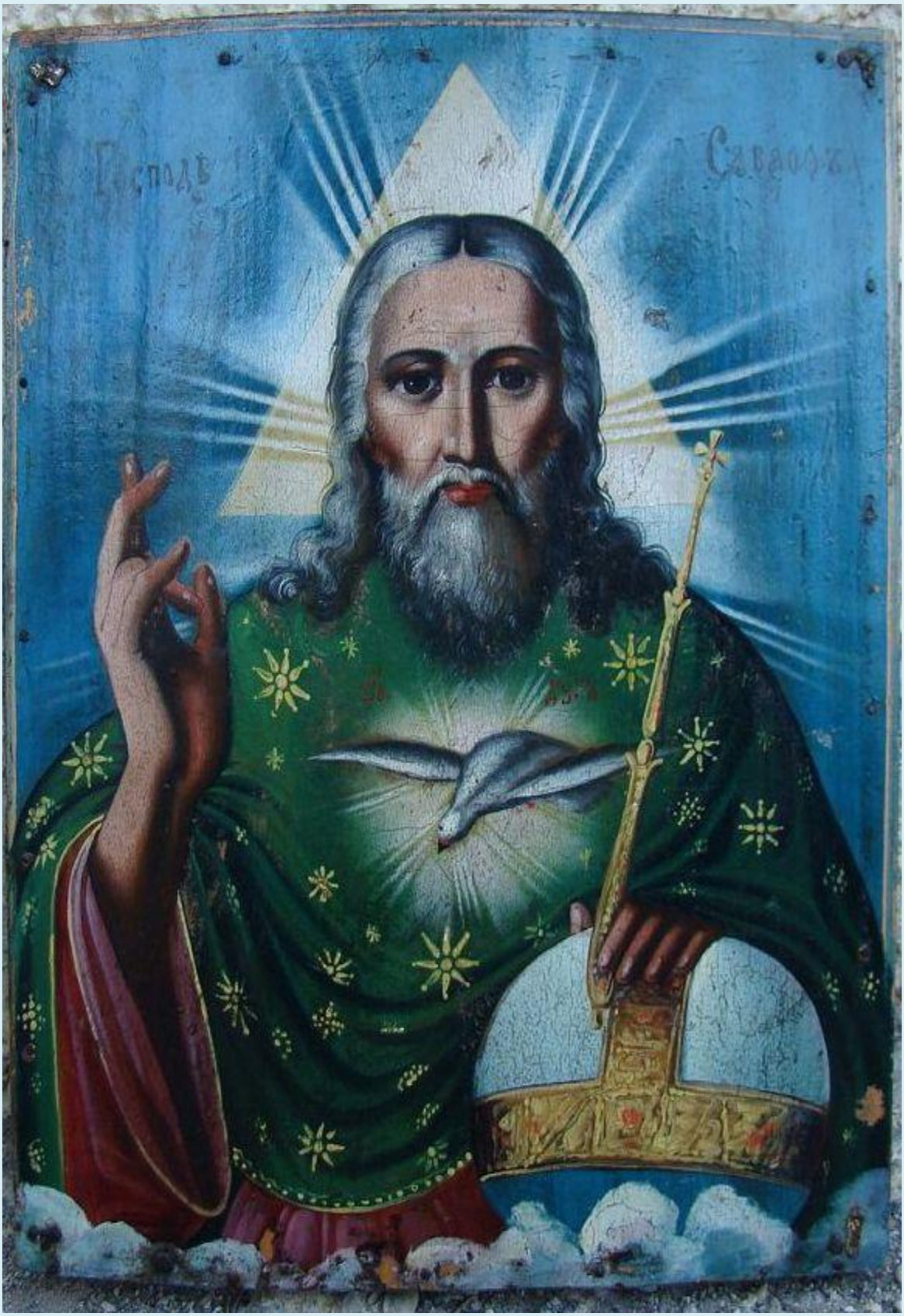

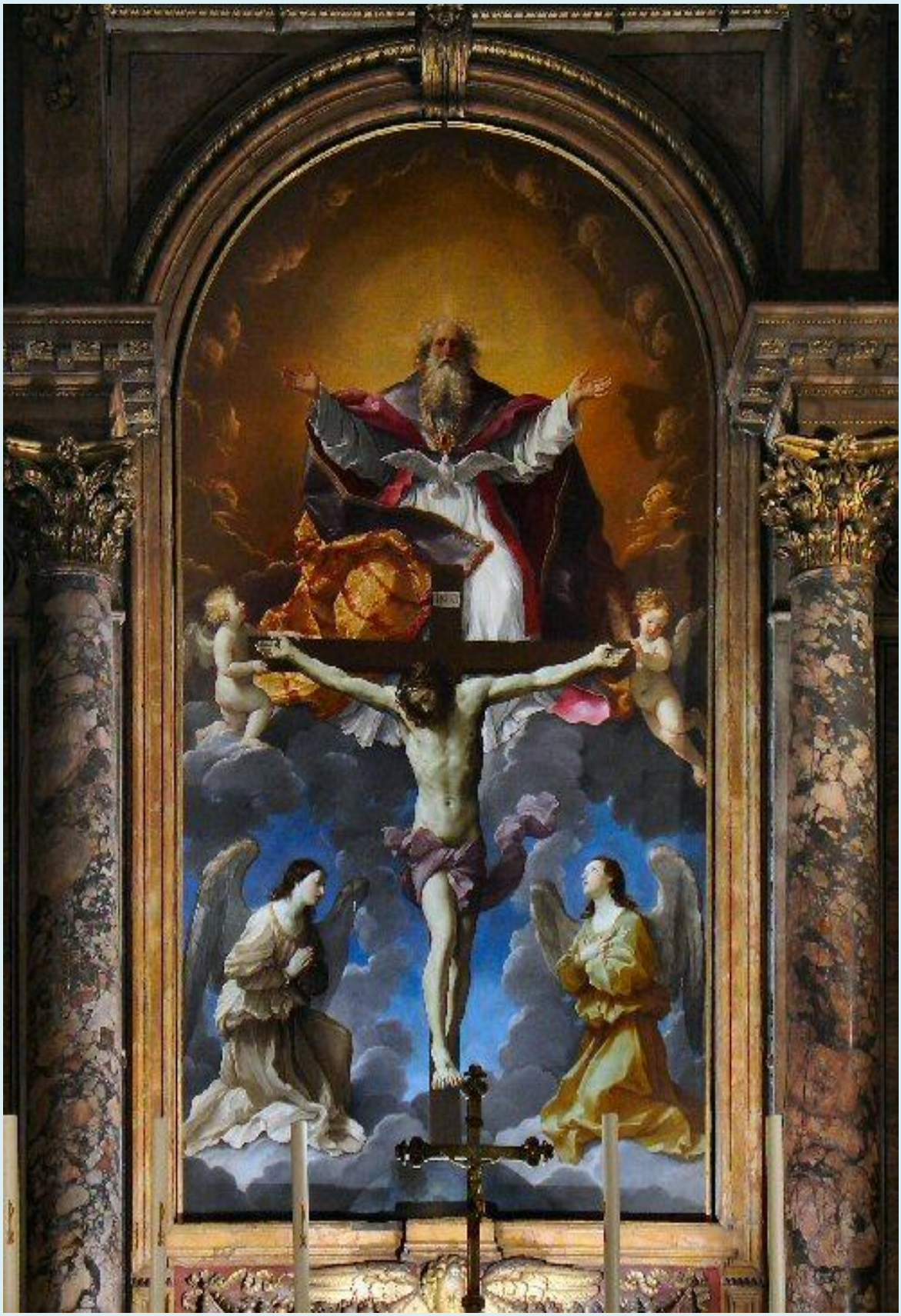

† Sfânta Treime

Preasfântă Treime, ce vom răsplăti Ţie pentru toate câte ne-ai dat nouă, păcătoşilor, pe care mai înainte de a ne naşte în lume le-ai rânduit, şi pentru toate cele ce ne dai fiecăruia din noi în toate zilele şi pentru cele ce ai gătit nouă tuturor în veacul cel viitor?

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi.

©doxologia.ro

„Prea Sfântă şi minunată Treime, te rog aşa: Înfiripă-Te, Duhule Sfinte, în fiinţa mea şi umple-o cu bucuria şi bunătatea Ta, cu frumuseţea, adevărul şi cu sfinţenia! Copleşeşte-mi inima cu iubirea, Iisuse, dăruieşte-mi şi cele ce nu pot fi spuse, cele ce sunt pentru cei mulţi ascunse! Stăpâneşte-mi, Dumnezeule, conştiinţa, ca să nu fac nicicum în viaţa mea ceva ce nu-ţi pot spune Ţie, ce nu-ţi pot arăta! Treime Sfântă, coboară-Te în viaţa mea! Amin.”

"Doamne, trimite-ma
oriunde vrei tu, dar te rog
mergi cu mine!"

Prea Sfântă şi minunată Treime te rog înfiripă-Te Duhule Sfinte în fiinţa mea şi umple-o cu bucuria şi bunătatea Ta, cu frumuseţea, adevărul şi cu sfinţenia!

Copleşeşte-mi inima cu iubirea, Iisuse, dăruieşte-mi şi cele ce nu pot fi spuse, cele ce sunt pentru cei mulţi ascunse!

Stăpâneşte-mi Dumnezeule conştiinţa ca să nu fac, nicicum, în viaţa mea ceva ce nu-ţi pot spune Ţie, ce nu-ţi pot arăta!

Treime Sfântă, coboară-Te în viaţa mea!

Amin.

Cuvine-se cu adevărat a ne închina Ţie şi a slăvi şi a mulţumi Ţie, Preasfântă şi de o fiinţă Treime, pe Care toate puterile cereşti, Heruvimii şi Serafimii cu cântări întreite Te laudă; toate cetele Sfinţilor cu glasuri de mulţumire Te preaînalţă Căreia toată zidirea în cer şi pe pământ cu cuviinţă sfântă se închină.

Amin.

“Nădejdea mea este Tatăl,
Scăparea mea este Fiul,
Acoperământul meu este Duhul Sfânt.
Treime Sfântă, mărire Ţie! “

O, Preasfântă Treime, Tu, care veghezi asupra fiecăruia, cu o iubire atât de tandră, dar în acelaşi timp, cu Atotputernicia cu care ai făcut lumea, revarsă Forţele Tale Atotputernice asupra lumii întregi, asupra Pământului, asupra României, asupra fiecărei ţări de pe glob, asupra fiecăruia dintre noi, în parte!

Oferă-ne Pacea, păzeşte în noi Iubirea!

Amin!